Sprawozdanie końcowe z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA RPO WO 2007-2013

OPOLE 2017

Załącznik
do Uchwały nr 4456/2017
Zarządu Województwa Opolskiego
z dnia 9 października 2017 r.

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Sprawozdanie końcowe z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

PROGRAM OPERACYJNY	**Cel** *KONWERGENCJA*
	Kwalifikowany obszar *POLSKA/WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE (NUTS 2)*
	Okres programowania *2007-2013*
	Numer programu (CCI) *2007PL161PO012*
	Nazwa programu *REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2007-2013*
SPRAWOZDANIE KOŃCOWE Z WDRAŻANIA PROGRAMU	**Okres sprawozdawczy** *2007-2016*
	Data zaakceptowania sprawozdania przez Komitet Monitorujący *24.03.2017 r.*

Andrzej Buła .....

Stanisław Rakoczy .....

Roman Kolek .....

Antoni Konopka .....

Szymon Ogłaza .....

SPIS TREŚCI
TABLE OF CONTENTS

1. INFORMACJE WSTĘPNE ---- 17
INTRODUCTION

2. PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO ---- 18
REVIEW OF THE IMPLEMENTATION OF THE OPERATIONAL PROGRAMME

2.1 Realizacja i analiza postępów ---- 18
Implementation and progress analysis
2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego ---- 18
Information on the material progress of the operational programme
2.1.2 Informacje finansowe ---- 18
Financial information
2.1.3 Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji ---- 20
Information on the distribution of the use of funds by intervention category
2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe ---- 21
Aid by target groups
2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana ---- 21
Aid repaid or reused
2.1.6 Analiza jakościowa (poziom Programu) ---- 22
Qualitative analysis (Programme level)
2.1.6.1 System realizacji Programu ---- 22
Programme implementation system
2.1.6.2 Postęp finansowy i rzeczowy RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu ---- 27
Financial and material progress of ROP OV 2007-2013 since the start of the Programme
2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej ---- 42
Recommendations of the European Commission
2.1.6.4 Rekomendacje Instytucji Zarządzającej i innych instytucji ---- 45
Recommendations of the Managing Authority and other institutions
2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej ---- 47
Financial engineering instruments
2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020 ---- 55
Implementation of EU 2020 Strategy
2.1.6.7 Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego ---- 65
EU Strategy for the Baltic Sea Region

2.2 Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi ---- 69
Information on compliance with Community rules
2.2.1 Zasada równości szans ---- 70
Equal opportunities principle
2.2.2 Zasada partnerstwa ---- 71
Partnership principle

2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze ---- 74
Significant problems encountered and measures taken to overcome them

2.4 Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego ---- 78
Changes in the context of operational programme implementation

2.5 Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 ---- 85
Major modifications within the meaning of Article 57 of Regulation No. 1083/2006

2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia ---- 86
Complementarity of aid with other support instruments
2.6.1 Opis osiągniętej komplementarności i uzyskanych efektów synergii ---- 86
Description of achieved complementarity and synergy effects

2.6.1.1 Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych ---- 86
Examples of applied mechanisms and description of complementary projects
2.6.1.2 W świetle badań ewaluacyjnych ---- 90
In the light of evaluation studiers
2.6.2 Cross-financing ---- 91
Cross-financing
2.6.3 Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach polityki spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej ---- 94
Mechanisms of avoiding double financing of activities implemented under the cohesion policy with activities implemented under the Common Agricultural Policy and Common Fisheries Policy
2.6.4 Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej ---- 97
Cross-checks in the scope of Managing Authority responsibilities

2.7 Monitorowanie i ocena ---- 101
Monitoring and evaluation
2.7.1 Działania Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia ---- 101
Activities of the Managing Authority and 2nd level Intermediate Body
2.7.2 Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013 ---- 103
Monitoring Committee of ROP OV 2007-2013
2.7.3 Badania ewaluacyjne ---- 110
Evaluation studies

3. POSTĘP WDRAŻANIA PROGRAMU WG OSI PRIORYTETOWYCH ---- 120
PROGRAMME IMPLEMENTATION PROGRESS BY PRIORITY AXES

3.1 Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu ---- 120
Priority Axis 1 Enhancing economic attractiveness of the region
3.1.1 Osiąganie celów i analiza postępów Osi priorytetowej 1 ---- 120
Achievement of targets and progress analysis for Priority Axis 1
3.1.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu ---- 120
Analysis of financial progress of Priority Axis 1 since the start of the Programme
3.1.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 1 ---- 125
Distribution of projects under Priority Axis 1
3.1.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji ---- 130
Distribution of projects implemented under other OP by intervention category
3.1.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu ---- 131
Analysis of material progress of Priority Axis 1 since the start of the Programme
3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi ---- 144
Description of significant implementation problems and measures taken to overcome them

3.2 Oś priorytetowa 2 Społeczeństwo informacyjne ---- 146
Priority Axis 2 Information society
3.2.1 Osiąganie celów i analiza postępów ---- 146
Achievement of targets and progress analysis
3.2.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu ---- 146
Analysis of financial progress of Priority Axis 2 since the start of the Programme
3.2.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 2 ---- 149
Distribution of projects under Priority Axis 2
3.2.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji ---- 152
Distribution of projects implemented under other OP by intervention category
3.2.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu ---- 153
Analysis of material progress of Priority Axis 2 since the start of the Programme
3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi ---- 155
Description of significant implementation problems and measures taken to overcome them

3.3 Oś priorytetowa 3 Transport ---- 157
Priority Axis 3 Transport
3.3.1 Osiąganie celów i analiza postępów ---- 157
Achievement of targets and progress analysis
3.3.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu ---- 157

Analysis of financial progress of Priority Axis 3 since the start of the Programme
3.3.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 3 ---- 161
Distribution of projects under Priority Axis 3
3.3.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji ---- 165
Distribution of projects implemented under other OP by intervention category
3.3.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu ---- 165
Analysis of material progress of Priority Axis 3 since the start of the Programme
3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi ---- 171
Description of significant implementation problems and measures taken to overcome them

3.4 Oś priorytetowa 4 Ochrona środowiska ---- 173
Priority Axis 4 Environmental protection
3.4.1 Osiąganie celów i analiza postępów ---- 173
Achievement of targets and progress analysis
3.4.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu ---- 173
Analysis of financial progress of Priority Axis 4 since the start of the Programme
3.4.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 4 ---- 177
Distribution of projects under Priority Axis 4
3.4.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji ---- 180
Distribution of projects implemented under other OP by intervention category
3.4.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu ---- 180
Analysis of material progress of Priority Axis 4 since the start of the Programme
3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi ---- 185
Description of significant implementation problems and measures taken to overcome them

3.5 Oś priorytetowa 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe ---- 187
Priority Axis 5 Social infrastructure and higher education
3.5.1 Osiąganie celów i analiza postępów ---- 187
Achievement of targets and progress analysis
3.5.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu ---- 187
Analysis of financial progress of Priority Axis 5 since the start of the Programme
3.5.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 5 ---- 191
Distribution of projects under Priority Axis 5
3.5.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji ---- 194
Distribution of projects implemented under other OP by intervention category
3.5.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu ---- 195
Analysis of material progress of Priority Axis 5 since the start of the Programme
3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi ---- 199
Description of significant implementation problems and measures taken to overcome them

3.6 Oś priorytetowa 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych ---- 200
Priority Axis 6 Activation of urban and degraded areas
3.6.1 Osiąganie celów i analiza postępów ---- 200
Achievement of targets and progress analysis
3.6.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu ---- 200
Analysis of financial progress of Priority Axis 6 since the start of the Programme
3.6.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 6 ---- 203
Distribution of projects under Priority Axis 6
3.6.1.3 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu ---- 206
Analysis of material progress of Priority Axis 6 since the start of the Programme
3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi ---- 210
Description of significant implementation problems and measures taken to overcome them

3.7 Oś priorytetowa 7 Pomoc techniczna ---- 212
Priority Axis 7 Technical assistance
3.7.1 Osiąganie celów i analiza postępów ---- 212
Achievement of targets and progress analysis
3.7.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu ---- 212
Analysis of financial progress of Priority Axis 7 since the start of the Programme
3.7.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 7 ---- 213

Distribution of projects under Priority Axis 7
3.7.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji ---------- 213
Distribution of projects implemented under other OP by intervention category
3.7.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu ---------- 214
Analysis of material progress of Priority Axis 7 since the start of the Programme
3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi ---------- 217
Description of significant implementation problems and measures taken to overcome them

4. PROGRAMY EFS: SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA ---------- 218
ESF PROGRAMMES: COHERENCE AND CONCENTRATION

5. PROGRAM EFRR/FUNDUSZ SPÓJNOŚCI: DUŻE PROJEKTY ---------- 218
ERDF PROGRAMME/COHESION FUND: MAJOR PROJECTS

6. POMOC TECHNICZNA ---------- 218
TECHNICAL ASSISTANCE

7. PROMOCJA I INFORMACJA ---------- 223
PROMOTION AND INFORMATION

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik	**I**	*Tabela 1* Postęp fizyczny programu operacyjnego
Załącznik	**II**	*Tabela 2* Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w Euro) – narastająco od uruchomienia Programu
Załącznik	**III**	*Tabela 3* Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii
Załącznik	**IV**	*Tabela 4* Postęp fizyczny Osi priorytetowych
Załącznik	**IVa**	*Tabela 4a* Wyjaśnienia do wskaźników nieosiągniętych/przekroczonych w ramach poszczególnych działań/poddziałań RPO WO 2007-2013 na poziomie SZOOP
Załącznik	**V**	*Tabela 5* Wskaźniki kontekstowe – zestawienie dla województwa opolskiego i porównanie
Załącznik	**VI**	*Tabela 6* Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych Strategii Europa 2020 oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowanie 2007-2013 w ramach RPO WO 2007-2013
Załącznik	**VII**	*Tabela 7* Wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego
Załącznik	**VIII**	*Tabela 8* Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013
Załącznik	**IX**	*Tabela 9* Matryca instrumentów finansowych 2007-2013
Załącznik	**X**	Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji
Załącznik	**XI**	*Tabele 11a-11f* Przykłady komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych programów lub funduszy
Załącznik	**XII**	Zestawienie projektów zawieszonych
Załącznik	**XIII**	Przykłady projektów zrealizowanych w ramach RPO WO 2007-2013
Załącznik	**XIV**	Kwoty podatku VAT wycofane/odzyskane z deklaracji do Komisji Europejskiej
Załącznik	**XV**	Zestawienie niefunkcjonujących projektów
Załącznik	**XVI**	Zestawienie kwot do odzyskania w ramach projektów, dla których prowadzone są dochodzenia krajowe bez skutku zawieszającego

SPIS TABEL

Tabela 1. *Wartość dofinansowania EFRR w podziale na obszary wsparcia* **20**
Tabela 2. *Grupy docelowe w ramach RPO WO 2007-2013* **21**
Tabela 3. *Kwota alokacji w ramach RPO WO 2007-2013* **28**
Tabela 4. *Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w ramach RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu* **29**
Tabela 5. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w sektorze przetwórczym w podziale na rodzaje wytwarzanych produktów od uruchomienia Programu* **35**
Tabela 6. *Projekty zrealizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013* **36**
Tabela 7. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013* **38**
Tabela 8. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013 w podziale na osie priorytetowe i obszary wsparcia* **40**
Tabela 9. *Poziom realizacji wskaźników produktów i rezultatu działania 1.2 od uruchomienia Programu* **47**
Tabela 10. *Stan wdrażania działania 1.2 od uruchomienia Programu* **50**
Tabela 11. *Środki faktycznie wypłacone przez fundusze ostatecznym odbiorcom* **50**
Tabela 12. *Struktura udzielonych pożyczek/poręczeń wg przedmiotu działalności gospodarczej określonej przez pożyczkobiorców/poręczeniobiorców* **52**
Tabela 13. *Stan wdrażania projektów FRŚ, ORFPK oraz WFOŚiGW* **54**
Tabela 14. *Realizacja wskaźników Strategii EU 2020* **56**
Tabela 15. *Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w inicjatywy flagowe Strategii Europa 2020 w podziale na kategorie interwencji* **59**
Tabela 16. *Działania/poddziałania RPO WO 2007-2013 wpisujące się w poszczególne obszary SUE RMB* **66**
Tabela 17. *Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w cele cząstkowe SUE RMB w podziale na kategorie interwencji* **67**
Tabela 18. *Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem cross-financingu od uruchomienia Programu* **92**
Tabela 19. *Wydatki objęte cross-financingiem w ramach rozliczonych wniosków o płatność od uruchomienia Programu* **94**
Tabela 20. *Rodzaje kontroli krzyżowych ze względu na ich cele* **96**
Tabela 21. *Działalność Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013* **105**
Tabela 22. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na typy projektów* **121**
Tabela 23. *Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem cross-financingu w ramach Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu* **121**
Tabela 24. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 1* **122**
Tabela 25. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu* **122**
Tabela 26. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013* **123**
Tabela 27. *Projekty zrealizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu innowacji, przedsiębiorczości i turystyki* **131**
Tabela 28. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu* **132**
Tabela 29. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na typy projektów* **147**
Tabela 30. *Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem cross-financingu w ramach Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu* **147**
Tabela 31. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 2* **147**
Tabela 32. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu* **147**
Tabela 33. *Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z obszaru społeczeństwa informacyjnego* **152**
Tabela 34. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu* **153**

Tabela 35. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na typy projektów* **158**
Tabela 36. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 3* **158**
Tabela 37. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu* **158**
Tabela 38. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 3 RPO WO 2007-2013* **160**
Tabela 39. *Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu transportu* **165**
Tabela 40. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu* **166**
Tabela 41. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na typy projektów* **174**
Tabela 42. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 4* **174**
Tabela 43. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu* **175**
Tabela 44. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013* **175**
Tabela 45. *Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu ochrony środowiska i energii* **180**
Tabela 46. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu* **181**
Tabela 47. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na typy projektów* **188**
Tabela 48. *Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem cross-financingu w ramach Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu* **188**
Tabela 49. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 5* **188**
Tabela 50. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu* **189**
Tabela 51. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013* **190**
Tabela 52. *Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu infrastruktury społecznej i kultury* **194**
Tabela 53. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu* **195**
Tabela 54. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na typy projektów* **201**
Tabela 55. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 6* **201**
Tabela 56. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu* **202**
Tabela 57. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 6 RPO WO 2007-2013* **202**
Tabela 58. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu* **206**
Tabela 59. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu* **214**
Tabela 60. *Liczba i wartość wszystkich projektów i wniosków o płatność w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według beneficjenta PT RPO WO 2007-2013* **219**
Tabela 61. *Wartość wszystkich wydatków dokonanych w latach 2007-2015 w ramach pomocy technicznej RPO WO 2007-2013 według głównych kategorii (Euro)* **220**
Tabela 62. *Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)* **221**
Tabela 63. *Alokacja w ramach Osi priorytetowej 7 Pomoc techniczna RPO WO 2007-2013 (dofinansowanie z EFRR)* **222**
Tabela 64. *Podział środków finansowych w układzie kategorii interwencji w ramach Osi priorytetowej 7 Pomoc techniczna RPO WO 2007-2013 (dofinansowanie z EFRR)* **222**
Tabela 65. *Rzeczywista realizacja wydatków w układzie kategorii interwencji w ramach Osi priorytetowej 7 Pomoc techniczna RPO WO 2007-2013 (dofinansowanie z EFRR)* **223**

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. *Wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów w podziale na Osie priorytetowe* **19**
Wykres 2. *Poziom refundacji z KE do alokacji EFRR w podziale na Osie priorytetowe* **19**
Wykres 3. *Wartość dofinansowania EFRR w podziale na obszary wsparcia (z wyłączeniem projektów z zakresu pomocy technicznej)* **21**
Wykres 4. *Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata* **30**
Wykres 5. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata* **31**
Wykres 6. *Poziom wykorzystania alokacji (EFRR) w podziale na Osie priorytetowe RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu* **31**
Wykres 7. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) od uruchomienia Programu (z wyłączeniem projektów pomocy technicznej)* **32**
Wykres 8. *Rozkład projektów w ramach Programu wg Sekcji PKD 2007* **34**
Wykres 9. *Struktura procentowa sektora MŚP w udzielonych pożyczkach/poręczeniach przez poszczególnych beneficjentów działania 1.2* **51**
Wykres 10. *Stopień wdrażania Strategii Europa 2020 w podziale na inicjatywy flagowe* **57**
Wykres 11. *Stopień wdrażania SUE RMB w podziale na obszary priorytetowe* **66**
Wykres 12. *Wzrost PKB i jego wybranych komponentów w porównaniu do roku poprzedniego (w %)* **80**
Wykres 13. *Zmiana PKB per capita w PPS (UE-28=100) w latach 2007-2015 w UE (w p.p.)* **80**
Wykres 14. *Średni wzrost PKB per capita w PPS UE-28=100 w regionach w latach 2004-2014 (w p.p.)* **81**
Wykres 15. *Prognozowane tempo spadku liczby ludności w Polsce i województwie opolskim w latach 2015-2035 (%)*. **82**
Wykres 16. *Wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15+ (%)* **83**
Wykres 17. *Skład Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013* **104**
Wykres 18. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **124**
Wykres 19. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **125**
Wykres 20. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 1* **127**
Wykres 21. *Struktura realizowanych projektów w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013 wg sektorów gospodarki* **127**
Wykres 22. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 1 wg Sekcji PKD 2007* **128**
Wykres 23. *Udział poszczególnych Sekcji PKD 2007 w dofinansowaniu EFRR w ramach podpisanych umów w Osi priorytetowej 1* **130**
Wykres 24. *Udział poszczególnych rodzajów innowacji w ramach zakończonych projektów innowacyjnych (kategoria interwencji 07)* **141**
Wykres 25. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **148**
Wykres 26. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **149**
Wykres 27. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 2* **151**
Wykres 28. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 2 wg Sekcji PKD 2007* **152**
Wykres 29. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **160**
Wykres 30. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **161**
Wykres 31. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 3* **164**
Wykres 32. *Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 3 wg typów beneficjentów* **165**

Wykres 33. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **176**
Wykres 34. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **177**
Wykres 35. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 4* **179**
Wykres 36. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 4 wg Sekcji PKD 2007* **179**
Wykres 37. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **191**
Wykres 38. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **191**
Wykres 39. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 5* **193**
Wykres 40. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 5 wg Sekcji PKD 2007* **194**
Wykres 41. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **203**
Wykres 42. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **203**
Wykres 43. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 6* **205**
Wykres 44. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 6 wg Sekcji PKD 2007* **206**
Wykres 45. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)* **213**
Wykres 46. *Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 7 wg typów instytucji* **213**

SPIS SCHEMATÓW

Schemat 1. *Zestawienie dokumentów IZ RPO WO 2007-2013* **23**
Schemat 2. *Spójność interwencji RPO WO 2007-2013 z priorytetami/obszarami/inicjatywami flagowymi Strategii Europa 2020* **58**
Schemat 3. *Spójność Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 z celami Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020* **63**
Schemat 4. *Mechanizmy unikania podwójnego finansowania zadań realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013* **94**
Schemat 5. *Elementy systemu monitorowania i oceny w ramach RPO WO 2007-2013* **102**
Schemat 6. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 1* **145**
Schemat 7. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 2* **156**
Schemat 8. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 3* **172**
Schemat 9. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 4* **186**
Schemat 10. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 5* **199**
Schemat 11. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 6* **210**
Schemat 12. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 7* **217**

SPIS MAP

Mapa 1. *Zestawienie liczby i wartości EFRR podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2016 r.* **33**
Mapa 2. *Pożyczki/poręczenia udzielone w ramach działania 1.2 Zapewnienie finansowania przedsiębiorczości RPO WO 2007-2013 (podział zgodnie z lokalizacją zadań)* **53**
Mapa 3. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)* **126**
Mapa 4. *Specjalizacje branżowe IOB w województwie opolskim* **137**

Mapa 5. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)* **150**

Mapa 6. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)* **162**

Mapa 7. *Projekty Samorządu Województwa Opolskiego z zakresu infrastruktury transportowej w podziale na gminy województwa opolskiego wg miejsca realizacji projektu* **163**

Mapa 8. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)* **178**

Mapa 9. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)* **192**

Mapa 10. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)* **204**

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia 1. *Medal dla Najbardziej Partnerskiego Komitetu Monitorującego* **108**

WYKAZ SKRÓTÓW

BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
BP	Budżet państwa
CKP	Centrum Kształcenia Praktycznego
CKU	Centrum Kształcenia Ustawicznego
DT	Dostosowanie techniczne
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
EU 2020/Strategia EU 2020	Strategia Europa 2020
FRŚ	Fundacja Rozwoju Śląska
FS	Fundusz Spójności
GSE	Grupa Sterująca Ewaluacją
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych/Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
IA	Instytucja Audytowa
IC	Instytucja Certyfikująca
IK NSRO 2007-2013	Instytucja Koordynująca Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
IK RPO	Instytucja Koordynująca Regionalne Programy Operacyjne
IPI	Indykatywny plan inwestycyjny dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
IP II stopnia	Instytucja Pośrednicząca II stopnia
IPOC	Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji
IZ RPO WO 2007-2013	Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013
JE	Jednostka Ewaluacyjna
KE	Komisja Europejska
KK NSRO 2007-2013	Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
KM RPO WO 2007-2013/Komitet	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
KPR	Krajowy Program Reform
KRW	Krajowa Rezerwa Wykonania
KSI (SIMIK 07-13)	Krajowy System Informatyczny (SIMIK 07-13)
KZTZ	Koncepcja Zagospodarowania Terenów Zdegradowanych
LPR	Lokalny Program Rewitalizacji
LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013)	Lokalny System Informatyczny – System Elektronicznego Zarządzania i Monitoringu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
MŚP	Sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
NSRO 2007-2013	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
OCRG	Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki
OOŚ	Ocena Oddziaływania na Środowisko
ORFPK	Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.
PKM	Podkomitet Monitorujący
PO	Program Operacyjny/Programy Operacyjne
PO IG 2007-2013	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013

PO IiŚ 2007-2013	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
PO KL 2007-2013	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
PO WT RCz-RP 2007-2013	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013
PROW 2007-2013	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
PT	Pomoc techniczna
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RPDzPT	Roczne Plany Działań Pomocy Technicznej
RPO	Regionalny Program Operacyjny/Regionalne Programy Operacyjne
RPO WO 2007-2013, Program	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
RPO WO 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
RSI WO	Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.
SRWO	Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.
SUE RMB	Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego
SZOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WO 2007-2013
UE	Unia Europejska
UMWO	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
UP	Umowa Partnerstwa
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WUP OPOLE	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu
ZPORR 2004-2006	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006
ZWO	Zarząd Województwa Opolskiego

1. INFORMACJE WSTĘPNE

***Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* nr CCI 2007/PL/16/1/PO/012 został przyjęty przez Komisję Europejską Decyzją nr K(2007)4558 z dnia 1 października 2007 r. oraz uchwałą nr 1070/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 29 października 2007 r. (z późn. zm.).**

Był dwukrotnie poddawany zmianom akceptowanym przez Komisję Europejską:

- decyzja K(2011)9364 z 13 grudnia 2011 r. zmieniająca decyzję K(2007)4558 w sprawie przyjęcia programu operacyjnego w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji dla regionu Opolskie w Polsce CCI 2007PL161PO012;
- decyzja Komisji z dnia 19 kwietnia 2016 r. zmieniającą decyzję K(2007)4558 w sprawie przyjęcia programu operacyjnego w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji dla regionu Opolskie w Polsce CCI 2007PL161PO012.

Dokument realizowany był w ramach pomocy wspólnotowej i objęty Celem 1 **Konwergencja** dla województwa opolskiego w latach 2007-2013.

Celem głównym Programu było zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania.

Alokacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosiła **491 446 973 Euro,** w tym 64 302 160 Euro stanowiły środki pozyskane w ramach Krajowej Rezerwy Wykonania oraz dostosowania technicznego.

Obowiązek sporządzenia sprawozdania końcowego z wdrażania Programu wynika z art. 67 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. *ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.*

Realizując ww. obowiązek oraz stosując zasady sprawozdawczości wymagane przez krajowe akty prawne, a także dobre praktyki wypracowane w latach poprzednich dzięki uwagom i kontaktom z instytucjami krajowymi i Komisją Europejską, Instytucja Zarządzająca przygotowała *Sprawozdanie końcowe z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*, które zostało przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013 *Uchwałą nr 1/2017 z dnia 24 marca 2017 r.*

Dodatkowo IZ RPO WO 2007-2013 przygotowała streszczenie sprawozdania, które stanowi odrębny dokument i przekazany zostanie wraz ze sprawozdaniem do KE poprzez system SFC 2007 (wersja polska i angielska).

2. PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO

2.1 Realizacja i analiza postępów

2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego

Informacje nt. postępu rzeczowego w zakresie wskaźników produktu i rezultatu zawartych w RPO WO 2007-2013 oraz w *Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*[1], zostały zaprezentowane w *Załączniku IV*.

Wskaźniki celu głównego oraz dla poszczególnych osi zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową, zarejestrowane w KSI (SIMIK 07-13) do 31 grudnia 2016 r.[2] Informacje w zakresie wskaźników ujętych w *Załączniku IV* przedstawiają także szacowane wartości wskaźnika na podstawie podpisanych umów. Szczegółowe informacje nt. postępu rzeczowego podano przy analizie postępu wdrażania poszczególnych Osi priorytetowych. W *Załączniku VIII* w Tabeli 8 przedstawiającej wskaźniki kluczowe (core indicators) wartości wskaźników obliczono na podstawie ostatnich wniosków o płatność ograniczonych datą zakończenia realizacji projektu (wg umowy o dofinansowanie).

Dla wskaźników na poziomie osi priorytetowych/działań podano wartości docelowe zaktualizowane w ramach renegocjacji Programu w 2011 r. Dla roku 2010 nie aktualizowano wartości docelowych, stąd ich wartości przedstawiono zgodnie z założeniami z 2007 r.

W przypadku, gdy wskaźniki miały swoje odpowiedniki we wskaźnikach kluczowych, dane pochodzą z KSI (SIMIK 07-13). Pozostałe osiągnięte wartości wskaźników podano na podstawie danych zawartych w LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony, tj. dzielą się na podwskaźniki, przyjęto zasadę, iż do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

Analiza poziomu realizacji wskaźników została przeprowadzona w oparciu o dopuszczalne odchylenia od wartości docelowej wskaźnika zawarte w *Instrukcji do sprawozdania końcowego z wdrażania programu operacyjnego w okresie 2007-2013 r.* oraz *Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących zamknięcia programów operacyjnych przyjętych do celów pomocy z EFRR, EFS i FS (2007-2013)* z dnia 30.04.2015 r. Wskaźniki uznaje się za osiągnięte, jeżeli wartości docelowe zostały osiągnięte na poziomie od 75% do 125%. Jeżeli odchylenie wskaźnika jest większe niż -25%/+25% wartości docelowej, wskaźnik uznaje się za nieosiągnięty lub przekroczony.

2.1.2 Informacje finansowe

Informacje o postępie finansowym w RPO WO 2007-2013 zostały zaprezentowane w *Załączniku II* w Tabeli 2 *Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w Euro) – narastająco od uruchomienia Programu* i są zgodne z przekazanym dodatkowym *Poświadczeniem i deklaracją wydatków oraz wnioskiem o płatność końcową* obejmującym okres od uruchomienia Programu do 08.02.2017 r.

Na *Wykresie 1* przedstawiono wydatki publiczne (EFRR i środki krajowe) wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez IC do KE poniesione przez beneficjentów RPO WO 2007-2013 za okres od uruchomienia Programu do 8 lutego 2017 r. w podziale na osie priorytetowe.

W deklaracji IC wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów w odniesieniu do alokacji (środki wspólnotowe i krajowe) przeznaczonej na Program stanowią 109,3%. Najwyższe wartości procentowe prezentuje Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe,* Oś priorytetowa 7 *Pomoc techniczna*, Oś priorytetowa 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych* oraz Oś priorytetowa 3 *Transport*, gdzie wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów stanowią odpowiednio: 123,9%, 120,54%, 114,27%, 111,66%.

[1] Wersja 74 zatwierdzona *Uchwałą nr 1901/2016* Zarządu Województwa Opolskiego *z 31 marca 2016 r.*

[2] Analiza została sporządzona na podstawie wskaźników programowych, tj. na poziomie Osi priorytetowych.

Wykres 1. *Wydatki publiczne poniesione przez beneficjentów w podziale na Osie priorytetowe*

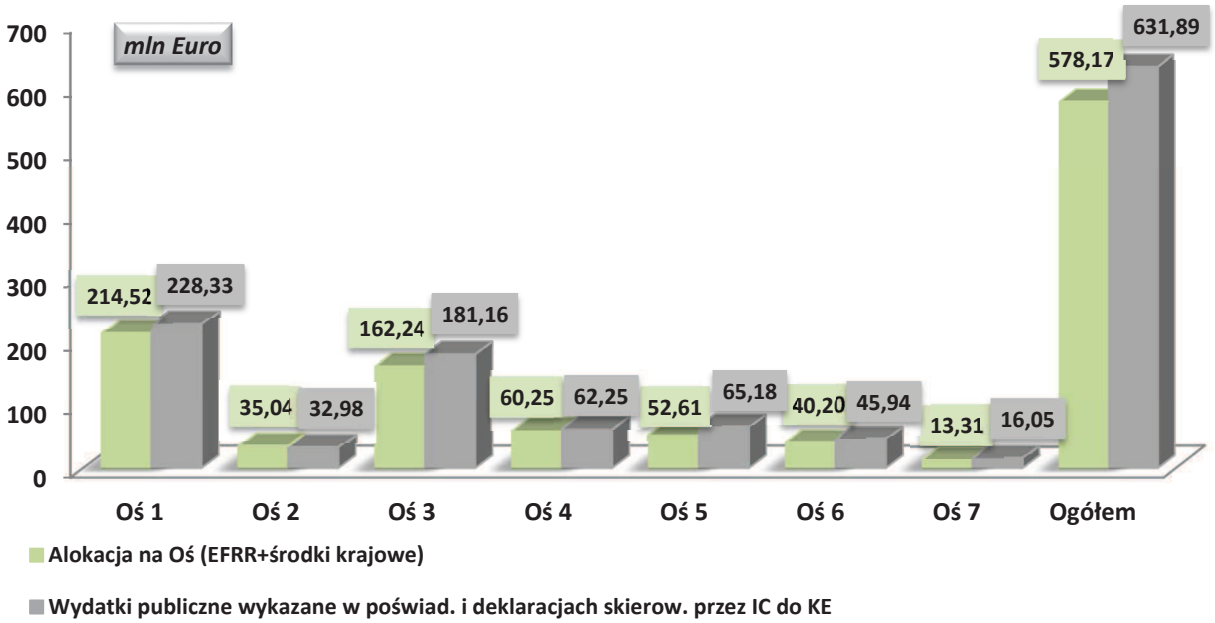

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

IZ RPO WO 2007-2013 wg stanu na koniec 2016 roku otrzymała od KE płatności z tytułu refundacji na łączną wartość ponad **428,4 mln Euro**, co stanowi ponad **87%** alokacji EFRR na Program. Ponadto, zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt. b Rozporządzenia ogólnego 1083/2006 KE wypłaciła IZ **38,4 mln Euro** zaliczek. Kwota odsetek narosłych na rachunku programowym od płatności zaliczkowych z KE wyniosła 1 884 882,34 Euro i została wykorzystana na krajowy wkład publiczny.

Wg stanu na koniec 2016 r. poziom certyfikacji wydatków do KE przekracza 95%, w związku z czym KE nie dokonuje już refundacji na rzecz Programu – pozostawiono 5% na płatność salda końcowego.

Do końca 2016 roku najwyższy poziom refundacji z KE prezentuje Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* (100%), Oś priorytetowa 7 *Pomoc Techniczna* (99%) oraz Oś priorytetowa 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych* (96%). Poziom refundacji z KE do alokacji zapisanej na poszczególne Osie priorytetowe przedstawia *Wykres 2*.

Wykres 2. *Poziom refundacji z KE do alokacji EFRR w podziale na Osie priorytetowe*

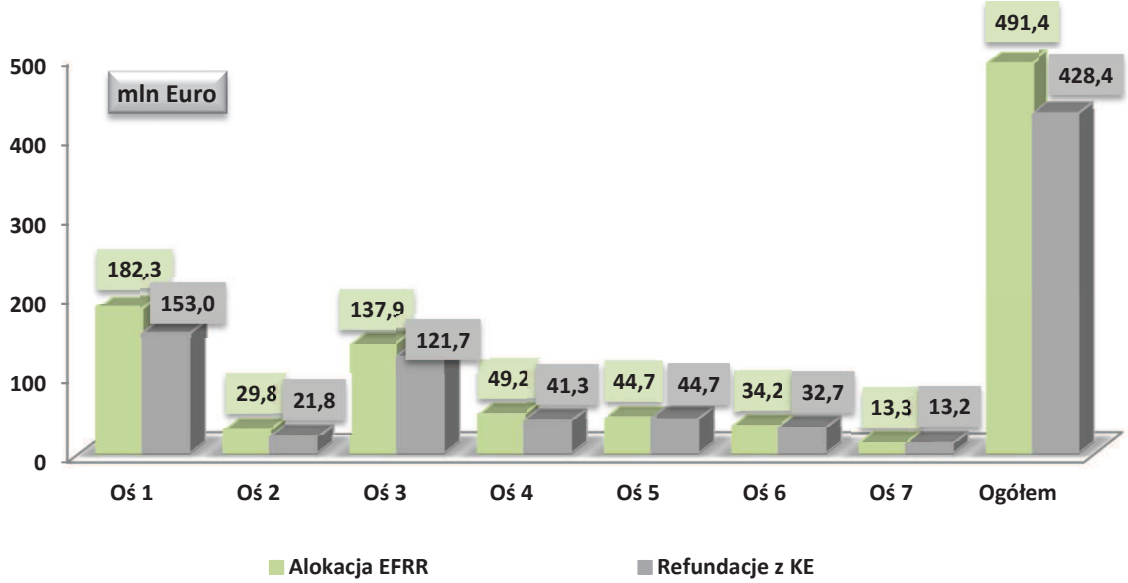

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

2.1.3 Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji

W *Załączniku III* w Tabeli 3 *Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii* przedstawiono informacje dotyczące wartości przyznanego dofinansowania w części odpowiadającej wkładowi wspólnotowemu, uwzględniając operacje, które faktycznie otrzymały dofinansowanie i zostały ujęte we wniosku o płatność końcową. Przedstawione wartości są zgodne z kwotami ujętymi w *Poświadczeniu i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność końcową*. Informacje nt. wartości dofinansowania EFRR oraz stopnia wykorzystania alokacji wg obszarów przedstawia *Tabela 1.*

Tabela 1. *Wartość dofinansowania EFRR w podziale na obszary wsparcia*

Nazwa obszaru	Kategorie	Dofinansowanie z EFRR *[Euro]*	% alokacji na obszar
Badania i rozwój technologiczny, innowacje, przedsiębiorczość	1-9	145 185 407	94%
Społeczeństwo informacyjne	10-15	26 496 155	95%
Transport	16-32	132 417 997	95%
Energia	33-43	17 703 533	95%
Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom	44-54	48 132 657	94%
Turystyka	55-57	19 562 517	92%
Kultura	58-60	11 793 502	96%
Odnowa obszarów miejskich i wiejskich	61	18 375 598	96%
Inwestycje w infrastrukturę społeczną	75-79	29 700 887	93%
Pomoc techniczna	85-86	13 768 001	94%
RAZEM PROGRAM		**463 136 254**	**94%**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Największa wartość dofinansowania EFRR występuje w obszarze, w którym realizowane były **inwestycje z zakresu innowacji i przedsiębiorczości** (145,19 mln Euro), **transportu** (132,42 mln Euro) i **ochrony środowiska** (48,13 mln Euro). Najmniejszą wartość stanowiły projekty zrealizowane w obszarach: *kultura* (11,79 mln Euro), *pomoc techniczna* (13,77 mln Euro) oraz *energia* (17,70 mln Euro). Taki rozkład finansów jest związany z podziałem alokacji przypisanej na przedmiotowe obszary. Ponadto biorąc pod uwagę alokację przeznaczoną na poszczególne obszary wsparcia, poziom wykorzystania środków jest na wyrównanym poziomie i waha się od 92% do 96%. Szczegółowe dane nt. wartości dofinansowania EFRR w podziale na obszary przedstawia *Wykres 3.*

Wykres 3. *Wartość dofinansowania EFRR w podziale na obszary wsparcia (z wyłączeniem projektów z zakresu pomocy technicznej)*

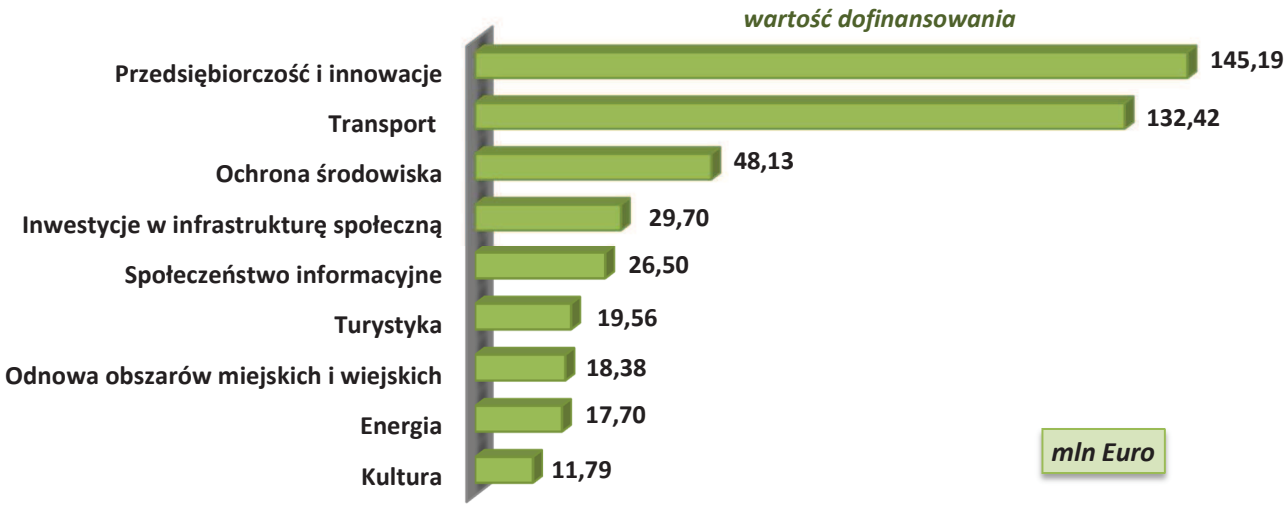

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe

Grupy docelowe, tj. bezpośrednich odbiorców projektów w ramach RPO WO 2007-2013 określono tylko w wybranych działaniach/poddziałaniach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* oraz Osi priorytetowej 3 *Transport*. Szczegóły przedstawia *Tabela 2*.

Tabela 2. *Grupy docelowe w ramach RPO WO 2007-2013*

Lp.	Działanie/poddziałanie	Grupa docelowa
Oś priorytetowa 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*		
1.	1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*	Sektor MŚP
2.	1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*	Sektor MŚP
Oś priorytetowa 3 *Transport*		
3.	3.2 *Transport publiczny*	Podmioty świadczące usługi w zakresie transportu miejskiego

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Szczegółowego opisu Osi priorytetowych RPO WO 2007-2013.*

- ***Dodatkowe informacje dotyczące grupy docelowej działania 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości – punkt 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej***
- ***Szczegółowe informacje (dane dotyczące wszystkich realizowanych projektów w podziale na rodzaje beneficjentów, sektory gospodarki i obszary wsparcia oraz rozkład przestrzenny udzielonego wsparcia) – punkt 2.1.6 Analiza jakościowa (poziom programu)***

2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana

Od początku realizacji Programu do 31.12.2016 r. stwierdzono łącznie 566 nieprawidłowości, z czego 54[3] nieprawidłowości podlegały raportowaniu do KE.

W związku z wykrytymi nieprawidłowościami, w okresie do 31 grudnia 2016 r. odzyskaniu podlegała kwota **4 897 321,25 Euro wkładu UE (tj. 20 468 982,24 PLN)**, z czego:

- odzyskano kwotę wkładu UE **1 647 283,09 Euro (tj. 6 827 824,12 PLN)**;
- kwota wkładu UE pozostająca do odzyskania wg stanu na koniec grudnia 2016 r. wyniosła **3 250 038,16 Euro (13 641 158,12 PLN).**

[3] W ogólnej liczbie nieprawidłowości przekazanych do KE w formie raportów kwartalnych nie ujęto raportów następczych. W liczbie tej nie znajdują się również raporty, które następnie podlegały anulowaniu.

Od początku realizacji Programu do 31.12.2016 r., odzyskano środki w związku z powstałymi nieprawidłowościami w wysokości **1 780 209,85 Euro (tj. 7 380 799,22 PLN**) i środki te zostały wykorzystane w realizacji Programu z zachowaniem zasad określonych w art. 98 ust. 3 *Rozporządzenia Rady (WE) na 1083/2006.*

Kwoty odzyskane zwiększyły alokację w ramach działań/poddziałań, w których:

- występowały projekty na listach rezerwowych*;*
- występowały projekty z niepełnym wnioskowanym dofinansowaniem*;*
- ogłaszano nowe nabory wniosków o dofinansowanie.

2.1.6 Analiza jakościowa (poziom Programu)

➲ ***Szczegółowe informacje nt. zasad równości szans oraz partnerstwa – punkt 2.2 Informacja nt. zgodności z przepisami wspólnotowymi***

➲ ***Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie jakościowej poszczególnych Osi priorytetowych***

2.1.6.1 System realizacji Programu

IZ RPO WO 2007-2013 od początku realizacji Programu opracowywała dokumenty o charakterze wewnętrznym oraz zewnętrznym, których celem było usprawnienie wdrażania RPO WO 2007-2013 i zapewnienie właściwego poziomu realizacji projektów przez beneficjentów, w tym: dokumenty programowe, dokumenty systemu instytucjonalnego oraz dokumenty dla beneficjentów (*Schemat 1*).

➲ ***Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013***

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (RPO WO 2007-2013) został przyjęty przez Komisję Europejską Decyzją nr CC 2007 PL 161 PO 012 z dnia 1 października 2007 r. oraz Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 1070/2007 z dnia 29 października 2007 r.

Uchwałą nr 4198/2009 z dnia 8 grudnia 2009 r. Zarząd Województwa Opolskiego jako IZ RPO WO 2007-2013 przyjął Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 [RPO WO 2007-2013], w związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2010 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r., nr 157, poz. 1240). Zmiany RPO WO 2007-2013 zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013 Uchwałą nr 16/2009 z 30 listopada 2009 r., a także przez Komitet Koordynujący Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 na posiedzeniu 7 grudnia 2009 r.

16 grudnia 2011 r. Uchwałą nr 1624/2011 Zarząd Województwa Opolskiego jako Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 przyjął Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją K(2011) 9364 z 13 grudnia 2011 r. zmieniającą decyzję K(2007)4558 w sprawie przyjęcia programu operacyjnego w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji dla regionu Opolskie w Polsce CCI 2007PL161PO012.

19 kwietnia 2016 r. Komisja Europejska zatwierdziła zmiany Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 zgodnie z Decyzją Komisji zmieniającej decyzję K(2007) 4558 w sprawie przyjęcia programu operacyjnego w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji dla regionu Opolskiego w Polsce CCI 2007PL161PO012. Dokument uprzednio został zaakceptowany Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 1570/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r.
W okresie realizacji RPO WO 2007-2013 utworzone zostały 22 dokumenty IZ RPO WO 2007-2013 w zakresie programowania, zarządzania i wdrażania RPO WO 2007-2013 (na *Schemacie 1* wskazano poszczególne dokumenty oraz liczbę dokonanych aktualizacji). Zmiany wprowadzone do przedmiotowych dokumentów wynikały głównie z dostosowania zapisów do obowiązujących przepisów prawa i wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Szczegółowa informacja nt. wprowadzonych zmian do dokumentów systemu realizacji RPO WO 2007-2013 dostępna jest na stronie internetowej IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo2007-2013.opolskie.pl). W niniejszym punkcie opisano istotne zmiany wprowadzone do najważniejszych dokumentów systemu realizacji RPO WO 2007-2013.

Schemat 1. *Zestawienie dokumentów IZ RPO WO 2007-2013*

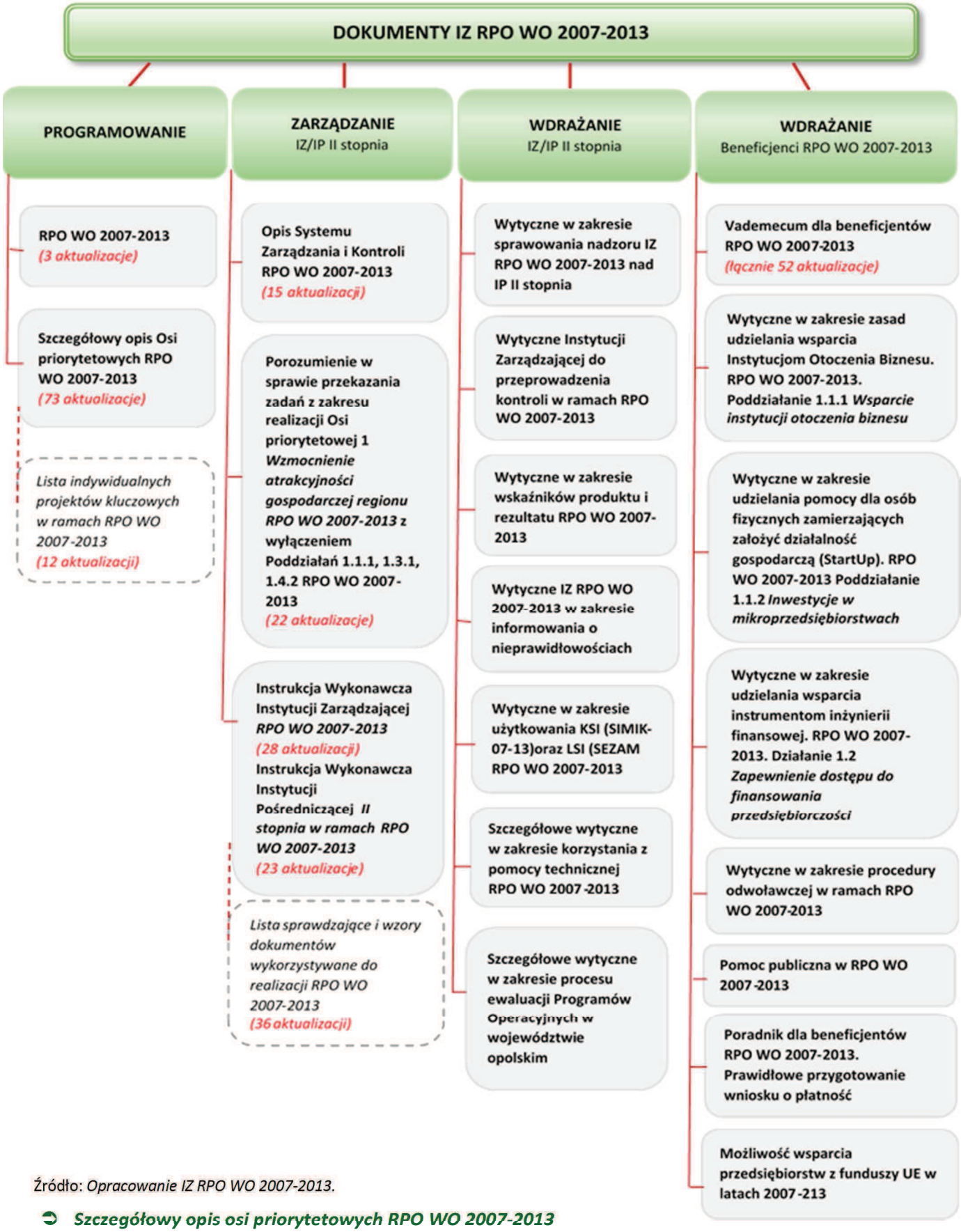

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

➲ *Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*

Dokument został przyjęty uchwałą nr 1324/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z 3 stycznia 2008 r. Dokument dostępny na stronach internetowych IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo2007-2013.opolskie.pl) oraz IP II stopnia (www.rpo2007.ocrg.opolskie.pl).

Aktualizację zapisów ww. dokumentu dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. W okresie realizacji RPO WO 2007-2013 miały miejsce 73 aktualizacje dokumentu. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu dotyczyły m.in.:

- dostosowania zapisów do obowiązującego stanu prawnego oraz odpowiednich *Wytycznych* ministerstwa odpowiedzialnego za rozwój regionalny;
- aktualizacji kryteriów wyboru projektów;
- aktualizacji tabeli wskaźników produktu i rezultatu;
- aktualizacji listy wydatków kwalifikowalnych w ramach działań i poddziałań RPO WO 2007-2013;
- aktualizacji kart działań i poddziałań RPO WO 2007-2013 w zakresie m.in. minimalnej/maksymalnej wartości dofinansowania, warunków szczegółowych, typów projektów;
- aktualizacji listy projektów indywidualnych;
- zmian alokacji pomiędzy działaniami/poddziałaniami w ramach poszczególnych osi priorytetowych;
- zmian wielkości środków na realizację zadań przez IP II stopnia;
- zmian poziomu wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej.

➲ *Lista indywidualnych projektów kluczowych w ramach RPO WO 2007-2013*

Dokument został przyjęty *uchwałą nr 1164/2007* Zarządu Województwa Opolskiego *z 26 listopada 2007 r.* i stanowi Załącznik 4 *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*.

W okresie realizacji RPO WO 2007-2013 dokonano 12 aktualizacji powyższego dokumentu, które polegały na zmianach nazw projektów na liście, usunięciu lub dodaniu projektów do listy. Zmiany dotyczyły również aktualizacji montażu finansowego oraz terminów realizacji projektów ujętych w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym*, na które została podpisana umowa lub podjęta decyzja o dofinansowaniu.

➲ *Opis Systemu Zarządzania i Kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*

Dokument został przyjęty *uchwałą nr 1854/2008* Zarządu Województwa Opolskiego *z 12 maja 2008 r.* Dokument podlegał zaopiniowaniu przez Instytucję Pośredniczącą w Certyfikacji (IPOC). W okresie realizacji RPO WO 2007-2013 dokonano uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego 15 aktualizacji zapisów ww. dokumentu. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- dostosowaniu zapisów do obowiązującego stanu prawnego oraz odpowiednich *Wytycznych* ministerstwa odpowiedzialnego za rozwój regionalny;
- uszczegółowieniu i uzupełnieniu zapisów w zakresie zadań wykonywanych przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia;
- dostosowaniu treści do obowiązującej struktury organizacyjnej w poszczególnych Instytucjach zaangażowanych we wdrażanie Programu;
- doprecyzowaniu zapisów wynikających z uwag IC;
- zaktualizowaniu liczby etatów zaangażowanych w realizację RPO WO 2007-2013 w ramach Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki;
- zaktualizowaniu zadań komórek Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych zgodnie z *Zarządzeniem nr 1/2014 Dyrektora DPO z 2 kwietnia 2014 r. w sprawie określenia szczegółowych zadań referatów, podziału zadań, uprawnień (…)* oraz z *Zarządzeniem nr 2/2014 Dyrektora DPO z 1 lipca 2014 r. w sprawie określenia szczegółowych zadań referatów, podziału zadań, uprawnień (…)*;
- aktualizacji publikatora ustawy o rachunkowości, a także odwołania do Regulaminu Organizacyjnego UMWO oraz Zarządzenia Dyrektora DPO.

➲ ***Porozumienie w sprawie przekazania zadań z zakresu realizacji Osi priorytetowej 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu RPO WO 2007-2013 z wyłączeniem Poddziałań 1.1.1, 1.3.1 i 1.4.2 RPO WO 2007-2013***

Dokument został zawarty w dniu 18 września 2007 r. pomiędzy Zarządem Województwa Opolskiego a Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki w sprawie przekazania zadań z zakresu realizacji Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (RPO WO 2007-2013), z wyłączeniem Poddziałań 1.1.1, 1.3.1 i 1.4.2 RPO WO 2007-2013. W okresie realizacji RPO WO 2007-2013 dokonano 22 aktualizacji dokumentu, które zostały wprowadzone uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- dostosowaniu zapisów do obowiązującego stanu prawnego oraz odpowiednich *Wytycznych* ministerstwa odpowiedzialnego za rozwój regionalny;
- doprecyzowaniu obowiązków IP II stopnia;
- przekazaniu do IZ RPO WO 2007-2013 realizacji części zadań w ramach Osi priorytetowej 1, tj. 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*, początkowo przekazanych w ramach *Porozumienia* do IP II;
- przesunięciu środków w ramach Osi priorytetowej 1 oraz zwiększeniu kwoty alokacji EFRR na poddziałania.

➲ ***Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013***

Dokument został przyjęty *uchwałą nr 1855/2008* Zarządu Województwa Opolskiego z 12 maja 2008 r. Aktualizacji zapisów dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Dokument podlega opiniowaniu przez IPOC. W okresie realizacji RPO WO 2007-2013 przeprowadzono 28 aktualizacji dokumentu uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Modyfikacje wprowadzano głównie w wyniku rekomendacji i uwag Urzędu Kontroli Skarbowej, Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji oraz ministerstwa odpowiedzialnego za rozwój regionalny. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- dostosowaniu zapisów do obowiązującego stanu prawnego oraz odpowiednich *Wytycznych* ministerstwa odpowiedzialnego za rozwój regionalny;
- dodaniu, uszczegółowieniu lub usunięciu procesów lub podprocesów.

➲ ***Instrukcja Wykonawcza Instytucji Pośredniczącej II stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013***

Dokument został przyjęty *uchwałą nr 1936/2008* Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 3 czerwca 2008 r. Aktualizację zapisów ww. dokumentu dokonano kolejnymi uchwałami Zarządu Województwa Opolskiego. Dokument podlega opiniowaniu przez IPOC. W okresie realizacji Programu przeprowadzono 23 aktualizacje dokumentu. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- dostosowaniu zapisów do obowiązującego stanu prawnego oraz odpowiednich *Wytycznych* ministerstwa odpowiedzialnego za rozwój regionalny;
- dodaniu, uszczegółowieniu lub usunięciu procesów lub podprocesów.

Jednocześnie dokumentem uzupełniającym do *Instrukcji wykonawczych* IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia są ***Listy sprawdzające i wzory dokumentów wykorzystywane do realizacji RPO WO 2007-2013***. Ww. dokument posiada status akceptacji na poziomie Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych. Pierwsza wersja przedmiotowego dokumentu została przyjęta przez Dyrektora DPO 30 listopada 2007 r.

Dokument zawiera wzory list sprawdzających oraz pism/notatek wykorzystywanych na poszczególnych poziomach realizacji procedur, tj. na etapie wyboru projektów, wdrażania i zarządzania finansowego, rozliczania i odzyskiwania kwot oraz sprawozdawczości, monitoringu i nieprawidłowości. W okresie realizacji RPO WO 2007-2013 dokument aktualizowano 36 razy.

- ***Vademecum dla beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013***

Dokument został przygotowany przez IZ RPO WO 2007-2013 dla potrzeb potencjalnych beneficjentów w celu właściwego przygotowania i realizacji projektów w ramach RPO WO 2007-2013. Składa się z trzech tomów:

- *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom I – Informacje ogólne RPO WO 2007-2013* – przyjęty uchwałą nr 1332/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 7 stycznia 2008 r.;
- *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom II – Przygotowanie i wybór projektów w ramach RPO WO 2007-2013* – przyjęty uchwałą nr 1333/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 7 stycznia 2008 r.;
- *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom III – Realizacja i rozliczenie projektów w ramach RPO WO 2007-2013* – przyjęty uchwałą nr 1453/2008 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 12 lutego 2008 r.

Dokument jest dostępny na stronach internetowych IZ RPO WO 2007-2013 (www.rpo2007-2013.opolskie.pl) oraz IP II stopnia (www.rpo2007.ocrg.opolskie.pl).

W okresie realizacji RPO WO 2007-2013 przeprowadzono po 16 aktualizacji Vademecum Tom I i Vademecum Tom II oraz 20 aktualizacji Vademecum Tom III. Najważniejsze zmiany wprowadzone do dokumentu polegały m.in. na:

- dostosowaniu zapisów do obowiązującego stanu prawnego oraz odpowiednich *Wytycznych* ministerstwa odpowiedzialnego za rozwój regionalny;
- dostosowaniu zapisów do uwag Urzędu Kontroli Skarbowej;
- doprecyzowaniu zapisów do wymagań generatora wniosków w Lokalnym Systemie Informatycznym – SEZaM oraz innych wynikających z realizacji Programu.

Ponadto, w okresie realizacji Programu IZ RPO WO 2007-2013 w celu sprawnego zarządzania i wdrażania Programu opracowała i aktualizowała następujące wytyczne:

- ***Wytyczne w zakresie sprawowania nadzoru IZ RPO WO 2007-2013 nad IP II stopnia***. Dokument został przyjęty *uchwałą nr 3690/2009* Zarządu Województwa Opolskiego *z 4 sierpnia 2009 r.* z późn. zm.
- ***Wytyczne Instytucji Zarządzającej do przeprowadzania kontroli w ramach RPO WO 2007-2013***. Dokument został przyjęty *uchwałą nr 2576/2008* Zarządu Województwa Opolskiego z *18 listopada 2008 r.;*
- ***Wytyczne w zakresie wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013.*** Dokument został przyjęty *uchwałą nr 3852/2009* Zarządu Województwa Opolskiego z *15 września 2009 r.;*
- ***Wytyczne Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 w zakresie informowania o nieprawidłowościach***. Dokument został zaakceptowany decyzją Zarządu Województwa Opolskiego z 6 stycznia 2009 r. z późn. zm.
- ***Wytyczne w zakresie użytkowania Krajowego Systemu Informatycznego (SIMIK-07-13) oraz Systemu Elektronicznego Zarządzania i Monitoringu Regionalnego Programu operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013***. Dokument został przyjęty *uchwałą nr 3714/2009* Zarządu Województwa Opolskiego *z 11 sierpnia 2009 r.* z późn. zm.
- ***Szczegółowe wytyczne w zakresie korzystania z pomocy technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013***. Dokument został przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego *uchwałą nr 1411/2008* z dnia *25 stycznia 2008 r.* z późn. zm.
- ***Szczegółowe wytyczne w zakresie procesu ewaluacji Programów Operacyjnych w województwie opolskim***. Dokument został przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego *uchwałą nr 4151/2009* z dnia *24 listopada 2009 r.* z późn. zm.
- ***Wytyczne w zakresie zasad udzielania wsparcia Instytucji Otoczenia Biznesu. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie instytucji***

otoczenia biznesu. Dokument został przyjęty *uchwałą nr 3993/2009* Zarządu Województwa Opolskiego z *20 października 2009 r. z* późn. zm.;

- ***Wytyczne w zakresie zasad udzielania pomocy dla osób fizycznych zamierzających założyć działalność gospodarczą (StartUp). Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2007-2013, Poddziałanie 1.1.2 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach.*** Dokument został przyjęty *uchwałą nr 3238/2009* Zarządu Województwa Opolskiego *z 27 kwietnia 2009 r.*;
- ***Wytyczne w zakresie udzielania wsparcia instrumentom inżynierii finansowej. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013. Działanie 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości.*** Dokument został przyjęty *uchwałą nr 3637/2009* Zarządu Województwa Opolskiego *z 16 lipca 2009 r.* z późn. zm.;
- ***Wytyczne w zakresie zasad opracowania i oceny Lokalnych Programów Rewitalizacji w ramach RPO WO 2007-2013, działanie 6.1 Rewitalizacja obszarów miejskich.*** Dokument został przyjęty *uchwałą nr 2351/2008* Zarządu Województwa Opolskiego *z 16 września 2008 r.* z późn. zm.;
- ***Wytyczne Instytucji Zarządzające w zakresie procedury odwoławczej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.*** Dokument został przyjęty *uchwałą nr 3162/2009* Zarządu Województwa Opolskiego *z 7 kwietnia 2009 r.* z późn. zm.;

IZ RPO WO 2007-2013 przygotowała również dokumenty będące kompendium wiedzy na temat programów pomocowych UE, takich jak:

- *Pomoc publiczna w RPO WO 2007-2013;*
- *Poradnik dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Prawidłowe przygotowanie wniosku o płatność;*
- *Możliwości wsparcia przedsiębiorstw z funduszy UE w latach 2007-2013.*

2.1.6.2 Postęp finansowy i rzeczowy RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu

Dane zawarte w treści sprawozdania przedstawiono w zaokrągleniu do milionów Euro i milionów PLN. Wszelkich zaokrągleń dokonano na poszczególnych poziomach przedstawianych danych, tj. przykładowo dane dla Programu są zaokrąglone dla wartości ogółem Programu, dane na poziomie poszczególnych osi priorytetowych są zaokrąglone dla wartości osi priorytetowych. W związku z tym, wartości ogółem dla Programu wynikają bezpośrednio z zastosowanych zaokrągleń, a nie z matematycznej sumy zaokrąglonych wartości poszczególnych osi.

W przypadku przeliczania wartości PLN na Euro zastosowano kurs Europejskiego Banku Centralnego z dnia 29 listopada 2016 r.: 1 Euro = 4,4299 PLN. Natomiast w przypadku prezentowania danych w odniesieniu do alokacji środków UE wykorzystano alokację środków UE wyrażoną w PLN i wyliczoną zgodnie z algorytmem opracowanym przez Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Rozwoju dla ostatniego miesiąca okresu, za jaki prezentowane są dane za 2016 r.

W związku z przekazaniem w lutym 2017 r. dodatkowego *Poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność końcową*, informacje finansowe dot. wniosków o płatność oraz deklaracji zatwierdzonych przez IC przedstawiono w sprawozdaniu za okres od uruchomienia Programu do 08.02.2017 r. Natomiast pozostałe informacje przedstawiono wg stanu na 31.12.2016 r.

Dane finansowe dotyczące instrumentów inżynierii finansowej prezentowane w sprawozdaniu w punkcie 2.1.6.5 *Instrumenty inżynierii finansowej*, 3.1.1 *Osiąganie celów i analiza postępów* (analiza jakościowa obszaru *Instrumenty inżynierii finansowej [działanie 1.2])* oraz Załączniku IX Tabela 9 *Matryca instrumentów finansowych 2007-2013* przeliczane są na Euro wg kursu przekazania przez IC deklaracji do KE. W przypadku, kiedy było przekazywanych kilka deklaracji dotyczących danej umowy przeliczeń na Euro dokonano wg średniej ważonej z kursów deklaracji.

IZ RPO WO 2007-2013 dokonywała przesunięć środków z wykorzystaniem mechanizmu elastyczności, zgodnie z art. 77 ust. 12 Rozporządzenia ogólnego 1083/2006. Jednocześnie, dokonywanym zmianom nie towarzyszyły zmiany dokumentów programowych.

Poniższa *Tabela 3* prezentuje alokację zgodną z zapisami dokumentów programowych oraz alokację wynikająca z przesunięć środków między Osiami priorytetowymi z wykorzystaniem mechanizmu elastyczności.

Prezentowane na poziomie Programu i Osi alokacje na przeprowadzone nabory są zgodne z kwotami wynikającymi z zastosowania mechanizmu elastyczności, a nie z alokacjami zapisanymi w dokumentach programowych na poszczególne Osie priorytetowe.

Tabela 3. *Kwota alokacji w ramach RPO WO 2007-2013*

Nr i nazwa Osi priorytetowej	**Alokacja zgodna z dokumentami programowymi** *[Euro]*	**Alokacja po zastosowaniu mechanizmu elastyczności** *[Euro]*
Oś priorytetowa 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	182 343 580,81	179 139 463,03
Oś priorytetowa 2 *Społeczeństwo informacyjne*	29 784 346,15	28 012 007,69
Oś priorytetowa 3 *Transport*	137 904 154,01	142 162 244,74
Oś priorytetowa 4 *Ochrona środowiska*	49 214 481,30	48 489 179,25
Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*	44 714 481,30	44 560 519,08
Oś priorytetowa 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*	34 171 585,04	34 459 457,89
Oś priorytetowa 7 *Pomoc techniczna*	13 314 344,39	14 624 101,32
SUMA	**491 446 973,00**	**491 446 973,00**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Alokacja

⇒ Zgodnie z uchwałą Nr 53 Komitetu Koordynacyjnego z dnia 9 lutego 2011 r. *w sprawie alokacji dodatkowych środków wspólnotowych oraz realizacji w ramach regionalnych programów operacyjnych* alokacja RPO WO 2007-2013 została zwiększona o 64 302 160 Euro, co stanowiło 15% dotychczasowej alokacji na Program. Dodatkowe środki pochodziły z Krajowej Rezerwy Wykonania 54 156 945 Euro oraz dostosowania technicznego 10 145 215 Euro, w tym na niwelowanie skutków powodzi (6 275 125 Euro). Łączna kwota alokacji na RPO WO 2007-2013 wyniosła **491 446 973 Euro**.

⇒ na realizację celów Strategii Europa 2020 przeznaczono około **443 212 352 Euro**, tj. ponad **90%** alokacji EFRR na Program.

Nabory wniosków

⇒ do końca grudnia 2016 r. przeprowadzono łącznie **99 naborów wniosków**, w tym: **79 naborów wniosków w ramach procedury konkursowej** oraz **20 naborów w ramach procedury pozakonkursowej**,

⇒ całkowita kwota alokacji (środki EFRR + BP) przeznaczona na przeprowadzone nabory wniosków wyniosła **505,75 mln Euro** (w trybie konkursowym i pozakonkursowym), co stanowi **100%** środków przeznaczonych na wszystkie nabory w latach 2007-2016.

Zestawienie przeprowadzonych naborów w podziale na osie priorytetowe przedstawiono w *Tabeli 4.* Szczegółowe informacje zostały zawarte w opisach stanu wdrażania poszczególnych osi priorytetowych.

Tabela 4. *Nabory wniosków w procedurze konkursowej i pozakonkursowej przeprowadzone w ramach RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu*

Nr i nazwa Osi priorytetowej	Liczba naborów		Kwota alokacji (EFRR + BP) *[mln Euro]*	
	Konkursowe	IPI	Konkursowe	IPI
Oś priorytetowa 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	35	4	194,43	8,61
Oś priorytetowa 2 *Społeczeństwo informacyjne*	3	0	28,01	0,00
Oś priorytetowa 3 *Transport*	15	11	76,34	66,93
Oś priorytetowa 4 *Ochrona środowiska*	12	2	45,82	5,65
Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*	10	2	35,37	9,19
Oś priorytetowa 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*	4	1	31,07	4,33
SUMA NABORÓW	**79**	**20**	**411,04**	**94,71**
	∑ = 99 naborów		**∑ = 505,75 mln Euro**	

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie Ramowego harmonogramu naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013 z 28 grudnia 2015 r.*

W wyżej przedstawionej *Tabeli 4* nie ujęto naboru IPI z poddziałania 1.4.2 i 5.1.1, gdyż nabory zostały usunięte z harmonogramu naboru wniosków (w pierwszym przypadku rozwiązano umowę z beneficjentem, a w drugim beneficjent wycofał wniosek). Wskazane nabory zostały uwzględnione w pkt 3, przy opisie wdrażania poszczególnych osi priorytetowych.

Wnioski złożone

⇒ złożono **2 759 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;

⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **1 591,77 mln Euro** [7 051,38 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **852,34 mln Euro** [3 775,78 mln PLN], co stanowi blisko **185%** alokacji EFRR na Program;

⇒ największym zainteresowaniem beneficjentów cieszyły się nabory ogłaszane w ramach Osi priorytetowej 1. Wnioski złożone w ramach tej Osi stanowią blisko 78% wszystkich złożonych w Programie wniosków;

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **1 938 wniosków** o całkowitej wartości **1 278,56 mln Euro** [5 663,87 mln PLN] w tym dofinansowanie z EFRR **697,08 mln Euro** [3 088,00 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

⇒ Zarząd Województwa Opolskiego zaakceptował do realizacji **1 481 projektów** o całkowitej wartości **1 062,44 mln Euro** [4 706,52 mln PLN], w tym kwota dofinansowania z EFRR **580,98 mln Euro** [2 573,70 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **1 265 umów** na realizację projektów, których całkowita wartość wyniosła **825,63 mln Euro** [3 657,48 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **469,60 mln Euro** [2 080,26 mln PLN];

⇒ **1 242** umowy to projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **23** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013;*

⇒ spośród wszystkich podpisanych umów ponad **81%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej (381,42 mln Euro z EFRR), natomiast około **19%** to projekty kluczowe (88,18 mln Euro z EFRR);

⇒ poziom kontraktacji w ramach Programu wyniósł około **102%**;

⇒ najwyższy poziom zakontraktowania został osiągnięty w ramach Osi 6 (ponad 105%) oraz Osi 3 i 7 (około 102%). W pozostałych Osiach priorytetowych poziom kontraktacji oscyluje wokół 100%.

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **463,16 mln Euro** [2 051,75 mln PLN], co stanowi ponad **100%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu;

⇒ najwyższy poziom wydatków we wnioskach o płatność wykazali beneficjenci w ramach Osi 6 (ponad 104%), Osi 3 (ponad 101%) oraz Osi 2 i 7 (100%). Poziom poniesionych wydatków w pozostałych Osiach jest bliski 100%.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ IC zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę EFRR **463,14 mln Euro** [2 051,65 mln PLN], co stanowi ponad **100%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Programu.

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 skorygowała wydatki kwalifikowalne dot. VAT zadeklarowane do Komisji Europejskiej o kwotę niekwalifikowalną w wysokości 5,6 mln Euro [23,2 mln PLN], w tym z EFRR: 3,1 mln Euro [12,7 mln PLN]. Korekt dokonano w deklaracjach o numerach: RPOP.IC.MRRDIC-D04/15-00; RPOP.IC.MRRDIC-D05/15-00; RPOP.IC.MRRDIC-D01/16-00; RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00. Korekty dotyczyły projektów w ramach Osi priorytetowej 1, 4, 5 i 6.

Kwoty dot. VAT wykazane w Euro wynikają z kursów rzeczywiście stosowanych w procesie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej, a nie z przeliczenia PLN na Euro wg kursu zastosowanego w *Sprawozdaniu końcowym.*

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wydatków dot. VAT – Załącznik XIV Kwoty podatku VAT wycofane/odzyskane z deklaracji do Komisji Europejskiej***

Informacje ogólne nt. stanu wdrażania Programu przedstawiono na *Wykresach 4-5.* Natomiast poziom wykorzystania alokacji (EFRR) w ramach poszczególnych osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 zaprezentowano na *Wykresie 6.*

Wykres 4. *Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata*

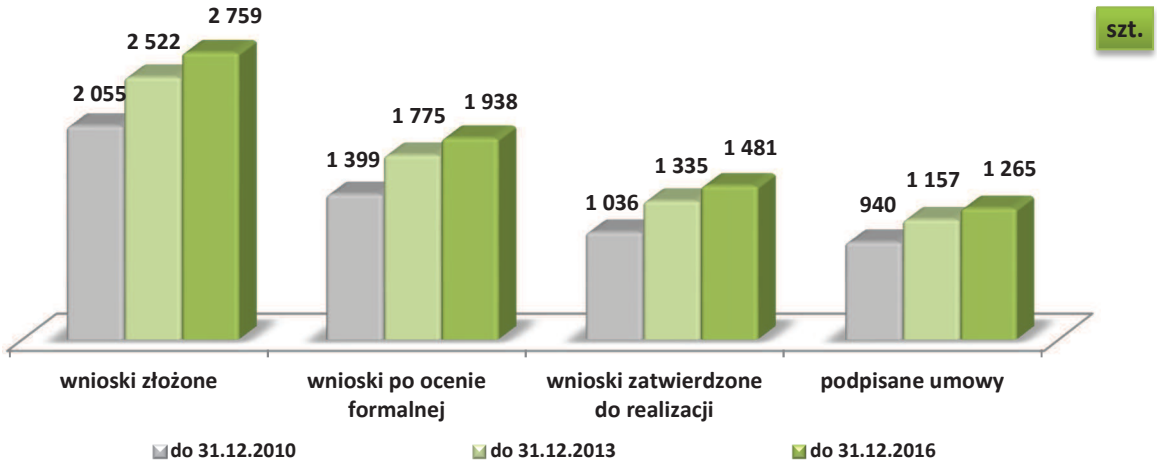

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Wykres 5. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania od uruchomienia Programu w podziale na lata*

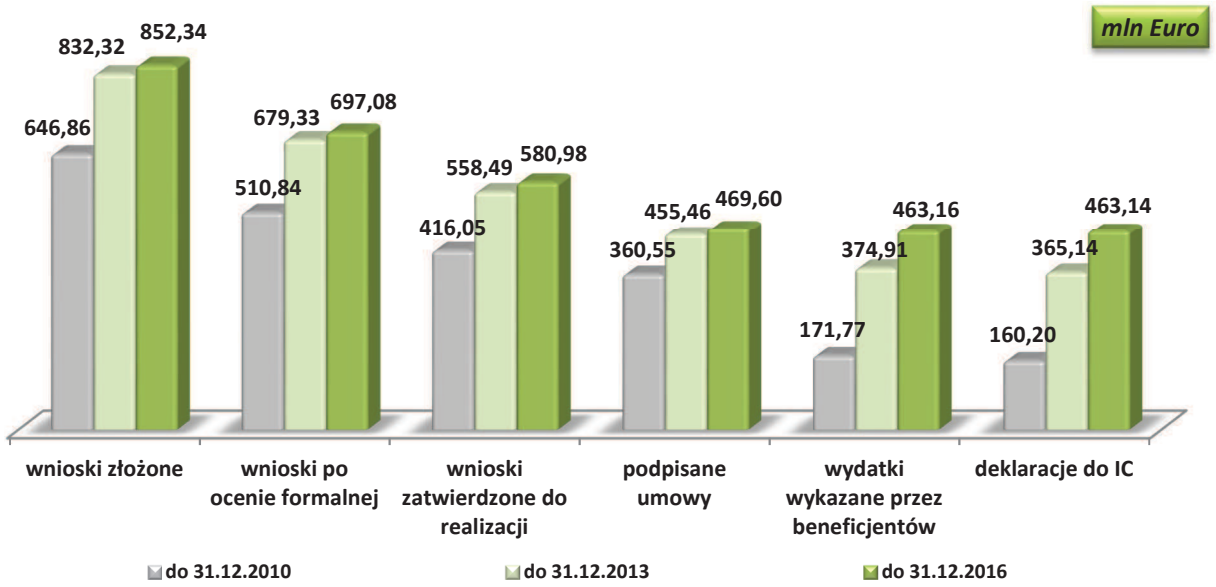

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Wykres 6. *Poziom wykorzystania alokacji (EFRR) w podziale na Osie priorytetowe RPO WO 2007-2013 od uruchomienia Programu*

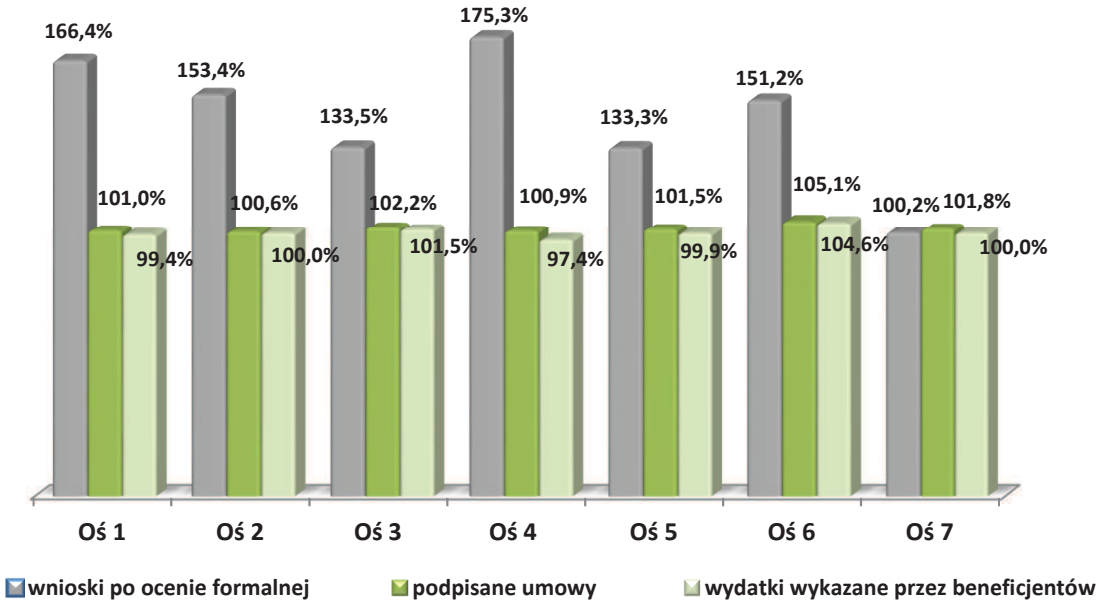

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg stanu na 31 grudnia 2016 r. w ramach wszystkich osi priorytetowych osiągnięty poziom kontraktacji przekroczył 100% alokacji zapisanej w ramach RPO WO 2007-2013 na ich realizację. Biorąc pod uwagę wydatki wykazane przez beneficjentów w zatwierdzonych wnioskach o płatność, w ramach wszystkich osi priorytetowych poziom alokacji EFRR zapisanej na ww. osie priorytetowe jest również bliski 100% lub nieznacznie ten poziom przekracza.

Rozkład projektów w ramach Programu wg siedziby i rodzajów beneficjentów

Najwięcej środków w zakresie podpisanych umów pozyskały samorządy gminne i ich jednostki organizacyjne (ponad 134 mln Euro), samorząd województwa wraz z wojewódzkimi jednostkami samorządowymi (blisko 117 mln Euro) oraz przedsiębiorcy (ponad 102 mln Euro).

Biorąc pod uwagę wartość dofinansowania EFRR podpisanych umów, do końca 2016 roku średnia wartość wsparcia przypadająca na 1 mieszkańca województwa opolskiego wyniosła około **457 Euro**. Pod względem kwoty dofinansowania EFRR przypadającej na 1 mieszkańca powiatu, najwyższe wartości uzyskało **Miasto Opole** (ponad 1 835 Euro) oraz powiaty: **strzelecki** (ponad 409 Euro), **kędzierzyńsko-kozielski** (349 Euro), **kluczborski** (284 Euro) i **głubczycki** (276 Euro).

Inwestycje na terenach miejskich stanowią ponad **64%** umów (289,61 mln Euro) podpisanych w ramach Programu. Pozostałe **36%** (165,98 mln Euro) stanowią projekty realizowane na terenach wiejskich[4].

Najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków RPO WO 2007-2013 są beneficjenci mający swoją siedzibę na terenie powiatów: **Miasta Opola** (218,19 mln Euro), **powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego** (33,55 mln Euro), **powiatu strzeleckiego** (30,86 mln Euro), **powiatu nyskiego** (28,25 mln Euro) oraz **powiatu opolskiego** (27,30 mln Euro). Przeważająca część środków (ponad **118 mln Euro)** pozyskanych przez beneficjentów ze wskazanych powiatów skierowana została na inwestycje związane z budową/przebudową dróg regionalnych i lokalnych oraz zakup środków transportu publicznego. Ponad **81 mln Euro** zostało przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, innowacje, badania i rozwój technologiczny, a ponad **32 mln Euro** na wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa oraz sektor publiczny. Spośród 71 gmin województwa opolskiego żadnej umowy o dofinansowanie nie podpisali beneficjenci mający siedzibę na terenie tylko jednej gminy – Skoroszyce.

Wśród samorządów gminnych najaktywniejszymi beneficjentami były: **Opole, Kędzierzyn-Koźle, Prudnik, Brzeg, Nysa, Ujazd i Zawadzkie.** Natomiast wśród samorządów powiatowych najwięcej środków pozyskały powiaty**: kędzierzyńsko-kozielski, nyski, strzelecki, kluczborski, głubczycki** oraz **namysłowski**.

Liczbę i wartość dofinansowania z EFRR poszczególnych typów beneficjentów w całości zakontraktowanych środków przedstawia *Wykres 7.* Na *Mapie 1* przedstawiono zestawienie liczby i wartości podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego.

Wykres 7. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) od uruchomienia Programu (z wyłączeniem projektów pomocy technicznej)*

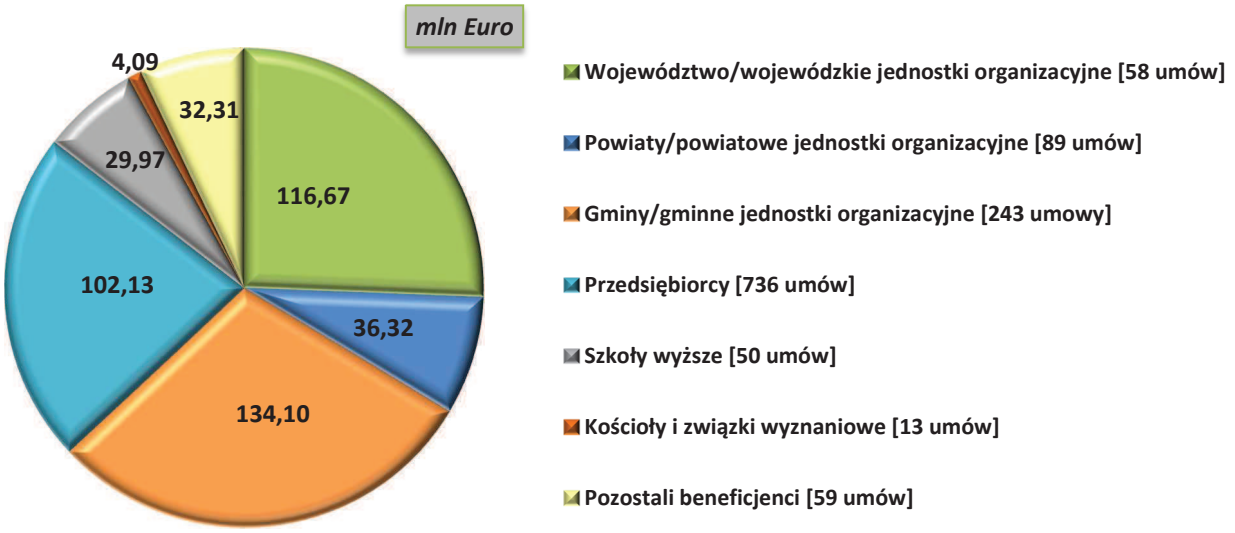

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 3 Postęp wdrażania programu wg osi priorytetowych***

[4] Na etapie programowania RPO WO 2007-2013 nie zidentyfikowano obszarów defaworyzowanych, w związku z czym nie ma odniesienia do takiej kategorii w *Sprawozdaniu.* Podział nie uwzględnia także projektów Pomocy technicznej.

Mapa 1. *Zestawienie liczby i wartości EFRR podpisanych umów w podziale na gminy województwa opolskiego wg siedziby beneficjenta – stan na 31 grudnia 2016 r.*

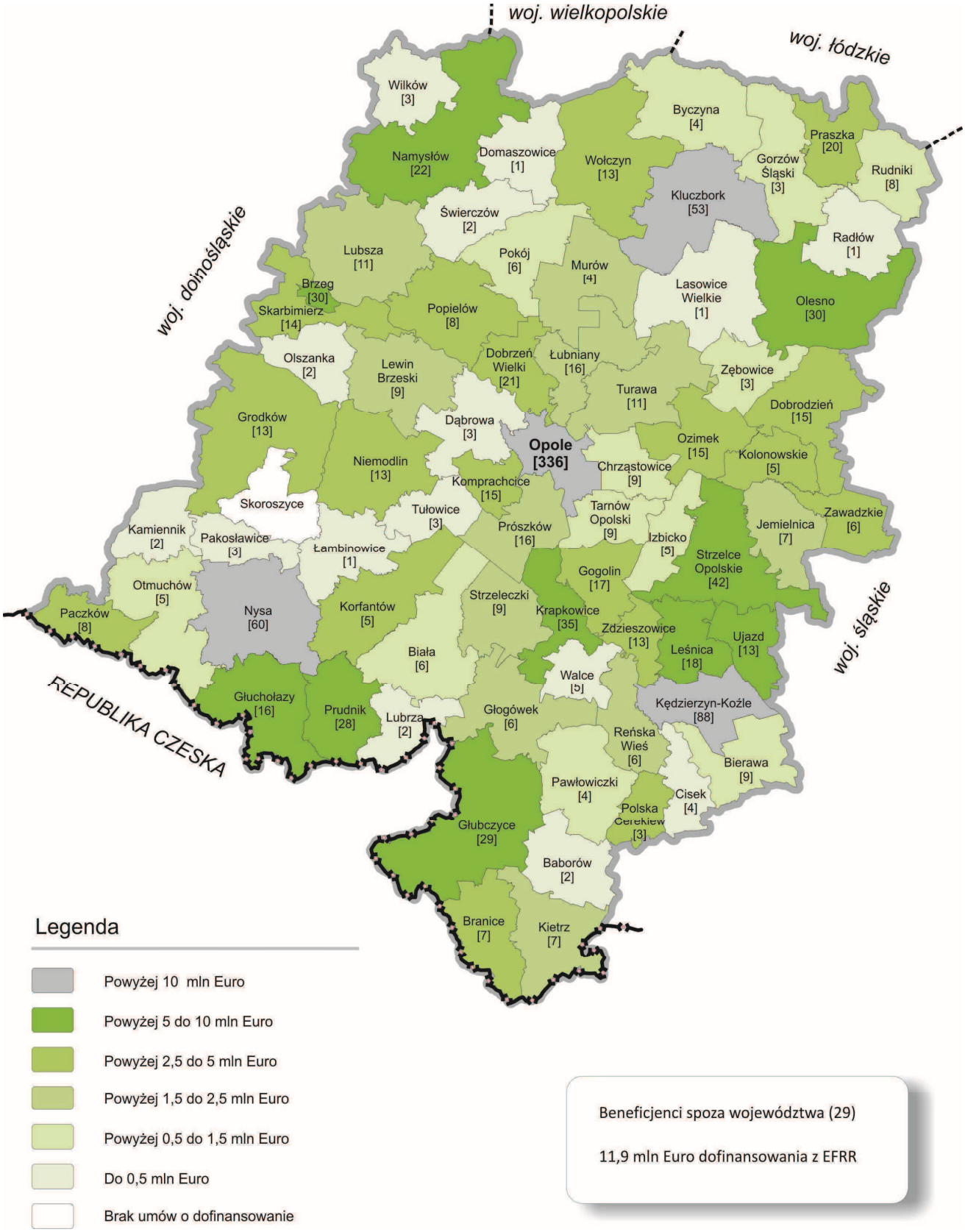

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Rozkład projektów w ramach Programu wg sektorów gospodarki

Rozkład projektów w ramach RPO WO 2007-2013 w podziale na sektory gospodarki został przedstawiony poniżej. Dane pozyskano z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) – każdemu beneficjentowi przyporządkowano jeden, przeważający rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej.

Sekcje, w których udział pozyskanego dofinansowania jest stosunkowo niewielki (poniżej **4 mln Euro**), zostały sklasyfikowane w jednej kategorii pn. *Pozostałe sekcje.* Dotyczy to nw. Sekcji:

- Sekcja A *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo;*
- Sekcja B *Górnictwo i wydobywanie;*
- Sekcja H *Transport i gospodarka magazynowa;*
- Sekcja J *Informacja i komunikacja;*
- Sekcja N *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca;*
- Sekcja R *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.*

Wśród projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 najliczniejszą grupę beneficjentów stanowią jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Blisko **59%** wartości dofinansowania z EFRR (**364** umowy o wartości **276,01 mln Euro**) pozyskały podmioty przyporządkowane do Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.* Jest to kategoria przedstawiająca szeroki wachlarz zadań administracji samorządowej związanych m.in. z opieką i profilaktyką zdrowotną, dotyczące edukacji, infrastruktury drogowej czy mające na celu ochronę środowiska naturalnego i zapewnienie społeczeństwu świadczeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

Wykres 8. *Rozkład projektów w ramach Programu wg Sekcji PKD 2007*

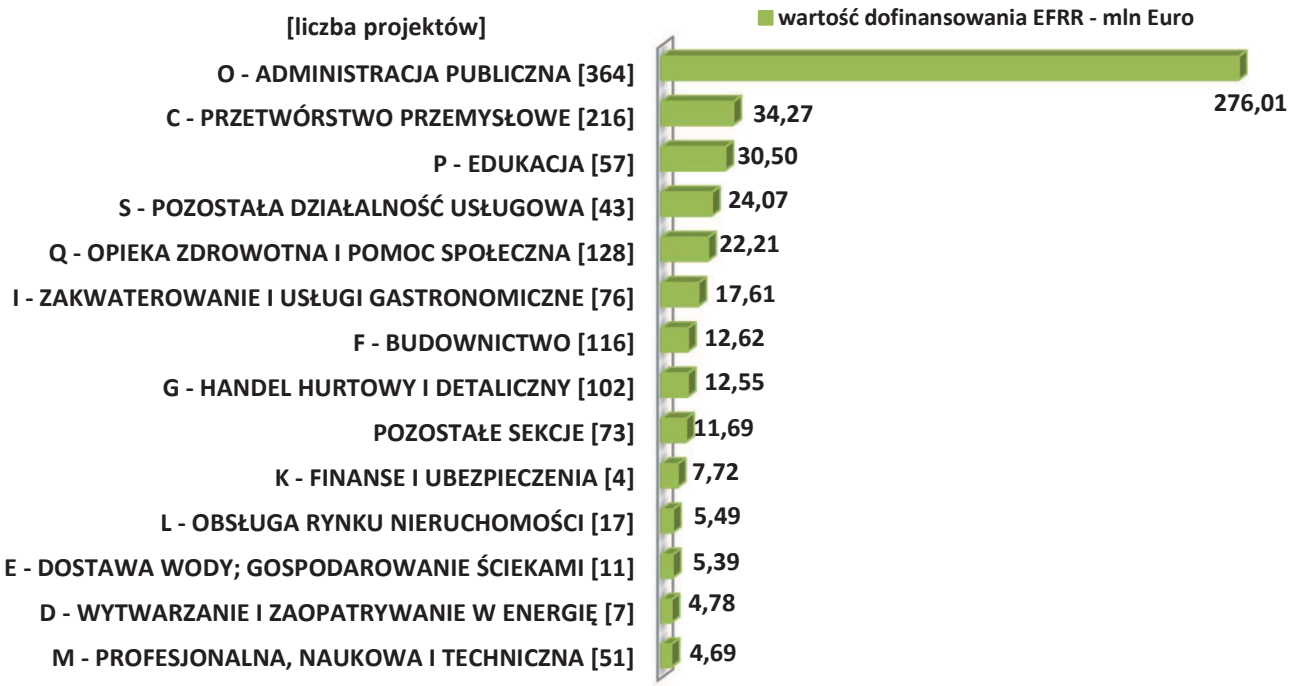

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

Drugą pod względem wartości pozyskanego dofinansowania jest Sekcja C *Przetwórstwo przemysłowe* (**216** umów na kwotę dofinansowania z EFRR **34,27 mln Euro**), którą uważa się za dominującą w województwie opolskim. W zakresie tej sekcji największą wartość stanowią podmioty prowadzące działalność w zakresie produkcji: metali, metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń,

wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli, produkcji papieru oraz wyrobów z papieru, a także produkcji mebli.

Poniżej przedstawiono szczegółowy podział projektów realizowanych w sektorze przetwórstwa przemysłowego ze względu na rodzaj wytwarzanych produktów i stopień zaawansowania technologicznego.

Tabela 5. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w sektorze przetwórczym w podziale na rodzaje wytwarzanych produktów od uruchomienia Programu*

Lp.	Rodzaj produktu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Udział w sektorze /rodzajach produktów
I	**Przemysł wysokiej technologii**	**5**	**0,26**	**0,76%**
1.	*Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych*	*5*	*0,26*	*100,00%*
II	**Przemysł średniowysokiej technologii**	**43**	**5,91**	**17,25%**
1.	*Produkcja maszyn, urządzeń, pojazdów, sprzętu transportowego i urządzeń elektrycznych*	*30*	*3,30*	*55,91%*
2.	*Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych*	*13*	*2,61*	*44,09%*
III	**Przemysł średnioniskiej i niskiej technologii**	**168**	**28,10**	**81,99%**
1.	*Przemysł metalurgiczny i metalowy*	*41*	*9,07*	*32,28%*
2.	*Przemysł drzewno-papierniczy*	*49*	*7,48*	*26,61%*
3.	*Przemysł mineralny*	*22*	*4,39*	*15,63%*
4.	*Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych*	*20*	*3,81*	*13,57%*
5.	*Inne przetwórstwo przemysłowe*	*22*	*1,89*	*6,72%*
6.	*Przemysł spożywczy*	*10*	*1,34*	*4,78%*
7.	*Przemysł tekstylno-odzieżowy i skórzany*	*4*	*0,12*	*0,41%*
	RAZEM	**216**	**34,27**	**-**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

Największe środki zakontraktowano w ramach przemysłu średnioniskiej i niskiej technologii, tj.:

- przemysłu metalurgicznego i metalowego – **9,07 mln Euro** (m.in. obróbka mechaniczna elementów metalowych, produkcja konstrukcji metalowych i ich części, produkcja metali i nakładanie powłok na metale);
- przemysłu drzewno-papierniczego – **7,48 mln Euro** (np. produkcja wyrobów tartacznych, produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa, produkcja papieru falistego, tektury falistej oraz opakowań z papieru i tektury);
- przemysłu mineralnego – **4,39 mln Euro** (np. produkcja wyrobów budowlanych z betonu, obróbka kamienia, obróbka szkła).

Kolejną wyróżniającą się sekcją jest Sekcja P *Edukacja*, w ramach której podpisano **57** umów. W ramach Sekcji P *Edukacja* uczelnie wyższe i inne instytucje oświatowe (m.in. przedsiębiorstwa prowadzące różne formy zajęć pozaszkolnych) otrzymały **30,50 mln Euro** dofinansowania z EFRR. W ramach projektów budowane i modernizowane były obiekty dydaktyczne, zostały dostosowywane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wyposażane w nowoczesne pomoce naukowe, sprzęt komputerowy i oprogramowanie. Wyposażane zostały także laboratoria w instytutach badawczych, w których prowadzone są badania na rzecz nowoczesnych technologii produkcyjnych.

Ponad **22 mln Euro** przeznaczone zostało dla podmiotów działających w Sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*. Projekty realizowane w tym obszarze (**128** umów) dotyczyły przede wszystkim zakupu nowej

specjalistycznej aparatury i urządzeń medycznych w ramach stacjonarnej i ambulatoryjnej opieki medycznej oraz dostosowania istniejącej infrastruktury do obowiązujących standardów, jak i do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W ramach Sekcji I *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* zakontraktowano około **17,61 mln Euro** w ramach **76** projektów. Znaczący udział tej kategorii w całości środków potwierdza fakt, że turystyka wskazywana jest jako jeden z istotnych potencjałów rozwoju naszego regionu. Jest to także jeden z najbardziej dynamicznie rozwijających się sektorów światowej gospodarki. Budowa i modernizacja tras turystycznych, ścieżek rowerowych, rozwój ośrodków wypoczynkowych korzystnie zmienia obraz miast i wsi Opolszczyzny.

Duże znaczenie dla pozycji konkurencyjnej województwa opolskiego ma sektor budownictwa. Cechuje się stosunkowo wysoką konkurencyjnością w stosunku do sytuacji tej branży w kraju i obejmuje, oprócz działalności budowlano-montażowej, produkcję materiałów budowlanych wraz z przemysłem wydobywczym. W Sekcji F *Budownictwo* realizowanych było **116** projektów na kwotę dofinansowania ponad **12,62 mln Euro**. Ponad połowa podmiotów zrealizowała projekty z działu 43 *Roboty budowlane specjalistyczne.* Znaczną część stanowiły również projekty z działu 42 *Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej*.

Znaczącą rolę w rozwoju gospodarczym województwa opolskiego odgrywa również handel. Łącznie w ramach Sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny z*realizowano **102** projekty o wartości dofinansowania z EFRR ponad **12,55 mln Euro**.

Około **7,72 mln Euro** pozyskały również podmioty gospodarcze zaklasyfikowane w Sekcji K *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.* Wynika to z faktu, że obejmuje 2 fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, a ich działalność stanowi skuteczny sposób na pokonanie bariery dla rozwoju przedsiębiorstw, które z uwagi na niskie zasoby kapitałowe lub problemy z płynnością, nie spełniały kryteriów pozwalających na otrzymanie kredytów bankowych.

➲ ***Szczegółowe informacje nt. udzielonego wsparcia w ramach działania 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości – punkt 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej***

Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na obszary tematyczne

Dopełnieniem działań podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 były projekty realizowane na terenie Opolszczyzny w ramach programów Narodowej Strategii Spójności 2007-2013 (PO IG 2007-2013, PO IiŚ 2007-2013, PO KL 2007-2013).

Łącznie, w ramach w/w programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013, zrealizowano ponad **2 tys. projektów** o wartości dofinansowania unijnego (EFRR, EFS, FS) ponad **785 mln Euro.**

Rozkład projektów w podziale na obszary tematyczne (zgodnie z Załącznikiem II do Rozporządzenia 1828/2006) oraz programy operacyjne przedstawiono w *Tabeli 6.*

Tabela 6. *Projekty zrealizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych perspektywy finansowej 2007-2013*

Nazwa obszaru tematycznego	Liczba umów	Dofinansowanie z UE *[mln Euro]*
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013		
Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość	174	108,42
Społeczeństwo informacyjne	168	26,54
RAZEM PO IG 2007-2013	**342**	**134,96**
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013		
Transport	23	170,60
Energia	31	26,23
Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom	44	212,14

Nazwa obszaru tematycznego	Liczba umów	Dofinansowanie z UE *[mln Euro]*
Kultura	3	7,20
Inwestycje w infrastrukturę społeczną	12	6,08
Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość	1	4,37
RAZEM PO IiŚ 2007-2013	**114**	**426,62**
Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013		
Zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników, firm, przedsiębiorstw i przedsiębiorców	350	35,04
Poprawa dostępu do zatrudnienia i jego trwałości	256	94,42
Poprawa integracji społecznej osób w niekorzystnej sytuacji	132	16,32
Poprawa jakości kapitału ludzkiego	808	71,51
Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym	36	6,30
RAZEM PO KL 2007-2013	**1 582**	**223,59**
ŁĄCZNIE WSZYSTKIE PROGRAMY OPERACYJNE	**2 038**	**785,17**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 pozyskano **426,62 mln Euro** (największa wartość dofinansowania). Środki te zostały przeznaczone na realizację projektów o znaczeniu strategicznym m.in. na realizację inwestycji z zakresu ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom (44 umowy o wartości dofinansowania UE 212,14 mln Euro) oraz transportu (23 umowy o wartości dofinansowania UE 170,60 mln Euro).

Poprawa dostępu do zatrudnienia i jego trwałości, poprawa jakości kapitału ludzkiego, zwiększenie zdolności adaptacyjnej pracowników, firm i przedsiębiorców, poprawa integracji społecznej osób w niekorzystnej sytuacji oraz wzmacnianie zdolności instytucjonalnej to efekt realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 **1 582 projektów** na kwotę dofinansowania z UE **230,05 mln Euro**.

Do końca 2016 r. podpisano **342 umowy** na kwotę dofinansowania z UE **134,96 mln Euro** w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. Największe środki pozyskali beneficjenci z obszaru *Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość* 108,42 mln Euro. Ponadto podpisano 168 umów o wartości dofinansowania UE 26,54 mln Euro na realizację projektów w obszarze *Społeczeństwo informacyjne*.

Indywidualne projekty kluczowe

Projekty ujęte w *Indykatywnym planie inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* to przedsięwzięcia inwestycyjne o szczególnym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego województwa opolskiego. Ich cele wpisują się w wybrane cele strategiczne RPO WO 2007-2013, Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, a także Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 i Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015.

➲ ***Szczegółowe informacje nt. kluczowego charakteru projektów indywidualnych – punkt 3. Postęp wdrażania programu wg osi priorytetowych***

Zgodnie z aktualnym IPI od uruchomienia Programu została złożona pełna dokumentacja projektowa dla **23 indywidualnych projektów kluczowych**.

Od uruchomienia Programu podpisano/podjęto łącznie **23 umowy/decyzje o dofinansowaniu** projektów kluczowych. Łączna wartość dofinansowania z EFRR wszystkich podpisanych umów wynosi **88,18 mln Euro** [390,65 mln PLN], co stanowi blisko **19%** środków zakontraktowanych w ramach Programu.

Beneficjentem 11 projektów był Samorząd Województwa Opolskiego, 4 – Miasto Opole, 2 – Politechnika Opolska, 3 – Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski. Po jednym projekcie kluczowym zrealizowały Gminy Prudnik, Cisek oraz Zawadzkie.

W ramach projektów kluczowych:

- wybudowano Regionalne Centrum Biznesu – Opolskie Centrum Wystawienniczo Kongresowe o powierzchni ponad 5,2 tys. m^2;
- wybudowano/zmodernizowano około 109 km ścieżek rowerowych;
- z obiektów turystycznych i rekreacyjnych skorzystało 198 tys. osób;
- wybudowano 11 obiektów turystycznych i rekreacyjnych;
- wybudowano około 7,7 km nowych dróg wojewódzkich;
- przebudowano ponad 47,8 km dróg wojewódzkich oraz 9,3 km dróg powiatowych i gminnych;
- ochroną przeciwpowodziową objęto ponad 48,7 tys. osób;
- zakupiono 5 szynobusów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz emitujących mniej szkodliwych dla środowiska spalin;
- wsparciem objęto 5 największych szpitali wojewódzkich (utworzono ośrodek wczesnej interwencji inwazyjnej w ostrych zawałach mózgu, centrum aktywnego porodu i rodzicielstwa oraz leczenia niemowląt zagrożonych niepełnosprawnością; rozbudowano onkologiczny kompleks zabiegowo-diagnostyczny; wyposażono kardiochirurgiczną salę operacyjną i odcinek intensywnej opieki pooperacyjnej na oddziale neurochirurgii);
- zagospodarowano obiekt pokoszarowy na cele dydaktyczne i badawcze Politechniki Opolskiej.

Tabela 7. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013*

Lp.	Nazwa działania/ poddziałania	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
1.	**1.1.1** *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*	Miasto Opole	*Regionalne Centrum Biznesu – Budowa Opolskiego Centrum Wystawienniczo – Kongresowego w Opolu*	2,61
2.	**1.4.2** *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*	Gmina Prudnik	*Stworzenie regionalnej bazy turystyczno-noclegowej przedgórza Gór Opawskich*	1,11
3.	**1.4.2** *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*	Gmina Zawadzkie	*Utworzenie Regionalnego Centrum Turystycznego Dolina Małej Panwi*	2,37
4.	**1.4.2** *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*	Miasto Opole	*Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Miasta Opola poprzez zagospodarowanie terenów wzdłuż Odry*	2,02
5.	**3.1.1** *Drogi regionalne*	Miasto Opole	*Przebudowa wiaduktu i układu komunikacyjnego oraz remont wiaduktu żelbetowego w ciągu ul. Reymonta w Opolu*	8,09
6.	**3.1.1** *Drogi regionalne*	Województwo Opolskie	*Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 426 przy węźle autostradowym Olszowa*	7,33

Lp.	Nazwa działania/ poddziałania	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
7.	**3.1.1** *Drogi regionalne*	Województwo Opolskie	*Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odc. Dzików – Smolarnia*	1,90
8.	**3.1.1** *Drogi regionalne*	Województwo Opolskie	*Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Smolarnia-Krobusz w km 24+565 - 35+760*	6,31
9.	**3.1.1** *Drogi regionalne*	Województwo Opolskie	*Obwodnica m. Grodkowa w ciągu dróg wojewódzkich nr 401 i 385 w km 21+385 – 28+337,17*	8,44
10.	**3.1.1** *Drogi regionalne*	Województwo Opolskie	*Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków-Pakosławice Etap II*	4,89
11.	**3.1.1** *Drogi regionalne*	Województwo Opolskie	*Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków-Pakosławice Etap I*	5,82
12.	**3.1.1** *Drogi regionalne*	Województwo Opolskie	*Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Przysiecz - Dzików*	3,24
13.	**3.1.1** *Drogi regionalne*	Miasto Opole	*Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych – Sobieskiego) w Opolu*	3,12
14.	**3.1.2** *Drogi lokalne*	Powiat Kędzierzyńsko -Kozielski	*Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap I*	0,80
15.	**3.1.2** *Drogi lokalne*	Gmina Cisek	*Modernizacja drogi gminnej nr 108206 O Cisek-Roszowicki Las*	0,04
16.	**3.1.2** *Drogi lokalne*	Powiat kędzierzyńsko-kozielski	*Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa*	3,92
17.	**3.1.2** *Drogi lokalne*	Powiat Kędzierzyńsko -Kozielski	*Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap II*	1,11
18.	**3.2** *Transport publiczny*	Województwo Opolskie	*Zakup pojazdów szynowych*	7,05
19.	**4.2** *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*	Województwo Opolskie	*Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500*	4,29
20.	**4.2** *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*	Województwo Opolskie	*Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek-Dzielniczka" zadanie 1,6,7*	0,99
21.	**5.1.1** *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*	Politechnika Opolska	*Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48*	2,79
22.	**5.2.1** *Stacjonarna opieka medyczna*	Województwo Opolskie	*Szpitale Opolskie gwarancją bezpieczeństwa zdrowotnego regionu i bazą kształcenia kadry medycznej*	5,90
23	**6.2** *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*	Politechnika Opolska	*Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy*	4,04

Lp.	Nazwa działania/ poddziałania	Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
			Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFiF	
			RAZEM 23 projekty IPI	**88,18**

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie *Indykatywnego Planu Inwestycyjnego dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* oraz danych z KSI (SIMIK 07-13).

Najwięcej projektów zrealizowano w ramach Osi priorytetowej 3 *Transport* – 14 inwestycji o wartości EFRR 62,06 mln Euro (ponad 70% środków zakontraktowanych w ramach IPI).

Projekty kluczowe nie były realizowane w ramach Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne* oraz Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna.* Szczegóły przedstawiono w *Tabeli 8.*

Tabela 8. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach RPO WO 2007-2013 w podziale na osie priorytetowe i obszary wsparcia*

Nazwa obszaru wsparcia	Liczba projektów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
Oś priorytetowa 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*		
Wsparcie infrastruktury otoczenia biznesu	1	2,61
Turystyka jako gałąź gospodarki	3	5,50
Oś priorytetowa 3 *Transport*		
Infrastruktura transportowa i uzbrojenie terenu	14	62,06
Oś priorytetowa 4 *Ochrona środowiska*		
Środowisko	2	5,28
Oś priorytetowa 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*		
Profilaktyka i ochrona zdrowia mieszkańców	1	5,90
Nauka i szkolnictwo wyższe	1	2,79
Oś priorytetowa 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*		
Nauka i szkolnictwo wyższe	1	4,04
RAZEM	***23***	***88,18***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Analiza stopnia realizacji wskaźników Celu głównego

Na podstawie wskaźników programowych określonych dla celu głównego badany był wpływ realizacji Programu na gospodarkę i ekonomię regionu. Wskaźnikami tymi były:

- *Zmiana w poziomie PKB (%);*
- *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto);*
- *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto), z podziałem na mężczyzn i kobiety.*

➲ ***Szczegółowe informacje – Załącznik I Tabela 1. Postęp fizyczny programu operacyjnego***

Wartości dwóch pierwszych wskaźników, tj. *Zmiana w poziomie PKB* oraz *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)*, zostały oszacowane, a następnie corocznie obliczane były za pomocą modelu HERMIN[5]. Obliczenia wartości wskaźników za lata 2015-2016 wykonano za pomocą zaktualizowanego o najnowsze dostępne dane statystyczne modelu HERMIN drugiej generacji.

Oszacowania wartości wskaźników dla regionu wg stanu na 31 grudnia 2016 r. dokonano w I kwartale 2017 r. na bazie wartości płatności dokonanych w ramach RPO WO 2007-2013. Obliczeń dokonano w ramach IZ RPO WO 2007-2013, obsługującej model. Na tej podstawie ustalono, iż PKB na Opolszczyźnie w 2015 r. był o 1,50%, a w roku 2016 o 1,12% wyższy od poziomu, jaki zostałby osiągnięty bez udziału RPO WO 2007-2013, co dla roku 2015 stanowi 128,2%, a dla roku 2016 95,7% wartości docelowej wskaźnika.

Jednocześnie w regionie powstało w 2015 roku o 2 380, a w roku 2016 o 1 334 miejsc pracy więcej, niż w założonej alternatywnej symulacji zakładającej brak realizacji RPO WO 2007-2013, co dla roku 2015 stanowi 293,8%, a dla roku 2016 – 164,7% wartości docelowej. Porównując ww. dane z osiągniętymi w latach wcześniejszych, stwierdza się, po osiągnięciu najwyższych poziomów w 2014 roku stopniowy spadek wartości wskaźników. Według obliczeń za 2015 r. wartość wskaźnika *Zmiana w poziomie PKB* była niższa o 0,39 punktu procentowego od wyników symulacji za 2014 r., a w roku 2016 o 0,38 punktu procentowego od wyników za rok 2015. Z kolei *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)* za rok 2015 zmniejszyła się o około 1 500 w porównaniu do obliczeń dokonanych za rok 2014, oraz o ok. 1 050 w roku 2016 w porównaniu do roku 2015. Spadek wartości obu wskaźników w stosunku do lat wcześniejszych wynika ze zmniejszającego się poziomu zrealizowanych płatności w latach 2015-2016.

Oszacowania modelu HERMIN bazują na założeniu określonego rozkładu płatności w ramach Programu, według którego największe płatności zrealizowane zostały w latach 2011-2012, natomiast w latach 2013-2016 następowała ich redukcja. Od momentu obliczenia wartości docelowych ww. wskaźników następowały jednak zmiany w stosunku do wcześniej zaplanowanych poziomów płatności, stąd wynika ich przekroczenie.

Wskaźnik celu głównego *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto)* opiera się na danych dotyczących wskaźników z zakresu miejsc pracy w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*. Wartość wskaźnika obejmuje tylko miejsca pracy w zakresie przedsiębiorczości, turystyki oraz B+R.

Poniżej zaprezentowane zostały wartości wskaźnika osiągnięte wg stanu na 31 grudnia 2016 r. wraz z odniesieniem do wartości docelowych w 2015 r.

Wartość wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto)* osiągnęła na koniec 2015 roku wartość 3 201,28, a na koniec 2016 roku 3 256,31 co stanowi 100% założonej wartości docelowej. Tym samym na podstawie zrealizowanych projektów poziom realizacji wskaźnika uznaje się za osiągnięty.

Wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto) dla mężczyzn* osiągnął na koniec 2015 roku wartość 2 500,31, a na koniec 2016 roku 2 536,81 co stanowi 155,8% założonej wartości docelowej. Z kolei wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto) dla kobiet* osiągnął na koniec 2015 roku wartość 684,5, a na koniec 2016 roku 719,5 co stanowi 44,2% założonej wartości docelowej.

Wątpliwości może budzić wskaźnik zaprojektowany na badanie wsparcia miejsc pracy dla kobiet *Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto) dla kobiet.* Na etapie programowania RPO WO 2007-2013 zakładano, iż w ramach Programu wspierane będą równomiernie miejsca pracy dla kobiet i mężczyzn, w rzeczywistości stosunek ten wynosi 22% do 78%. Realizując Program zaobserwowano inne tendencje. Przede wszystkim o wsparcie aplikowały podmioty z branż chemicznej, spożywczej, meblarskiej, wyrobów z metali i budownictwa, sektora transportu, co zgodne jest z *Regionalnym Foresight Województwa Opolskiego*, ale generuje głównie miejsca pracy dla mężczyzn. Szczególną sytuację obserwowano tylko w obszarze turystyki, gdzie powstało dużo więcej miejsc pracy dla kobiet, niż w innych obszarach wsparcia. Poza tym beneficjenci

[5] Model opracowany został przez Zespół Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego pod kierownictwem prof. Janusza Zaleskiego, we współpracy z dr Johnem Bradley'em autorem bazowego modelu HERMIN i wieloletnim pracownikiem naukowym irlandzkiego Instytutu Badań Społeczno-Ekonomicznych w Dublinie. HERMIN jest makroekonomicznym modelem służącym do analizy wpływu funduszy strukturalnych na gospodarkę. Podstawę modelu stanowią konwencjonalne mechanizmy keynesistowskie, jednak posiada on również ważne cechy neoklasyczne, związane z komponentem podaży. Regionalne modele HERMIN dla polskich województw zostały opracowane w wyniku projektu zrealizowanego w latach 2004-2005 przez Wrocławską Agencję Rozwoju Regionalnego na zlecenie Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Opracowane modele regionalne były pierwszymi mikromodelami gospodarek polskich województw.

chcąc pozostać w zgodzie z literą prawa, w ogłoszeniach o pracę nie wskazywali preferowanej płci. Ponadto należy zwrócić uwagę na specyfikę demograficzną województwa opolskiego, gdzie obserwuje się wyższą aktywność zawodową mężczyzn. W 2015 r. aktywnych zawodowo (pracujących) było 215 tys. mężczyzn oraz 176 tys. kobiet.

Należy jednak zauważyć, iż stopień osiągnięcia wskaźników celu głównego potwierdza realizację celu głównego Programu, jakim było: *zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania* oraz celu Osi priorytetowej 1, tj. *wzmocnienie gospodarki regionu poprzez rozwój przedsiębiorczości, innowacyjności sektora B+R oraz infrastruktury turystycznej i rekreacyjno-sportowej na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego*.

2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej

IZ RPO WO 2007-2013 w trakcie prac nad sprawozdaniami rocznymi z realizacji Programu analizowała i uwzględniała uwagi KE do sprawozdań rocznych za lata wcześniejsze. Sprawozdanie obejmuje zarówno uwagi zgłaszane pisemnie, jak i podczas corocznych spotkań z KE. Do najważniejszych uwag i rekomendacji KE, uwzględnionych przez IZ RPO WO 2007-2013 w sprawozdaniach rocznych należały:

- **Sprawozdanie roczne powinno kończyć się szeregiem wniosków/zaleceń** – od sprawozdania rocznego za rok 2008 wnioski i zalecenia przedstawiane były przy opisach poszczególnych osi priorytetowych oraz w części ogólnej.
- **Jakościowy opis realizacji osi priorytetowych** - od sprawozdania rocznego za rok 2008 przedstawiano szczegółowe dane nt. postępu wdrażania poszczególnych osi priorytetowych z uwzględnieniem ich wpływu na realizację celów Programu, rozszerzając stopniowo opis zgodnie z rekomendacjami KE. Przedstawiane były również informacje dot. nierównomiernego postępu osi priorytetowych. Zgodnie z sugestią KE, w sprawozdaniu rocznym za rok 2014, dokonano dokładniejszej analizy działań, których wdrażanie jest kontynuowane w okresie 2014-2020, zwracając szczególną uwagę na rodzaj i zakres zakładanej interwencji.
- **Prezentacja i analiza wskaźników** – IZ RPO WO 2007-2013 uwzględniła wypracowane pomiędzy ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego a Komisją Europejską ustalenia w zakresie prezentowania wskaźników. Informacje nt. wskaźników celu głównego oraz poszczególnych osi priorytetowych przedstawiane były w odpowiednim załączniku do sprawozdania. Ponadto analiza poszczególnych wskaźników na poziomie osi priorytetowych była prezentowana w analizie jakościowej. W sprawozdaniu rocznym za rok 2010 IZ RPO WO 2007-2013 uwzględniła rekomendację KE poprzez zaprezentowanie szczegółowej analizy stopnia osiągnięcia/nieosiągnięcia założonych na etapie programowania wskaźników produktu i rezultatu na poziomie osi priorytetowych zarówno na podstawie operacji zakończonych, jak i szacowanej realizacji wynikającej z zakontraktowanych projektów. Przedmiotowa analiza została dokonana w odniesieniu do wartości docelowych dla 2010 r. (mid-term) i 2015 r. Dodatkowo IZ RPO WO 2007-2013 przedstawiła informacje nt. niedostatecznych oraz ponadnormatywnych wyników w realizacji wskaźników w odniesieniu do priorytetów, w których miały miejsce takie odchylenia. Ponadto, w sprawozdaniu za 2011 r. przedstawiono działania, które IZ RPO WO 2007-2013 podejmowała/zamierza podjąć dla pełnego osiągnięcia założeń Programu oraz poszczególnych osi priorytetowych, uwzględniając wyniki prowadzonych ewaluacji, przeglądu śródokresowego i dodatkowych środków pochodzących z KRW i dostosowania technicznego. W sprawozdaniu końcowym w przypadku, gdy podstawowe wskaźniki i wskaźniki programowe różnią się znacznie od celów określonych w Programie (o ponad 25%), złożono wyjaśnienia i uzasadnienia, które wykazują, że działania naprawcze zostały podjęte.
- **Opisanie wszelkich zidentyfikowanych problemów związanych z realizacją programu, w tym problemów dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej** – informacje w tym zakresie były przedstawiane począwszy od sprawozdania rocznego za rok 2008.
- **Przestrzeganie przepisów wspólnotowych na wszystkich etapach wdrażania programu (m.in. zasady równości szans, partnerstwa)** – informacje w tym zakresie były przedstawiane począwszy od sprawozdania rocznego za rok 2008.

- **Prezentacja wkładu programu w realizację celów lizbońskich** – informacje w tym zakresie były przedstawiane począwszy od sprawozdania rocznego za rok 2008.
- **Rozpoczęcie prac nt. możliwych kierunków wsparcia w ramach kolejnego okresu programowania, powiązanego ze *Strategią Europa 2020*** – zarówno na etapie renegocjacji Programu, który miał miejsce w 2011 r., jak i podczas procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego, IZ RPO WO 2007-2013 koncentrowała się na zintegrowanym podejściu strategicznym uwzględniającym 3 cele Strategii Europa 2020 tj. *rozwój inteligentny, zrównoważony, sprzyjający włączeniu społecznemu.* Podczas spotkań roboczych dotyczących perspektywy finansowej 2014-2020, podkreślane było fundamentalne znaczenie tych zapisów i konieczność refleksji nad priorytetami, jakie mają być wyznaczone dla następnego okresu programowania.
- **Opis komplementarności z PO KL, PROW oraz innymi PO oraz zapewnione przez IZ mechanizmy weryfikacyjne nakładania się linii demarkacyjnych** – informacje w tym zakresie były przedstawiane począwszy od sprawozdania rocznego za rok 2008.
- **Prezentacja szczegółowych informacji nt. cross-financingu** – informacje w tym zakresie były przedstawiane począwszy od sprawozdania rocznego za rok 2008.
- **Prezentacja informacji dotyczących kategorii wydatków** – informacje w tym zakresie były przedstawiane począwszy od sprawozdania rocznego za rok 2008, m.in. w odpowiednim załączniku do sprawozdania.
- **Zmiany w zakresie tabeli wdrożenia finansowego** – informacje w tym zakresie były przedstawiane począwszy od sprawozdania rocznego za rok 2008, m.in. w odpowiednim załączniku do sprawozdania.
- **Prezentacja danych z zakresu informacji i promocji** – informacje w tym zakresie były przedstawiane począwszy od sprawozdania rocznego za rok 2008, m.in. w odpowiednich załącznikach do sprawozdania.
- **Wzór sprawozdania –** IZ RPO WO 2007-2013 przyjęła rekomendację dotyczącą m.in. ujęcia spisu treści oraz streszczenia w języku angielskim w sprawozdaniach rocznych.
- **Rozdział dotyczący rekomendacji** – od sprawozdania rocznego za rok 2009 prezentowane były szczegółowe informacje oraz wnioski w odniesieniu do poszczególnych osi priorytetowych oraz sektorów/obszarów będących przedmiotem RPO WO 2007-2013, a także rezultaty oraz realizacja celów strategicznych Programu.
- **Zmiany warunków społeczno-gospodarczych w szczególności odpowiedź ze strony Programu na kryzys** – wpływ kryzysu gospodarczego na region został opisany w sprawozdaniu za rok 2009, gdzie ponadto przedstawiono działania Zarządu Województwa Opolskiego mające na celu złagodzenie negatywnego wpływu kryzysu na region.
- **Pomoc według grup docelowych** – od sprawozdania rocznego za rok 2009 szczegółowe informacje na temat udziału poszczególnych grup beneficjentów oraz sektorów gospodarki były opisywane w odpowiednim punkcie sprawozdania.
- **Instrumenty inżynierii finansowej** – od sprawozdania rocznego za rok 2010 szczegółowej analizie poddawane były dokapitalizowane w RPO WO 2007-2013 instrumenty inżynierii finansowej. Szczegółowe informacje nt. efektów wdrażania przedmiotowego obszaru wraz z charakterystyką udzielonego wsparcia były przedstawiane w odpowiednim punkcie sprawozdania. Dodatkowo w odpowiednim załączniku przedstawiane były działania w zakresie aktywności funduszy pożyczkowych/poręczeniowych w zakresie możliwości uzyskania wsparcia przez sektor MSP. Sprawozdanie końcowe ponadto zawiera informacje wynikające z zaleceń KE przedstawionych w uwagach do sprawozdania za rok 2014.
- **Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego** – informacje w tym zakresie były przedstawiane począwszy od sprawozdania rocznego za rok 2010 (w odrębnym punkcie sprawozdania oraz w załączniku).
- **Zapewnienie synergii pomiędzy inwestycjami w zakresie komunikacji dot. sieci regionalnych i krajowych** – w zakresie zapewnienia synergii pomiędzy inwestycjami dot. dróg regionalnych i lokalnych, IZ RPO WO 2007-2013 dokonała analizy dofinansowanych dróg m.in. pod kątem połączenia

ich z autostradą A4, drogami wyższej kategorii i terenami inwestycyjnymi. Wnioski z przedmiotowej analizy zostały uwzględnione przy opisie analizy jakościowej Osi priorytetowej 3 za rok 2010.

- **Aktywne uczestnictwo w sieci ENEA –** biorąc pod uwagę założone cele Sieci ENEA, IZ RPO WO 2007-2013 zgłosiła do udziału w jej pracach dwóch przedstawicieli, którzy biorą udział w pracach czterech grup powołanych w ramach sieci.

- **Niewykorzystanie sprzętu sfinansowanego ze środków UE ze względu na brak kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia** – Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 nie otrzymała od beneficjentów realizujących projekty w sektorze zdrowia informacji nt. niepodpisania przez nich kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia lub jego rozwiązania w trakcie realizacji projektu. Mając na uwadze zalecenia Komisji Europejskiej, IZ RPO WO 2007-2013 dokładała wszelkich starań w zakresie kontrolowania ciągłości świadczenia usług w ramach kontraktu z NFZ podczas 5-letniej trwałości projektów.

- **Tworzenie miejsc pracy** – w 2011 r. na zlecenie Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 rozpoczęła się realizacja badania ewaluacyjnego pn. *Ocena i analiza przedsięwzięć zmierzających do powstania nowych podmiotów gospodarczych w województwie opolskim*. Głównym celem badania była ocena i analiza przedsięwzięć zmierzających do powstania nowych podmiotów gospodarczych (start-up) w regionie w stosunku do potrzeb regionalnych. Dodatkowo analizie poddana została jakość utworzonych nowych miejsc pracy w wyniku realizacji projektów. Ponadto, IZ RPO WO 2007-2013 zmodyfikowała kryteria wyboru projektów dotyczące miejsc pracy w działaniu 1.3 *Innowacje, badania, rozwój technologiczny.* Projekty otrzymywały dodatkowe punkty za tworzenie etatów badawczych oraz miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem.

- **Zasada równości płci w procesie tworzenia miejsc pracy** – Komisja Europejska, obserwując postęp realizacji wskaźników w zakresie miejsc pracy dla kobiet, zwróciła uwagę na, jej zdaniem, błędne założenia przy szacowaniu wartości docelowych. Zaznaczono, iż wsparcie równości płci powinno polegać na wprowadzaniu takich narzędzi, które będą niwelować różnice w dostępie do rynku pracy w zależności od płci. Tymczasem IZ RPO WO 2007-2013 założyła, iż miejsca pracy będą powstawać po równo dla kobiet i mężczyzn. Kwestionowane zagadnienia Instytucja Zarządzająca wyjaśniała zarówno na corocznym spotkaniu z KE, jak i w sprawozdaniu za rok 2014. Wyjaśniono, jakie czynniki miały wpływ na powstawanie miejsc pracy dla poszczególnych płci. Zwrócono także uwagę, iż różnice były obserwowane m.in. ze względu na branżę.

- **Dodatkowe informacje nt. wybranych sektorów i obszarów wsparcia** – KE zwróciła się do IZ RPO WO 2007-2013 z prośbą o przekazanie szczegółowych informacji nt. wybranych sektorów i obszarów wsparcia tj.: *infrastruktura szerokopasmowa, gospodarka odpadami* oraz *środki ochrony przeciwpowodziowej*, w związku z czym w sprawozdaniach za rok 2011 i 2012 w części dot. postępu wdrażania wg osi priorytetowych ujęto odpowiednie informacje.

- **Wzmocnienie kontroli Instytucji Zarządzających szczególnie z zakresie zamówień publicznych** – IZ RPO WO 2007-2013 stosowała narzędzia mające na celu wzmocnienie kontroli, w szczególności w zakresie zamówień publicznych. W ramach kontrolowanych projektów, każdorazowo kontrolą objęte były procedury dot. zamówień publicznych. Kontrola dokonywana była na podstawie szczegółowej listy sprawdzającej, która została opublikowana na stronie internetowej. Ponadto na stronie internetowej RPO umieszczono dokument zawierający wykryte nieprawidłowości w zakresie zamówień publicznych po kontrolach KE i ETO.

- **Poprawa organizacji i planowania spotkań Komitetu Monitorującego** – KE przypomniała, iż zgodnie z zasadą członkom Komitetu Monitorującego należy przedkładać dokumenty na 10 dni (roboczych) przed terminem posiedzenia. Jednocześnie KE zwróciła uwagę, iż niejednokrotnie termin ten nie był respektowany. Tymczasem, ww. terminy określone są indywidualnie w regulaminach pracy Komitetów Monitorujących. Zgodnie z Regulaminem pracy KM RPO WO 20077-2013 zatwierdzonym Uchwałą nr 1/2007 KM RPO WO 2007-2013 z dnia 7 listopada 2007 r., § 10 pkt 4: „...dokumenty będące przedmiotem obrad, rozsyłane były przez Sekretariat do członków Komitetu najpóźniej na 10 dni kalendarzowych przed terminem posiedzenia…"Termin, określony poprzez dni kalendarzowe, był zawsze przestrzegany.

- **Zgodność realizowanych projektów z aktami unijnymi** – KE przedstawiła obawy co do zgodności realizacji projektów z *Ramową Dyrektywą Wodną* oraz z *Dyrektywą w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych*. Po dokonaniu analizy stwierdzono, że w przypadku projektów wdrażanych w ramach RPO WO 2007-2013 nie występują przypadki niezgodności z ww. Dyrektywami.
- **Wkład w ograniczanie ubóstwa** – IZ RPO WO 2007-2013 odpowiadając na rekomendacje KE, dokonała analizy wpływu realizacji Programu na niwelowanie zjawiska ubóstwa, która została ujęta w sprawozdaniu rocznym za rok 2013.
- **Znaczenie realizacji Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* na rozwój regionalnej gospodarki oraz wykorzystanie analizy dla okresu 2014-2020** – IZ kontynuuje dotychczasową politykę w zakresie wzmocnienia atrakcyjności gospodarczej województwa opolskiego w nowej perspektywie finansowej 2014-2020, wykorzystując przygotowane do tego narzędzia. W nowej perspektywie wzmocniono instrumenty zwrotnego finansowania, umożliwiające wielokrotne wykorzystanie środków unijnych, a także zintegrowane inwestycje terytorialne, ukierunkowane również na wsparcie gospodarki.
- **Wykorzystanie narzędzi ICT w rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych regionu** – W związku z zainteresowaniem KE obszarem ICT, Instytucja Zarządzająca przygotowała *Plan działania w obszarze ICT w województwie opolskim.* IZ RPO WO 2007-2013 podkreśla fakt, iż bez wsparcia w postaci dofinansowania ze środków EFRR nie nastąpiłby dynamiczny rozwój e-usług w województwie opolskim przede wszystkim w obszarze e-administracji, e-zdrowia i e-edukacji.
- **Działania IZ RPO WO 2007-2013 w zakresie ochrony środowiska – gospodarka odpadami** – Podobnie, jak w przypadku ICT, w związku z rekomendacjami KE, IZ RPO WO 2007-2013 przygotowała *Plan działania w obszarze gospodarki odpadami w województwie opolskim*.
- **Ocena działań skierowanych w obszarze infrastruktury społecznej i szkolnictwa wyższego** – KE zwróciła uwagę, iż analiza działań realizowanych w ramach edukacji powinna obejmować zarówno ocenę spójności działań realizowanych przez IZ RPO WO 2007-2013 z dokumentami polityki krajowej i unijnej, ale także zapisami *Zaleceń Rady w sprawie krajowego programu reform Polski z 2013 r. oraz wspierających opinie Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na lata 2012-2016.* W sprawozdaniu rocznym za 2013 r. dokonano takiej analizy, wykazując stosowną spójność.

2.1.6.4 Rekomendacje Instytucji Zarządzającej i innych instytucji

- ***Rekomendacje dotyczące przebiegu realizacji RPO WO 2007-2013***

IZ RPO WO 2007-2013 w okresie realizacji Programu prowadziła działania w celu pełnego wykorzystania środków w ramach RPO WO 2007-2013.

Przeprowadzone zostały nabory wniosków w ramach powstałych oszczędności, wynikających z:

- wzrostu kursu Euro, tj. dodatnie różnice kursowe;
- spadku wartości projektów po zakończeniu postępowań przetargowych przez beneficjentów;
- zakończenia realizacji projektu (niewykorzystanie całości dofinansowania).

Ponadto środki pochodzące z oszczędności przeznaczane były także na przyjęcie do dofinansowania projektów z list rezerwowych, zwiększenie wysokości dofinansowania realizowanych projektów bądź ogłoszenie dodatkowych naborów.

IZ RPO WO 2007-2013 w trosce o sprawne i płynne wydatkowanie środków unijnych prowadziła adekwatne do potrzeb kampanie informacyjne, ukierunkowane głównie na sprawne rozliczanie projektów. Poprawie absorpcji środków służyły także indywidualne konsultacje z beneficjentami. Jednocześnie komórki wdrażające dążyły do zatwierdzania wniosków o płatność w terminach krótszych niż wynikające z procedur.

W celu uzyskania obrazu jakości wdrażania Programu, IZ RPO WO 2007-2013 w 2010 roku zleciła przeprowadzenie badania ewaluacyjnego *Ocena jakości projektów i ich wpływu na skuteczną i efektywną realizację celów RPO WO 2007-2013 wraz ze wskazaniem obszarów wymagających dalszego wsparcia*.

Przedmiotowe badanie realizowane było w okresie, gdy rozdysponowana została ponad połowa dostępnych w ramach RPO WO 2007-2013 środków i stanowiło to podstawę do wyznaczenia pożądanych kierunków wsparcia, które IZ RPO WO 2007-2013 uwzględniło w dalszej realizacji inwestycji w regionie. Jednym z celów badania było wskazanie przez ewaluatora obszarów wymagających dalszej interwencji w ramach Programu w kontekście podziału środków z krajowej rezerwy wykonania oraz przyszłego okresu programowania (Komisja Europejska decyzją K(2011) 9364 z 13 grudnia 2011 r. zatwierdziła zmiany w Programie).

Ponadto w okresie realizacji Programu IZ RPO WO 2007-2013 corocznie określała w *okresowych planach ewaluacji RPO WO 2007-2013* badania ewaluacyjne planowane do przeprowadzenia w danym roku, których efektem oprócz rekomendacji na okres programowania 2007-2013, była również pomoc w wyznaczaniu założeń ukierunkowania wsparcia perspektywy 2014-2020.

➲ *Realizacja rekomendacji przyjętych przez KM RPO WO 2007-2013*

Podczas XVII posiedzenia KM RPO WO 2007-2013 z 14 lutego 2011 r., przedstawiciel Komisji Europejskiej zwrócił uwagę na kwestię dostępności do Internetu w województwie opolskim. IZ RPO WO 2007-2013 przeprowadziła analizę w zakresie dostępności do Internetu w województwie opolskim. Wnioski z przedmiotowej analizy zostały uwzględnione w zapisach sprawozdania rocznego za 2010 r. IZ RPO WO 2007-2013 zleciła również wykonanie ekspertyzy w przedmiotowej kwestii przez niezależnego eksperta, która obejmowała analizę obecnego stanu dostępu do Internetu szerokopasmowego w województwie opolskim, dostępność do usług ICT oraz rekomendacje na przyszłość w zakresie rozwoju ICT w regionie.

Podczas XVIII posiedzenia KM RPO WO 2007-2013 w dniu 7 marca 2011 r. przedstawiciel Jednostki Ewaluacyjnej poinformował o złożeniu wniosku przez członka Komitetu Monitorującego (przedstawiciel partnerów społecznych i gospodarczych) dotyczącego przeprowadzenia w 2011 r. badania ewaluacyjnego w ramach Osi priorytetowej 1. Celem ewaluacji miała być ocena użyteczności i wsparcia publicznego z punktu widzenia założeń programowych oraz możliwości rynkowych. W związku z tym, iż badanie ewaluacyjne przeprowadzone w 2010 r. *Ocena jakości projektów i ich wpływu na skuteczną i efektywną realizację celów RPO WO 2007-2013,* w sposób kompleksowy przeanalizowało ocenę efektów jakości projektów dla wszystkich działań Programu, przeprowadzenie kolejnej analizy w tym zakresie w tak krótkim czasie, byłoby terminem zbyt szybkim.

22 lipca 2011 r. podczas XIII posiedzenia Grupy Sterującej Ewaluacją przedstawiciele KM RPO WO 2007-2013 rekomendowali przeprowadzenie w 2012 r. następujących badań ewaluacyjnych:

- *Usługi turystyczne realizowane przez podmioty prywatne i publiczne i ich wpływ na rozwój gospodarczy regionu;*
- *Ocena wpływu projektów z funduszy UE w zakresie szkolnictwa wyższego na wzrost konkurencyjności gospodarki regionu opolskiego;*

Jednostka Ewaluacyjna wraz z IZ RPO WO 2007-2013 pozytywnie przyjęły propozycje Komitetu Monitorującego. Ww. propozycje badań zostały zrealizowane, jednak zakres obu badań nieco rozszerzono.

Jednocześnie przedstawiciele KM RPO WO 2007-2013 rekomendowali przeprowadzenie badań ewaluacyjnych, które miały odpowiedzieć na pytania:

- *Na ile realizacja projektów np. w działaniu 6.1 - rewitalizacja obszarów miejskich oraz 6.2 - zagospodarowanie obszarów zdegradowanych wpłynęła na spójność gospodarczo-społeczną regionu?*
- *Jak realizacja projektów z poddziałania 3.1.1 Drogi regionalne wpłynęła na poprawę dostępności Opolszczyzny i możliwość jej rozwoju?*

Propozycje badań nie uzyskały jednak pozytywnej rekomendacji Grupy Sterującej Ewaluacją i nie zostały zrealizowane.

W kolejnych latach KM RPO WO 2007-2013 nie rekomendował przeprowadzenia żadnych badań ewaluacyjnych związanych z wdrażaniem RPO WO 2007-2013.

2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej

Działania w zakresie wsparcia instrumentów inżynierii finansowej realizowane były w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*, w działaniu 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości* RPO WO 2007-2013, wdrażanych w całości przez IP II stopnia.

Celem działania był wzrost dynamiki rozwoju przedsiębiorstw poprzez tworzenie i rozwój instrumentów zewnętrznego finansowania przedsiębiorczości. Na realizację działania przeznaczono łącznie **24,97 mln Euro** w ramach EFRR, co stanowi **5,08 %** alokacji na Program z EFRR.

Beneficjentami wsparcia finansowanego w ramach tego obszaru były podmioty prowadzące działalność w obszarze objętym działaniem 1.2, przy czym dany podmiot musiał spełniać łącznie następujące warunki:

- uchwałą właściwego organu utworzyć wyodrębniony księgowo fundusz;
- udzielać pożyczek lub poręczeń dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w celu wsparcia przedsiębiorczości oraz innowacyjności.

W ramach RPO WO 2007-2013 instrumenty inżynierii finansowej wdrażane były w modelu bezpośrednim, bez funduszu powierniczego. W finansowanie instrumentu inżynierii finansowej zaangażowane były tylko środki unijne bez współfinansowania krajowego. Wraz ze wsparciem w zakresie instrumentów finansowych nie były stosowane dotacje na spłatę odsetek ani dotacji na opłaty gwarancyjne.

Efekty wdrażania działania 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*

Do końca 2016 r. wszystkie wskaźniki w ramach działania 1.2 zostały osiągnięte. Ich wartości docelowe zostały osiągnięte na poziomie od 83% do 122%. Najwyższy poziom został osiągnięty dla wskaźnika *Liczba wspartych przedsiębiorstw* i wynosi 637, co stanowi ponad 122% zakładanej wartości. Również wysoki poziom realizacji odnotowano w ramach wskaźnika *Wartość udzielonych kredytów i pożyczek* (ponad 93%) oraz wskaźnika *Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji* (ponad 90%). Poziom realizacji wskaźników produktów i rezultatu przedstawiono w *Tabeli 9.* Wartości wskaźników są zgodne z Tabelą 4 w *Załączniku IV*, gdzie wartości z PLN na Euro przeliczono zgodnie z kursem obowiązującym do sprawozdania tj.: 1 Euro= 4,4299 PLN.

Tabela 9. *Poziom realizacji wskaźników produktów i rezultatu działania 1.2 od uruchomienia Programu*

Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
		Wartość obecna	%	
Wskaźniki produktu				
Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji [mln Euro]	25,5	23,03	90,3%	*osiągnięty*
Liczba dokapitalizowanych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych [szt.]	6	5	83,3%	*osiągnięty*
Wskaźniki rezultatu				
Liczba wspartych przedsiębiorstw [szt.]	520	637	122,5%	*osiągnięty*
Wartość udzielonych kredytów i pożyczek [mln Euro]	24,3	22,74	93,6%	*osiągnięty*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Podmioty wdrażające instrumenty inżynierii finansowej - zasady udzielania pożyczek/poręczeń

Warunki udzielania pożyczek/poręczeń zostały określone w Regulaminach Funduszy, które ulegały zmianom. Poniżej opisano zasady obecnie obowiązujące wnioskodawców starających się o uzyskanie pożyczki/poręczenia.

Fundusz pożyczkowy – FUNDACJA ROZWOJU ŚLĄSKA

FRŚ realizuje 3 projekty, w ramach których udziela pożyczek na cele bezpośrednio związane z prowadzoną działalnością inwestycyjna i obrotową. O pożyczkę mogą ubiegać się przedsiębiorcy, którzy spełniają m.in. poniższe kryteria:

- posiadają zdolność kredytową tj. zdolność do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w umownym terminie spłaty;
- techniczne, ekonomiczne i finansowe założenia projektu inwestycyjnego gwarantują jego wykonalność;
- nie jest w stosunku do nich prowadzone postępowanie upadłościowe, naprawcze lub likwidacyjne;
- nie posiadają zadłużenia wobec Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- nie posiadają zadłużenia z tytułu podatków i opłat lokalnych.

Pożyczkę może otrzymać wyłącznie przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 z późn.zm.) spełniający warunki mikroprzedsiębiorcy lub małego przedsiębiorcy określone w Załączniku I do rozporządzenia nr 70/2001/WE z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz. Urz. WE L 10 z 13.01.2001), zmienionego rozporządzeniem nr 364/2004/WE z dnia 25 lutego 2004 r. (Dz. Urz. WE L 63 z 28.02.2004). Jedocześnie przedsiębiorca nie może znajdować się w trudnej sytuacji w rozumieniu Wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE C 244 z 01.10.2004).

Ogólne warunki udzielania pożyczek:

- maksymalna kwota pożyczki wynosi obecnie 1 000 000 PLN (wcześniej 700 tys. PLN i 500 tys. PLN);
- maksymalny okres spłaty pożyczki wynosi 10 lat w przypadku pożyczek na cele inwestycyjne (wcześniej 5 lat) oraz 3 lata w przypadku pożyczek na cele obrotowe;
- maksymalna koncentracja zaangażowania w jednego pożyczkobiorcę nie może przekroczyć 10% wartości funduszu pożyczkowego (wcześniej 5% kapitału funduszu).

Fundusz pożyczkowy – WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W OPOLU

WFOŚiGW realizuje 1 projekt, w ramach którego udziela pożyczek na cele inwestycyjne i nieinwestycyjne bezpośrednio związane z podejmowaniem, prowadzeniem i rozwijaniem działalności gospodarczej przez wnioskodawcę. Pożyczki udzielane są przedsiębiorcom po dokonaniu oceny bieżącej i perspektywicznej sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy, jego zdolności do spłaty pożyczki wraz z odsetkami oraz oceny zabezpieczenia spłaty pożyczki.

Pożyczki udzielane są przedsiębiorcom należącym do kategorii mikroprzedsiębiorców oraz małym i średnim przedsiębiorcom zgodnie z definicją zawartą w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z dnia 26.06.2014, str. 1).

Ogólne warunki udzielania pożyczek:

- maksymalna kwota pożyczki wynosi obecnie 1 000 000 PLN (wcześniej 700 tys. PLN i 500 tys. PLN);
- maksymalny okres spłaty pożyczki wynosi obecnie 10 lat (wcześniej 5 lat);
- minimalny wkład własny podmiotu ubiegającego się o pożyczkę wynosi 5% kosztu przedsięwzięcia netto;
- maksymalna koncentracja środków u jednego przedsiębiorcy z tytułu zobowiązań wynikających z zawartych umów pożyczek nie może przekroczyć 1 150 000 PLN.

Fundusz poręczeniowy – OPOLSKI REGIONALNY FUNDUSZ PORĘCZEŃ KREDYTOWYCH

ORFPK realizuje 1 projekt, w ramach którego udzielane są poręczenia bankowe obejmujące wyłącznie kredyty lub pożyczki przeznaczone na cele bezpośrednio związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zarząd funduszu oraz Komisja Kwalifikacyjna dokonują analizy i oceny wniosku o poręczenie oraz wniosku kredytowego lub pożyczkowego wraz z załącznikami. O ile zaistnieje potrzeba w/w organy mogą zwrócić się do

wnioskodawcy lub Instytucji Finansującej o dostarczenie dodatkowych informacji na temat sytuacji prawnej i ekonomicznej wnioskodawcy oraz planowanego przedsięwzięcia. Pozytywne zaopiniowanie wniosku oznacza zgodę na udzielenia poręczenia.

W zależności od rodzaju kredytu jest udzielane poręczenie standardowe (udzielane dla każdego rodzaju kredytu na czas jego trwania powiększony o 3 miesiące nie dłużej niż 63 miesiące) oraz poręczenie pomostowe (udzielane na czas ustanowienia podstawowego zabezpieczenia).

Poręczenie może być udzielone wyłącznie przedsiębiorcom mającym siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i spełniającym łącznie następujące warunki:

- są przedsiębiorcami w rozumieniu Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807 i Nr 281, poz. 2777), spełniającymi warunki mikroprzedsiębiorcy, małego lub średniego przedsiębiorcy określone w Załączniku I do Rozporządzenia nr 70/2001/WE z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorców (Dz. Urz. WE L 10z 13.01.2001), zmienionego Rozporządzeniem nr 364/2004/WE z dnia 25 lutego 2004 r. (Dz. Urz. WE L 63 z 28.02.2004),
- prowadzą działalność gospodarczą na terenie województwa opolskiego lub są zarejestrowane w województwie opolskim,
- nie są przedsiębiorcami będącym w trudnej sytuacji, w rozumieniu przepisów Wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorców (Dz. Urz. UE C 244 z 01.10.2004).

Ogólne warunki udzielania poręczeń:

- wartość poręczenia nie może przekroczyć 70% wartości aktualnej kwoty podstawowej (kapitału) udzielonego kredytu lub pożyczki. W przypadku udzielenia poręczeń przez kilka funduszy poręczeniowych ich łączny udział w poręczeniu nie powinien przekraczać 80% wartości kapitału poręczanego kredytu. Poręczenie obejmuje wyłącznie kwotę kapitału i nie obejmuje innych kosztów;
- maksymalna wartość poręczenia w wyrazie pieniężnym udzielanym na rzecz jednego Beneficjenta nie może przekraczać 5% kapitalizacji;
- maksymalne zaangażowanie funduszu poręczeń kredytowych na rzecz jednego Beneficjenta nie może przekroczyć 5% kapitalizacji.

Stan wdrażania działania 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*

Od uruchomienia Programu przeprowadzono 4 nabory wniosków w ramach działania 1.2.

W ramach działania wsparcie uzyskały 3 podmioty, tj.:

- Fundacja Rozwoju Śląska (FRŚ) - realizuje 3 umowy;
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu (WFOŚiGW) - realizuje 1 umowę;
- Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych (ORFPK) – realizuje 1 umowę.

Łącznie od uruchomienia Programu realizowanych jest 5 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę dofinansowania EFRR **24,97 mln Euro** (102 mln PLN), co stanowi 100% alokacji przeznaczonej na działanie.

Na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych beneficjentów funduszy przewiduje się, że dzięki inwestycjom zrealizowanym przy wsparciu instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WO 2007-2013 powstaną blisko **1 404** miejsca pracy, w tym 892 dla mężczyzn i 512 dla kobiet. Około 61% miejsc pracy powstanie na obszarze miejskim, a 39% na obszarze wiejskim. Miejsca pracy w sprawozdaniach są przedstawiane na podstawie deklaracji we wnioskach złożonych przez beneficjentów ostatecznych.

Najwięcej miejsc pracy jest deklarowanych przez właścicieli mikroprzedsiębiorstw **74%**, następnie małych przedsiębiorstw - **22%**, oraz średnich przedsiębiorstw - **4%**. Podział ten jest odzwierciedleniem i potwierdzeniem ogólnych tendencji aplikacyjnych przedsiębiorców.

Szczegółowe informacje nt. stanu wdrażania działania 1.2 od uruchomienia Programu zostały zaprezentowane w *Tabelach 10-11.* Informacje zostały przedstawione na podstawie sprawozdań merytorycznych składanych przez beneficjentów funduszy.

Tabela 10. *Stan wdrażania działania 1.2 od uruchomienia Programu*

Lp.	Beneficjent/nr umowy	Umowy podpisane z beneficjentem	Umowy podpisane przez beneficjenta z ostatecznymi odbiorcami		
		Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	***Liczba udzielonych pożyczek/ poręczeń***	***Dofinansowanie z EFRR*** *[mln Euro]*	***% realizacji umowy przez beneficjenta***
1.	FRŚ 01.02.00-16-004/09	5,66	412 pożyczek	16,10	284%
2.	FRŚ 01.02.00-16-002/10	5,04	306 pożyczek	14,52	288%
3.	FRŚ 01.02.00-16-001/12	6,35	256 pożyczek	12,28	193%
4.	WFOŚiGW 01.02.00-16-003/09	5,52	151 pożyczek	7,22	131%
5.	ORFPK 01.02.00-16-002/09	2,40	127 poręczeń	4,12	172%
OGÓŁEM: 5 umów		**24,97**	**1 252**	**54,24**	**-**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych, wg stanu na 31 grudnia 2016 r.*

Łączna wartość podpisanych **1 252 umów** pożyczek/poręczeń z ostatecznymi odbiorcami stanowi ponad **217%** środków przekazanych do funduszy. Natomiast wartość środków faktycznie wypłaconych ostatecznym odbiorcom wynosi blisko 52 mln Euro, co stanowi ponad 208% środków przekazanych do funduszy i blisko 96% wartości umów podpisanych z beneficjentami ostatecznymi.

Tabela 11. *Środki faktycznie wypłacone przez fundusze ostatecznym odbiorcom*

Lp.	Beneficjent/nr umowy	Środki faktycznie wypłacone ostatecznym odbiorcom	
		Liczba	***Dofinansowanie z EFRR*** *[mln Euro]*
1.	FRŚ 01.02.00-16-004/09	406 pożyczek	15,25
2.	FRŚ 01.02.00-16-002/10	295 pożyczek	14,15
3.	FRŚ 01.02.00-16-001/12	257 pożyczek	11,96
4.	WFOŚiGW 01.02.00-16-003/09	147 pożyczek	6,51
5.	ORFPK 01.02.00-16-002/09	127 poręczeń	4,12
OGÓŁEM: 5 umów		**1 232**	**51,99**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych, wg stanu na 31 grudnia 2016 r.*

Charakterystyka udzielonego wsparcia

Dofinansowanie funduszy świadczących usługi w zakresie zwrotnego wsparcia ułatwiło dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji przedsiębiorcom, wypełniając lukę na rynku usług finansowych.

Oferta skierowana jest w szczególności do małych firm, które z uwagi na rygorystyczne wymogi banków komercyjnych nie mogą w tych instytucjach otrzymać kredytów, co w dłuższej perspektywie ma wpływ na konkurencyjność sektora MŚP działającego w regionie.

W wyniku realizowanych projektów działania 1.2 od uruchomienia Programu osiągnięte zostały następujące efekty:

- przyznano **1 125 pożyczek** na łączną kwotę około **50,12 mln Euro;**
- udzielono **127 poręczeń** na łączną kwotę blisko **4,12 mln Euro;**
- faktycznie wypłacono ostatecznym odbiorcom **51,99 mln Euro** w ramach **1 232 pożyczek/poręczeń;**
- umowy podpisane z przedsiębiorcami stanowią ponad **217%** środków przekazanych do beneficjentów;
- najwięcej pożyczek/poręczeń przyznano **mikroprzedsiębiorstwom** (974 pożyczki/poręczenia) na kwotę blisko **35,91 mln Euro**, co stanowi ponad **66%** środków przekazanych przez fundusze przedsiębiorcom;
- około **31%** środków trafiło do małych przedsiębiorstw (259 pożyczek/poręczeń na 16,57 mln Euro);
- ponad **3%** otrzymały średnie przedsiębiorstwa (19 pożyczek/poręczeń na około 1,75 mln Euro);
- planowane jest powstanie **1 404 miejsc pracy**;
- w przypadku wszystkich umów rozpoczął się **kolejny obrót środkami**.

Informację nt. zaawansowania projektów poszczególnych beneficjentów działania 1.2 w podziale na sektory MŚP prezentuje *Wykres 9.*

Wykres 9. *Struktura procentowa sektora MŚP w udzielonych pożyczkach/poręczeniach przez poszczególnych beneficjentów działania 1.2*

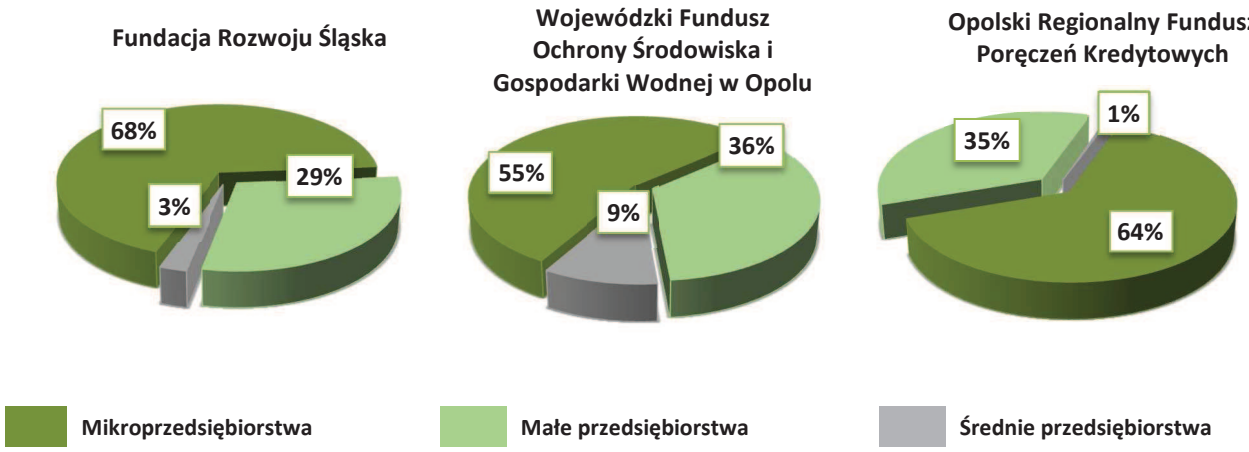

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy pożyczkowych/poręczeniowych, wg stanu na 31 grudnia 2016 r.*

Biorąc pod uwagę podział udzielonych pożyczek/poręczeń wg rodzaju poręczanego/udzielanego zobowiązania, najwięcej zostało udzielonych **pożyczek inwestycyjnych** (947 na 39,71 mln Euro), kolejną grupę stanowią kredyty/pożyczki obrotowe (260 na 12,56 mln Euro). Pozostałą część stanowią kredyty inwestycyjne (45 na 1,97 mln Euro).

Wsparcie skierowane do sektora MŚP w największym stopniu obejmowało szeroko rozumiane **usługi** – ponad **26%** na kwotę 14,28 mln Euro oraz **handel –** ponad **24%** na kwotę 13,51 mln Euro. W ramach w/w sektorów podpisano również najwięcej umów, odpowiednio dla usług 391 umów, a dla handlu 300 umów.

Wsparcie sektora MŚP zostało skierowane m.in. na branże wskazane w *Regionalnym Foresight*:

- **15,53%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **budownictwa** – łączna wartość środków wynosi około **8,42 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚ (6,52 mln Euro), WFOŚiGW (1,55 mln Euro) oraz ORFPK (0,35 mln Euro);

- **9,28%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **przetwórstwa przemysłowego** – wartość środków wynosi ponad **5,03 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚ (4,37 mln Euro) i WFOŚiGW (0,66 mln Euro);
- **5,24%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **transportu** – wartość środków wynosi około **2,84 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚ (2,47 mln Euro), WFOŚiGW (0,20 mln Euro) oraz ORFPK (0,17 mln Euro);
- **3,39%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **rolnictwa, agroturystyki i leśnictwa** – łączna wartość środków wynosi ponad **1,84 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚ (1,60 mln Euro) oraz WFOŚiGW (0,24 mln Euro);
- **2,31%** ogółu środków udzielonych w zakresie **przemysłu metalowego** – wartość środków wynosi **1,25 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: FRŚ (0,93 mln Euro), WFOŚiGW (0,21 mln Euro) i ORFPK (0,11 mln Euro);
- **2,20%** ogółu środków zostało udzielonych w zakresie **przemysłu drzewnego** - łączna wartość środków wynosi ponad **1,19 mln Euro**. Środki na wsparcie sektora zostały udzielone przez: WFOŚiGW (0,59 mln Euro), FRŚ (0,55 mln Euro) oraz ORFPK (0,05 mln Euro).

W mniejszym stopniu wsparcie obejmowało pozostałe obszary gospodarki. Szczegółową strukturę udzielonych pożyczek/poręczeń w ramach beneficjentów działania 1.2 prezentuje *Tabela 12.*

Tabela 12. *Struktura udzielonych pożyczek/poręczeń wg przedmiotu działalności gospodarczej określonej przez pożyczkobiorców/poręczeniobiorców*

Lp.	*Sektor działalności gospodarczej*	Liczba umów	%
1.	*Usługi*	391	**26,33%**
2.	*Handel*	300	**24,91%**
3.	*Budownictwo*	174	**15,53%**
4.	*Przetwórstwo przemysłowe*	74	**9,28%**
5.	*Transport*	61	**5,24%**
6.	*Rolnictwo, agroturystyka, leśnictwo*	26	**3,39%**
7.	*Przemysł metalowy*	26	**2,31%**
8.	*Przemysł drzewny*	26	**2,20%**
9.	*Motoryzacja*	27	**1,42%**
10.	*Przemysł spożywczy*	13	**0,89%**
11.	*Energetyka*	4	**0,62%**
12.	*Turystyka*	4	**0,48%**
13.	*Weterynaria*	8	**0,31%**
14.	*Przemysł chemiczny*	1	**0,16%**
15.	*Pozostałe sektory*	117	**6,93%**
	RAZEM	**1 252**	**100%**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań miesięcznych z działalności funduszy pożyczkowych/poręczeniowych, wg stanu na 31 grudnia 2016 r.*

Średnia wartość przyznawanej przez fundusze pożyczki wyniosła około 44,5 tys. Euro, natomiast średnia wartość udzielonego poręczenia – 32,5 tys. Euro.

Biorąc pod uwagę lokalizację zadania możliwego do realizacji dzięki przyznanym pożyczkom i udzielonym poręczeniom najwięcej środków pozyskano na inwestycje w powiecie opolskim **27,3%,** mieście Opolu **22,8%** oraz powiecie oleskim (8,7%). W czołówce uplasowały się również powiaty krapkowicki 7,4%, strzelecki 6,9%, kędzierzyńsko-kozielski 5,4% i nyski 5,4%. Najmniejszy udział stanowią umowy podpisane na zadania realizowane w powiecie namysłowski i głubczyckim odpowiednio 0,6% i 2,5%. *Mapa 2* przedstawia rozmieszczenie udzielonych środków zgodnie z lokalizacją zadań w podziale na powiaty województwa opolskiego.

Mapa 2. *Pożyczki/poręczenia udzielone w ramach działania 1.2 Zapewnienie finansowania przedsiębiorczości RPO WO 2007-2013 (podział zgodnie z lokalizacją zadań)*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z funduszy pożyczkowych/poręczeniowych.*

Wg stanu na 31 grudnia 2016 r. zgodnie z danymi w KSI (SIMIK 07-13) dla wszystkich 5 umów zakończył się termin realizacji projektów (termin ten dotyczy pierwszego obrotu środkami). W ramach wszystkich realizowanych umów trwa kolejny obrót środkami.

Przewidywane daty wycofania środków Programu z funduszy dla poszczególnych umów:

- OFRPK (01.02.00-16-002/09) – 31.03.2018 r.
- WFOŚiGW (01.02.00-16-003/09) – 30.11.2019 r.
- FRŚ (01.02.00-16-001/12) – 30.09.2019 r.
- FRŚ (01.02.00-16-004/09) – 31.12.2026 r.
- FRŚ (01.02.00-16-002/10) – 31.12.2026 r.

Szczegółowe informacje nt. w/w umów przedstawia poniższa *Tabela 13* oraz Tabela 9 w *Załączniku IX* do sprawozdania.

Tabela 13. *Stan wdrażania projektów FRŚ, ORFPK oraz WFOŚiGW*

Tytuł projektu/ Nazwa beneficjenta/ Nr umowy/ Data podpisania i zakończenia umowy	**Udzielone pożyczki/poręczenia (pierwszy obrót środkami)**		**Udzielone pożyczki/poręczenia (wg stanu na 31.12.2016 r.)**		***% realizacji umowy przez beneficjenta****
	Liczba udzielonych pożyczek	***Dofinansowanie z EFRR*** *[mln Euro]*	***Liczba udzielonych pożyczek***	***Dofinansowanie z EFRR*** *[mln Euro]*	
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego w ramach RPO WO – FRŚ ***01.02.00-16-004/09*** ***(09.12.2009 r. – 31.12.2010 r.)***	171	5,47	412	16,10	**294%**
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego w ramach RPO WO – FRŚ ***01.02.00-16-002/10*** ***(06.09.2010 r. –31.07.2011 r.)***	95	4,89	306	14,52	**297%**
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych w celu zwiększenia dostępu do finansowania przedsiębiorczości – ORFPK ***01.02.00-16-002/09*** ***(09.12.2009 r. – 31.03.2013 r.)***	79	2,35	127	4,12	**175%**
Dokapitalizowanie Regionalnego Funduszu Pożyczkowego w ramach RPO WO - FRŚ ***01.02.00-16-001/12*** ***(03.09.2012 r. – 30.09.2014 r.)***	153	5,97	256	12,28	**206%**
Ochrona środowiska szansą rozwoju sektora MSP w województwie opolskim - utworzenie funduszu pożyczkowego w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu – WFOŚiGW ***01.02.00-16-003/09*** ***(09.12.2009 r. – 30.11.2014 r.)***	119	5,36	151	7,22	**135%**
OGÓŁEM	**617**	**24,04**	**1 252**	**54,24**	**226%**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie sprawozdań okresowych i miesięcznych z działalności funduszy poręczeniowych/pożyczkowych.*

**Stopień realizacji umowy przez beneficjenta obliczono w odniesieniu do wartości umowy pomniejszonej o koszty zarządzania*

Zaprezentowane w tabeli wartości dotyczące pierwszego obrotu środkami są zgodne z *Załącznikiem IX - Matryce instrumentów finansowych* do sprawozdania oraz z *Oświadczeniem dotyczącym instrumentów inżynierii finansowej* stanowiącym załącznik do *Poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność końcową*.

Zgodnie z pierwszym obrotem środkami łączna wartość środków EFRR pozostałych w funduszach wyniosła 26,5 mln Euro, natomiast biorąc pod uwagą kolejne obroty środkami w funduszach (wg stanu na 31.12.2016 r.) wartość pozostałych środków EFRR wyniosła 30,4 mln Euro.

Łączna wartość podpisanych umów pożyczek/poręczeń z ostatecznymi odbiorcami od uruchomienia Programu stanowi ponad **226%** środków przekazanych do funduszy, pomniejszonych o koszty zarządzania beneficjentów. W przypadku dwóch umów z FRŚ (01.02.00-16-004/09 i 01.02.00-16-002/10) można zauważyć dużą aktywność w zakresie obrotu środkami UE, bowiem w ramach tych umów kończy się „trzeci obrót" środkami. Również w ramach pozostałych umów trwa trzeci bądź drugi „obrót" środkami. Tak wysoko zaawansowany poziom wdrażania instrumentów finansowych potwierdza duże zainteresowania sektora MŚP w zakresie korzystania z instrumentów zwrotnych.

W ramach przeprowadzonego w 2014 roku badania ewaluacyjnego *Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020* dokonana została ocena skuteczności instrumentów finansowych w województwie opolskim wdrażanych w ramach RPO WO 2007-2013. Ewaluator wskazał, iż najmocniejszą stroną IF w tym okresie była dostępność wsparcia dla sektora MŚP, mającego trudności z uzyskaniem kapitału w komercyjnych instytucjach finansowych. Dostępność ta przejawiała się zarówno w preferencyjnym oprocentowaniu, co miało znaczenie dla niewielkich bądź nowopowstałych firm, jak i łatwiejszych warunkach uzyskania pożyczki i poręczenia.

W okresie programowania IZ RPO WO 2007-2013 nie napotkała na problemy w zakresie wdrażania działania 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości.*

Ponowne wykorzystanie środków pozostałych w funduszach

Środki pozostałe w Funduszach zostaną rozdysponowane na finansowanie tylko ściśle określonych celów wynikających z przepisów UE, zgodnie ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Wyłącznym dysponentem środków finansowych jest Zarząd Województwa Opolskiego.

Fundacja Rozwoju Śląska – w zakresie projektów RPOP.01.02.00-16-004/09 oraz RPOP.01.02.00-16-002/10, zgodnie z zapisami § 19 ust. 2 umowy o dofinansowanie, została przeprowadzona ocena działalności prowadzonej przez Beneficjenta w zakresie realizacji Projektu. Po przeprowadzonej pozytywnej ocenie efektywności funduszu, Zarząd Województwa Opolskiego podjął decyzję o zawarciu aneksów do umów o dofinansowanie w ramach ww. projektów przedłużających okres obowiązywania umów o 10 lat, tj. do 31.12.2026 r.

W ramach projektu RPOP.01.02.00-16-001/12 termin obowiązywania umowy o dofinansowanie upływa z dniem 30.09.2019 r.

Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych – w ramach projektu RPOP.01.02.00-16-002/09 termin obowiązywania umowy upływa z dniem 31.03.2018 r. Została przeprowadzona ocena efektywności funduszu, z wynikiem pozytywnym. Zarząd Województwa Opolskiego podjął decyzję o kontynuacji dalszego gospodarowania środkami w ramach w/w umowy o dofinansowanie.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu – Zarząd Województwa Opolskiego podjął decyzję o wycofaniu środków w ramach umowy o dofinansowanie projektu RPOP.01.02.00-16-003/09. Aktualnie przygotowywane jest zamówienie publiczne dotyczące udzielenia zamówienia w zakresie powierzenia wybranemu podmiotowi w dyspozycję środków zwróconych z umowy.

2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020

RPO WO 2007-2013 był jednym z instrumentów realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej, tj. *Strategii Europa 2020.* Obejmuje ona trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- **rozwój inteligentny:** rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- **rozwój zrównoważony:** wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- **rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu:** wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Komisja Europejska określiła cele do osiągniecia w 2020 r. na poziomie całej Unii Europejskiej:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii;
- należy osiągnąć cele „20/20/20" w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki);
- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

Dodatkowo, każdy z krajów członkowskich, w tym Polska, ma określone cele do zrealizowania na swoim poziomie. W *Tabeli 14* przedstawiono stopień realizacji poszczególnych celów *Strategii Europa 2020* w Polsce i w województwie opolskim (w wybranych obszarach, ze względu na brak dostępności niektórych danych na poziomie regionalnym).

Tabela 14. *Realizacja wskaźników Strategii EU 2020*

Lp.	Wskaźnik	Wartość docelowa 2020 r.	Stan obecny POLSKA	Stan obecny WOJ. OPOLSKIE
OBSZAR 1. ZATRUDNIENIE				
1.	**Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata** *[%]*	co najmniej 71%	**67,8%** *(2015 r.)*	**67,7%** *(2015 r.)*
OBSZAR 2. BADANIA I ROZWÓJ				
2.	**Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB** *[%]*	1,7%	**1%** *(2015 r.)*	**0,34%** *(2014 r.)*
OBSZAR 3. ZMIANY KLIMATU I ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ENERGII				
3.	**Dynamika emisji gazów cieplarnianych** *(1990=100)*	redukcja emisji CO_2	**80,35** *(2014 r.)*	*brak danych na poziomie województwa*
4.	**Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto** *[%]*	15%	**11,45%** *(2014 r.)*	*brak danych na poziomie województwa*
5.	**Zużycie energii pierwotnej** *[Mtoe]*	zmniejszenie zużycia do poziomu ok. 96 Mtoe	**89,12** *(2014 r.)*	*brak danych na poziomie województwa*
OBSZAR 4. EDUKACJA				
6.	**Młodzież niekontynuująca nauki** *[%]*	4,5%	**5,3%** *(2015 r.)*	*brak danych na poziomie województwa*
7.	**Odsetek osób w wieku 30-34 lat posiadających wykształcenie wyższe** *[%]*	45%	**43,4%** *(2015 r.)*	**39,1** *(2015 r.)*
OBSZAR 5. WALKA Z UBÓSTWEM I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM				
8.	**Wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym** *[%]*	zmniejszenie o 1,5 mln liczby osób poniżej relatywnej granicy ubóstwa	**23,4** *(2015 r.)*	✓ **ubóstwo skrajne (minimum egzystencji) 6,5%** osób ✓ **ubóstwo relatywne (50% przeciętnych wydatków) dotknęło 13,7%** osób w

Lp.	Wskaźnik	Wartość docelowa 2020 r.	Stan obecny POLSKA	Stan obecny WOJ. OPOLSKIE
				gospodarstwach domowych ✓ **ustawowa granica ubóstwa** (dochody są mniejsze niż wyznaczony próg ustawowy) objęła **10,6%** osób w gospodarstwach domowych

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

W *Załączniku VI* do sprawozdania zaprezentowana została matryca priorytetów, obszarów i inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* wraz ze wskaźnikami przewidzianymi do monitorowania postępów realizacji w rozbiciu na poszczególne kategorie interwencji realizowane w ramach Programu.

W ramach RPO WO 2007-2013 na realizację kategorii interwencji wpisujących się w założenia *Strategii Europa 2020* przeznaczono **443 212 352 Euro,** tj. około **90%** środków EFRR przypadających na alokację RPO WO 2007-2013. Przedsięwzięcia zrealizowane w ramach Programu wpisują się w 6 inicjatyw flagowych Strategii *(Wykres 10)*. Jedynym wyjątkiem jest *Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia* - w województwie sprawnie wdrażany jest jednak komponent regionalny PO KL 2007-2013, w którym realizowane są projekty wypełniające założenia wspomnianej inicjatywy.

Od uruchomienia Programu we wdrażanie wyznaczonych w *Strategii* inicjatyw flagowych zaangażowanych było **1 194** z 1 265 realizowanych projektów, o wartości dofinansowania z EFRR prawie **423,21 mln Euro**. Do końca 2016 r. przekroczono 95% próg kontraktacji dostępnych środków. Zaangażowanie niemal wszystkich działań i poddziałań RPO WO 2007-2013 w wypełnianie założeń *Strategii Europa 2020 (Schemat 2)* przełożyło się na jej wysoki stopień realizacji na poziomie regionu. Biorąc pod uwagę złożone wnioski o płatność w przypadku wszystkich inicjatyw flagowych wdrażanych w ramach Programu, wykorzystanie dostępnych środków przekroczyło próg 94%.

Warto dodać w tym miejscu, iż RPO WO 2014-2020 jest kolejnym narzędziem realizacji założeń *Strategii,* w ramach którego realizowane będą projekty wpisujące się we wszystkie inicjatywy flagowe. Szczegółowe powiązania osi priorytetowych RPO WO 2014-2020 z celami strategicznymi UE, kraju i regionu na najbliższe lata określono w załączniku nr 2 do Programu.

Wykres 10. *Stopień wdrażania Strategii Europa 2020 w podziale na inicjatywy flagowe*

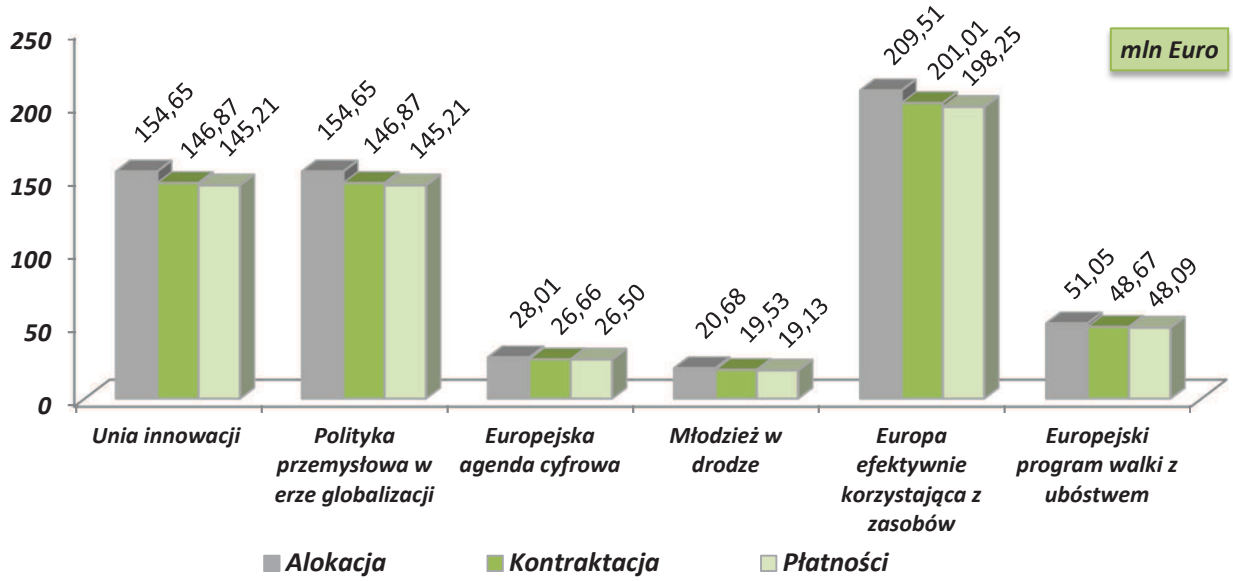

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Schemat 2. *Spójność interwencji RPO WO 2007-2013 z priorytetami/obszarami/inicjatywami flagowymi Strategii Europa 2020*

<table>
<tr><th></th><th colspan="7">STRATEGIA EUROPA 2020
ROZWÓJ INTELIGENTNY, ZRÓWNOWAŻONY, SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU</th></tr>
<tr><td>Priorytety Strategii UE 2020</td><td colspan="3">Rozwój Inteligentny</td><td>Rozwój Zrównoważony</td><td colspan="2">Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu</td></tr>
<tr><td>Obszary Strategii UE 2020</td><td colspan="2">Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość
Otoczenie biznesu</td><td>Społeczeństwo informacyjne</td><td>Edukacja</td><td>Klimat, energia, mobilność</td><td>Zatrudnienie i umiejętności</td><td>Walka z ubóstwem</td></tr>
<tr><td>Inicjatywy flagowe Strategii UE 2020</td><td>Unia innowacji</td><td>Polityka przemysłowa w erze globalizacji</td><td>Europejska Agenda Cyfrowa</td><td>Młodzież w drodze</td><td>Europa efektywnie korzystająca z zasobów</td><td>Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia</td><td>Europejski Program walki z ubóstwem</td></tr>
<tr><td>Oś priorytetowa/ Działanie/ Poddziałanie RPO WO 2007-2013</td><td colspan="2">I. Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu
(Poddziałanie 1.1.1 – 1.4.1)</td><td>II. Społeczeństwo informacyjne
(wszystkie działania)</td><td>V. Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe
(Poddziałanie 5.1.1 – 5.1.2)</td><td>I. Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu
(Poddziałanie 1.4.2)</td><td rowspan="4"></td><td>V. Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe
(Poddziałanie 5.2.1 – 5.2.2)</td></tr>
<tr><td colspan="4"></td><td>III. Transport
(wszystkie działania)</td><td>VI. Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych
(Działanie 6.1)</td></tr>
<tr><td colspan="4"></td><td>IV. Ochrona środowiska
(wszystkie działania)</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="4"></td><td>VI. Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych
(Działanie 6.2)</td><td></td></tr>
</table>

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Szczegółowe informacje nt. poziomu kontraktacji i płatności dla projektów realizujących kategorie interwencji wpisujące się w inicjatywy flagowe *Strategii Europa 2020* przedstawiono w *Tabeli 15*.

Tabela 15. *Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w inicjatywy flagowe Strategii Europa 2020 w podziale na kategorie interwencji*

[Euro]

Priorytet Strategii UE 2020 / Inicjatywa flagowa / Kategoria interwencji	Alokacja	Liczba podpisanych umów	Dofinansowanie z EFRR w podpisanych umowach	%	Dofinansowanie z EFRR z wniosków o płatność	%
1	*2*	*3*	*4*	*4/2*	*5*	*5/2*
Rozwój inteligentny	**203 334 485,74**	**892**	**193 056 067,09**	**94,95%**	**190 832 336,90**	**93,85%**
Unia innowacji Polityka przemysłowa w erze globalizacji	**154 646 478,66**	**796**	**146 867 660,83**	**94,97%**	**145 206 301,90**	**93,90%**
02	5 083 518,19	26	4 870 250,35	95,80%	4 812 493,97	94,67%
03	2 406 048,40	1	2 341 329,22	97,31%	2 337 701,46	97,16%
04	4 834 628,99	41	4 111 726,28	85,05%	3 791 316,71	78,42%
05	24 973 306,38	5	23 025 350,46	92,20%	23 025 350,46	92,20%
06	7 129 314,67	25	7 691 539,57	107,89%	7 511 625,66	105,36%
07	39 991 364,67	150	36 964 721,82	92,43%	37 909 366,04	94,79%
08	53 263 821,10	517	50 930 045,01	95,62%	49 683 348,66	93,28%
09	16 964 476,26	31	16 932 698,12	99,81%	16 135 098,94	95,11%
Europejska agenda cyfrowa	**28 012 007,69**	**33**	**26 661 852,46**	**95,18%**	**26 496 154,38**	**94,59%**
10	11 017 550,69	3	10 426 470,02	94,64%	10 420 675,50	94,58%
11	576 868,41	1	542 266,27	94,00%	541 845,34	93,93%
13	16 417 588,59	29	15 693 116,17	95,59%	15 533 633,54	94,62%
Młodzież w drodze	**20 675 999,39**	**63**	**19 526 553,80**	**94,44%**	**19 129 880,62**	**92,52%**
75	20 675 999,39	63	19 526 553,80	94,44%	19 129 880,62	92,52%
Rozwój zrównoważony	**209 506 667,92**	**235**	**201 099 117,34**	**95,94%**	**198 254 186,85**	**94,63%**
Europa efektywnie korzystająca z zasobów	**209 506 667,92**	**235**	**201 009 117,34**	**95,94%**	**198 254 186,85**	**94,63%**
18	7 091 823,33	1	7 046 420,53	99,36%	7 046 420,53	99,36%
23	130 274 718,96	116	123 826 493,81	95,05%	123 136 106,28	94,52%
24	2 115 908,13	1	2 375 693,54	112,28%	2 235 470,01	105,65%
40	547 887,13	5	546 661,72	99,78%	521 093,79	95,11%
42	4 748 698,55	10	4 537 500,81	95,55%	4 520 161,77	95,19%
43	13 374 586,80	38	12 939 379,24	96,75%	12 662 277,65	94,67%
44	1 481 719,88	6	1 142 168,03	77,08%	1 075 069,44	72,56%
46	18 953 285,22	22	19 045 453,30	100,49%	17 939 975,64	94,65%
50	16 430 784,21	15	15 691 133,83	95,50%	15 550 838,01	94,64%
51	412 273,33	7	387 442,26	93,98%	381 020,06	92,42%
52	6 358 509,15	10	6 201 911,98	97,54%	5 974 608,70	93,96%
53	5 647 489,68	2	5 274 324,91	93,39%	5 257 224,43	93,09%
54	2 068 983,55	2	1 994 533,38	96,40%	1 953 920,54	94,44%
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu	**51 047 198,16**	**130**	**48 672 882,60s**	**95,35%**	**48 090 770,09**	**94,21%**

Priorytet Strategii UE 2020 / Inicjatywa flagowa / Kategoria interwencji	Alokacja	Liczba podpisanych umów	Dofinansowanie z EFRR w podpisanych umowach	%	Dofinansowanie z EFRR z wniosków o płatność	%
1	*2*	*3*	*4*	*4/2*	*5*	*5/2*
Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia	-	-	-	-	-	-
Europejski program walki z ubóstwem	**51 047 198,16**	**130**	**48 672 882,60**	**95,35%**	**48 090 770,09**	**94,21%**
61	19 078 696,45	28	18 418 667,91	96,54%	18 389 883,07	96,39%
75	20 675 999,39	63	19 526 553,80	94,44%	19 129 880,62	92,52%
76	11 189 879,82	37	10 629 561,40	94,99%	10 472 906,91	93,59%
78	102 622,50	2	98 099,49	95,59%	98 099,49	95,59%

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Realizacja priorytetów *Strategii Europa 2020* w ramach RPO WO 2007-2013 – analiza jakościowa

ROZWÓJ INTELIGENTNY w ramach RPO WO 2007-2013

Alokacja:	**203 334 485,74 Euro**
Kontraktacja *(% alokacji)*:	**193 056 067,09 Euro** *(94,95%)*
Zatwierdzone wnioski o płatność *(% alokacji)*:	**190 832 336,90 Euro** *(93,85%)*
Liczba projektów realizujących założenia celu:	**892 umowy**

Szeroki zakres wsparcia przewidziany w ramach opisywanego priorytetu *Strategii Europa 2020* przełożył się na wysoki stopień zaangażowania RPO WO 2007-2013 w osiąganie założonych celów. W ramach Osi priorytetowej 1 w celu dofinansowania obszaru B+R (kat. interwencji 02-04) zaplanowano realizację poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* oraz 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach.* Do końca 2016 r. zakończyła się realizacja 59 projektów w tym obszarze: 26 projektów uczelni wyższych/jednostek naukowo-badawczych i 33 projektów przedsiębiorstw. Ich efektem jest m.in. 127 projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi; 45 utworzonych laboratoriów; 50 etatów badawczych (w tym 4 dla kobiet); wdrożenie 46 wyników prac B+R.

➲ ***Opis poddziałań realizujących założenia priorytetu „Rozwój inteligentny" został przedstawiony w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013.***

W zakresie Osi priorytetowej 2 w celu zapewnienia technicznych warunków do powszechnego wykorzystania narzędzi ICT oraz ich upowszechniania na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego w województwie opolskim, dofinansowano projekty w jednostkach publicznych, tj. szkołach, urzędach i placówkach leczniczych. Do końca 2016 r. zakończyła się realizacja 33 projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego. Ich efektem jest m.in. 149 km sieci Internetu szerokopasmowego, 141 szkół, 21 jednostek publicznych i prawie 186 tys. użytkowników objętych zasięgiem powstałej infrastruktury i korzystających z dostępu do Internetu szerokopasmowego.

➲ ***Przykłady działań realizujących cele priorytetu „Rozwój inteligentny" w obszarze społeczeństwa informacyjnego przedstawiono w opisie analizy jakościowej Osi priorytetowej 2 RPO WO 2007-2013.***

W celu zapewnienia efektywności regionalnych zasobów pracy w ramach RPO WO 2007-2013 zaprogramowano poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* i 5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej* Osi priorytetowej 5, służące wzmocnieniu roli edukacji i oświaty. Do końca 2016 r. zakończyła się realizacja 63 projektów z zakresu edukacji na poziomie regionalnym i lokalnym. Ich efektem jest m.in. wsparcie 142 placówek oświatowych na różnych poziomach kształcenia; ponad 25 tys. studentów i 42 tys. uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów; 31 obiektów infrastruktury szkół/szkół wyższych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Projekty „miękkie" PO KL 2007-2013, realizowane dzięki zmodernizowaniu infrastruktury w ramach RPO WO 2007-2013, stanowiły komplementarne uzupełnienie inicjatyw na rzecz podnoszenia jakości edukacji w regionie.

➲ ***Opis działań realizujących założenia priorytetu „Młodzież w drodze" został przedstawiony w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013.***

ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY w ramach RPO WO 2007-2013

Alokacja:	**209 506 667,92 Euro**
Kontraktacja *(% alokacji)*:	**201 099 117,34 Euro** *(95,94%)*
Zatwierdzone wnioski o płatność *(% alokacji)*:	**198 254 186,85 Euro** *(94,63%)*
Liczba projektów realizujących założenia celu:	**235 umów**

Inwestycje mające na celu poprawę stanu środowiska i ochronę przyrody oraz zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego wdrażane były w ramach poszczególnych działań Osi priorytetowej 4. W wyniku projektów zrealizowanych do końca 2016 r. z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, wybudowano/ zmodernizowano ponad 212 km sieci kanalizacji sanitarnej, której zasięgiem objętych zostało około 31 tys. osób. W wyniku zakończonych projektów z zakresu gospodarki odpadami, zorganizowanym system zagospodarowania odpadów objęto 136 tys. osób oraz zrekultywowano 5 składowisk o powierzchni prawie 0,15 km^2. Bezpośredni wpływ na osiąganie założonego celu „20/20/20" miały inwestycje przewidziane w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*. W wyniku zrealizowanych przedsięwzięć wygenerowane zostało dodatkowe 8,18 MW energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Dla 89 obiektów zostały zakończone prace termomodernizacyjne, w wyniku czego zaoszczędzonych zostało blisko 40 tys. MWh/rok. Ponadto, w ramach RPO WO 2007-2013 zrealizowano 7 projektów z zakresu bioróżnorodności. Ich efekty to: przywrócenie ochrony właściwego ekosystemu na ponad 11 ha obszarze, reintrodukcja 27 gatunków flory i fauny, działania zapewniające właściwy stan ochrony dla 48 zagrożonych gatunków zwierząt i roślin.

Działania przyczyniające się do rozwoju zrównoważonego realizowane były także w ramach działania 3.2 *Transport publiczny* Osi priorytetowej 3. Do końca 2016 r. zakończyła się realizacja 11 projektów w tym obszarze. Ich efekty to m.in. zakupione nowoczesne, ekologiczne środki transportu publicznego, dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (5 szynobusów, 46 autobusów); potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej w wysokości niemal 5 000 szt. Przyczyni się to w dalszej perspektywie do ograniczenia liczby osób korzystających z samochodów osobowych na rzecz przyjaznej środowisku metodzie poruszania się ogólnodostępnymi środkami transportu.

➲ ***Przykłady działań realizujących cele Strategii Europa 2020 w obszarze ochrony powietrza, odnawialnych źródeł energii oraz transportu zostały zaprezentowane w sprawozdaniu w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowych 3 i 4 RPO WO 2007-2013.***

ROZWÓJ SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU w ramach RPO WO 2007-2013

Alokacja:	**51 047 198,16 Euro**
Kontraktacja *(% alokacji)*:	**48 672 882,60 Euro** *(95,35%)*
Zatwierdzone wnioski o płatność *(% alokacji)*:	**48 090 770,09 Euro** *(94,21%)*
Liczba projektów realizujących założenia celu:	**130 umów**

W ramach RPO WO 2007-2013 realizowane były projekty o charakterze infrastrukturalnym, dlatego inwestycje dofinansowane w ramach priorytetu *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu* przewidywały głównie polepszenie warunków do świadczenia usług w powyższym zakresie (modernizację/rozbudowę obiektów użyteczności publicznej i zakup sprzętu).

Projekty dofinansowane w ramach poddziałań 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* i 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna* miały na celu polepszenie regionalnej bazy medycznej poprzez zakup sprzętu pozwalający dostosować system szpitali i przychodni do potrzeb starzejącego się społeczeństwa w regionie. Do końca 2016 r. zakończyła się realizacja 37 projektów z zakresu ochrony zdrowia. Ich mierzalne efekty to przede wszystkim: wsparcie 69 placówek medycznych, w tym 18 szpitali i klinik; zakup 501 sztuk sprzętu medycznego, dzięki któremu możliwe było przeprowadzenie ponad 345 tys. specjalistycznych badań medycznych.

W celu przeciwdziałania marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wybranych obszarów, zakresem interwencji objęto szereg obiektów użyteczności publicznej np. szpitale, domy pomocy społecznej czy szkoły. Do końca 2016 r. zakończyła się realizacja 30 projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast oraz 15 przedsięwzięć oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych.

➲ ***Opis efektów wdrażania poddziałań realizujących inicjatywę „Europejski program walki z ubóstwem" został przedstawiony w ramach analizy jakościowej Osi priorytetowej 5 i 6 RPO WO 2007-2013.***

Krajowy Program Reform na rzecz realizacji celów Strategii Europa 2020

Proces wdrażania unijnej *Strategii Europa 2020* na poziomie państw członkowskich realizowany jest głównie za pomocą *Krajowych Programów Reform.* W Polsce *Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020,* został przyjęty przez Radę Ministrów 26 kwietnia 2011 r. W myśl przyjętego mechanizmu koordynacji polityki gospodarczej UE (tzw. Semestr Europejski) *KPR* ulegał corocznej aktualizacji i był przekazywany w kwietniu do Komisji Europejskiej wraz z aktualizacją Programów Stabilności lub Konwergencji, począwszy od 2012 r. Pozwalało to w sposób elastyczny reagować na zmieniające się warunki społeczno-gospodarcze przy jednoczesnym zapewnieniu utrzymania stabilnego rozwoju gospodarczego w kolejnych latach.

Biorąc pod uwagę specyficzne krajowe uwarunkowania i kierunki działań wytyczone w polskich dokumentach strategicznych, skupiono się na odrabianiu zaległości rozwojowych (zmniejszenie różnic infrastrukturalnych w sektorach transportu, energetyki, telekomunikacji, infrastruktury społecznej, podniesienie jakości stanowionego prawa oraz świadczonych usług w administracji publicznej) i budowie nowych przewag konkurencyjnych (zwłaszcza w aspektach innowacyjności przedsiębiorstw i społeczeństwa) w trzech obszarach priorytetowych, odpowiadających 3 celom *Strategii Europa 2020:*

- **infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego** (budowa i modernizacja zarówno infrastruktury technicznej: drogowej, kolejowej, energetycznej, ochrony środowiska, jak również infrastruktury społecznej; obszar ten obejmuje działania związane z tworzeniem efektywnego systemu zarządzania rozwojem);
- **innowacyjność dla wzrostu inteligentnego** (rozwój sektora B+R, zacieśnianie współpracy między ośrodkami badawczymi a przedsiębiorstwami oraz zapewnienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr);
- **aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu** (kwestie kształcenia obywateli oraz aktywnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i integracji społecznej osób wykluczonych).

Wybrane obszary priorytetowe i kierunki działań (wraz z uzasadnieniem ich selekcji) były poddawane weryfikacji w ramach aktualizacji *KPR* w kolejnych latach. Na podstawie corocznych diagnoz dokonywano weryfikacji listy działań: usuwano działania zrealizowane, w działaniach kontynuowanych wskazywano nowe etapy realizacji na kolejne lata oraz uzupełniano dokument o nowe działania.

Projekty wpisujące się w założenia omawianego *Krajowego Programu Reform* wspierane były w zakresie każdej z osi Programu (poza Osią priorytetową 7 *Pomoc Techniczna*), co prezentuje *Schemat 3*.

Schemat 3. *Spójność osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 z celami Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020*

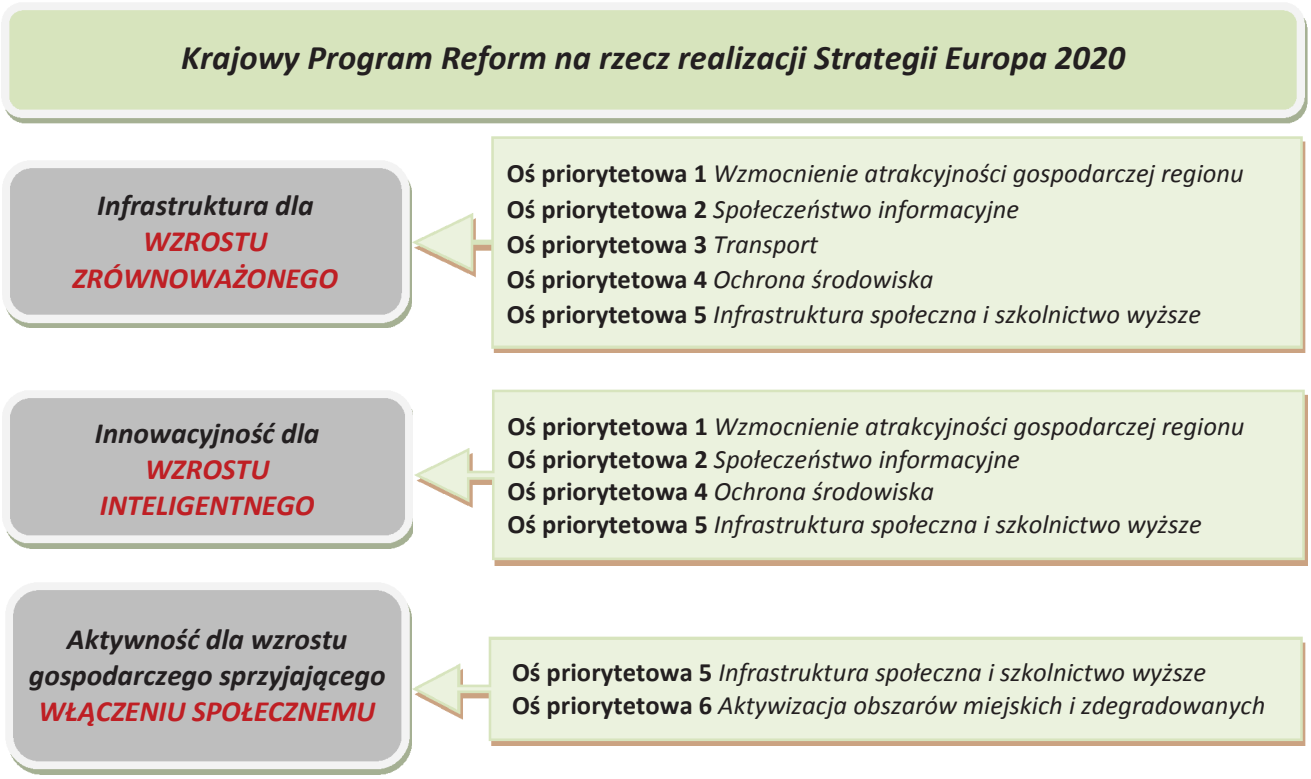

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Realizacja zaleceń Rady z 14 lipca 2015 r. skierowanych do Polski w ramach Semestru Europejskiego

Działania oraz zadania do realizacji w latach 2015-2016 wyszczególnione w *Krajowym Programie Reform* ze względu na systemowy charakter uwag, miały miejsce głównie na szczeblu centralnym. Należy jednak zaznaczyć, że część działań wdrażanych w ramach RPO WO 2007-2013 wspomagała podejmowane na poziomie kraju inicjatywy i reformy zmierzające do wypełnienia wybranych zaleceń Rady, wskazywane w poprzednich latach, w ramach wcześniejszych zaleceń:

- **ZALECENIE: *Zwiększenie wysiłków na rzecz zmniejszenia bezrobocia osób młodych, w szczególności przez lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę, usprawnienie pomocy dla niezarejestrowanych osób młodych oraz zacieśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami, zgodnie z celami gwarancji dla młodzieży. Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie. Zwalczanie segmentacji rynku pracy poprzez zwiększenie wysiłków na rzecz zapewnienia łatwiejszego przechodzenia z zatrudnienia na czas określony do stałego zatrudnienia oraz przez ograniczenie nadmiernego wykorzystywania umów cywilnoprawnych* [dot. zaleceń z lat 2012, 2013, 2014]**

  Ze środków RPO WO 2007-213 finansowane były działania zmierzające do polepszania jakości infrastruktury jednostek oświatowych województwa na wszystkich szczeblach edukacji. Modernizacja placówek oświatowych oraz obiektów szkół wyższych połączona z zakupem dodatkowego wyposażenia pozwoliła poszerzyć zakres prowadzonych zajęć, przy jednoczesnym wzroście jakości oferty skierowanej zarówno do dzieci i młodzieży, ale również do osób starszych zdobywających wykształcenie w regionie, w efekcie przyczyniając się do realizacji strategii uczenia się przez całe życie.

  Strategia Europa 2020 zwraca uwagę na konieczność poprawy jakości i atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, tak aby cechowało się ono adekwatnością względem rynku pracy i zapewniało możliwość zdobycia i uznania odpowiednich umiejętności.

  Do realizacji zalecenia w tym zakresie przyczyniły się projekty realizowane w ramach poddziałania 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* RPO WO 2007-2013. Dwa nabory wniosków dedykowane

zostały placówkom kształcenia ustawicznego i kształcenia praktycznego w województwie opolskim. W ramach zakończonych projektów w przedmiotowym obszarze wsparcie otrzymało 16 placówek oświatowych, zakupiono 5 tys. sztuk wyposażenia, z którego korzysta ponad 7,8 tys. uczniów. Odpowiednio wyposażone placówki są w stanie elastycznie dostosowywać profil kształcenia do wymogów rynku.

Przedsięwzięcia zapewniające lepsze i skuteczniejsze przygotowanie zawodowe kontynuowane są także w ramach RPO WO 2014-2020. Wynika to przede wszystkim z istniejących wciąż dużych potrzeb w tym obszarze. Zmieniające się otoczenie technologiczne sprawia, że coraz bardziej wzrastają wymogi pracodawców względem absolwentów szkół kształcenia zawodowego. Ciągle zauważalny niedobór pracodawców w procesie kształcenia zawodowego oznacza funkcjonowanie szkół obok rynku pracy.

- **ZALECENIE:** ***Kontynuowanie wysiłków na rzecz zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy, szczególnie przez inwestowanie w wysokiej jakości, przystępną cenowo opiekę nad dziećmi i nauczanie przedszkolne, zapewnienie stabilnego finansowania i wykwalifikowanego personelu. Podjęcie regularnych działań na rzecz zreformowania systemu rolniczych ubezpieczeń społecznych (KRUS) w celu poprawy międzysektorowej mobilności pracowników. Stopniową rezygnację ze specjalnego systemu emerytalnego górników w celu jego zintegrowania z powszechnym systemem emerytalnym. Przygotowanie do ogólnej reformy emerytalnej za pomocą środków zwiększających szanse starszych pracowników na zatrudnienie, tak aby podnieść wiek dezaktywizacji zawodowej*** **[dot. zaleceń z lat 2012, 2013]**

  Do realizacji zalecenia przyczyniła się modernizacja punktów przedszkolnych na terenie województwa opolskiego rozumiana jako wsparcie procesu powrotu kobiet na rynek pracy, podejmowanego w ramach RPO WO 2007-2013. Ze środków programu finansowane były przedsięwzięcia związane z modernizacją infrastruktury placówek przedszkolnych i żłobków (prace termomodernizacyjne bądź restauratorskie). Projekty przyczyniające się do powstawania nowych miejsc w placówkach specjalizujących się w opiece nad dziećmi, bądź inwestycje realizujące prace z zakresu odnowy infrastruktury obiektów wdrażane były w ramach Osi priorytetowej 1 w części skierowanej do przedstawicieli sektora MŚP oraz Osi priorytetowych 4, 5 i 6 – poświęconych konkretnym obszarom wsparcia.

  Przedsięwzięcia mające na celu zwiększeniu udziału kobiet w rynku pracy, ułatwiające godzenie życia prywatnego i zawodowego, realizowane są także w ramach RPO WO 2014-2020. Wspieranie nowych sposobów utrzymania równowagi między życiem zawodowym a prywatnym zostało wskazane, jako kierunek interwencji obligatoryjny do realizacji w ramach *Strategii EU2020*.

- **ZALECENIE:** ***Podjęcie dodatkowych środków służących zapewnieniu otoczenia biznesu sprzyjającego innowacjom poprzez zapewnienie lepszych powiązań między badaniami, innowacjami i przemysłem, a także w drodze ustanowienia wspólnych obszarów priorytetowych oraz instrumentów wspierających cały cykl innowacji; poprawa dostępu do finansowania działań w zakresie badań i innowacji w postaci gwarancji i finansowania pomostowego*** **[dot. zaleceń z lat 2012, 2013, 2014]**

  Do realizacji zalecenia w zakresie badań i rozwoju oraz innowacji przyczyniły się projekty realizowane w ramach Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* RPO WO 2007-2013. W ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* wsparcie inwestycyjne otrzymały inkubatory przedsiębiorczości, centra biznesu oraz centra transferu wiedzy i technologii zapewniające kompleksową ofertę usług dla przedsiębiorstw. Natomiast, dzięki przedsięwzięciom dofinansowanym w ramach działania 1.3 *Innowacje, badania, rozwój technologiczny* wprowadzane są nowoczesne technologie w przedsiębiorstwach będące wynikiem współpracy z sektorem B+R, przyczyniając się do wzmocnienia roli przedsiębiorstw i budowy gospodarki opartej na wiedzy.

  Przedsięwzięcia zapewniające wspieranie innowacji oraz działalności badawczo-rozwojowej kontynuowane są w ramach RPO WO 2014-2020. Wynika to przede wszystkim ze zdiagnozowanej w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020* oraz *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.* tezy, że województwo opolskie wciąż należy do grupy słabych innowatorów, co jest m.in. wynikiem problemów występujących w relacji biznesu z nauką i instytucjami otoczenia biznesu.

- **ZALECENIE:** ***Odnowienie i rozbudowa mocy wytwórczych oraz poprawa efektywności w całym łańcuchu energetycznym. Przyspieszenie i rozszerzenie rozbudowy sieci elektroenergetycznej, w tym transgranicznych połączeń międzysystemowych z sąsiednimi państwami członkowskimi, oraz budowę gazociągu międzysystemowego z Litwą. Zapewnienie skutecznej realizacji projektów inwestycyjnych w dziedzinie kolejnictwa bez dalszych opóźnień i poprawa zdolności administracyjnych w tym sektorze. Przyspieszenie starań na rzecz zwiększenia zasięgu stacjonarnej łączności szerokopasmowej. Poprawę gospodarowania odpadami i gospodarki wodnej*** **[dot. zaleceń z lat 2013, 2014]**

  Do realizacji zalecenia w obszarze energetyki przyczyniły się projekty zrealizowane w ramach działania 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii* RPO WO 2007-2013. Poprzez rozbudowę systemów pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, w ramach zakończonych projektów zakładane jest wygenerowanie 8,18 MW dodatkowej mocy, co w bezpośredni sposób znajdzie przełożenie na wzmocnienie sektora energetycznego w regionie. W ramach Osi priorytetowej 4 obok działań związanych z wykorzystaniem OZE wdrażane były inwestycje związane z rozbudową infrastruktury komunalnej. Dzięki realizacji 30 projektów z zakresu gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej w regionie znacznie poszerzono krąg mieszkańców włączonych do systemu gospodarowania odpadami (około 136 tys. osób) i ściekami (31,9 tys. osób).

  Ponadto, przedsięwzięcia zrealizowane w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*, przyczyniały się do zwiększenia zasięgu stacjonarnej łączności szerokopasmowej. W ramach RPO WO 2007-2013 wybudowano 149 km sieci Internetu szerokopasmowego, do którego dostęp uzyskało ponad 185 tys. osób pracujących w jednostkach publicznych (szkołach, urzędach, instytucjach).

  Wsparcie przedsięwzięć dotyczących poprawy efektywności energetycznej, wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, a także dotyczących gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej kontynuowane są w ramach RPO WO 2014-2020. Wynika to przede wszystkim ze zdiagnozowanych potrzeb województwa opolskiego w tych obszarach, a także wciąż aktualnych do realizacji wyzwań zapisanych w *Strategii Europa 2020* i istniejących zobowiązań Polski jako państwa członkowskiego do wdrożenia zapisów odpowiednich dyrektyw.

2.1.6.7 Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego jest pierwszą strategią makroregionalną UE o charakterze wewnątrzunijnym. Jest realizowana w oparciu o środki w ramach istniejących instrumentów finansowych UE, środki pochodzące z budżetów narodowych oraz środki pochodzące z międzynarodowych instytucji finansowych.

Implementację Strategii oparto na Planie Działania, zawierającym Obszary Tematyczne i Działania Horyzontalne. Plan Działania SUE RMB opiera się na 3 głównych celach (*Ocalenie morza, Rozwój połączeń w regionie, Zwiększenie dobrobytu*). Towarzyszą im cele szczegółowe i wskaźniki. Od czerwca 2015 r. Strategia posiada 13 Obszarów Tematycznych i 4 Działania Horyzontalne, w ramach których realizowanych jest kilkadziesiąt Projektów Flagowych.

Działania podejmowane w ramach RPO WO 2007-2013 realizują założenia i cele wyznaczone dla obszarów wsparcia zidentyfikowanych w *SUE RMB.* Instytucja Zarządzająca RPO WO nie wdrażała jednak działań mających na celu zwiększenie stopnia realizacji przedmiotowej Strategii (poprzez zmianę kryteriów wyboru projektów czy zapisów Programu). Ponadto ze względu na fakt, iż IZ RPO WO nie organizowała spotkań i konsultacji dla beneficjentów programu, na których poruszano kwestie dotyczące przedmiotowej Strategii, nie zostały wydzielone odrębne środki finansowe w ramach pomocy technicznej RPO WO na potrzeby związane z informowaniem o postępach we wdrażaniu Planu działań Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. Dodatkowo należy wspomnieć, że w RPO WO 2007-2013 nie były realizowane projekty flagowe wpisujące się w założenia *SUE RMB*.

W *Załączniku VII* do sprawozdania zaprezentowano dane nt. liczby i wartości projektów wpisujących się w obszary priorytetowe *SUE RMB*, a także przykłady projektów wspartych ze środków RPO WO 2007-2013 wpisujące się w poszczególne obszary priorytetowe *Strategii.*

W ramach RPO WO 2007-2013 na realizację kategorii interwencji wpisujących się w założenia *Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego* przeznaczono **416 128 225 Euro**, tj. ok. **85%** środków EFRR przypadających na

alokację Programu. Przedsięwzięcia zrealizowane w ramach RPO WO 2007-2013 wpisują się w 7 obszarów priorytetowych SUE RMB *(Wykres 11).*

Wykres 11. *Stopień wdrażania SUE RMB w podziale na obszary priorytetowe*

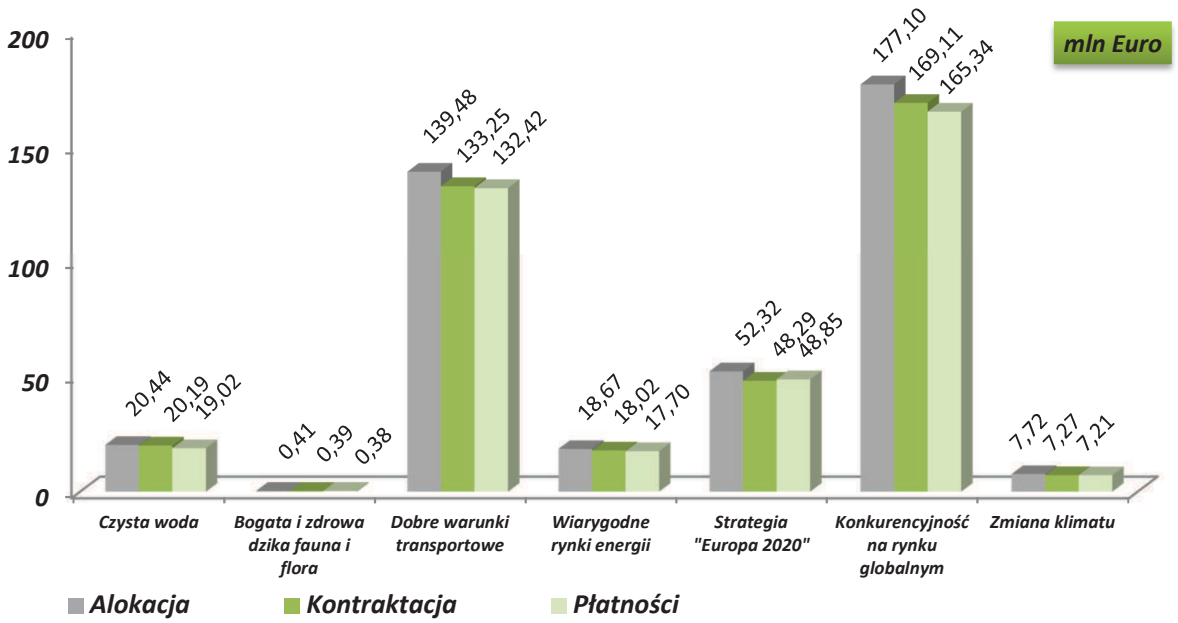

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Biorąc pod uwagę kategorie interwencji wpisujące się w SUE RMB, od uruchomienia Programu podpisano łącznie **1 164 umowy** na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **396 mln Euro**. W ramach RPO WO 2007-2013 najwięcej projektów dofinansowano w Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* (**800 umów** na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **162 mln Euro**) oraz Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* (**126 umów** na kwotę dofinansowania z EFRR ponad **42 mln Euro**). Szczegółowe dane zaprezentowane zostały w *Załączniku VII* oraz w *Tabeli 17.*

W RPO WO 2007-2013 kategorie interwencji wskazane przez IK RPO jako wpisujące się w *Strategię Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego* realizowane są w działaniach/poddziałaniach wskazanych w *Tabeli 16.* Warto podkreślić, iż w ramach RPO WO 2014-2020 zakłada się także realizację projektów, które pośrednio będą przyczyniać się do osiągnięcia celów *Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego.* W obszarze celu 1 *Ocalenie morza* istotne będą przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, w tym przede wszystkim gospodarki wodno-ściekowej. Z kolei rozbudowa infrastruktury transportowej zapewniająca dostępność do szlaków drogowych o kluczowym znaczeniu, poprawiająca spójność komunikacyjną, będzie miała wpływ na realizację celu 2 *Rozwój połączeń w regionie*. Do realizacji celu 3 *Zwiększenia dobrobytu* przyczynią się interwencje w zasoby ludzkie, w tym w obszarze edukacji, integracji społecznej i rynku pracy.

Tabela 16. *Działania/poddziałania RPO WO 2007-2013 wpisujące się w poszczególne obszary SUE RMB*

Cele i cele cząstkowe SUE RMB	Kategoria interwencji	Działanie/Podziałanie RPO WO 2007-2013
Cel 1: Ocalenie morza		
Czysta woda	44, 46	**Działanie 4.1** *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*
Bogata i zdrowa dzika fauna i flora	51	**Działanie 4.4** *Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny*
Ekologiczny i bezpieczny transport morski	30-32	-
Poprawa współpracy	-	-
Cel 2: Rozwój połączeń w regionie		

Cele i cele cząstkowe SUE RMB	Kategoria interwencji	Działanie/Podziałanie RPO WO 2007-2013
Dobre warunki transportowe	16-29	**Poddziałanie 1.4.2** *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny* **Poddziałanie 3.1.1** *Drogi regionalne* **Poddziałanie 3.1.2** *Drogi lokalne* **Działanie 3.2** *Transport publiczny*
Wiarygodne rynki energii	33-43	**Działanie 4.3** *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*
Łączenie ludzi	-	-
Poprawa współpracy w obszarze zwalczania przestępczości transgranicznej i nielegalnego handlu transgranicznego	-	-
Cel 3: Zwiększenie dobrobytu		
Jednolity rynek	-	-
Strategia „Europa 2020”	01-04, 07, 63, 64, 66	**Poddziałanie 1.3.1** *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* **Poddziałanie 1.3.2** *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*
Konkurencyjność na rynku globalnym	05, 08, 09, 13, 55-59, 62, 75, 76	**Poddziałanie 1.1.1** *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* **Poddziałanie 1.1.2** *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* **Działanie 1.2** *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości* **Poddziałanie 1.4.1** *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa* **Poddziałanie 1.4.2** *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny* **Działanie 2.2** *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych* **Poddziałanie 5.1.1** *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej* **Poddziałanie 5.1.2** *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej* **Poddziałanie 5.2.1** *Stacjonarna opieka medyczna* **Poddziałanie 5.2.2** *Ambulatoryjna opieka medyczna* **Poddziałanie 5.3** *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*
Zmiana klimatu	49, 53, 54	**Działanie 4.1** *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami* **Działanie 4.2** *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Tabela 17. *Poziom alokacji, kontraktacji i płatności dla projektów w ramach RPO WO 2007-2013 wpisujących się w cele cząstkowe SUE RMB w podziale na kategorie interwencji*

[Euro]

Cele i cele cząstkowe SUE RMB / Kategorie interwencji	Alokacja	Liczba podpisanych umów	Dofinansowanie z EFRR w podpisanych umowach	%	Dofinansowanie EFRR z wniosków o płatność	%
1	*2*	*3*	*4*	*4/2*	*5*	*5/2*
Cel 1: Ocalenie morza	**20 847 278,43**	**35**	**20 575 063,59**	**98,69%**	**19 396 065,14**	**93,04%**
Czysta woda	***20 435 005,10***	**28**	**20 187 621,33**	**98,79%**	**19 015 045,08**	**93,05%**
44	1 481 719,88	6	1 142 168,03	77,08%	1 075 069,44	72,56%
46	18 953 285,22	22	19 045 453,30	100,49%	17 939 975,64	94,65%
Bogata i zdrowa dzika fauna i flora	**412 273,33**	**7**	**387 442,26**	**93,98%**	**381 020,06**	**92,42%**
51	412 273,33	7	387 442,26	93,98%	381 020,06	92,42%
Cel 2: Rozwój połączeń w regionie	**158 153 622,90**	**171**	**151 272 149,65**	**95,65%**	**150 121 530,03**	**94,92%**
Dobre warunki transportowe	**139 482 450,42**	**118**	**133 248 607,88**	**95,53%**	**132 417 996,82**	**94,94%**

Cele i cele cząstkowe SUE RMB / Kategorie interwencji	Alokacja	Liczba podpisanych umów	Dofinansowanie z EFRR w podpisanych umowach	%	Dofinansowanie EFRR z wniosków o płatność	%
1	*2*	*3*	*4*	*4/2*	*5*	*5/2*
18	7 091 823,33	1	7 046 420,53	99,36%	7 046 420,53	99,36%
23	130 274 718,96	116	123 826 493,81	95,05%	123 136 106,28	94,52%
24	2 115 908,13	1	2 375 693,54	112,28%	2 235 470,01	105,65%
Wiarygodne rynki energii	**18 671 172,48**	**53**	**18 023 541,77**	**96,53%**	**17 703 533,21**	**94,82%**
40	547 887,13	5	546 661,72	99,78%	521 093,79	95,11%
42	4 748 698,55	10	4 537 500,81	95,55%	4 520 161,77	95,19%
43	13 374 586,80	38	12 939 379,24	96,75%	12 662 277,65	94,67%
Cel 3: Zwiększenie dobrobytu	**237 127 323,39**	**958**	**224 669 098,34**	**94,75%**	**221 398 260,92**	**93,37%**
Strategia „Europa 2020"	**52 315 560,25**	**218**	**48 288 027,67**	**92,30%**	**48 850 878,18**	**93,38%**
02	5 083 518,19	26	4 870 250,35	95,80%	4 812 493,97	94,67%
03	2 406 048,40	1	2 341 329,22	97,31%	2 337 701,46	97,16%
04	4 834 628,99	41	4 111 726,28	85,05%	3 791 316,71	78,42%
07	39 991 364,67	150	36 964 721,82	92,43%	37 909 366,04	94,79%
Konkurencyjność na rynku globalnym	**177 095 289,91**	**736**	**169 112 212,38**	**95,49%**	**165 336 237,77**	**93,36%**
05	24 973 306,38	5	23 025 350,46	92,20%	23 025 350,46	92,20%
08	53 263 821,10	517	50 930 045,01	95,62%	49 683 348,66	93,28%
09	16 964 476,26	31	16 932 698,12	99,81%	16 135 098,94	95,11%
13	16 417 588,59	29	15 693 116,17	95,59%	15 533 633,54	94,62%
57	21 295 118,77	28	20 464 590,95	96,10%	19 562 517,19	91,86%
58	4 274 301,34	15	3 906 121,34	91,39%	3 895 336,00	91,13%
59	8 040 798,26	11	8 004 175,13	99,54%	7 898 165,45	98,23%
75	20 675 999,39	63	19 526 553,80	94,44%	19 129 880,62	92,52%
76	11 189 879,82	37	10 629 561,40	94,99%	10 472 906,91	93,59%
Zmiana klimatu	**7 716 473,23**	**4**	**7 268 858,29**	**94,20%**	**7 211 144,97**	**93,45%**
53	5 647 489,68	2	5 274 324,91	93,39%	5 257 224,43	93,09%
54	2 068 983,55	2	1 994 533,38	96,40%	1 953 920,54	94,44%

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

2.2 Informacja na temat zgodności z przepisami wspólnotowymi

Instytucja Zarządzająca RPO WO podjęła szereg działań w celu zapewnienia zgodności Programu oraz dokumentów programowych i wdrożeniowych z zasadami poszczególnych polityk wspólnotowych. Dofinansowanie projektu w ramach Programu wykluczało negatywny wpływ na którąkolwiek politykę wspólnotową.

W celu zapewnienia spójności z zasadami polityk wspólnotowych, Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 realizowany był zgodnie z:

- polityką społeczeństwa informacyjnego;
- polityką ochrony środowiska;
- prawem zamówień publicznych;
- zasadami udzielania pomocy publicznej.

Zgodność projektów z zasadami **polityki społeczeństwa informacyjnego** weryfikowana była na każdym etapie ich realizacji, począwszy od złożenia wniosku o dofinansowanie, poprzez ocenę formalną, ocenę merytoryczną I stopnia, kończąc na części sprawozdawczej z realizacji przedmiotowego projektu. W ramach polityki społeczeństwa informacyjnego promowane były projekty, które zakładały wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych i przyczyniające się do wzrostu gospodarczego regionu. Weryfikacji podlegały wszystkie złożone w ramach RPO WO 2007-2013 projekty.

Beneficjenci RPO WO 2007-2013, składając wniosek o dofinansowanie, określali przewidywany wpływ projektu na wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych. Analiza wniosków w tym zakresie dokonywana była na etapie oceny formalnej na podstawie *Szczegółowych list sprawdzających wniosek o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR* oraz podczas oceny merytorycznej I stopnia, która weryfikowała spójność projektu z polityką społeczeństwa informacyjnego na podstawie kryterium pn. *Zgodność z politykami horyzontalnymi.* Końcowym etapem weryfikacji zgodności projektu z polityką społeczeństwa informacyjnego była część sprawozdawcza wniosku o płatność, gdzie sprawdzane było przestrzeganie zasady w oparciu o *Listę sprawdzającą dla wniosku o płatność.*

Każdy złożony w ramach RPO WO 2007-2013 projekt podlegał ocenie **oddziaływania na środowisko**. Weryfikacja projektu w tym zakresie odbywała się na każdym etapie jego realizacji, podobnie jak w przypadku polityki społeczeństwa informacyjnego. Wpływ projektu na środowisko naturalne i ochronę obszarów Natura 2000 wraz z informacjami o realizacji polityki zrównoważonego rozwoju oceniany był na etapie składania wniosku o dofinansowanie, podczas oceny formalnej. Weryfikacja projektu w zakresie zgodności z polityką ochrony środowiska odbywała się z pomocą *Szczegółowych list sprawdzających wniosek o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR.* Dodatkowo, na etapie oceny merytorycznej I stopnia, brane były pod uwagę uniezależnienie stopnia degradacji środowiska od poziomu wzrostu gospodarczego oraz zachowanie, gospodarowanie i umożliwienie regeneracji zasobów naturalnych. Beneficjenci zobowiązani byli również do przedkładania informacji na temat zgodności projektów z przedmiotową polityką w części sprawozdawczej wniosku o płatność, co było rozpatrywane w oparciu o *Listę sprawdzającą dla wniosku o płatność*.

W ramach IZ RPO WO 2007-2013 działał *Zespół ds. ochrony środowiska*, którego zadaniem było opiniowanie wniosków o dofinansowanie pod względem wpływu na środowisko w oparciu o Dyrektywę Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 roku.

Zgodność RPO WO 2007-2013 z **prawem zamówień publicznych** weryfikowana była przez Instytucję Zarządzającą w każdym złożonym i dofinansowanym projekcie. Pierwsza weryfikacja prowadzona była podczas oceny formalnej złożonego wniosku o dofinansowanie poprzez *Szczegółowe listy sprawdzające wniosek o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR.* Ocena merytoryczna I stopnia weryfikowała zgodność z prawem zamówień publicznych w oparciu o kryterium merytoryczne pn. *Wykonalność projektów*, które badała m.in. zakres rzeczowy i złożoność procedur przetargowych. *Lista sprawdzająca do kontroli projektu na miejscu* oraz *Lista sprawdzająca dot. prowadzenia kontroli przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówień publicznych* umożliwiały weryfikowanie przestrzegania prawa zamówień publicznych na etapie realizacji projektu.

Ponadto, aby unikać pomyłek, błędów beneficjentów w zakresie stosowania prawa zamówień publicznych, Instytucja Zarządzająca prowadziła szkolenia, konsultacje zarówno dla pracowników, jak i beneficjentów w zakresie stosowania prawa zamówień publicznych. Szkolenia dotyczyły m.in. nowelizacji prawa zamówień publicznych, błędnych praktyk w zamówieniach publicznych czy planowania zamówień publicznych. W przypadku nieprawidłowości zidentyfikowanych w obszarze prawa zamówień publicznych, Instytucja Zarządzająca oraz Pośrednicząca I stopnia, postępowały zgodnie z założonymi procedurami.

Analiza wdrażania RPO WO 2007-2013 w oparciu o przepisy dotyczące **pomocy publicznej**, podobnie jak w przypadku pozostałych polityk wspólnotowych (polityka społeczeństwa informacyjnego, polityka ochrony środowiska, prawo zamówień publicznych), prowadzona była na każdym etapie realizacji projektów. Wnioski o dofinansowanie składane przez potencjalnych beneficjentów rozpatrywane były pod względem zgodności z obowiązującym prawem, w tym na podstawie Rozporządzeń Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego:

- z dnia 8 grudnia 2010 r. *w sprawie udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1535);
- z dnia 8 grudnia 2010 r. *w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Dz. U. z 2010 r. Nr 236, poz. 1562 z późn. zm.);
- z dnia 15 grudnia 2010 r. *w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1599 z późn. zm.);
- z dnia 20 maja 2009 r. *w sprawie udzielania pomocy na wzmacnianie potencjału instytucji otoczenia biznesu w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Dz. U. z 2009 r. Nr 85, poz. 719);
- z dnia 7 grudnia 2009 r. *w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Dz. U. z 2009 r. Nr 214, poz. 1661);
- z dnia 9 czerwca 2010 r. *w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Dz. U. z 2010 r. Nr 117, poz. 787);
- z dnia 26 października 2011 r. *w sprawie udzielania pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej w ramach regionalnych programów operacyjnych* (Dz. U. z 2011 r. Nr 245, poz. 1461).

Weryfikacja projektów pod względem zgodności z zasadami udzielania pomocy publicznej na etapie składania wniosku o dofinansowanie odbywała się poprzez oświadczenie obligatoryjnie składane przez każdego beneficjenta. Oświadczenie stanowiło załącznik do wniosku o dofinansowanie. Spójność dofinansowywanych przedsięwzięć z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej weryfikowana była przez IZ RPO WO 2007-2013 podczas oceny formalnej i merytorycznej I stopnia za pomocą *Szczegółowej listy sprawdzającej wniosek o przyznanie dofinansowania projektu ze środków EFRR* oraz kryterium pn. *Projekt spełnia zasady udzielania pomocy publicznej*. Ponadto beneficjenci, którzy otrzymali dofinansowanie w ramach RPO WO 2007-2013 dołączali do wniosku o płatność wypełnioną tabelę dotyczącą rozliczenia otrzymanej pomocy. Końcowa ocena projektów pod względem spójności z przepisami dotyczącymi udzielania pomocy publicznej dokonywana była na etapie kontroli projektów w oparciu o *Listę sprawdzającą do kontroli projektu na miejscu*.

W związku ze złożonością kwestii związanych z pomocą publiczną oraz dużym zainteresowaniem ze strony potencjalnych beneficjentów, IZ RPO WO 2007-2013 opublikowała opracowanie pn. *Pomoc publiczna w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.* Dokument miał charakter uzupełniający i zawierał zaktualizowane informacje dot. przepisów prawa, zasad udzielania i obliczania pomocy publicznej oraz jej rodzajów.

Ponadto, przedstawiciele Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 brali czynny udział w *Grupie roboczej ds. pomocy publicznej* powołanej przez ówczesne Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

2.2.1 Zasada równości szans

RPO WO 2007-2013 realizowało zasadę równości szans, gwarantując równouprawnienie każdemu obywatelowi bez względu na płeć, pochodzenie etniczne, rasę, religię, orientację seksualną czy stopień niepełnosprawności. Weryfikacja zgodności realizowanych projektów pod kątem tej zasady przebiegała na

wszystkich etapach realizacji RPO WO 2007-2013, tj. na etapie programowania/wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji.

➲ ***Szczegółowe informacje nt. uzgodnień partnerskich – punkt 2.2.2 Zasada partnerstwa.***

- **Etap programowania/wdrażania**

W trakcie oceny projekty były weryfikowane pod względem zgodności z zasadą równości szans poprzez zastosowanie następujących kryteriów: *wyeliminowanie dysproporcji pomiędzy kobietami i mężczyznami, wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz tych z mniejszości narodowych czy dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.* Beneficjenci we wniosku o dofinansowanie zawierali informacje dotyczące przestrzegania zasady równości szans, w szczególności w odniesieniu do osób z grup defaworyzowanych.

Ponadto IZ RPO WO 2007-2013 realizowała zasadę równości szans poprzez zapewnienie wszystkim potencjalnym beneficjentom jednakowego dostępu do informacji i dokumentów poprzez zamieszczanie i aktualizowanie informacji na stronach internetowych, w prasie lokalnej, środkach masowego przekazu, w newsletterach, informatorach europejskich i biuletynach. Równy dostęp do informacji zapewniały także działające w ramach IZ RPO WO 2007-2013 i IP II stopnia *Główny Punkt Informacyjny* oraz 11 *Lokalnych Punktów Informacyjnych* działających w województwie opolskim.

- **Etap monitorowania**

Realizacja zasady równości szans badana była na etapie monitorowania i sprawozdawczości poprzez stosowne wskaźniki: *liczbę utworzonych miejsc pracy w podziale na płeć, liczbę obiektów infrastruktury publicznej zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych* czy *liczbę projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegające wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych.*

Informacje nt. postępu finansowego i rzeczowego programu zamieszczane były na stronie internetowej, co zapewnia wszelkim zainteresowanym równy dostęp do takich informacji. Ponadto kampanie informacyjno-promocyjne (w tym wszelkie spoty) publikowane były w Internecie, tak aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców. Komunikacja z zainteresowanymi również odbywała się drogą elektroniczną, co zapewniało szybszą dostępność do informacji.

- **Etap ewaluacji**

Realizacja zasady równości szans na etapie ewaluacji zrealizowana została poprzez badanie ewaluacyjne *Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013* przeprowadzonego na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w II półroczu 2009 r. W 2013 r. zakończył się proces wdrażania rekomendacji, będących wynikiem badania.

Ponadto jednostka Ewaluacyjna dbała o szeroki dostęp do wyników badań, czym zapewniono realizację zasady równości szans.

2.2.2 Zasada partnerstwa

Udział partnerów i tzw. kontrola społeczna wpływają pozytywnie na realizację polityki spójności. Dlatego też zasada partnerstwa została wdrożona na każdym etapie realizacji Programu. Oznacza to, że na zasadzie partnerstwa oparto programowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluację środków.

Zasada partnerstwa w ramach RPO WO 2007-2013 funkcjonowała na trzech płaszczyznach:

- ***partnerstwo instytucjonalne***, jako współdziałanie różnych instytucji;
- ***wsparcie partnerstwa w Polsce***, jako aktywizacja społeczności lokalnych;
- ***partnerstwo na poziomie projektów***, w którym partnerzy, realizujący wspólne przedsięwzięcie, wnoszą zasoby ludzkie, finansowe, techniczne i organizacyjne.

Przedstawiciele IZ RPO WO 2007-2013 brali udział w spotkaniach regionalnych z Krajową Siecią Tematyczną ds. Partnerstwa (KSTP), funkcjonującą w ramach Grupy Roboczej ds. Społeczeństwa Obywatelskiego KK NSRO.

Poniżej przedstawiono informacje nt. realizacji zasady partnerstwa na wszystkich etapach realizacji RPO WO 2007-2013, tj. na etapie programowania/wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji.

- **Etap programowania/wdrażania**

Już na etapie programowania Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 zapewniła partnerom udział w kształtowaniu Programu. Poza prowadzeniem konsultacji społecznych, organizowano grupy robocze w skład których weszli przedstawiciele różnych środowisk. Tworzenie Programu, Uszczegółowienia oraz sektorowych wytycznych konsultowane było z podmiotami zajmującymi się poszczególnymi branżami, z Instytucją Pośredniczącą II stopnia oraz innymi interesariuszami.

W ramach prowadzonych działań informacyjnych promowano politykę horyzontalną. Bohaterowie spotów promujących fundusze europejskie na co dzień korzystali z różnych projektów współfinansowanych ze środków unijnych, jednoznacznie pokazując, że korzyści te dotyczą wszystkich mieszkańców regionu bez względu na wiek i płeć. Przyjęta koncepcja kampanii pozwoliła na promocję polityki równości szans kobiet i mężczyzn w życiu społecznym.

Okazją do promocji polityki zrównoważonego rozwoju był m.in. konkurs *Opolska marka*, którego celem była m.in. promocja produktów i usług wyróżniających się na tle innych w regionie, popularyzowanie wiedzy na temat efektywnych metod zarządzania, jakości oraz nowoczesnych technologii produkcji zgodnych z normami ekologicznymi.

Publikacje zrealizowane w ramach prowadzonych przez IZ RPO WO 2007-2013 działań promocyjnych są dostępne w wersji elektronicznej na stronie www.rpo.opolskie.pl. Spoty zrealizowane w ramach kampanii poza stroną internetową IZ zamieszczone są także na profilu Programu na portalu Facebook oraz na kanale portalu You Tube. Komunikacja z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami odbywała się m.in. drogą elektroniczną za pośrednictwem poczty e- mail i strony internetowej Programu. Pozwalało to nie tylko na skuteczniejsze dotarcie do różnych grup docelowych (zwłaszcza osób młodych), ale też na promocję nowoczesnych technologii informacyjnych wśród mieszkańców regionu.

Do ww. podmiotów skierowane były szkolenia specjalistyczne oraz spotkania informacyjne organizowane przez IZ RPO WO 2007-2013 dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu. Przedstawiciele organizacji pozarządowych znaleźli się wśród osób wyróżnionych na gali podsumowującej 10-lecie województwa w UE jako beneficjenci szczególnie sprawnie realizujący projekty. Ponadto na stronie internetowej www.rpo.opolskie.pl na bieżąco publikowane były dokumenty, materiały, informacje niezbędne przy ubieganiu się o dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego ze środków RPO WO 2007-2013. Współpraca z przedstawicielami organizacji pozarządowych miała miejsce również na poziomie Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013, w którym zasiadali przedstawiciele tych środowisk. Ponadto przedstawiciele IZ RPO 2007-2013 brali udział w spotkaniach i konferencjach organizowanych przez organizacje pozarządowe, udzielając informacji o możliwości pozyskania wsparcia w ramach Programu.

Ponadto warto podkreślić, że Instytucja Zarządzająca wprowadziła możliwość realizacji projektów partnerskich. W celu udziału w takim projekcie należało opisać i uzasadnić rolę partnera, wskazując jego udział finansowy oraz przedstawić kopię umowy/porozumienia z partnerem.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 przewidywał obecność projektów partnerskich we wszystkich działaniach i poddziałaniach.

- **Etap monitoringu**

Etap monitorowania również uwzględniał potrzeby wynikające z zachowania zasady partnerstwa. Zbierane dane obejmowały informacje o projektach partnerskich. Ponadto wszystkie dane publikowane na stronach internetowych są powszechnie dostępne. W pracach monitoringowych Instytucja Zarządzająca korzystała z danych udostępnianych przez inne podmioty, co także uwypukla partnerski sposób działania.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami i dla zachowania zasady partnerstwa w ramach RPO WO 2007-2013 powołano Komitet Monitorujący, który składa się z reprezentantów strony samorządowej, rządowej, partnerów społeczno-gospodarczych, przedstawicieli środowiska akademickiego oraz obserwatorów

z ramienia różnych organizacji (bez prawa głosu). Uchwały podejmowane przez Komitet publikowane są na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej i są powszechnie dostępne.

W 2012 r. Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 otrzymał pierwszą nagrodę i tytuł Najbardziej Partnerskiego Komitetu Monitorującego 2011 roku w konkursie zorganizowanym przez Krajową Sieć Tematyczną ds. Partnerstwa i ówczesne Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.7.2 Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013***

- **Etap ewaluacji**

Zasada partnerstwa w procesie ewaluacji realizowana była dzięki zaangażowaniu partnerów instytucjonalnych - przedstawicieli samorządów terytorialnych, środowisk naukowych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców. Tworzenie planu ewaluacji i przeprowadzanie badań ewaluacyjnych każdorazowo poprzedzane było konsultacjami z członkami Grupy Sterującej Ewaluacją, członkami Komitetu Monitorującego oraz przedstawicielami instytucji zaangażowanych we wdrażanie *Programu*.

W pracach powołanej przez Zarząd Województwa Opolskiego w 2007r. Grupy Sterującej Ewaluacją, oprócz zewnętrznych ekspertów, udział brali przedstawiciele Jednostki Ewaluacyjnej, Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013, samorządów lokalnych, ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu oraz instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu.

Informacje dotyczące podejmowanych działań i ich efektów w zakresie ewaluacji są dostępne dla wszystkich zainteresowanych na stronach internetowych Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013.

2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze

W okresie realizacji Programu IZ RPO WO 2007-2013 zidentyfikowała problemy, dla których rozwiązania, opracowała stosowne narzędzie. Do najistotniejszych z nich należą:

➲ *Pomoc publiczna*

W początkowej fazie realizacji RPO WO 2007-2013 miały miejsce utrudnienia we wdrażaniu Programu, wynikające z braku odpowiednich rozporządzeń ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego określających zasady udzielania pomocy publicznej.

Z związku z powyższym IZ RPO WO 2007-2013 musiała dokonać przesunięć naborów wniosków w działaniach/poddziałaniach, w których występowała pomoc publiczna. Odpowiadając na duże zainteresowanie tematyką pomocy publicznej ze strony potencjalnych beneficjentów, opublikowała dodatkowe opracowanie dotyczące tej tematyki pn. *Pomoc publiczna w RPO WO 2007-2013. Informacje ogólne*. Ponadto w ramach IZ RPO WO 2007-2013 powstała *Grupa robocza ds. pomocy publicznej*, do której zadań należało m.in.:

- opracowanie dokumentów pomocnych beneficjentom RPO WO 2007-2013 w zakresie stosowania zasad pomocy publicznej;
- analiza kwestii problemowych, pojawiających się na wszystkich etapach wdrażania projektów współfinansowanych z RPO WO 2007-2013;
- opiniowanie nowych regulacji prawnych, w tym projektów rozporządzeń lub propozycje rozwiązań określających zasady udzielania pomocy publicznej w ramach regionalnych programów operacyjnych, opracowywanych na poziomie ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego;
- prezentowanie kwestii problemowych istniejących w województwie opolskim na forum międzyregionalnym, poprzez uczestnictwo przedstawiciela IZ RPO WO 2007-2013 w międzyregionalnych spotkaniach grupy roboczej ds. pomocy publicznej w ramach RPO powołanej przez MRR;
- stała współpraca i wymiana doświadczeń pomiędzy wszystkimi Instytucjami Zarządzającymi regionalnymi programami operacyjnymi.

➲ *Ocena Oddziaływania na Środowisko*

W początkowej fazie realizacji RPO WO 2007-2013 miały miejsce utrudnienia we wdrażaniu Programu, wynikające z braku jednoznacznych uregulowań prawnych w zakresie przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko oraz trybu wydawania decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla projektów współfinansowanych z UE, co powodowało wystąpienie bardzo dużego ryzyka związanego z przyjmowaniem projektów do dofinansowania, które mogło skutkować zwrotem dofinansowania w przypadku stwierdzenia niezgodności z dyrektywami UE.

W związku z powyższym decyzją IZ RPO WO 2007-2013 w dniu 10 czerwca 2008 r. został powołany *Zespół ds. Ochrony Środowiska*, który dodatkowo opiniował złożone wnioski o dofinansowanie pod względem ich zgodności z *Dyrektywą Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r.* pod kątem oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne. Zatwierdzenie przez Ministra Rozwoju Regionalnego nowych *Wytycznych w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych i regionalnych programów operacyjnych* oraz wejście w życie *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* uregulowało wdrożenie *dyrektywy Rady 85/337/EWG*, a tym samym pozwoliło na zgodną z przepisami dyrektywami unijnymi realizację projektów i programów.

➲ *Zmiana zapisów Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*

W związku z wejściem w życie w dniu 20 grudnia 2008 r. *ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności* zmianie uległy niektóre zapisy *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*. Zmiany wprowadzone w *ustawie* dotyczyły m.in.: sprzyjającej beneficjentowi procedury odwoławczej, dającej możliwość podważenia wyników oceny wniosków przez nich składanych,

włącznie z odwołaniami do sądu administracyjnego. Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013, spełniając obowiązek dostosowania systemu realizacji do wymogów ustawy, wydała *Wytyczne w zakresie procedury odwoławczej w ramach RPO WO 2007-2013*.

Ponadto, uchylono art. 34 *ustawy* stanowiący podstawę prawną dla ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego do stworzenia i prowadzenia rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach programów operacyjnych. Biorąc powyższe pod uwagę jak również rekomendacje Instytucji Audytowej i Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji, IZ RPO WO 2007-2013 podjęła decyzję o utworzeniu własnej bazy podmiotów wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach funduszy strukturalnych. Wypracowanie metody utworzenia przedmiotowej bazy oraz dostępu do niej powierzono *Zespołowi ds. koordynacji funduszy unijnych w województwie opolskim.*

- ***Limity płatności na 2009 rok***

W związku z limitem wydatków na rok 2009 określonym w ustawie budżetowej, niższym w porównaniu z zapotrzebowaniem określonym przez IZ RPO WO 2007-2013, na etapie podpisywania umów o dofinansowanie IZ RPO WO 2007-2013 uzgodniła z beneficjentami wysokość płatności na 2009 r. i tam gdzie było to możliwe, były one przesuwane na rok 2010.

- ***Opóźnienia w dokonywaniu płatności dla beneficjentów realizujących projekty w ramach RPO***

W związku z opóźnieniami w otrzymywaniu środków z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Samorząd Województwa Opolskiego prefinansował ze środków własnych budżetu województwa niektóre zobowiązania IZ RPO WO 2007-2013 wobec beneficjentów, do czasu otrzymania środków dotacji z Ministerstwa.

- ***Przestrzeganie przepisów dot. zamówień publicznych***

Beneficjenci RPO WO 2007-2013 na etapie realizacji projektów wielokrotnie zgłaszali problemy związane z przeciągającą się procedurą przetargową/nierozstrzygnięciem przetargów, co powodowało brak możliwości zakończenia realizacji projektów w terminie określonym na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie.

W konsekwencji beneficjenci tych projektów wnioskowali do IZ RPO WO 2007-2013 o możliwość zmiany terminu zakończenia realizacji przedmiotowych projektów, co skutkowało koniecznością aneksowania umów. Ponadto, aby umożliwić beneficjentom poszerzenie wiedzy z zakresu zamówień publicznych, IZ RPO WO 2007-2013 zorganizowała szkolenia pn. *Zamówienia publiczne finansowane ze środków RPO WO 2007-2013*.

- ***Przedłużanie przez beneficjentów okresów realizacji projektów***

W wyniku zmiany terminów realizacji projektów przez część beneficjentów zaistniała konieczność przesuwania płatności na kolejne lata, co przekładało się na obniżenie poziomu płatności zaplanowanych na poszczególne miesiące i lata.

Środkiem zaradczym podjętym w ww. sytuacji było wydanie przez IZ RPO WO 2007-2013 w marcu 2013 r. *Komunikatu w sprawie możliwości przesunięcia przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia terminów realizacji projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.* Zarząd Województwa Opolskiego podjął decyzję, iż IZ RPO WO 2007-2013 jedynie w wyjątkowych przypadkach będzie wyrażać zgodę na przedłużanie terminów realizacji projektów. IZ RPO WO 2007-2013 wezwała Beneficjentów projektów wdrażanych przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia do jak najszybszego rozliczania projektów i terminowego składania wniosków o płatność.

Ponadto, wszystkie prośby Beneficjentów dotyczące przedłużenia terminów realizacji były rozpatrywane indywidualnie przez IZ RPO WO 2007-2013 i IP II stopnia; organizowano spotkania, podczas których omawiane były kwestie problemowe oraz ustalana dalsza ścieżka postępowania.

- ***Terminowość dostarczania przez beneficjentów dokumentacji do podpisywania umów oraz rezygnacji z podpisywania umów***

Częstym utrudnieniem w ramach zadań realizowanych przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia był problem dotyczący niedotrzymywania przez beneficjentów terminów dostarczania dokumentacji niezbędnej dla kontynuowania procesu podpisywania umów. Ponadto beneficjenci często rezygnowali z podpisania umowy o dofinansowanie. Jako powód przedstawiali: zmiany statusu przedsiębiorcy, zmiany strukturalne

w przedsiębiorstwie, realizacja inwestycji w ramach innego programu operacyjnego, wpływ kryzysu na kondycję finansową firmy.

Każdy przypadek indywidualnie rozpatrywała IZ RPO WO 2007-2013, a w konsekwencji dokonywała aktualizacji listy projektów wybranych do dofinansowania. W miejsce projektów usuniętych wybierano projekty z list rezerwowych, bądź przesuwano uwolnione środki na inne nabory w ramach tego samego działania/poddziałania RPO WO 2007-2013, aby zapewnić pełną kontraktację dostępnych środków.

- ***Konieczność aneksowania wszystkich umów z beneficjentami o dofinansowanie projektów***

W związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2010 r. nowej *ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009* r., która wprowadziła Bank Gospodarstwa Krajowego jako płatnika środków, wystąpiła konieczność zmian zapisów we wszystkich realizowanych umowach o dofinansowanie, a w konsekwencji ich aneksowanie oraz zmiany dokumentów programowych.

Proces ten wymagał zwiększenia nakładów pracy ze strony IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia. Jednakże wprowadzane zmiany przebiegały sprawnie i proces ten nie spowodował znaczących opóźnień w realizacji pozostałych zadań obu instytucji.

- ***Błędy we wnioskach o płatność***

Na etapie wdrażania projektów wystąpiły nieznaczne opóźnienia w realizacji Programu związane z pojawiającymi się błędami we wnioskach o płatność i koniecznością dokonywania korekt wniosków, co opóźniało rozliczenia poszczególnych projektów.

W celu ograniczenia ilości błędnie wypełnianych wniosków o płatność organizowano szkolenia dla beneficjentów z zakresu przygotowania i prawidłowego rozliczania wniosków o płatność.

IZ RPO WO 2007-2013 mając na celu sprawne rozliczanie projektów prowadziła również bezpośredni kontakt z beneficjentami zarówno przy realizacji jak i rozliczaniu projektów poprzez indywidualne spotkania robocze/konsultacje. Zaktualizowano również *Podręcznik dla Beneficjentów* ułatwiając prawidłowe przygotowanie wniosków o płatność. Ponadto, pracownicy instytucji byli w stałym kontakcie z beneficjentami udzielając wszelkich wyjaśnień i wskazówek. Aby ograniczyć błędy we wnioskach o płatność, organizowano również szkolenia dla beneficjentów z zakresu przygotowania i prawidłowego rozliczania wniosków o płatność.

- ***Zmiany stawek podatku VAT***

17 grudnia 2010 r. w Dzienniku Ustaw Nr 238 Poz. 1578 opublikowana została *ustawa z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej*. Ustawa ta wprowadziła w *ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług* zmianę stawek podatku VAT, która spowodowała od 1 stycznia 2011 r. podwyższenie stawek podatku.

W celu jednolitego podejścia do problemu związanej z ujęciem zwiększonej stawki podatku VAT w projektach realizowanych w ramach Programu oraz kierując się interesem beneficjentów, IZ RPO WO 200-2013 w I kwartale 2011 r. wydała dla beneficjentów specjalną interpretację w tym zakresie. Interpretacja ta pozwoliła na stosowanie jednolitych zasad postępowania w dwóch przypadkach, tj. gdy podatek VAT stanowi koszt kwalifikowalny bądź niekwalifikowalny projektu.

W związku ze zmianą stawki podatku VAT, IZ RPO WO 2007-2013 dostosowała również generator wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Programu w LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

- ***Osiąganie wskaźników rezultatu***

W ramach RPO WO 2007-2013 przyjęto, iż osiągnięcie wskaźników rezultatu mierzone będzie w rok po zakończeniu finansowej realizacji projektu poprzez sprawozdanie składane przez beneficjentów. W trakcie realizacji Programu, zwrócono uwagę, iż część beneficjentów nie sprawozdawała z osiągnięcia wskaźników rezultatu. Ponadto w wielu projektach wartości zrealizowane odbiegały od wartości założonych do osiągnięcia.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca zaktualizowała zapisy *Wytycznych w zakresie wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013* wprowadzając regulacje dotyczące prowadzenia procedury kontroli osiągnięcia wskaźników oraz obowiązek beneficjentów do przedłożenia stosownej informacji na temat

osiągnięcia zadeklarowanych w umowie wskaźników rezultatu w rok po zakończeniu finansowej realizacji projektu. W *Wytycznych* określono oprócz tego zasady, jak powinna przebiegać procedura sprawozdawania z osiągnięcia wskaźników rezultatu a także opisano zasady postępowania w przypadku nieosiągnięcia wartości wskaźników rezultatu przez beneficjenta. Zgodnie z tymi *Wytycznymi* Instytucja Zarządzająca szczegółowo monitorowała osiąganie wskaźników rezultatu przez beneficjentów, indywidualnie rozpatrując każdy przypadek, a w razie problemów proponowała indywidualne rozwiązania.

➲ *Przekroczenie progu istotności w wysokości 2%*

W wyniku przeprowadzonego przez Instytucję Audytową audytu operacji stwierdzono m.in. że firma MILMEX Systemy komputerowe Sp. z o.o. nie zrealizowała projektu pn. *Szerokopasmowy dostęp do internetu i telefonii na terenie miasta Opola i gminy Nysa oraz usługi reklamowe WIMAX 802.16e-2005.* Wartość wydatków niekwalifikowanych w projekcie wyniosła 7 025 268,00 PLN co spowodowało przekroczenie 2% progu istotności i ustalenie błędu na poziomie 4,05%.

Instytucja Audytowa w wyniku ekstrapolacji ustaliła, że suma wydatków niekwalifikowanych w pozostałych zbadanych projektach wyniosła 996 964,58 PLN co daje wartość błędu na poziomie 0,68%.

Biorąc pod uwagę:

- fakt, iż beneficjent MILMEX Systemy komputerowe Sp. z o.o. nie realizuje innych projektów finansowanych z RPO WO 2007-2013,
- wysoki poziom sprawdzonych wydatków, które zostały zadeklarowane w 2013 r. do Komisji Europejskiej (48,25%),
- działania przeprowadzone przez IZ w porozumieniu z IP II stopnia polegające na:
  - opracowaniu *Planu działań Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 w związku z ustaleniami audytu operacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.*

    Celem dokumentu było przedstawienie działań odpowiadających na zidentyfikowane problemy i wskazanie środków zaradczych jakie zostały już oraz zostaną podjęte przez instytucje zaangażowane w realizację RPO WO w kwestii przeciwdziałania wystąpieniu nieprawidłowości w toku dalszej realizacji RPO WO 2007-2013 oraz w ramach RPO WO 214-2020 a także w celu wyeliminowania ewentualnych innych błędów, które mogły wystąpić.
  - przeanalizowaniu projektów realizowanych przez podmioty gospodarcze pod kątem wydatków rozliczanych w 2013 r. w celu weryfikacji czy nie doszło do nieuzasadnionego ich zawyżenia oraz zweryfikowania czy zachowana jest trwałość projektów, w szczególności mając na uwadze prowadzenie działalności przez beneficjentów.

Instytucja Audytowa postawiła wniosek, że stwierdzona podczas audytu operacji nieprawidłowość stanowi jednostkowy przypadek w ramach Programu.

Instytucja Audytowa w *Rocznej Opinii zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. D) ppkt (II) Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i art. 18 ust 2 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006* wyraziła opinię, że w odniesieniu do badanego okresu system zarządzania i kontroli ustanowiony dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego nr kodu CCI 2007 PL 16 1 PO 012 na okres 2007-2013 był zgodny z odpowiednimi wymaganiami art. 58 do 62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i sekcji 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 i funkcjonował skutecznie, tak aby dostarczyć racjonalne zapewnienie, że deklaracje wydatków przedstawione Komisji są poprawne, i tym samym racjonalne zapewnienie, że transakcje będące ich podstawą są zgodne z prawem i prawidłowe, z wyjątkiem następujących kwestii:

- wartość błędu w populacji przekroczyła zakładany próg istotności w wyniku uwzględnienia w wartości błędu wydatków zadeklarowanych z tytułu umowy, która została rozwiązana z uwagi na zaprzestanie realizacji projektu przez beneficjenta.

➲ *Zmiana kwalifikowalności podatku VAT*

29 września 2015 r. zapadł wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie prejudycjalnej C-276/14. Trybunał orzekł, że art. 9 ust. 1 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie *wspólnego systemu podatku od wartości dodanej*[6] należy interpretować w ten sposób, że podmioty prawa publicznego, takie jak gminne jednostki budżetowe, będące przedmiotem postępowania głównego, nie mogą być uznane za podatników podatku od wartości dodanej, ponieważ nie spełniają kryterium samodzielności przewidzianego w tym przepisie.

W związku z powyższym oraz biorąc pod uwagę stanowisko Komisji Europejskiej odnośnie braku kwalifikowalności podatku VAT w ramach RPO WO 2007-2013 (w przypadku przekazania/planowanego przekazania wybudowanej infrastruktury 3 rodzajom przedsiębiorstw zarządzających infrastrukturą, tj. komunalnym jednostkom budżetowym, komunalnym zakładom budżetowym albo spółkom komunalnym), wydatki dotyczące VAT były pomniejszane w odpowiednich poświadczeniach i deklaracjach wydatków.

Korygowanie deklaracji polegało na wykazaniu odzyskania wydatków niekwalifikowanych (kwoty odzyskane) lub ich wycofaniu (brak faktycznego zwrotu)".

➲ ***Szczegółowe informacje nt. kwot wydatków niekwalifikowalnych dot. VAT na poziomie Programu i poszczególnych Osi priorytetowych – pkt 2 Przegląd realizacji Programu operacyjnego, pkt 3 Postęp wdrażania Programu wg Osi priorytetowych oraz Załącznik XIV Kwoty podatku VAT wycofane/odzyskane z deklaracji do Komisji Europejskiej***

[6] Dz.U. UE L 347 z 28.11.2006 r. z późn. zm.

2.4 Zmiany w kontekście realizacji programu operacyjnego

➲ *Tendencje w gospodarce, konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstw*

W 2015 roku mimo nadal utrzymującej się słabej koniunktury w krajach strefy Euro, Polska notowała relatywnie wysoki wzrost gospodarczy. W minionym roku PKB Polski wzrósł o 3,9% w ujęciu r/r i było to najszybsze tempo wzrostu od 2011 r., kiedy PKB zwiększyło się aż o 5,0% (r/r). W roku 2015 ożywieniu gospodarczemu sprzyjała zarówno relatywnie wysoka aktywność inwestycyjna krajowych przedsiębiorstw, jak i przyrost wydatków konsumpcyjnych. Dobra kondycja przedsiębiorstw umożliwiała zwiększenie inwestycji. W analizowanym roku inwestycje przedsiębiorstw wzrosły o 6,1%, co przy wysokiej bazie odniesienia z roku 2014 (wzrost o 10%) było dobrym wynikiem, jakkolwiek warto zaznaczyć, że skala wzrostu nie została utrzymana. Najsilniej rosły nakłady na środki transportu oraz zakup maszyn i urządzeń oraz środków trwałych, co świadczy o rozbudowie potencjału produkcyjnego przedsiębiorstw. Największą aktywność wykazywały przedsiębiorstwa budowlane. Sprzyjały temu zarówno dobra sytuacja finansowa i płynnościowa przedsiębiorstw, jak i niski koszt pozyskania finansowania zewnętrznego.

Za korzystne należy uznać również ostateczne **wyniki handlu zagranicznego**. Według danych GUS, w 2015 r. eksport towarów z Polski wzrósł o 8,3% (do 750,8 mld PLN), a import o 5,2% (do blisko 741 mld PLN). W rezultacie notowany przed rokiem deficyt obrotów towarowych na poziomie ponad 11 mld PLN został przekształcony w nadwyżkę w wysokości 9,9 mld PLN. Dodatnie saldo wymiany towarowej uzyskano w obrotach z krajami rozwiniętymi (148,3 mld PLN), w tym z krajami UE (151,3 mld PLN). Z kolei deficyt odnotowano w wymianie z państwami Wspólnoty Niepodległych Państw (ponad 25 mld PLN) oraz z krajami rozwijającymi się poza WNP (ok. 113,4 mld PLN).

W latach 2007-2012 **wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych** oscylował wokół celu inflacyjnego, tj. 2,5%, by w roku 2014 wynieść 0,0%. W roku 2015 odnotowano po raz pierwszy spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych – wniósł on minus 0,9%. Przyczyną spadku wskaźnika CPI był głównie pogłębiony spadek cen towarów i usług związanych z transportem oraz żywności i napojów bezalkoholowych, a także cen obuwia i odzieży. Znacznie szybciej niż przed rokiem rosły ceny towarów i usług w zakresie łączności i zdrowia. W porównaniu z 2014 r. zwiększyła się skala spadku cen producentów w przemyśle (2,2% w 2015 r. wobec 1,5% w 2014 r.), a zmniejszyła – w budownictwie (0,5% wobec spadku 1,2% w 2014 r.).

Po spowolnieniu obserwowanym w latach 2012-2013, gdy tempo wzrostu gospodarczego przyhamowało do 1,6% oraz 1,4% rocznie, jako pochodna drugiej fali kryzysu, w ostatnich dwóch latach znów widoczne jest ożywienie aktywności ekonomicznej. **Tempo wzrostu PKB w 2015 roku** w Polsce wyniosło 3,9%, tj. więcej niż w latach poprzednich (3,3% w 2014 r.). Polska nadal rozwijała się szybciej niż pozostałe państwa UE. Według wstępnych danych Eurostatu, wzrost PKB w 2015 roku w UE wyniósł 2,2% i zaledwie 1,6% w 2014 r. Prognozy Komisji Europejskiej[7] na lata 2016-2017 zakładają, że gospodarka europejska będzie stopniowo odbudowywać się, a wzrost PKB UE ma wynieść odpowiednio 1,8% i 1,9% (w Polsce – 3,7% oraz 3,6%).

Rok 2015 był drugim z kolei, w którym odnotowano wzrost popytu krajowego; był on wyższy o 3,4% niż rok wcześniej. Wzrost popytu krajowego był wypadkową wzrostu akumulacji o 4,9%, w tym nakładów brutto na środki trwałe o 6,1% oraz wzrostu spożycia o 3,0%, w tym spożycia indywidualnego o 3,2%.

Stopa inwestycji w gospodarce narodowej w 2015 r. wzrosła do 20,1% wobec 19,8% w 2014 r. i 18,8% w 2013 r.

[7] *EC Spring Forecast 2016*, Bruksela, maj 2016. Nowa prognoza powinna pojawić się na początku listopada br.

Wykres 12. *Wzrost PKB i jego wybranych komponentów w porównaniu do roku poprzedniego (w %)*

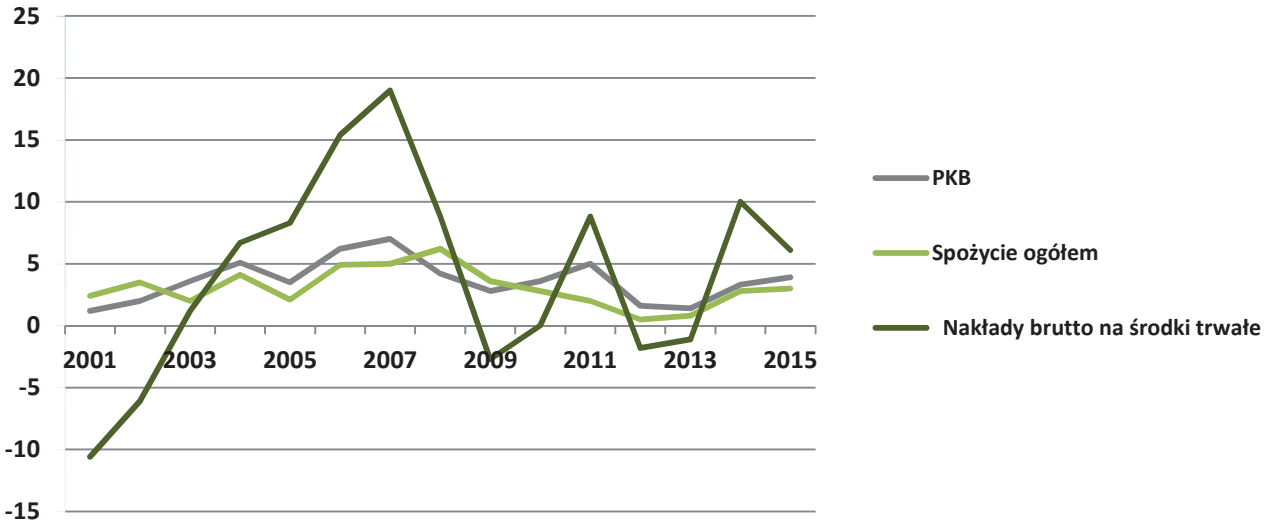

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych GUS.*

Wzrost PKB o 3,9% w 2015 r. był możliwy dzięki przyspieszeniu dynamiki konsumpcji. Szczególnie dobry w tym zakresie okazał się ostatni kwartał 2015 r. Wówczas wzrost PKB wyniósł 4,3% (konsumpcji 4,5%). W rezultacie popyt krajowy wniósł 3,3 p.p. do wzrostu PKB w 2015 r., przy jednoczesnym pozytywnym wpływie popytu zagranicznego.

W całym okresie członkostwa Polski w UE zmniejszył się dystans dzielący nasz kraj od średniego unijnego poziomu rozwoju gospodarczego mierzonego PKB na mieszkańca z uwzględnieniem różnic w sile nabywczej walut. W 2015 r. wskaźnik ten wyniósł **dla Polski 69% średniej UE-28**. Co więcej, w zakresie tempa konwergencji z UE w perspektywie 2007-2014, Polska wyprzedziła pozostałe nowe kraje członkowskie. Wyniki modelowania makroekonomicznego wskazują, że wpływ funduszy unijnych na wskaźnik konwergencji wynosił ponad 4 p.p.

Wykres 13. *Zmiana PKB per capita w PPS (UE-28=100) w latach 2007-2015 w UE (w p.p.)*

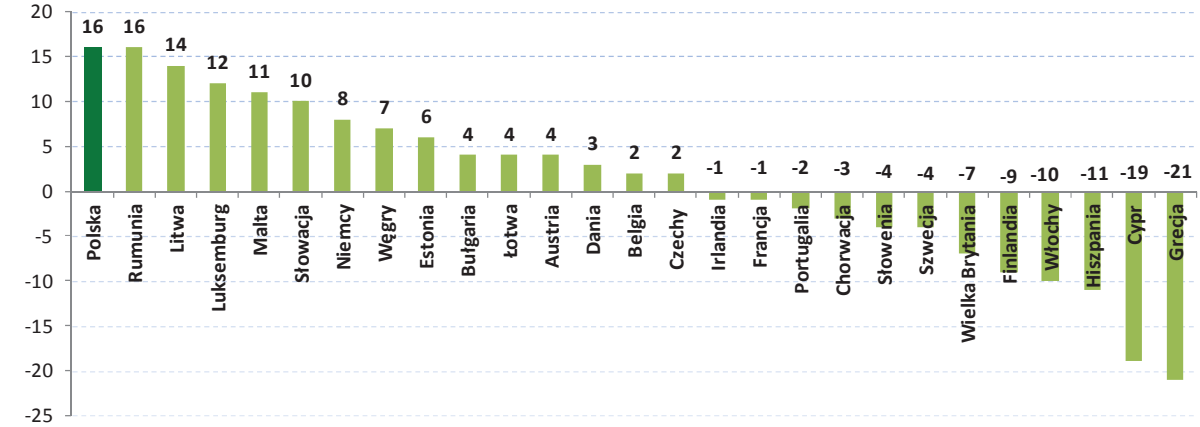

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych Eurostat.*

W okresie 2007-2014[8] także w polskich regionach miały miejsce intensywne procesy rozwojowe, stymulowane w dużej mierze możliwościami oferowanymi przez politykę spójności.

[8] Najaktualniejsze dane Eurostatu o PKB wytworzonym w województwach według PPP są dostępne za 2014 r.

Wykres 14. *Średni wzrost PKB per capita w PPS UE-28=100 w regionach w latach 2004-2014 (w p.p.)*

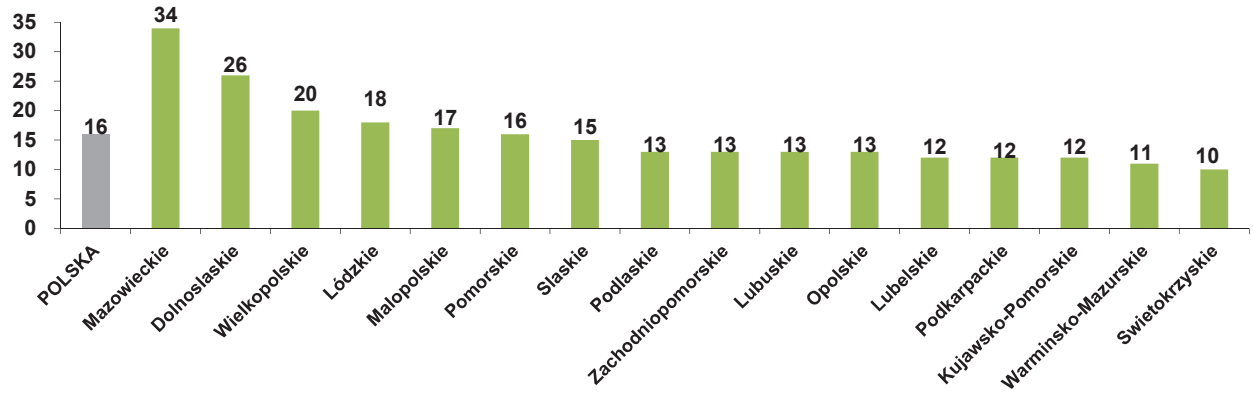

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych Eurostat.*

W całym okresie członkostwa Polski w UE procesy wzrostu gospodarczego miały miejsce we wszystkich polskich regionach, z tym że w regionach słabszych ekonomicznie procesy te przebiegały wolniej. Jedynie woj. mazowieckie przekroczyło średni unijny poziom PKB per capita (o 8% w PPS). Województwo opolskie w okresie 2004-2014 zmniejszyło dystans do średniej UE w tym zakresie o 13 p.p.

Wydajność pracy także rosła szybciej w Polsce – w relacji do średniej unijnej, jej poziom mierzony **PKB na pracującego** (z uwzględnieniem różnic w sile nabywczej walut) zwiększył się z 60,8% w 2007 r. do 74,3% w 2015 r., wg danych wstępnych Eurostat.

Mimo stałego postępu, za mało satysfakcjonujące należy uznać osiągnięcia w zakresie podniesienia konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw. **Nakłady na B+R stanowiły** w 2014 r. w Polsce 0,94% PKB (w UE – 2,04%).

Szczególnym problemem w Polsce jest niski **poziom inwestycji w sferze B+R sektora przedsiębiorstw;** wynosiły one w 2014 r. tylko 0,44% PKB (w UE – 1,3%). Sytuacja w poszczególnych województwach była zróżnicowana, przy czym liderem było woj. podkarpackie z udziałem 0,99%. W wielu regionach, w tym w województwie opolskim, wskaźnik ten nie przekraczał 0,2%, co oznacza znikome zaangażowanie przedsiębiorstw w finansowanie sfery badań i rozwoju.

W tym okresie stale obniżał się **odsetek przedsiębiorstw przemysłowych ponoszących nakłady na działalność innowacyjną** – z 17,1% w 2007 r. do 14,0% w 2014 r. (w województwie opolskim spadek z 17% do 16,4%). Również udział produktów wysokiej i średniowysokiej techniki w produkcji sprzedanej w przemyśle w sektorze przedsiębiorstw był znacznie poniżej oczekiwań.

➲ *Zasoby i jakość kapitału ludzkiego, rynek pracy*

W roku 2015 zaobserwowano ciągłą kontynuację niekorzystnych tendencji demograficznych. Według szacunków GUS, w końcu 2015 r. ludność Polski liczyła 38 437 tys. osób, tj. mniej o około 41 tys. w stosunku do populacji z końca 2014 r. Oznacza to, że rok 2015 był czwartym z kolei, w którym liczba ludności zmniejszyła się, po notowanym wcześniej w latach 2008-2011 wzroście. Tempo przyrostu rzeczywistego było ujemne (minus 0,11%), na skutek ujemnego przyrostu naturalnego (minus 26 tys.), a także ujemnego salda migracji zagranicznych na pobyt stały (minus 15,8 tys. w 2014 r. wobec minus 19,9 w 2013 r.)[9].

Liczba ludności zwiększyła się tylko w czterech województwach. Od początku bieżącego stulecia największe tempo przyrostu rzeczywistego obserwuje się w woj. mazowieckim, pomorskim, małopolskim i wielkopolskim, natomiast województwa, w których liczba ludności najszybciej zmniejszyła się to: opolskie, świętokrzyskie, łódzkie i lubelskie.

Sytuacja demograficzna w województwie opolskim jest wypadkową wielu niesprzyjających czynników zarówno w płaszczyźnie społecznej, jak i gospodarczej. Województwo opolskie jest małym województwem z populacją oscylującą wokół 1 mln mieszkańców, z czego blisko 16% mieszkańców znajduje się w wieku

[9] Brak danych za 2015 r.

przedprodukcyjnym, około 65% w wieku produkcyjnym i 18% w wieku poprodukcyjnym. Podkreślić należy fakt, iż udział ludności w wieku przedprodukcyjnym jest w województwie najniższy w kraju.

Prognozy demograficzne w dalszej perspektywie również nie napawają optymizmem. Szacuje się, że w następstwie negatywnych zjawisk demograficznych do 2020 r. liczba ludności zmniejszy się w ok. 1/3 regionów europejskich.

Wykres 15. *Prognozowane tempo spadku liczby ludności w Polsce i województwie opolskim w latach 2015 – 2035 (%)*

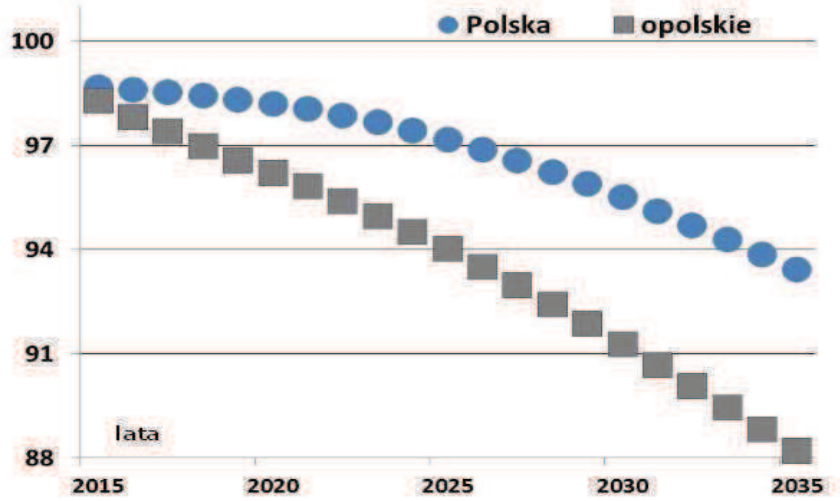

Źródło: *Główny Urząd Statystyczny.*

Zgodnie z wieloletnim trendem, w strukturze wiekowej ludności zwiększył się udział osób starszych (osoby w wieku 65 lat i więcej stanowiły 15,8% ogólnej populacji wobec 12,4% w 2000 r.), kosztem grup ludności w wieku przed- i produkcyjnym. Niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności, wspólne dla większości społeczeństw europejskich, stanowią poważne wyzwanie dla polityk publicznych. Po trwającym od kilku lat wzroście długości życia kobiet i mężczyzn, w 2015 r. – w porównaniu do 2014 r. – odnotowano spadek długości życia mężczyzn z 73,8 do 73,6 i brak zmiany w długości życia kobiet, która wyniosła 81,6.

Liczba ludności miast i ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności – na poziomie kraju wskaźnik urbanizacji w 2015 r. pozostał na poziomie z poprzedniego roku, tj. 60,3% (w 2013 r. wskaźnik wyniósł 60,5%), natomiast w województwie opolskim minimalnie spadł z poziomu 52% do 51,9% (w 2007 roku wynosił 52,5%).

Dane dotyczące wykształcenia ludności wskazują na pozytywne trendy w tym zakresie. Zwiększył się **odsetek absolwentów szkół wyższych na kierunkach matematycznych, przyrodniczych i technicznych** (do 26,8% wobec 22,8% w 2015 i 20,8% w 2014 r. w skali kraju, natomiast w województwie opolskim wzrost do 20,7% w roku 2016 wobec 16,4% w roku 2014). Jednakże udział populacji, zarówno **kobiet, jak i mężczyzn uczestniczących w kształceniu i szkoleniu** kształtował się na poziomie 3,4%, a w rezultacie był to najgorszy wynik w historii (w województwie opolskim wskaźnik ten wynosił w 2015 r. 2,3%).

Szacuje się, że na koniec roku 2015 poza granicami Polski przebywało czasowo 2 397 tys. mieszkańców naszego kraju, tj. o około 77 tys. więcej niż w rok wcześniej. Wśród emigrantów przeważały osoby, które swój czasowy wyjazd za granicę łączyły z podejmowaniem pracy lub jej poszukiwaniem. W Europie najważniejszymi kierunkami polskiej emigracji czasowej pozostały w dalszym ciągu Wielka Brytania, Niemcy, Holandia, Irlandia i Włochy.

Na rynku pracy w 2015 r. utrzymywała się zapoczątkowana w roku poprzednim stopniowa poprawa sytuacji. Według szacunkowych danych, liczba pracujących w gospodarce narodowej była wyższa o 2,0% niż przed rokiem, a w samym sektorze przedsiębiorstw wzrosła o 1,3% (wobec 0,6% w 2014 roku). Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r. było nieco większe niż przed rokiem, a tempo wzrostu w kolejnych okresach umacniało się. Największy wzrost zatrudnienia odnotowano w dziale informacja i komunikacja – o 7,6%, zaś największy spadek – w górnictwie i wydobywaniu – o 7,1%.

Według danych za 2015 r. z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – dla osób w wieku 15 lat i więcej – współczynnik aktywności zawodowej kształtował się na analogicznym poziomie jak w 2014 roku i wyniósł 56,2%, natomiast wskaźnik zatrudnienia był wyższy o 0,7 p.p. i wyniósł 51,9%. Z kolei dla grupy wiekowej 15-64 lata wskaźnik zatrudnienia wyniósł 62,9%. W 2015 r. w zauważalnym stopniu wzrósł wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 55-64 (z 42,5% w 2014 r. do 44,3% w 2015 r.).

Wykres 16. *Wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15+ (%)*

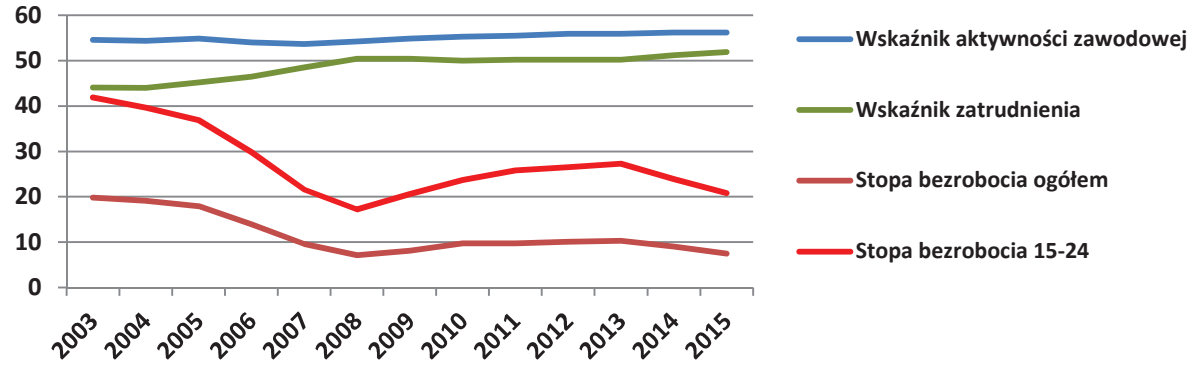

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych GUS.*

W roku 2015 wg BAEL liczba bezrobotnych (1,3 mln) i **stopa bezrobocia** (7,5%) były niższe niż rok wcześniej. **Stopa bezrobocia** była najwyższa **w grupie ludzi młodych 15-24 lata**, wyniosła 20,3% i w tej grupie nastąpił też jej największy spadek, tj. o 3,1 p.p.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg GUS wyniosła 1,6 mln osób. Z kolei stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła na koniec roku 9,7% i była zbliżona do najniższego w historii poziomu z 2008 r. (9,5%).

Na koniec roku 2016 stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie opolskim wynosiła 9,0%. Poziom bezrobocia na Opolszczyźnie przekracza średnio wartość krajową o ok. 0,4-0,5 p.p.

W 2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw (4 121 PLN) utrzymało stabilne tempo wzrostu z 2014 r. Przy spadku cen konsumpcyjnych, dynamika siły nabywczej przeciętnych wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw była najwyższa od 2008 roku. i wyniosła 4,5%.

Wzrost przeciętnych realnych emerytur i rent brutto w obu systemach był wolniejszy niż wynagrodzeń, przy czym świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wzrosły w mniejszym stopniu niż w 2014 r. o 2,9%, a rolników indywidualnych – w większym o 3,0%. Dane o **zagrożeniu ubóstwem po transferach społecznych** za 2015 r. świadczą o zwiększeniu się zasięgu tego zjawiska w porównaniu do roku poprzedniego (17,6% wobec 17% w 2014 r.).

W czasie realizacji RPO WO 2007-2013 odczuwalne były ujemne skutki światowego kryzysu gospodarczego. Przykładem negatywnego oddziaływania kryzysu na Program mogą stanowić przypadki wycofywania się beneficjentów zakwalifikowanych do otrzymania dofinansowania z podpisywania umów.

W związku z powyższym Zarząd Województwa Opolskiego podjął decyzję o wprowadzeniu instrumentów przeciwdziałających skutkom kryzysu oraz hamujących jego postęp. Jednym z podstawowych rozwiązań stało się intensywniejsze wdrażanie funduszy strukturalnych. Powołany został *Zespół ds. przeciwdziałania skutkom kryzysu gospodarczego w województwie opolskim*, do którego zadań należały m.in.: monitorowanie rynku pracy, tworzenie instrumentów przeciwdziałania skutkom kryzysu gospodarczego w województwie opolskim, przygotowywanie wspólnego stanowiska administracji rządowej i samorządowej oraz kierowanie do Rady Ministrów rekomendacji i ustaleń. Powstał również *Zespół Strategiczny ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*, który miał na celu dbałość o skuteczne zarządzanie Programem oraz intensyfikację, na wszystkich etapach realizacji projektów, działań IZ RPO WO 2007-2013 dla lepszego wydatkowania środków w ramach Programu. Do innych inicjatywy podejmowanych w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom kryzysu gospodarczego zaliczyć można również uproszczenia i usprawnienia wprowadzane przez IZ RPO WO 2007-2013.

Czynnikiem mającym wpływ na wdrażanie Programu była również powódź w maju i czerwcu 2010 r. Jej skutki najbardziej odczuły południowo-wschodnie i zachodnie tereny województwa opolskiego w obszarze powiatów: kędzierzyńsko-kozielskiego, krapkowickiego, strzeleckiego, opolskiego i brzeskiego. Spośród wszystkich zakontraktowanych do roku 2010 przedsięwzięć w ramach RPO WO 2007-2013, negatywny wpływ powodzi na realizację inwestycji zidentyfikowano w 9 projektach w ramach trzech osi priorytetowych.

W odniesieniu do zmian legislacyjnych jednym z czynników mających wpływ na proces wdrażania Programu było wejście w życie 1 stycznia br. nowej *ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r.* Przedmiotowa ustawa wprowadziła Bank Gospodarstwa Krajowego jako płatnika środków, co skutkowało koniecznością zmian zapisów we wszystkich umowach o dofinansowanie, a w konsekwencji ich aneksowanie oraz zmian dokumentów programowych. Proces ten wymagał zwiększenia nakładów pracy ze strony IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia. Jednakże zmiany wprowadzane w umowach o dofinansowanie przebiegały sprawnie i proces ten nie spowodował znaczących opóźnień w realizacji pozostałych zadań instytucji.

17 grudnia 2010 r. w Dzienniku Ustaw Nr 238 Poz. 1578 opublikowana została ustawa z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej. Ustawa ta wprowadziła w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług zmianę stawek podatku VAT, która spowodowała od 1 stycznia 2011 r. podwyższenie stawek podatku. W celu jednolitego podejścia do problemu związanej z ujęciem zwiększonej stawki podatku VAT w projektach realizowanych w ramach Programu oraz kierując się interesem beneficjentów, IZ RPO WO 200-2013 w I kwartale 2011 r. wydała dla beneficjentów specjalną interpretację w tym zakresie. Interpretacja ta pozwoliła na stosowanie jednolitych zasad postępowania w dwóch przypadkach, tj. gdy podatek VAT stanowi koszt kwalifikowalny bądź niekwalifikowalny projektu.

Mając z kolei na uwadze niekorzystne tendencje demograficzne Zarząd Województwa Opolskiego prowadził działania mające na celu utworzenie w województwie opolskim *Specjalnej Strefy Demograficznej*. Powołano zespół, składający się z przedstawicieli Samorządu Województwa Opolskiego oraz Centrum im. Adama Smitha. Zorganizowano szereg spotkań z podmiotami współpracującymi, tj. z jednostkami samorządu terytorialnego, Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szefami placówek ochrony zdrowia i przedstawicielami Urzędu Miasta Opola nadzorującego żłobki i przedszkola. W dniu 16 września 2014 roku Zarząd Województwa Opolskiego przyjął *Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku "Opolskie dla Rodziny"*, będący efektem prac powołanego zespołu. W ramach Strefy realizowane są cztery pakiety:

- Pakiet I *Praca to bezpieczna rodzina* (kierunki interwencji dotyczą rynku pracy, przede wszystkim bezpieczeństwa zatrudnienia, społecznej odpowiedzialności biznesu, zwiększania atrakcyjności i liczby miejsc pracy, a także wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców i aktywności inwestycyjnej);
- Pakiet II *Edukacja a rynek pracy* (kierunki interwencji dotyczą dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy oraz wzrostu umiejętności praktycznych uczniów i studentów);
- Pakiet III *Opieka żłobkowo-przedszkolna* (kierunki interwencji dotyczą zwiększania dostępu do usług żłobkowo-przedszkolnych, rozwoju infrastruktury przyjaznej dzieciom i ich rodzicom/opiekunom oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego);
- Pakiet IV *Złota jesień* (kierunki interwencji dotyczą zwiększania dostępu do usług dla osób starszych oraz aktywizacji tej grupy społecznej)[10].

[10] *Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku "Opolskie dla Rodziny"*, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego.

2.5 Zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006

Od uruchomienia programu zostały stwierdzone przez IP II stopnia 3 zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. dla projektów dofinansowanych w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* poniżej opisanych.

- Zasadnicza modyfikacja dotyczyła projektu, w ramach którego nie dochowano trwałości projektu poprzez sprzedaż środków trwałych tj. linii technologicznej do produkcji torebek papierowych.

  Łączna kwota wydatków uznanych za niekwalifikowane wyniosła 99 279,89 Euro (439 800,00 PLN). Środki do zwrotu w wysokości 59 567,94 Euro (263 880,00 PLN) wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia wypłaty środków.

  Wartość środków podlegających odzyskaniu: 13 045,38 Euro (57 789,72 PLN); wartość środków odzyskanych 0,00 Euro. Wartość środków podlegających odzyskaniu powiększona o odsetki od wkładu UE 22 851,24 Euro (101 228,72 PLN), w tym wartość odsetek od wkładu UE 9 805,86 Euro (43 439,00 PLN).

- W ramach kolejnego projektu nie dochowano trwałości projektu poprzez zawieszenie działalności firmy, tym samym zaprzestanie działalności produkcyjnej.

  Łączna kwota wydatków uznanych za niekwalifikowane wyniosła 4 555,46 Euro (19 728,32 PLN). Środki do zwrotu w wysokości 2 957,16 Euro (12 806,58 PLN) wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia wypłaty środków.

  Wartość środków podlegających odzyskaniu: 2 890,94 Euro (12 806,58 PLN); wartość środków odzyskanych 710,82 Euro (3 148,85 PLN). Wartość środków podlegających odzyskaniu powiększona o odsetki od wkładu UE 3 268 64 Euro (14 479,78 PLN), w tym wartość odsetek od wkładu UE 1 088,52 Euro (4 822,05 PLN).

- W ramach kolejnego projektu nie dochowano trwałości poprzez sprzedaż środków trwałych, tj. ciągu technologicznego do sprawdzania i malowania proszkowego butli do gazu.

  Łączna kwota wydatków uznanych za niekwalifikowane wyniosła 55 305,99 Euro (245 000,00 PLN). Środki do zwrotu w wysokości 28 759,11 Euro (127 400,00 PLN) wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia wypłaty środków.

  Wartość środków podlegających odzyskaniu: 28 759,11 Euro (127 400,00 PLN), wartość środków odzyskanych 28 759,11 Euro (127 400,00 PLN), wartość środków podlegających odzyskaniu oraz odsetek od wkładu UE 0,00 Euro.

2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia

Obok inwestycji współfinansowanych z EFRR w ramach RPO WO 2007-2013 realizacja działań prorozwojowych w województwie opolskim wspierana była również przez projekty, których beneficjenci otrzymali dofinansowanie z innych funduszy europejskich (Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich); z programów krajowych współfinansowanych z budżetu państwa czy innych programów pomocowych.

Konieczność zapewnienia komplementarności i spójności tych działań wynikała m.in. z zapisów Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006: *Komisja i państwa członkowskie zapewniają zachowanie spójności pomocy funduszy z działaniami, politykami i priorytetami Wspólnoty oraz jej komplementarności z innymi wspólnotowymi instrumentami finansowymi*[11]. Był to również bardzo istotny aspekt w kontekście finansowania inwestycji ze środków publicznych, które powinny być wydatkowane możliwie jak najefektywniej; z zachowaniem dbałości o to, aby różne strumienie wsparcia dopełniały się wzajemnie, prowadząc do realizacji określonego wyzwania rozwojowego.

W RPO WO 2007-2013 zawarto ogólne opisy obszarów i mechanizmów zapewniających komplementarność Programu z innymi programami realizowanymi w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej. Większość priorytetów programów krajowych, tj. *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013*, *Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013*, *Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*, *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013*, a także *Zrównoważonego rozwoju sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013*, zostały określone jako komplementarne z RPO WO 2007-2013.

2.6.1 Opis osiągniętej komplementarności i uzyskanych efektów synergii

2.6.1.1 Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych

Instytucja Zarządzająca na wszystkich etapach oceny i realizacji projektów, wykorzystywała wypracowane i udoskonalane podczas całego okresu programowania mechanizmy i narzędzia służące zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia. W ramach RPO WO 2007-2013 istniał szereg instrumentów instytucjonalnych i systemowych, wspierających zachodzenie komplementarności i powstawanie efektu synergii między realizowanymi przedsięwzięciami.

Narzędzia te pozwalały na faktyczną możliwość koordynacji i kierowania zintegrowanym podejściem do rozwoju z wykorzystaniem różnych planów i programów, a także zachęcały beneficjentów do kompleksowego podejścia do realizacji celów rozwojowych.

Najważniejsze narzędzia instytucjonalne:

- w dwóch departamentach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego skoncentrowano zarządzanie pięcioma Programami: Departament Koordynacji Programów Operacyjnych – RPO WO 2007-2013, PO KL 2007-2013, PO WT RCz-RP 2007-2013; Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich – PROW 2007-2013, PO RYBY 2007-2013;
- koncentracja wsparcia dla przedsiębiorców w ramach RPO WO 2007-2013 w Instytucji Pośredniczącej II stopnia (Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki);
- powołanie *Zespołu ds. koordynacji funduszy unijnych w województwie opolskim*;
- aktywny udział przedstawicieli IZ RPO WO 2007-2013 w ponadregionalnych i krajowych gremiach, odpowiadających za realizację polityki rozwojowej (np. Komitet Koordynacyjny NSRO, *Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności* czy *Grupa robocza ds. społeczeństwa obywatelskiego* przy KK NSRO), który

[11] Art. 9 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) 1260/1999, Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, s. 25.

pozwala na włączenie regionu w dyskusję nad horyzontalnymi zagadnieniami związanymi z komplementarnością i partnerstwem;

- koordynacja i realizacja *Zintegrowanego planu komunikacji funduszy strukturalnych w województwie opolskim w latach 2007-2015*;
- zintegrowanie dostępu do informacji nt. wszystkich programów realizowanych w ramach NSRO 2007-2013 w jednym miejscu, tj. w każdym z 12 punktów, funkcjonujących w ramach *Sieci Punktów Informacyjnych o funduszach europejskich w województwie opolskim.*

Najważniejsze mechanizmy systemowe i prawne:

- wprowadzenie definicji komplementarności do dokumentów programowych i wdrożeniowych w ramach RPO WO 2007-2013;
- uregulowanie realizacji zasady komplementarności w najważniejszych dokumentach programowych (RPO WO 2007-2013, *Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*);
- informacje dla wnioskodawców w zakresie rodzajów i sposobów realizacji komplementarności, charakterystyki projektów komplementarnych, a także czynników sprzyjających oraz opisy barier powstających w realizacji projektów komplementarnych zawarto w *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013 Tom I – Informacje ogólne RPO WO 2007-2013* oraz *Tom II – przygotowanie i wybór projektów w ramach RPO WO 2007-2013*;
- określenie miejsca we wniosku o dofinansowanie projektu umożliwiającego opis planowanej komplementarności projektu z innymi przedsięwzięciami;
- systematyczna analiza harmonogramu naboru wniosków pod względem rozkładu terminów naborów dla poszczególnych obszarów, w których zachodzi komplementarność;
- przygotowanie *Lokalnych Programów Rewitalizacji* przez jednostki samorządu terytorialnego starające się o dofinansowanie projektów z zakresu rewitalizacji stanowiło jeden z ważniejszych instrumentów sprzyjających zapewnieniu komplementarności projektów; struktura dokumentu wymagała ukierunkowania wsparcia na określone obszary oraz grupy docelowe, jego kompleksowy charakter wyraża się w zakresie zadań zaplanowanych do realizacji, w szczególności planowane przedsięwzięcia obejmowały nie tylko budowę/modernizację infrastruktury ale także zakres zmian społecznych i gospodarczych koniecznych do osiągnięcia celu rewitalizacji;
- kryteria wyboru projektów (bezpośrednio bądź pośrednio odnoszące się do komplementarności). Zastosowanie punktowanych merytorycznych kryteriów wyboru projektów, premiujących projekty o charakterze kompleksowym, zintegrowanym lub komplementarnych z innymi przedsięwzięciami, występowało w ramach wybranych działań/poddziałań Programu, obejmujących: wsparcie instytucji otoczenia biznesu, turystykę, infrastrukturę drogową i transport publiczny; rewitalizację i zagospodarowanie terenów zdegradowanych. W związku z faktem, że te kryteria były punktowane, wskazanie przez beneficjenta komplementarności miało wpływ na pozycję, jaką zajmował dany projekt na liście rankingowej. Stanowiło to swoistą zachętę dla beneficjentów do realizacji projektów komplementarnych i bezpośrednio wpływało na zapewnienie komplementarności. W ramach kryteriów zastosowano także narzędzia zapewniające komplementarność pośrednią, tj. mechanizmy, które umożliwiają tworzenie otoczenia do zapewnienia komplementarności (wsparcie badań i rozwoju oraz innowacyjności, a także infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami).

Zastosowane w perspektywie finansowej 2007-2013 mechanizmy systemowe i prawne są wykorzystywane w ramach RPO WO 2014-2020. Ponadto, stosowany wachlarz instrumentów został rozszerzony o m.in. o kontrakt terytorialny, instrumenty terytorialne ułatwiające komplementarność w sensie geograficznym (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, Obszary Strategicznej Interwencji) czy wspólne działania informacyjno-promocyjne dla beneficjentów.

Celem realizacji działań/projektów komplementarnych jest osiągnięcie efektu synergii. O efekcie synergii w przypadku realizacji projektów możemy mówić wówczas, gdy realizacja kilku projektów równocześnie daje beneficjentowi/instytucji większe zyski i/lub niższe koszty, niż realizacja tych projektów oddzielnie. W ramach

projektów zrealizowanych w ramach RPO WO 2007-2013, opisanych częściowo w przykładach zidentyfikowanej komplementarności, można zidentyfikować następujące efekty synergiczne w postaci:

- zwiększenia aktywności organizacji badawczych i przedsiębiorców w komercjalizacji wyników badań B+R na rzecz podniesienia innowacyjności i konkurencyjności opolskiej gospodarki;
- wzmocnienia współpracy środowiska naukowego i przedsiębiorców na obszarze województwa opolskiego;
- rozwoju sfery powiązań nauki z biznesem wysokich technologii;
- wzrostu innowacyjnych firm, poszukujących nowych rozwiązań w ochronie środowiska, energetyce wiatrowej, przemyśle chemicznym i motoryzacyjnym;
- zwiększenia dostępności do infrastruktury i zasobów Internetu szerokopasmowego oraz wzrostu kompetencji cyfrowych uczniów;
- poprawy dostępności komunikacyjnej regionu dzięki budowie i modernizacji dróg wojewódzkich;
- zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców Opolszczyzny oraz turystów przebywających na jej terenie;
- budowy kompleksowego systemu gospodarki wodno-ściekowej w wybranych gminach województwa opolskiego;
- zmniejszenia energochłonności budynków użyteczności publicznej;
- wzrostu udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym województwa;
- zwiększenia dopasowania kierunków kształcenia zawodowego i wyższego do potrzeb rynku pracy;
- pełniejszego wykorzystania infrastruktury dofinansowanej w obszarze edukacji oraz poprawy jakości kształcenia młodzieży i dorosłych;
- przywrócenia zdegradowanym częściom miasta utraconych funkcji społeczno-gospodarczych.

Warto podkreślić, że najlepszym narzędziem do przeprowadzenia rzeczywistej oceny efektów synergii są badania ewaluacyjne.

W ramach zaprezentowanych w *Sprawozdaniu końcowym* komplementarnych inwestycji realizowanych w województwie opolskim przedstawione zostały przykłady projektów z następujących obszarów: innowacji, społeczeństwa informacyjnego, transportu, ochrony środowiska, kształcenia zawodowego, ochrony zdrowia, kultury i rewitalizacji.

W ramach projektów zrealizowanych w RPO WO 2007-2013 można zidentyfikować niemal każdy rodzaj komplementarności. Ponadto, należy podkreślić, że projekty najczęściej realizują kilka jej rodzajów jednocześnie. Ze względu na duży wachlarz identyfikowanych typów komplementarności, które opierają się np. na źródle pochodzenia środków, okresie programowania, ukierunkowaniu wsparcia, zostały omówione jedynie przykładowe rodzaje.

W przedstawionych przykładach (w *Załączniku XI)* występuje m.in.:

➲ ***komplementarność wewnątrzprogramowa:***

Projekty infrastrukturalne współfinansowane w ramach poddziałania 1.3.2 RPO WO 2007-2013 zrealizowało przedsiębiorstwo NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica. W ich ramach w przedsiębiorstwie powstało innowacyjne centrum obróbcze, wdrożono nową technologię obróbki form metalowych, a także rozbudowano dział B+R, w którym opracowywane są technologie wytwarzania form odlewniczych (*przykład I*).

➲ ***komplementarność międzyprogramowa z:***

- komponentem regionalnym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013;
- Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2007-2013;
- Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013;
- Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego 2004-2006;

- programami współpracy transgranicznej (Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013; INTERREG III A Czechy-Polska 2004-2006);
- programami przedakcesyjnymi (SAPARD, PHARE 2002);
- programami wdrażanymi przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Program KAWKA);
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.

➲ ***komplementarność wewnątrzfunduszowa:***

Gmina Prudnik zrealizowała projekty współfinansowane z EFRR w ramach ZPORR 2004-2006, RPO WO 2007-2013 oraz PO WT RCz-RP 2007-2013, dzięki którym przywracane są zdegradowanym terenom utracone funkcje społeczno-gospodarcze oraz zwiększa się atrakcyjność gospodarcza i turystyczna gminy (*przykład IX*).

➲ ***komplementarność międzyfunduszowa:***

Projekty RPO WO 2007-2013 dofinansowane z EFRR są najczęściej komplementarne z projektami wspartymi z EFS. Projekty nakierowane na rozwój placówek szkolnictwa zawodowego oraz podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego zrealizował Powiat kluczborski w partnerstwie z Centrum Kształcenia Ustawicznego w Kluczborku (*przykład VI*).

➲ ***komplementarność jednookresowa:***

Ten rodzaj komplementarności realizowały projekty Samorządu Województwa Opolskiego i podległej mu jednostki – Regionalnego Zespołu Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu (wcześniej: Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego). W ramach projektów w ramach RPO WO 2007-2013 i komponentu regionalnego PO KL wykorzystano wiedzę i umiejętności nabyte przez uczniów i nauczycieli podczas realizacji projektów z PO KL, przy realizacji projektów eSzkoły (*przykład II)*.

➲ ***komplementarność międzyokresowa:***

Proces kompleksowej modernizacji najważniejszych ciągów komunikacyjnych rozłożony jest zwykle na wiele lat, dlatego Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu pozyskiwał środki na inwestycje na drodze wojewódzkiej 414 już w ramach ZPORR 2004-2006. Modernizacja niektórych odcinków współfinansowana była w ramach RPO WO 2007-2013, kontynuowana jest w ramach RPO WO 2014-2020 (*przykład III)*.

➲ ***komplementarność w ramach jednej polityki unijnej:***

W ramach RPO WO 2007-2013 przeważa komplementarność w ramach Polityki Spójności. Działania takie podejmował np. Szpital Wojewódzki w Opolu, w którym ze środków EFRR (ZPORR 2004-2006, PO IiŚ 2007-2013, RPO WO 2007-2013) zakupiono sprzęt medyczny, aparaturę diagnostyczno-leczniczą, zmodernizowano system informacji telemedycznej, wdrożono system jakości, zapewniając szybki dostęp do niezbędnych danych i możliwość wykorzystania cyfrowych rozwiązań w medycynie za pośrednictwem sieci komputerowej (*przykład VII)*.

➲ ***komplementarność pomiędzy politykami:***

Pojawia się najczęściej w przypadku projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, będącego instrumentem Wspólnej Polityki Rolnej. Ze wsparcia w ramach Polityki Spójności i Wspólnej Polityki Rolnej efektywnie korzystała Gmina Byczyna. W ramach RPO WO 2007-2013 oraz PROW 2007-2013 przeprowadzono kompleksowe przedsięwzięcia służące wzrostowi atrakcyjności i wszechstronnego rozwoju gminy, a także rozwoju turystyki (*przykład VIII*).

➲ ***komplementarność funduszy europejskich:***

Dobrym przykładem wykorzystania szerokiego wsparcia, jakie dają fundusze unijne, jest także Gmina Niemodlin. Dzięki realizacji kilku komplementarnych projektów w ramach ZPORR 2004-2006, PROW 2007-2013 oraz RPO WO 2007-2013 została skanalizowana znaczna część obszaru gminy, co bezpośrednio przyczyniło się do lepszej ochrony wód podziemnych oraz wód rzeki Ścinawy Niemodlińskiej i Nysy Kłodzkiej (*przykład V*).

➲ ***komplementarność z innym środkami publicznymi i prywatnymi:***

Ten rodzaj komplementarności występuje zdecydowanie rzadziej niż komplementarność w ramach różnych funduszy europejskich. Niemniej coraz częściej beneficjenci dostrzegają możliwości wsparcia także spoza unijnego źródła. Przykładowo, Miejski Zakład Energetyki Cieplnej w Kędzierzynie-Koźlu korzystał wielokrotnie z pożyczek Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu. Pozyskał także wsparcie w ramach pilotażowego krajowego Programu KAWKA, którego celem jest likwidacja niskiej emisji, wspierającej wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii (*przykład IV*).

Na realizację ww. projektów komplementarnych z pewnością miały wpływ różne mechanizmy i narzędzia służące komplementarności, wypracowane przez IZ RPO WO 2007-2013. Trudno jednak ocenić, który mechanizm i w jakim stopniu decydował o tym, że dany beneficjent realizował właśnie komplementarne inwestycje. Tak duża liczba identyfikowanych inwestycji komplementarnych w ramach Programu, pozwala z pewnością stwierdzić, iż problematyka komplementarności nie jest obca beneficjentom z województwa opolskiego.

Zauważone przez ewaluatora[12] bariery w realizacji komplementarności (np. niedookreślenie pojęcia komplementarności; niska świadomość obecności komplementarności i jej istotności wśród beneficjentów; nadmierna dowolność w opisie projektów komplementarnych; brak wizji, realizacja działań nieprzemyślanych, interwencja punktowa) udało się w dużym stopniu wyeliminować, dzięki zastosowaniu wieloaspektowych mechanizmów i narzędzi wskazanych powyżej. Miały one bowiem za zadanie uwypuklenie znaczenia czynników sprzyjających komplementarności, wskazanie pozytywów realizacji zintegrowanych i kompleksowych inwestycji, a także minimalizację barier stojących na drodze do osiągnięcia komplementarności i efektów synergii.

➲ ***Szczegółowe informacje nt. projektów komplementarnych – Załącznik XI Przykłady komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych programów lub funduszy***

2.6.1.2 W świetle badań ewaluacyjnych

W ramach RPO WO 2007-2013 badanie ewaluacyjne dotyczące problematyki koordynacji i komplementarności wsparcia w województwie opolskim przeprowadzono w 2011 r. Jego głównym celem była analiza i ocena komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia, w szczególności ze środków UE w województwie opolskim oraz określenie zasadności ich zintegrowania w przyszłym okresie finansowania przy równoczesnym wskazaniu skutecznych i efektywnych mechanizmów zapewniających ich komplementarność.

Podstawę analiz stanowiły inwestycje współfinansowane w ramach RPO WO 2007-13 (stan na koniec 2010 r.), jednak ich analiza rozszerzała się również na perspektywę finansową 2000-2006, jak również uwzględniała interwencje w ramach innych programów operacyjnych UE, programów krajowych i pozostałych inicjatyw.

W wyniku realizacji badania ewaluator sformułował rekomendacje na ówczesną perspektywę finansową 2007-2013 oraz na 2014-2020

➢ ***Rekomendacje na perspektywę finansową 2007-2013***

Na perspektywę finansową 2007-2013 ewaluator zarekomendował działania, które stanowiły propozycję zmian w dotychczasowym zarządzaniu Programu. Do rekomendacji operacyjnych, zaadresowanych do IZ RPO WO 2007-2013 należały:

- rozszerzenie i wyjaśnienie zapisów dot. komplementarności w dokumentach programowych;
- rozszerzenie spektrum obszarów tematycznych, w których komplementarność jest oceniana;

[12] Por. Badanie ewaluacyjne z 2011 r. pn. *Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim.*

- upowszechnienie wiedzy o realizowanych projektach w ramach programu regionalnego i programów krajowych;
- upowszechnianie wiedzy o komplementarności u (potencjalnych) beneficjentów.

➢ ***Rekomendacje na perspektywę finansową 2014-2020***

Dodatkowo w oparciu o doświadczenia z realizacji RPO WO 2007-2013 oraz dobre praktyki realizacji interwencji publicznej ewaluator skonstruował mechanizm zapewniania komplementarności rekomendowany do zastosowania w perspektywie finansowej 2014-2020. Jego konstrukcja wynikała z analizy skuteczności i efektywności dotychczas wykorzystywanych mechanizmów oraz możliwości aplikacji alternatywnych rozwiązań. Rekomendowany mechanizm składał się z następujących etapów:

- stworzenie harmonogramu naborów do poszczególnych (pod) działań programu, uwzględniający koncentrację komplementarności w wybranych obszarach, kolejność naborów wewnątrz (pod)działań i odstęp czasowy wymagany do uruchomienia inwestycji (pożądane stworzenie kilku alternatywnych scenariuszy harmonogramu);
- zastąpienie obecnego pola we wniosku o dofinansowanie nt. doświadczenia beneficjenta lub wizji rozwojowej przez pole o komplementarności z innymi przedsięwzięciami, wraz z adekwatną modyfikacją we wszystkich dokumentach programowych;
- koncentracja opisu - pozostawienie jednego multi-pola na opis komplementarności we wniosku o dofinansowanie, rezygnacja z opisu komplementarności w SWI;
- parametryzacja opisu: określenie wymiarów komplementarności koniecznych do uwzględnienia przez beneficjenta: międzyprogramowej, międzyokresowej, przestrzennej, w obszarze problemowym, innych;
- stworzenie multi-pola wymagającego wprowadzenia elementów wybieranych z kafeterii (typ komplementarności, program operacyjny etc.), pól półotwartych (numer wniosku o dofinansowanie) oraz otwartych (cele realizacji projektu, wartość dodana płynąca z realizacji projektów komplementarnych), przy dosyć restrykcyjnym limicie znaków;
- stworzenie adekwatnego do nowych warunków generatora wniosków oraz systemu bazy danych, uwzględniającego kwestie dot. komplementarności, zgodnie z potrzebami monitoringu, umożliwiającego generowanie statystyk komplementarności w różnych ujęciach – m.in. międzyprogramowej, międzyokresowej i w obszarze problemowym;
- stworzenie odrębnego podrozdziału opisującego wyniki pochodzące z monitoringu komplementarności w ramach programu operacyjnego.

Szczegółowe wnioski z ww. badania zostały przedstawione w *Sprawozdaniu rocznym z wdrażania RPO WO 2007-2013 za rok 2011*.

2.6.2 Cross-financing

W celu zapewnienia efektywnej realizacji celów Programu IZ RPO WO 2007-2013 dopuściła możliwość finansowania części zadań z Europejskiego Funduszu Społecznego. Stosowanie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom w ramach wybranych działań i poddziałań. IZ RPO WO 2007-2013 wybrała do dofinansowania w ramach *cross-financingu* kategorię interwencji 62 *Rozwój systemów i strategii uczenia się przez całe życie w przedsiębiorstwach; szkolenia i usługi na rzecz zwiększenia zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian; promowanie przedsiębiorczości i innowacji.* Dawało to możliwość uznania wydatku za kwalifikowalny w przypadku szkolenia będącego elementem lub uzupełnieniem projektu inwestycyjnego.

Deklarację stosowania instrumentu finansowania krzyżowego niezbędnego do zrealizowania inwestycji, Beneficjenci składali już na etapie przygotowania projekt. Wykorzystanie mechanizmu w projekcie wiązało się z kwalifikowaniem wydatków według zasad określonych dla danego funduszu. Poziom *cross-financingu* monitorowany był podczas weryfikacji wniosków o płatność przez pracowników IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia. Ze względu na nieznaczne zainteresowanie beneficjentów instrumentem finansowania

elastycznego, nie przekroczono maksymalnego progu 10% środków przeznaczonych na współfinansowanie wydatków objętych zakresem EFS na poziomie danej osi priorytetowej.

Od uruchomienia Programu do końca roku 2016 mechanizm elastycznego finansowania zaplanowali beneficjenci **18 projektów**, realizowanych w ramach trzech osi priorytetowych (Osi 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*, Osi 2 *Społeczeństwo informacyjne* i Osi 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe)*. Wysokość udziału w poszczególnych umowach wynosi od 0,47% do 15,22% wydatków kwalifikowanych. Zdecydowana większość projektów wykorzystujących *cross-financing* realizowana jest w ramach Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne* w działaniu 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych* (*Tabela 18).*

Tabela 18. *Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem cross-financingu od uruchomienia Programu*

Nr i nazwa działania/poddziałania	Liczba umów	Całkowita wartość *[mln Euro]*	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*	2	3,95	2,44
1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*	1	0,23	0,08
2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*	14	13,22	11,07
5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna*	1	0,40	0,22
RAZEM	**18**	**17,80**	**13,81**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Przedsięwzięcia wykorzystujące mechanizm elastycznego finansowania w ramach RPO WO 2007-2013 można podzielić na grupy projektów, w których zadania realizowane poprzez zastosowanie *cross-financingu* stanowiły niezbędny element dla powodzenia inwestycji:

- ***wsparcie rozwoju sektora B+R (poddziałanie 1.3.1)***

  Realizacja inwestycji z zakresu wzmacniania współpracy sektora B+R z przedsiębiorstwami w celu zwiększenia transferu nowoczesnych technologii wymaga poniesienia tzw. wydatków miękkich. Warunkiem koniecznym do spełnienia założeń projektu była organizacja szkoleń, konferencji, giełd kooperacyjnych, targów, wystaw, misji gospodarczych, promocji innowacji i transferu technologii, jak również prowadzenie działań z zakresu doradztwa czy badań, bez których projekt nie osiągnąłby spójnego i kompleksowego charakteru. W ramach realizowanych projektów przeprowadzono specjalistyczne szkolenia z obsługi i zastosowania zakupionych elementów. Przeprowadzono również działania dot. promocji innowacji i przedsiębiorczości, poprzez organizacje targów, giełd, forum gospodarczych, konferencji;

- ***innowacyjne rozwiązania technologiczne w przemyśle (poddziałanie 1.3.2)***

  W ramach realizowanego projektu zakupiono nowoczesny sprzętu konieczny do polepszenia jakości usług wycinki drzewostanu świadczonych przez przedsiębiorstwo. Dla zapewnienia kompleksowej realizacji projektu przeprowadzono szkolenia w części teoretycznej dot. budowy, wyposażania

i możliwości technicznych innowacyjnych maszyn oraz szkolenia w części praktycznej z obsługi i funkcjonowania maszyn. Rezultatem prowadzonych szkoleń jest wyrobienie prawidłowych nawyków w pracy przyszłych operatorów, co pozwoli unikać błędów w użytkowaniu maszyn, przyczyni się do wydłużenia czasu bezawaryjnej pracy sprzętu, a tym samym zwiększy efektywność wykorzystania zakupionych urządzeń;

- ***wsparcie informatyczne jednostek oświatowych (działanie 2.2)***

  W projektach edukacyjnych wykorzystujących mechanizm elastycznego finansowania w ramach działania 2.2 przeprowadzono szkolenia w celu optymalizacji efektów projektów dla ponad 4 tys. osób. Podniesiono wiedzę personelu poprzez m.in. szkolenia z zakresu obsługi technicznej platformy e-learningowej, szkolenia indywidualne z instalacji i obsługi aplikacji do tworzenia materiałów i wykładów dla platformy. Przeszkolono nauczycieli, dyrektorów placówek oświatowych oraz koordynatorów projektu nt. możliwości zarządzania oświatą przy użyciu wdrożonych technologii informatycznych;

- ***rozwój bazy informatycznej i e-usług w jednostkach administracji publicznej (działanie 2.2)***

  W przypadku działania 2.2 z *cross-financingu* korzystają również beneficjenci realizujący projekty polegające na rozbudowie infrastruktury informatycznej jednostek administracji publicznej. Właściwe wdrożenie systemów informatycznych, aplikacji i szeregu e-usług wymaga wiedzy i kompetencji personelu. Dlatego dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania narzędzi ICT przeprowadzono specjalistyczne szkolenia dla pracowników urzędów i innych użytkowników systemu;

- ***zakup nowoczesnego sprzętu diagnostycznego oraz informatyzacja placówek ochrony zdrowia (działanie 2.2 i poddziałanie 5.2.1)***

  Inwestycje uzupełniające w zakresie szkoleń pracowników z obsługi nowo zakupionego sprzętu i aplikacji służących rozbudowie systemu informatycznego przeprowadzono także na rzecz placówek ochrony zdrowia. Szkolenia dotyczyły przede wszystkim elektronicznej formy obsługi pacjentów za pomocą usług on-line, korzystania z zakupionych programów w zakresie wprowadzania danych, tworzenia raportów, wykonywania analiz i sprawozdań. Przeszkolono również pracowników placówki medycznej wyposażonej w nowoczesny tomograf komputerowy, co było warunkiem koniecznym dla dopuszczenia sprzętu do użytkowania przez dostawcę, jak również zapewniło odpowiedni wysoki standard prowadzonych badań.

Od uruchomienia Programu beneficjenci wykazali wydatki związane z zakresem interwencji EFS, w łącznej wysokości prawie **378,24 tys. Euro.** Szczegóły przedstawiono w *Tabeli 19.*

Tabela 19. *Wydatki objęte cross-financingiem w ramach rozliczonych wniosków o płatność od uruchomienia Programu*

Nr i nazwa działania/poddziałania	Wydatki kwalifikowalne objęte wnioskiem *[tys. Euro]*	Wydatki objęte cross-financingiem *[tys. Euro]*	% wydatków objętych zakresem EFS
1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*	119,91	1,58	1,32%
1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*	188,03	5,05	2,68%
2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*	12 976,19	361,86	0,46% - 9,72%
5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna*	393,20	9,75	2,48%
RAZEM	**13 677,33**	**378,24**	**-**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

2.6.3 Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach polityki spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 na każdym etapie realizacji zadań w ramach RPO WO 2007-2013 stosowała narzędzia mające na celu unikanie podwójnego finansowania działań ze środków unijnych *(Schemat 4)*.

Schemat 4. *Mechanizmy unikania podwójnego finansowania zadań realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013*

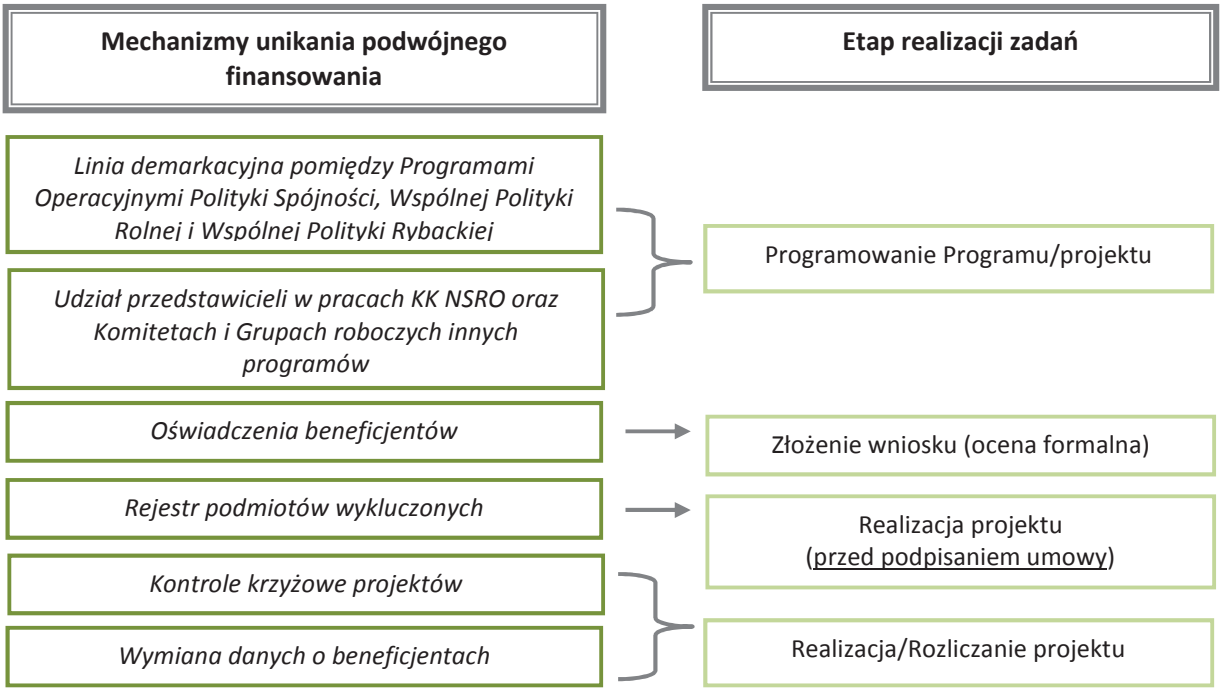

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

➢ *Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej*

Linia demarkacyjna była podstawowym narzędziem służącym zapewnieniu demarkacji pomiędzy poszczególnymi programami operacyjnymi. Dokument został przyjęty Uchwałą Nr 2 KK NSRO 2007-2013 z 18 grudnia 2007 r. Obejmuje on zestaw kryteriów określających możliwe źródło finansowania ze środków unijnych dla poszczególnych typów projektów, uniemożliwiające wielokrotne finansowanie ze środków różnych funduszy UE. Dokument stanowiący tabelaryczne zestawienie obszarów interwencji wraz ze stosownymi kryteriami określającymi źródło finansowania był obligatoryjnym aktem dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych (instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje pośredniczące II stopnia). Kryteria odnosiły się m.in. do zasięgu terytorialnego projektów, jego charakteru, wartości (kosztów kwalifikowanych), a także rodzaju beneficjenta.

Szczegółowy opis osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 zawierał zapisy dotyczące:

- demarkacji i komplementarności z innymi programami operacyjnymi w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, wskazując konkretne Priorytety, z którymi dane działanie/poddziałanie RPO WO 2007-2013 jest komplementarne;
- komplementarności wewnątrz RPO WO 2007-2013.

W okresie programowania Instytucja Zarządzająca zidentyfikowała problem interpretacyjny dotyczący zapisów Linii demarkacyjnej w obszarze B+R, gdzie jako demarkację pomiędzy działaniem 4.2 PO IG *Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego* a projektami realizowanymi w ramach RPO wskazano wartość projektu, związaną z nabyciem środków trwałych, w wysokości 400 tys. PLN. W 2011 r. IZ RPO WO 2007-2013 zwróciła się z zapytaniem do IK NSRO, jak interpretować zapisy, tj. czy demarkacja dotyczy tylko wartości zakupu środków trwałych (jak sugerował dokument), czy wartości kosztów kwalifikowanych na tworzenie nowej infrastruktury. IK NSRO wyjaśniła, iż w ramach RPO WO 2007-2013 mogą być realizowane projekty na tworzenie nowej infrastruktury, których wartość kosztów kwalifikowanych nie przekracza 400 tys. PLN. IZ RPO WO 2007-2013 sugerowała jednocześnie, aby zwiększyć wartość kwoty stanowiącej demarkację, umożliwiając w ten sposób realizację w ramach Programu większych i bardziej zaawansowanych projektów.

➢ *Udział przedstawicieli w pracach KK NSRO oraz Komitetach i Grupach roboczych innych programów*

KK NSRO było ciałem, które nadzorowało wdrażanie programów realizowanych w ramach NSRO, a tym samym realizowało także zadania związane z unikaniem podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach polityki spójności z działaniami realizowanymi w ramach Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej m. in. poprzez przyjęcie *Linii demarkacyjnej*.

Z ramienia IZ RPO WO 2007-2013 w pracach KK NSRO uczestniczył Marszałek Województwa Opolskiego, a w jego zastępstwie Dyrektor Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego. Ponadto, jeden z pracowników Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego uczestniczył w pracach *Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego.* Ww. *Grupa* działała w ramach KK NSRO.

Marszałek Województwa Opolskiego był jednocześnie przewodniczącym Podkomitetu Monitorującego PO KL województwa opolskiego. Dzięki udziałowi przedstawicieli IZ RPO WO 2007-2013 w pracach komitetów/grup roboczych różnych programów zapewniona była możliwość wymiany informacji na temat realizowanych lub planowanych do realizacji przedsięwzięć w celu uniknięcia podwójnego finansowania tego samego typu projektów.

➢ *Oświadczenia beneficjentów*

Aplikujący beneficjent mógł wnioskować o dofinansowanie swoich działań jedynie w ramach jednego programu operacyjnego. W ramach RPO WO 2007-2013 był zobowiązany do przedstawienia oświadczenia, że wydatki kwalifikowane w ramach projektu nie były, nie są i nie będą finansowane z innych programów unijnych. Prawdziwość złożonego oświadczenia obarczona była odpowiedzialnością karną za składanie fałszywych zeznań, przewidzianą w Kodeksie Karnym (Dz. U. 1997 r., Nr 88, poz. 553). Wzór deklaracji

beneficjenta zawarty był w *Vademecum dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Tom II – Przygotowanie i wybór projektów w ramach RPO WO 2007-2013.* Element ten weryfikowany był podczas oceny formalnej.

➢ *Rejestr podmiotów wykluczonych*

W związku z wejściem w życie *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*, od 2010 r. na podstawie art. 210 obowiązek prowadzenia rejestru podmiotów wykluczonych został powierzony Ministrowi Finansów. Informacje zawarte w ww. rejestrze udostępniane były instytucjom zarządzającym, instytucjom pośredniczącym, instytucjom wdrażającym i instytucji certyfikującej.

Mając na względzie powyższe uwarunkowania IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia, przed podpisaniem umowy z beneficjentem, kierowały pisemne zapytania do Ministra Finansów odnośnie ewentualnego ujęcia danego beneficjenta w rejestrze podmiotów wykluczonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie. Procedura ta nie miała zastosowania w przypadku, gdy beneficjentem były jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z **Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 23 czerwca 2010 r. *w sprawie rejestru podmiotów wykluczonych z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich***, za pomocą *Formularza zgłoszenia podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru* Instytucja Zarządzająca miała obowiązek zgłaszania wykluczonego podmiotu do rejestru, o którym mowa wyżej.

➢ *Kontrole krzyżowe projektów*

W celu zapewnienia, iż wydatki ponoszone przez beneficjentów w projektach nie były podwójnie finansowane w ramach różnych projektów/programów IZ RPO WO 2007-2013 prowadziła kontrole krzyżowe programu oraz horyzontalne. Wyróżnia się trzy typy kontroli krzyżowych ze względu na ich cel *(Tabela 20)*.

Tabela 20. *Rodzaje kontroli krzyżowych ze względu na ich cele*

Rodzaj kontroli krzyżowej	Cel	Źródło danych
kontrola krzyżowa programu	wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach jednego PO	dane zawarte w KSI (SIMIK 07-13)
kontrola krzyżowa horyzontalna	wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach różnych PO perspektywy finansowej 2007-2013	dane zawarte w KSI (SIMIK 07-13)
kontrola krzyżowa międzyokresowa	wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach PO dwóch perspektyw finansowych	dane zawarte w KSI (SIMIK 07-13) oraz w Systemie Informatycznym Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności SIMIK 04-06

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

➲ ***Szczegółowe informacje nt. kontroli krzyżowych – punkt 2.6.4 Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej***

➢ *Wymiana danych o beneficjentach*

7 lipca 2009 r. pomiędzy Ministrem Rozwoju Regionalnego, Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zostało zawarte *Porozumienie o Współpracy w zakresie wymiany danych na temat beneficjentów realizujących projekty/operacje/przedsięwzięcia w ramach programów NSRO 2007-2013 oraz PROW 2007-2013*. W dniu 29 czerwca 2010 r. został zawarty Aneks nr 1, a następnie w dniu 15 marca 2012 r. zawarto Aneks nr 2 do niniejszego *Porozumienia o Współpracy.* Celem tej współpracy było zapewnienie skutecznej i efektywnej kontroli krzyżowej wydatków rozliczanych w ramach programów NSRO 2007-2013 oraz PROW 2007-2013 i PO RYBY 2007-2013.

Na podstawie powyższego porozumienia IZ RPO WO 2007-2013 miała możliwość dostępu do danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Dane udostępniane mogły być w formie raportu podstawowego i pogłębionego z systemu wsparcia informatycznego dla działań pomocowych realizowanych w ramach PROW 07-13 (OFSA PROW). Zgodnie z obowiązującą procedurą dane niezarejestrowane w tym systemie były przekazywane do Instytucji Zarządzającej w formie raportu podstawowego. Natomiast dane szczegółowe dla

wybranych numerów NIP przekazywane były na pisemny wniosek IZ RPO WO 2007-2013 w formie raportu pogłębionego.

Oprócz ww. mechanizmu IZ RPO WO 2007-2013 nie posiadała odrębnych mechanizmów dotyczących koordynacji i komplementarności z PROW oraz PO RYBY 2007-2013.

2.6.4 Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej

Podstawę prawną funkcjonowania systemu kontroli funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności stanowiły przepisy *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* (Dz. Urz. UE L 210/25 z 31.07.2006 z późn. zm.) oraz *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego* (Dz. Urz. UE L 371 z 27. 12. 2006 z późn. zm.).

Funkcjonowanie systemu kontroli funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności regulowała zasadniczo na gruncie prawa krajowego *ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.* Dodatkowo system regulacji uzupełniał instrument prawny, którym były *Wytyczne w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym*. W perspektywie finansowej 2007-2013 wytyczne te były aktualizowane pięciokrotnie. Ostatnia aktualizacja miała miejsce w 2014 roku. Ponadto, w ramach RPO WO 2007-2013 opracowane zostały *Wytyczne Instytucji Zarządzającej do przeprowadzania kontroli w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013,* których ostatnia aktualizacja miała miejsce w 2014 roku.

Typy kontroli – ujęcie podmiotowe

Na mocy dokumentów wyszczególnionych w powyższym paragrafie, działania kontrolne w systemie wdrażania funduszy unijnych podzielone zostały na dwa niezależne procesy:

- Kontrolę, za prowadzenie której odpowiedzialność ponosiła IZ RPO WO 2007-2013. IZ część swoich uprawnień w tym zakresie przekazała IP II stopnia;
- Kontrolę i audyt wykonywane przez Instytucję Audytową. W Polsce funkcję Instytucji Audytowej pełnił w perspektywie finansowej 2007-2013 Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów. Prowadzone przez Instytucję Audytową działania audytowe miały na celu weryfikację skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli programów operacyjnych oraz kontrolę projektów na podstawie stosownej próby, w celu weryfikacji zadeklarowanych wydatków.

Dodatkowo, w związku z procesem certyfikowania wydatków, IPOC w imieniu IC prowadziła kontrole o charakterze systemowym, mające na celu sprawdzenie poprawności dokonywania weryfikacji wydatków poświadczanych przez IZ RPO WO 2007-2013, zawartych w deklaracjach przekazywanych do IPOC. Grupa projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 została także objęta weryfikacjami Najwyższej Izby Kontroli.

Typy kontroli - kompetencje IZ RPO WO 2007-2013

Na system kontroli, za którego funkcjonowanie odpowiedzialność ponosiła IZ RPO WO 2007-2013, składały się:

- kontrole systemowe – prowadzone w celu uzyskania pewności, że wszystkie funkcje, których realizację IZ RPO WO 2007-2013 przekazała do IP II stopnia, realizowane były w odpowiedni sposób, a system zarządzania i kontroli Programem Operacyjnym funkcjonował prawidłowo, efektywnie i zgodnie z prawem. Kontrola systemowa obejmowała sprawdzenie:
  - zgodności wybieranych projektów z kryteriami mającymi zastosowanie do RPO WO 2007-2013;
  - zgodności realizowanych projektów z odpowiednimi zasadami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego przez cały okres ich realizacji;

- istnienia informatycznego systemu rejestracji i przechowywania zapisów księgowych dla każdego projektu oraz gromadzenie danych na temat wdrażania, niezbędnych do celów zarządzania finansowego, monitorowania, weryfikacji, audytu i oceny;
- istnienia odpowiedniej ścieżki audytu, zgodnej z zapisami *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006*;
- istnienia procedur zapewniających, że wszystkie dokumenty dotyczące wydatków i audytów, wymagane do zapewnienia właściwej ścieżki audytu, były przechowywane zgodnie z zapisami *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006*, a proces weryfikacji przebiegał poprawnie;
- zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Komitetu Monitorującego Program Operacyjny, zgodnie z art. 60 lit. h *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006*;
- przestrzegania wymogów w zakresie informacji i promocji ustanowionych w *Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006*;
- przestrzegania wymogów w zakresie stosowania metody doboru próby, określonej przez IZ zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006;
- informowania o nieprawidłowościach;
- windykacji należności (w tym ewidencjonowania kwot podlegających procedurze odzyskania i kwot wycofanych po anulowaniu całości lub części wkładu po operacji).

- weryfikacja wydatków i kontrola projektów – służyły sprawdzeniu, czy:
  - wniosek o płatność wraz z załączonymi kopiami dokumentów poświadczonymi przez Beneficjenta za zgodność z oryginałem, potwierdzającymi poniesione wydatki lub wraz z zestawieniem dokumentów potwierdzających poniesione wydatki, przekazywany był do właściwej instytucji odpowiedzialnej za weryfikację wniosków o płatność;
  - dostawy, usługi i roboty budowlane współfinansowane w ramach projektów zostały rzeczywiście wykonane zgodnie z decyzją o dofinansowaniu/umową o dofinansowaniu;
  - zadeklarowane przez beneficjentów wydatki zostały faktycznie i rzeczywiście poniesione oraz zapłacone;
  - wnioski beneficjentów o płatność były prawidłowe;
  - wydatki zostały poniesione zgodnie z zasadami krajowymi i wspólnotowymi, w tym dotyczącymi w szczególności: konkurencji, ochrony środowiska, niedyskryminacji, społeczeństwa informacyjnego oraz zakazu podwójnego finansowania wydatków.

Czynności kontrolne, mające na celu weryfikację powyższych kwestii, polegały w szczególności na weryfikacji wszystkich wniosków o płatność składanych przez beneficjentów oraz kontroli projektów na miejscu (lub w siedzibie beneficjenta), które mogły być przeprowadzone na próbie projektów. Zgodnie z dokumentem Komisji Europejskiej *Guidance document on management verifications to be carried out by Member States on operations co-financed by the Structural Funds and the Cohesion Fund for the 2007 – 2013 programming period*, dopuszczana była możliwość weryfikacji tylko wybranych dokumentów poświadczających wydatki ujęte w danym wniosku o płatność.

Kontrole wydatków, w tym kontrola projektów, były prowadzone przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia w oparciu o opracowane na dany rok roczne plany kontroli.

Od początku uruchomienia Programu IZ RPO WO 2007-2013 odpowiedzialna była za przeprowadzenie dwóch rodzajów kontroli krzyżowych:

- *kontroli krzyżowej programu* - służącej wykrywaniu i eliminowaniu podwójnego finansowania wydatków w odniesieniu do beneficjentów realizujących więcej niż jeden projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (RPO WO 2007-2013);
- *kontroli krzyżowej horyzontalnej* – mającej na celu wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w odniesieniu do beneficjentów realizujących więcej niż jeden projekt w ramach jednego lub kilku programów operacyjnych, tj. RPO WO 2007-2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 07-13) oraz Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” (PO RYBY).

Jednostką wyznaczoną przez IZ RPO WO 2007-2013 do przeprowadzania kontroli krzyżowych był **Referat Kontroli Funduszy Strukturalnych**, który działał w ramach Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego. Kontrole krzyżowe przeprowadzane były przez **dwóch pracowników**.

Kontrole krzyżowe programu prowadzone były na podstawie danych zamieszczonych w KSI (SIMIK 07-13), pochodzących z importowanych do systemu umów/decyzji o dofinansowanie projektu oraz wniosków beneficjenta o płatność. Weryfikacja danych w KSI (SIMIK 07-13) dokonywana była pod kątem przedkładania do sfinansowania więcej niż jeden raz tego samego dokumentu finansowo-księgowego przez beneficjenta, któremu pomoc w ramach programu została już udzielona. W pierwszym okresie raz w miesiącu, a od października 2014 r. raz w kwartale kontroli poddana była próba co najmniej 5% beneficjentów wyłonionych metodą losową, spośród realizujących co najmniej 2 projekty w ramach RPO WO 2007-2013.

Kontrole krzyżowe horyzontalne z projektami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013" prowadzone były podczas kontroli na miejscu realizacji projektu. Kontrola krzyżowa horyzontalna z projektami PROW 07-13 lub PO RYBY polegała na sprawdzeniu przez Zespół Kontrolujący, w oparciu o wymogi określone w liście sprawdzającej do kontroli projektu na miejscu, dokumentacji finansowo-księgowej potwierdzającej prawidłowość poniesionych wydatków pod kątem występowania na oryginałach faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej adnotacji instytucji wdrażających:

- PROW 07-13 o następującej treści: „*Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013*"
- PO RYBY o treści: „*Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013".*

Adnotacja była dowodem na to, że doszło/mogło dojść do refundacji wydatku w ramach PROW 07-13 lub PO RYBY. W trakcie przeprowadzonych kontroli **nie wykryto przypadków podwójnego finansowania**.

W okresie od 1 lipca 2009 r. do 31 grudnia 2016 r. IZ RPO WO 2007-2013 przeprowadziła:

- **437 kontroli krzyżowych programu.** Do systemu KSI (SIMIK 07-13) wprowadzonych zostało 446 kontroli krzyżowych programu, co wynika z faktu, iż niektórzy beneficjenci mają nadane dwa numery NIP;
- **119 kontroli na miejscu** realizacji projektów.

Do obligatoryjnych czynności kontrolnych należało także prowadzenie przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia ***kontroli na zakończenie realizacji projektu***. W przeciwieństwie do perspektywy finansowej 2004-2006, kontrola ta wiązała się z kontrolą na miejscu realizacji projektu tylko w sytuacji, gdy IZ RPO WO 2007-2013/IP II stopnia podjęła taką decyzję. Zakres obowiązkowych czynności obejmował weryfikację kompletności i zgodności z przepisami dokumentacji znajdującej się w instytucji prowadzącej tego typu kontrolę (odpowiednio IZ RPO WO 2007-2013 lub IP II stopnia).

Pod koniec perspektywy finansowej 2007-2013 na szeroką skalę prowadzono monitoring i weryfikacje trwałości zakończonych projektów. Kontrole trwałości zostały zaplanowane przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia w ramach rocznych planów kontroli.

Koordynacja procesów kontrolnych

Koordynacja procesów kontrolnych w ramach poszczególnych Programów Operacyjnych była jednym z obowiązków Instytucji Koordynującej Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia i Instytucji Koordynującej Regionalne Programy Operacyjne. Obie te funkcje pełnił, począwszy od 1 listopada 2013 r., Departament Koordynacji Wdrażania Funduszy UE w Ministerstwie Rozwoju. Wcześniej zadania obu instytucji rozdzielone były na dwa departamenty merytoryczne. Obowiązki te pełnił także powołany w 2009 r. Komitet do Spraw Kontroli i Audytu Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, który w perspektywie finansowej 2007-2013, zwoływany był przez jego Przewodniczącego lub Zastępcę Przewodniczącego, w razie zaistniałej potrzeby (raz lub dwa razy w roku). Komitet skupiał przedstawicieli wszystkich Instytucji Zarządzających, Instytucji Koordynujących, Instytucji Certyfikującej, Instytucji Audytowej i Najwyższej Izby Kontroli, w tym przedstawiciel

IZ RPO WO 2007-2013 Do zadań Komitetu należało m.in. opiniowanie rocznych planów kontroli Instytucji Zarządzających Programami Operacyjnymi i Regionalnymi Programami Operacyjnymi, które były następnie akceptowane przez właściwe Instytucje Koordynujące oraz przyjmowanie informacji odnośnie wykonania rocznych planów kontroli. W sytuacji wykrycia w ramach kontroli systemowej prowadzonej w IP II stopnia, nieprawidłowości lub uchybienia w funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, IZ RPO WO 2007-2013 zobowiązana była do przekazania ostatecznej wersji informacji pokontrolnej wraz z ewentualnymi zaleceniami pokontrolnymi do wiadomości IK RPO.

2.7 Monitorowanie i ocena

2.7.1 Działania Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia

Programy finansowane ze środków publicznych powinny oprócz opisu podejmowanych działań i ich uzasadnienia zawierać elementy, które w sposób czytelny i precyzyjny pozwalają na mierzenie skuteczności tych działań i badanie ich użyteczności dla społeczeństwa. Biorąc pod uwagę powyższe zasady, IZ RPO WO 2007-2013 stworzyła system monitorowania Programu, który pozwalał na bieżącą ocenę jego postępu rzeczowego i finansowego, a tym samym umożliwiał systematyczne mierzenie osiągania założonych celów oraz był źródłem informacji odnośnie zmian wynikających z interwencji publicznej.

IZ RPO WO 2007-2013 prowadziła monitorowanie Programu zgodnie z zapisami art. 66 ust. 1 i ust. 2 *rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006 r,) oraz zgodnie z *Wytycznymi w zakresie sprawozdawczości* wydanymi przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

Za monitorowanie Programu w IZ RPO WO 2007-2013 odpowiedzialna była komórka w Departamencie Koordynacji Programów Operacyjnych UMWO (departamencie pełniącym funkcję IZ): początkowo Referat Zarządzania Funduszami Strukturalnymi; następnie Referat Monitorowania (wewnętrzne zmiany organizacyjne IZ).

System monitorowania i oceny RPO WO 2007-2013 był głównym źródłem informacji odnośnie postępu realizacji Programu dla IZ oraz IP II stopnia oraz Zespołu Strategicznego RPO WO 2007-2013. System umożliwiał m.in. opracowanie danych wg wybranych kryteriów oraz bieżącą kontrolę realizacji założonych wartości wskaźników, a także zarządzania finansowego w zakresie płatności oraz certyfikacji wydatków. Wyniki prowadzonych analiz monitoringowych oraz informacji sprawozdawczych wykorzystywane były w badaniach ewaluacyjnych realizowanych w ramach Programu, jak również upowszechniane dzięki wykorzystaniu strony internetowej www.rpo.opolskie.pl.

Zarówno IZ RPO WO 2007-2013 jak i IP II stopnia, prowadziła zgodny z *Wytycznymi* proces raportowania o stanie wdrażania Programu w cyklu kwartalnym, półrocznym i rocznym (w początkowym okresie wdrażania Programu sprawozdawczość prowadzona była także w trybie miesięcznym).

Do monitoringu oraz sprawozdawczości w zakresie RPO WO 2007-2013 wykorzystywane były narzędzia informatyczne, takie jak KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013) i wewnętrzne, tematyczne bazy elektroniczne IZ RPO WO 2007-2013. Pozwalały one na ocenę postępu rzeczowego i finansowego Programu, a tym samym umożliwiały mierzenie osiągania założonych celów oraz planowanie i prowadzenie ewentualnych działań naprawczych.

System monitoringu finansowego RPO WO 2007-2013 obejmował cały cykl życia projektu, od złożenia wniosku po wniosek o płatność końcową. Prowadzony był w podziale na osie priorytetowe/działania, jak również poszczególne nabory wniosków. Gromadzone dane obejmowały m.in. kategorie interwencji, typy beneficjentów, branże, miejsce realizacji projektu oraz siedzibę beneficjenta. Dzięki pozyskiwanym danym m.in. możliwa była szczegółowa analiza rozmieszczenia terytorialnego realizowanych projektów oraz badanie aktywności i potencjału beneficjentów w pozyskiwaniu środków z RPO WO 2007-2013, w tym w wybranych obszarach.

W trakcie realizacji Programu nastąpiło rozbudowanie systemu monitorowania i oceny w ramach RPO WO 2007-2013. Wprowadzono rozszerzony monitoring projektów z zakresu inżynierii finansowej. Ponadto od marca 2010 r. na stronie internetowej www.rpo.opolskie.pl zamieszczane były w cyklu miesięcznym informacje monitoringowe nt. aktualnego stanu wdrażania Programu na poszczególnych etapach oceny oraz dane dotyczące wykorzystania środków przez poszczególne gminy i powiaty województwa opolskiego.

Poza danymi finansowymi IZ RPO WO 2007-2013 prowadziła szczegółowy monitoring efektów rzeczowych, kontrolując w ten sposób poziom osiągnięcia założonych celów. Monitoring wskaźników produktu i rezultatu prowadzony był co miesiąc na podstawie danych zgromadzonych w systemach informatycznych KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Proces obejmował zarówno poziom zrealizowanych, jak

i szacowanych do osiągnięcia wskaźników. W cyklu miesięcznym opracowywana była *Informacja miesięczna nt. realizacji wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013,* obejmująca klasyfikację wskaźników pod względem stanu ich realizacji. Materiał przekazywany był komórkom zaangażowanym we wdrażanie Programu.

Na *Schemacie 5* przedstawiono system monitorowania i oceny, który funkcjonował w ramach RPO WO 2007-2013, na którym wyszczególnione podstawowe zadania jednostek w tym zakresie.

Schemat 5. *Elementy systemu monitorowania i oceny w ramach RPO WO 2007-2013*

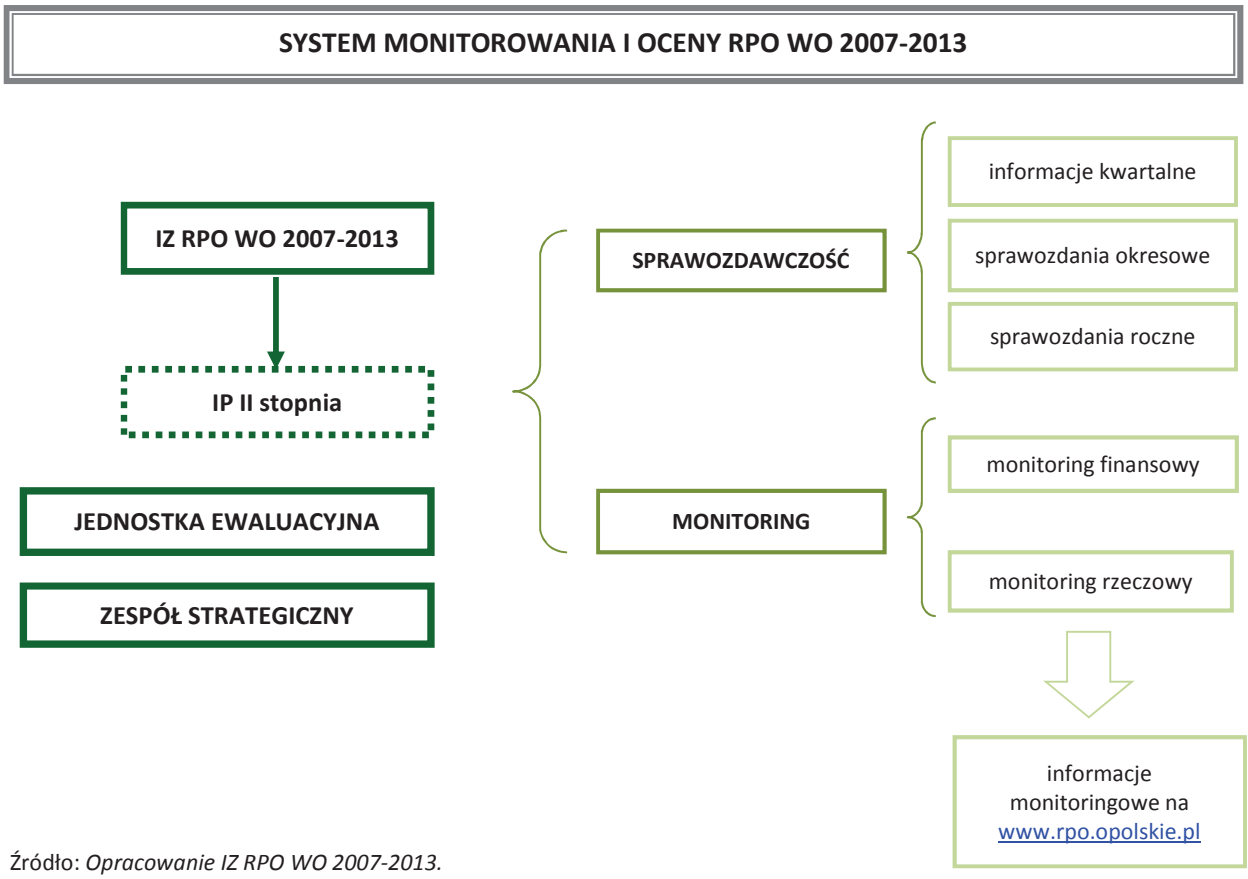

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Warto podkreślić, że IZ RPO WO 2007-2013 w 2009 r. opracowała wewnętrzne *Wytyczne w zakresie wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013*, które stanowiły dokument pomocniczy dla pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu i swoiste kompendium wiedzy nt. systemu wskaźników i dobrych praktyk w zakresie ich monitorowania. W całym okresie programowania dokument był czterokrotnie aktualizowany. Pod koniec okresu programowania dodano zapisy dotyczące konieczności monitorowania osiągniętych wartości wskaźników rezultatu w rok po zakończeniu realizacji projektów.

Najistotniejsze zmiany w systemie wskaźników zostały przeprowadzone w 2011 r. Obejmowały wprowadzenie nowych wartości docelowych, dostosowanie nazw i jednostek wskaźników do obowiązującej listy wskaźników Komisji Europejskiej *Core indicators* oraz dodanie bądź usunięcie wskaźników. Wartości docelowe zostały zmienione w obszarach, które zostały zasilone dodatkowymi środkami i w których pierwotnie przyjęto błędne założenia metodologiczne, co skutkowało określeniem nieprawidłowych wartości docelowych. Ponadto, wprowadzono wartości docelowe we wskaźnikach, dla których nie zostały określone wartości na etapie programowania RPO WO 2007-2013.

IZ RPO WO 2007-2013 wprowadziła ww. zmiany biorąc pod uwagę m.in.:

- wnioski z dotychczasowego wdrażania Programu oraz dodatkowe środki z Krajowej Rezerwy Wykonania i dostosowania technicznego, w tym na usuwanie skutków powodzi;
- wnioski z badania ewaluacyjnego *Ocena systemu wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013;*

- wnioski z raportu *Ocena założeń metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników na poziomie działań RPO WO 2007-2013 wraz z szacowaniem wskaźników wcześniej nieoszacowanych lub z błędnymi założeniami*;
- obliczenia dokonane za pomocą *II generacji* modelu *HERMIN dla województwa opolskiego* dla dwóch wskaźników celu głównego RPO WO 2007-2013, tj. zmiana w poziomie PKB % oraz liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto).

W całym okresie programowania nie dokonywano znaczących zmian w systemie monitorowania. Nie odnotowano także istotnych problemów związanych z pozyskiwaniem i analizą danych IZ RPO WO 2007-2013, które były wykorzystywane do monitorowania Programu. Podobnie w przypadku prowadzonej sprawozdawczości, jak również ewaluacji nie odnotowano utrudnień, które destabilizowałyby poprawną realizację tych procesów. Występowała jedynie drobna niedogodność dotycząca trudności pozyskiwania danych porównawczych, w tym o krajowych programach operacyjnych lub innych programach regionalnych.

2.7.2 Komitet Monitorujący RPO WO 2007-2013

Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, jako organ doradczy Zarządu Województwa Opolskiego w zakresie wdrażania *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*, stanowił platformę wymiany doświadczeń i gwarancję rzetelnego nadzoru nad aspektami związanymi z finansowaniem inwestycji w województwie opolskim.

Początek prac Komitetu przypadł na trudny okres tworzenia nowych ram programowych oraz intensywnych przygotowań do absorpcji środków unijnych przez regiony i województwa. Biorąc pod uwagę, iż regiony po raz pierwszy stały się odpowiedzialne za programowanie i wdrażanie funduszy unijnych, bardzo ważnym stało się zorganizowanie regularnie spotykającego się, interdyscyplinarnego zespołu opiniotwórczego.

W dniu 1 października 2007 r. Komisja Europejska zaakceptowała *Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013,* co umożliwiło powołanie *Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.* Zarząd Województwa Opolskiego powołał *Komitet* Uchwałą Nr 1004/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 9 października 2007 r. Gremium powołano w celu monitorowania realizacji RPO WO 2007-2013 poprzez m.in. analizowanie wyników wdrażania Programu, a w szczególności osiągania celów określonych dla każdej osi priorytetowej RPO WO 2007-2013. 7 listopada 2007 r. we wnętrzach zabytkowego pałacu w Izbicku miało miejsce inauguracyjne posiedzenie Komitetu.

Przy wyłanianiu składu Komitetu, kierowano się zgodnością z przepisami wspólnotowymi oraz zasadami równości szans i partnerstwa. Komitet był jednym ze sposobów realizacji zasady partnerstwa w odniesieniu do monitoringu i ewaluacji wdrażanych programów. Z każdym kolejnym rokiem wdrażania RPO WO 2007-2013, uznawano Komitet za bardzo istotną instytucję dialogu obywatelskiego, a przede wszystkim za instrument kontroli i planowania rozwoju regionu. Obserwowano wzmocnienie zdolności implementacyjnych działań *Komitetu*, które miały charakter konsultacyjny z elementami funkcji kontrolnej. Stojąc na straży realizacji zasady partnerstwa, posiłkował się specjalistyczną wiedzą jego członków, wyłonionych z różnych środowisk oraz ich umiejętnościami, dodatkowo profesjonalizacja ich działań wzmacniała efektywność prac nad wdrażaniem funduszy europejskich.

Do składu Komitetu na początku jego działalności powołano przedstawicieli strony samorządowej, rządowej, Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego, przedstawicieli samorządu gospodarczego i izb rzemieślniczych. Ponadto w pracach Komitetu uczestniczyli przedstawiciele środowiska akademicko-naukowego oraz organizacji pozarządowych (*Wykres 17*).

Wykres 17. *Skład Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013*

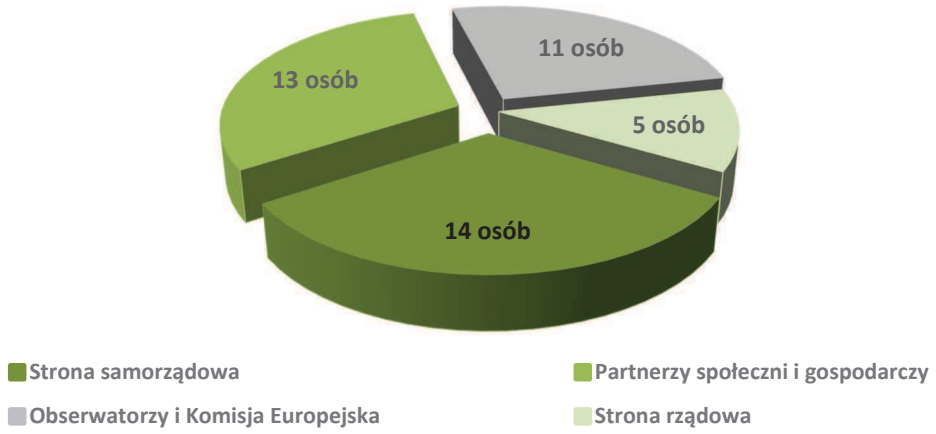

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Dopełniając zasady równości szans i partnerstwa oraz mając na względzie zadania powierzone Komitetowi, w roli obserwatorów uczestniczyli także przedstawiciel Komisji Europejskiej i reprezentanci instytucji i organizacji, m.in. takich jak: Urząd Kontroli Skarbowej w Opolu, Związek Powiatów Polskich, Związek Miast Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Wojewódzka Rada Ochrony Przyrody, Krajowa Jednostka Oceny, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa / Opolski Oddział Regionalny, Związek Banków Polskich.

W okresie pracy Komitetu zasada równości szans zapewniona została zarówno poprzez udział w posiedzeniach przedstawicieli różnych środowisk społecznych, jak i poprzez dyskusje, możliwość składania wniosków i uwag na posiedzeniach, lecz nie wdrażano konkretnych działań w tym obszarze. Powyższy *Wykres 17* obrazuje partnerski skład *Komitetu*, natomiast analiza protokołów *Komitetu* wskazuje na równe traktowanie wszystkich uczestników posiedzeń, wzajemnej otwartości wobec potrzeb i interesów partnerów oraz dążenie do osiągnięcia porozumienia za pomocą dialogu, jako podstawowej metody działania na rzecz wspólnego dobra.

Podczas wszystkich posiedzeń zapewnione było kworum, dlatego też nie odnotowano utrudnień w działalności Komitetu, jak również jego członkowie nie zgłaszali uwag do przyjętego trybu prac. Frekwencja uczestnictwa w posiedzeniach Komitetu w okresie sprawozdawczym utrzymywała się na podobnym poziomie, w posiedzeniach uczestniczyło około 60%-69% uprawnionych do głosowania członków.

Wzorem lat ubiegłych IZ RPO WO 2007-2013 zadbała, aby informacje na temat posiedzeń i podjętych przez Komitet uchwał były powszechnie dostępne i w tym celu zamieszczane były na bieżąco w sposób przejrzysty i klarowny na stronie internetowej Instytucji, pod adresem www.rpo.opolskie.pl

Od momentu powołania Komitetu do końca 2016 r. miały miejsce 33 posiedzenia oraz przeprowadzono 7 procedur w trybie pisemnej akceptacji *(Tabela 21)* Podczas pierwszych posiedzeń został przyjęty m.in. *Regulamin pracy Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013* określający szczegółowe zasady funkcjonowania i zadania Komitetu, wyznaczono zastępcę Przewodniczącego Komitetu. Analizowanie i zatwierdzanie kryteriów wyboru finansowanych operacji w ramach RPO WO 2007-2013 (tj. kryteriów oceny projektów) oraz zatwierdzanie zmian tych kryteriów było jednym z najważniejszych zadań Komitetu. Na mocy 4 uchwał w myśl zapisów Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 art. 65 lit. a) dot. zatwierdzenia wszystkich kryteriów wyboru projektów w terminie 6 miesięcy od daty zatwierdzenia programu (czyli do końca marca 2008 r.), Komitet przyjął wszystkie kryteria, które stanowiły załącznik 5 do *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013*. Ze względu na efektywność wdrażania, jak również uwagi i sugestie m.in. członków Komitetu każda z czterech uchwał była kilkukrotnie zmieniana i aktualizowana. Ponadto na jednym z pierwszych posiedzeń członkowie zapoznali się z *Planem Ewaluacji RPO WO 2007-2013*.

Podczas kolejnych spotkań, zgodnie z Regulaminem prac Komitetu do zatwierdzenia przedkładane były sprawozdania okresowe i roczne z wdrażania RPO WO 2007-2013. Ponadto, przedstawiane były m.in. zmiany

finansowe dokonywane przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz informacje na temat audytu zgodności RPO WO 2007-2013. W trakcie prac gremium zatwierdzono, a następnie zaktualizowano *Zintegrowany Plan Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2015*. Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej po spotkaniu rocznym 24 listopada 2009 r. dotyczącymi zbadania możliwości zwiększenia przejrzystości procedury strategicznej oceny projektów przez Zarząd Województwa Opolskiego przygotowano, a następnie przedstawiono do zatwierdzenia Komitetowi strategiczne kryteria stosowane przy wyborze projektów. Kryteria strategiczne stanowiły odrębną grupę kryteriów oceny projektów w stosunku do kryteriów formalnych i merytorycznych, pozwalały na porównanie projektów w danej grupie tematycznej i ich ocenę w odniesieniu do pożądanych w regionie atrybutów rozwoju. Były instrumentem, który umożliwiając ocenę strategiczną projektów przez Zarząd Województwa Opolskiego, mógł spowodować zmianę kolejności projektów na liście rankingowej.

W nawiązaniu do polityk horyzontalnych niezwykle ważnych dla UE oraz zgodnie z rekomendacjami badania *Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013* w marcu 2010 r. wszyscy członkowie Komitetu zostali poproszeni o wypełnienie ankiety, której celem było określenie potrzeb w zakresie ewentualnych szkoleń oraz w przygotowaniu oferty szkoleniowej. W jej wyniku 3 września 2010 r. w dniu XVI posiedzenia Komitetu, miało miejsce szkolenie nt. polityk horyzontalnych UE w ramach RPO WO 2007-2013. Ponadto zaproszono Członków także do udziału w cyklu szkoleń specjalistycznych, organizowanych na zlecenie UMWO przez firmę Eurologistics w ramach cyklu szkoleniowego dla beneficjentów RPO WO 2007-2013. Członkowie Komitetu brali także czynny udział w prowadzonych badaniach ewaluacyjnych, przeprowadzono indywidualne wywiady pogłębione z sześcioma członkami *Komitetu*, którzy zostali wybrani losowo (po dwóch przedstawicieli stron rządowej, samorządowej oraz partnerów społeczno-gospodarczych). Celem głównym badania była ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w szczególności: ochrony środowiska, równości szans oraz społeczeństwa informacyjnego oraz wskazanie elementów, które przyczynią się do właściwego i kompleksowego wdrożenia tych polityk w procesie zarządzania.

Poza tym w związku z podziałem środków na obszary rekomendowane do wsparcia z Krajowej Rezerwy Wykonania i dostosowania technicznego i tym samym konieczności zmiany treści zapisów RPO WO 2007-2013 w 2011 r. Komitet w trybie obiegowym zatwierdził zmiany dokumentu.

Ponadto, członkom Komitetu na posiedzeniach były prezentowane wyniki przeprowadzanych badań ewaluacyjnych, tabele wdrażania rekomendacji i tabele monitorowania rekomendacji, a także obszary rekomendowane do wsparcia. W sytuacji braku możliwości zaprezentowania wyników na posiedzeniu, wszelkie materiały dotyczące wyników i rekomendacji, zgodnie z Regulaminem, członkowie Komitetu otrzymywali na bieżąco za pomocą poczty elektronicznej.

Podsumowanie dotychczasowej działalności KM RPO WO 2007-2013 zaprezentowano w *Tabeli 21.*

Tabela 21. *Działalność Komitetu Monitorującego RPO WO 2007-2013*

Lp.	Wskaźnik	Okres
		2007-2016
1.	*Liczba zrealizowanych posiedzeń*	33
2.	*Liczba przeprowadzonych trybów obiegowych dla przyjęcia uchwał*	7
3.	*Liczba przyjętych uchwał*	68
4.	*Liczba zmian członków KM*	16
5.	*Liczba zmian stałych zastępców/obserwatorów*	16
6.	*Liczba zaprezentowanych wyników badań ewaluacyjnych lub stopnia wdrażania rekomendacji*	24

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

- ***Udział w pracach Komitetów/Podkomitetów/Grup/Zespołów***

Zarówno w pracach prowadzonych w KK NSRO 2007-2013 jak i działających w jego ramach Komitetów oraz Podkomitetów Monitorujących PO/RPO i grup roboczych brali udział przedstawiciele IZ RPO WO 2007-2013 oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Dotyczy to:

- *Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności przy KK NSRO;*
- *Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego przy KK NSRO;*
- *Grupy roboczej ds. polityki regionalnej przy KK NSRO;*
- *Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki,* w tym *Grupy roboczej ds. horyzontalnych przy KM PO KL oraz Grupy roboczej ds. komponentu regionalnego PO KL przy KM PO KL;*
- *Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Pomoc Techniczna;*
- *Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;*
- *Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013;*
- *Komitetu ds. Kontroli i Audytu Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności;*
- *Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej.*

Udział przedstawicieli IZ RPO WO 2007-2013 w posiedzeniach Komitetów Monitorujących innych programów operacyjnych, a także w pracach Zespołów był cennym doświadczeniem i umożliwiał zdobycie informacji dot. wdrażania poszczególnych programów, w tym w szczególności w zakresie koordynacji i komplementarności. W okresie działalności Komitetu przedstawiciele IZ RPO WO 2007-2013 uczestniczący w spotkaniach zapoznawali się m.in. z celami i zasadami polityk unijnych oraz ich budżetem w przyszłym okresie programowania. Ponadto na wielu spotkaniach dyskutowano o kierunkach wsparcia w przyszłej perspektywie finansowej, prezentowano rekomendacje, które następnie uwzględniano w polityce spójności obecnej perspektywy finansowej.

- ***Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013***

Instytucją odpowiedzialną za zapewnienie koordynacji pomiędzy instrumentami finansowymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej był *Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013.* Do jego zadań należało m.in. monitorowanie realizacji NSRO 2007-2013 oraz dokonywanie okresowych przeglądów stanu jego realizacji, a także monitorowanie poszczególnych programów operacyjnych oraz komplementarności działań realizowanych w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej. W pracach Komitetu uczestniczyli przedstawiciele administracji rządowej, partnerzy społeczni i gospodarczy oraz przedstawiciele instytucji zarządzających programami operacyjnymi.

Z ramienia województwa opolskiego w pracach Komitetu uczestniczył przedstawiciel Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 – Marszałek Województwa Opolskiego, co wpływało na sprawne monitorowanie, spójność, koordynację oraz komplementarność programów.

- ***Grupa robocza ds. społeczeństwa obywatelskiego* przy KK NSRO**

Grupa została powołana uchwałą nr 4 Komitetu Koordynacyjnego NSRO w dniu 14 kwietnia 2008 r. Celem działania Grupy było:

- wypracowywanie wspólnych stanowisk wszystkich partnerów społecznych i ekonomicznych wobec tak podstawowych zasad rozwoju (a jednocześnie kluczowych dla monitorowania realizacji Strategii Rozwoju Kraju), jakimi są partnerstwo, równość szans i zrównoważony rozwój;
- monitorowanie i interweniowanie w sytuacjach, gdy partnerstwo lub udział przedstawicieli partnerów społeczno-ekonomicznych w Komitetach Monitorujących i innych ciałach ważnych z punktu widzenia Strategii Rozwoju Kraju okazałby się niedostateczne uwzględniany.

Partnerstwo było i jest podstawową zasadą wdrażania funduszy europejskich i jedną z zasad, którą podkreśla się w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia, jako element jednego z jej najważniejszych celów. Dla wzmocnienia procesów rozwojowych wdrażania funduszy europejskich Grupa zarekomendowała powołanie *Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa* (*KSTP*).

KSTP została powołana przez Komitet Koordynacyjny Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, jej celem było zapewnienie w okresie programowania 2007-2013 realizacji zasady partnerstwa poprzez wzmocnienie partnerów społeczno-gospodarczych oraz mechanizmów współpracy pomiędzy nimi w programowaniu, wdrażaniu i ocenie realizacji praktyk publicznych ze szczególnym uwzględnieniem funduszy europejskich w realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na wszystkich szczeblach wdrażania.

KSTP miało zapewnić partnerom społeczno-ekonomicznym, w tym organizacjom pozarządowym, realne wsparcie merytoryczne i organizacyjne, co przełożyło się na ich większą skuteczność w komitetach monitorujących oraz szybszą eliminację problemów, jakie występowały we wdrażaniu funduszy europejskich. Odpowiedzialność merytoryczną nad działaniami *KSTP* sprawowała *Grupa robocza ds. społeczeństwa obywatelskiego*, ale podkreślić należy, iż doraźne wsparcie było udzielane również przez *Grupę roboczą ds. koordynacji i komplementarności.* Z ramienia województwa opolskiego w pracach *Grupy* oraz *KSTP* aktywnie uczestniczył przedstawiciel Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013.

Działania *KSTP* to przede wszystkim:

- *Organizacja corocznej konferencji* z udziałem przedstawicieli ciał dialogu obywatelskiego i społecznego, której celem jest debata na temat narzędzi i efektów prowadzonego dialogu i aktualnych diagnozowanych problemów oraz podsumowanie wypracowanych metod naprawczych problemowych obszarów.
- *16 spotkań regionalnych* w różnych województwach o charakterze szkoleniowym z przewagą metody warsztatowej. Spotkania składały się z dwóch bloków, pierwszego poświęconego aktualnym problemom z wdrażaniem funduszy europejskich w danym województwie oraz drugiego poświęconego problematyce obejmującej obszar zainteresowania *Grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego* tj. zasadzie partnerstwa, gender mainstreaming i równości szans, zrównoważonemu rozwojowi i dialogowi obywatelskiemu. Założeniem spotkań było wypracowywanie rozwiązań kwestii problemowych oraz rekomendacji na różnych poziomach, zarówno PO jak i NSRO. W spotkaniach regionalnych uczestniczyli przedstawiciele IZ Województwa Opolskiego oraz członkowie KM RPO WO i PKM PO KL Województwa Opolskiego.

  Na uwagę zasługuje fakt, iż IV spotkanie regionalne miało miejsce w województwie opolskim i zostało objęte honorowym patronatem Marszałka Województwa Opolskiego. Jaka powinna być rola komitetów monitorujących w kontekście prowadzenia polityki rozwoju oraz jak wzmocnić oddziaływanie partnerów społecznych to główne tematy spotkania, natomiast wieczór regionalny pozwolił na zaprezentowanie uczestnikom spotkania jednego z imponujących efektów wdrażania funduszy europejskich – nowoczesnego gmachu Biblioteki Miejskiej rozbudowanej ze środków RPO WO 2007-2013. Godnym uwagi akcentem po spotkaniu w Opolu było opublikowanie w biuletynie *KSTP* nr 8 podziękowania dla wszystkich pracowników IZ RPO WO 2007-2013 za pomoc i zaangażowanie w organizację spotkania regionalnego.
- *Analizy i ekspertyzy*, których upowszechnianie było niezbędne dla lepszego rozpoznania problemów będących przedmiotem dyskusji na spotkaniach regionalnych i wypracowanie wspólnych stanowisk;
- *Biuletyny oraz inne publikacje* drukowane skorelowane z tematem spotkań regionalnych oraz *coroczny konkurs* promujący zasadę partnerstwa organizowany we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego składający się z dwóch edycji;
- *Forum dyskusyjne i baza materiałów* dotycząca partnerstwa dostępna dla członków KM i PKM.

Ponadto, w nawiązaniu do udziału przedstawicieli województwa opolskiego w powyższych gremiach oraz zasady partnerstwa, która stanowiła i wciąż stanowi jedną z głównych reguł polityki regionalnej Unii Europejskiej i zakładając szeroką współpracę pomiędzy Komisją Europejską, administracją publiczną danego państwa na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, została zrealizowana m.in. poprzez udział członków *Komitetu* w spotkaniach regionalnych Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa, na które zawsze otrzymywali zaproszenie za pomocą poczty elektronicznej. Członkowie Komitetu otrzymywali również zaproszenie na coroczną Konferencję ds. Partnerstwa organizowaną przez KSTP we współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego. Zwiększenie świadomości partnerów społecznych sprzyjało wzrostowi transparentności podziału funduszy europejskich oraz zapobiegało nieprawidłowościom w procesie wdrażania Programu.

W okresie działalności Komitetu na dużą uwagę zasługuje fakt, iż w ogłoszonym w marcu 2012 r. **Konkursie na najbardziej partnerski komitet/podkomitet** zorganizowanym przez *KSTP* wraz z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, *Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*, **zajął pierwsze miejsce** i tym samym mógł i wciąż może używać honorowego tytułu: ***Najbardziej Partnerski Komitet Monitorujący 2011 roku*.** Zebrane opinie i wyniki ankiet wskazały, iż zasada partnerstwa najpełniejsze odzwierciedlenie znalazła w metodyce pracy *Komitetu*. Dlatego też metodyka ta stanowiła przedmiot rekomendacji do wykorzystania przez pozostałe polskie komitety monitorujące perspektywy finansowej 2007-2013, jak również do implementacji w systemie zarządzania funduszami europejskimi w latach 2014-2020. Jednocześnie zwrócono uwagę, iż przykłady dobrych praktyk zwycięskiego *Komitetu* posłużyły, jako studia przypadków w materiałach dydaktycznych wykorzystywanych podczas spotkań regionalnych *Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa*, zostały także udostępnione w folderach *Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa w Bazie Wiedzy Ministerstwa Rozwoju Regionalnego*. W dniu 19 grudnia 2012 r. podczas XII posiedzenia Komitetu Koordynacyjnego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 na ręce Pani Kariny Bedrunki, Dyrektora Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych został przekazany przez Wiceministra Marcelego Niezgodę oraz Piotra Frączaka, Prezesa Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego medal dla *Najbardziej Partnerskiego Komitetu Monitorującego* oraz specjalne podziękowanie za zaangażowanie i aktywny udział w dotychczasowych pracach i działaniach *Komitetu*. Prezes Piotr Frączak zwrócił też uwagę, że w przyszłej perspektywie finansowej zasada partnerstwa będzie akcentowana jeszcze silniej i dlatego tak cenne były ówczesne doświadczenia w tej dziedzinie. Ponadto na ręce Przewodniczącego *Komitetu* zostały przekazane gratulacje m.in. z Komisji Europejskiej i Politechniki Opolskiej. Dodatkowo w związku z wygraną w *Konkursie na najbardziej partnerski Komitet monitorujący 2011 roku*, przekazano członkom *Uchwałę Nr 83/2013 Komitetu Koordynacyjnego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013* w sprawie upowszechnienia dobrych praktyk stosowania zasady partnerstwa wypracowanych przez KM RPO WO 2007-2013, które rekomendowano do stosowania przez wszystkie komitety oraz podkomitety w całym kraju.

Fotografia 1. *Medal dla Najbardziej Partnerskiego Komitetu Monitorującego*

Warto zwrócić uwagę, iż w kolejnym roku *Komitet* zakwalifikował się do drugiego etapu *Konkursu na najbardziej partnerski komitet / podkomitet monitorujący 2012 roku.* Była to już trzecia edycja *Konkursu* i biorąc pod uwagę wygraną z uprzedniego okresu sprawozdawczego oraz znaczenie zasady partnerstwa w obecnym oraz przyszłym okresie programowania, udział w kolejnym etapie *Konkursu* był dla województwa opolskiego zarówno kwestią prestiżową jak i dowodem na upowszechnienie najlepszych praktyk w pracach *Komitetu.*

- ***Zespół ds. koordynacji funduszy unijnych w województwie opolskim***

Od 3 czerwca 2008 r. w województwie opolskim nad całością działań koordynacyjnych i zapewnieniem realizacji spójnej polityki na poziomie województwa w zakresie wykorzystania funduszy unijnych czuwał *Zespół ds. koordynacji funduszy unijnych w województwie opolskim.*

W skład *Zespołu* wchodzili przedstawiciele instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych realizowanych w województwie opolskim, tj.: RPO WO 2007-2013, PO KL 2007-2013, PO IiŚ 2007-2013, PO IG 2007-2013, PO WT RCz-RP 2007-2013, PROW 2007-2013.

Do zadań *Zespołu* należała w szczególności analiza zapisów *Linii demarkacyjnej* oraz wskazywanie niejasnych, wymagających doprecyzowania zapisów powyższego dokumentu w celu przestrzegania jego zapisów i zapobieganiu podwójnemu finansowaniu, identyfikowanie niebezpiecznych obszarów, wymagających szczególnej kontroli w zakresie przestrzegania demarkacji oraz inne zadania niezbędne do prawidłowego wdrażania w województwie opolskim programów operacyjnych. Działalność *Zespołu* w perspektywie finansowej 2007-2013 w trakcie działalności zmieniła swój charakter z koncentrowania się na zapewnieniu demarkacji pomiędzy poszczególnymi obszarami wsparcia na szersze podejście ukazania praktycznych aspektów komplementarności. Posiedzenia *Zespołu* zwoływane były w zależności od zaistniałej sytuacji oraz

potrzeb. W przypadku pojawienia się kwestii wymagających natychmiastowego wyjaśnienia, z członkami *Zespołu* prowadzona była korespondencja elektroniczna w ramach forum wymiany informacji.

- ***Zespół ds. RPO WO 2014-2020***

Uchwałą nr *2164/2012* z 30 kwietnia 2012 r. Zarząd Województwa Opolskiego powołał *Zespół ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020*. Zespół koordynował prace przygotowania programu operacyjnego dla Opolszczyzny na okres budżetowy 2014-2020. W skład Zespołu wchodzili przedstawiciele Zarządu Województwa Opolskiego, reprezentanci świata nauki regionu opolskiego, samorządów terytorialnych, w tym laureaci ministerialnego konkursu „*Eurolider*", przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz pracownicy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Nadrzędnym celem wszystkich spotkań było włączenie *Zespołu* w proces przygotowania projektu RPO WO 2014-2020. W trakcie spotkań *Zespołu* omówiono m.in. Kontrakt Terytorialny obejmujący kluczowe dla województwa przedsięwzięcia realizowane w latach 2014-2020, zaprezentowano narzędzie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, wskazano bieguny wzrostu oraz obszary problemowe zdefiniowane w *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.* Poruszono również temat Obszarów Strategicznej Interwencji. Ponadto, zaprezentowano wstępny zarys oraz podejście Instytucji Zarządzającej przy programowaniu, oparte o zakres terytorialny i tematyczny ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z zapisów Linii Demarkacyjnej.

Podczas wybranych spotkań *Zespołu* prezentowane były m.in. wyniki konsultacji społecznych, jak również omawiano zakres projektu RPO WO 2014-2020, w tym istotne ze względów strategicznych dla regionu przedsięwzięcia lub obszary planowane do wsparcia w perspektywie 2014-2020. Na wszystkich spotkaniach podkreślano odpowiedzialność za całość procesu tworzenia dokumentu, potrzebę dobrej woli i perspektywicznego podejścia do zasady partnerstwa, czyli wzajemnego zrozumienia roli każdego z uczestników procesu wdrażania i monitorowania środków w ramach realizacji perspektywy finansowej 2014-2020.

- ***Grupa robocza wspierająca prace nad RPO WO 2014-2020***

W celu zapewnienia spójnej metodologii przygotowania programów oraz partnerskiej współpracy pomiędzy szerokim gronem interesariuszy w przygotowaniu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* Uchwałą nr *3409/2013* z 19 marca 2013 r. Zarząd Województwa Opolskiego powołał *Grupę roboczą wspierającą prace nad Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Opolskiego 2014-2020.* Zadaniem powołanej *Grupy roboczej* było wsparcie Zarządu Województwa Opolskiego w przygotowaniu RPO WO 2014-2020 poprzez zapewnienie wymiany informacji pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu programowania oraz koordynacji interwencji w ramach celów tematycznych w zakresie m.in. wypracowania celów i zakresu Programu z uwzględnieniem zapisów krajowych i europejskich dokumentów strategicznych, efektów negocjacji pakietu legislacyjnego na lata 2014-2020 oraz uzgodnień Wspólnych Ram Finansowych.

Ponadto konieczność przedstawiania efektów prac *Grupy roboczej* podczas spotkań *Międzyresortowego Zespołu do spraw Programowania i Wdrażania Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej* zapewniała równoległy przebieg prac nad wszystkimi programami. W pracach przedmiotowej *Grupy roboczej* brali udział m.in. przedstawiciele Zarządu Województwa Opolskiego, przedstawiciele właściwych merytorycznie departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, samorządowych jednostek organizacyjnych, partnerów społecznych i gospodarczych w tym środowiska akademicko-naukowego i organizacji pozarządowych oraz eksperci zewnętrzni. Ze względu na duże zainteresowanie, Zarząd Województwa Opolskiego kilkakrotnie, na wniosek kolejnych instytucji, aktualizował skład *Grupy*, do jej prac włączając m.in. *Stowarzyszenie Romów w Polsce*, *Ogólnopolski Konwent Agencji Pracy*, *Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim*. Ostatecznie w pracach Grupy uczestniczyło 95 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, administracji rządowej, środowisk naukowych oraz 32 przedstawicieli podmiotów społeczno-gospodarczych.

W dniu **20 czerwca 2013 r.** w Opolu zorganizowano konferencję pn. *Perspektywa finansowa UE 2014-2020 – koncentracja tematyczna, podejście terytorialne, efektywność (wskaźniki*), na którą zaproszono m.in. członków *Grupy roboczej*. Celem spotkania było przedstawienie z poziomu krajowego i regionalnego, podstawowych założeń dla perspektywy finansowej 2014-2020, w świetle głównych zasad programowania wskazanych przez

Komisję Europejską, tj. podejścia terytorialnego, koncentracji tematycznej oraz efektywności wsparcia. Konferencja została przyjęta z ogromnym zainteresowaniem ze strony zaproszonych na nią m.in. przedstawicieli samorządu terytorialnego, środowisk naukowych, partnerów społeczno-gospodarczych oraz przedsiębiorców. Ponadto spotkanie stało się interesującą platformą wymiany doświadczeń i informacji, które następnie były wykorzystywane podczas programowania perspektywy finansowej 2014-2020 zarówno na poziomie regionalnym, jak i krajowym.

Ze względu na prowadzone w 2013 r. prace nad projektem Programu, *Grupa* została włączona dwukrotnie w proces konsultacji społecznych projektu dokumentu, które miały miejsce na przełomie lipca i sierpnia (24.07 – 27.08.2013 r.) oraz października i grudnia (31.10 – 04.12.2013 r.). W ramach współpracy Instytucji Zarządzającej RPO WO 2014-2020 z *Grupą,* zorganizowane zostało specjalne posiedzenie. Podczas spotkania poza aktualnymi informacjami nt. prowadzonego procesu konsultacji projektu Programu, zaprezentowano i poddano pod dyskusję wybrane zagadnienia, takie jak m.in. planowane do realizacji projekty strategiczne, obszary strategicznej interwencji (w tym charakterystyczne dla województwa opolskiego OSI Depopulacja), podejście do rozwoju obszarów miejskich oraz zakres zastosowania instrumentu ZIT.

Powołanie i prace *Grupy* można uznać za dobrą praktykę w zakresie skutecznej i efektywnej realizacji zasady partnerstwa i tym samym rozszerzenie możliwości uczestniczenia partnerów w procesie programowania funduszy na lata 2014-2020, co zostało zawarte również w Umowie Partnerstwa. Warto podkreślić, iż już wtedy zakładano, że przyszły okres programowania jeszcze bardziej będzie się opierał na zapisach w dokumentach strategicznych. Oznaczało to, że już wówczas zadbano o zaistnienie tych zapisów w dokumencie, aby później beneficjenci mogli skutecznie aplikować o środki unijne. Natomiast doświadczenie w ramach kończącego się okresu programowania przełożono na perspektywę finansową 2014-2020.

W 2017 r. przeprowadzono aktualizację składu Komitetu ze względu na konieczność przyjęcia *Sprawozdania końcowego z wdrażania RPO WO 2007-2013*.

2.7.3 Badania ewaluacyjne

Zadania z zakresu ewaluacji w ramach IZ RPO WO 2007-2013 wykonywała Jednostka Ewaluacyjna (JE). Dla zachowania bezstronności rolę tę powierzono Departamentowi innemu niż pełniący rolę IZ RPO WO 2007-2013 (Departament Koordynacji Programów Operacyjnych). Rolę JE pełnił Referat Ewaluacji w Departamencie Polityki Regionalnej i Przestrzennej.

JE wykonywała zadania z zakresu ewaluacji dwóch programów operacyjnych tj. RPO WO 2007-2013 i PO KL 2007-2013. Przyjęte rozwiązanie zapewniało przepływ informacji dot. realizacji obu Programów oraz gwarantowało prowadzenie w sposób zintegrowany ewaluacji obu Programów. Na poziomie regionalnym JE wspierała, wspólna dla RPO WO 2007-2013 i PO KL 2007-2013, Grupa Sterująca Ewaluacją oraz Zespoły zadaniowe ds. ewaluacji tematycznych (każdorazowo powoływane na potrzeby realizowanych badań spośród członków GSE). GSE współuczestniczyła w identyfikowaniu tematów badań ewaluacyjnych, definiowaniu zakresu badań, oceny raportów oraz w monitorowaniu rekomendacji sformułowanych w wyniku zakończenia badania.

Zgodnie z przyjętym systemem prowadzenia procesu ewaluacji, wyniki badań tj. raporty końcowe i wynikające z nich rekomendacje przedstawiane były KM RPO WO 2007-2013. Następnie JE w porozumieniu z adresatami rekomendacji dokonywała okresowego przeglądu ich wprowadzenia pod kątem sposobu, statusu i terminu ich wdrożenia.

JE wykonywała swoje zadania zgodnie z *Planem ewaluacji RPO WO 2007-2013* oraz przygotowywanymi corocznie *Okresowymi planami ewaluacji.* Dokumenty te po konsultacjach z IZ RPO WO 2007-2013, Grupą Sterującą Ewaluacją oraz Krajową Jednostką Oceny przekazywane były Komitetowi Monitorującemu RPO WO 2007-2013.

W okresie realizacji RPO WO 2007-2013 przeprowadzonych zostało **16 badań ewaluacyjnych** dotyczących przede wszystkim wdrażanego Programu, ale, w przypadku 6 badań, zakres obejmował także PO KL. Ponadto 2 badania były ocenami ex-ante i dotyczyły perspektywy 2014-2020 (ocena ex-ante RPO WO 2014-2020 oraz instrumentów finansowych).

W ramach zrealizowanych badań ewaluacyjnych ewaluatorzy sformułowali **359 rekomendacji**, z czego **242** zostały **wdrożone** (156 w całości, 86 w części), co stanowi **67,4%** ogółu rekomendacji, **114** zostało odrzuconych, natomiast **3** rekomendacje, po przeprowadzonym w 2016 roku monitoringu, mają status w części do wdrożenia.

Poniżej przedstawione zostały zrealizowane badania, z uwzględnieniem terminu i zakresu poszczególnych badań, a także najważniejsze rekomendacje i zalecenia wynikające z tych badań, które zostały wdrożone przez instytucje zaangażowane w realizację RPO WO 2007-2013.

- ***Ocena systemu kryteriów wyboru projektów (finansowanych operacji) zaprojektowanych w ramach RPO WO 2007-2013***

Badanie zrealizowano w okresie maj – wrzesień 2008 r. Głównym celem powyższego badania było dokonanie oceny kryteriów wyboru projektów zaakceptowanych przez KM RPO WO 2007-2013 pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji RPO WO 2007-2013.

W ramach badania zostało sformułowanych **30 rekomendacji**, z których **20** zostało **wdrożonych**, w tym 16 w całości, natomiast 10 zostało odrzuconych.

Główne zmiany wprowadzone w kryteriach wyboru projektów w wyniku ww. badania, przyjęte przez KM RPO WO 2007-2013:

- w kryteriach oceny merytorycznej I stopnia (uniwersalne dla wszystkich działań/poddziałań RPO WO 2007-2013) dokonano połączenia kilku kryteriów w jedno, tj. do kryterium pn. *Wykonalność projektu* włączono kryteria *Realność zakładanych wskaźników* oraz *Realność i prawidłowość przygotowywanych analiz finansowych;*
- w kryteriach oceny merytorycznej II stopnia, uszczegółowiono uzasadnienia i zapisy kryteriów, dzięki czemu wyeliminowano wątpliwości interpretacyjne, np. w zakresie Osi 2 *Społeczeństwo informacyjne* kryterium *Ilość użytkowników podłączonych do sieci* zmieniono na *Liczbę mieszkańców z obszaru objętego projektem* wskazując jednoznacznie, iż ocenie podlega liczba osób podłączonych do Internetu, a nie liczba punktów (np. mieszkań czy przedsiębiorstw).

- ***Ocena działań informacyjno-promocyjnych realizowanych w ramach Funduszy Strukturalnych na lata 2007-2013 w województwie opolskim***

Badanie zrealizowano w okresie sierpień 2008 r. – luty 2009 r. W ramach badania oceniony został stopień znajomości problematyki funduszy strukturalnych przez poszczególne grupy docelowe oraz rozpoznanie ich zapotrzebowania informacyjnego w obszarze RPO WO 2007-2013. Ponadto, celem badania była ilościowa oraz jakościowa ocena działań informacyjno-promocyjnych realizowanych w sposób zintegrowany w województwie opolskim w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL 2007-2013, jak również niezależnie dla każdego z ww. Programów. Badanie objęło także ocenę polityki komunikacyjnej w/i pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację polityki informacyjno-promocyjnej w regionie oraz pomiędzy ww. instytucjami a grupami docelowymi, której efektem było wypracowanie modelu zalecanej polityki komunikacyjnej.

W ramach badania zostało sformułowanych **27 rekomendacji**, z których **25** zostało **wdrożonych**, w tym 16 w całości, natomiast 2 zostały odrzucone.

Najważniejsze rekomendacje przedstawione przez ewaluatora:

- zwiększenie przejrzystości i funkcjonalności strony internetowej RPO WO 2007-2013;
- zwiększenie źródeł informacji o procedurach aplikacji i wdrażania projektu;
- zwiększenie skuteczności spotkań informacyjnych i szkoleń oraz wprowadzenie do zakresu tematycznego szkoleń specjalistycznych i spotkań informacyjnych elementów praktycznych;
- zwiększenie ilości ulotek przeznaczonych dla przedstawicieli opinii publicznej i dopasowanie ich treść do poziomu świadomości ogółu społeczeństwa oraz dopasowanie sposobu ich rozprowadzania do potrzeb tej kategorii odbiorców;

- zwiększenie promowania punktów informacyjnych wśród beneficjentów podczas spotkań informacyjnych i na stronie internetowej.

➲ *Ocena systemu wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013*

Badanie zrealizowano w okresie luty – maj 2009 r. Celem badania było dokonanie oceny systemu wskaźników produktu i rezultatu RPO WO 2007-2013 pod kątem zapewnienia skutecznej i efektywnej realizacji Programu. Ocena dokonana została pod kątem racjonalizacji systemu monitoringu w taki sposób, aby służył on skutecznej i efektywnej realizacji RPO WO 2007-2013, umożliwiając odpowiednio wczesne reagowanie na pojawiające się trudności.

W wyniku badania dokonano oceny przyjętego systemu wskaźników pod kątem 4 podstawowych kryteriów ewaluacyjnych: adekwatności, skuteczności, spójności i kompletności. Poszczególne wskaźniki przeanalizowano pod kątem jakości ich definicji oraz dodatkowo w odniesieniu do ich poprawności.

Najważniejsze wnioski z przeprowadzonych analiz badania potwierdziły, iż przyjęty w ramach RPO WO 2007-2013 katalog wskaźników jest wyczerpujący pod względem ilustrowania istotnych efektów realizacji projektów, a jednocześnie nie jest nadmiernie rozbudowany. Definicje wskaźników uznano za prawidłowe, podobnie jak przyporządkowanie większości wskaźników do poziomu produktu bądź rezultatu. Jednakże wskazano konieczność wprowadzenia zmian i uzupełnień listy wskaźników w zakresie ich nazw, definicji, sposobu pomiaru, agregacji i wartości docelowych.

W ramach badania zostało sformułowanych **15 rekomendacji**, z których **8** zostało **wdrożonych**, w tym 1 w całości, natomiast 7 zostało odrzuconych.

Najważniejsze rekomendacje przedstawione przez ewaluatora:

- uzupełnienie listy wskaźników RPO WO 2007-2013 o zasugerowane do dodania wskaźniki celem zapewnienia, iż wszystkie istotne produkty i rezultaty projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 znajdują odzwierciedlenie we wskaźnikach;
- weryfikacja i ponowne wydzielenie typów projektów i przypisanych do nich zestawów wskaźników;
- weryfikacja nazw i definicji wskaźników oraz przyporządkowanie ich do odpowiedniego poziomu – produktu bądź rezultatu zgodnie z wynikami oceny eksperckiej;
- zmiana wybranych wskaźników RPO WO 2007-2013 pod kątem zapewnienia spójności z systemem wskaźników KSI (SIMIK 07-13), to jest tożsamości mierzonych efektów;
- zmiana jednostek wybranych wskaźników;
- weryfikacja założonych na etapie programowania wartości docelowych wskaźników.

W 2011 r. przeprowadzono analizę założeń metodologicznych oszacowania wartości docelowych dla wszystkich wskaźników na poziomie RPO WO 2007-2013 oraz działań/poddziałań Programu. W wyniku renegocjacji RPO WO 2007-2013 dokonano zmian w zakresie wskaźników. Program został zatwierdzony przez Komisję Europejską[13] oraz Zarząd Województwa Opolskiego[14].

➲ *Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013*

Badanie zrealizowano w okresie lipiec – listopad 2009 r. Celem badania była ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w zakresie: *ochrony środowiska*, *równości szans* i *rozwoju społeczeństwa informacyjnego* (w aspekcie instytucjonalnym i projektowym) oraz wskazanie czynników, które przyczynią się do właściwego i kompleksowego wdrożenia tych polityk w zakresie zarządzania, a w szczególności prognozowania, programowania, zarządzania oraz wdrażania RPO WO 2007-2013.

Badaniem zostali objęci przewodniczący oraz członkowie KM RPO WO 2007-2013, kadra zarządzająca oraz pracownicy IZ RPO WO 2007-2013 i IP II stopnia, członkowie Komisji Konkursowych Oceniających Wnioski oraz wnioskodawcy.

[13] Decyzja Komisji Europejskiej K(2011) 9364 z 13 grudnia 2011 r.
[14] Uchwała Zarządu Województwa Opolskiego nr 1624/2011 z 16 grudnia 2011 r.

Ponadto, przeprowadzono analizę porównawczą w zakresie zgodności i spójności zapisów dotyczących polityk horyzontalnych w dokumentacji RPO WO 2007-2013 z dokumentami krajowymi i UE oraz przeanalizowano, na wylosowanej próbie, wnioski, które otrzymały dofinansowanie i które nie otrzymały dotacji.

W ramach badania zostało sformułowanych **26 rekomendacji**, z których **24** zostało **wdrożonych**, w tym 12 w całości, natomiast 2 zostały odrzucone.

Najważniejsze rekomendacje przedstawione przez ewaluatora:

- przeprowadzenie cyklu szkoleń dla osób zaangażowanych we wdrażanie RPO WO 2007-2013 oraz dla wnioskodawców podnoszących wiedzę z zakresu wdrażania polityk horyzontalnych;
- przeprowadzenie szerokiej kampanii informacyjnej podnoszącej świadomość na temat korzyści ze stosowania polityk horyzontalnych;
- zebranie i utworzenie bazy przykładów inwestycji zrealizowanych w województwie opolskim, w Polsce i UE, które kompleksowo uwzględniają zasady polityk horyzontalnych;
- rozwinięcie informacji dotyczących polityk horyzontalnych w dokumentach RPO WO 2007-2013.

➲ ***Ocena zdolności i określenie potrzeb pozyskiwania środków pomocowych UE przez jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego (w kontekście RPO WO 2007-2013)***

Badanie zrealizowano w okresie lipiec 2009 r. – luty 2010 r. Celem badania była ocena możliwości aplikacyjnych oraz potrzeb jednostek samorządu terytorialnego oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych województwa opolskiego.

W ramach badania dokonano identyfikacji potrzeb w zakresie pozyskiwania środków unijnych oraz czynników wpływających na dany poziom skutecznego aplikowania, a jednocześnie zaproponowano czynniki mające zwiększyć ten poziom.

W ramach badania zostało sformułowanych **13 rekomendacji**, z których **7** zostało **wdrożonych**, w tym 4 w całości, natomiast 6 zostało odrzuconych.

Najważniejsze rekomendacje przedstawione przez ewaluatora:

- intensyfikacja działań szkoleniowo-informacyjnych dla JST i SJO WO;
- wprowadzenie dokładnych i szczegółowych wyjaśnień poszczególnych wyników ocen;
- umieszczenie na stronie internetowej szczegółowych informacji dotyczących aplikowania o środki unijne;
- utworzenie w strukturach IZ RPO WO 2007-2013 komórki zajmującej się stałym cyklicznym procesem szkoleń dla beneficjentów.

➲ ***Ocena jakości projektów i ich wpływu na skuteczną i efektywną realizację celów RPO WO 2007-2013 wraz ze wskazaniem obszarów wymagających dalszego wsparcia***

Badanie zrealizowano w okresie maj - październik 2010 r. Celem badania była pogłębiona analiza i ocena skuteczności oraz spójności wsparcia w ramach RPO WO 2007-2013. Jednocześnie celem przedmiotowego badania było wskazanie obszarów wymagających dalszej interwencji w ramach Programu w województwie opolskim w kontekście podziału środków z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz tworzenia założeń regionalnego programu operacyjnego w perspektywie finansowej 2014-2020.

W ramach badania oceniona została jakość wybranych do dofinansowania projektów w ramach RPO WO 2007-2013 i ich oddziaływanie na realizację celów Programu. Wnioski z badania dotyczą oceny realizacji sześciu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013. W ramach badania zaprezentowano preferowane kierunki wsparcia w województwie opolskim w dwóch horyzontach czasowych: krótkim (podział środków z Krajowej Rezerwy Wykonania) i średnim (perspektywa finansowa 2014-2020).

W ramach badania zostały sformułowane **2 rekomendacje,** które zostały wdrożone w całości.

Rekomendacje przedstawione przez ewaluatora dotyczyły przeprowadzenia badań ewaluacyjnych dot.:

- wsparcia w ramach RPO WO 2007-2013 sektora turystycznego;
- wsparcia przekazanego uczelniom województwa opolskiego w ramach RPO WO 2007-2013 (oraz innych programów operacyjnych).

➲ *Ocena i analiza przedsięwzięć zmierzających do powstania nowych podmiotów gospodarczych w województwie opolskim*

Badanie zrealizowano w okresie sierpień – grudzień 2011 r. Celem badania była ocena i analiza efektywności wsparcia przedsięwzięć zmierzających do powstania nowych podmiotów gospodarczych w województwie opolskim, w stosunku do potrzeb regionalnych. Zakres przedmiotowy badania obejmował projekty realizowane w ramach poddziałań 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* i 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* RPO WO 2007-2013 oraz w ramach poddziałania 6.1.3 *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych* i działania 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia* PO KL.

Dodatkowo analizie poddana została jakość utworzonych nowych miejsc pracy w wyniku realizacji projektów w ramach działań 6.1.3 i 6.2 PO KL oraz 1.1.2 i 1.3.2 RPO WO 2007-2013.

W ramach badania zostało sformułowanych **11 rekomendacji**, które zostały **wdrożone**, w tym 7 w całości.

Najważniejsze rekomendacje przedstawione przez ewaluatora:

- wprowadzanie instrumentów wsparcia zorientowanych na powstawanie nowych podmiotów gospodarczych oraz tworzenie nowych miejsc pracy powinno być powiązane z analizą struktury specyfiki bezrobocia na lokalnych rynkach pracy;
- na etapie oceny należy zwrócić szczególną uwagę na faktyczną możliwość powstania i utrzymania miejsca pracy;
- należy dążyć do zwiększenia stopnia wykorzystywania instrumentów wsparcia adresowanych do działających przedsiębiorstw jako narzędzi wspierania branż wskazanych jako priorytetowe dla rozwoju województwa;
- należy kontynuować działania zorientowane na uproszczenie procedur związanych z aplikowaniem, realizacją i rozliczaniem dofinansowanych przedsięwzięć.

➲ *Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim*

Badanie zrealizowano w okresie sierpień – grudzień 2011 r. Celem badania była analiza i ocena komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013, z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim, w szczególności ze środków UE; określenie zasadności ich zintegrowania w przyszłym okresie finansowania, przy równoczesnym wskazaniu skutecznych i efektywnych mechanizmów zapewniających ich komplementarność.

W ramach badania zostało sformułowanych **6 rekomendacji**, z których **5** zostało **wdrożonych**, w tym 3 w całości, natomiast 1 została odrzucona.

Najważniejsze rekomendacje przedstawione przez ewaluatora:

- stworzenie i upowszechnienie jednej definicji komplementarności;
- rozszerzenie i wyjaśnienie zapisów dot. komplementarności w dokumentach programowych;
- rozszerzenie spektrum obszarów tematycznych, w których komplementarność jest oceniana;
- stworzenie bazy projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 oraz programów krajowych dla wsparcia oddolnych inicjatyw wnioskodawców;
- upowszechnianie wiedzy nt. komplementarności u osób zarządzających wdrożeniem Programu oraz u (potencjalnych) beneficjentów, m.in. poprzez rozszerzenie działalności informacyjnej.

➲ *Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach EFS i EFRR w województwie opolskim*

Badanie zrealizowano w 2012 r. Jego głównym celem była kompleksowa ewaluacja projektów edukacyjnych realizowanych w województwie opolskim w ramach PO KL oraz RPO WO 2007-2013 na rzecz edukacji przedszkolnej oraz kształcenia ogólnego i zawodowego pod kątem oceny trafności, komplementarności, efektywności, użyteczności, skuteczności i oddziaływania ww. projektów na rozwój edukacji regionalnej. Dodatkowo celem przedmiotowej ewaluacji była prognoza potrzeb edukacyjnych województwa opolskiego w kontekście nowego okresu programowania na lata 2014-2020.

Ponadto, na podstawie *Strategii Europa 2020* oraz pakietu rozporządzeń dotyczących funduszy europejskich na lata 2014-2020 wynika, iż jednym z celów jest inwestowanie w edukację, w ramach którego możliwe będą do realizacji działania m.in. na rzecz: infrastruktury edukacyjnej, ograniczenia przedwczesnego kończenia nauki szkolnej, edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego oraz zwiększenia dopasowania systemów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Dlatego też badanie ewaluacyjne zostało przeprowadzone zarówno w kontekście skuteczności, użyteczności, efektywności, jak i trwałości dotychczasowych projektów edukacyjnych, jak i przyszłych potrzeb i wyzwań edukacyjnych województwa opolskiego w odniesieniu do skali problemów systemu kształcenia w województwie, jak i w Polsce. Zakresem przedmiotowym badania objęte zostały obok projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 także projekty w ramach PO KL.

W ramach badania zostały sformułowane **24 rekomendacje**, z których **22** zostało **wdrożonych**, w tym 12 w całości, natomiast 2 zostały odrzucone.

Najważniejsze rekomendacje przedstawione przez ewaluatora:

- trafniejsze kompensowanie deficytów ograniczających korzystanie z edukacji;
- zwiększenie komplementarności działań na rzecz edukacji;
- uwrażliwienie szkolnictwa ponadgimnazjalnego na potrzeby przyszłych absolwentów oraz pracodawców;
- zwiększenie koordynacji kształcenia zawodowego, przy wykorzystaniu funduszy UE;
- rozwój współpracy pomiędzy szkolnictwem zawodowym a pracodawcami;
- podniesienie kompetencji dyrektorów szkół i kadry jst odpowiedzialnej za edukację.

➲ *Ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach unijnych projektów na rzecz wzrostu konkurencyjności Opolszczyzny*

Badanie zrealizowano w 2012 r. Celem głównym badania była ocena działań badawczo-rozwojowych oraz innowacyjnych podejmowanych w ramach projektów finansowanych ze środków unijnych pod względem wpływu na konkurencyjność i innowacyjność województwa opolskiego. Do szczegółowych celów badawczych zaliczono ocenę potencjału badawczo-rozwojowego województwa opolskiego oraz stanu powiązań między podmiotami sfery badawczo-rozwojowej a przedsiębiorstwami. Ponadto celem badania była ocena interwencji w zakresie działań badawczo-rozwojowych podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL i ich wpływ na wzrost konkurencyjności regionu, ocena stanu innowacyjności przedsiębiorstw województwa opolskiego oraz ocena interwencji w zakresie działań innowacyjnych podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL i ich wpływ na wzrost innowacyjności regionu oraz wskazanie mechanizmów wspierających działania badawczo-rozwojowe i innowacyjne.

Badanie nie zawierało typowej dla badań ewaluacyjnych tabeli rekomendacji, ponieważ zawierało ono swoiste podsumowanie działań finansowanych ze środków UE w latach 2007-2013, w badanym okresie prawie cała alokacja na te działania została wyczerpana. W związku z powyższym ewaluator nie opracował rekomendacji dla RPO WO 2007-2013 i POKL, ale zalecenia na kolejną perspektywę finansową UE do wykorzystania na etapie prac nad kształtem *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020* przez Instytucję Zarządzającą/Wdrażającą RPO. Powyższe zalecenia zawierały się w następujących obszarach interwencji:

- wsparcie innowacyjnych inwestycji w sektorze MSP;

- wsparcie innowacyjnych inwestycji w sektorze B+R na potrzeby świadczenia usług dla sektora przedsiębiorstw;
- wsparcie procesów transferu wiedzy i technologii pomiędzy sektorem przedsiębiorstw a instytucjami naukowymi dla projektów konkursowych dla przedsiębiorstw dotyczących realizacji przedsięwzięć badawczych i wdrożeniowych;
- wsparcie procesów transferu wiedzy i technologii pomiędzy sektorem przedsiębiorstw a instytucjami naukowymi dla projektu systemowego zorientowanego na realizację całości działań koordynujących i wspierających procesy transferu wiedzy i technologii pomiędzy sektorem przedsiębiorstw a instytucjami naukowymi w województwie opolskim.

➲ *Wpływ usług turystycznych na rozwój gospodarczy regionu*

Badanie zrealizowano w 2012 r. Celem głównym badania było określenie wpływu projektów turystycznych zrealizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na rozwój województwa opolskiego wraz ze wskazaniem przyszłych kierunków rozwoju turystyki. Zakresem przedmiotowym badania objęte zostały wszystkie projekty turystyczne wsparte w ramach RPO WO 2007-2013 w ramach poddziałania 1.4.1 i 1.4.2 oraz wybrane projekty w ramach działań 5.3, 6.1 i 6.2 RPO WO 2007-2013, które bezpośrednio lub pośrednio związane są z rozwojem turystyki w województwie opolskim i dotyczą, m.in. rozwoju kultury oraz rewitalizacji obszarów miejskich i zagospodarowania terenów zdegradowanych.

W ramach badania zostało sformułowanych **8 rekomendacji**, które zostały **wdrożone**, w tym 4 w całości.

Najważniejsze rekomendacje dotyczyły wypracowania skutecznych mechanizmów stymulujących większą spójność działań, podejmowanych na poziomie gmin, jak również na poziomie regionów, wypracowania skutecznych mechanizmów koncentracji środków oraz większej koncentracji tematycznej i przestrzennej. Ww. rekomendacje dotyczyły również stymulowania kompleksowości oraz komplementarności działań podejmowanych na poziomie gmin, zarówno przez jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, jak i organizacje społeczne, tworzenia zintegrowanych programów na poziomie regionów, ukierunkowanych na rozwiązywanie konkretnych problemów rozwojowych, w tym w przypadku turystyki.

Ponadto, skoncentrowanie się na działaniach wspierających rewitalizację zabytków, ze szczególnym uwzględnieniem zabytkowych drewnianych kościółków, które mogą stanowić w przyszłości „markowy" produkt sieciowy województwa opolskiego, realizację projektów z zakresu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Rekomendacje dotyczyły również wspierania przedsięwzięć, które są istotne z punktu widzenia rozwoju całego regionu oraz przeprowadzenie szeroko zakrojonej kampanii promocyjnej, zarówno na zewnątrz, jak i do wewnątrz województwa.

➲ *Ocena efektywności wdrażania instrumentów inżynierii finansowej realizowanych w ramach oraz poza inicjatywą JEREMIE*

Badanie zrealizowano w 2012 r. Celem głównym badania była ocena skuteczności, efektywności i adekwatności działania inicjatywy JEREMIE w porównaniu z innymi instrumentami zwrotnymi inżynierii finansowej. Zakres przedmiotowy badania obejmował wszystkie projekty w ramach działania 1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości.* Zakres czasowy badania to okres od 1 stycznia 2007 r. do 16 października 2012 r., tj. czasu zawarcia umowy na realizację badania. Badanie ewaluacyjne pozwoliło ocenić skuteczność działań zrealizowanych dotychczas, a także sprecyzować wnioski i rekomendacje, by w następnych latach efektywniej rozwijać pozadotacyjny system wsparcia finansowego.

W ramach badania zostały sformułowane **4 rekomendacje**, które zostały częściowo **wdrożone.** *Rekomendacje te dotyczyły:*

- dywersyfikacji grup produktowych poprzez przygotowanie dedykowanej oferty dla firm, które są nowe na rynku i tych już działających;
- eliminowania ograniczeń związanych z udzielaniem pożyczek i poręczeń poprzez zwiększenie kwoty jednorazowej pożyczki i poręczenia, wydłużenie okresu spłaty, finansowanie inwestycji obarczonych dużym ryzykiem, w których poziom stratowości powinien być zwiększony, zróżnicowanie oprocentowania środków;

- usprawnienia komunikacji z operatorami funduszy poprzez doprecyzowanie zasad współpracy z pośrednikami finansowymi, opracowanie katalogu kosztów kwalifikowanych i zadbanie o rozpowszechnienie zasad kwalifikowalności w omawianym obszarze, doprecyzowanie zasad rozliczania projektów, uregulowanie zapisów dotyczących strategii wyjścia z funduszu, podpisywanie umów z pośrednikami finansowymi na dłuższe okresy, przeprowadzanie permanentnych badań efektywności wsparcia, w tym badanie pośredników finansowych jak i dostępnych form udzielanej pomocy, zmodyfikowanie warunków udzielania wsparcia, spowodowanie aby środki były bardziej dostępne zapewniając jednocześnie ochronę środków publicznych przed stratą, przekazywanie większych środków finansowych dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (dokapitalizowanie funduszy);
- realizacji działań informacyjnych i promocyjnych poprzez kreowanie świadomości ekonomicznej przedsiębiorców, uświadamianie społeczeństwu potrzeby stosowania mechanizmów zwrotnych i zachęcanie przedsiębiorców do skorzystania z pożyczek i poręczeń kredytowych.

➲ *Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020*

Badanie zrealizowano w latach 2013-2014. Realizacja badania wynikała z zapisów art. 48 *Wytycznych Komisji Europejskiej w zakresie ewaluacji ex-ante*. Głównym celem ww. badania była kompleksowa ocena trafności i spójności (wewnętrznej i zewnętrznej) RPO WO 2014-2020 oraz ocena systemu realizacji Programu, w tym potencjału ludzkiego i administracyjnego, jak również sformułowanie wniosków i rekomendacji w zakresie zmian w programie operacyjnym.

Ewaluacja ex-ante udzieliła odpowiedzi na dwa podstawowe pytania: czy planowane do realizacji interwencje publiczne znajdują uzasadnienie społeczno-ekonomiczne oraz czy ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia pożądanych celów rozwojowych, zaspokojenia i rozwiązania zdiagnozowanych potrzeb i problemów społeczno-ekonomicznych.

Przedmiotem ewaluacji ex-ante był projekt *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020.*

W ramach badania zostało sformułowanych **14 rekomendacji**, z których **12** zostało **wdrożonych**, w tym 4 w całości, natomiast 2 zostały odrzucone.

Badanie potwierdziło aktualność i trafność diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej wykonanej na potrzeby RPO WO 2014-2020. Nie zidentyfikowano problemów nieujętych w diagnozie, a kwalifikujących się do wsparcia. Potwierdzono zasadność interwencji w poszczególnych osiach priorytetowych Programu oraz w teoriach społeczno-ekonomicznych, wynikach badań empirycznych (w tym w szczególności badań ewaluacyjnych dotyczących realizacji programów wsparcia w latach 2007-2013), a także zapisach regionalnych, krajowych czy europejskich dokumentów strategicznych.

Ewaluator stwierdził, że potencjał administracyjny wydaje się wystarczający do wdrażania RPO WO 2014-2020, jednak należy się zastanowić nad zwiększeniem zatrudnienia ze względu na to, iż równolegle z rozpoczęciem wdrażania RPO WO 2014-2020 prowadzony będzie proces zamykania perspektywy 2007-2013 (decyzja ta powinna być poprzedzona dodatkową analizą w zakresie potencjału instytucjonalnego Programu).

W ocenie systemu realizacji RPO WO 2014-2020 wystąpiła ponadto potrzeba doprecyzowania zapisów Programu pod kątem działań na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów/ potencjalnych beneficjentów Programu (plan i ramy czasowe dla realizacji tych działań, diagnoza przedmiotowych barier w latach 2007-2013 i lista rozwiązań niwelujących obciążenia administracyjne beneficjentów). W badaniu było również rekomendowane wzmocnienie potencjału instytucji uczestniczących w procesie ewaluacji (w zakresie zwiększania kompetencji, potencjału technicznego i lepszej realizacji badań ewaluacyjnych).

➲ *Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020*

Badanie zrealizowano w latach 2013-2014. Celem badania była ocena działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych podejmowanych w województwie opolskim w zakresie Funduszy Europejskich, w szczególności w ramach RPO WO 2007-2013 i komponentu regionalnego PO KL oraz wskazanie rekomendacji, które pozwolą

zapewnić zbudowanie pozytywnego wizerunku Funduszy Europejskich i zachęcą do aktywnego pozyskiwania środków unijnych w okresie programowania na lata 2014-2020.

W ramach badania zostało sformułowanych **10 rekomendacji**, z których **9** zostało **wdrożonych** w całości, natomiast 1 została odrzucona.

Najważniejsze rekomendacje przedstawione przez ewaluatora dotyczyły:

- udoskonalenia i uzupełnienia działań komunikacyjnych podejmowanych w ramach RPO WO 2014-2020;
- wprowadzenia nowych działań komunikacyjnych skierowanych odpowiednio do młodzieży do osób powyżej 50 roku życia;
- zwiększenia dostępności i odbioru językowego publikacji informacyjno-promocyjnych i haseł promocyjnych oraz redagowania prostszych komunikatów nastawionych bardziej na potrzeby konkretnych grup docelowych;
- wprowadzenia bieżącej oceny efektów podejmowanych działań komunikacyjnych skierowanych do opinii publicznej, systemu oceny szkoleń w postaci wprowadzenia jednorodnych miar satysfakcji uczestników oraz indeksów satysfakcji oceniających dostępność i przydatność pozyskiwanych informacji;
- kontynuowania przedsięwzięć skierowanych do partnerów społeczno-gospodarczych i środowisk opiniotwórczych.

➲ *Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020*

Badanie zrealizowano w roku 2014. Głównym celem badania była ocena zasadności, możliwości i zakresu zastosowania instrumentów finansowych w okresie programowania 2014-2020 w województwie opolskim w ramach RPO WO 2014-2020.

Celowi głównemu przyporządkowane zostały cele szczegółowe (obszary) badania:

- analiza zawodności mechanizmów rynkowych, nieoptymalnego poziomu inwestycji oraz potrzeb inwestycyjnych;
- ocena wartości dodanej instrumentów finansowych;
- oszacowanie dodatkowych zasobów publicznych i prywatnych, które mogą zostać potencjalnie zgromadzone w ramach instrumentu finansowego;
- ocena doświadczeń zdobytych podczas stosowania podobnych instrumentów i ocen ex-ante przeprowadzonych w przeszłości przez państwo członkowskie;
- proponowana strategia inwestycyjna, w tym analiza opcji wdrożeniowych;
- wyszczególnienie spodziewanych rezultatów i jak dany instrument finansowy ma przyczyniać się do wniesienia wkładu w osiąganie konkretnych celów ustanowionych w ramach właściwego priorytetu.

W wyniku przeprowadzonego badania opracowanych zostało **12 rekomendacji**, z których **8** zostało **wdrożonych**, w tym 3 w całości, natomiast 1 rekomendacja została odrzucona. Pozostałe 3 rekomendacje mają status w części do wdrożenia.

Sformułowane rekomendacje dot. instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020 pod kątem: dostosowania oferty finansowania zwrotnego do rodzaju aktywności, na którą przeznaczane jest finansowanie; uproszczenia warunków pozyskania finansowania i ograniczenie formalizacji oraz zapewnienie stabilności reguł; wprowadzenia IF z premią za sukces dla projektów o szczególnym znaczeniu dla rozwoju regionu; oferowania w pierwszej kolejności IF przedsiębiorstwom realizującym projekty z zakresu innowacji, B+R, OZE, a także podmiotom typu start-up; połączenia instrumentu finansowego z doradztwem i szkoleniem dla osób chcących założyć działalność gospodarczą; kampanii promocyjnej wraz z jej sprofilowaniem; wydłużenia okresu spłaty zaciągniętych zobowiązań finansowych; kompleksowego opracowania procedur wdrażania i dystrybucji instrumentów zwrotnych; przygotowywania konkursów na pośredników finansowych, by dostosować wymogi do poziomu rozwoju i możliwości lokalnych funduszy pożyczkowych/poręczeniowych; prowadzenia monitoringu i przeprowadzenia ewaluacji mid-term realizacji efektywności interwencji i udzielanego wsparcia.

➲ *Wyzwania rozwojowe gmin województwa opolskiego w kontekście zielonej gospodarki*

Głównym celem badania była ocena i analiza wpływu projektów realizowanych w województwie opolskim w latach 2007-2013 w szczególności w ramach PO KL (poddziałania 8.1.1 i 8.2.1) i RPO WO 2007-2013 (poddziałania 1.1.2 i 1.3.2 oraz działania 1.2 i 4.3) na rzecz rozwoju zielonej gospodarki w regionie oraz jednoczesne zidentyfikowanie kierunków rozwoju województwa opolskiego w perspektywie finansowej 2014-2020 w kontekście zielonej gospodarki. Zakres przedmiotowy badania obejmował RPO WO 2007-2013, PO KL 2007-2013, RPO WO 2014-2020.

Realizacja celu badania została dokonana w sposób zintegrowany (łączny) w województwie opolskim w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL, jak również niezależnie dla każdego z ww. Programów oraz w odniesieniu do RPO WO 2014-2020, poprzez analizę w szczególności poniższych obszarów badawczych:

- identyfikacja obecnego stanu zielonej gospodarki w województwie opolskim;
- ocena interwencji w zakresie działań na rzecz rozwoju zielonej gospodarki podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL (w odniesieniu do poszczególnych działań i poddziałań);
- sformułowanie rekomendacji w zakresie polityki rozwoju zielonej gospodarki w województwie opolskim na okres programowania 2014-2020.

W ramach badania zostało sformułowanych **7 rekomendacji**, z których **5** zostało **wdrożonych**, w tym 4 w całości, natomiast 2 zostały odrzucone.

Sformułowane przez ewaluatora rekomendacje dotyczyły m.in.:

- finansowania inwestycji związanych z efektywnością energetyczną, OZE oraz transportem niskoemisyjnym, realizowanych przez JST w ramach dotacji;
- stosowania dotacji w przypadku inwestycji o wysokim potencjale innowacyjnym, które jednocześnie wiążą się z wysokim ryzykiem inwestycyjnym;
- działań dotyczących edukacji i informowania o efektach ekologicznych projektów, które powinny być elementem wszystkich projektów związanych z ochroną środowiska;
- preferowania innowacyjnych działań prośrodowiskowych;
- włączenia przedsiębiorstw jako beneficjentów działań z zakresu efektywności energetycznej.

3. POSTĘP WDRAŻANIA PROGRAMU WG OSI PRIORYTETOWYCH

3.1 Oś priorytetowa 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu

3.1.1 Osiąganie celów i analiza postępów Osi priorytetowej 1

Celami Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* były:

- tworzenie warunków do inicjowania i rozwoju przedsiębiorczości w regionie, rozwoju innowacji i gospodarki opartej na wiedzy;
- rozwój regionalnego sektora B+R na rzecz wzrostu przedsiębiorczości;
- wzrost znaczenia turystyki, rekreacji i sportu jako czynników wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy regionu, szczególnie rynku pracy.

We wdrażanie Osi priorytetowej 1 zaangażowana była IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia. Od początku uruchomienia Programu IP II stopnia wdrażała Oś 1 z wyłączeniem poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno - sportowe świadczone przez sektor publiczny*. W lipcu 2009 r.[15] wdrażanie dwóch poddziałań tj. 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* zostało przekazane z IP II stopnia do IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację Osi priorytetowej 1 przeznaczono łącznie **182 343 581 Euro** w ramach EFRR, co stanowi **37%** alokacji na Program z EFRR, w tym dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania stanowią **24 300 000 Euro.** Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono **156 762 387 Euro** (86% alokacji na Oś).

W ramach Osi priorytetowej 1 zrealizowano m.in. projekty inwestycyjne (budowa, przebudowa, zakup środków trwałych oraz wyposażenie) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (w tym turystyczną i rekreacyjno-sportową), działalność okołobiznesową oraz podmioty sektora B+R.

Pomoc w ramach Osi priorytetowej 1 kierowana była głównie do przedsiębiorców sektora MŚP, instytucji otoczenia biznesu, szkół wyższych oraz jednostek naukowych.

3.1.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

⇒ przeprowadzono **35 naborów wniosków w procedurze konkursowej** oraz złożono pełną dokumentację projektową dla **5 projektów kluczowych** w ramach poddziałań 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz 1.4.*2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny;*

⇒ całkowita kwota alokacji z EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **179,14 mln Euro** [793,57 mln PLN], w tym: na nabory w ramach procedury konkursowej **171,22 mln Euro** [758,49 mln PLN], na nabory w ramach procedury pozakonkursowej **7,92 mln Euro** [35,08 mln PLN].

Wnioski złożone

⇒ złożono **2 143 wnioski** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;

⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **962,01 mln Euro** [4 261,61 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie ze środków EFRR **407,86 mln Euro** [1 806,77 mln PLN];

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymały **1 363 wnioski** na całkowitą wartość **680,83 mln Euro** [3 016,01 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **279,43 mln Euro** [1 237,85 mln PLN].

[15] zgodnie z zapisami Aneksu nr 3 do *Porozumienia w sprawie przekazania zadań z zakresu realizacji Osi priorytetowej 1 Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, z wyłączeniem poddziałania 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*, IP II stopnia wdraża Oś priorytetową 1, z wyłączeniem poddziałań 1.1.1, 1.3.1, 1.4.2.

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostały zaakceptowane **1 024 projekty** na całkowitą wartość **539,00 mln Euro** [2 387,72 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **219,50 mln Euro** [972,34 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **825 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **405,85 mln Euro** [1 797,86 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **169,71 mln Euro** [751,79 mln PLN];

⇒ poziom kontraktacji w ramach osi priorytetowej wyniósł ponad **101%**;

⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **95,22%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **4,78%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.*

Tabela 22. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na typy projektów*

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Udział projektów konkursowych/IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 1
1.	*konkursowy*	821	161,60	95,22%
2.	*IPI*	4	8,11	4,78%
RAZEM		**825**	**169,71**	**-**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

⇒ zgodnie z zapisami *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 (wersja nr 74)* z marca 2016 r. wybieranie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom Osi priorytetowej 1 w ramach poniższych poddziałań:

- 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*;
- 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*;
- 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny.*

W ramach podpisanych umów Osi 1, w całym okresie programowania, trzech beneficjentów wybrało mechanizm *cross-financingu* co przedstawia *Tabela 23*.

Tabela 23. *Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem cross-financingu w ramach Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu*

Działanie/poddziałanie	Podpisane umowy		
	Liczba umów	Całkowita wartość *[mln Euro]*	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*	2	3,95	2,44
1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*	1	0,23	0,08
Oś 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	**3**	**4,18**	**2,52**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Od uruchomienia Programu obszar ***Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość*** oraz ***Otoczenie biznesu*** w ramach *Strategii Europa 2020*, realizowany był w zakresie ośmiu kategorii: 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08 i 09. Wartość podpisanych **796 umów** w ramach tego obszaru wynosi **146,87 mln Euro** [650,61 mln PLN], co stanowi **94,97%** alokacji przeznaczonej na obszar.

Do końca 2016 r. w ramach obszaru ***Klimat, energia, mobilność*** realizowana jest kategoria 24, a wartość podpisanej umowy dla tej kategorii wynosi **2,38 mln Euro** [10,52 mln PLN], co stanowi ponad **1,13%** alokacji na obszar.

Informacje nt. realizacji *Strategii Europa 2020* w ramach Osi priorytetowej 1 przedstawiono w *Tabeli 24.*

Tabela 24. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 1*

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	% realizacji obszaru
Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth	*Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość*	1,**2**,**3**,**4**,**5**,**6**,**7**,**8**,**9**	146,87	94,97%
	Otoczenie biznesu			
Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; suistainable growth	*Klimat, energia, mobilność*	16,17,18,19,20,21,22,23, **24**,25,26,27,28,29,30,31, 32,33,34,35,36,37,38,39, 40,41,42,43,44,45,46,47, 48,49,50,51,52,53,54	2,38	1,13%
		RAZEM	**149,25**	**-**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 25.*

Tabela 25. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu*

Liczba naborów (konkursowe i IPI)	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*						
6 - konkursowych	59	40,19	33	17,32	30	14,32
1 - IPI	1	3,48	1	3,38	1	2,61
Razem 7 naborów	***60***	***43,67***	***34***	***20,70***	***31***	***16,93***
1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach*						
6 - konkursowych	1 160	52,32	510	26,19	408	20,24
Razem 6 naborów	***1 160***	***52,32***	***510***	***26,19***	***408***	***20,24***
1.2 *Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości*						
4 - konkursowe	9	42,04	5	23,03	5	23,03
Razem 4 nabory	***9***	***42,04***	***5***	***23,03***	***5***	***23,03***
1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw*						

Liczba naborów (konkursowe i IPI)	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
4 - konkursowe	43	12,57	27	7,63	27	7,21
Razem 4 nabory	***43***	***12,57***	***27***	***7,63***	***27***	***7,21***
1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*						
8 - konkursowe	557	149,74	275	71,18	211	48,44
Razem 8 naborów	***557***	***149,74***	***275***	***71,18***	***211***	***48,44***
1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*						
3 - konkursowe	273	72,85	142	42,03	114	31,02
Razem 3 nabory	***273***	***72,85***	***142***	***42,03***	***114***	***31,02***
1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*						
4 - konkursowe	37	25,82	27	19,92	26	17,34
4 - IPI	4	8,85	4	8,82	3	5,50
Razem 8 naborów	***41***	***34,67***	***31***	***28,74***	***29***	***22,84***
OGÓŁEM: 40 naborów	**2 143**	**407,86**	**1 024**	**219,50**	**825**	**169,71**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 1 zrealizowano projekty kluczowe mające na celu wsparcie infrastruktury otoczenia biznesu oraz rozwój turystyki jako gałęzi gospodarki Opolszczyzny.

Do końca 2016 r. zrealizowano 4 projekty w ramach Osi priorytetowej 1 ujęte w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*:

- *Regionalne Centrum Biznesu – Budowa Opolskiego Centrum Wystawienniczo – Kongresowego w Opolu;*
- *Stworzenie regionalnej bazy turystyczno-noclegowej przedgórza Gór Opawskich;*
- *Utworzenie Regionalnego Centrum Turystycznego Dolina Małej Panwi;*
- *Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Miasta Opola poprzez zagospodarowanie terenów wzdłuż Odry.*

Tabela 26. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013*

Nr i nazwa poddziałania	Liczba projektów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu	1	2,61
1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny	3	5,50
RAZEM	***4***	***8,11***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność w wysokości **167,00 mln Euro** [739,79 mln PLN] dofinansowania z EFRR, co stanowi ponad **99%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **166,98 mln Euro** [739,72 mln PLN], co stanowi ponad **99%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 1.

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 skorygowała wydatki kwalifikowalne dot. VAT w ramach Osi priorytetowej 1 zadeklarowane do Komisji Europejskiej o kwotę niekwalifikowalną w wysokości 3,4 mln Euro [14,3 mln PLN], w tym z EFRR: 1,5 mln Euro [6,3 mln PLN].

Kwoty dot. VAT wykazane w Euro wynikają z kursów rzeczywiście stosowanych w procesie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej, a nie z przeliczenia PLN na Euro wg kursu zastosowanego w *Sprawozdaniu końcowym.*

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wydatków dot. VAT – Załącznik XIV Kwoty podatku VAT wycofane/odzyskane z deklaracji do Komisji Europejskiej***

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 18-19.*

Wykres 18. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

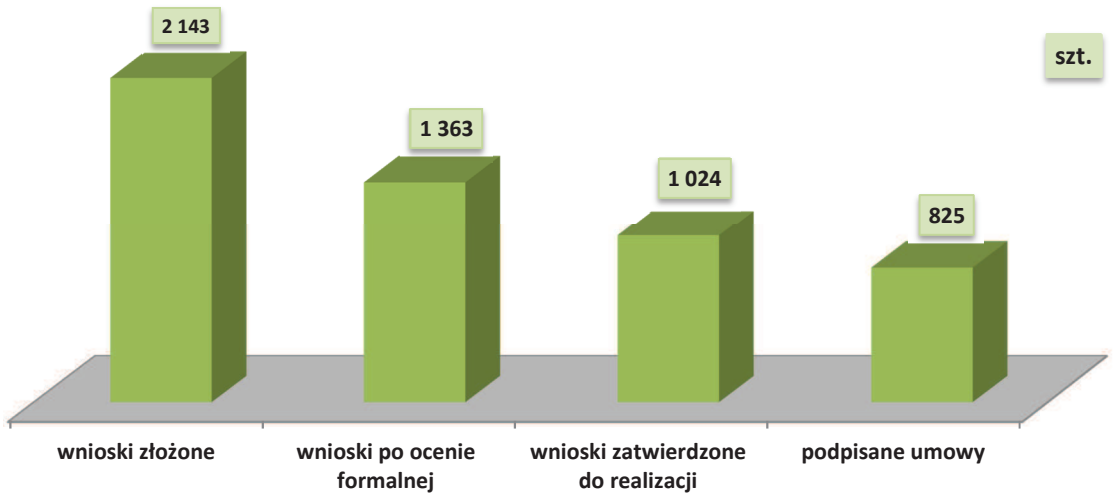

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Wykres 19. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 1 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

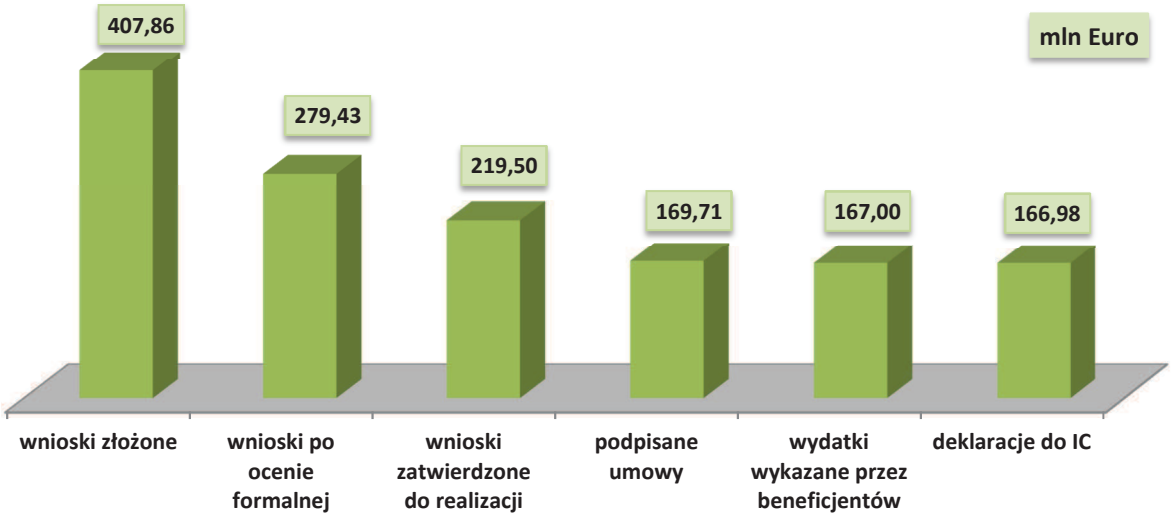

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

3.1.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 1

Terytorialny - wg siedziby beneficjenta

W ramach Osi priorytetowej 1 projekty realizowali beneficjenci ze wszystkich powiatów województwa opolskiego oraz beneficjenci spoza województwa. Najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków na wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu byli beneficjenci z **Miasta Opola** (61,58 mln Euro), **powiatu opolskiego** (17,18 mln Euro) oraz **strzeleckiego** (14,66 mln Euro).

W dalszej kolejności pod względem poziomu dofinansowania z EFRR uplasowały się powiaty: krapkowicki (12,73 mln Euro) i kędzierzyńsko-kozielski (11,94 mln Euro). Z punktu widzenia poprawy atrakcyjności województwa opolskiego najistotniejszy jest jednak fakt, że rozwój przedsiębiorczości, choć w różnym stopniu, wspierany jest na terenie całego województwa (*Mapa 3*).

Ponad **68,7%** (116,64 mln Euro) środków skierowanych zostało na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast około **31,3%** (53,07 mln Euro) na terenach wiejskich.

Mapa 3. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 1 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg rodzajów beneficjentów

Analizując rozkład udzielonego wsparcia według typów beneficjentów, najszersze grono odbiorców stanowili **przedsiębiorcy** (58,75%), dla których przeznaczono zdecydowaną większość środków w ramach Osi priorytetowej 1. Z bezpośredniego wsparcia skorzystało **530 mikroprzedsiębiorców** (51,1 mln Euro) **130 małych przedsiębiorstw** (27,9 mln Euro) oraz **73 średnie przedsiębiorstwa** (20,7 mln Euro).

Ponadto, wielu przedsiębiorców skorzystało z pośredniego wsparcia w postaci pożyczek i poręczeń w ramach instrumentów inżynierii finansowej, na które przeznaczono ponad 23 mln Euro (szerzej w punkcie 2.1.6.5 *Instrumenty inżynierii finansowej*), a także z pomocy instytucji otoczenia biznesu i jednostek naukowo-badawczych.

W ramach Osi priorytetowej 1 realizowane były także projekty z zakresu usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez podmioty publiczne (głównie jednostki samorządu terytorialnego), które otrzymały dofinansowanie w wysokości 22,84 mln Euro.

Wykres 20. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 1*

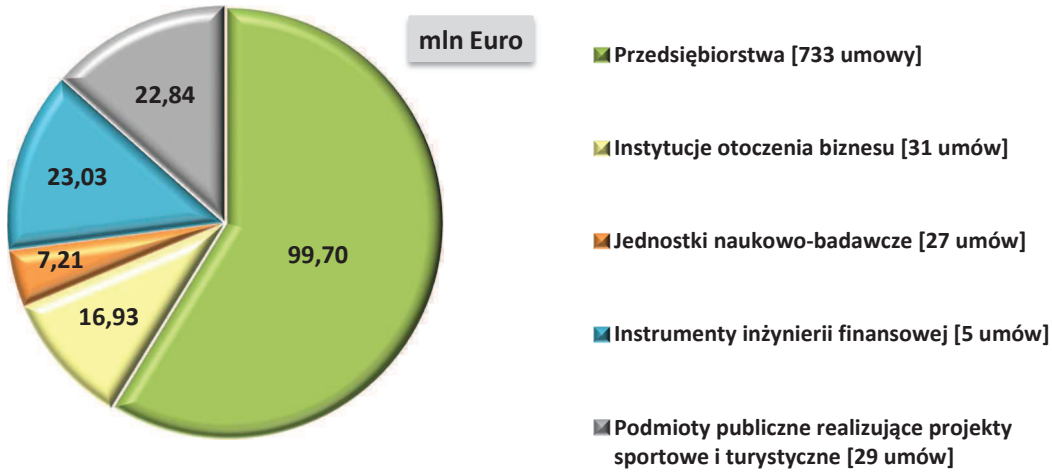

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg sektorów gospodarki

IZ RPO WO 2007-2013 dokonała analizy projektów realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1 pod względem struktury branżowej i sektorów gospodarki. Biorąc pod uwagę zakres dostępnych danych z badań zostały wyłączone umowy zawarte pomiędzy funduszami pożyczkowymi/funduszem poręczeniowym a ostatecznymi beneficjentami (przedsiębiorcami).

Wykres 21. *Struktura realizowanych projektów w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013 wg sektorów gospodarki*

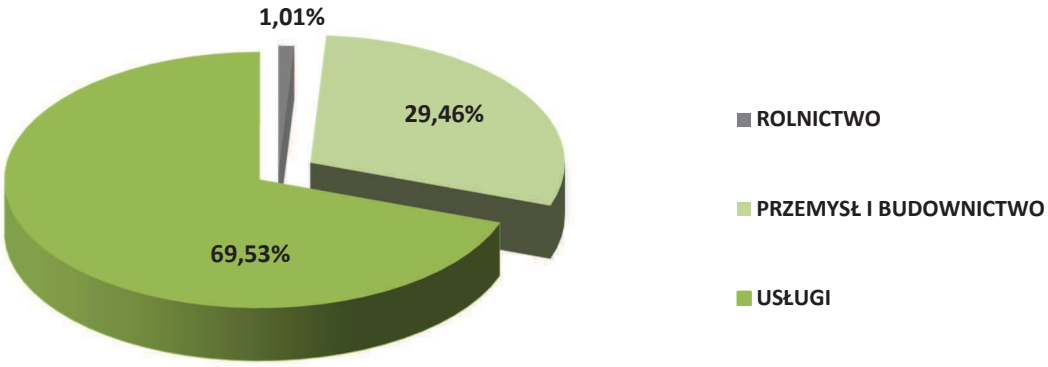

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

Z analizy struktury sektorów gospodarki wspartych w ramach Osi priorytetowej 1 w ramach podpisanych umów *(Wykres 22)* wynika, iż dominującym sektorem był sektor usług, do którego skierowano łącznie 118 mln Euro EFRR, co stanowi ponad 69,5%. Na drugim miejscu znajduje się przemysł i budownictwo dofinansowany na kwotę EFRR ok. 50 mln Euro, co stanowi blisko 29,5%. Najmniej środków trafiło do beneficjentów prowadzących działalność w obszarze rolnictwa (1,7 mln Euro).

Poniższy *Wykres 22* ilustruje strukturę branżową przedsięwzięć realizowanych w ramach Osi priorytetowej 1.

Wykres 22. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 1 wg Sekcji PKD 2007*

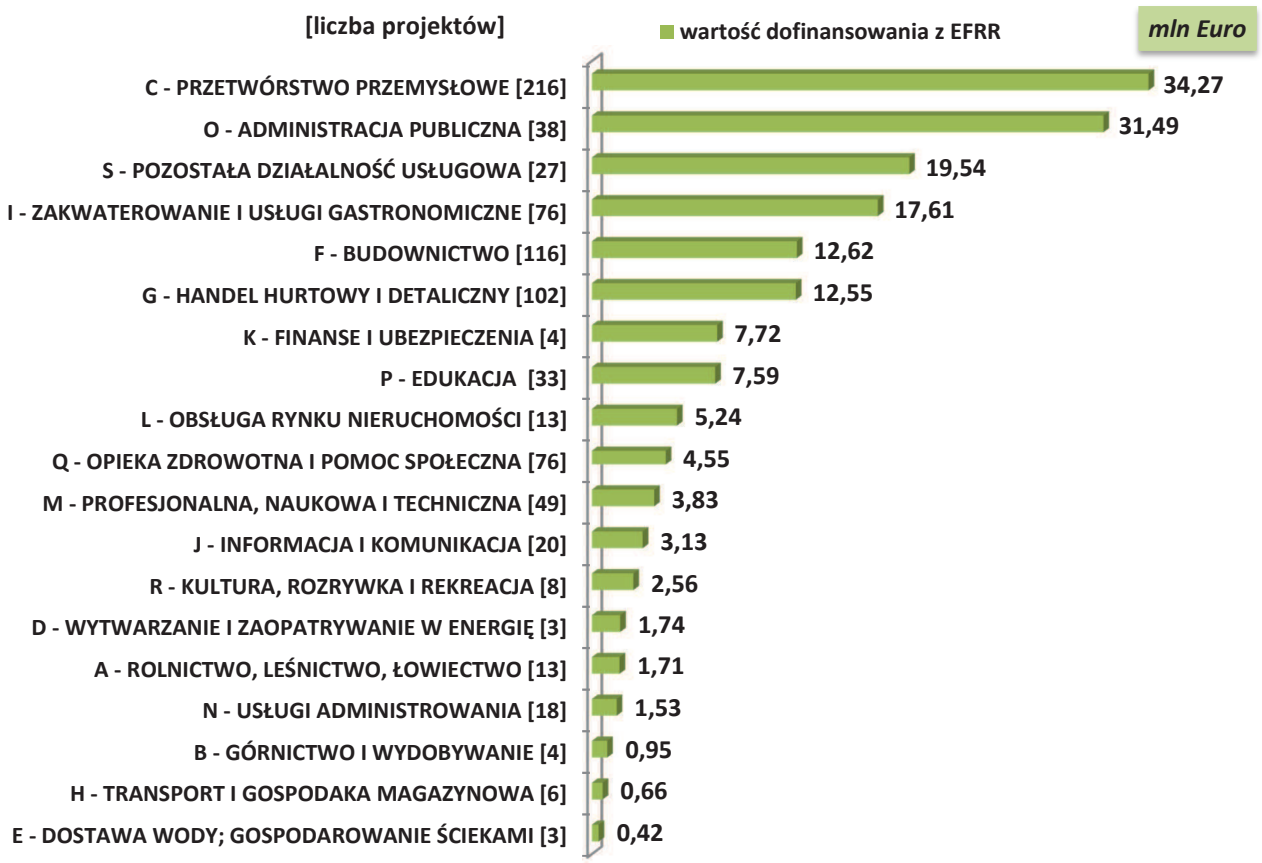

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

Najwięcej umów oraz najwyższa kwota wsparcia w zakresie dofinansowania z EFRR trafiła do Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* w zakresie której podpisano łącznie 216 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 34,27 mln Euro. W sekcji największą skalą wsparcia objęte zostały poniższe działy:

- Dział 25 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (35 projektów na kwotę EFRR 6,53 mln Euro);
- Dział 16 *Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania* (31 projektów na kwotę EFRR 4,94 mln Euro);
- Dział 23 *Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych* (22 projekty na kwotę EFRR 4,39 mln Euro);
- Dział 22 *Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych* (20 projektów na kwotę EFRR 3,81 mln Euro);
- Dział 20 *Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych* (13 projektów na kwotę EFRR 2,61 mln Euro);
- Dział 24 *Produkcja metali* (6 projektów na kwotę EFRR 2,54 mln Euro).

Drugą pod względem uzyskanego wsparcia w Osi 1 jest, Sekcja O *Administracja publiczna* w ramach której podpisano 38 umów o dofinansowanie na kwotę EFRR 31,49 mln Euro. W ramach w/w Sekcji przeważającą większość stanowiły projekty gminnych jednostek samorządu terytorialnego z obszaru turystyki (27 projektów na kwotę EFRR 22,62 mln Euro) i instytucji otoczenia biznesu (10 projektów na kwotę dofinansowania z EFRR 6,54 mln Euro).

Kolejne miejsce zajmuje Sekcja S *Pozostała działalność usługowa*, w której przeważającą część stanowiły projekty z Działu 94 *Działalność organizacji członkowskich* (12 projektów na kwotę 18,30 mln Euro) i Działu 96 *Pozostała indywidualna działalność usługowa* (14 umów na kwotę EFRR 1,22 mln Euro). Beneficjentami w/w Sekcji były m.in. fundacje, przedsiębiorstwa, stowarzyszenia, kościół katolicki.

Na czwartej pozycji zaklasyfikowały się projekty wdrażane w ramach Sekcji I *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* (76 projektów na kwotę EFRR 17,61 mln Euro). Dofinansowanie w ramach tej Sekcji otrzymały projekty z Działu 55 *Zakwaterowanie* w zdecydowanej większości z Grupy 55.1 *Hotele i podobne obiekty zakwaterowania* (33 projekty na kwotę EFRR 8,57 mln Euro) oraz z Działu 56 *Działalność usługowa związana z wyżywieniem* w ramach Grupy 56.1 *Restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne* (35 projektów na 8,27 mln Euro z EFRR).

Duże znaczenie budownictwa (Sekcja F *Budownictwo*) w gospodarce regionu potwierdza podział wg sekcji PKD projektów zrealizowanych w ramach Osi priorytetowej 1 – 116 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 12,62 mln Euro. Najwyższy poziom dofinansowania tej branży stanowiły poniższe działy:

- Dział 43 *Roboty budowlane specjalistyczne* (67 projektów na kwotę EFRR 6,79 mln Euro);
- Dział 42 *Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej* (28 projektów na kwotę EFRR 3,29 mln Euro);
- Dział 41 *Roboty budowlane związane z wznoszeniem budynków* (21 projektów na kwotę EFRR 2,54 mln Euro).

Ponad 12,55 mln Euro w ramach 102 umów przypadało na Sekcję G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.* Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w Sekcji G otrzymane środki unijne przeznaczyli na projekty z poniższych działów:

- Dział 47 *Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi* (41 projektów na kwotę EFRR 6,34 mln Euro);
- Dział 46 *Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi* (37 projektów na kwotę EFRR 4,49 mln Euro);
- Dział 45 *Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych* (24 projekty na kwotę EFRR 1,72 mln Euro).

Na podobnych pozycjach uplasowały się Sekcja P *Edukacja* i Sekcja K *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa*, w ramach których łącznie podpisano 37 umów o dofinansowanie. Wartość podpisanych umów wynosi 15,31 mln Euro.

Ponad 5,24 mln Euro wsparcia otrzymało 13 beneficjentów działających w Sekcji L *Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.*

Natomiast działające w Sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*, np. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, gabinety rehabilitacji i laboratoria analityczne, otrzymały wsparcie z EFRR o wartości blisko 4,55 mln Euro w ramach 76 podpisanych umów.

Biorąc pod uwagę udział projektów w ogólnej liczbie projektów zrealizowanych w ramach Osi priorytetowej 1 dominowały projekty z Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe* (216 projektów), Sekcji F *Budownictwo* (116 projektów), Sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (102 projekty) oraz Sekcji I *Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne* i Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (po 76 projektów).

Najmniejszy udział w strukturze branżowej w zakresie liczby podpisanych umów wykazały podmioty działające w Sekcji E *Dostawa* wody; *gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją,* Sekcji D *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię* (po 3 projekty) oraz Sekcji B *Górnictwo i wydobywanie* i K *Finanse i ubezpieczenia* (po 4 projekty).

Szczegółowe informacje nt. udziału poszczególnych Sekcji PKD w dofinansowaniu EFRR przedstawiono na *Wykresie 23.*

Wykres 23. *Udział poszczególnych Sekcji PKD 2007 w dofinansowaniu EFRR w ramach podpisanych umów w Osi priorytetowej 1*

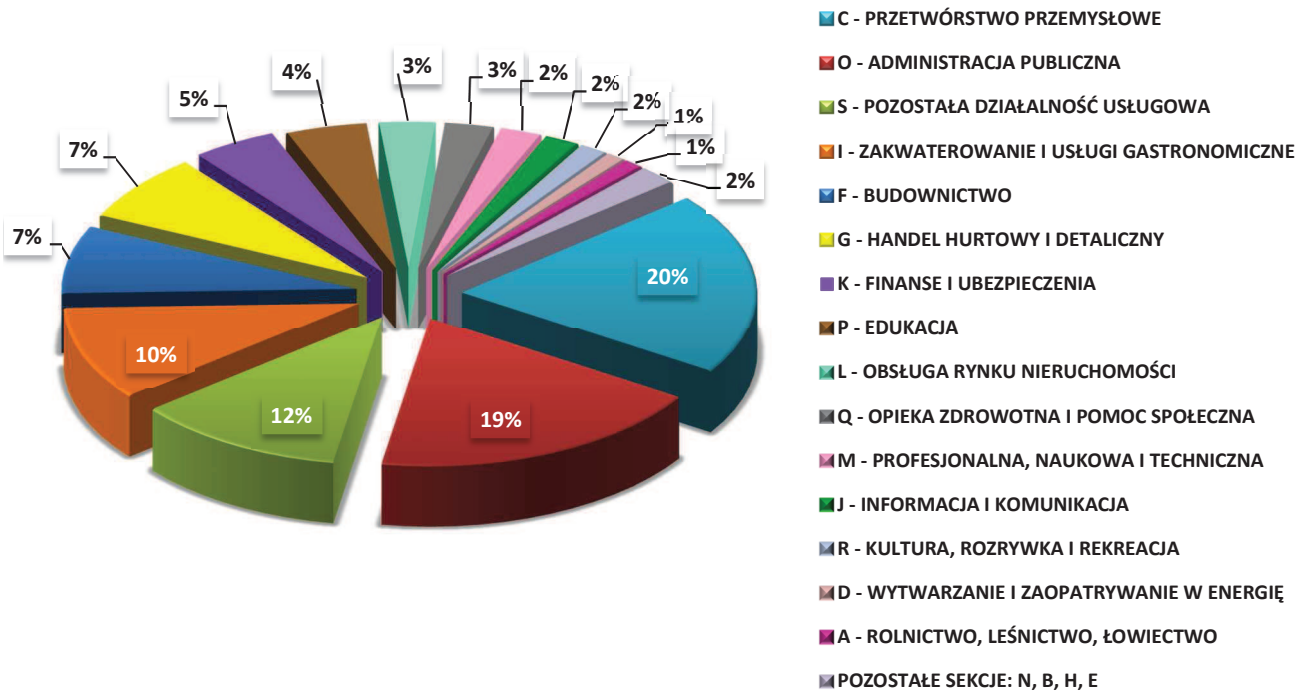

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

3.1.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 1 RPO WO 2007-2013 były projekty realizowane w ramach wybranych działań PO IG 2007-2013. Inwestycje realizowane były przede wszystkim przez przedsiębiorców i miały na celu rozwój gospodarki w oparciu o innowacyjne przedsięwzięcia. Również działania gminnych jednostek samorządu terytorialnego wpisują się w obszar przedsiębiorczości i innowacji.

Na terenie województwa opolskiego zrealizowano 175 projektów w obszarze wsparcia działalności B+RT, innowacyjności, przedsiębiorczości oraz turystyki na kwotę dofinansowania UE 112,67 mln Euro.

Ponadto z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 zrealizowano jeden projekt w kategorii 02 (*Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych)* dotyczący przebudowy budynków 1 i 3 Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki w II Kampusie Politechniki Opolskiej.

Tabela 27. *Projekty zrealizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu innowacji, przedsiębiorczości i turystyki*

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Dofinansowanie z UE *[mln Euro]*
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013			
Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość			
01	*Działalność B+RT prowadzona w ośrodkach badawczych*	3	0,87
03	*Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, miedzy MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.)*	1	0,01
04	*Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)*	21	10,36
05	*Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw*	88	1,92
07	*Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)*	45	89,64
08	*Inne inwestycje w przedsiębiorstwa*	6	5,42
09	*Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP*	10	0,20
RAZEM		**174**	**108,42**
Turystyka			
57	*Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych*	1	4,25
RAZEM		**1**	**4,25**
RAZEM POIG 2007-2013		**175**	**112,67**
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość			
02	*Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych*	*1*	*4,37*
RAZEM PO IiŚ 2007-2013		**1**	**4,37**
RAZEM PO		***176***	***117,04***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.1.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu

W ramach Osi priorytetowej 1 zrealizowano **824** projekty w tym **439** w obszarze rozwój przedsiębiorczości, **5** projektów z zakresu inżynierii finansowej, **237** projektów z zakresu innowacji, badań i rozwoju technologicznego oraz **143** projekty z zakresu turystyki.

Do końca 2016 r. nie zatwierdzono wniosku o płatność końcową dla jednego projektu zrealizowanego w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*, gdzie toczy się postępowanie administracyjne. Informacje nt. przedmiotowego projektu zamieszczono w *Załączniku XII*.

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

W ramach Osi priorytetowej 1 zrealizowano 15 wskaźników produktu i 14 wskaźników rezultatu. Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 1 prezentuje *Tabela 28.* Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową. Wartości wskaźników wyrażonych w jednostce *mln Euro* zostały przeliczone wg kursu Europejskiego Banku Centralnego z dnia 29 listopada 2016 r. tj. 1 Euro = 4,4299 PLN, tj. kursu przyjętego do obliczeń finansowych w sprawozdaniu końcowym.

Tabela 28. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 1 od uruchomienia Programu*

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
			wartość obecna	*%*	
Wskaźniki produktu					
1.1	*Liczba projektów z zakresu B+R, w tym:* [szt.]	**80**	**68**	*85,0*	*osiągnięty*
a	*w MSP*	**38**	**41**	*107,9*	*osiągnięty*
1.2	*Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi* [szt.]	**140**	**143**	*102,1*	*osiągnięty*
1.3	*Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa:* [szt.]	**674**	**732**	*108,6*	*osiągnięty*
a	*mikro: do 9 pracujących*	**475**	**531**	*111,8*	*osiągnięty*
b	*małe: 10-49 pracujących*	**131**	**129**	*98,5*	*osiągnięty*
c	*średnie: 50-249 pracujących*	**68**	**72**	*105,9*	*osiągnięty*
d	*innowacyjne przedsięwzięcia*	**140**	**149**	*106,4*	*osiągnięty*
e	*przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem*	**22**	**25**	*113,6*	*osiągnięty*
f	*firmy funkcjonujące nie dłużej niż 2 lata od powstania*	**197**	**194**	*98,5*	*osiągnięty*
1.4	*Liczba powstałych firm w wyniku wsparcia* [szt.]	**36**	**18**	*50,0*	*nieosiągnięty*
a	*w tym funkcjonujące przez pierwsze dwa lata po powstaniu*	**29**	**18**	*62,1*	*nieosiągnięty*
1.5	*Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji* [mln Euro]	**25,5**	**23,03**	*90,3*	*osiągnięty*
1.6	*Liczba projektów z zakresu turystyki* [szt.]	**174**	**143**	*82,2*	*osiągnięty*
1.7	*Wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie* [mln Euro]	**17,1**	**13,07**	*76,4*	*osiągnięty*
Wskaźniki rezultatu					
1.8	*Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty badawcze, w tym* [szt.(EPC)]:	**68**	**58**	*85,3*	*osiągnięty*
a	*kobiety*	**34**	**5,5**	*16,2*	*nieosiągnięty*
b	*mężczyźni*	**34**	**52,5**	*154,4*	*przekroczony*
1.9	*Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym* [szt. (EPC)]:	**3 080**	**3 082,58**	*100,1*	*osiągnięty*
a	*kobiety*	**1 540**	**664**	*43,1*	*nieosiągnięty*
b	*mężczyźni*	**1 540**	**2 418,58**	*157,1*	*przekroczony*
c	*na obszarach wiejskich*	**1 482**	**1 282,45**	*86,5*	*osiągnięty*

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
			wartość obecna	*%*	
1.10	*Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym* [szt. (EPC)]:	**896**	**943,73**	*105,3*	*osiągnięty*
a	*kobiety*	**448**	**318**	*71,0*	*nieosiągnięty*
b	*mężczyźni*	**448**	**625,73**	*139,7*	*przekroczony*
c	*na obszarach wiejskich*	**473**	**466**	*98,5*	*osiągnięty*
1.11	*Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach* [szt.]	**170**	**214**	*125,9*	*przekroczony*
1.12	*Dodatkowo wprowadzone inwestycje* [mln Euro]	**171,2**	**136,64**	*79,8*	*osiągnięty*
1.13	*Liczba wspartych przedsiębiorstw* [szt.]	**520**	**637**	*122,5*	*osiągnięty*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.*

Biorąc pod uwagę wartości osiągnięte na koniec 2016 roku, 20 wskaźników w ramach Osi priorytetowej 1 osiągnęło wartości docelowe założone na etapie programowania, wartości docelowe dla 4 wskaźników zostały przekroczone (poziom odchylenia przekracza 25%); wartości docelowe dla 5 wskaźników zostały nieosiągnięte (poziom odchylenia jest większy od -25%).

Dodatkowo, w *Załączniku IVa* zaprezentowano syntetyczne wyjaśnienia dla wskaźników określonych w *SZOOP RPO WO 2007-2013,* dla których wartości zrealizowane odbiegają o ponad +/- 25% od wartości docelowej.

KOMENTARZ DO NIEOSIĄGNIĘTYCH LUB PRZEKROCZONYCH WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW OSI PRIORYTETOWEJ 1

➢ ***Liczba powstałych firm w wyniku wsparcia,***

– ***w tym funkcjonujące przez pierwsze dwa lata po powstaniu***

- Wskaźnik realizowany był w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach* dla naboru dotyczącego założenia działalności gospodarczej (Start-up). Pomimo wysokiego zainteresowania wnioskodawców naborem, tylko 1/3 złożonych wniosków spełniła wymogi formalne. Na niski poziom realizacji wskaźników znaczący wpływ miały również rezygnacje beneficjentów z podpisania umów, a także ich rozwiązywanie. W ramach przedmiotowego naboru podpisano wszystkie umowy z listy projektów wybranych do dofinansowania, żadne projekty nie pozostały na liście rezerwowej, wobec czego docelowa wartość wskaźnika została osiągnięta jedynie na przedstawionym poziomie;
- Warto podkreślić, że założono prawidłowy koszt jednostkowy wskaźnika: w momencie szacowania wartości docelowej przyjęto, że średnia wartość dotacji na założenie działalności gospodarczej wyniesie około 60 tys. PLN; w ramach dofinansowanych 18 projektów średnia wartość dotacji wyniosła nieco ponad 55 tys. PLN. Wsparcie zostało więc udzielone zgodnie z przyjętymi założeniami; spotkało się jednak z mniejszym zainteresowaniem niż przewidywano;
- IZ RPO WO 2007-2013 nie planowała kolejnych naborów dla osób fizycznych zamierzających otworzyć własną działalność gospodarczą, ze względu na fakt, iż w ramach koordynacji polityki spójności w województwie opolskim, potrzeby regionu w zakresie wsparcia rozpoczęcia działalności gospodarczej w znacznej mierze zostały zaspokojone poprzez działania realizowane w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013:
  - bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej otrzymały **5 764 osoby**, z czego **3 467 osób** w ramach poddziałania 6.1.3 *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych* i **2 297 osób** w ramach działania 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*;

  - w ramach 6.1.3 wysokość dotacji z EFS wyniosła łącznie **ponad 22,3 mln Euro**, w ramach 6.2 **ponad 40,6 mln Euro** z EFS (kwota obejmowała jednak także wsparcie inne niż dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej);

- mając na uwadze nadal niski poziom przedsiębiorczości w województwie opolskim oraz doświadczenia uzyskane w okresie programowania 2007-2013, wsparcie na założenie działalności gospodarczej jest kontynuowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach RPO WO 2014-2020.

➢ ***Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – etaty badawcze, w tym:***

  - ***kobiety,***
  - ***mężczyźni***

- Wskaźniki były realizowane w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* oraz 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach;*
- Warto podkreślić, że wartość docelowa wskaźnika głównego dotyczącego utworzenia etatów badawczych została zrealizowana w ponad 85% przyczyniając się tym samym do realizacji celów Programu i Osi priorytetowej 1;
- Przyczyną znaczących dysproporcji w realizacji wskaźników w podziale na płeć było błędne założenie IZ RPO WO 2007-2013 na etapie programowania, iż proporcja nowych miejsc pracy w stosunku do płci wynosić będzie 50% do 50%;
- Struktura zatrudnienia w polskiej nauce w różnych dziedzinach, potwierdza dysproporcję w podziale na płeć. Zgodnie z danymi GUS w 2015 r. w Polsce pracownicy naukowo-badawczy (personel B+R) zatrudnieni byli na ponad **82,5 tys. EPC**, z czego kobiety stanowiły około 35% (w województwie opolskim to około 42%);
- Ponadto, rozbieżności w deklarowanej liczbie osób zatrudnionych w wyniku realizacji projektu wynikają z tego, iż na etapie wnioskowania o dofinansowanie beneficjenci nie są w stanie zawsze trafnie określić płci osób, które zostaną zatrudnione, ze względu na konieczność zachowania zgodności działań z literą prawa;
- Mając na uwadze fakt, że w województwie opolskim nadal udział pracowników zatrudnionych w sektorze B+R jest dwukrotnie niższy niż średni dla Polski, a region charakteryzuje się wciąż niskim poziomem innowacyjności, wsparcie w tych obszarach jest kontynuowane w ramach RPO WO 2014-2020.

➢ ***Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym:***

  - ***kobiety,***
  - ***mężczyźni***

➢ ***Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym:***

  - ***kobiety,***
  - ***mężczyźni***

- Wskaźniki były realizowane w ramach trzech poddziałań skierowanych bezpośrednio do przedsiębiorstw: poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach,* 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach,* 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa,* a także w ramach poddziałania 1.4.2 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczone przez sektor publiczny* (wyłącznie w zakresie wskaźnika dot. miejsc pracy w turystyce);
- Warto podkreślić, że wartość docelowa wskaźników głównych dotyczących miejsc pracy w przedsiębiorstwach oraz w dziedzinie turystyki zostały zrealizowane odpowiednio w ponad 100% i 105%, przyczyniając się tym samym do realizacji celów Programu i Osi priorytetowej 1;

- Przyczyną znaczących dysproporcji w realizacji wskaźników w podziale na płeć było błędne założenie IZ RPO WO 2007-2013 na etapie programowania, iż miejsca pracy tworzone będą w połowie dla kobiet i w połowie dla mężczyzn;
- Analizując dane statystyczne w zakresie aktywności na rynku pracy widoczna jest dysproporcja w podziale na płeć. Zgodnie z danymi za 2015 r. w województwie opolskim aktywnych zawodowo pracujących było 391 tys. osób, z czego 176 tys. osób stanowiły kobiety (tj. około 45%);
- Ponadto, rozbieżności w deklarowanej liczbie osób zatrudnionych w wyniku realizacji projektu wynikają z tego, iż na etapie wnioskowania o dofinansowanie beneficjenci nie są w stanie zawsze trafnie określić płci osób, które zostaną zatrudnione, ze względu na konieczność zachowania zgodności działań z literą prawa.

DODATKOWE MIEJSCA PRACY UTWORZONE W RAMACH PROGRAMU

Należy zauważyć, że oprócz miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach, turystyce oraz sektorze B+R (łącznie **3 256,31 szt. (EPC)**, w tym **719,5 dla kobiet**), dzięki wsparciu ze środków RPO WO 2007-2013 wygenerowane zostały dodatkowe etaty mające istotne znaczenie dla rynku pracy. Wskaźniki te nie zostały wprost zaplanowane w ramach Programu, dlatego nie przełożyły się bezpośrednio na wartości programowe, nie można jednak pominąć faktu ich powstania. Stanowią bowiem wartość dodaną realizacji projektów unijnych w województwie opolskim.

Dla kompleksowego obrazu wpływu Programu na rynek pracy IZ RPO WO 2007-2013 monitorowała pośrednie miejsca pracy wykazywane przez beneficjentów we wnioskach o płatność końcową, a także w sprawozdaniach merytorycznych funduszy pożyczkowych i funduszu poręczeniowego.

Dzięki zaangażowaniu środków EFRR powstało dodatkowo (w ramach pozostałych działań i osi priorytetowych) łącznie **1 683 miejsca pracy**, z czego **610 przeznaczonych jest dla kobiet**, co stanowi **36,24%** ogółu wykreowanych etatów.

Warto wspomnieć także o wynikach ankiety przeprowadzonej przez IZ RPO WO 2007-2013, w której zebrane zostały informacje nt. pośrednich miejsc pracy, powstałych nieprzewidywalnie, w związku z realizacją projektów. Według stanu na 31 grudnia 2011 r., beneficjenci wykazali niemal **180 miejsc pracy** (umowy o pracę, umowy cywilnoprawne, kontrakty lekarskie czy menadżerskie), w tym **31%** stanowiły **miejsca pracy dla kobiet**.

➢ ***Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach***

- Wskaźnik był realizowany w ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu;*
- Na etapie szacowania wartości docelowej założono wsparcie 7 nowych inkubatorów oraz 1 parku przemysłowo-technologicznego; natomiast ze względu na większe zainteresowanie i dostępność środków dofinansowano 11 nowych inkubatorów, 4 rozbudowano, wsparto także Park Naukowo-Technologiczny w Opolu, co znalazło bezpośrednie przełożenie na większą liczbę przedsiębiorstw ulokowanych w tych instytucjach;
- Należy podkreślić, że przedsiębiorstwa ulokowane w parkach technologicznych i inkubatorach stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* i Programu; ponadto, wartość osiągnięta nieznacznie odbiega od założonej na etapie programowania;
- Ze względu na konieczność dalszego wspierania instytucji otoczenia biznesu w województwie opolskim, zaprogramowano na ten cel środki w ramach RPO WO 2014-2020. Akcent jednak został przesunięty na rozwój zaawansowanych, wyspecjalizowanych usług IOB, odzwierciedlających rzeczywiste potrzeby biznesowe sektora MŚP.

➲ ***Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań/poddziałań***

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans***

➲ *Informacje nt. spójności działań z Krajowym Programem Reform przedstawiono w punkcie 2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020*

OBSZAR: ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI [działanie 1.1]

Projekty zrealizowane w obszarze *rozwój przedsiębiorczości* wpisały się w szeroko zakrojone cele *Strategii Europa 2020* określone w ramach projektów przewodnich *Unia innowacji* oraz *Polityka przemysłowa w erze globalizacji.* Pierwsza z przywołanych inicjatyw ma na celu wzmocnienie finansowania badań i innowacji w celu przekształcenia innowacyjnych pomysłów w funkcjonujące produkty i usługi, a tym samym pobudzania wzrostu gospodarczego. Z kolei drugi projekt przewodni ma się przyczyniać do rozwoju instytucji otoczenia biznesu zwłaszcza w zakresie wspierania MŚP.

W ramach działania 1.1 zostało zrealizowanych **439 projektów**, z czego **31 projektów** w ramach poddziałania 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu* oraz **408 projektów** w ramach poddziałania 1.1.2 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach.*

OBSZAR: WSPARCIE INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU [poddziałanie 1.1.1]

Konieczność ukierunkowania wsparcia na instytucje otoczenia biznesu jako niezbędny element w budowie efektywnego systemu wparcia innowacji, została wskazana już w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2004-2013.* W województwie opolskim funkcjonują instytucje (wsparte również środkami RPO WO 2007-2013), których zadaniem jest świadczenie wyspecjalizowanych i łatwo dostępnych usług na rzecz firm. Jednak nadal istnieje potrzeba przepływu informacji pomiędzy samymi instytucjami, jak i w relacjach z przedsiębiorcami. Oferta opolskich IOB jest nadal zbyt mało zróżnicowana i wymaga podejmowania przez te jednostki różnorodnych form aktywności i oferowania nowych profesjonalnych usług innowacyjnych. Konieczność dalszego wspierania IOB została wskazana także w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.*

Celem poddziałania 1.1.1 było wzmocnienie sektora otoczenia biznesu i ułatwienie firmom dostępu do profesjonalnych usług okołobiznesowych w celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw województwa opolskiego. Projekty realizowane w tym obszarze miały stymulować konkurencyjność i rozwój gospodarki poprzez wspieranie przedsiębiorczości, poprawę jakości instytucji otoczenia biznesu oraz zapewnienie przedsiębiorcom lepszego dostępu do tych instytucji.

Stworzenie warunków do inicjowania i rozwoju przedsiębiorczości w regionie, rozwoju innowacji i gospodarki opartej na wiedzy miało miejsce głównie poprzez wsparcie inkubatorów przedsiębiorczości, parków technologicznych, parków naukowo-technologicznych, klastrów i centrów logistycznych.

W ramach poddziałania 1.1.1 w 31 projektach udało się wesprzeć **24 instytucje otoczenia biznesu** (niektóre zrealizowały po 2 projekty) wzmacniając ich zasoby kadrowe **83 nowymi miejscami pracy** (**35 dla kobiet**) oraz zachęcając je do różnorodnych form aktywności, podnoszenia kompetencji i wzbogacenia oferty aż o **161** nowych usług. Dzięki temu IOB przyczyniły się do powstania **282 nowych firm** i wsparły działalność ponad **6700 przedsiębiorstw** (m.in. z branży budowlanej, meblarskiej, rolnej, turystycznej, ochrony środowiska, technologii IT). Ogromnie ważne stało się również stworzenie nowoczesnego zaplecza dla parku technologicznego i inkubatorów, które dotychczas dysponowały raczej niewielką infrastrukturą i w ograniczonym stopniu współpracowały z jednostkami badawczo-rozwojowymi.

Wsparte IOB świadczyły przede wszystkich usługi okołobiznesowe (tj. doradztwo, szkolenia, dostęp do infrastruktury i pomieszczeń) dla wszystkich rodzajów przedsiębiorstw; część jednak ukierunkowała swoje wsparcie na firmy z branży budowlanej, paliwo-energetycznej czy z obszaru IT.

Powstało 11 nowych inkubatorów przedsiębiorczości (np. Kluczborski Inkubator Przedsiębiorczości; Regionalny Inkubator Przedsiębiorczości w Prudniku czy Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Uniwersytecie Opolskim), 4 zostały rozbudowane. W ramach programu w ich otoczeniu udało się ulokować **214 przedsiębiorstw**; stworzono **88 stanowisk „open space”** oraz zapewniono dostęp do **40 sal konferencyjno-szkoleniowych**.
Powstały także **centra/sfery biznesu** oraz **centra transferu technologii** i **zaawansowanych technologii**, np. Opolskie Centrum Energii Odnawialnej, Dobrodzieńskie Centrum Biznesu, Opolskie Centrum Wysokich Technologii na rzecz Zrównoważonego Rozwoju czy Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych.

Mimo, że ponad połowa z projektów została zrealizowana w Mieście Opolu (16 projektów) to niezwykle istotną rolę odegrały również te realizowane poza stolicą regionu (po 4 projekty w powiatach: strzeleckim i oleskim; po 2 projekty w powiecie kluczborskim i nyskim oraz po 1 projekcie na terenie powiatów: kędzierzyńsko-kozielskiego, prudnickiego i opolskiego. Zgodnie z zapisami RSI instytucje otoczenia biznesu powinny mieć charakter lokalny, bliski terytorialnie podmiotom, dla których świadczone są usługi.

Na *Mapie 4* przedstawiono specjalizacje branżowe instytucji otoczenia biznesu w województwie opolskim.

Mapa 4. *Specjalizacje branżowe IOB w województwie opolskim*

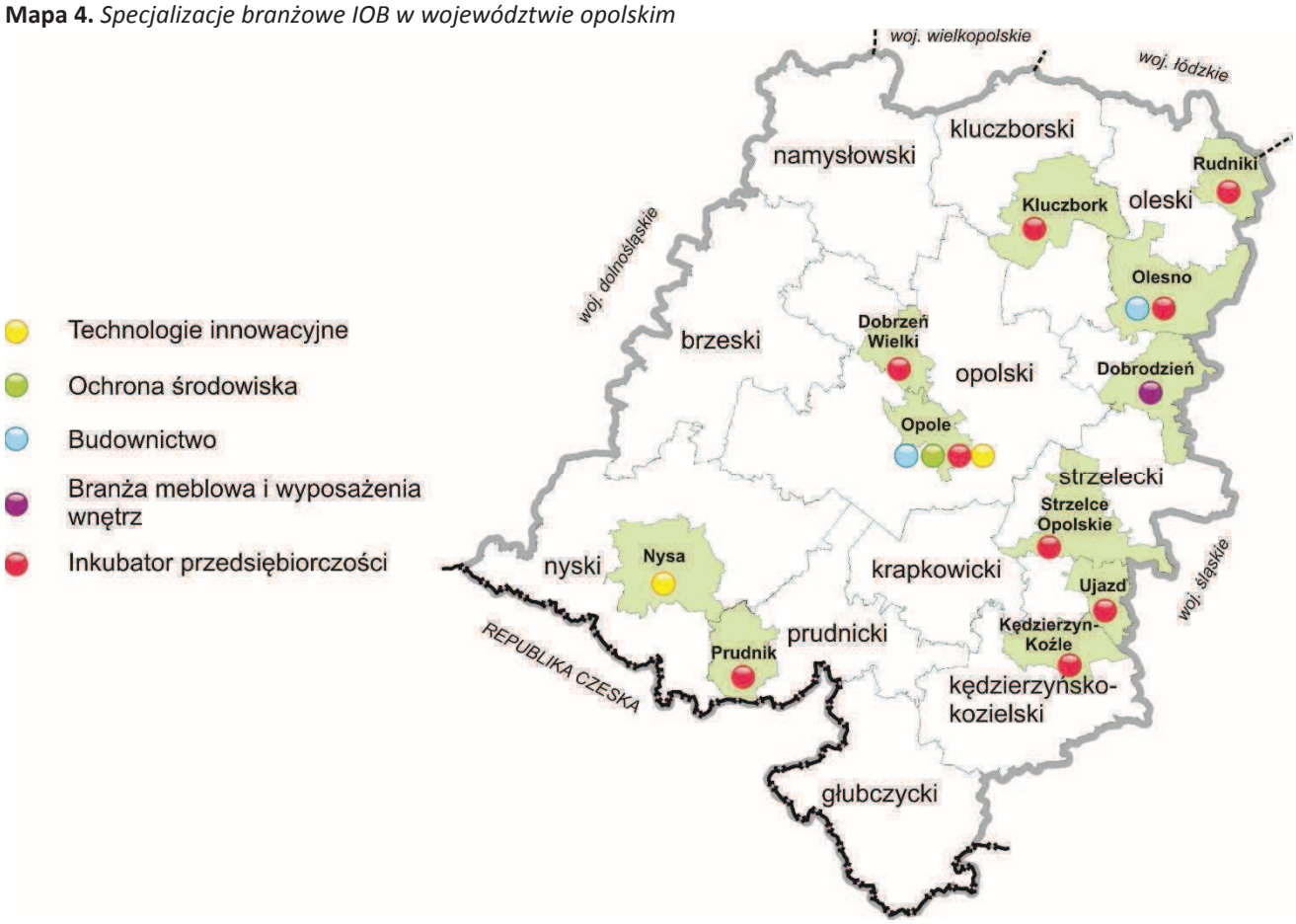

Źródło*: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

W ramach RPO WO 2014-2020 kontynuowane jest wsparcie instytucji otoczenia biznesu, które ma charakter komplementarny do działań realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013. Akcent jednak został położony na rozwój zaawansowanych, wyspecjalizowanych usług IOB, odzwierciedlających rzeczywiste potrzeby biznesowe sektora MŚP. Stosowany jest popytowy system dystrybucji środków dla IOB, np. poprzez system voucherów dla MŚP. Wynika to m.in. z potrzeby przejścia IOB do prowadzenia działalności na zasadach rynkowych.

OBSZAR: INWESTYCJE W MIKROPRZEDSIĘBIORSTWACH [poddziałanie 1.1.2]

Od początku uruchomienia Programu w tym obszarze zrealizowano 408 projektów, z czego większość (403) w ramach kategorii interwencji 08 *Inne inwestycje w przedsiębiorstwa.* Pozostałe 5 projektów zrealizowano w ramach kategorii interwencji 06 *Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (…).*

Analizując rozkład zrealizowanych projektów w ramach Sekcji PKD 2007, pierwszą pod względem wielkości pozyskanego dofinansowania jest **Sekcja C *Przetwórstwo przemysłowe*,** w ramach której zrealizowano **91** inwestycji o wartości dofinansowania z EFRR przekraczającej **5,5 mln Euro.** Jest to odzwierciedleniem struktury opolskiej gospodarki, gdzie przemysł odgrywa istotną rolę, w szczególności podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, wodę i gaz.

Kolejną grupę stanowią przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w **Sekcji F *Budownictwo***, w ramach której zrealizowano **86** inwestycji, czyli ponad 1/5 inwestycji w poddziałaniu 1.1.2. Ich wartość to

ponad **4,8 mln Euro** dofinansowania z EFRR. Ze względu na znaczne zasoby surowców mineralnych, istniejący potencjał naukowo-badawczy powiązany z branżą budowlaną oraz wykwalifikowane zasoby pracy, sektor budownictwa jest jednym z ważniejszych czynników budowania pozycji regionalnej gospodarki. Zgodnie ze *Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.* budownictwo jest także obszarem o dużym znaczeniu dla rozwoju regionu i stanowi jedną ze zdefiniowanych specjalizacji regionalnych województwa.

Następne znaczące ze względu na kwoty pozyskanego dofinansowania z EFRR sekcje to: **Sekcja G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle*** (61 projektów na kwotę dofinansowania z EFRR 2,9 mln Euro) oraz **Sekcja Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*** (68 projektów na kwotę dofinansowania z EFRR 2,5 mln Euro).

Analizując zakończone inwestycje pod kątem uzyskanych efektów rzeczowych:

- utworzono **1 141,75** miejsc pracy (**171,5** dla kobiet), w tym **437,25** na obszarach wiejskich;
- działalność gospodarczą rozpoczęło **18** mikroprzedsiębiorstw;
- w ramach nowopowstałych firm bezpośrednio powstało **18** nowych miejsc pracy (w tym 3 dla kobiet);
- zakupiono ponad **5,5 tys.** środków trwałych;
- dzięki dokonanym inwestycjom przedsiębiorstwa zaoferowały blisko **1000** usług/produktów;
- **21** mikroprzedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji przyczyniających się do ochrony środowiska.

Warto także zaznaczyć, iż **ok. 35% projektów** (142) **zrealizowały firmy** stosunkowo **nowe na rynku**, tj. funkcjonujące nie dłużej niż 2 lata od powstania.

Wszystkie projekty zrealizowane w tym poddziałaniu ze względu na wkład włożony do rozwoju potencjału gospodarczego regionu poprzez stosowanie nowoczesnych rozwiązań realizowały równocześnie cele założone w inicjatywach flagowych *Unia innowacji* oraz *Polityka przemysłowa w erze globalizacji* – wyznaczonych dla priorytetu *Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji*. Tym samym założony w *Strategii Europa 2020* wzrost gospodarczy osiągany jest poprzez tworzenie produktów i usług opartych na nowych, innowacyjnych technologiach.

W ramach RPO WO 2014-2020 kontynuowane jest wsparcie dla sektora mikroprzedsiębiorstw ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym, przede wszystkim w ramach specjalizacji regionalnych, w większym niż dotychczas stopniu także w formie instrumentów finansowych. Realizowane projekty dotyczą m.in. rozwoju współpracy gospodarczej i promocji przedsiębiorstw w wymiarze krajowym i międzynarodowym; rozbudowy przedsiębiorstw prowadzących do wprowadzenia na rynek nowych produktów/usług, zmiany procesu produkcyjnego lub sposobu świadczenia usług; stosowania produktów i usług opartych na TIK.

OBSZAR: INSTRUMENTY INŻYNIERII FINANSOWEJ [działanie 1.2]

Od uruchomienia Programu w ramach działania 1.2 kwotą blisko **25 mln Euro** zasilone zostały **3** instrumenty inżynierii finansowej. Dwa z realizowanych projektów polegają na utworzeniu funduszu pożyczkowego dla sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, a trzeci projekt dotyczy wsparcia regionalnego funduszu poręczeniowego.

W ramach działania 1.2 łącznie przeprowadzono IV nabory wniosków. Do końca okresu sprawozdawczego realizowanych jest 5 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę dofinansowania EFRR 24,97 mln Euro[16] (102 mln PLN), co stanowi 100% alokacji przeznaczonej na działanie.

Do zakończenia okresu sprawozdawczego beneficjenci działania 1.2 podpisali łącznie **1 252** umowy z przedsiębiorcami (**1 125** pożyczek i **127** poręczeń), co zaangażowało w sumie **54,24 mln Euro** ze środków EFRR.

[16] Zgodnie z kursem Euro przekazania przez IC deklaracji do KE.

Projekty realizowane w obszarze inżynierii finansowej wpisują się w cel *Strategii Europa 2020* pn. *Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji* i projekty przewodnie *Unia Innowacji* oraz *Polityka przemysłowa w erze globalizacji*, w których podkreśla się konieczność ułatwienia przedsiębiorcom niedrogiego dostępu do finansowania inwestycji.

Rozwój i poprawa dostępności instrumentów inżynierii finansowej to także jedno z działań zaplanowanych do realizacji w zaktualizowanym *Krajowym Programie Reform* w ramach obszaru *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego*.

W okresie 2014-2020 w jeszcze większym stopniu będą wspierane instrumenty finansowe udzielające wsparcia przedsiębiorstwom z sektora MSP. Jak pokazuje praktyka RPO WO 2007-2013 pożyczki są dobrym instrumentem wsparcia przedsiębiorczości, jak i rozwoju regionu, dlatego ten rodzaj finansowania będzie dostępny w obszarze innowacji, nowych produktów i usług, efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii.

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.5 Instrumenty inżynierii finansowej***

OBSZAR: INNOWACJE, BADANIA, ROZWÓJ TECHNOLOGICZNY [działanie 1.3]

Projekty zrealizowane w obszarze *innowacje, badania, rozwój technologiczny* wpisują się w cel *Strategii Europa 2020: Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy.* Realizacji tego celu służy przede wszystkim projekt przewodni *Unia innowacji,* który ma za zadanie poprawić warunki ramowe i dostęp do finansowania badań i innowacji. Druga inicjatywa: *Polityka przemysłowa w erze globalizacji* ma na celu poprawę otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP oraz wspieranie rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych.

Z danych statystycznych wynika, iż nasz region charakteryzuje się jedną z niższych w kraju relacją nakładów na działalność B+R w stosunku do produktu krajowego brutto. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową ogółem w 2015 r. wyniosły 121,2 mln PLN, w tym w sektorze przedsiębiorstw osiągnęły wartość 52 mln PLN, co plasuje województwo opolskie na przedostatnim miejscu w kraju. Pod względem liczby zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów Opolszczyzna zajmuje 12 pozycję wśród pozostałych województw. Zgodnie z danymi z BDL w roku 2015 w regionie opolskim zostało zgłoszonych 78 wynalazków oraz udzielono 49 patentów.

Gospodarka województwa opolskiego charakteryzuje się wciąż małym potencjałem sektora wysokich technologii, dlatego niezwykle istotne dla wzrostu konkurencyjności było ułatwienie dostępu do innowacji i wspieranie procesu wdrażania wyników badań w przedsiębiorstwach. Korzystanie z innowacji i transferu nowych technologii, szczególnie przez powiązanie takich instytucji, jak: przedsiębiorstwa, uczelnie i jednostki naukowe, daje szanse na zmniejszanie luki rozwojowej istniejącej między obecnym poziomem rozwoju gospodarki naszego regionu a gospodarkami innych regionów UE.

W ramach działania 1.3 *Innowacje, badania, rozwój technologiczny* zrealizowano **237** projektów, z czego **27** projektów w ramach poddziałania 1.3.1 *Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw* oraz **210** projektów w ramach 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*.

Do końca 2016 r. nie zatwierdzono wniosku o płatność końcową dla jednego projektu zrealizowanego w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*, gdzie toczy się postępowanie administracyjne. Informacje nt. przedmiotowego projektu zamieszczono w *Załączniku XII.*

W wyniku realizacji zakończonych projektów:

- utworzono **1 112,83** miejsc pracy (**194** dla kobiet), w tym **358,2** na obszarach wiejskich;
- powstało **55** etatów badawczych, w tym **4,5** dla kobiet;
- powstało **45** laboratoriów badawczych, w tym **25** w przedsiębiorstwach;
- z usług **20** laboratoriów utworzonych w sektorze B+R skorzystało **37** przedsiębiorstw;
- zakupiono **293** sztuk aparatury badawczo-rozwojowej;
- wdrożono **2** systemy teleinformatyczne;

- przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury zrealizowano **16** projektów badawczych, rozwojowych i celowych;
- zrealizowano **143** projekty współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi;
- wdrożonych zostało **175** wyników prac B+R;
- powstały **444** nowe produkty/usługi;
- **9** przedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji w zakresie ochrony powietrza;
- **6** przedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji w zakresie gospodarki odpadami;
- **2** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie wyniosła **13,07 mln Euro**.

PROJEKTY Z ZAKRESU B+R

Projekty dotyczące wsparcia sfery badawczo-rozwojowej realizowane były zarówno przez jednostki badawczo-rozwojowe w ramach kategorii interwencji 02 *Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci komputerowe łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych* i 03 *Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami (…),* jak i przez przedsiębiorstwa w ramach kategorii interwencji 04 *Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych).* Niedostateczny poziom nakładów na działalność i infrastrukturę B+R, skutkował mało konkurencyjną ofertą skierowaną do sektora przedsiębiorstw. Wynikła stąd konieczność podejmowania przedsięwzięć ukierunkowanych na wzmocnienie sektora B+R pracującego na rzecz innowacyjnej gospodarki oraz inicjowanie i rozszerzanie współpracy pomiędzy sektorem B+R a podmiotami gospodarczymi, która umożliwiałaby transfer nowych technologii do sfery działalności firm.

W ramach poddziałania 1.3.1 realizowane były projekty zmierzające do zwiększenia oferty jednostek sektora B+R na potrzeby gospodarki oraz zachęcenia przedsiębiorców do wykorzystania wyników prac B+R jako czynnika rozwoju przedsiębiorstw. W celu podniesienia konkurencyjności regionu zwiększono potencjał badawczo-rozwojowy, wspierający innowacyjną gospodarkę. Wsparciem objęto wyposażenie w sprzęt i niezbędną infrastrukturę jednostek sfery B+R, które prowadziły badania na rzecz innowacyjnych sektorów gospodarki. Wzmocniono współpracę sektora B+R z przedsiębiorstwami, służącą zwiększeniu transferu nowoczesnych rozwiązań technologicznych, produktowych oraz organizacyjnych do przedsiębiorstw i instytucji. Upowszechniano również praktyki proinnowacyjne, zwłaszcza wśród przedsiębiorców i instytucji publicznych poprzez komercjalizację wynalazków i wiedzy. W ramach poddziałania 1.3.1 zrealizowano **27 projektów,** w obrębie których objęto wsparciem **9 ośrodków badawczych.** Utworzono **3 etaty badawcze** (w tym **1 dla kobiet**).

Zrealizowane projekty dotyczyły zakupu maszyn, urządzeń, wyposażenia oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych ze wsparciem jednostek naukowych w zakresie podnoszenia stopnia innowacyjności, wdrożenia systemów teleinformatycznych, czy gospodarki elektronicznej. W ramach poddziałania 1.3.1 utworzono **20 laboratoriów** w szkołach wyższych i innych jednostkach naukowych, prowadzących badania na rzecz nowoczesnych technologii produkcyjnych. Projekty umożliwiły również budowę lub przebudowę obiektów niezbędnych do prowadzenia badań. Zakupiono maszyny, urządzenia, wyposażenie oraz wartości niematerialne i prawne związane z rozwojem transferu technologii i udoskonalenia sieci współpracy między MSP, między MSP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami i ośrodkami badawczymi, naukowymi i technologicznymi. W ramach **projektów współpracy pomiędzy jednostkami badawczymi a MSP** podjęto **143 przedsięwzięcia**. Zaowocowało to **16 transferami technologii i 70 nowymi wdrożeniami.** Zrealizowane projekty obejmowały również promocję innowacji, transferu technologii oraz rozwój współpracy między MSP, między MSP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, w tym udział w targach i wystawach.

Ponadto, w ramach kategorii interwencji 04 *Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych)*, **41 przedsiębiorstw** dofinansowanych w ramach poddziałania 1.3.2 **zrealizowało projekty z zakresu B+R.** Dzięki wsparciu utworzono **48 etatów badawczych**, w tym **4,5 dla kobiet**. Wprowadzono **53** nowe usługi/produkty oraz wdrożono **55 wyników prac B+R**. Utworzono także **24 laboratoria**.

Wszystkie zakończone inwestycje przyczyniły się do zwiększenia wykorzystania potencjału instytucji naukowo-badawczych w województwie, tj. realizacji jednego z celów *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2004-2013*, a także *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 r.* Zrealizowane przedsięwzięcia poprawiły jakość prowadzonych badań naukowych oraz umożliwiły stworzenie wysokich standardów kształcenia młodej kadry, co przyczyniło się do podniesienia poziomu opolskiego środowiska naukowego, zwiększając jego atrakcyjność, jako partnera we współpracy z innymi podmiotami.

PROJEKTY INNOWACYJNE

W ramach poddziałania 1.3.2 zrealizowano **149 projektów innowacyjnych** w ramach kategorii interwencji 07 *Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.).*

Analizując zrealizowane inwestycje można stwierdzić, że ponad połowa przedsiębiorców współpracowała z uczelniami wyższymi z województwa opolskiego (Politechnika Opolska, Uniwersytet Opolski), a także spoza regionu, np. Politechniką Warszawską czy Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie. Przy realizacji projektów beneficjenci współpracowali również z innymi regionalnymi jednostkami B+R, tj. Instytut Materiałów Wiążących w Opolu, Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych w Opolu, Instytut Ciężkiej Syntezy Organicznej „Blachownia" w Kędzierzynie-Koźlu oraz krajowymi, np. Instytutem Spawalnictwa. Ponadto, sporo przedsiębiorców prowadziło badania w ramach własnych jednostek B+R.

W zrealizowanych projektach można wyróżnić 3 rodzaje wprowadzanych innowacji: produktowe, procesowe i proceduralne. Największą grupę stanowią beneficjenci, którzy wdrożyli jednocześnie innowacje procesowe i produktowe (58%). Natomiast najrzadziej wprowadzaną innowacją była innowacja proceduralna, dotycząca zmian w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Zauważyć także można nieznaczną przewagę innowacji procesowej (wprowadzanie zmian w technologii, nowych maszyn i urządzeń), na którą zdecydował się co 5 beneficjent, nad innowacją produktową (wprowadzanie nowych/ulepszonych lub zmodernizowanych produktów i usług).

Wykres 24. *Udział poszczególnych rodzajów innowacji w ramach zakończonych projektów innowacyjnych (kategoria interwencji 07)*

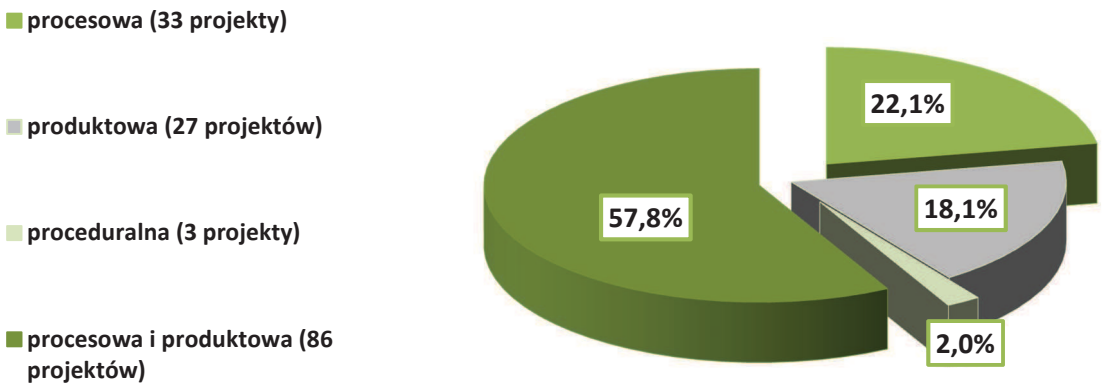

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

W rezultacie inwestycji, które zostały zakończone:

- utworzono **958,83** miejsc pracy (**184** dla kobiet), w tym **320,2** na obszarach wiejskich;
- powstało **7** etatów badawczych;
- wdrożono **105** wyników prac B+R;
- utworzono **1** laboratorium w przedsiębiorstwie;
- powstało **359** nowych produktów/usług;
- **3** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie ochrony powietrza;
- **2** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki odpadami;

- zmniejszyła się ilość wytwarzanych odpadów o ponad **180 ton/rok**.

Biorąc pod uwagę strukturę branżową zakończonych projektów największą grupę stanowiły przedsiębiorstwa w ramach branż należących do **Sekcji C *Przetwórstwo przemysłowe*** (93 projekty na kwotę dofinansowania z EFRR blisko 24 mln Euro). W sekcji największą skalą wsparcia objętych zostało 6 działów PKD:

- dział 25 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (17 projektów);
- dział 22 *Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych* (12 projektów);
- dział 16 *Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania* (10 projektów);
- dział 28 *Produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń* (10 projektów);
- dział 23 *Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych* (10 projektów);
- dział 10 *Produkcja artykułów spożywczych* (6 projektów).

Drugą grupę stanowią projekty zakończone w **Sekcji F *Budownictwo,*** w ramach których dofinansowano 18 projektów kwotą 4,3 mln Euro z EFRR.

Trzecią najczęściej występującą kategorią są projekty zrealizowane w Sekcji G *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (7,6% kwoty dofinansowania w ramach projektów innowacyjnych).

PRZEDSIĘWZIĘCIA POWIĄZANE ZE ŚRODOWISKIEM

Na terenie województwa opolskiego technologie środowiskowe w sektorze przedsiębiorstw wdrażane były w RPO WO 2007-2013 w ramach kategorii interwencji 06 *Wsparcie na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (…).* Najczęściej wskazywane przez beneficjentów korzyści z tytułu wdrażania technologii środowiskowych to: ograniczenie energochłonności i materiałochłonności procesów produkcyjnych, obniżkę emisji dwutlenku węgla przez przedsiębiorstwa, zmniejszenie zanieczyszczenia gleby, wody i powietrza lub poziomu hałasu, powtórne wykorzystanie odpadów (recykling) i odzysk energii.

W ramach RPO WO 2007-2013 w poddziałaniu 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* w ramach kategorii interwencji 06 zakończyła się realizacja **20 projektów prośrodowiskowych i ekoinnowacyjnych.** W wyniku ich realizacji:

- **6** przedsiębiorstw dokonało zmian w produkcji w zakresie ochrony powietrza, w tym dokonano ograniczenia emisji głównych zanieczyszczeń powietrza, tj. m.in. dwutlenku siarki, tlenu siarki, tlenku azotu, pyłów o **15,68 ton/rok**;
- **3** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki odpadami;
- **2** przedsiębiorstwa dokonały zmian w produkcji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej;
- utworzono **138** miejsc pracy (**9** dla kobiet), w tym **35** na obszarach wiejskich;
- wdrożono **15** wyników prac B+R;
- wprowadzono **33** nowe produkty/usługi;
- wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie wyniosła ponad **10,8 mln Euro.**

Osiągnięcie celów energetyczno-klimatycznych zapisanych w *Strategii Europa 2020* wymaga dalszego finansowania działań proekologicznych ze środków pomocowych w ramach RPO WO 2014-2020. Są to środki zdecydowanie większe niż w perspektywie 2007-2013, gdyż niski poziom innowacyjności w województwie opolskim wymaga dalszego intensywnego wspierania w kierunku tworzenia warunków do rozwoju nowoczesnych i innowacyjnych przedsiębiorstw. Wybierane do dofinansowania projekty dotyczą zaplecza badawczo-rozwojowego przedsiębiorstw, a także finansowania procesu powstawania innowacji (od pomysłu do rynku).

OBSZAR: TURYSTYKA [działanie 1.4]

Turystyka jest jednym z bardziej dynamicznych sektorów gospodarki. Jest instrumentem polityki regionalnej, aktywizacji społeczeństw lokalnych oraz budowy trwałych podstaw rozwoju gospodarczego. Od jej funkcjonowania zależy istnienie innych gałęzi gospodarki, a także budowa świadomości społecznej, identyfikacji regionalnej ludności, budowa korzystnych postaw społecznych.

Projekty zrealizowane w obszarze *turystyka* przyczyniły się do realizacji założeń *Strategii Europa 2020,* zapisanych w projektach przewodnich: *Unii innowacji* i *Polityki przemysłowej w erze globalizacji* (poddziałanie 1.4.1 *Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa*) oraz *Europy efektywnie korzystającej z zasobów* (poddziałanie 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*) w zakresie inwestycji przewidujących budowę ścieżek rowerowych.

Analiza SWOT w Programie wykazała, iż słabą stroną Opolszczyzny jest niewystarczająca infrastruktura dla potrzeb turystyki, zarówno na obszarach wiejskich, jak i miejskich. Atrakcyjność turystyczną regionu w znacznej mierze obniża słaba sieć obiektów noclegowych oraz nierozbudowana, w relacji z możliwościami i atrakcjami, sieć szlaków turystycznych oraz ścieżek dydaktycznych i proekologicznych. Do tego dochodzi niski stan wiedzy społeczeństwa o walorach turystycznych regionu spowodowany brakiem sprawnego regionalnego i lokalnego systemu informacji turystycznej regionu i nie w pełni wykorzystanego systemu promocji turystycznej.

Analizując wskaźniki w obszarze turystyki widać wyraźnie, że podejmowane w ramach obszaru turystyki interwencje przyczyniły się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu poprzez zdecydowany wpływ na proces tworzenia nowych miejsc pracy: dzięki realizacji projektów turystycznych powstały **943,73** miejsca pracy (**318** dla kobiet), w tym **466** na obszarach wiejskich.

Ponadto, widoczna jest poprawa w zakresie innych wskaźników. Nastąpił znaczący wzrost ***liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania*** z 5179 miejsc w 2007 r. do 6916 miejsc w 2015 r. W stosunku do 2007 r. przybyło **turystycznych obiektów hotelowych**, których na koniec 2015 r. było już 140 (w stosunku do 108 w 2007 r.). Przybyło **także turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych:** w 2015 r. z noclegów w województwie opolskim skorzystało 39 378 osób (w 2007 r. było to 36 601 osób). Widoczny jest także **wzrost liczby udzielonych noclegów w turystycznych obiektach noclegowych**: w 2015 r. było to ponad 730 tys. noclegów (wzrost o ponad 145 tys. w stosunku do 2007 r.).

OBSZAR: WSPARCIE USŁUG TURYSTYCZNYCH I REKREACYJNO-SPORTOWYCH ŚWIADCZONYCH PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWA [poddziałanie 1.4.1]

W ramach Poddziałania 1.4.1 realizowane były projekty zmierzające do budowy nowych oraz podniesienia standardu technicznego istniejących obiektów bazy infrastrukturalnej usług turystycznych oraz rekreacyjno-sportowych. Unowocześnienie infrastruktury turystycznej i rekreacyjno-sportowej przyczyniło się do podniesienia jakości usług oferowanych turystom przez przedsiębiorstwa, jak również wzrostu atrakcyjności i konkurencyjności województwa dla lokalnych i ponadregionalnych inwestorów. Podejmowane działania przyczyniły się do wydłużenia sezonu turystycznego w regionie oraz do ułatwienia dostępu do obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych.

W zakresie Poddziałania 1.4.1 zrealizowano **114 projektów,** w ramach których objęto wsparciem inwestycyjnym **75 mikroprzedsiębiorstw, 33 małe przedsiębiorstwa i 6 średnich przedsiębiorstw.** Znalazły się wśród nich projekty utworzenia nowych obiektów usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych, projekty podnoszące standard techniczny istniejących już obiektów, jak i projekty ułatwiające dostęp mieszkańców do tych obiektów, co przyczyniło się do wzrostu atrakcyjności i konkurencyjności województwa. Zaowocowało to stworzeniem **828 nowych miejsc pracy** (**268** dla kobiet), w tym **445** na obszarach wiejskich.

Ponadto, wybudowano **95 obiektów turystycznych i rekreacyjnych**, przebudowano kolejnych **78**. Turystom udostępniono niemal **1 000** miejsc noclegowych; blisko **3 mln turystów** skorzystało (bądź skorzysta jeszcze w najbliższych latach) ze zmodernizowanej bazy obiektów turystycznych i rekreacyjnych.

OBSZAR: WSPARCIE USŁUG TURYSTYCZNYCH I REKREACYJNO-SPORTOWYCH ŚWIADCZONYCH PRZEZ SEKTOR PUBLICZNY [poddziałanie 1.4.2]

Głównym celem poddziałania *1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny* był wzrost znaczenia produktów turystycznych i rekreacyjno-sportowych jako czynnika stymulującego rozwój społeczno-gospodarczy województwa opolskiego poprzez podniesienie atrakcyjności regionu oraz podniesienie standardu infrastruktury sportowej, jak również poprawa dostępu mieszkańców do tych dóbr.

W ramach Poddziałania 1.4.2 zrealizowano **29 projektów** (w tym 3 w procedurze pozakonkursowej), w wyniku których podmioty publiczne rozszerzyły ofertę sportowo-rekreacyjną województwa opolskiego. Dzięki realizacji przedsięwzięć zapewniony został dostęp do profesjonalnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej (wykorzystywanej przez cały rok), umożliwiającej organizację zawodów sportowych oraz imprez kulturalnych. Projekty przyczyniły się do poprawy warunków szkoleniowo-treningowych dla wyselekcjonowanych kadr zawodniczych reprezentujących województwo w kraju i zagranicą oraz młodzieży uzdolnionej sportowo, a także do zapewnienia bezpieczeństwa rozgrywania zawodów sportowych. Inwestycje te stanowiły odpowiedź na słabą i niedostatecznie rozwiniętą bazę sportowo-rekreacyjną oraz ograniczony dostęp do nowoczesnych obiektów tego typu.

W wyniku realizacji zakończonych projektów:

- utworzono **115,7** miejsc pracy (**50** dla kobiet), w tym **21** na obszarach wiejskich;
- **12** obiektów turystycznych i rekreacyjnych zostało wybudowanych, kolejnych **11** przebudowanych;
- ponad **900 tys.** osób skorzystało z powstałych/zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych;
- ponad **460 tys.** osób zostało odbiorcami produktów turystycznych powstałych w wyniku realizacji projektów;
- wybudowano **9,3 km** szlaków turystycznych, kolejne **4,25 km** przebudowano;
- długość wybudowanych lub oznakowanych/wytyczonych ścieżek rowerowych przekroczyła **108 km**;
- z systemu rezerwacji i informacji turystycznej skorzystało **34 tys.** turystów.

Pełne wykorzystanie walorów turystycznych województwa opolskiego wymagało wzmożonej promocji regionu, informującej o możliwościach i formach wypoczynku, imprezach kulturalnych i sportowych odbywających się w województwie opolskim. W ramach kilku projektów zrealizowanych w poddziałaniu 1.4.2 przeprowadzono szerokie działania promocyjne, o oddziaływaniu ponadregionalnym, które przyczyniły się do wzrostu atrakcyjności regionu dla turystów, inwestorów i mieszkańców, przyczyniając się do realizacji jednego z celów *Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020* – stworzenia nowoczesnych usług oraz atrakcyjnej oferty turystyczno-kulturalnej. Ponadto, dzięki realizacji kampanii promocyjnych w mediach i Internecie, nastąpiła poprawa rozpoznawalności zasobów i produktów turystycznych województwa opolskiego wśród mieszkańców (turystów) z Polski, w tym głównie z sąsiednich województw.

Wyniki badań ewaluacyjnych

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne***

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 1

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej***

3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

➲ ***Problemy we wdrażaniu Programu miały charakter horyzontalny, szczegółowy opis przedstawiono w punkcie 2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze***

Schemat 6. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 1*

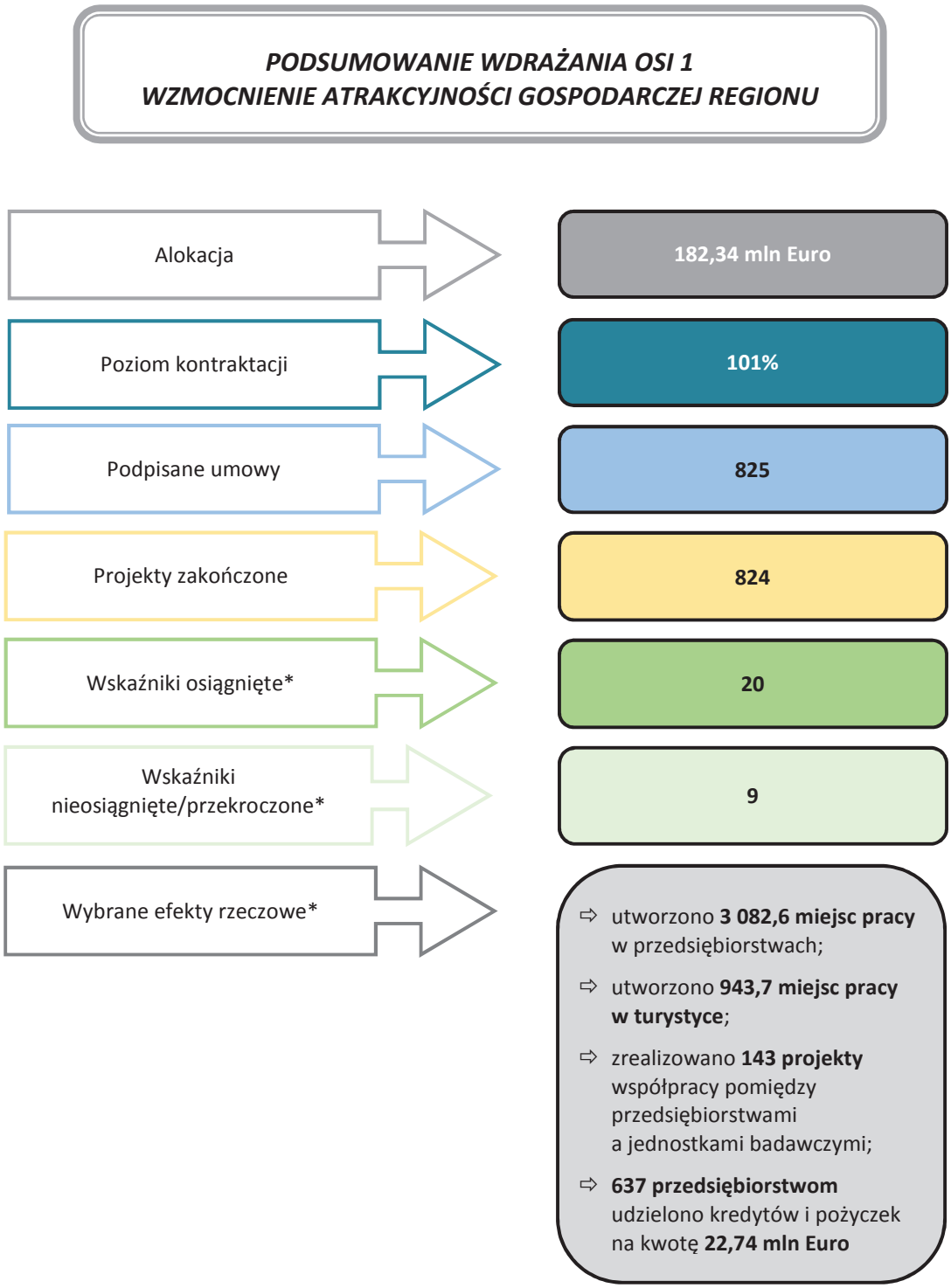

** na podstawie wniosków o płatność końcową*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.2 Oś priorytetowa 2 Społeczeństwo informacyjne

3.2.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne* było:

- tworzenie technicznych warunków do powszechnego wykorzystania narzędzi ICT;
- promowanie społeczeństwa informacyjnego poprzez rozwój modułów informacyjnych, w tym e-usług na rzecz podniesienia konkurencyjności regionu.

Za wdrażanie Osi priorytetowej 2 odpowiedzialna była IZ RPO WO 2007-2013.

Alokacja na realizację Osi priorytetowej 2 została zwiększona o dodatkowe środki pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania **4 155 658 Euro**, co stanowi 16% dotychczasowej alokacji na tę Oś. Zgodnie z zapisami Programu łączna kwota alokacji w ramach Osi priorytetowej 2 wynosi **29 784 347 Euro** w ramach EFRR, co stanowi **6%** środków RPO WO 2007-2013. Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono **28 012 008 Euro**, co stanowi 94% alokacji Osi priorytetowej 2.

W ramach Osi podejmowane były działania na rzecz rozwoju w województwie opolskim infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, upowszechniania i podnoszenia poziomu umiejętności stosowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, a także rozszerzania usług publicznych w tym zakresie.

Pomoc kierowana była m. in. do jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, jednostek ochrony zdrowia.

3.2.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

⇒ przeprowadzono **3 nabory wniosków w ramach procedury konkursowej** – odpowiednio jeden nabór w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT* oraz dwa nabory wniosków w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych;*

⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **28,01 mln Euro** [124,09 mln PLN].

Wnioski złożone

⇒ złożono łącznie **79 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej;

⇒ całkowita wartość wszystkich złożonych wniosków wyniosła **57,29 mln Euro** [253,80 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **47,76 mln Euro** [211,57 mln PLN];

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **68 wniosków** na całkowitą wartość **49,64 mln Euro** [219,90 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **40,65 mln Euro** [180,07 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **36 projektów**, na całkowitą wartość **35,57 mln Euro** [157,56 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **29,48 mln Euro** [130,61 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **33 umowy** o dofinansowanie o całkowitej wartości **32,11 mln Euro** [142,25 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **26,66 mln Euro** [118,11 mln PLN];

⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł **100,6%**;

⇒ w ramach Osi priorytetowej 2 realizowano projekty wybierane **jedynie** w procedurze konkursowej.

Tabela 29. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na typy projektów*

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Udział projektów konkursowych w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 2
1.	*konkursowy*	33	26,66	100%

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

⇒ zgodnie z zapisami *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 (wersja nr 74)* z marca 2016 r. w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych* umożliwiono beneficjentom wybieranie mechanizmu *cross-financingu.*

W ramach podpisanych umów Osi 2, do końca 2016 r. wykorzystanie mechanizmu cross-financing, deklarowało 14 beneficjentów. Liczbę i wartość podpisanych umów przedstawia *Tabela 30.*

Tabela 30. *Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem cross-financingu w ramach Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu*

Nr i nazwa działania	Podpisane umowy		
	Liczba umów	Całkowita wartość *[mln Euro]*	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*	14	13,22	11,07
Oś 2 *Społeczeństwo informacyjne*	**14**	**13,22**	**11,07**

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

W ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* do 31 grudnia 2016 r., obszar ***Społeczeństwo informacyjne*** realizowany był w zakresie 3 kategorii: 10, 11, 13. Wartość podpisanych **33 umów** w ramach tego obszaru wynosi **26,66 mln Euro** [118,11 mln PLN], co stanowi **95,18%** alokacji przeznaczonej na obszar – *Tabela 31.*

Tabela 31. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 2*

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	% realizacji obszaru
Rozwój inteligentny- rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth	*Społeczeństwo informacyjne*	**10**,**11**,12,**13**,14,15	26,66	95,18%

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 32.*

Tabela 32. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu*

Liczba naborów	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*						
1 - konkursowy	10	17,38	4	11,67	4	10,97

Liczba naborów	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
Razem 1 nabór	***10***	***17,38***	***4***	***11,67***	***4***	***10,97***
2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*						
2 - konkursowe	69	30,38	32	17,81	29	15,69
Razem 2 nabory	***69***	***30,38***	***32***	***17,81***	***29***	***15,69***
OGÓŁEM: 3 nabory	**79**	**47,76**	**36**	**29,48**	**33**	**26,66**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność w wysokości **26,50 mln Euro** [117,38 mln PLN] dofinansowania z EFRR, co stanowi **100%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **26,50 mln Euro** [117,38 mln PLN], co stanowi **100%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 2.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 25-26.*

Wykres 25. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

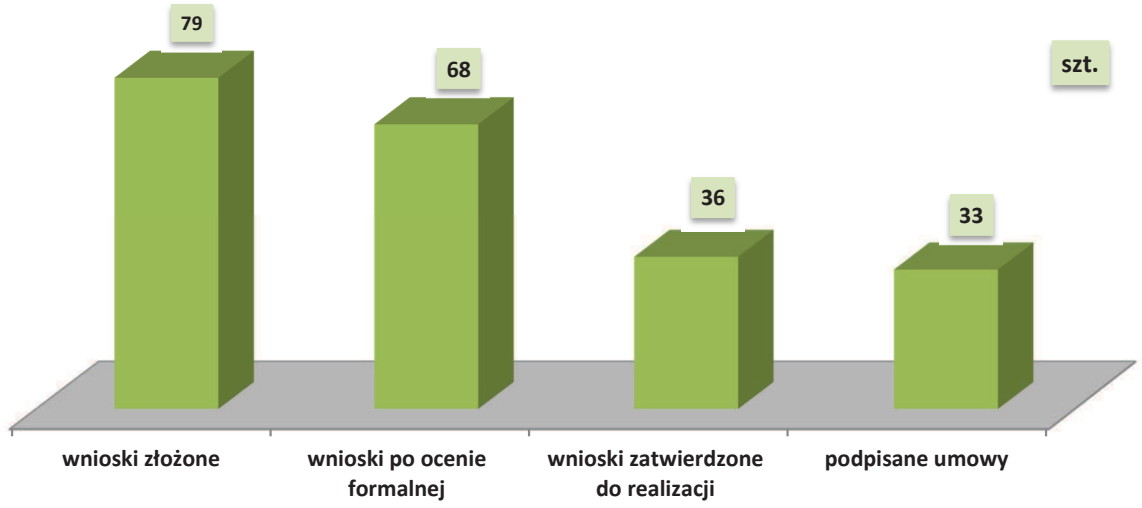

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Wykres 26. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 2 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

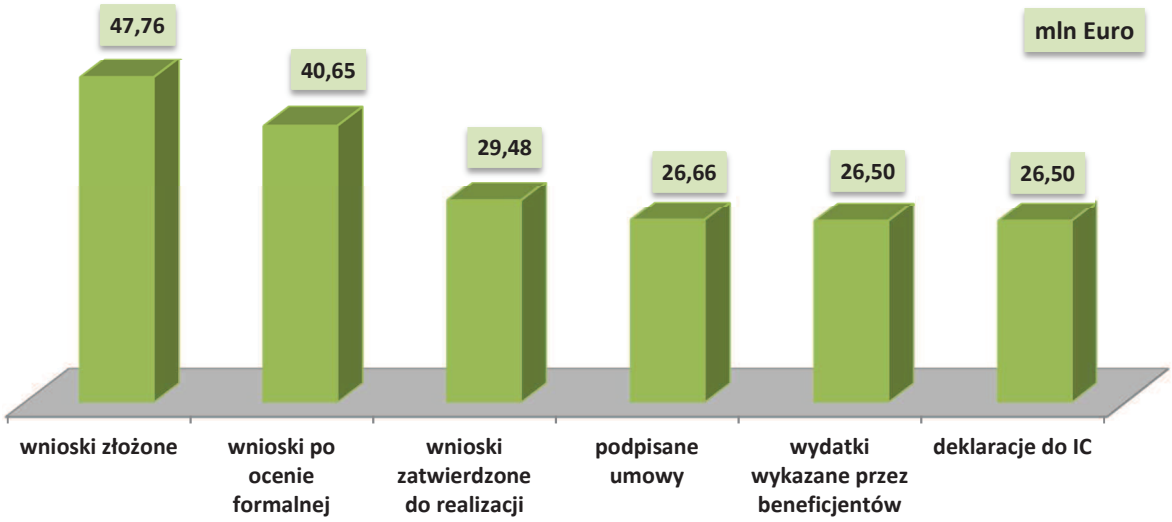

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).

3.2.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 2

Terytorialny – wg siedziby beneficjenta

Projekty w ramach Osi priorytetowej 2 realizowane były przez beneficjentów z 9 powiatów województwa opolskiego. Najwięcej projektów, o najwyższej wartości dofinansowania realizowali beneficjenci z **Miasta Opola** (13 projektów o wartości dofinansowania 21,54 mln Euro). Warto jednak podkreślić, że odbiorcami projektów, dla których siedziba znajduje się w Opole, są w większości mieszkańcy całego województwa opolskiego (*Mapa 5).* Przykładami takich projektów są *Opolskie w Internecie – system informacji przestrzennej i portal informacyjno-promocyjny Województwa Opolskiego, Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości* czy *Zwiększenie zakresu, dostępności oraz bezpieczeństwa usług elektronicznych (e-usług) poprzez rozwój modułów informacyjnych i stopnia ich wykorzystania w zakresie opieki zdrowotnej w partnerstwie Opolskiego Centrum Onkologii, Szpitala Wojewódzkiego oraz Specjalistycznego Zespołu Opieki nad Matką i Dzieckiem.*

Inwestycje na obszarach miejskich stanowiły blisko **97%** (25,81 mln Euro) wszystkich umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi. Pozostałe projekty realizowane są na terenach wiejskich - ponad **3%** (0,85 mln Euro).

Mapa 5. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 2 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg rodzajów beneficjentów

Najwięcej środków na działania służące rozwojowi infrastruktury teleinformatycznej pozyskały jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli wraz z jednostkami organizacyjnymi – **23,32 mln Euro** (ponad 87% środków). Wśród nich należy wyróżnić szpitale wojewódzkie i powiatowe, a także spółki odpowiedzialne za infrastrukturę wodno-ściekową. W ramach projektów zmodernizowano i rozbudowano sieci informatyczne, umożliwiając świadczenie wielu usług on-line oraz zapewniając dostęp do Internetu bezprzewodowego.

Wykres 27. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 2*

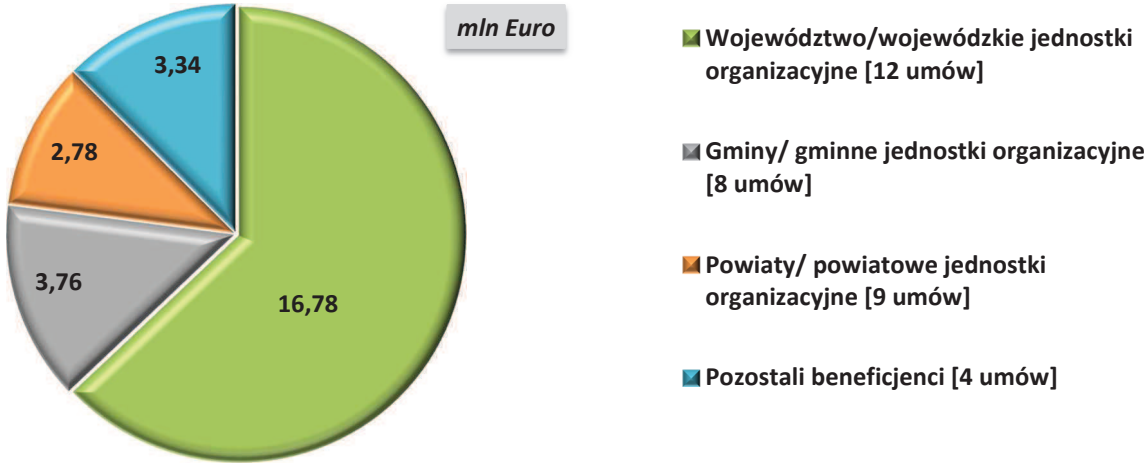

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Beneficjentami większości projektów zrealizowanych w ramach Osi priorytetowej 2 były jednostki samorządu terytorialnego, które podejmowały działania będące kontynuacją realizowanego projektu *eUrząd dla mieszkańca Opolszczyzny* w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Jego celem była realizacja idei społeczeństwa informacyjnego poprze m.in budowę sieci informatycznej w urzędach, wyposażenie w sprzęt niezbędny do poprawnego funkcjonowania oraz oprogramowania elektronicznego obiegu dokumentów oraz e-usług świadczonych na rzecz mieszkańców.

Wg sektorów gospodarki

Ponad 18,37 mln Euro przeznaczono na realizację 16 umów w Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.*

Duże znaczenie w zakresie wprowadzania e-usług miały także projekty opolskich szpitali (wojewódzkie i powiatowe) działające w Sekcji Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (13 projektów). Projekt w zakresie świadczenia e-usług zrealizował również Uniwersytet Opolski (Sekcja P *Edukacja*) oraz spółki gminne odpowiedzialne za gospodarkę wodno-ściekową (Sekcja E *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją*).

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 2 przedstawia *Wykres 28.*

Wykres 28. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 2 wg Sekcji PKD 2007*

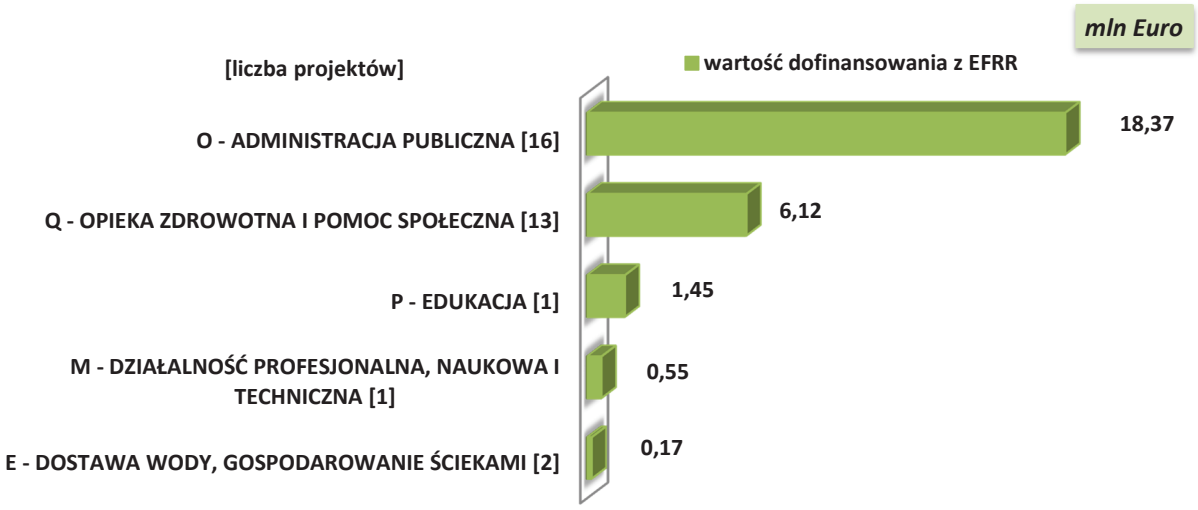

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

3.2.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Działania wspierane w ramach priorytetu VIII *Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki* PO IG 2007-2013 były dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w Osi priorytetowej 2 RPO WO 2007-2013.

Na terenie województwa opolskiego zrealizowano 168 projektów w obszarze społeczeństwa informacyjnego o wartości dofinansowania 26,54 mln Euro. W obszarze usług i aplikacji dla obywateli znalazły się projekty zakładające m.in: stworzenie portalu wspomagającego naukę czytania i pisania oraz diagnozę pedagogiczną; stworzenie portalu stymulującego wszechstronny rozwój dzieci poprzez wykorzystanie najnowszych osiągnięć z dziedziny psychologii i pedagogiki czy też E-zarządzanie projektem budowlanym.

Najwięcej projektów w ramach PO IG dotyczyło usług i aplikacji dla sektora MŚP oraz innych działań mających na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie. Wartość dofinansowania UE 153 projektów realizowanych w ramach powyższych tematów priorytetowych wynosi ponad 25 mln Euro. Realizowane projekty dotyczyły m.in. wdrożenia nowoczesnego systemu B2B automatyzującego procesy biznesowe w zakresie magazynowania, zamówień i sprzedaży; budowy sieci szerokopasmowej na terenie województw dolnośląskiego, opolskiego; informatyzacji komunikacji w procesie likwidacji szkód ubezpieczeniowych czy rozszerzenie funkcji portalu Urban Spot o automatyzację przebiegu procesów dla klientów biznesowych.

Ponadto do zwiększenia dostępności usług internetowych na obszarze województwa opolskiego przyczyniły się projekty realizowane w ramach działania 8.4 *Zapewnienie dostępu do Internetu na etapie „ostatniej mili".*

Tabela 33. *Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z obszaru społeczeństwa informacyjnego*

Kod	Temat priorytetowy	Liczba umów	Dofinansowanie z UE *[mln Euro]*
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 2007-2013			
Społeczeństwo informacyjne			
13	*Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)*	15	1,34
14	*Usługi i aplikacje dla MŚP (e-handel, kształcenie i szkolenie, tworzenie sieci itp.)*	86	6,17

Kod	Temat priorytetowy	Liczba umów	Dofinansowanie z UE *[mln Euro]*
15	*Inne działania mające na celu poprawę dostępu MŚP do TIK i ich wydajne użytkowanie*	67	19,03
	RAZEM	***168***	***26,54***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.2.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu

W ramach Osi priorytetowej 2 zrealizowano **33 projekty** z zakresu społeczeństwa informacyjnego, w tym **4 projekty** uzyskały dofinansowanie w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT, a* **29 projektów** dotyczyło działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych*.

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

W ramach Osi priorytetowej 2 założono realizację 2 wskaźników produktu oraz 7 wskaźników rezultatu. Poziom realizacji wskaźników, wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 2, zaprezentowany został w poniższej *Tabeli 34.* Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową.

Tabela 34. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 2 od uruchomienia Programu*

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
			wartość obecna	*%*	
Wskaźniki produktu					
2.1	*Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego* [szt.]	**32**	**33**	*103,1*	*osiągnięty*
2.2	*Długość sieci Internetu szerokopasmowego* [km]	**149**	**149,33**	*100,2*	*osiągnięty*
Wskaźniki rezultatu					
2.3	*Liczba usług publicznych zrealizowanych online w wyniku realizowanych projektów* [szt.]	**203**	**160**	*78,8*	*osiągnięty*
2.4	*Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych* [osoby]	**148 600**	**185 997**	*125,2*	*przekroczony*
a	*- w tym na obszarach wiejskich*	**10 000**	**10 000**	*100*	*osiągnięty*
2.5	*Liczba podłączeń do Internetu szerokopasmowego w:* [szt.]	**177**	**168**	*94,9*	*osiągnięty*
a	*- jednostkach publicznych*	**33**	**27**	*81,8*	*osiągnięty*
b	*- szkołach, w tym:*	**144**	**141**	*97,9*	*osiągnięty*
c	*- na obszarach wiejskich*	**40**	**40**	*100*	*osiągnięty*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.*

Biorąc pod uwagę wartości osiągnięte na koniec 2016 roku, 9 wskaźników realizowanych w ramach Osi priorytetowej 2 osiągnęło wartości docelowe założone na etapie programowania (poziom odchylenia realizacji wskaźników nie przekracza 25%). Tylko w przypadku jednego wskaźnika *Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych* wartość osiągnięta nieznacznie przekroczyła dopuszczalny poziom odchylenia (125,2%).

Dodatkowo, w *Załączniku IVa* zaprezentowano syntetyczne wyjaśnienia dla wskaźników określonych w *SZOOP RPO WO 2007-2013,* dla których wartości zrealizowane odbiegają o ponad +/- 25% od wartości docelowej.

KOMENTARZ DO PRZEKROCZONEJ WARTOŚCI WSKAŹNIKA OSI PRIORYTETOWEJ 2

✓ ***Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych***

- Wskaźnik realizowany w ramach działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*;
- Dzięki stworzonym publicznym bezprzewodowym punktom dostępu do Internetu (tzw.PIAP-y), każda osoba, która znalazła się na terenie szpitala mogła uzyskać dostęp do zasobów Internetu;
- Stworzenie odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego ICT przełożyło się na duże zainteresowanie i korzystanie z Internetu;
- Osoby, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 2 Społeczeństwo informacyjne i Programu;
- Zwiększone wykonanie wskaźnika ma ponadto pozytywny wpływ na realizację założeń jednego z priorytetów *Strategii Europa 2020: Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji* w ramach inicjatywy *Europejska Agenda Cyfrowa* na rzecz upowszechniania szybkiego Internetu.

➲ ***Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań***

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans***

➲ ***Informacje nt. spójności działań z Krajowym Programem Reform przedstawiono w punkcie 2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020***

W wyniku realizacji inwestycji przyczyniających się do rozwoju i rozpowszechnienia infrastruktury teleinformatycznej w województwie, zwiększenia dostępności do szybszych połączeń internetowych oraz wprowadzających nowoczesne usługi on-line w obszarze zdrowia, nauki, administracji czy gospodarki projekty wdrażane w ramach Osi priorytetowej 2 wpisywały się jednocześnie w cele dokumentu *Strategii Europa 2020* w ramach projektu przewodniego *Europejska Agenda Cyfrowa.* Określone w nim nowe wyzwania dla Państw Członkowskich w odniesieniu do obszaru społeczeństwa informacyjnego wskazują, że do 2020 r. wszyscy Europejczycy powinni mieć dostęp do Internetu o przepustowości przekraczającej 30 Mb/s oraz przynajmniej połowa gospodarstw domowych powinna mieć dostęp do Internetu o przepustowości przekraczającej 100 Mb/s. Szczegółowe wartości wskaźników realizowanych w ramach Osi priorytetowej 2 opisane powyżej częściowo wypełniają założenia wspomnianej inicjatywy flagowej. W wyniku wdrażania poszczególnych projektów z obszaru ICT rozpowszechniona została infrastruktura sieci Internetu szerokopasmowego w sektorze publicznym, co znacznie przełożyło się na popularyzację wykorzystania udostępnionych narzędzi informatycznych w społeczeństwie (blisko 186 tys. osób korzystających z powstałej w ramach realizacji programu infrastruktury).

OBSZAR: INFRASTRUKTURA DLA WYKORZYSTANIA NARZĘDZI ICT [działanie 2.1]

Celem działania 2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT* było stworzenie i rozwój odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego dla rozwoju narzędzi ICT. Projekty realizowane w tym obszarze przyczyniły się do rozbudowy zasobów społeczeństwa informacyjnego w regionie przekładając się na poprawę dostępu do usług internetowych. Dwa z realizowanych projektów dotyczyły opolskich szpitali, jeden realizowany był w sektorze oświaty i jeden dotyczył budowy Optycznej Sieci Teleinformatycznej Opola (OSTO).

Dzięki zrealizowanym przez beneficjentów projektom wybudowano ponad **149 km teleinformatycznej sieci Internetu szerokopasmowego,** która przełożyła się na poprawę dostępu do usług internetowych. Do sieci Internetu szerokopasmowego przyłączono **141 placówek oświatowych**, w tym **40** na obszarach wiejskich oraz **27 jednostek publicznych**. Dzięki powstałej sieci blisko **186 tys. osób** w jednostkach publicznych uzyskało dostęp do Internetu szerokopasmowego. Zrealizowane inwestycje pozwoliły również na uruchomienie **134** publicznych punktów dostępu do Internetu (PIAP) w szkołach i szpitalach, co z kolei przełożyło się na poprawę

dostępu do nowoczesnych technologii teleinformatycznych. Realizacja projektów nie byłaby możliwa bez zapewnienia odpowiedniego sprzętu teleinformatycznego (zakupiono **9,7 tys. sztuk**), w tym sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem komputerów, który przyczynił się do poprawy jakości świadczonych usług.

OBSZAR: MODUŁY INFORMACYJNE, PLATFORMY E-USŁUG, BAZY DANYCH [działanie 2.2]

Na etapie programowania RPO WO 2007-2013 założono, iż w ramach działania 2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usług, bazy danych* nastąpi m.in. wsparcie modułów informacyjnych, nastąpi poprawa dostępu do informacji tematycznych oraz baz danych, a także tworzone będą portale internetowe.

Wsparcie **29 projektów** w w/w obszarze pozwoliło na uruchomienie i rozwój **160 usług publicznych** realizowanych online w zakresie administracji, zdrowia i edukacji, które przyczyniły się m.in. do zwiększenia dostępności administracji samorządowej dla mieszkańców oraz podniesienia konkurencyjności regionu. Wynikiem podejmowanych interwencji było utworzenie bądź udostępnienie łącznie **413 aplikacji/usług** teleinformatycznych wykorzystywanych m.in. do rejestracji, planowania terminu badań, poprawiających dostęp do e-edukacji, ułatwiających załatwianie spraw administracyjnych. W wyniku zrealizowanych projektów podniesiono poziom funkcjonowania mieszkańców w sferze gospodarczej, społecznej, zawodowej oraz bezproblemowe korzystanie z elektronicznych zasobów internetowych (około **1 227 tys. osób** rocznie skorzystało z usług). W celu umożliwienia świadczenia usług z wykorzystaniem narzędzi ICT zakupiono **6 742 szt**. wyposażenia. Również istotnym elementem realizowanych projektów były szkolenia prowadzone z zakresu ICT. Do końca okresu sprawozdawczego przeszkolonych zostało ponad **8 tys. osób.** W efekcie **692** jednostki sektora publicznego mogły korzystać z utworzonych aplikacji lub usług teleinformatycznych. Dzięki zrealizowanym projektom zostało wdrożonych 212 e-usług publicznych na różnych poziomach zaawansowania: 74 usługi on-line usług na poziomie 1 – *Informacja*; 32 usługi on-line usług na poziomie 2 – *Interakcja*; 68 usług on-line usług na poziomie 3 – *Dwustronna interakcja*; 38 usług on-line usług na poziomie 4 – *Transakcja*.

Wsparcie ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym w zakresie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych jest kontynuowane w okresie 2014-2020. Planuje się podejmowanie działań z wykorzystaniem technologii TIK w relacjach pomiędzy przedsiębiorcą, a klientem. Realizacja przedsięwzięć ma na celu zwiększenie wykorzystania dostępnej infrastruktury w bieżącej działalności przedsiębiorstw. Wsparciem objęte będą również działania z zakresu rozwoju elektronicznych usług publicznych szczebla regionalnego/lokalnego, w tym m.in. z zakresu e-administracji, e-zdrowia, e-kultury, systemów informacji przestrzennej. Wspierane działania mają przyczynić się do zwiększenia dostępności usług świadczonych przez administrację szczebla regionalnego i lokalnego dla obywatela i przedsiębiorcy.

Wyniki badań ewaluacyjnych

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne***

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 2

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej***

3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

➲ ***Problemy we wdrażaniu Programu miały charakter horyzontalny, szczegółowy opis przedstawiono w punkcie 2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze***

Schemat 7. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 2*

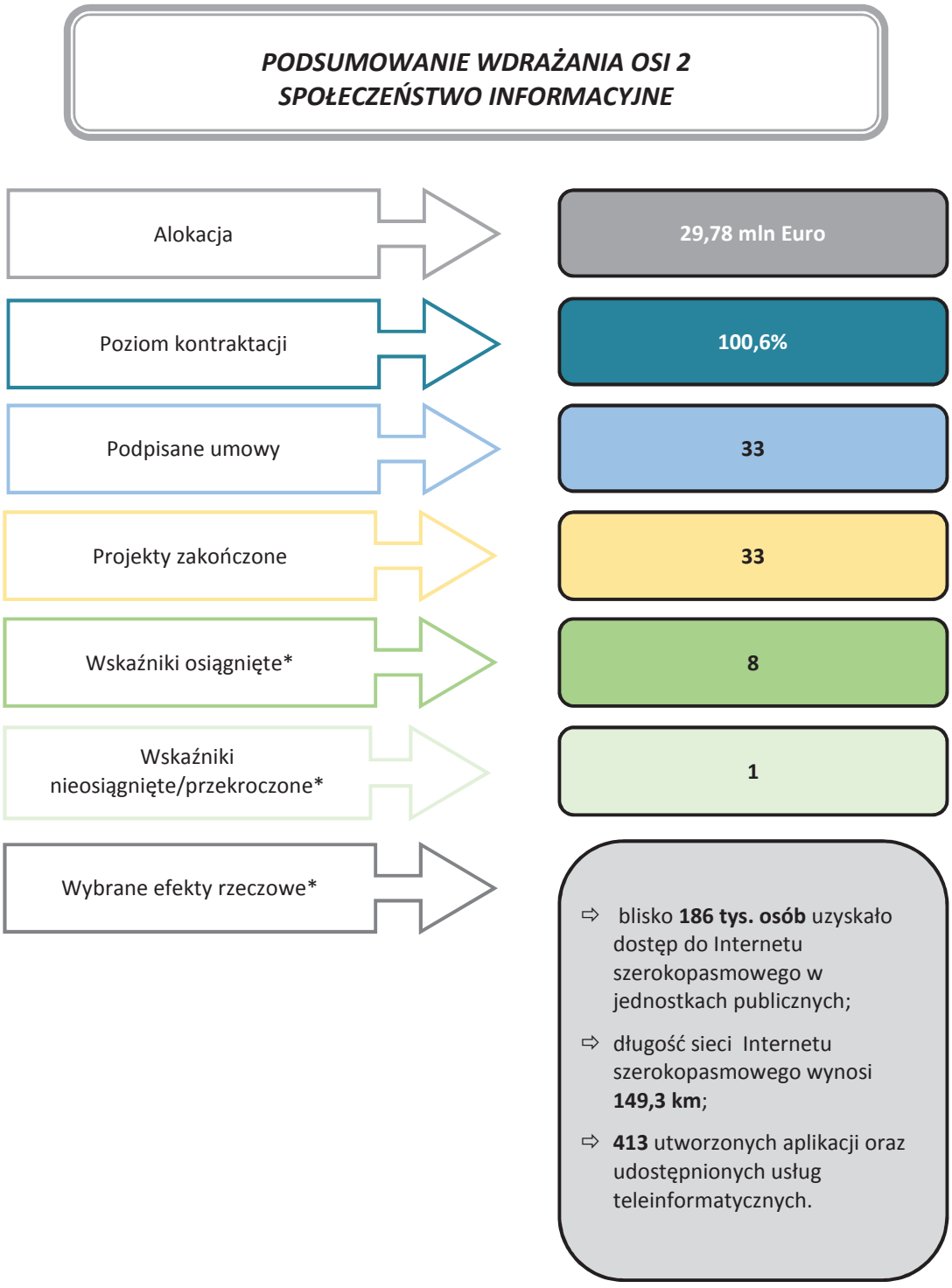

** na podstawie wniosków o płatność końcową*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.3 Oś priorytetowa 3 Transport

3.3.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 3 *Transport* było:

- polepszenie dostępu do obszarów, obiektów kluczowych dla rozwoju gospodarczego województwa, krajowych i międzynarodowych układów komunikacyjnych oraz zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg;
- zwiększenie mobilności mieszkańców regionu poprzez rozbudowę systemu transportu publicznego.

Oś priorytetowa 3 wdrażana była w całości przez IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację zadań z zakresu transportu przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **26 846 502 Euro,** z czego **16 701 287 Euro** pochodzi z Krajowej Rezerwy Wykonania, **10 145 215 Euro** z dostosowania technicznego (w tym 6 275 125 Euro na niwelowanie skutków powodzi). Łączna kwota alokacji na Oś priorytetową 3 wynosi w ramach EFRR **137 904 154 Euro**, co stanowi **28%** środków Programu.

W ramach Osi priorytetowej 3 realizowane były głównie roboty budowlane dotyczące dróg regionalnych i lokalnych, obiektów mostowych, wiaduktów, wymiany taboru autobusowego i kolejowego na nowy przyjazny środowisku.

Pomoc w ramach przedmiotowej Osi była kierowana przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego.

Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 3.

3.3.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

⇒ łącznie przeprowadzono **26 naborów** wniosków o dofinansowanie projektów, w tym **15 naborów wniosków w ramach procedury konkursowej** oraz **11 naborów w ramach procedury pozakonkursowej** (beneficjenci 14 projektów kluczowych złożyli pełną dokumentację projektową),

⇒ całkowita kwota alokacji EFRR na przeprowadzone nabory wyniosła **142,16 mln Euro** [629,76 mln PLN] w tym:

- na nabory w ramach procedury konkursowej **76,34 mln Euro** [338,17 mln PLN]**;**
- na projekty w ramach procedury pozakonkursowej obejmującej indywidualne projekty kluczowe **65,82 Euro** [291,59 mln PLN].

Wnioski złożone

⇒ złożono łącznie **154 wnioski** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;

⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **239,39 mln Euro** [1 060,48 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **184,39 mln Euro** [816,85 mln PLN];

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **151 wniosków** o całkowitej wartości **238,88 mln Euro** [1 058,21 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **179,06 mln Euro** [793,21 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **131 projektów**, na całkowitą wartość **225,08 mln Euro** [997,09 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **168,13 mln Euro** [744,82 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **127 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **177,58 mln Euro** [786,65 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **137,07 mln Euro** [607,23 mln PLN],

⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej 3 wyniósł ponad **102%**,

⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **45,28%** stanowią projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013,* natomiast **54,72%** zostało wybranych w procedurze konkursowej.

Tabela 35. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na typy projektów*

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 3
1.	*konkursowy*	113	75,00	54,72%
2.	*IPI*	14	62,07	45,28%
RAZEM		**127**	**137,07**	-

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Do końca okresu sprawozdawczego, obszar ***Klimat, energia, mobilność*** w ramach *Strategii Europa 2020*, realizowany jest w zakresie 3 kategorii przedmiotowej Osi: 18, 23, 52. Wartość podpisanych **127 umów** w ramach tego obszaru wynosi **137,07 mln Euro** [607,23 mln PLN], co stanowi ponad **65,43%** alokacji przeznaczonej na obszar.

Tabela 36. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 3*

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	% realizacji obszaru
Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; suistainable growth	*Klimat, energia, mobilność*	16,17,**18**,19,20,21,22,**23**,24,25, 26,27,28,29,30,31,32,33,34,35, 36,37,38,39,40,41,42,43,44,45, 46,47,48,49,50,51,**52**,53,54	137,07	65,43%
		RAZEM	**137,07**	-

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 37.*

Tabela 37. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu*

Liczba naborów (konkursowe i IPI)	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
3.1.1 *Drogi regionalne*						
8 - konkursowe	34	55,13	31	50,75	28	35,94
6 - IPI	9	55,84	9	54,74	9	49,15
Razem 14 naborów	***43***	***110,97***	***40***	***105,49***	***37***	***85,09***
3.1.2 *Drogi lokalne*						
4 - konkursowe	95	50,28	76	42,72	75	32,86
4 - IPI	4	9,05	4	8,04	4	5,87

Liczba naborów (konkursowe i IPI)	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
Razem 8 naborów	***99***	***59,33***	***80***	***50,76***	***79***	***38,73***
3.2 *Transport publiczny*						
3 - konkursowe	11	7,54	10	6,18	10	6,20
1 - IPI	1	6,55	1	5,70	1	7,05
Razem 4 nabory	***12***	***14,09***	***11***	***11,88***	***11***	***13,25***
OGÓŁEM: 26 naborów	**154**	**184,39**	**131**	**168,13**	**127**	**137,07**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 3 realizowane były projekty kluczowe mające na celu wsparcie infrastruktury transportowej i uzbrojenie terenu.

Do końca 2016 r. zrealizowano 14 projektów w ramach Osi priorytetowej 3 ujętych w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013*:

- *Przebudowa wiaduktu i układu komunikacyjnego oraz remont wiaduktu żelbetowego w ciągu ul. Reymonta w Opolu;*
- *Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 426 przy węźle autostradowym Olszowa;*
- *Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odc. Dzików – Smolarnia;*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Smolarnia-Krobusz w km 24+565 - 35+760;*
- *Obwodnica m. Grodkowa w ciągu dróg wojewódzkich nr 401 i 385 w km 21+385 – 28+337,17;*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków-Pakosławice Etap I;*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 401 na odcinku Grodków-Pakosławice Etap II;*
- *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Przysiecz – Dzików;*
- *Budowa węzła komunikacyjnego obwodnicy północnej (drogi krajowej) z drogą wojewódzką nr 454 (ul. Budowlanych – Sobieskiego) w Opolu;*
- *Przebudowa mostu w ciągu drogi 1404 O Cisek-Bierawa;*
- *Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap I;*
- *Przebudowa ciągu dróg powiatowych nr 1403 O Roszowice-Biadaczów i 1404 O Cisek-Bierawa: Etap II;*
- *Modernizacja drogi gminnej nr 108206 O Cisek-Roszowicki Las;*
- *Zakup pojazdów szynowych.*

Tabela 38. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 3 RPO WO 2007-2013*

Nr i nazwa działania/poddziałania	Liczba projektów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
3.1.1 Drogi regionalne	9	49,15
3.1.2 Drogi lokalne	4	5,87
3.2 Transport publiczny	1	7,05
RAZEM	***14***	***62,07***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **136,15 mln Euro** [603,13 mln PLN] dofinansowania z EFRR**,** co stanowi ponad **101,5%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 3.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **136,16 mln Euro** [603,16 mln PLN], co stanowi ponad **101,5%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 3.

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 29-30.*

Wykres 29. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

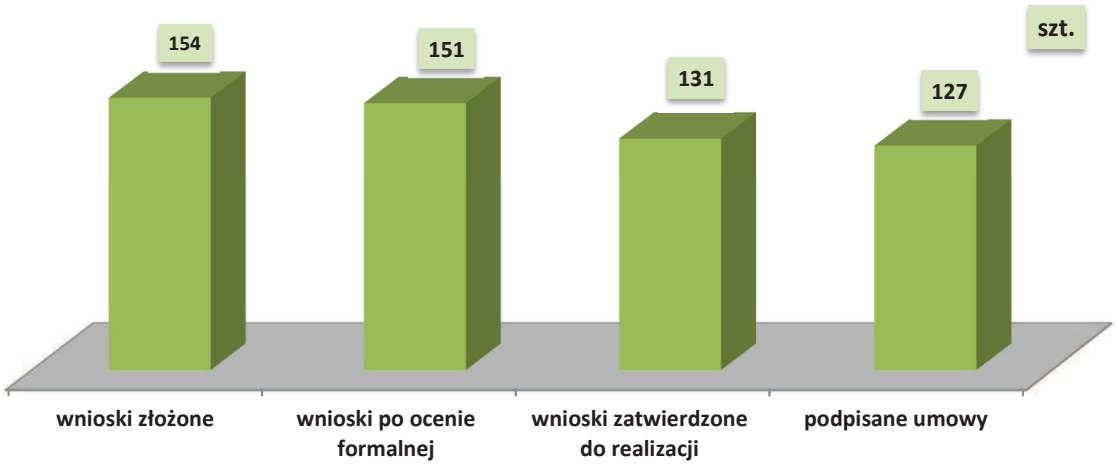

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Wykres 30. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 3 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

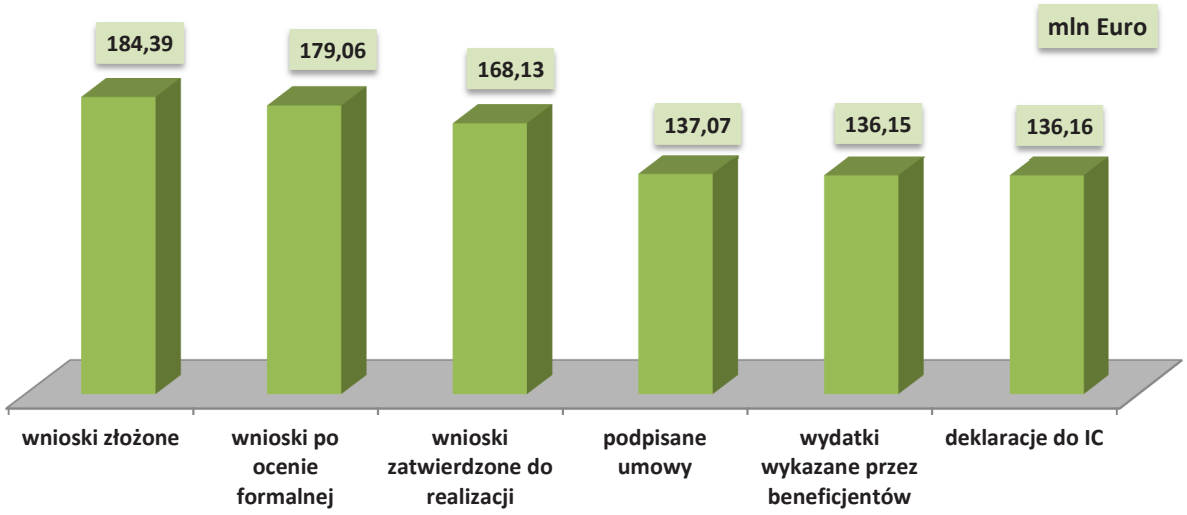

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

3.3.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 3

Terytorialny – wg siedziby beneficjenta

Działania na rzecz polepszenia infrastruktury drogowej, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników dróg oraz mobilności mieszkańców regionu, realizowane były przez beneficjentów z terenu całego województwa opolskiego – w każdym powiecie Opolszczyzny zrealizowanych zostało co najmniej kilka inwestycji drogowych. Obok beneficjentów z terenu **Miasta Opola** (94,72 mln Euro), znaczące środki pozyskali również beneficjenci z **powiatów kędzierzyńsko-kozielskiego** (12,44 mln Euro), **oleskiego** (4,93 mln Euro) oraz **nyskiego** (4,67 mln Euro) – *Mapa 6*.

Ponad **58%** (79,87 mln Euro) środków zostało skierowanych na realizację inwestycji na obszarach wiejskich, natomiast blisko **42%** (57,2 mln Euro) na terenach miejskich.

Mapa 6. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 3 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Należy jednak podkreślić, że projekty które realizowane były Samorząd Województwa Opolskiego (przypisane są do Miasta Opola ze względu na siedzibę beneficjenta) realizowano na terenie wielu gmin i powiatów, służąc tym samym społeczności całego województwa. Zasięg ich oddziaływania przedstawia *Mapa 7.*

Mapa 7. *Projekty Samorządu Województwa Opolskiego z zakresu infrastruktury transportowej w podziale na gminy województwa opolskiego wg miejsca realizacji projektu*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg rodzajów beneficjentów

Zadania z zakresu rozwoju infrastruktury drogowej leżą przede wszystkim w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego, dlatego też były one najważniejszymi beneficjentami wsparcia w ramach Osi priorytetowej 3. Największą wartość dofinansowania otrzymały projekty o zasięgu wojewódzkim – **75,57 mln Euro** (55,13%) oraz inwestycje gmin – **45,10 mln Euro** (32,9%).

Ponad **0,8 mln Euro** otrzymały jednostki straży pożarnej na zakup sprzętu i środków transportu na rzecz ochrony szlaków komunikacyjnych przed zagrożeniami i skutkami katastrof drogowych.

Największą wartość stanowiły projekty realizowane przez samorząd województwa opolskiego (75,57 mln Euro) w ramach których wybudowano i zmodernizowano drogi wojewódzkie. Natomiast najwięcej umów z zakresu infrastruktury drogowej i transportu publicznego realizowały gminy (66 umów). Ponadto projekty z zakresu infrastruktury drogowej realizowane były również przez powiaty - 27 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 15,60 mln Euro. W zakresie projektów realizowanych przez służby publiczne odpowiedzialne za bezpieczeństwo mieszkańców (tj. jednostki straży pożarnej czy policji) zrealizowano 7 projektów w ramach których zakupiono kilka specjalistycznych wozów strażackich wraz z wyposażeniem do ochrony szlaków komunikacyjnych.

Wykres 31. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 3*

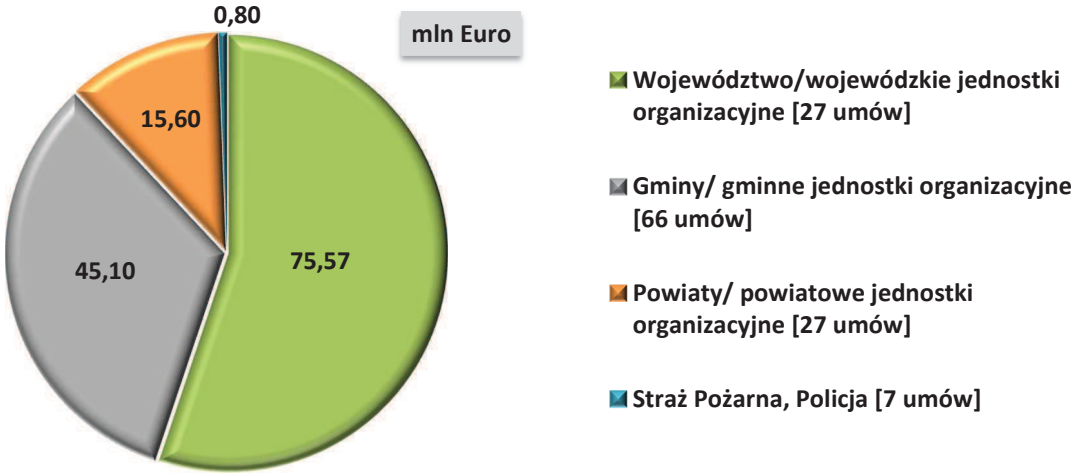

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg sektorów gospodarki

W ramach Osi priorytetowej 3 zdecydowana większość umów realizowana była przez beneficjentów przyporządkowanych do Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* (wartość dofinansowania z EFRR 136,76 mln Euro). Jednym z podstawowych zadań administracji samorządowej wszystkich szczebli jest bowiem utrzymanie dróg, mostów, ulic czy placów oraz odpowiedzialność za lokalny transport zbiorowy. W Sekcji tej również duże znaczenie miały projekty zrealizowane w grupie 84.2 *Usługi na rzecz całego społeczeństwa* (7 projektów o wartości 805 tys. Euro) przez straże pożarne oraz policję. Jedna ze zrealizowanych umów dotyczyła Sekcji H *Transport i gospodarka magazynowa* o wartości dofinansowania z EFRR 0,31 mln Euro.

Wykres 32. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 3 wg Sekcji PKD 2007*

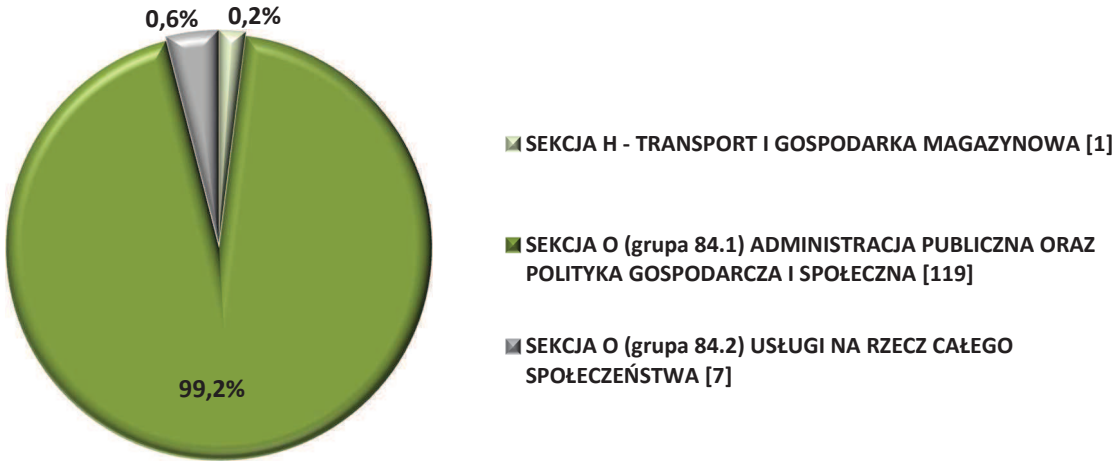

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

3.3.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Inwestycje wspierane w ramach działania 7.1 *Rozwój transportu kolejowego,* 7.5 *Poprawa stanu śródlądowych dróg wodnych* oraz 8.1 *Bezpieczeństwo ruchu drogowego* PO IiŚ 2007-2013 były dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 3 RPO WO 2007-2013.

Na terenie województwa opolskiego zrealizowano 12 projektów z zakresu wsparcia taboru kolejowego i kolei o wartości dofinansowania z EFRR blisko 136 mln Euro. W zakresie śródlądowych dróg wodnych zrealizowano 7 projektów na terenie województwa opolskiego o wartość z EFRR ponad 27,9 mln Euro. Ponadto zrealizowano 4 projekty dotyczących dróg krajowych o wartości dofinansowania z EFRR około 6,7 mln Euro.

Tabela 39. *Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu transportu*

Kod	Temat priorytetowy	Liczba umów	Dofinansowanie z UE *[mln Euro]*
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
Transport			
16	*Kolej*	6	72,74
17	*Kolej (sieci TEN-T)*	3	52,43
19	*Tabor kolejowy (sieci TEN-T)*	3	10,81
22	*Drogi krajowe*	4	6,69
31	*Śródlądowe drogi wodne (regionalne i lokalne)*	7	27,93
	RAZEM PO IiŚ 2007-2013	***23***	***170,60***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.3.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu

W ramach Osi priorytetowej 3 zrealizowano **127** projektów z zakresu transportu: **37** dotyczących budowy/przebudowy dróg regionalnych, **79** dotyczących dróg lokalnych i **11** projektów z zakresu transportu publicznego.

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

W ramach Osi priorytetowej 3 do realizacji założono 9 wskaźników produktu i 3 wskaźniki rezultatu. Poziom realizacji wskaźników określonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 3 prezentuje *Tabela 40.* Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową.

Tabela 40. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 3 od uruchomienia Programu*

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
			wartość obecna	*%*	
Wskaźniki produktu					
3.1	*Liczba projektów z zakresu transportu* [szt.]	**101**	**127**	*125,7*	*przekroczony*
3.2	*Długość nowych dróg w tym:* [km]	**27**	**32,73**	*121,2*	*osiągnięty*
a	*regionalne (wojewódzkie)*	**10**	**11,47**	*114,7*	*osiągnięty*
b	*lokalne (powiatowe i gminne)*	**17**	**21,26**	*125,1*	*przekroczony*
3.3	*Długość zrekonstruowanych dróg w tym:* [km]	**188**	**231,21**	*123,0*	*osiągnięty*
a	*regionalne (wojewódzkie)*	**79**	**102,06**	*129,2*	*przekroczony*
b	*lokalne (powiatowe i gminne)*	**109**	**129,15**	*118,5*	*osiągnięty*
3.4	*Liczba zakupionych środków transportu publicznego* [szt.]	**12**	**51**	*425,0*	*przekroczony*
3.5	*Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi* [szt.]	**1**	**4**	*400,0*	*przekroczony*
Wskaźniki rezultatu					
3.6	*Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych* [Euro/rok]	**20 846 599**	**28 347 956**	*136,0*	*przekroczony*
3.7	*Potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu* [szt.]	**1 300**	**4 994**	*384,2*	*przekroczony*
3.8	*Przyrost ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu* [osoby/rok]	**1 533 000**	**1 540 806**	*100,5*	*osiągnięty*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.*

Spośród 12 zaprogramowanych wskaźników w Osi 3 na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową 5 wskaźników zostało osiągniętych w granicach 25% odchylenia od wartości zakładanej. 7 wskaźników przekroczyło zakładaną wartość docelową, w tym 3 z nich około 4–krotnie.

Przekroczenie wartości wynika m.in. ze zwiększenia alokacji na niektóre działania/poddziałania i tym samym dofinansowania większej liczby projektów, wykorzystania powstałych oszczędności w ramach zakończonych naborów, a także ze zmiany założeń metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników przyjętej na etapie programowania.

Wskaźniki przekraczające założony cel stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi 3. Szczegółowe informacje dotyczące stopnia realizacji poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu oraz wyjaśnienia osiągnięcia wskaźników na poziomie większym niż 125% przedstawiono w dalszej części analizy jakościowej.

Dodatkowo, w *Załączniku IVa* zaprezentowano syntetyczne wyjaśnienia dla wskaźników określonych w *SZOOP RPO WO 2007-2013,* dla których wartości zrealizowane odbiegają o ponad +/- 25% od wartości docelowej.

KOMENTARZ DO PRZEKROCZONYCH WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW OSI PRIORYTETOWEJ 3

✓ ***Liczba projektów z zakresu transportu***

- Wskaźnik realizowany był w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne,* 3.1.2 *Drogi lokalne* oraz działania 3.2 *Transport publiczny*;
- Wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 125,7% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- Przekroczenie wartości wskaźnika jest wynikiem powstałych oszczędności poprzetargowych w ramach projektów realizowanych na drogach wojewódzkich;
- IZ RPO WO 2007-2013 chcąc efektywnie wykorzystać dostępną alokację środków, wybierała do dofinansowania projekty z list rezerwowych/ogłaszała dodatkowe nabory;
- Dofinansowane inwestycje stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 3 Transport i Programu;

✓ ***Długość nowych dróg, w tym:***
- ***regionalne (wojewódzkie)***
- ***lokalne (powiatowe i gminne)***

- Wskaźnik realizowany był w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* oraz 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- Wartość wskaźnika głównego została osiągnięta na poziomie 121,2% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015, natomiast podwskaźników stosownie 114,7% i 125,1%;
- Podwskaźnik *Długość nowych dróg, w tym lokalne (powiatowe i gminne)* nieznacznie przekroczył dopuszczalny poziom odchylenia 25%, z uwagi na dofinansowanie projektów z listy rezerwowej, możliwe dzięki realokacji dokonanej z zastosowaniem mechanizmu elastyczności;
- Dofinansowane inwestycje stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 3 Transport i Programu;

✓ ***Długość zrekonstruowanych dróg, w tym:***
- ***regionalne (wojewódzkie)***
- ***lokalne (powiatowe i gminne)***

- Wskaźnik realizowany był w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* oraz 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- Wartość wskaźnika głównego została osiągnięta na poziomie 123% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015, natomiast podwskaźników stosownie 129,2% i 118,5%;
- Podwskaźnik *Długość zrekonstruowanych dróg, w tym regionalne (wojewódzkie)* przekroczył dopuszczalny poziom odchylenia 25%, z uwagi na dofinansowanie projektów z listy rezerwowej, możliwe dzięki realokacji dokonanej z zastosowaniem mechanizmu elastyczności oraz z uwagi na powstałe oszczędności poprzetargowe w ramach projektów realizowanych na drogach wojewódzkich;
- Dofinansowane inwestycje stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 3 Transport i Programu;

✓ ***Liczba zakupionych środków transportu publicznego***

- Wskaźnik realizowany był w ramach działania 3.2 *Transport publiczny*;
- Wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 425% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- Przekroczenie wskaźnika realizowanego w obszarze transportu publicznego wynika ze zmiany założeń metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników (przyjęty koszt jednostkowy zakupu 1 autobusu okazał się wyższy niż w rzeczywistości, co umożliwiło zakup większej liczby środków transportu publicznego, a tym samym wzrost liczby potencjalnych miejsc w środkach komunikacji publicznej), a także zwiększenia alokacji na kategorię 52 *Promocja czystego transportu miejskiego*;

- Ze względu na wciąż duże potrzeby w zakresie wprowadzenia rozwiązań dla nowoczesnego i ekologicznego transportu miejskiego w województwie opolskim znaczące środki na ten rodzaj interwencji zostały zaprogramowane także w ramach RPO WO 2014-2020;
- Zwiększone wykonanie wskaźnika ma równocześnie pozytywny wpływ na realizację założeń jednego z priorytetów *Strategii Europa 2020: rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;*

✓ ***Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi***

- Wskaźnik realizowany był w ramach poddziałania 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- Wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 400% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z dofinansowania projektów znajdujących się na liście rezerwowej, których wybranie możliwe było dzięki powstałym oszczędnościom poprzetargowym;
- Dofinansowane inwestycje dotyczące infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi, stanowią zatem wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 3 Transport i Programu;

✓ ***Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych***

- Wskaźnik realizowany był w ramach poddziałania 3.1.1 *Drogi regionalne* oraz 3.1.2 *Drogi lokalne*;
- Wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 136% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- Przekroczenie wartości wskaźnika jest wynikiem powstałych oszczędności poprzetargowych w ramach projektów realizowanych na drogach wojewódzkich;
- IZ RPO WO 2007-2013 chcąc efektywnie wykorzystać dostępną alokację środków, wybierała do dofinansowania projekty z list rezerwowych/ogłaszała dodatkowe nabory;
- Dofinansowane inwestycje stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 3 Transport i Programu;

✓ ***Potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu***

- Wskaźnik realizowany był w ramach działania 3.2 *Transport publiczny*;
- Wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 384,2% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- Przekroczenie wskaźnika realizowanego w obszarze transportu publicznego wynika ze zmiany założeń metodologii szacowania wartości docelowych wskaźników (przyjęty koszt jednostkowy zakupu 1 autobusu okazał się wyższy niż w rzeczywistości, co umożliwiło zakup większej liczby środków transportu publicznego, a tym samym wzrost liczby potencjalnych miejsc w środkach komunikacji publicznej), a także zwiększenia alokacji na kategorię 52 *Promocja czystego transportu miejskiego*;
- Ze względu na wciąż duże potrzeby w zakresie wprowadzenia rozwiązań dla nowoczesnego i ekologicznego transportu miejskiego w województwie opolskim znaczące środki na ten rodzaj interwencji zostały zaprogramowane także w ramach RPO WO 2014-2020;
- Zwiększone wykonanie wskaźnika ma równocześnie pozytywny wpływ na realizację założeń jednego z priorytetów *Strategii Europa 2020: rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.*

Dofinansowane w ramach Osi priorytetowej 3 *Transport* projekty realizowały cele dokumentu *Strategia Europa 2020* w ramach inicjatywy flagowej *Europa efektywnie korzystająca z zasobów,* zaprogramowanej w obszarze *Klimat, energia, mobilność*. Wszystkie działania Osi priorytetowej 3 oraz wpisująca się w obszar infrastruktury transportowej kat. interwencji 18 realizowana w ramach poddziałania 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny* (budowa ścieżek rowerowych), realizowały założenia ww. dokumentu. Tym samym modernizacja infrastruktury drogowej oraz taboru

komunikacji zbiorowej wpłynęła na podniesienie jego efektywności, a także zwiększenie efektywności energetycznej, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i zużycia energii.

- ***Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań***
- ***Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans***
- ***Informacje nt. spójności działań z Krajowym Programem Reform przedstawiono w punkcie 2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020***

OBSZAR: INFRASTRUKTURA DROGOWA [działanie 3.1]

W ramach dz. 3.1 *Infrastruktura drogowa* zakończyła się realizacja **116** projektów: w tym **37** z zakresu regionalnej infrastruktury drogowej oraz **79** dotyczące dróg lokalnych. Od uruchomienia Programu zostało wybudowanych **32,73 km** dróg, a zrekonstruowano **231,08 km**.

OBSZAR: REGIONALNA INFRASTRUKTURA DROGOWA [poddziałanie 3.1.1]

W wyniku zakończonych projektów z zakresu regionalnej infrastruktury drogowej wybudowano **11,46 km** oraz zrekonstruowano **102,06 km** dróg w województwie opolskim, co stanowi odpowiednio **114,7%** oraz **129,2%** w odniesieniu do założonej wartości docelowej. W ramach inwestycji na drogach regionalnych wartość wygenerowanych *oszczędności czasu w przewozach pasażerskich i towarowych* wyniosła **12 780 081,04 Euro/rok**.

Inwestycje drogowe realizowane w ramach Programu mają istotne znaczenie ze względu na już istniejącą sieć powiązań drogowych, której głównymi elementami są:

- drogi o znaczeniu międzynarodowym: w ramach III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, którego podstawowym elementem jest autostrada A4,
- drogi o znaczeniu krajowym (międzyregionalnym):
  - dwa szlaki komunikacyjne wschód – zachód. *Szlak Staropolski* (droga krajowa nr 46) jako główne połączenie Opola z Warszawą oraz istotnymi w kraju aglomeracjami (m. in. Częstochowa, Kielce, Lublin). *Trasa Podsudecka* (drogi krajowe nr 40, 41, 46) stanowiąca łącznik pomiędzy Dolnym Śląskiem, Opolszczyzną a Śląskiem;
  - dwa podstawowe szlaki łączące północ z południem: droga krajowa nr 11 (relacji Kołobrzeg – Bytom) oraz droga krajowa nr 45 stanowiąca połączenie z Republiką Czeską,
- drogi o znaczeniu regionalnym.

Zakończone inwestycje uzupełniły istniejącą siatkę w celu stworzenia sprawnego i bezpośredniego połączenia aglomeracji opolskiej i całego regionu z autostradą A4. Działania te mają poprawić dostęp do głównych ośrodków rozwoju gospodarczego regionu, w tym w szczególności do stolicy województwa, ale także innych ośrodków w kraju i za granicą. Są one odpowiedzią na zidentyfikowane w ramach analizy SWOT w Programie słabe strony i zagrożenia. W jej ramach rozpoznano niewystarczające skomunikowanie z autostradą A4, niewystarczającą liczbę obwodnic miast i wsi na drogach o charakterze tranzytowym oraz brak wyraźnej osi północ – południe. Województwo opolskie ma infrastrukturę drogową na konkurencyjnym do innych regionów poziomie. Niekorzystnie jednak wypada w porównaniu z sąsiadującymi regionami: dolnośląskim i śląskim. Stąd stan opolskiej infrastruktury powinien się rozwijać w takim kierunku, aby nie stać się „wąskim gardłem" dla przepływu ładunków oraz osób na szlakach łączących te obszary, a tym samym stać się konkurencyjnym również dla nich. Rozwój infrastruktury drogowej powinien także służyć poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego, udrożnieniu istniejącego systemu komunikacyjnego i odsunięciu ruchu poza centrum miast.

Zarząd Województwa Opolskiego zwracając uwagę na potencjał rozwojowy związany ze skomunikowaniem terenów rozwojowych z autostradą A4, podjął działania, aby kompleksowo inwestycje objęły także główne drogi wojewódzkie nr 426, 414, 401 oraz 423, a także drogę wojewódzką nr 901. W związku z założeniem, iż

inwestycje drogowe powinny spełniać kryterium komplementarności z inwestycjami realizowanymi od 2004 r. większość projektów jest kontynuacją dotychczasowych rozwiązań.

Wsparcie ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym w zakresie infrastruktury drogowej jest kontynuowane w 2014-2020. Planuje się dofinansowanie przedsięwzięć mających na celu budowę/przebudowę dróg oraz obwodnic wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Wspierane działania mają na celu głównie rozwój infrastruktury drogowej o znaczeniu regionalnym, poprawę dostępności do terenów inwestycyjnych, przejść granicznych oraz obiektów i szlaków drogowych o kluczowym znaczeniu dla rozwoju gospodarczego regionu. Ponadto w nowym okresie programowania kontynuowane są działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców województwa opolskiego w sytuacji zagrożeń naturalnych, w tym powodziowych. Realizowane przedsięwzięcia będą polegały na zakupie środków transportu oraz sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych, a także specjalistycznego sprzętu do usuwania skutków katastrof.

OBSZAR: LOKALNA INFRASTRUKTURA DROGOWA [poddziałanie 3.1.2]

Rozwój infrastruktury lokalnej daje lepsze możliwości tranzytowe oraz poprawia dostęp do terenów inwestycyjnych, co jest jednym z podstawowych celów ZWO. Istotnym elementem rozwoju regionalnego jest dążenie do podniesienia jakości infrastruktury transportowej na poziomie lokalnym. W perspektywie finansowej 2007-2013 województwo opolskie charakteryzował wysoki, ale wciąż nie w pełni wykorzystany potencjał inwestycyjny. Region cechowała relatywnie konkurencyjna chłonność rynku i dostępność transportowa oraz atrakcyjna infrastruktura gospodarcza (m.in. specjalne strefy ekonomiczne). IZ RPO WO 2007-2013 mając na uwadze powyższe czynniki podjęła decyzję na etapie programowania, iż w ramach lokalnej infrastruktury drogowej wsparcie uzyskają inwestycje dotyczące m.in. rozbudowy, przebudowy i unowocześnienia sieci dróg powiatowych i gminnych o istotnym znaczeniu gospodarczym, a także przedsięwzięcia zapewniające dostępność komunikacyjną do terenów inwestycyjnych, m.in. celem doprowadzenia do uzbrojenia terenów pod inwestycje gospodarcze, zabezpieczające kluczowe dla danego obszaru powiązania z drogami krajowymi i regionalnymi, obiektami o dużym znaczeniu dla rozwoju gospodarki.

W wyniku zakończonych projektów z zakresu *lokalnej infrastruktury drogowej* wybudowano **21,26 km** dróg, co stanowi blisko 125% w odniesieniu do założonej wartości docelowej. Jednocześnie zrekonstruowano **129,15 km** dróg w województwie opolskim, w tym przebudowano **66,52 km** dróg powiatowych, **61,83 km** dróg gminnych oraz blisko **0,8 km** mostów. Ponadto w ramach inwestycji na drogach lokalnych wartość wygenerowanych *oszczędności czasu w przewozach pasażerskich i towarowych* wyniosła **15 567 874,78 Euro/rok**.

Zgodnie z założeniami RPO WO 2007-2013 w ramach infrastruktury drogowej o znaczeniu lokalnym, wspierane były projekty zapewniające dostęp do terenów inwestycyjnych oraz łączące te tereny z drogami krajowymi i regionalnymi, wpływając w ten sposób na atrakcyjność gospodarczą regionu.

W ramach RPO WO 2007-2013 podjęto szereg działań prorozwojowych z zakresu rozwoju infrastruktury transportowej, co znalazło odzwierciedlenie w kształtowaniu się podstawowych wskaźników w tym obszarze. W 2015 r. długość dróg publicznych o nawierzchni twardej wyniosła 8 399,6 km. Poprawa infrastruktury drogowej skutkuje również poprawą bezpieczeństwa na drogach w regionie. W porównaniu z 2005 r. liczba odnotowanych wypadków zmalała o 303 na rok, a ofiar śmiertelnych o 46 rocznie.

W mniejszym stopniu wsparcie ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym w zakresie lokalnej infrastruktury drogowej jest kontynuowane w perspektywie finansowej 2014-2020. Możliwa jest realizacja inwestycji na drogach lokalnych (gminnych i powiatowych) jedynie wówczas gdy zapewnią konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi.

OBSZAR: TRANSPORT PUBLICZNY [działanie 3.2]

Analiza SWOT RPO WO 2007-2013 wskazała, iż mocnymi stronami Opolszczyzny jest gęsta sieć połączeń drogowych i kolejowych. Istotnym problemem był natomiast stan infrastruktury tej sieci, a także stan techniczny taboru transportu publicznego. W ramach działania 3.2 *Transport publiczny* ZWO zdecydował o realizacji zadań związanych z odnowieniem istniejącego taboru, zarówno kolejowego, jak i autobusowego.

ZWO podjął decyzję o przeprowadzeniu dodatkowego naboru w ramach dz. 3.2, który był możliwy dzięki przesunięciom wynikającym z zastosowania mechanizmu elastyczności.

Od uruchomienia Programu zakończyła się realizacja **11** projektów z zakresu transportu publicznego. W wyniku ich realizacji zakupiono **51** środków transportu publicznego, z czego 5 szynobusów i 46 autobusów, co stanowi 425% w stosunku do wartości założonych oraz powstało **4 994** miejsc w środkach komunikacji, co również przekracza blisko 4-krotnie założoną wartość docelową. Dofinansowane inwestycje stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 3 Transport i Programu przyczyniając się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej regionu, jak również mają pozytywny wpływ na realizację założeń jednego z priorytetów *Strategii Europa 2020: rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.*

Działania w zakresie transportu publicznego są kontynuowane w perspektywie finansowej 2014-2020. Zaplanowano wsparcie projektów na zakup niskoemisyjnego taboru autobusowego dla transportu publicznego (autobusy i busy). Realizowane działania poprzez inwestycje w ekologiczny transport publiczny będą miały m.in. na celu minimalizację emisji zanieczyszczeń do atmosfery, zmniejszenie hałasu ulicznego i zatłoczenia motoryzacyjnego w miastach.

Wyniki badań ewaluacyjnych

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne***

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 3

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej***

3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

➲ ***Problemy we wdrażaniu Programu miały charakter horyzontalny, szczegółowy opis przedstawiono w punkcie 2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze***

Schemat 8. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 3*

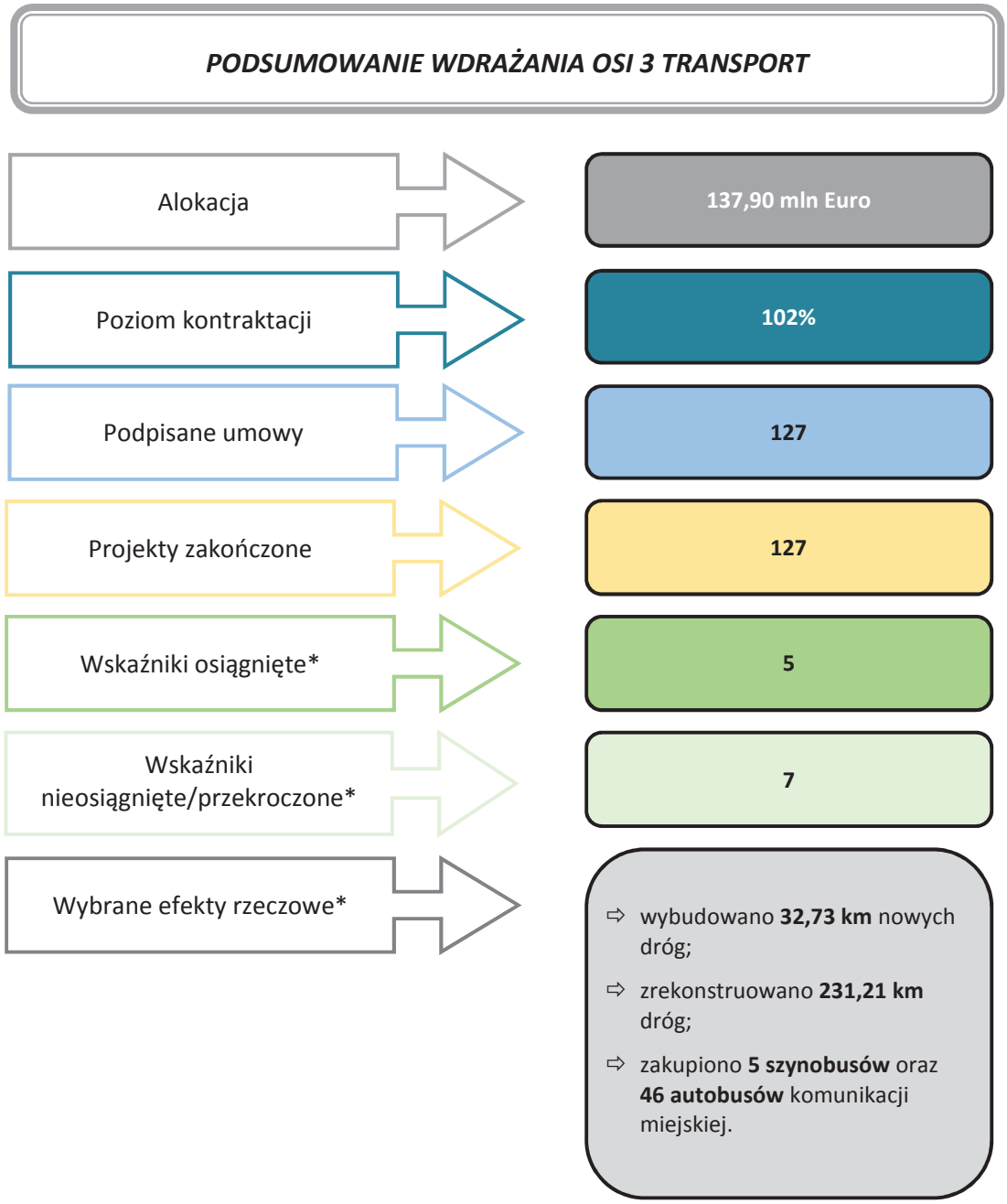

** na podstawie wniosków o płatność końcową*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.4 Oś priorytetowa 4 Ochrona środowiska

3.4.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska* były:

- poprawa jakości środowiska naturalnego poprzez unowocześnienie gospodarki wodno-ściekowej oraz zmniejszenie zagrożenia powodziowego;
- zwiększenie stopnia segregacji oraz ponownego wykorzystania odpadów;
- poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej oraz walorów przyrodniczych i krajobrazowych województwa opolskiego.

Za wdrażanie Osi priorytetowej 4 odpowiadała w całości IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **6 500 000 Euro** pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania. Całkowita kwota alokacji na Oś priorytetową 4 wynosi w ramach EFRR **49 214 481 Euro**, co stanowi **10%** środków Programu.

W ramach Osi zrealizowano przedsięwzięcia polegające m.in. na budowie, przebudowie systemów wodno-kanalizacyjnych, budowie, rekultywacji składowisk odpadów, zakupie urządzeń i wyposażenia dla systemów segregacji odpadów, budowie, przebudowie lub remoncie obiektów przeciwpowodziowych, budowie, przebudowie obiektów, zakupie urządzeń służących do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, ochronie bioróżnorodności.

Pomoc kierowana była m.in. do jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych czy parków krajobrazowych.

Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono **47 234 924 Euro**, co stanowi 96% alokacji zapisanej na Oś priorytetową 4.

3.4.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

⇒ łącznie przeprowadzono **14 naborów** wniosków o dofinansowanie, w tym **12 naborów wniosków w ramach procedury konkursowej** oraz **2 nabory w ramach procedury pozakonkursowej**;

⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **48,49 mln Euro** [214,80 mln PLN], w tym na nabory w ramach procedury konkursowej **42,84 mln Euro** [189,78 mln PLN], na nabory w ramach procedury pozakonkursowej **5,65 mln Euro** [25,02 mln PLN].

Wnioski złożone

⇒ złożono łącznie **160 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej i pozakonkursowej;

⇒ całkowita wartość wszystkich złożonych wniosków wyniosła **150,90 mln Euro** [668,49 mln PLN], a dofinansowanie z EFRR stanowiło **92,70 mln Euro** [410,66 mln PLN];

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymały **134 wnioski** na całkowitą wartość **134,22 mln Euro** [594,59 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **79,71 mln Euro** [353,12 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **97 projektów**, na całkowitą wartość **106,34 mln Euro** [471,07 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **60,68 mln Euro** [268,82 mln PLN];

⇒ wśród projektów zaakceptowanych do realizacji znalazły się dwa projekty kluczowe Z*biornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500* oraz *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek – Dzielniczka" zadanie 1, 6, 7.*

Podpisane umowy

⇒ zawarto **92 umowy** o dofinansowanie o całkowitej wartości **78,06 mln Euro** [345,81 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **45,87 mln Euro** [203,19 mln PLN];

⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł blisko **101%**;

⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **88,50%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **11,50%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.*

Tabela 41. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na typy projektów*

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 4
1.	*konkursowy*	90	40,60	88,50%
2.	*IPI*	2	5,27	11,50%
RAZEM		**92**	**45,87**	**-**

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

W ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* obszar ***Klimat, energia, mobilność*** realizowany jest w zakresie ośmiu kategorii Osi priorytetowej 4: 40, 42, 43, 44, 46, 51, 53, 54. Wartość podpisanych **92 umów** w ramach tego obszaru wynosi **45,87 mln Euro** [203,19 mln PLN], co stanowi **21,89%** alokacji przeznaczonej na obszar *Tabela 42.*

Tabela 42. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 4*

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	% realizacji obszaru
Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; suistainable growth	*Klimat, energia, mobilność*	16,17,18,19,20,21,22,23,24,25, 26,27,28,29,30,31,32,33,34,35, 36,37,38,39,**40**,41,**42**,**43**,**44**,45, **46**,47,48,49,50,**51**,52,**53**,**54**	45,87	21,89%
		RAZEM	**45,87**	**-**

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 43.*

Tabela 43. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu*

Liczba naborów (konkursowe i IPI)	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*						
4 - konkursowe	41	35,17	32	28,58	30	22,18
Razem 4 nabory	***41***	***35,17***	***32***	***28,58***	***30***	***22,18***
4.2 *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*						
2 - IPI	2	8,52	2	7,23	2	5,27
Razem 2 nabory	***2***	***8,52***	***2***	***7,23***	***2***	***5,27***
4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*						
6 - konkursowych	109	48,48	56	24,44	53	18,02
Razem 6 naborów	***109***	***48,48***	***56***	***24,44***	***53***	***18,02***
4.4 *Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny*						
2 - konkursowe	8	0,53	7	0,43	7	0,40
Razem 2 nabory	***8***	***0,53***	***7***	***0,43***	***7***	***0,40***
OGÓŁEM: 14 naborów	**160**	**92,70**	**97**	**60,68**	**92**	**45,87**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 4 zrealizowano 2 projekty kluczowe mające na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe mieszkańców Opolszczyzny:

- *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500;*
- *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn. „Cisek-Dzielniczka" zadanie 1,6,7.*

Tabela 44. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013*

Nr i nazwa działania	Liczba projektów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
4.2 *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*	2	5,27
RAZEM	***2***	***5,27***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **44,31 mln Euro** [196,29 mln PLN], co stanowi ponad **97%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach przedmiotowej Osi priorytetowej.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **44,31 mln Euro** [196,29 mln PLN], co stanowi ponad **97%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 4.

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 skorygowała wydatki kwalifikowalne dot. VAT w ramach Osi priorytetowej 4 zadeklarowane do Komisji Europejskiej o kwotę niekwalifikowalną w wysokości 1,9 mln Euro [7,7 mln PLN], w tym z EFRR: 1,4 mln Euro [5,7 mln PLN].

Kwoty dot. VAT wykazane w Euro wynikają z kursów rzeczywiście stosowanych w procesie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej, a nie z przeliczenia PLN na Euro wg kursu zastosowanego w *Sprawozdaniu końcowym.*

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wydatków dot. VAT – Załącznik XIV Kwoty podatku VAT wycofane/odzyskane z deklaracji do Komisji Europejskiej***

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 33-34.*

Wykres 33. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

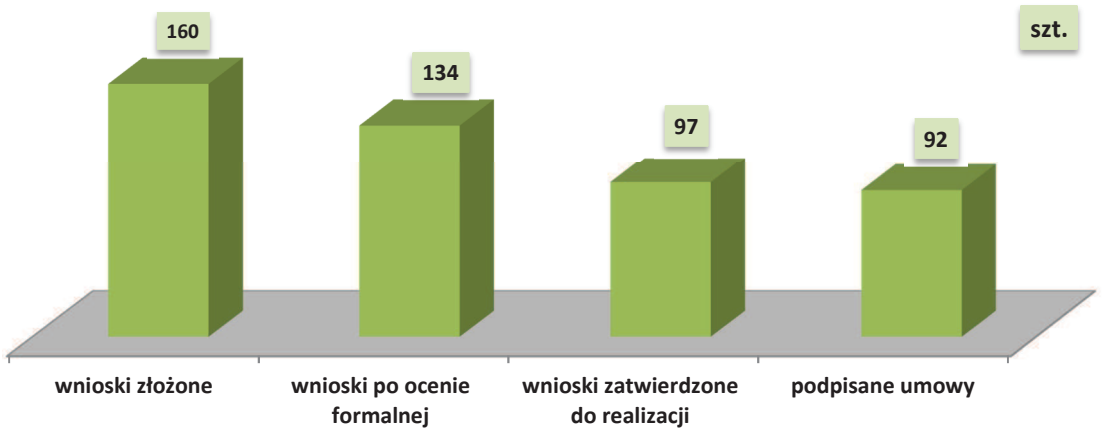

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Wykres 34. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 4 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

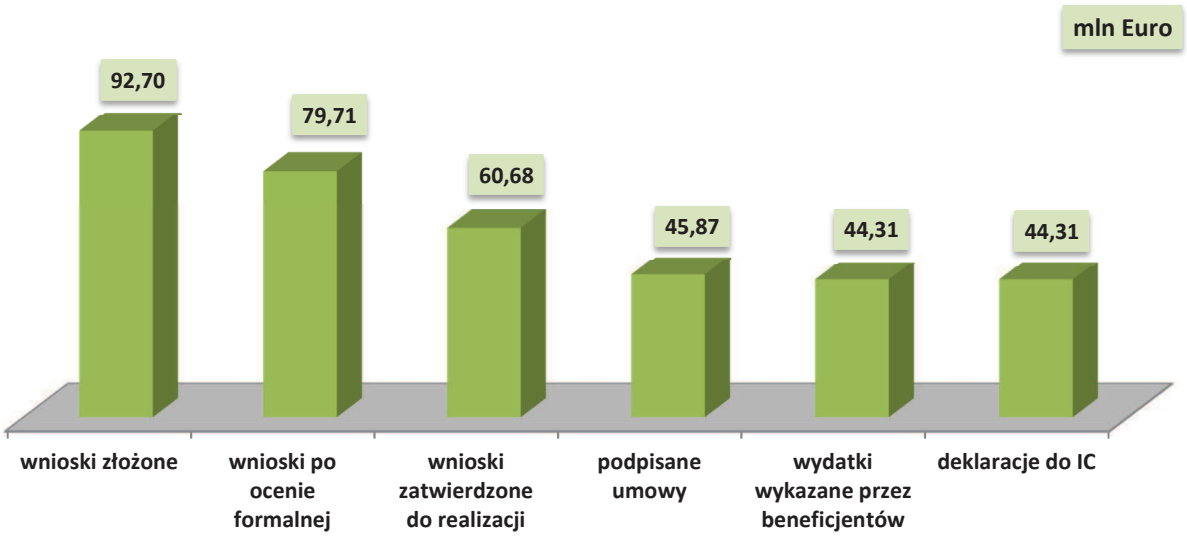

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

3.4.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 4

Terytorialny – wg siedziby beneficjenta

Projekty z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony przeciwpowodziowej, ochrony powietrza i bioróżnorodności Opolszczyzny realizowane były przez beneficjentów z wszystkich powiatów województwa opolskiego. Najaktywniejsi w pozyskiwaniu środków okazali się beneficjenci z **Miasta Opola** (10,16 mln Euro), **powiatu strzeleckiego** (9,17 mln Euro), **głubczyckiego** (4,83 mln Euro) i **opolskiego** (4,69 mln Euro). Tam też realizowana była największa liczba inwestycji z zakresu ochrony środowiska: odpowiednio 16, 12, 9 i 11, co zostało zaprezentowane na *Mapie 8*.

Blisko **55%** (25,01 mln Euro) środków w ramach Osi priorytetowej 4 skierowano na realizację inwestycji na terenach wiejskich. Wartość projektów realizowanych na obszarach miejskich to 20,86 mln Euro (ponad **45%**).

Mapa 8. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 4 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg rodzajów beneficjentów

Odbiorcami wsparcia w ramach Osi priorytetowej 4 były przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego.

Blisko **69%** środków pozyskały gminy/gminne jednostki organizacyjne, głównie na realizację projektów z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej i termomodernizacji.

Spośród 6 projektów realizowanych przez Samorząd Województwa Opolskiego, 2 to znaczące projekty z zakresu ochrony przeciwpowodziowej: *Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500* oraz *Budowa lewostronnego wału rzeki Odry pn."Cisek-Dzielniczka" zadanie 1,6,7* na kwotę dofinansowania z EFRR **5,27 mln Euro**.

Wykres 35. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 4*

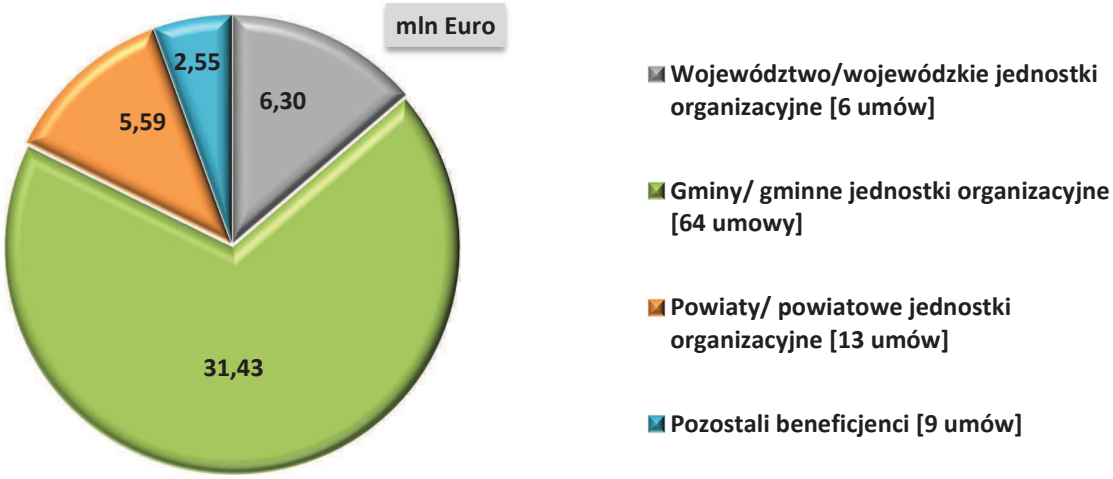

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg sektorów gospodarki

Ze względu na specyfikę inwestycji wspieranych w ramach Osi priorytetowej 4 (infrastruktura wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, ochrona przeciwpowodziowa, ochrona jakości powietrza), zdecydowaną większość wśród beneficjentów stanowiły jednostki samorządu terytorialnego (Sekcja O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* – 68 umów na kwotę dofinansowania z EFRR 33,62 mln Euro) bądź ich jednostki organizacyjne działające w Sekcji E *Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* oraz Sekcji D *Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych.*

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 4 przedstawia *Wykres 36.*

Wykres 36. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 4 wg Sekcji PKD 2007*

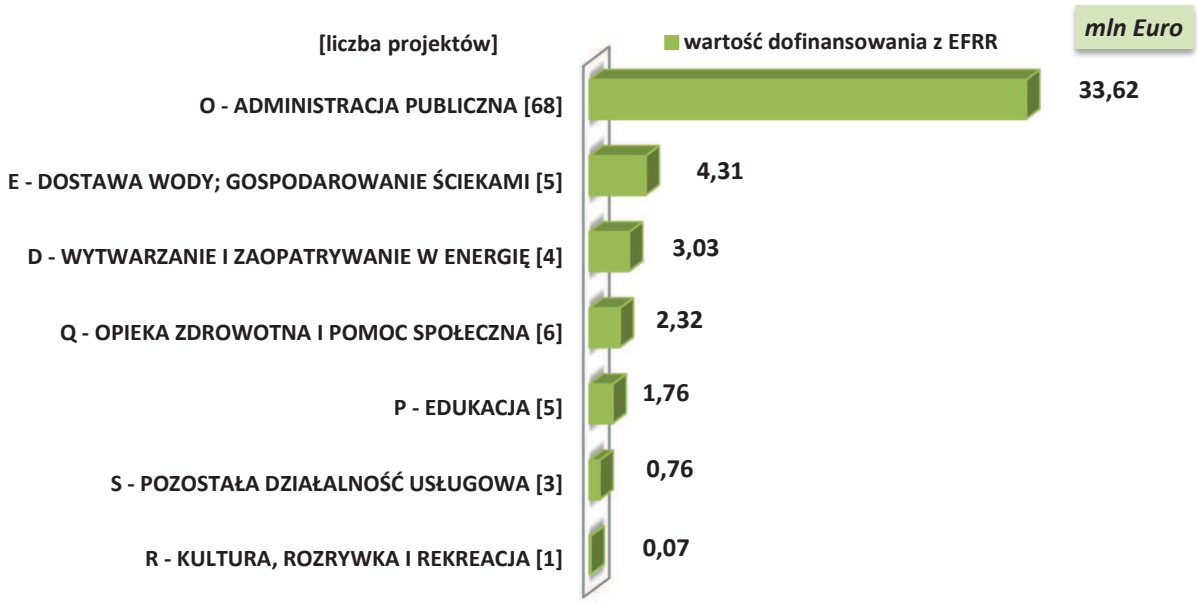

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

3.4.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Projekty wspierane w ramach wybranych działań PO IiŚ 2007-2013 były dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 4 RPO WO 2007-2013.

Łącznie na terenie województwa opolskiego zrealizowano 75 projektów w obszarze ochrony środowiska, zapobiegania zagrożeniom i energii PO IiŚ 2007-2013 o wartości dofinansowania ponad 238 mln Euro. Projekty o największej wartości realizowane były w ramach działań związanych z budową, modernizacją systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, a także tych dotyczących zapobieganiu zagrożeniom. Łączna kwota dofinansowania ze środków unijnych na jaką opiewają projekty zrealizowane we wskazanych działaniach to ponad 178 mln Euro.

Tabela 45. *Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu ochrony środowiska i energii*

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Dofinansowanie z UE *[mln Euro]*
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom			
44	*Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi*	5	13,93
46	*Oczyszczanie ścieków*	21	89,11
47	*Jakość powietrza*	5	13,93
48	*Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń*	1	4,51
51	*Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)*	9	1,69
53	*Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)*	2	88,96
54	*Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom*	1	0,01
	RAZEM	**44**	**212,14**
Energia			
35	*Gaz ziemny*	2	4,48
39	*Energia odnawialna: wiatrowa*	1	3,98
43	*Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią*	28	17,77
	RAZEM	**31**	**26,23**
	RAZEM PO IiŚ 2007-2013	***75***	***238,37***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.4.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu

W ramach Osi priorytetowej 4 zrealizowane zostały **92** projekty, w tym **23** z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, **7** z zakresu gospodarki odpadami, **2** projekty z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, **53** z zakresu ochrony powietrza i odnawialnych źródeł energii oraz **7** projektów z zakresu zachowania bioróżnorodności regionu.

W ramach Osi priorytetowej 4 zrealizowano 6 wskaźników produktu i 6 wskaźników rezultatu. Poziom realizacji wskaźników wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 4 prezentuje *Tabela 46.* Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową.

Tabela 46. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 4 od uruchomienia Programu*

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
			wartość obecna	*%*	
Wskaźniki produktu					
4.1	*Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej* [szt.]	**9**	**23**	*255,6*	*przekroczony*
4.2	*Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami* [szt.]	**3**	**7**	*233,3*	*przekroczony*
4.3	*Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza* [szt.]	**41**	**53**	*129,3*	*przekroczony*
4.4	*Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej* [szt.]	**16**	**15**	*93,8*	*osiągnięty*
4.5	*Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń* [szt.]	**2**	**2**	*100,0*	*osiągnięty*
4.6	*Liczba wspartych projektów w zakresie bioróżnorodności* [szt.]	**6**	**7**	*116,7*	*osiągnięty*
Wskaźniki rezultatu					
4.7	*Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów* [km^2]	**0,01**	**0,15**	*1 500*	*przekroczony*
4.8	*Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów* [osoby]	**31 000**	**136 005**	*438,7*	*przekroczony*
4.9	*Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów* [osoby]	**48 713**	**48 713**	*100,0*	*osiągnięty*
4.10	*Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów* [osoby]	**14 000**	**31 904**	*227,9*	*przekroczony*
4.11	*Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych* [MW]	**4,25**	**8,18**	*192,5*	*przekroczony*
4.12	*Łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów* [ha]	**9**	**11,12**	*123,6*	*osiągnięty*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.*

Biorąc pod uwagę wartości osiągnięte na koniec 2016 roku, 5 wskaźników w ramach Osi priorytetowej 4 osiągnęło wartości docelowe założone na etapie programowania, natomiast wartości docelowe dla 7 wskaźników zostały przekroczone (poziom odchylenia przekracza 25%).

Dodatkowo, w *Załączniku IVa* zaprezentowano syntetyczne wyjaśnienia dla wskaźników określonych w *SZOOP RPO WO 2007-2013,* dla których wartości zrealizowane odbiegają o ponad +/- 25% od wartości docelowej.

KOMENTARZ DO PRZEKROCZONYCH WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW OSI PRIORYTETOWEJ 4

- ***Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej,***
- ***Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów***

  - Na etapie programowania założono wsparcie mniejszej ilości projektów. Przekroczenie wartości wskaźników jest wynikiem wykorzystania zwiększonej alokacji na działanie, ze względu na duże zainteresowanie beneficjentów inwestycjami w obszarze gospodarki wodno-ściekowej;

- Obszar gospodarki wodno-ściekowej nadal wymaga poprawy i inwestycji, dlatego na ten obszar zostały zaplanowane środki w ramach RPO WO 2014-2020;
- Przekroczone wartości docelowe wskaźników stanowią zatem wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska* oraz Programu.

➢ ***Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami,***

➢ ***Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów,***

➢ ***Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów***

- Przekroczenie wartości wskaźników jest wynikiem przeprowadzenia II naboru wniosków dla obszaru gospodarki odpadami na przełomie 2011/2012 r. będącego odpowiedzią na niewystarczający poziom realizacji wskaźników. W wyniku podjętych działań dofinansowanie przyznane zostało większej liczbie projektów niż pierwotnie zakładano, co znalazło przełożenie w osiągniętej wartości każdego ze wskaźników;
- Obszar gospodarki odpadami w województwie opolskim nadal wymaga poprawy, dlatego na ten obszar zostały zaplanowane środki w ramach RPO WO 2014-2020;
- Przekroczone wartości docelowe wskaźników stanowią zatem wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska* oraz Programu.

➢ ***Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza,***

➢ ***Dodatkowa moc zainstalowana energii ze źródeł odnawialnych***

- Przekroczenie wartości wskaźników jest wynikiem przeprowadzenia dodatkowych naborów wniosków dla projektów z obszaru OZE, celem efektywnego wykorzystania środków dostępnych w ramach działania;
- Kwestia zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w województwie opolskim (jak i w całej Polsce), jest jednym z najważniejszych wyzwań na lata 2014-2020, dlatego środki na inwestycje w tym obszarze zostały także zaprogramowane w ramach RPO WO 2014-2020;
- Przekroczone wartości docelowe wskaźników stanowią zatem wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska* oraz Programu;
- Zwiększone wykonanie wskaźników ma ponadto pozytywny wpływ na realizację założeń jednego z priorytetów *Strategii Europa 2020: rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.*

➲ ***Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań***

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans***

➲ ***Informacje nt. spójności działań z Krajowym Programem Reform przedstawiono w punkcie 2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020***

Efekty projektów zrealizowanych w ramach Osi priorytetowej 4 wpisują się w cele *Strategii Europa 2020* poprzez wypełnianie założeń priorytetu: *rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.* W priorytecie tym położono akcent na uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, założono stopniowe przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną, większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, propagowanie efektywności energetycznej.

W ramach RPO WO 2007-2013 zadania powiązane z tymi założeniami realizowane były głównie w działaniu 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii.* Polegały one głównie na zakładaniu instalacji służących m.in. do wytwarzania, przetwarzania czy przesyłu energii ze źródeł odnawialnych, przyczyniając się do rozwoju

produkcji OZE, a w dłuższej perspektywie do wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Ponadto, realizacja przedsięwzięć pozwoliła na uzyskanie większej oszczędności energetycznej i poprawy jakości powietrza na Opolszczyźnie.

OBSZAR: INFRASTRUKTURA WODNO-ŚCIEKOWA I GOSPODARKA ODPADAMI [działanie 4.1]

Mając na uwadze zdiagnozowany w analizie SWOT nierównomierny stopień skanalizowania i zwodociągowania terenu województwa opolskiego, utrzymujące się zanieczyszczenie wód powierzchniowych i pogarszającą się jakość wód podziemnych, w ramach RPO WO 2007-2013 zaprojektowano wsparcie na zadania związane głównie z budową/rozbudową sieci kanalizacji i oczyszczalni w regionie.

W wyniku **23 zakończonych projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej**, realizowanych na terenie 19 gmin województwa opolskiego:

- wybudowano/zmodernizowano ponad **212 km sieci kanalizacji sanitarnej**;
- do sieci kanalizacyjnej zostało przyłączonych ponad **31 tys. osób**;
- w ramach kompleksowych projektów zmodernizowano ponad **25 km sieci wodociągowej**;
- wybudowano/przebudowano **3 oczyszczalnie ścieków** w Gminie Murów, Lubsza i Wołczyn.

Mimo znaczących środków przeznaczonych na wsparcie gospodarki wodno-ściekowej w okresie 2007-2013, zarówno ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym, jak i krajowym, w województwie opolskim nadal identyfikowane są duże potrzeby w tym zakresie. W związku z powyższym, wsparcie inwestycji w obszarze gospodarki wodno-ściekowej jest kontynuowane w ramach RPO WO 2014-2020. Zakłada się dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu obiektów budowlanych; zakup lub modernizację urządzeń do odprowadzania, oczyszczania i przesyłu ścieków, tj. sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków, innych urządzeń wodno-ściekowych zmniejszających negatywne oddziaływanie zanieczyszczeń na środowisko.

W ramach działania 4.1 zrealizowanych zostało ponadto **7 projektów z zakresu gospodarki odpadami**. Działania te były odpowiedzią na zdiagnozowany w dokumentach strategicznych problem braku powszechnego i w pełni funkcjonującego systemu wykorzystania odpadów komunalnych. W wyniku zakończenia inwestycji zamknięto 2 składowiska odpadów, rekultywując **tereny o powierzchni ponad 14 ha** oraz uzyskując **10 ha terenów zielonych**. Ponadto, **136 tys. osób zostało objętych systemem zagospodarowania odpadów komunalnych**. Warto zaznaczyć, że w Mieście Opolu wybudowano magazyn do czasowego przechowywania odpadów niebezpiecznych. Pozwoliło to na zmniejszenie stopnia składowania odpadów, szczególnie niebezpiecznych dla zdrowia i życia człowieka oraz środowiska naturalnego. Umożliwiło bezpieczne magazynowanie odpadów niebezpiecznych do momentu ich odbioru przez wyspecjalizowane podmioty zajmujące się ich unieszkodliwianiem bądź odzyskiwaniem.

W RPO WO 2014-2020 jest kontynuowane wsparcie także tego obszaru. Planuje się dofinansować wsparcie instalacji służących do ponownego wykorzystania odpadów, instalacji do likwidacji i neutralizacji odpadów, budowę i zakup urządzeń wchodzących w skład systemu zbiórki odpadów komunalnych.

OBSZAR: ZABEZPIECZENIE PRZECIWPOWODZIOWE [działanie 4.2]

Zgodnie z *Krajowym Planem Zarządzania Kryzysowego* oraz dokumentem *Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego,* województwo opolskie należy do jednego z pięciu województw zagrożonych ryzykiem wystąpienia powodzi opadowych. Wobec powyższego, a także ze względu na zidentyfikowane w analizie SWOT niewystarczające zabezpieczenia przeciwpowodziowe, Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 zrealizowała dwa projekty kluczowe zawarte w *Programie dla Odry – 2006.*

Jeden z projektów dotyczył budowy zbiornika retencyjnego Kluczbork na rzece Stobrawie, stanowiąc istotny element całego systemu małej retencji w województwie opolskim. W wyniku jego realizacji przed powodzią zostało zabezpieczonych ponad **46 tys. osób** z **7 miejscowości**: miasto Kluczbork, wsie: Ligota Górna, Chocianowice, Markotów, Krężel, Wierzchy i Szum. Wielkość obszaru, który został objęty ochroną przeciwpowodziową to ponad **1 600 ha.**

Drugi projekt polegał na budowie obwałowań rzeki Odry. Realizacja inwestycji podzielona była na 7 etapów. Etap 1, 6 i 7 współfinansowany był ze środków RPO WO 2007-2013, natomiast pozostałe z budżetu państwa ze środków rezerwy celowej *Programu dla Odry – 2006.* W wyniku jego realizacji (zakończonej w 2015 r.) **3 miejscowości** (Cisek, Landzmierz, Roszowicki Las) zostały zabezpieczone przed powodzią – łącznie **2 645 osób**. Ochroną przeciwpowodziową zostały objęte tereny o powierzchni **1 747 ha**, a ponad **3,6 km** wałów zostało zbudowanych/zmodernizowanych.

W RPO WO 2014-2020 jest kontynuowane wsparcie obszaru ochrony przeciwpowodziowej (budowa, przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych, głównie obiektów małej retencji jako najskuteczniejszych elementów zapobiegających wystąpieniu powodzi).

OBSZAR: OCHRONA POWIETRZA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII [działanie 4.3]

W ramach działania 4.3 zrealizowane zostały **53 projekty mające na celu poprawę jakości powietrza**, z czego **15** projektów dotyczyło ponadto wykorzystania energii odnawialnej.

Z diagnozy społeczno-gospodarczej ujętej w Programie wynika, iż województwo opolskie posiada znaczące zasoby odnawialnych źródeł energii, jednak ich wykorzystanie zaspokaja niewielką część potrzeb energetycznych. Biorąc pod uwagę powyższe oraz ograniczoną dostępność tradycyjnych zasobów energetycznych, IZ RPO WO 2007-2013 ukierunkowała wsparcie na inwestycje mające przyczyniać się do poprawy jakości powietrza oraz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitej strukturze wytwarzanej energii w regionie.

Projekty z zakresu poprawy jakości powietrza dotyczyły głównie zmian w budynkach użyteczności publicznej, przyczyniając się do podniesienia ich poziomu efektywności energetycznej. Kompleksową termomodernizację przeprowadzono w **89 obiektach użyteczności publicznej** (np. szkołach, uczelniach wyższych, szpitalach, przedszkolach, urzędach, domach kultury czy halach sportowych), w wyniku czego zaoszczędzono ponad **39 tys. MWh/rok.**

W jednym z najbardziej zanieczyszczonych miast Opolszczyzny – Kędzierzynie-Koźlu, wybudowano system ciepłowniczy dla Osiedla Blachownia. W ramach projektu powstała osiedlowa kotłownia gazowa, sieć centralnego ogrzewania, sieć ciepłej wody użytkowej wraz z przyłączami do budynków oraz 2 kotłownie gazowe lokalne. Przebudowano ponadto **5,75 km sieci ciepłowniczej.**

Warto także wskazać efekty projektu zrealizowanego na terenie Miejskiego Składowiska Odpadów w Opolu. Wybudowano tam **instalację odgazowania składowiska** oraz **Małą Elektrownię Biogazową**, dzięki czemu została ograniczona emisja gazu wysypiskowego do atmosfery, poprzez jego ujęcie w celu wykorzystania go jako odnawialne źródło energii. Nastąpiła redukcja zanieczyszczeń w środowisku, głównie pyłów i gazów, eliminacja emisji metanu ze składowiska oraz niekontrolowana migracja gazów. Zwiększona została również powierzchnia terenów zielonych poprzez rekultywację I kwatery składowiska.

W wyniku realizacji wszystkich projektów w ramach działania 4.3 powstało **496 jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej** przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii (głównie energii promieniowania słonecznego, geotermicznej, wodnej i biomasy/biogazu). Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych została osiągnięta na poziomie **8,18 MW.**

W okresie 2014-2020 jest kontynuowane wsparcie działań zmierzających do ochrony powietrza ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Działania te w RPO WO 2014-2020 wydzielone zostały w ramach odrębnej Osi priorytetowej, gdzie wskazano wieloaspektowe podejście do tematu (m.in. głęboka, kompleksowa modernizacja energetyczna budynków, audyty energetyczne, niskoemisyjna infrastruktura transportowa).

OBSZAR: OCHRONA BIORÓŻNORODNOŚCI OPOLSZCZYZNY [działanie 4.4]

Województwo opolskie należy do cenniejszych regionów Polski pod względem bioróżnorodności, walorów krajobrazowych i przyrodniczych, zajmujących około 29% powierzchni województwa. Ich potencjał naturalny i kulturowy stanowi istotny atut rozwoju gospodarczego regionu i dynamicznej współpracy społeczności lokalnych. Istotną blokadą jest obserwowany od dłuższego czasu spadek różnorodności biologicznej. W regionie zaobserwowano niewystarczającą ochronę zagrożonych siedlisk i gatunków *in situ* oraz najwyższy

w kraju odsetek uszkodzeń drzewostanów będący skutkiem położenia w strefie największych zagrożeń emisjami gazów i pyłami.

W ramach działania 4.4 zrealizowano **7 projektów dotyczących ochrony zagrożonych gatunków roślin oraz zwierząt** na cennych przyrodniczo obszarach. W wyniku ich realizacji nastąpiło:

- przywrócenie lub zapewnienie ochrony właściwego stanu ekosystemu na powierzchni ponad **11 ha**;
- zapewnienie/odtworzenie właściwego stanu ochrony **48** gatunkom zagrożonym (m.in. bielik, kania ruda, kania czarna, trzmielojad, błotniak stawowy, rybołów, pustułka, myszołów i jastrząb);
- objęcie reintrodukcją **27** gatunków roślin i zwierząt (np. gatunki chwastów segetalnych ex situ; drzewa i krzewy stanowiące pożywienia dla ptaków drapieżnych, bażanty, kuropatwy, zające, dzikie króliki);
- ochrona **106** siedlisk/zbiorowisk roślinnych, w większości muraw kserotermicznych na obszarze Rezerwatu Góra Gipsowa.

Wsparcie ochrony różnorodności biologicznej w znacznie większym stopniu jest kontynuowane w ramach RPO WO 2014-2020 jest kontynuowane wsparcie ochrony różnorodności biologicznej. Priorytetowymi działaniami są ochrona zagrożonych siedlisk przyrodniczych, gatunków i ekosystemów oraz wzmocnienie niezbędnej infrastruktury obiektów służących ochronie różnorodności biologicznej, edukacji ekologicznej.

Wyniki badań ewaluacyjnych

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne***

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 4

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej***

3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

➲ ***Problemy we wdrażaniu Programu miały charakter horyzontalny, szczegółowy opis przedstawiono w punkcie 2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze***

Schemat 9. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 4*

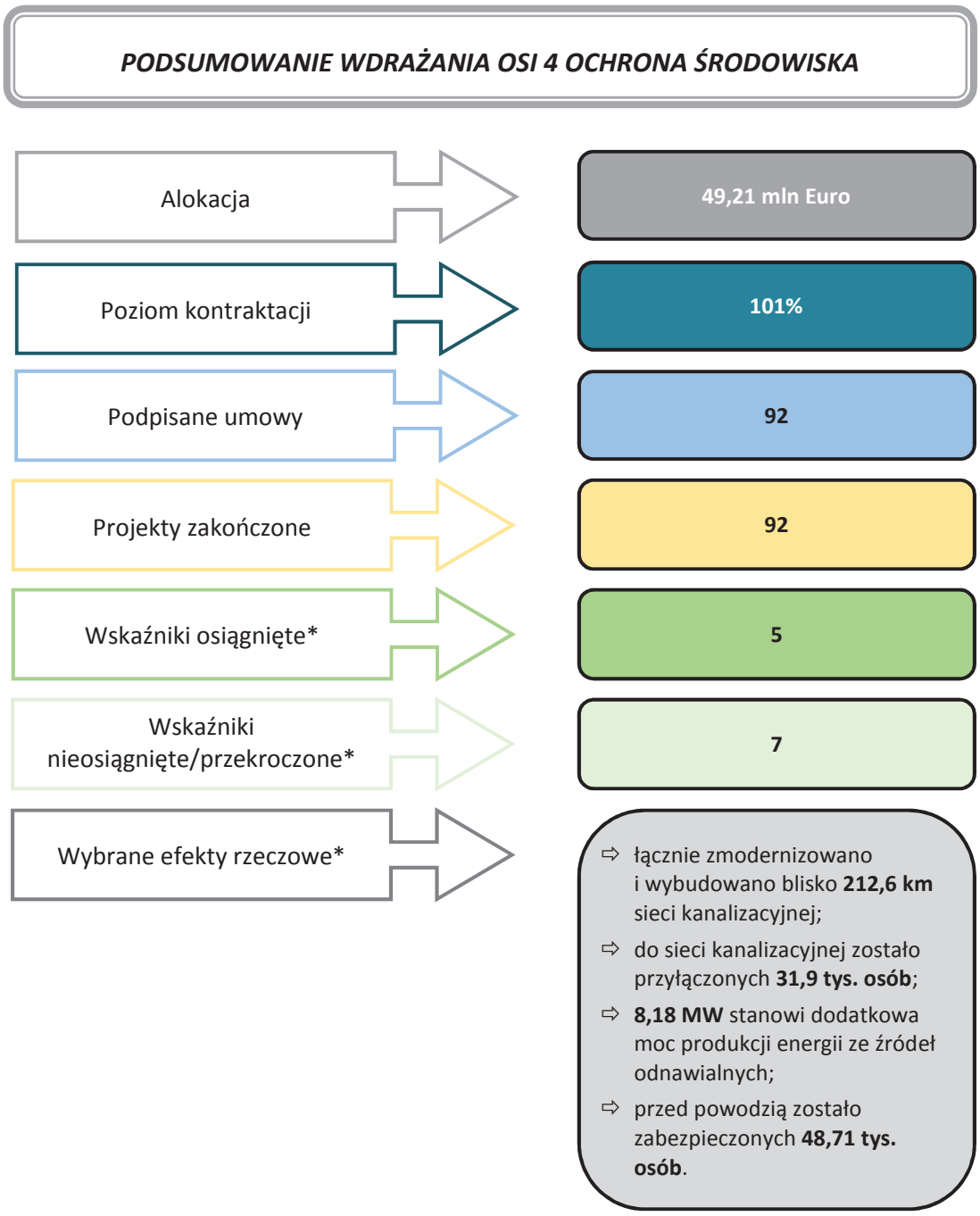

** na podstawie wniosków o płatność końcową*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.5 Oś priorytetowa 5 Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe

3.5.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celami Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* było:

- podniesienie konkurencyjności zasobów ludzkich na rynku pracy poprzez podniesienie poziomu i polepszenie warunków kształcenia w regionie;
- wzmocnienie i poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców regionu, w szczególności osób aktywnych na rynku pracy;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego oraz dziedzictwa naturalnego o znaczeniu regionalnym;
- wzmocnienie roli kultury, jako czynnika wpływającego na kształtowanie atrakcyjnego wizerunku regionu.

Za wdrażanie Osi priorytetowej 5 odpowiadała w całości IZ RPO WO 2007-2013.

Była to oś najbardziej zróżnicowana pod względem obszarów wsparcia, Oś obejmująca inwestycje w edukację, zdrowie i kulturę.

Na realizację zadań z zakresu przedmiotowej Osi przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **2 000 000 Euro** pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania. Całkowita kwota alokacji na tę Oś wynosi w ramach EFRR **44 714 481 Euro**, co stanowi **9%** środków na Program z EFRR.

Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono **31 865 879 Euro** (71% alokacji na Oś).

Pomoc w ramach Osi priorytetowej 5 kierowana była m. in. do szkół wszystkich szczebli, zakładów opieki zdrowotnej działających w publicznym systemie ochrony zdrowia, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, instytucji kultury.

3.5.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

⇒ przeprowadzono **10 naborów wniosków w trybie konkursowym** oraz złożono pełną dokumentację konkursową dla **3 projektów kluczowych**: *Szpitale Opolskie gwarancją bezpieczeństwa zdrowotnego regionu i bazą kształcenia kadry medycznej*; *Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48* oraz *Rozbudowa i modernizacja kampusu uniwersyteckiego* (beneficjent wycofał wniosek)*;*

⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **44,56 mln Euro** [197,40 mln PLN], w tym: na nabory w procedurze konkursowej **35,37 mln Euro** [156,68 mln PLN], na projekty w ramach procedury pozakonkursowej **9,19 mln Euro** [40,72 mln PLN].

Wnioski złożone

⇒ złożono łącznie **154 wnioski** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej oraz pozakonkursowej;

⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **102,73 mln Euro** [455,06 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **66,33 mln Euro** [293,82 mln PLN];

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **140 wniosków** na całkowitą wartość **85,81 mln Euro** [380,14 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **55,21 mln Euro** [244,59 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **128 projektów**, na całkowitą wartość **77,96 mln Euro** [345,38 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **48,92 mln Euro** [216,71 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **126 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **67,99 mln Euro** [301,19 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **42,07 mln Euro** [186,35 mln PLN];

⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **101%**;

⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **79,34%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **20,66%** to projekty umieszczone w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.*

Tabela 47. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na typy projektów*

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 5
1.	*konkursowy*	124	33,38	79,34%
2.	*IPI*	2	8,69	20,66%
	RAZEM	**126**	**42,07**	-

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

⇒ zgodnie z zapisami *Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013 (wersja nr 74)* z marca 2016 r. wybieranie mechanizmu *cross-financingu* umożliwiono beneficjentom w ramach poddziałania 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna* oraz 5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna.*

W ramach podpisanych umów Osi 5, do końca 2016 r. jeden beneficjent wybrał mechanizm cross-financingu, co przedstawia *Tabela 48*.

Tabela 48. *Liczba i wartość podpisanych umów z zastosowaniem cross-financingu w ramach Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu*

Nr i nazwa poddziałania	Podpisane umowy		
	Liczba umów	Całkowita wartość *[mln Euro]*	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna*	1	0,40	0,22
Oś 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*	**1**	**0,40**	**0,22**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Od uruchomienia Programu w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*, obszar ***Edukacja*** w przedmiotowej Osi realizowany był w zakresie kategorii 75. Wartość podpisanych **63 umów** w ramach tego obszaru wynosi **19,53 mln Euro** [86,50 mln PLN], co stanowi **94,44%** alokacji przeznaczonej na obszar.

Do końca 2016 r. dla obszaru ***Walka z ubóstwem*** w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*, w zakresie Osi 5 realizowane były kategorie 75 i 76. Wartość podpisanych **100 umów** w ramach tych kategorii wynosi **30,16 mln Euro** [133,59 mln PLN]. Stanowi to **59,07%** w odniesieniu do alokacji przeznaczonej na obszar.

Tabela 49. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 5*

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	% realizacji obszaru
Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth	*Edukacja*	72, 73, 74, **75**, 77	19,53	94,44%

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	% realizacji obszaru
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. inclusive growth	*Walka z ubóstwem*	61, **75**, **76**, 77, 78, 79, 80	30,16	59,07%
		RAZEM	**49,69**	**-**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 50.*

Tabela 50. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu*

Liczba naborów (konkursowe i IPI)	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*						
5 - konkursowe	33	18,40	32	17,79	32	13,59
2 - IPI	2	8,24	1	2,73	1	2,79
Razem 7 naborów	***35***	***26,64***	***33***	***20,52***	***33***	***16,38***
5.1.2 *Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej*						
1 - konkursowy	38	4,88	30	3,72	30	3,15
Razem 1 nabór	***38***	***4,88***	***30***	***3,72***	***30***	***3,15***
5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna*						
1 - konkursowy	12	3,85	12	2,57	12	2,54
1 - IPI	1	5,47	1	5,46	1	5,90
Razem 2 nabory	***13***	***9,32***	***13***	***8,03***	***13***	***8,44***
5.2.2 *Ambulatoryjna opieka medyczna*						
2 - konkursowe	32	2,81	25	2,42	24	2,19
Razem 2 nabory	***32***	***2,81***	***25***	***2,42***	***24***	***2,19***
5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*						
1 - konkursowy	36	22,68	27	14,23	26	11,91
Razem 1 nabór	***36***	***22,68***	***27***	***14,23***	***26***	***11,91***

Liczba naborów (konkursowe i IPI)	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
OGÓŁEM: 13 naborów	**154**	**66,33**	**128**	**48,92**	**126**	**42,07**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 5 realizowane były projekty kluczowe w obszarze profilaktyki i ochrony zdrowia mieszkańców oraz nauki i szkolnictwa wyższego:

- *Budowa skrzydła dydaktycznego budynku Wydziału Budownictwa Politechniki Opolskiej w Opolu przy ulicy Katowickiej 48;*
- *Szpitale Opolskie gwarancją bezpieczeństwa zdrowotnego regionu i bazą kształcenia kadry medycznej.*

Tabela 51. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013*

Nr i nazwa poddziałania	Liczba projektów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*	1	2,79
5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna*	1	5,90
RAZEM	***2***	***8,69***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **41,40 mln Euro** [183,38 mln PLN], co stanowi prawie **100%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **41,40 mln Euro** [183,38 mln PLN], co stanowi prawie **100%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 5.

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 skorygowała wydatki kwalifikowalne dot. VAT w ramach Osi priorytetowej 5 zadeklarowane do Komisji Europejskiej o kwotę niekwalifikowalną w wysokości 50 tys. Euro [195 tys. PLN], w tym z EFRR: 42 tys. Euro [166 tys. PLN].

Kwoty dot. VAT wykazane w Euro wynikają z kursów rzeczywiście stosowanych w procesie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej, a nie z przeliczenia PLN na Euro wg kursu zastosowanego w *Sprawozdaniu końcowym.*

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wydatków dot. VAT – Załącznik XIV Kwoty podatku VAT wycofane/odzyskane z deklaracji do Komisji Europejskiej***

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 37-38.*

Wykres 37. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

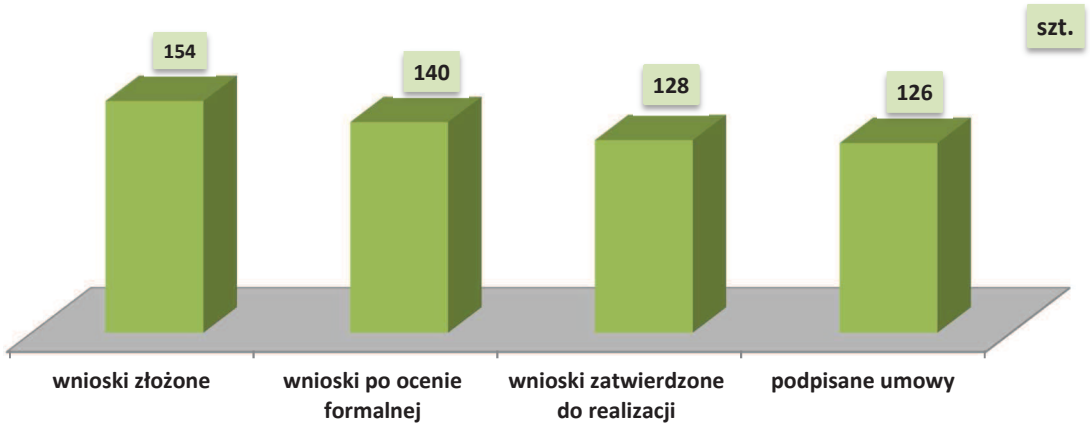

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Wykres 38. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 5 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

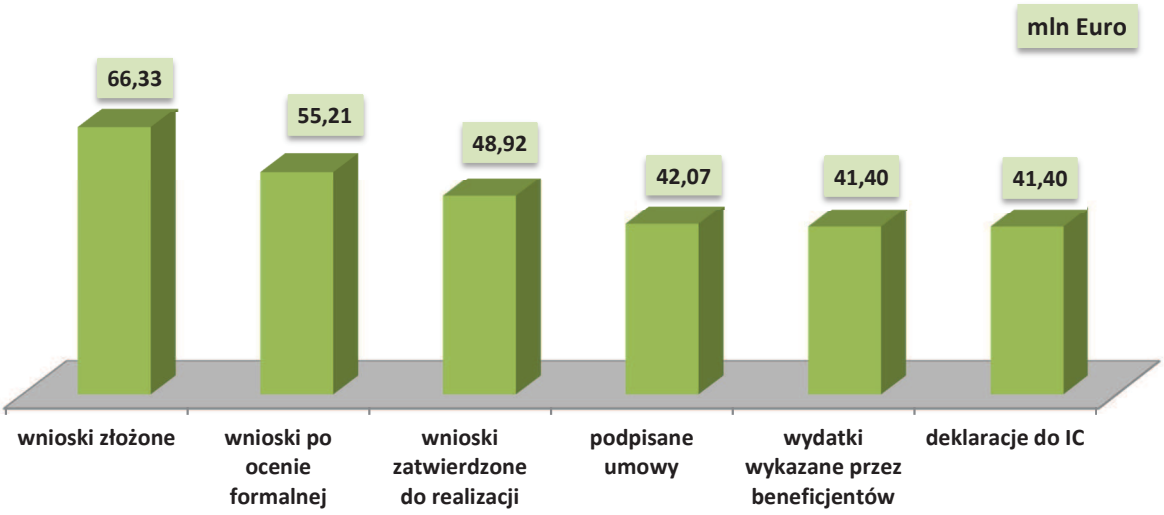

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

3.5.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 5

Terytorialny – wg siedziby beneficjenta

Projekty w zakresie wsparcia infrastruktury edukacyjnej, bazy medycznej w regionie i kultury oraz ochrony dziedzictwa kulturowego realizowali beneficjenci ze wszystkich powiatów województwa opolskiego. Ze względu na lokalizację wielu instytucji w stolicy województwa (m.in. uczelni wyższych, szpitali wojewódzkich, instytucji kultury) to właśnie **Miasto Opole** (21,02 mln Euro) było najaktywniejsze w pozyskiwaniu środków unijnych. Znaczącą kwotę środków pozyskały także powiaty w południowej części województwa: **nyski** (3,38 mln Euro), **prudnicki** (2,92 mln Euro) i **kędzierzyńsko-kozielski** (2,87 mln Euro) – *Mapa 9.*

Blisko **92%** (38,60 mln Euro) środków skierowano na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast ponad **8%** (3,47 mln Euro) na terenach wiejskich.

Mapa 9. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 5 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg rodzajów beneficjentów

Ze względu na różnorodność dziedzin, które otrzymały wsparcie w ramach Osi priorytetowej 5, lista beneficjentów jest bardzo zróżnicowana. Największą kwotę środków pozyskały szkoły wyższe (ponad **29%**), w tym największe opolskie uczelnie: Uniwersytet Opolski i Politechnika Opolska.

Znaczącą pulę środków (blisko **63%**) pozyskały jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, realizując w ramach projektów zadania z zakresu edukacji, zdrowia czy kultury na poziomie regionalnym i lokalnym.

Ponad **3% środków** pozyskały niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej na unowocześnienie infrastruktury medycznej i poprawę jakości świadczonych usług, natomiast niecałe **2% środków** trafiło do kościołów i związków wyznaniowych (0,65 mln Euro) na wsparcie prac konserwatorskich oraz działania ochronne zapobiegające degradacji zabytkowych obiektów.

Wykres 39. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 5*

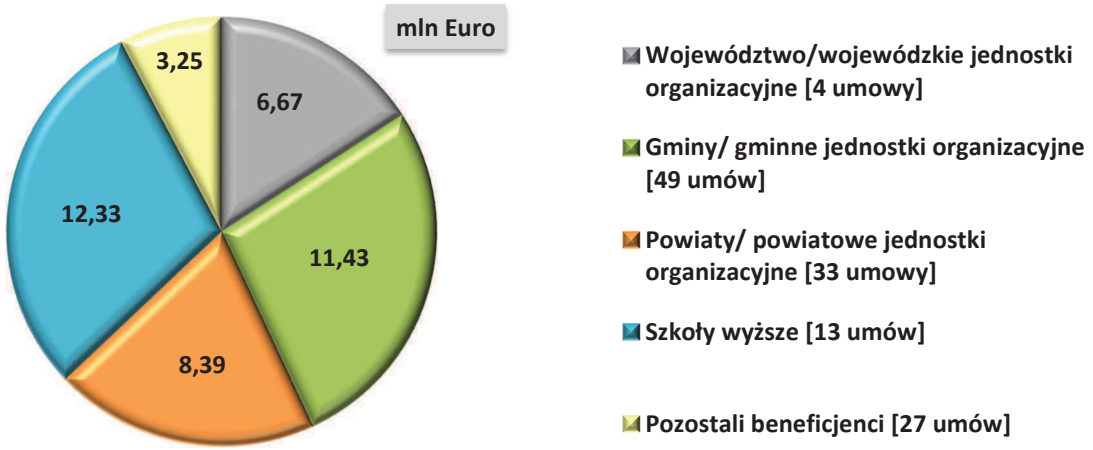

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg sektorów gospodarki

W ramach Osi priorytetowej 5 realizowane były działania z zakresu edukacji, ochrony zdrowia oraz kultury. Największą ilość i wartość stanowią umowy podpisane z jednostkami samorządu terytorialnego realizowane w Sekcji O *Administracja Publiczna* – 73 umowy o wartości dofinansowania z EFRR 24,17 mln Euro. Kolejną grupę stanowią uczelnie wyższe Opolszczyzny (Sekcja P *Edukacja*), które otrzymały około 12,33 mln Euro. Ponad 3,5 mln Euro pozyskały jednostki działające w sektorze ochrony zdrowia (Sekcja Q *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna*), natomiast 1,06 mln Euro organizacje religijne, fundacja i stowarzyszenie (Sekcja S *Pozostała działalność usługowa*).

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 5 przedstawia *Wykres 40.*

Wykres 40. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 5 wg Sekcji PKD 2007*

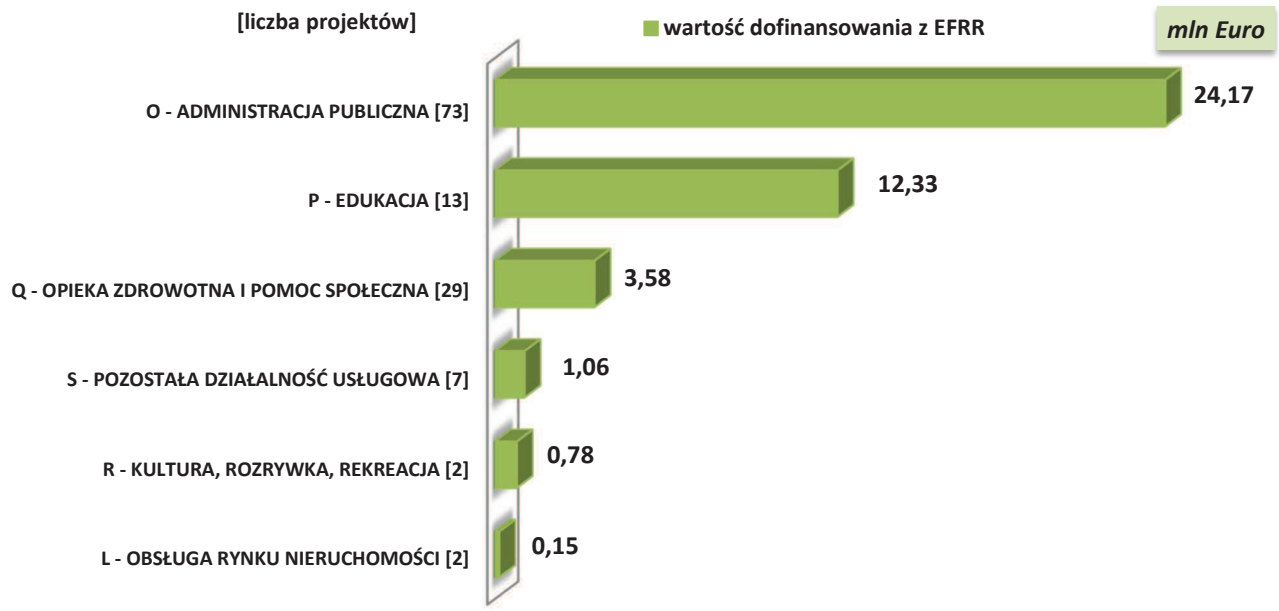

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

3.5.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Działania wspierane w ramach priorytetów XI *Kultura i dziedzictwo kulturowe* i XII *Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia* PO IiŚ 2007-2013 były dopełnieniem inwestycji dofinansowanych w ramach Osi priorytetowej 5 RPO WO 2007-2013.

W ramach Działania 11.2 *Rozwój oraz poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym* w województwie opolskim zrealizowano 3 projekty, w ramach których wsparcie otrzymały 3 instytucje kultury o znaczeniu ponadregionalnym: Amfiteatr Tysiąclecia w Opolu, Filharmonia Opolska oraz Opolski Teatr Lalki i Aktora im. Alojzego Smolki. W ramach działania 12.1 *Rozwój systemu ratownictwa medycznego* oraz działania 12.2 *Inwestycje w infrastrukturę ochrony zdrowia o znaczeniu ponadregionalnym* PO IiŚ 2007-2013 na terenie województwa opolskiego zrealizowano 12 projektów dotyczących rozwoju systemu ratownictwa medycznego i ochrony zdrowia. W wyniku realizacji inwestycji zbudowano lądowiska dla śmigłowców sanitarnych w Opolu, Oleśnie i Nysie, wyposażono Szpitalne Oddziały Ratunkowe w 6 miastach powiatowych, zakupiono także kilka nowych specjalistycznych ambulansów ratowniczych.

Tabela 52. *Projekty realizowane w województwie opolskim w ramach innych programów operacyjnych z zakresu infrastruktury społecznej i kultury*

Kod	Temat priorytetowy/działanie	Liczba umów	Dofinansowanie z UE *[mln Euro]*
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013			
Kultura			
59	*Rozwój infrastruktury kulturalnej*	3	7,20
Inwestycje w infrastrukturę społeczną			
76	*Infrastruktura ochrony zdrowia*	12	6,08
	RAZEM PO IiŚ 2007-2013	***15***	***13,28***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.5.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu

Dla zmierzenia wpływu projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na obszar edukacji, zdrowia i kultury zaplanowano realizację 8 wskaźników produktu i 4 wskaźników rezultatu.

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

Wskaźniki produktu i rezultatu zostały zrealizowane w ramach **126** projektów (**63** z zakresu edukacji, **37** z zakresu ochrony zdrowia, **15** z zakresu dziedzictwa kulturowego i naturalnego i **11** z zakresu kultury).

Poziom realizacji wskaźników, wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 5 zaprezentowany został w *Tabeli 53.* Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową.

Tabela 53. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 5 od uruchomienia Programu*

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
			wartość obecna	*%*	
Wskaźniki produktu					
5.1	*Liczba projektów z zakresu edukacji* [szt.]	**44**	**63**	*143,2*	*przekroczony*
5.2	*Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem* [szt.]	**119**	**142**	*119,3*	*osiągnięty*
5.3	*Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia* [szt.]	**37**	**37**	*100,0*	*osiągnięty*
5.4	*Liczba placówek medycznych objętych wsparciem, w tym:* [szt.]	**69**	**69**	*100,0*	*osiągnięty*
a	*szpitale i kliniki* [szt.]	**18**	**18**	*100,0*	*osiągnięty*
5.5	*Liczba zakupionego sprzętu medycznego* [szt.]	**502**	**501**	*99,8*	*osiągnięty*
5.6	*Liczba projektów w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego* [szt.]	**16**	**15**	*93,8*	*osiągnięty*
5.7	*Liczba instytucji kultury objętych wsparciem* [szt.]	**9**	**10**	*111,1*	*osiągnięty*
Wskaźniki rezultatu					
5.8	*Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów* [osoby/rok]	**24 798**	**25 221**	*101,7*	*osiągnięty*
5.9	*Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów* [osoby/rok]	**41 700**	**42 170**	*101,1*	*osiągnięty*
5.10	*Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych, które zostaną wykonane zakupionym sprzętem* [szt./rok]	**316 904**	**345 324**	*109,0*	*osiągnięty*
5.11	*Liczba osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem* [osoby/rok]	**348 933**	**361 778**	*103,7*	*osiągnięty*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.*

Biorąc pod uwagę wartości osiągnięte na koniec 2016 roku, 11 wskaźników w ramach Osi priorytetowej 5 osiągnęło wartości docelowe założone na etapie programowania, natomiast dla jednego wskaźnika wartość docelowa została przekroczona i wynosi ponad 143%.

Dodatkowo, w *Załączniku IVa* zaprezentowano syntetyczne wyjaśnienia dla wskaźników określonych w *SZOOP RPO WO 2007-2013,* dla których wartości zrealizowane odbiegają o ponad +/- 25% od wartości docelowej.

KOMENTARZ DO PRZEKROCZONEJ WARTOŚCI WSKAŹNIKA OSI PRIORYTETOWEJ 5

✓ ***Liczba projektów z zakresu edukacji***

- Przekroczenie wartości wskaźnika jest wynikiem przeprowadzenia dodatkowego naboru wniosków na wsparcie infrastruktury edukacyjnej i dydaktycznej dla Centrów Kształcenia Ustawicznego i Centrów Kształcenia Praktycznego, zorganizowanego w odpowiedzi na potrzeby zdiagnozowane w tym obszarze. W wyniku podjętych działań dofinansowanie przyznane zostało większej liczbie projektów niż pierwotnie zakładano;
- Ze względu na konieczność poprawy jakości kształcenia zawodowego w województwie opolskim (jest to jeden z obszarów interwencji w ramach RPO WO 2014-2020), zrealizowane projekty stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* oraz Programu;
- Zwiększone wykonanie wskaźnika ma ponadto pozytywny wpływ na realizację założeń jednego z priorytetów *Strategii Europa 2020: rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji* i przyczyniło się do poprawy wyników systemu kształcenia, ułatwiło młodzieży wejście na rynek pracy oraz lepsze dopasowania popytu do podaży na rynku pracy.

Działania realizowane w obszarze edukacji były spójne z pierwszym priorytetem *Strategii Europa 2020 – Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji*. Zgodnie z nim w krajach Unii Europejskiej należy położyć nacisk na podniesienie poziomu nauki, poprawę wyników działalności badawczej oraz wspieranie transferu wiedzy i innowacji, co ma spowodować siłę napędową przyszłego rozwoju. Dużą rolę przypisuje się także kształceniu ustawicznemu. Zwrócono bowiem uwagę, że ten zakres jest najsłabszym elementem procesu edukacji a ma bezpośredni wpływ na życie zawodowe. W *Strategii* zidentyfikowano, iż co czwarty uczeń nie potrafi dobrze czytać, a co siódmy młody człowiek przerywa proces kształcenia i szkolenia przedwcześnie. Sytuację tę ma zmienić projekt przewodni *Młodzież w drodze*, którego celem jest *poprawa wyników i podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej oraz podniesienie jakości wszystkich poziomów kształcenia i szkolenia w UE, łącząc doskonałość z ideą sprawiedliwości, poprzez wspieranie mobilności studentów i stażystów oraz poprawę sytuacji młodzieży na rynku pracy*. Jednym z zadań realizowanych w projekcie było podniesienie innowacyjności infrastruktury szkół wyższych, co okazało się spójne z przedsięwzięciami realizowanymi w Osi priorytetowej *5 RPO WO 2007-2013.*

Wsparcie ochrony zdrowia wpisuje się w założenia trzeciego priorytetu *Strategii Europa 2020,* tj. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną* oraz inicjatywy flagowej *Europejski program walki z ubóstwem.* Założenia dotyczące poprawy infrastruktury medycznej, poprawy jakości i dostępności usług medycznych są w regionie szczególnie istotne ze względu na istniejące negatywne tendencje demograficzne, związane ze spadkiem dzietności oraz starzeniem się społeczeństwa.

➲ ***Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań***

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans***

➲ ***Informacje nt. spójności działań z Krajowym Programem Reform przedstawiono w punkcie 2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020***

OBSZAR: INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [działanie 5.1]

Od uruchomienia Programu zrealizowano **63** projekty z zakresu infrastruktury edukacyjnej, w tym **33** na poziomie regionalnym oraz **30** na poziomie lokalnym.

Osiągnięciu założonych celów i zapobiegnięciu zidentyfikowanym zagrożeniom służyły m.in. projekty realizowane na poziomie regionalnej i lokalnej infrastruktury edukacyjnej przez opolskie uczelnie wyższe, centra kształcenia praktycznego i ustawicznego oraz placówki oświatowe na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym. Inwestycje w projektach dotyczyły przede wszystkim budowy,

przebudowy, remontu infrastruktury dydaktycznej lub naukowo-badawczej. W celu zapewnienia bazy edukacyjnej o odpowiednim standardzie wsparciem objęto **142** placówki oświatowe, w tym **45** stanowiły placówki działające w obszarze edukacji na poziomie wyższym, policealnym, ponadgimnazjalnym oraz placówki służące wyrównywaniu szans edukacyjnych np. CKU i CKP. Ponadto wsparcie uzyskało **97** placówek edukacyjnych działających na poziomie lokalnym (szkoły podstawowe i gimnazja). Z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów korzysta rocznie ponad **25,2 tys**. studentów i ponad **42,17 tys**. uczniów i słuchaczy. **31** obiektów zostało dostosowanych dla potrzeb osób z niepełnosprawnością. Dzięki zrealizowanym projektom zakupiono **10 553 szt.** wyposażenia przeznaczonego dla celów dydaktycznych, w tym narzędzi ICT (m.in. wyposażenie pracowni kształcenia zawodowego, maszyny i urządzenia do praktycznej nauki zawodu i kształcenia ustawicznego, wyposażenie laboratoriów i pracowni w nowoczesny sprzęt dydaktyczny). Warto również podkreślić iż w celu dostosowania infrastruktury do rozwoju kształcenia ustawicznego i praktycznego wsparto **20** projektów dotyczących CKU, CKP i szkół zawodowych.

Projekty realizowane w ramach Osi priorytetowej 5 realizowały zadania mające na celu przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. W szczególności projekty realizowane w ramach kat. interwencji 75 przyczyniły się do działań, które zostały zidentyfikowane jako działania redukujące ubóstwo, sprzyjające włączeniu społecznemu i ograniczające biedę, patologię na terenach objętych wsparciem tj. m.in. ograniczanie bezrobocia w tym poprzez wsparcie adekwatnej do rynku pracy edukacji, wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym.

W okresie 2014-2020 kontynuowane jest wsparcie edukacji ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania działań zmierzających do podniesienia wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Zwrócono m.in. uwagę, iż w regionie młodzież wybiera wykształcenie zawodowe częściej niż przedstawia średnia krajowa. Istniejące tendencje należy wykorzystać, ponieważ mają one istotny wpływ na regionalny rynek pracy. Tym samym w trakcie negocjacji z Komisją Europejską RPO WO 2014-2020 uzgodniono, że edukacja zawodowa będzie wspierana w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wsparcie polega mi.in na wyposażeniu szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt i narzędzia dydaktyczne, gwarantujące wysoką jakość kształcenia w zawodzie. Zakłada się także modernizację obiektów praktycznej nauki zawodu, w tym centra kształcenia zawodowego i praktycznego. Ponadto źródłem wsparcia edukacji w okresie 2014-2020 jest Europejski Fundusz Społeczny. Dofinansowanie projektów polega na podnoszeniu kompetencji kluczowych uczniów, w tym TIK, wykorzystaniu nowatorskich metod nauczania oraz indywidualizacji podejścia do ucznia. Działania te mogą być uzupełnione o doposażenie bazy dydaktycznej i naukowej szkół i placówek oświatowych w sprzęt do nauczania przedmiotów ścisłych poprzez doświadczenia i eksperymenty oraz sprzęt TIK.

OBSZAR: OCHRONA ZDROWIA [działanie 5.2]

Celem działania 5.2 *Rozwój bazy medycznej w regionie* była poprawa jakości usług zdrowotnych w stacjonarnej oraz ambulatoryjnej opiece medycznej. W celu realizacji tych zadań zrealizowano **37** projektów z zakresu ochrony zdrowia, w tym **13** w ramach stacjonarnej opieki medycznej oraz **24** w ramach ambulatoryjnej opieki medycznej. Jakość usług medycznych została poprawiona w **69** placówkach medycznych, w tym **18** szpitalach. Została poprawiona infrastruktura ochrony zdrowia poprzez przebudowanie **9** instytucji ochrony zdrowia. Wiele projektów dotyczyło działań wiązanych z wczesną diagnostyką i wykrywaniem chorób nowotworowych, które są głównym powodem zachorowalności i umieralności w regionie. W celu wykonywania specjalistycznych badań zakupiono **501 szt**. sprzętu medycznego. Na zakupionym lub zmodernizowanym sprzęcie realizowanych jest **345 324** specjalistycznych badań medycznych rocznie.

Inwestycje poprawiające infrastrukturę medyczną miały duże znaczenie społeczne, bowiem zapobiegły pogłębianiu się nierówności i sprzyjały włączeniu społecznemu. Działania z zakresu przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu realizowane były w ramach Osi 5, w szczególności inwestycje realizujące kat. interwencji 76 miały wpływ na redukcję ubóstwa, sprzyjały włączeniu społecznemu i ograniczyły biedę, patologię na terenach objętych wsparciem tj. m.in. poprzez upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

W okresie 2014-2020 kontynuowane jest wsparcie ochrony zdrowia ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań w kontekście zmian demograficznych, które są szczególnie widoczne na Opolszczyźnie oraz w kontekście powiązań kondycji zdrowotnej społeczeństwa z jej aktywnością zawodową. W ramach RPO WO 2014-2020 źródłem wsparcia jest zarówno Europejski Fundusz Społeczny, jak i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Przyjęte kierunki interwencji wpisują się w priorytety zdrowotne państwa określone w *Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 – Krajowe Strategiczne Ramy*. W ramach EFRR wspierana jest infrastruktura i wyposażenie jednostek świadczących usługi medyczne w zakresie opieki nad matką i dzieckiem. W związku z obserwowanymi w regionie tendencjami demograficznymi wsparcie jest skierowane na infrastrukturę i doposażenie w obszarze opieki nad osobami starszymi oraz niepełnosprawnymi. Ponadto dofinansowuje się inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie obiektów służących opiece nad osobami zależnymi i usługi medyczne skierowane do osób w wieku produkcyjnym, podnoszące wydajność leczenia chorób cywilizacyjnych. Spójne z tymi działaniami są inwestycje w ramach EFS, gdzie dofinansowanie skierowane jest na profilaktykę w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych, opracowanie i wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, w tym działania szkoleniowe oraz wdrażanie programów zdrowotnych z uwzględnieniem działań rehabilitacji medycznej. Szczególnie istotnie z punktu widzenia regionu są programy zdrowotne dot. opieki nad matką i dzieckiem oraz zapobiegania chorobom cywilizacyjnym w aspekcie nadwagi, otyłości i cukrzycy. Zadania realizowane w okresie 2014-2020 są niejako uszczegółowieniem działań wdrażanych w okresie 2007-2013.

OBSZAR: KULTURA I DZIEDZICTWO KULTUROWE [działanie 5.3]

W ramach obszaru 5.3 *Kultura i dziedzictwo kulturowe* zaplanowano działania mające na celu wzrost znaczenia kultury w regionie poprzez poprawę warunków i jakości świadczonych usług oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Wykonanie w/w zadań było możliwe dzięki **26** zrealizowanym projektom, w tym **15** projektów dotyczyło dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego, a **11** dotyczyło kultury. Wsparcie kierowane było na inwestycje w zakresie rozwoju infrastruktury instytucji kultury, ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego i naturalnego, które spowodowały wzrost atrakcyjności regionu jako miejsca zamieszkania pracy i wypoczynku. W ramach zrealizowanych inwestycji wybudowano, przebudowano, rozbudowano lub wyremontowano **10** instytucji kultury np.: Miejską Bibliotekę Publiczną w Opolu, Centrum Spotkań Muzyków Jazzowych w Rudnikach, Nyski Dom Kultury, w tym **9** instytucji dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnością, a liczba osób korzystających ze wspartych instytucji wyniosła ponad **428 tys**. rocznie. Natomiast wśród przedsięwzięć zrealizowanych z zakresu dziedzictwa kulturowego znalazło się **12** przebudowanych obiektów. Również dzięki zrealizowanym projektom **40** obiektów/zbiorów zostało poddanych renowacji, gdzie największą część stanowią zdigitalizowane i poddane konserwacji zbiory Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Ponad **361,8 tys**. osób rocznie odwiedziło obiekty dziedzictwa kulturalnego. W ramach zrealizowanych projektów na uwagę zasługują również projekty dotyczące zapobieganiu degradacji i niszczeniu obiektów i zabytków kultury sakralnej.

Wsparcia dla kultury i dziedzictwa kulturowego nie przewidziano w *Strategii Europa* 2020 oraz żadnej z realizowanych inicjatyw flagowych.

W okresie 2014-2020 kontynuowane jest wsparcie zasobów kulturowych regionu ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym. Samorząd Województwa Opolskiego dostrzegł konieczność kontynuowania tych działań ze względu na istniejące w regionie istotne zasoby oraz widoczny ich potencjał. W ramach RPO WO 2014-2020 źródłem wsparcia jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Realizowane inwestycje polegają na dofinansowaniu remontów, zakupie wyposażenia obiektów kultury, dziedzictwa kulturowego i naturalnego, konserwacji muzealiów, archiwaliów, starodruków oraz innych zabytków ruchomych. Ponadto realizowane jest wsparcie działań edukacyjnych i informacyjnych oraz rozwój usług teleinformatycznych związanych z kulturą i turystyką.

Wyniki badań ewaluacyjnych

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne***

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 5

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej***

3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

➲ ***Problemy we wdrażaniu Programu miały charakter horyzontalny, szczegółowy opis przedstawiono w punkcie 2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze***

Schemat 10. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 5*

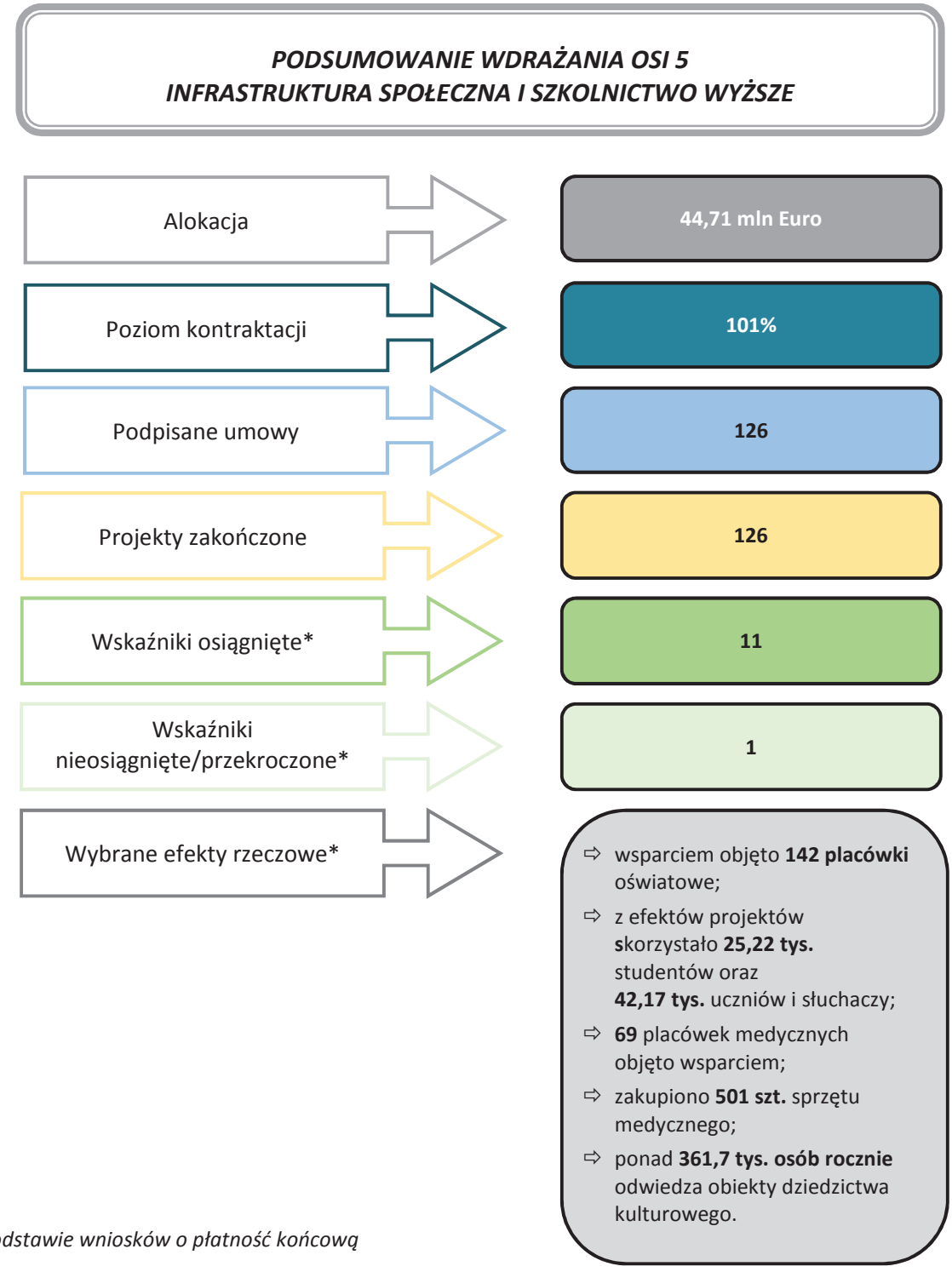

** na podstawie wniosków o płatność końcową*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.6 Oś priorytetowa 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych

3.6.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Celem Osi priorytetowej 6 było nadanie nowych funkcji społeczno-gospodarczych oraz ożywienie obszarów miejskich i zdegradowanych dla zwiększenia ich atrakcyjności przestrzennej i gospodarczej oraz stworzenia warunków do wzrostu zatrudnienia na tych terenach.

Za wdrażanie Osi priorytetowej odpowiedzialna była IZ RPO WO 2007-2013.

Na realizację przedmiotowej Osi przeznaczono kwotę **34 171 585 Euro**, co stanowi **7%** alokacji na Program. Oś 6 jest jedyną osią w Regionalnym Programie Operacyjnym, na którą nie zostały skierowane dodatkowe środki z Krajowej Rezerwy Wykonania.

Na realizację *Strategii Europa 2020* przeznaczono całą alokację zapisaną na Oś priorytetową 6.

W ramach Osi realizowane były przedsięwzięcia polegające na: zagospodarowaniu i uporządkowaniu zdegradowanych przestrzeni miejskich, porządkowaniu historycznych centrów miast oraz przywróceniu lub nadaniu nowych funkcji terenom zdegradowanym (w tym poprzemysłowym i powojskowym).

Pomoc kierowana była m.in. do jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, organizacji pozarządowych, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

3.6.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu

Nabory wniosków

⇒ łącznie przeprowadzono **5 naborów wniosków**, w tym **4 w ramach procedury konkursowej** oraz **1 w procedurze pozakonkursowej**,

⇒ całkowita kwota alokacji EFRR przeznaczona na przeprowadzone nabory wyniosła **34,46 mln Euro** [152,65 mln PLN], w tym: na nabory w procedurze konkursowej **30,13 mln Euro** [133,48 mln PLN]. Na procedurę pozakonkursową obejmującą indywidualny projekt kluczowy *Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFiF* przewidziano **4,33 mln Euro** [19,17 mln PLN];

⇒ w ramach Osi przeprowadzono konkurs Lokalnych Programów Rewitalizacji, w wyniku którego wybrano do realizacji **15 LPR**.

Wnioski złożone

⇒ złożono łącznie **69 wniosków** o dofinansowanie w ramach procedury konkursowej oraz pozakonkursowej;

⇒ całkowita wartość złożonych wniosków wyniosła **79,45 mln Euro** [351,94 mln PLN], w tym wnioskowane dofinansowanie z EFRR **53,30 mln Euro** [236,10 mln PLN];

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **65 wniosków** na całkowitą wartość **73,58 mln Euro** [325,97 mln PLN], w tym dofinansowanie ze środków EFRR **49,22 mln Euro** [218,03 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **48 projektów**, na całkowitą wartość **62,90 mln Euro** [278,64 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **40,47 mln Euro** [179,28 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **45 umów** o dofinansowanie o całkowitej wartości **48,67 mln Euro** [215,58 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **34,21 mln Euro** [151,54 mln PLN];

⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł ponad **105%**;

⇒ spośród umów podpisanych w ramach przedmiotowej Osi **88,19%** stanowią projekty wybrane w procedurze konkursowej, natomiast **11,81%** to projekt umieszczony w *Indykatywnym Planie Inwestycyjnym dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.*

Tabela 54. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na typy projektów*

Lp.	Typ projektu	Liczba umów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Udział projektów konkursowych/ IPI w wartości EFRR wszystkich umów podpisanych w ramach Osi 6
1.	*konkursowy*	44	30,17	88,19%
2.	*IPI*	1	4,04	11,81%
RAZEM		**45**	**34,21**	**-**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Od uruchomienia Programu w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020*, obszar ***Klimat, energia, mobilność*** realizowano w zakresie kategorii 50. Wartość podpisanych **15 umów** w ramach tego obszaru wynosi **15,69 mln Euro** [69,51 mln PLN], co stanowi **7,49%** alokacji przeznaczonej na obszar.

Do końca 2016 r. obszar ***Walka z ubóstwem*** w ramach inicjatyw flagowych *Strategii Europa 2020* dla przedmiotowej Osi realizowany był w zakresie kategorii 61 i 78. Wartość podpisanych **30 umów** w ramach tych kategorii wynosi **18,52 mln Euro** [82,03 mln PLN]. Stanowi to **36,27%** w odniesieniu do alokacji przeznaczonej na obszar.

Tabela 55. *Realizacja Strategii Europa 2020 w ramach Osi priorytetowej 6*

Nazwa priorytetu	Nazwa obszaru	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację Strategii Europa 2020	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	% realizacji obszaru
Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; suistainable growth	*Klimat, energia, mobilność*	16,17,18,19,20,21,22,23, 24,25,26,27,28,29,30,31, 32,33,34,35,36,37,38,39, 40,41,42,43,44,45,46,47, 48,49,**50**,51,52,53,54	15,69	7,49%
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. inclusive growth	*Walka z ubóstwem*	**61**, 75, 76, 77, **78**,79,80	18,52	36,27%
		RAZEM	**34,21**	**-**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu w ramach wniosków złożonych, zatwierdzonych do realizacji oraz podpisanych umów przedstawiono w *Tabeli 56.*

Tabela 56. *Stan wdrażania Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu*

Liczba naborów (konkursowe i IPI)	Złożone		Zaakceptowane		Podpisane umowy	
	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*	Liczba	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*						
2 - konkursowe	37	25,49	31	21,45	30	18,52
Razem 2 nabory	***37***	***25,49***	***31***	***21,45***	***30***	***18,52***
6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*						
2 – konkursowe	31	23,46	16	14,67	14	11,65
1 - IPI	1	4,35	1	4,35	1	4,04
Razem 3 nabory	***32***	***27,81***	***17***	***19,02***	***15***	***15,69***
OGÓŁEM: 5 naborów	**69**	**53,30**	**48**	**40,47**	**45**	**34,21**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Indywidualne projekty kluczowe

W ramach Osi priorytetowej 6 zrealizowano 1 projekt kluczowy w obszarze nauki i szkolnictwa wyższego:

- *Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFiF*.

Tabela 57. *Indywidualne projekty kluczowe w ramach Osi priorytetowej 6 RPO WO 2007-2013*

Nr i nazwa działania	Liczba projektów	Dofinansowanie z EFRR *[mln Euro]*
6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*	1	4,04
RAZEM	***1***	***4,04***

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **34,03 mln Euro** [150,79 mln PLN], co stanowi ponad **104,6%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **34,02 mln Euro** [150,73 mln PLN], co stanowi około **104,6%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 6.

Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 skorygowała wydatki kwalifikowalne dot. VAT w ramach Osi priorytetowej 6 zadeklarowane do Komisji Europejskiej o kwotę niekwalifikowalną w wysokości 234 tys. Euro [980 tys. PLN], w tym z EFRR:133 tys. Euro [559 tys. PLN].

Kwoty dot. VAT wykazane w Euro wynikają z kursów rzeczywiście stosowanych w procesie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej, a nie z przeliczenia PLN na Euro wg kursu zastosowanego w *Sprawozdaniu końcowym.*

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wydatków dot. VAT – Załącznik XIV Kwoty podatku VAT wycofane/odzyskane z deklaracji do Komisji Europejskiej***

Informacje nt. stanu wdrażania Osi od uruchomienia Programu przedstawiono na *Wykresach 41-42.*

Wykres 41. *Liczba wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

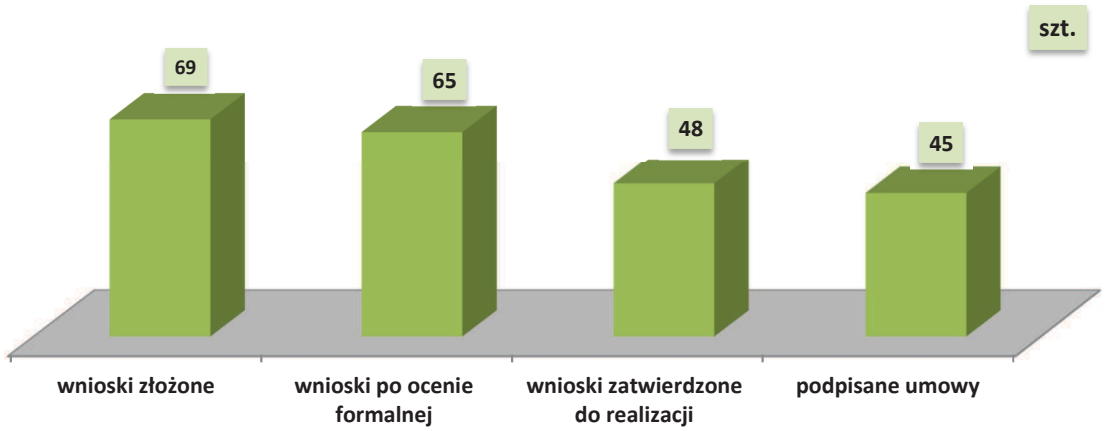

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

Wykres 42. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 6 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

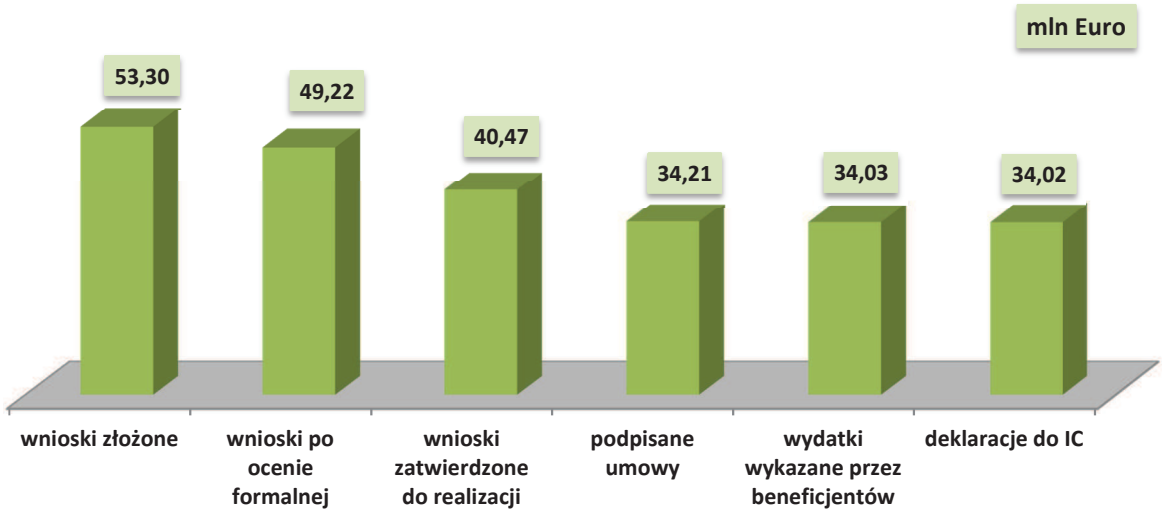

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013).*

3.6.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 6

Terytorialny – wg siedziby beneficjenta

Inwestycje w zakresie aktywizacji obszarów miejskich i zdegradowanych realizowane były przez beneficjentów prawie ze wszystkich powiatów województwa opolskiego (wyjątek stanowi powiatu oleski).

W ramach Osi priorytetowej 6 projekty o najwyższej wartości dofinansowania z EFRR realizowali beneficjenci z terenu **Miasta Opola** (9,17 mln Euro). Znaczące środki na rewitalizację i zagospodarowanie terenów zdegradowanych pozyskali także beneficjenci z **powiatu nyskiego** (9,08 mln Euro), **brzeskiego** (3,52 mln Euro), **kędzierzyńsko-kozielskiego** (2,92 mln Euro) oraz **głubczyckiego** (2,63 mln Euro) - *Mapa 10*.

Ponad **89%** (30,49 mln Euro) środków skierowano na realizację inwestycji na obszarach miejskich, natomiast blisko **11%** (3,72 mln Euro) na terenach wiejskich.

Mapa 10. *Liczba i wartość dofinansowania z EFRR podpisanych umów w ramach Osi priorytetowej 6 w podziale na powiaty województwa opolskiego (wg siedziby beneficjenta)*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg rodzajów beneficjentów

Analizując wsparcie udzielone w ramach Osi priorytetowej 6, najliczniejszą grupą beneficjentów stanowiły gminy/gminne jednostki organizacyjne, które pozyskały prawie połowę środków (**48,56%**) przeznaczonych na rewitalizację obszarów miejskich i aktywizację obszarów zdegradowanych.

Na kolejnych miejscach pod względem wartości otrzymanego dofinansowania znalazły się uczelnie wyższe (**7,19 mln Euro,** co stanowi **21%** umów z Osi 6) oraz jednostki organizacyjne województwa (**4,26 mln Euro**).

Wykres 43. *Udział poszczególnych typów beneficjentów w środkach zakontraktowanych (EFRR) w ramach Osi priorytetowej 6*

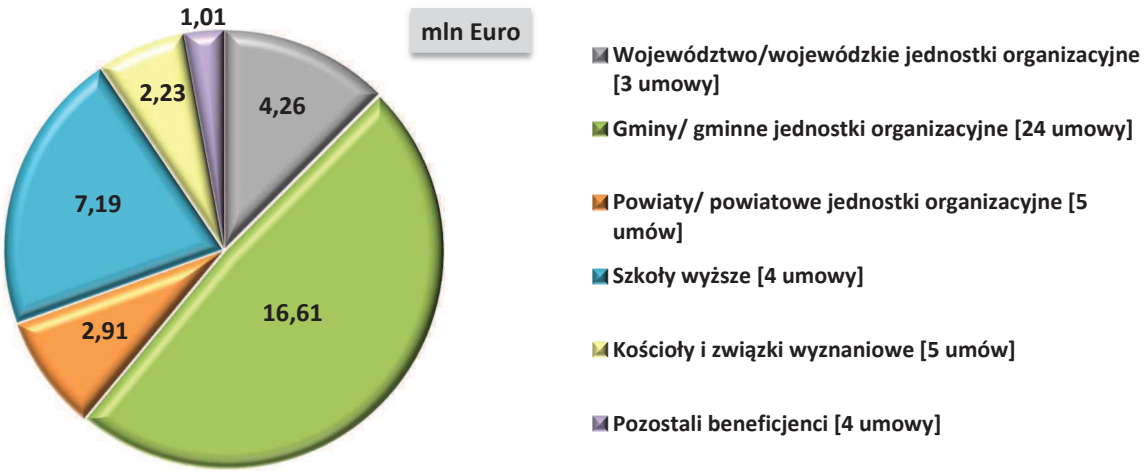

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

Wg sektorów gospodarki

Działania podejmowane w zakresie rewitalizacji obszarów miejskich oraz zagospodarowania terenów zdegradowanych to domena gmin i powiatów. W związku z tym w ramach Osi 6 najwięcej umów realizowanych było w Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* – 26 projektów o wartości dofinansowania z EFRR na 17,59 mln Euro.

Dużą rolę w nadawaniu nowych funkcji społeczno-gospodarczych oraz ożywianiu obszarów miejskich odgrywają uczelnie wyższe (Sekcja P *Edukacja*) – 5 umów na kwotę EFRR 7,36 mln Euro, jednostki ochrony zdrowia – 4 umowy na kwotę EFRR 5,64 mln Euro) oraz organizacje kościelne, stowarzyszenia i fundacje (Sekcja S *Pozostała działalność usługowa*).

Szczegółowy podział projektów na sektory gospodarki w ramach Osi priorytetowej 6 przedstawia *Wykres 44.*

Wykres 44. *Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 6 wg Sekcji PKD 2007*

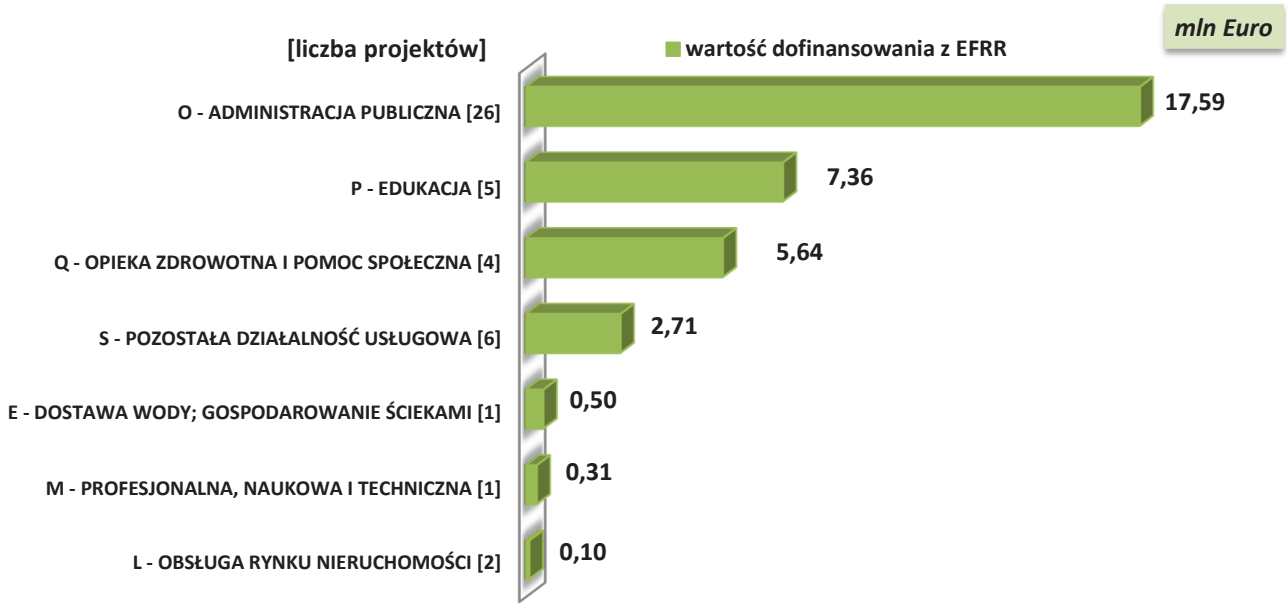

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

3.6.1.3 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu

W ramach Osi priorytetowej 6 zrealizowano **45** projektów, w tym **30** z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich oraz **15** projektów z zakresu zagospodarowania terenów zdegradowanych.

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

Dla zmierzenia wpływu projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na obszary miejskie i zdegradowane założono realizację 3 wskaźników produktu i 4 wskaźników rezultatu. Poziom realizacji wskaźników, wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 6 zaprezentowany został w *Tabeli 58.* Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową.

Tabela 58. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 6 od uruchomienia Programu*

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
			wartość obecna	*%*	
Wskaźniki produktu					
6.1	*Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast* [szt.]	**30**	**30**	*100,0*	*osiągnięty*
6.2	*Liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii* [szt.]	**4**	**3**	*75,0*	*osiągnięty*
6.3	*Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych* [szt.]	**4**	**15**	*375,0*	*przekroczony*
Wskaźniki rezultatu					
6.4	*Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym:* [km^2]	**1,87**	**1,351**	*72,2*	*nieosiągnięty*
a	*miejskich* [km^2]	**1,76**	**1,207**	*68,6*	*nieosiągnięty*

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
			wartość obecna	*%*	
b	*zdegradowanych* [km^2]	**0,11**	**0,144**	*130,9*	*przekroczony*
6.5	*Liczba miejsc pracy wykreowana na obszarach zdegradowanych* [szt. EPC]	**35**	**59**	*168,6*	*przekroczony*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz LSI (SEZaM RPO WO 2007-2013). Zgodnie z danymi w Załączniku IV.*

Spośród 9 zaprogramowanych wskaźników w Osi 6 na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową 2 wskaźniki zostały osiągnięte w granicach 25% odchylenia od wartości zakładanej. 3 wskaźniki przekroczyły zakładaną wartość docelową. 2 wskaźniki zostały osiągnięte na poziomie niższym niż 75% wartości docelowej, co było spowodowane w głównej mierze błędnym oszacowaniem wartości wskaźnika *Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów* przez jednego z beneficjentów działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich.* Z kolei przekroczenie wartości wskaźników jest wynikiem zwiększonego zainteresowania beneficjentów realizacją typu projektów niż pierwotnie zakładano na etapie programowania - celem wielu inwestycji było zwalczanie wykluczenia społecznego i promowanie równości szans. Wskaźniki przekraczające założony cel stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi 6. Szczegółowe informacje dotyczące stopnia realizacji poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu oraz wyjaśnienia osiągnięcia/nieosiągnięcia wskaźników przedstawiono w dalszej części analizy jakościowej.

Szczegółowe wyjaśnienia dotyczące osiągnięcia wskaźników na poziomie mniejszym niż 75% oraz większym niż 125% przedstawiono poniżej.

Dodatkowo, w *Załączniku IVa* zaprezentowano syntetyczne wyjaśnienia dla wskaźników określonych w *SZOOP RPO WO 2007-2013,* dla których wartości zrealizowane odbiegają o ponad +/- 25% od wartości docelowej.

KOMENTARZ DO NIEOSIĄGNIĘTYCH LUB PRZEKROCZONYCH WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW OSI PRIORYTETOWEJ 6

✓ ***Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych***

- Wskaźnik realizowany był w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* oraz 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych;*
- Wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 325% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- Przekroczenie wartości wskaźnika wynika z faktu, że o wiele większa liczba beneficjentów (niż zaprogramowała IZ RPO WO 2007-2013) określiła promowanie równości szans i zapobieganie wykluczeniu społecznemu jako jeden z celów projektu;
- Zwiększone wykonanie wskaźników ma pozytywny wpływ na realizację założeń jednego z priorytetów *Strategii Europa 2020: rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu*: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną;
- Zrealizowane projekty stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych oraz Programu;

✓ ***Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym:***
- ***miejskich***
- ***zdegradowanych***

- Wskaźnik realizowany był w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* oraz 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych;*
- Osiągnięta wartość wskaźnika i podwskaźników stanowi odpowiednio 72,2%, 68,6% i 130,9% wartości docelowych założonych dla roku 2015;

- Wartość wskaźnika głównego oraz podwskaźnika na poziomie niższym niż 75% zakładanej wartości docelowej są spowodowane w głównej mierze błędnym oszacowaniem wartości wskaźnika *Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów* przez jednego z beneficjentów działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*;
- Przekroczona została wartość docelowa dla podwskaźnika *Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym zdegradowanych,* z uwagi na dofinansowanie większej liczby projektów, niż zaprogramowała IZ RPO WO 2007-2013 i tym samym uzyskanie większej wartości ww. podwskaźnika;
- Zwiększone wykonanie ma pozytywny wpływ na realizację założeń jednego z priorytetów *Strategii Europa 2020: rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu*: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną;
- Zrealizowane projekty stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych oraz Programu;

✓ ***Liczba miejsc pracy wykreowana na obszarach zdegradowanych***

- Wskaźnik realizowany był w ramach działania 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych;*
- Wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 168,6% wartości docelowej zakładanej dla roku 2015;
- Przekroczenie wartości docelowej wskaźników wynika z dofinansowania większej liczby projektów niż zaprogramowała IZ RPO WO 2007-2013 co było możliwe dzięki powstałym oszczędnościom;
- Zwiększone wykonanie ma pozytywny wpływ na realizację założeń jednego z priorytetów *Strategii Europa 2020*: *rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu*: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.
- Zrealizowane projekty stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 6 Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych oraz Programu.

Zróżnicowanie województwa opolskiego pod względem wielu cech fizyczno-geograficznych oraz społeczno-gospodarczych uwypukla istnienie obszarów problemowych. Stąd na etapie programowania wykazano w analizie SWOT występowanie terenów zdegradowanych wymagających kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Z tego powodu IZ RPO WO 2007-2013 na etapie programowania założyła, iż wsparcie w ramach Osi 6 obejmować będzie przedsięwzięcia podejmowane na wyznaczonych obszarach, wiążące działania polegające na rozwoju zasobów infrastrukturalnych z działaniami zmierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego. W efekcie w ramach Osi 6 podejmowane interwencje dążyć będą m.in. do przyspieszenia wzrostu gospodarczego, rozwoju lokalnego zatrudnienia, jak również podniesienia jakości usług świadczonych na rzecz ludności.

Rezultaty realizowanych projektów, tj. przywracanie ładu przestrzennego, ożywienie gospodarcze, nowe miejsca pracy, poprawa jakości życia mieszkańców są jednym z najistotniejszych czynników przeciwdziałających marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wybranych obszarów zrewitalizowanych i zdegradowanych.

Ponadto, efekty dofinansowanych projektów stanowią odpowiedź na zdiagnozowane w Programie słabe strony województwa opolskiego (występowanie terenów zdegradowanych, liczne, opuszczone posesje o nieustalonym statusie własnościowym i zdewastowane obiekty gospodarcze; dysproporcje w rozwoju regionu w układzie przestrzennym).

➲ ***Informacje nt. kontynuacji wsparcia w okresie 2014-2020 opisano w analizie obszarów poszczególnych działań***

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans***

➲ ***Informacje nt. spójności działań z Krajowym Programem Reform przedstawiono w punkcie 2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020***

OBSZAR: REWITALIZACJA OBSZARÓW MIEJSKICH [działanie 6.1]

Na etapie programowania zdiagnozowano, iż słabą stroną województwa było występowanie terenów wymagających kompleksowych działań rewitalizacyjnych oraz nasilanie się zjawiska wykluczenia społecznego. Charakterystyczne dla tych terenów - wysoka stopa bezrobocia, niski poziom aktywności gospodarczej, wyższe natężenie występowania zjawisk patologicznych, powodowały, iż nawet podstawowe potrzeby społeczne na tych obszarach nie były zaspokajane w odpowiednim stopniu. Dla tego typu obszarów w większym stopniu zaznaczała się w przestrzeni nierówność społeczna – występowanie obszarów biedy, patologii i zagrożenia przestępczością. Aby zapobiec występowaniu tego typu zjawisk IZ RPO WO 2007-2013 skierowała wsparcie na działania dotyczące głównie rewitalizacji obszarów miejskich. Zatem projekty dofinansowane w ramach działania 6.1 skierowane były na walkę z ubóstwem, zmniejszając występowanie negatywnych zjawisk, jak również zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Rewitalizacja obszarów miejskich jest jednym z najważniejszych wyzwań dla polityki regionalnej, a z drugiej strony narzędziem mogącym w zdecydowany sposób wpływać na zrównoważony rozwój miast, podniesienie jakości życia mieszkańców i w konsekwencji walkę z ubóstwem, dysproporcją społeczną.

Reakcją na opisane problemy było dofinansowanie w ramach RPO WO 2007-2013 projektów mających na celu przeciwdziałanie nierównemu rozwojowi regionalnemu oraz rozwój zasobów infrastrukturalnych wraz z działaniami zamierzającymi do ożywienia społeczno-gospodarczego. Wpisują się one w założenia trzeciego priorytetu *Strategii Europa 2020*, tj. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.* Do jego realizacji Komisja Europejska wyznaczyła inicjatywy flagowe, w tym *Europejski program walki z ubóstwem*. Ma on na celu zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej tak, aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby wykluczone społecznie mogły aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym. W ramach RPO WO 2007-2013 realizację opisanych powyżej założeń zapewniło szereg projektów rewitalizacyjnych poprzez odnowę obiektów użyteczności publicznej, które służą lokalnemu społeczeństwu (w tym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym).

Dla jednego z projektów zrealizowanych w ramach działania 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* toczy się postępowanie sądowe. Informacje nt. przedmiotowego zawieszonego projektu zamieszczono w *Załączniku XII.*

W ramach Osi 6 zrealizowanych zostało **30** projektów z zakresu *rewitalizacji obszarów miejskich* na terenie 15 miast Opolszczyzny, w ramach których:

- zrewitalizowano **29** obszarów o powierzchni **1,207 km^2**;
- zrewitalizowano **25** budynków mieszkalnych;
- zagospodarowano **1** teren poprzemysłowy;
- blisko **350 tys**. osób skorzystało z obiektów poddanych rewitalizacji.

W celu przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu IZ RPO WO 2007-2013 wspierała inwestycje w ramach Osi 6, a w szczególności w działaniu 6.1 realizujące kat. interwencji 61, 78. Realizowane projekty przyczyniły się do działań w zakresie redukcji ubóstwa, sprzyjały włączeniu społecznemu i ograniczały biedę i patologię na terenach objętych wsparciem. Zrealizowane działania wpłynęły na ograniczenie bezrobocia poprzez tworzenie miejsc pracy, poprawę warunków socjalno-bytowych w domach pomocy społecznej m.in. dla osób chorych psychicznie i osób starszych. Upowszechniono również dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej, zwiększono dostęp do mieszkań dla grup najbardziej zagrożonych ubóstwem. Wsparciem objęto dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym, ograniczono zasięg strefy o szczególnym zagrożeniu przestępczością, a tym samym nastąpiła poprawa bezpieczeństwa mieszkańców. Wszystkie dofinansowane inwestycje zgodnie z identyfikacją projektów wspartych w ramach kat. 61 i 78 w działania 6.1 przyczyniają się do zmniejszenia ubóstwa.

OBSZAR: ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW ZDEGRADOWANYCH [działanie 6.2]

W ramach likwidowania barier rozwojowych oraz negatywnych procesów zachodzących na obszarach problemowych w ramach Osi priorytetowej 6 podjęto również działania na rzecz zagospodarowania terenów

zdegradowanych. Inwestycje dofinansowane w ramach działania 6.2 w szczególności dotyczą terenów powojskowych, poprzemysłowych.

W ramach działania 6.2 zrealizowano **15** projektów, w tym **14** projektów wybranych do dofinansowania w trybie konkursowym oraz **1** projekt kluczowy pn. *Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii.*

Inwestycje zrealizowane w ramach działania 6.2 przyczyniły się do nadania nowych funkcji społeczno-gospodarczych, ożywienia obszarów miejskich i zdegradowanych dla zwiększenia ich atrakcyjności przestrzennej i gospodarczej, stworzenia warunków do wzrostu zatrudnienia na terenie m.in. gmin: Branice, Grodków, Korfantów, Leśnica, Nysa, Opole, Polska Cerekiew, Popielów i Strzelce Opolskie.

Dofinansowane projekty w ramach działania 6.2 wpisują się również w założenia inicjatywy flagowej *Europa efektywnie korzystająca z zasobów* w ramach priorytetu *Strategii Europa 2020* pn. *Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.* Realizowane inwestycje wpisują się w szeroko pojmowane działania na rzecz ochrony środowiska poprzez przywracanie zdegradowanym terenom ich pierwotnych funkcji użytkowych, bądź nadawania zupełnie nowych.

Biorąc pod uwagę zrealizowane inwestycje zagospodarowanych zostało ponad **14 ha** terenów powojskowych i poprzemysłowych, a na obszarach objętych wsparciem wykreowano **59** miejsc pracy.

Na terenach poprzemysłowych, powojskowych i zdegradowanych środowiskowo wspierane były działania na rzecz pobudzania rozwoju gospodarczego, zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej oraz poprawy warunków wzrostu zatrudnienia. Dofinansowane inwestycje przywróciły możliwość sprawnego działania przez zmianę ich struktury i umieszczenie nowych funkcji, a przede wszystkim aktywizację tej przestrzeni poprzez wniesienie nowej jakościowo zmiany.

Wsparcie ze środków unijnych wdrażanych na poziomie regionalnym w zakresie rewitalizacji obszarów miejskich jest kontynuowane w okresie programowania 2014-2020. Problem terenów zdegradowanych i zaniedbanych pod względem społecznym, gospodarczym czy środowiskowym dotyka znacznej liczby miast, szczególnie mniejszych, charakteryzujących się wyższym wskaźnikiem wyludnienia oraz ograniczonym potencjałem rozwojowym i inwestycyjnym. W województwie opolskim działania rewitalizacyjne są skierowane wyłącznie na obszary miejskie, ze względu na występującą w nich koncentrację problemów i zagrożeń dla spójności społecznej regionu. W ramach RPO WO 2014-2020 wspierane są kompleksowe projekty wynikające z Lokalnych Programów Rewitalizacji, które przyczyniać się będą do aktywizacji środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania rewitalizacyjne obejmować będą zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. Realizowane projekty będą polegać m.in. na przebudowie i adaptacji zdegradowanych obiektów w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji, tworzeniu warunków lokalowych i infrastrukturalnych do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju usług oraz dostosowaniu infrastruktury do świadczenia usług w zakresie opieki nad osobami zależnymi (w tym starszymi i niepełnosprawnymi). W ramach Programu zakłada się także tworzenie mieszkań chronionych/ wspomaganych/ treningowych zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa. Inwestycje w infrastrukturę będą stanowić element uzupełniający celów społecznych i będą odpowiedzią na zdiagnozowane problemy społeczne.

Wyniki badań ewaluacyjnych

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne***

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 6

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej***

3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

➲ ***Problemy we wdrażaniu Programu miały charakter horyzontalny, szczegółowy opis przedstawiono z punkcie 2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze***

Schemat 11. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 6*

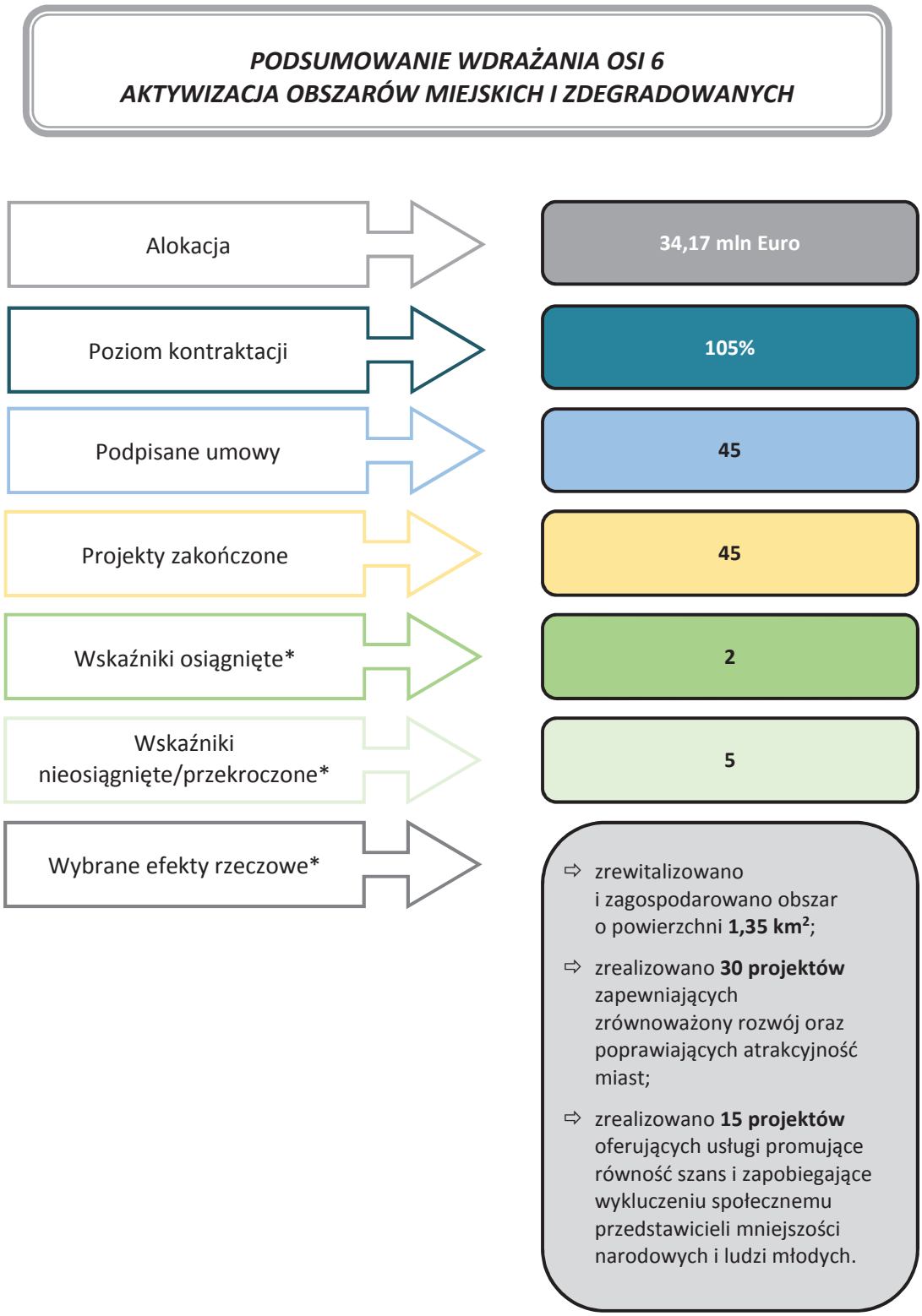

** na podstawie wniosków o płatność końcową*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

3.7 Oś priorytetowa 7 Pomoc techniczna

3.7.1 Osiąganie celów i analiza postępów

Ze środków Osi priorytetowej 7 realizowane były zadania, których celem było wsparcie administracji odpowiedzialnej za zarządzanie i realizację Programu, tj. IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia.

Na realizację zadań z zakresu przedmiotowej Osi przeznaczono dodatkowe środki w kwocie **500 000 Euro** pochodzące z Krajowej Rezerwy Wykonania. Całkowita kwota alokacji na tę Oś wynosi w ramach EFRR **13 314 344 Euro**, co stanowi **3%** środków na Program z EFRR.

W ramach Osi priorytetowej 7 realizowane były przedsięwzięcia wspierające IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia, tj. zapewniające m.in. wzrost i stabilność zatrudnienia oraz podniesienie jakości zasobów ludzkich zaangażowanych w realizację Programu, sprawny przebieg procesu zarządzania i kontroli RPO WO 2007-2013 oraz realizację działań informacyjno-promocyjnych.

➲ *Szczegółowe informacje nt. wydatków poniesionych w ramach Osi – punkt 6. Pomoc techniczna*

3.7.1.1 Analiza postępu finansowego Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu

Wnioski po ocenie formalnej

⇒ pozytywną ocenę formalną otrzymało **17** ***Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej w ramach RPO WO 2007-2013****;*

⇒ całkowita wartość wyniosła **15,59 mln Euro** [69,05 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **13,80 mln Euro** [61,12 mln PLN].

Wnioski zaakceptowane

⇒ decyzją Zarządu Województwa Opolskiego do realizacji zostało zaakceptowanych **17 rocznych planów działań**, na całkowitą wartość **15,59 mln Euro** [69,05 mln PLN], w tym dofinansowanie EFRR **13,80 mln Euro** [61,12 mln PLN].

Podpisane umowy

⇒ zawarto **9 umów o dofinansowanie** oraz podjęto **8 decyzji o dofinansowanie** projektów w ramach pomocy technicznej o całkowitej wartości **15,38 mln Euro** [68,15 mln PLN], w tym dofinansowanie z EFRR **14,01 mln Euro** [62,06 mln PLN];

⇒ poziom kontraktacji w ramach Osi priorytetowej wyniósł około **102%**.

Wnioski o płatność

⇒ beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność na kwotę dofinansowania z EFRR **13,77 mln Euro** [60,99 mln PLN], co stanowi **100%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi.

Deklaracje zatwierdzone przez IC

⇒ Instytucja Certyfikująca zatwierdziła wydatki we wnioskach o płatność na kwotę **13,77 mln Euro** [60,99 mln PLN], co stanowi **100%** realizacji zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi priorytetowej 7.

Wykres 45. *Kwota dofinansowania z EFRR wniosków złożonych w ramach Osi priorytetowej 7 na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów (od uruchomienia Programu)*

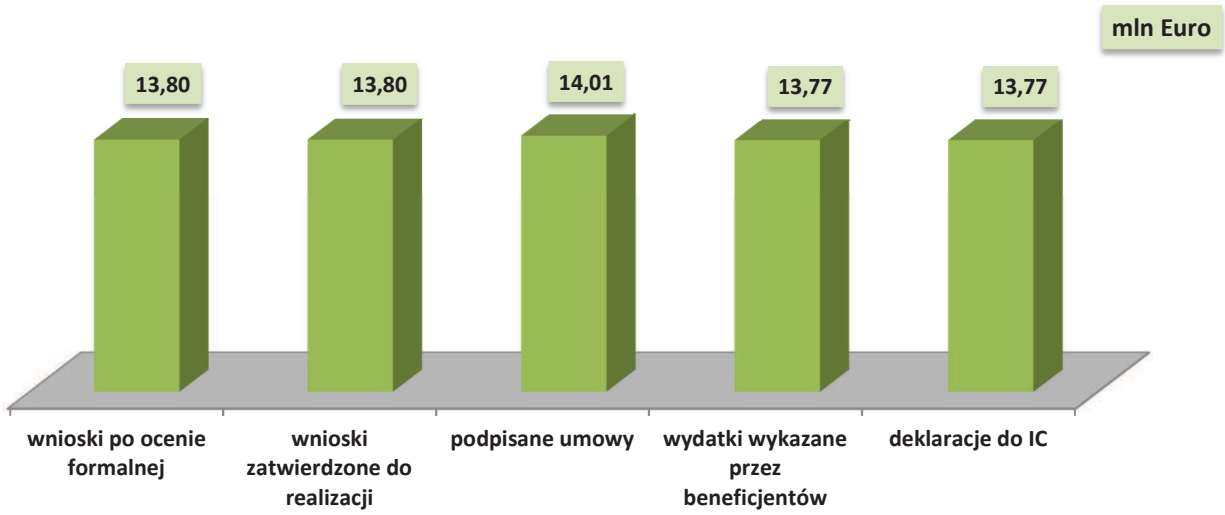

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13).*

3.7.1.2 Rozkład projektów w ramach Osi priorytetowej 7

Wg sektorów gospodarki

Beneficjentami środków w ramach Osi priorytetowej 7 były instytucje zaangażowane we wdrażanie RPO WO 2007-2013, tj. Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 oraz Instytucja Pośrednicząca II stopnia. Obie instytucje działają w Sekcji O *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne*, dlatego na *Wykresie 46* przedstawiono liczbę i wartość projektów realizowanych przez poszczególne instytucje.

Wykres 46. *Rozkład projektów Sekcji O w ramach Osi priorytetowej 7 wg typów instytucji*

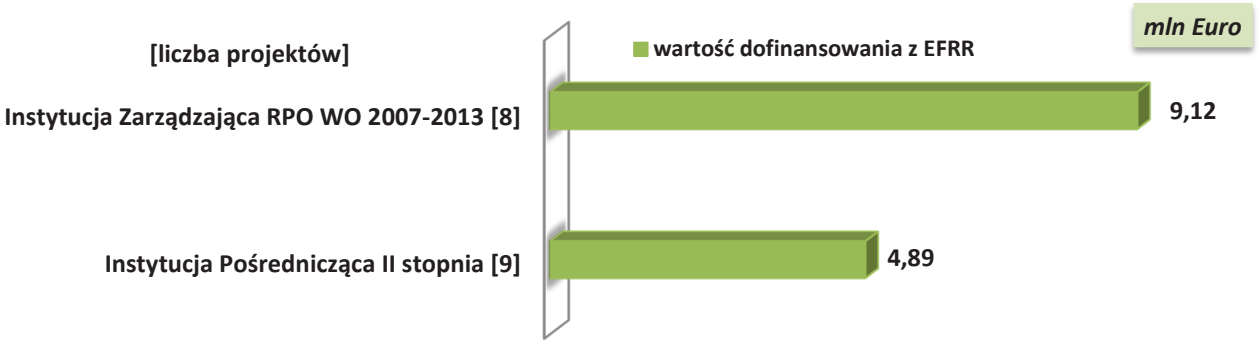

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz REGON.*

3.7.1.3 Rozkład projektów realizowanych w ramach innych PO w podziale na kategorie interwencji

Oś priorytetowa 7 *Pomoc techniczna* służyła wsparciu procesu zarządzania programem oraz wzmocnieniu potencjału administracyjnego instytucji zaangażowanych w realizację RPO WO 2007-2013. Działaniom tym podporządkowane są 2 kategorie interwencji: 85: *Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola* oraz 86: *Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*.

Ze względu na specyfikę Osi nie wykazuje się projektów realizowanych w tym obszarze w ramach innych programów operacyjnych.

3.7.1.4 Analiza postępu rzeczowego Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu

W ramach Osi priorytetowej 7 zrealizowanych zostało łącznie **17 RPDzPT** (8 IZ oraz 9 IP II stopnia RPO WO 2007-2013).

W związku z tym, iż niektóre wskaźniki mają charakter złożony (dzielą się na podwskaźniki), przyjęto zasadę, że do obliczenia ogólnej liczby wskaźników realizowanych na poziomie Osi priorytetowej, sumowane są zarówno wskaźniki główne oraz ich elementy składowe.

W ramach Osi 7 założono realizację 6 wskaźników produktu oraz 3 wskaźników rezultatu. Poziom realizacji wskaźników wyznaczonych jako mierniki celów Osi priorytetowej 7 prezentuje *Tabela 59.* Wartości wskaźników produktu i rezultatu zostały przedstawione w oparciu o zatwierdzone wnioski o płatność końcową.

Tabela 59. *Poziom realizacji wskaźników produktu i rezultatu Osi priorytetowej 7 od uruchomienia Programu*

Nr wsk.	Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa (2015 r.)	Wnioski o płatność		Ocena wskaźnika
			wartość obecna	*%*	
Wskaźniki produktu					
7.1	*Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z Pomocy technicznej, w tym:* [szt. (EPC)]	**105**	**38,05**	*36,2*	*nieosiągnięty*
a	*kobiety*	**78**	**32,75**	*42,0*	*nieosiągnięty*
b	*mężczyźni*	**27**	**5,3**	*19,6*	*nieosiągnięty*
7.2	*Liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery)* [szt.]	**121**	**122**	*100,8*	*osiągnięty*
7.3	*Liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji i seminariów* [szt.]	**500**	**565**	*113,0*	*osiągnięty*
7.4	*Liczba opracowanych ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów* [szt.]	**63**	**55**	*87,3*	*osiągnięty*
Wskaźniki rezultatu					
7.5	*Liczba beneficjentów uczestniczących w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach i spotkaniach informacyjnych dotyczących programu* [osoby]	**14 000**	**11 683**	*83,5*	*osiągnięty*
7.6	*Potencjalna liczba odbiorców informacji umieszczonych w materiałach informacyjnych* [osoby]	**90 000**	**112 226**	*124,7*	*osiągnięty*
7.7	*Liczba odwiedzin informacyjnych stron internetowych* [szt.]	**1 025 000**	**1 078 952**	*105,3*	*osiągnięty*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013 na podstawie danych z KSI (SIMIK 07-13) oraz RPDzPT. Zgodnie z danymi w Załączniku IV.*

Spośród 9 zaprogramowanych wskaźników w Osi 7 na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność końcową 6 wskaźników zostało osiągniętych w granicach 25% odchylenia od wartości zakładanej. 3 wskaźniki nie osiągnęły zakładanej wartości docelowej.

Dodatkowo, w *Załączniku IVa* zaprezentowano syntetyczne wyjaśnienia dla wskaźników określonych w *SZOOP RPO WO 2007-2013,* dla których wartości zrealizowane odbiegają o ponad +/- 25% od wartości docelowej.

KOMENTARZ DO NIEOSIĄGNIĘTYCH WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW OSI PRIORYTETOWEJ 7

✓ ***Liczba miejsc pracy obsługujących program współfinansowanych z PT, w tym:***
- ***kobiety***
- ***mężczyźni***

Jedynym niezrealizowanym wskaźnikiem jest wskaźnik pn. „*Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z PT, w tym: kobiety, mężczyźni*", również w podziale na kobiety i mężczyzn. Wartość tego wskaźnika na poziomie programu wyniosła 38,05 szt. EPC, jednak nie odpowiada to rzeczywistej ilości osób zaangażowanych w realizację programu. Ze względu na bardzo ograniczone środki PT RPO WO 2007-2013, etaty finansowane do tej pory w ramach PT RPO WO 2007-2013 zaczęto finansować w ramach PT RPO WO 2014-2020. Pomiar przedmiotowego wskaźnika w 2015 r. na podstawie rocznych planów działań jest więc niemiarodajny, ze względu na okres przejściowy pomiędzy starą i nową perspektywą finansową i stopniowym angażowaniem coraz większej ilości pracowników we wdrażanie RPO WO 2014-2020.

Tym samym jako właściwą, osiągniętą wartość wskaźnika należałoby uznać wartość z 31.12.2014r., kiedy to projekty beneficjentów PT obejmowały wynagrodzenia wszystkich pracowników, którzy byli brani pod uwagę przy planowaniu wartości docelowej wskaźnika tj. 123,34 szt. EPC, co stanowiło 117,47% wartości docelowej.

W ramach Osi priorytetowej 7 realizowane były przedsięwzięcia, których celem było wsparcie instytucjonalne IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II stopnia. Środki alokowane w ramach Osi 7 przeznaczane były na wsparcie procesów wdrażania RPO WO 2007-2013, tj. naboru, oceny i wyboru projektów, a także monitoringu i kontroli. Przedsięwzięcia te dzielą się na dwie grupy. Pierwsza dotyczyła wsparcia kadrowego, tj. zapewnienia i utrzymania odpowiedniego stanu zatrudnienia i wynagrodzenia pracowników Instytucji Zarządzającej RPO WO 2007-2013 oraz Instytucji Pośredniczącej II stopnia. Druga zakładała wzmocnienie organizacyjno-techniczne procesu wdrażania, obejmując działania związane z zakupem materiałów i wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań związanych z wdrażaniem Programu, ale także sporządzanie ekspertyz, analiz oraz prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych.

OBSZAR: PRZYGOTOWANIE, REALIZACJA, MONITOROWANIE I KONTROLA

W ramach obszaru realizowane były przedsięwzięcia poprzez zagwarantowanie trwałego zatrudnienia z zapewnieniem wysokich kwalifikacji odpowiednio przygotowanego personelu zaangażowanego w proces realizacji RPO WO 2007-2013 oraz wsparcie eksperckie programu, zapewnienie wystarczającej ilości i jakości sprzętu niezbędnego dla prawidłowej obsługi procesu wdrażania RPO WO 2007-2013 oraz wsparcie obsługi, rozwoju i rozbudowy informatycznego systemu monitoringu. Sprawną pracę osób zaangażowanych w realizację Programu, a co za tym idzie efektywne wykorzystanie środków funduszy strukturalnych warunkuje odpowiednie przygotowanie miejsc pracy wraz z ich kompletnym i nowoczesnym wyposażeniem. W ramach Osi 7 zakupione zostały **122** sztuki zestawów komputerowych, co stanowi około **101%** założonej wartości docelowej wskaźnika *liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery)*.

OBSZAR: OCENA, BADANIA/EKSPERTYZY, INFORMACJA I KOMUNIKACJA

Na etapie programowania założono, iż w ramach Osi priorytetowej 7 realizowane są także działania związane z monitorowaniem i ewaluacją oraz horyzontalne działania informacyjno-promocyjne, które umożliwiają rozpropagowanie wiedzy na temat Programu, a także podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie dostępu i możliwości wykorzystania środków funduszy strukturalnych. Ponadto, działania te służą podniesieniu poziomu wiedzy opinii publicznej o roli Unii Europejskiej we wspieraniu rozwoju regionalnego państw członkowskich oraz rezultatach tego wsparcia.

W ramach Programu IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP RPO WO 2007-2013 prowadziły działania mające na celu podniesienie poziomu wiedzy oraz świadomości społeczności regionalnej w zakresie możliwości korzystania z funduszy europejskich w ramach RPO WO 2007-2013, a tym samym ukazujące rolę UE w rozwoju społecznym i gospodarczym regionu. Działania były prowadzone zgodnie ze Zintegrowanym Planem Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2015 oraz Rocznymi planami działań informacyjnych i promocyjnych w latach 2007-2015. Były one adresowane przede wszystkim do opinii publicznej, potencjalnych beneficjentów, beneficjentów oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Koncentrowały się na sześciu głównych obszarach: informacja, promocja, edukacja, Internet, ewaluacja, wymiana doświadczeń.

W celu sprawnej i efektywnej realizacji Programu od początku wdrażania opracowano **55** ekspertyz i analiz. Wykonane ekspertyzy i analizy były odpowiedzią na problemy pojawiające się w trakcie wdrażania RPO WO 2007-2013 w obszarach wymagających dodatkowej specjalistycznej wiedzy.

W ramach tego obszaru wsparcia w Osi 7 przeprowadzono **565** szkoleń, konferencji i seminariów dla beneficjentów Programu. Uczestniczyło w nich łącznie blisko **11,7 tys. osób**. W okresie sprawozdawczym IZ RPO WO 2007-2013 organizowała konferencje informacyjne poświęcone realizacji RPO WO 2007-2013, m.in.:

Konferencja inaugurująca RPO WO 2007-2013 w roku 2007 oraz *Konferencja podsumowująca wdrażanie w latach 2008-2009 RPO WO 2007-2013* w roku 2010. Organizacja różnego rodzaju spotkań z beneficjentami zwiększyła dostęp do informacji na temat możliwości ubiegania się o dofinansowanie oraz obowiązków beneficjenta w zakresie realizacji, monitoringu, sprawozdawczości i kontroli projektów. Udział w szkoleniach pozwolił ponadto nabyć beneficjentom praktyczne umiejętności w aspekcie rozliczania wniosków o płatność czy promocji projektów unijnych przy wykorzystaniu standardowych i niestandardowych kanałów komunikacji. Ponadto pracownicy IZ oraz IP RPO WO 2007-2013 brali udział w szkoleniach dot. m.in.: przygotowania i realizacji RPO WO 2007-2013 m.in. w zakresie pomocy publicznej, postępowania administracyjnego, kontroli udzielania zamówień publicznych, procedur kontrolnych, kwalifikowalności podatku VAT, monitoringu, dyscypliny finansów publicznych, zasad współpracy z agencjami reklamowymi, roli innowacji w rozwoju firm, ochrony danych osobowych, oceny oddziaływania na środowisko.

Ponadto w ramach Sieci Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich w województwie opolskim organizowane były spotkania informacyjne dla beneficjentów. Zakres merytoryczny spotkań dotyczył przede wszystkim takich obszarów jak: praktyczne możliwości wsparcia realizowanych inwestycji ze źródeł zewnętrznych w ramach zaplanowanych na 2014 r. naborów oraz środków perspektywy 2014-2020, możliwości pozyskania środków z funduszy pożyczkowych oraz poręczeniowych. Poza spotkaniami informacyjnymi IZ RPO WO oraz IP II stopnia zorganizowały dla beneficjentów RPO WO 2007-2013 specjalistyczne szkolenia dotyczące: poprawnego przygotowania dokumentacji aplikacyjnej, rozliczania i kontroli projektów. Szkolenia te były cennym źródłem praktycznej wiedzy, okazją do rozwiania wątpliwości pojawiających się podczas procesu aplikowania oraz rozliczania projektów.

Zgodnie z założeniami dotyczącymi działań informacyjno-promocyjnych IZ RPO WO 2007-2013 realizowała szereg działań. W zakresie działań informacyjno-promocyjnych przygotowano również materiały promocyjne, które znalazły ponad **112 tys. odbiorców**.

Zarówno IZ RPO WO 2007-2013, jak i IP II stopnia, prowadziły strony internetowe (www.rpo.opolskie.pl oraz www.ocrg.opolskie.pl), na których na bieżąco zamieszczane i aktualizowane były wszystkie dokumenty z zakresu wdrażania Programu oraz informacje przydatne beneficjentom/potencjalnym beneficjentom. Strony internetowe obu instytucji odwiedziło ponad **1 mln osób**. IZ RPO WO 2007-2013 prowadziła również System Informacji Elektronicznej o Funduszach Europejskich obejmujący dystrybucję informacji o RPO WO 2007-2013 w postaci newsletterów i newsletterów specjalnych

Nakłady przeznaczone na wdrażanie Osi priorytetowej 7 wpłynęły na sprawną i efektywną realizację RPO WO 2007-2013. Poniesione wydatki umożliwiły sprawne funkcjonowanie procesów zarządzania i wdrażania Programem poprzez m.in.: zagwarantowanie odpowiednio przygotowanego i wykwalifikowanego zespołu pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażania RPO WO 2007-2013, dokształcanie personelu, zapewnienie odpowiedniego zaplecza technicznego umożliwiającego sprawną i efektywną pracę.

Dodatkowe informacje nt. wykorzystania środków pomocy technicznej oraz całości działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach RPO WO 2007-2013 zaprezentowano w punkcie 6 sprawozdania *Pomoc techniczna* oraz *Załączniku X.*

➲ ***Szczegółowe informacje nt. wkładu Osi priorytetowej w promowanie równości szans – punkt 2.2.1 Zasada równości szans***

Wyniki badań ewaluacyjnych

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.7.3 Badania ewaluacyjne***

Realizacja zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do Osi 7

➲ ***Szczegółowe informacje – punkt 2.1.6.3 Rekomendacje Komisji Europejskiej***

3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

➲ ***Problemy we wdrażaniu Programu miały charakter horyzontalny, szczegółowy opis przedstawiono w punkcie 2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze***

Schemat 12. *Podsumowanie postępu finansowego i rzeczowego Osi priorytetowej 7*

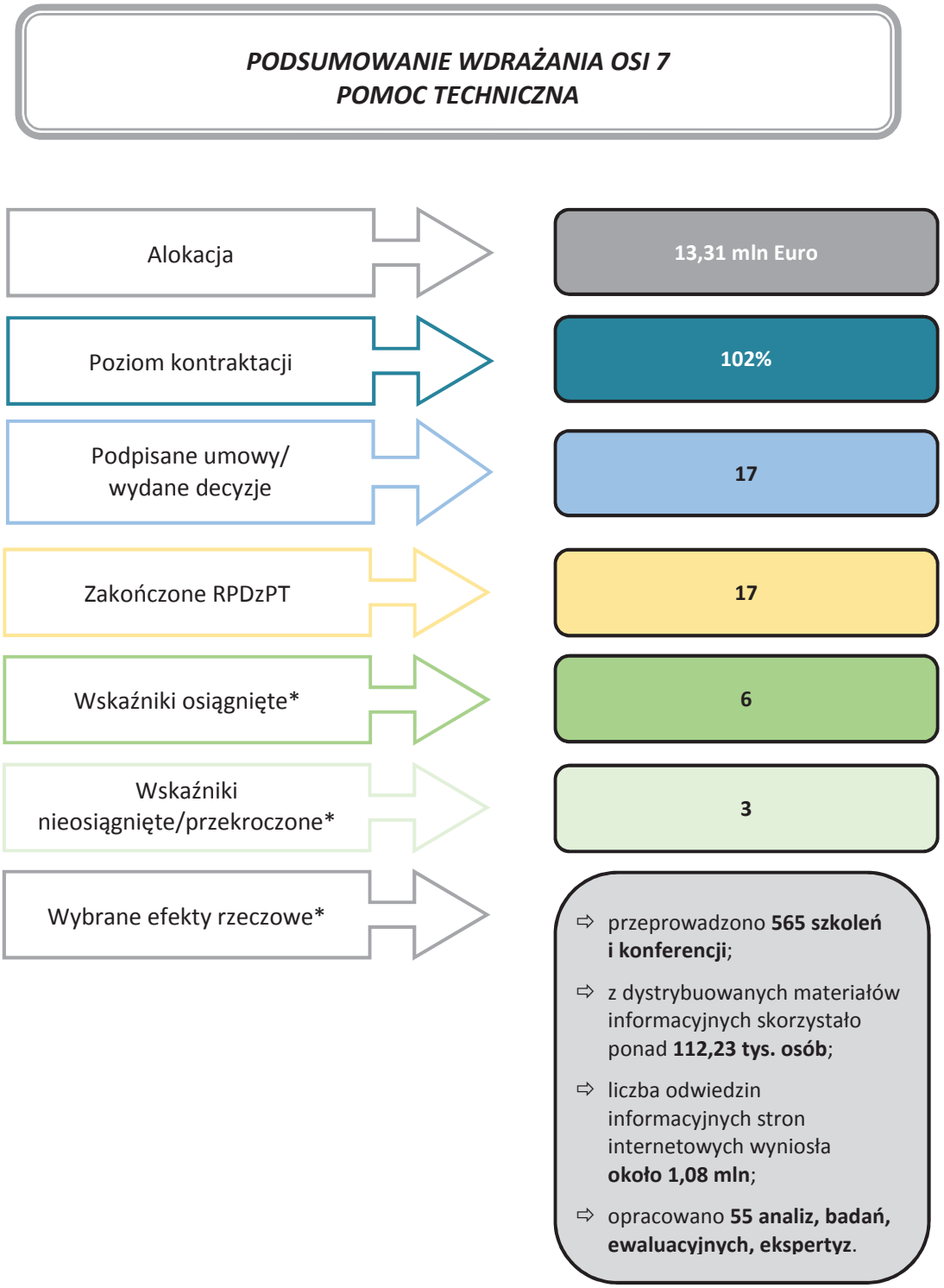

** na podstawie wniosków o płatność końcową*

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

4. PROGRAMY EFS: SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA

Punkt ten nie ma zastosowania w odniesieniu do RPO WO 2007-2013.

5. PROGRAM EFRR/FUNDUSZ SPÓJNOŚCI: DUŻE PROJEKTY

W ramach RPO WO 2007-2013 nie finansowano wydatków związanych z realizacja dużych projektów.

6. POMOC TECHNICZNA

Jednym z celów strategicznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 było *zapewnienie efektywnego i sprawnego systemu zarządzania, wdrażania, monitorowania, oceny i kontroli RPO WO 2007-2013 oraz osiągnięcie pełnej absorpcji środków funduszy strukturalnych w latach 2007-2013.* Osiągnięcie tego celu wymagało wsparcia dla podmiotów zaangażowanych w te procesy, udzielanego w wyodrębnionej w ramach Programu, Osi Priorytetowej 7 *Pomoc techniczna*.

Zadania w ramach pomocy technicznej realizowane były na podstawie Rocznych Planów Działań Pomocy Technicznej RPO WO 2007-2013 (RPDz), dokumentów o charakterze operacyjnym. RPDz stanowił jednocześnie wniosek o dofinansowanie zadań pomocy technicznej.

Beneficjentami Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna* RPO WO 2007-2013 były następujące instytucje:

- Instytucja Zarządzająca RPO WO 2007-2013 (IZ), której rolę pełnił Zarząd Województwa Opolskiego,
- Instytucja Pośrednicząca II stopnia RPO WO 2007-2013 (IP II stopnia)[17], której rolę pełniło Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki.

Cele Osi priorytetowej 7 *Pomoc Techniczna* RPO WO 2007-2013:

- zapewnienie efektywnej i sprawnej realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013* oraz osiągnięcie pełnej absorpcji środków dostępnych w jego ramach;
- zapewnienie poprawnego przygotowania projektów w celu ulepszenia ich wdrożenia;
- pełne uczestnictwo w jednolitym komputerowym systemie monitoringu.

W ramach Osi priorytetowej 7 *Pomoc Techniczna* realizowane były przedsięwzięcia w ramach dwóch kategorii interwencji:

1) kategoria interwencji 85 - Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola. Cele:

- zagwarantowanie trwałego zatrudnienia z zapewnieniem wysokich kwalifikacji odpowiednio przygotowanego personelu zaangażowanego w proces realizacji RPO WO 2007-2013 oraz wsparcie eksperckie programu,
- zapewnienie wystarczającej ilości i jakości sprzętu niezbędnego dla prawidłowej obsługi procesu wdrażania RPO WO 2007-2013,
- wsparcie obsługi, rozwoju i rozbudowy informatycznego systemu monitoringu.

2) kategoria interwencji 86 - Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja. Cele:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o dofinansowanie, zasadach realizacji i rozliczania projektów ze środków funduszy strukturalnych dostępnych w ramach RPO WO 2007-2013,
- promocja programu służąca podniesieniu poziomu opinii publicznej o roli UE we wspieraniu rozwoju regionalnego państw członkowskich oraz rezultatach tego wsparcia,
- wsparcie procesu ewaluacji i działań mających na celu podwyższenie skuteczności procesu zarządzania programem.

[17] Dla wybranych działań Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu RPO WO 2007-2013.*

Działania, podejmowane w ramach pomocy technicznej, prowadzone były na poziomie kadrowym, organizacyjnym i technicznym. Objęły procesy zarządzania, kontroli, monitorowania, a także realizację działań informacyjnych i promocyjnych odnoszących się do Programu. Zapewniły wzrost i stabilność zatrudnienia oraz podnoszenie jakości zasobów ludzkich zaangażowanych w realizację Programu, co bezpośrednio wpłynęło na sprawne wdrożenie Programu. Świadczy o tym fakt, iż na koniec 2010 roku województwo opolskie zajęło I miejsce wśród województw najszybciej i najefektywniej wdrażających RPO w perspektywie 2007-2013, dzięki czemu pozyskało dodatkowe środki pochodzące z krajowej rezerwy wykonania (ok. 15%)[18].

Ponadto, jak wskazano w raporcie końcowym z ewaluacji ex-ante RPO WO 2014-2020, według badań potencjału instytucjonalnego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013, województwo opolskie notuje **jedną z najniższych średnich długości ocen wniosków o dofinansowanie w konkursach** (37 dni ocena formalna i 48 dni ocena merytoryczna)[19].

Takie wyniki są dowodem efektywności wydatkowania środków, dzięki którym możliwe było zapewnienie wsparcia eksperckiego przy wdrażaniu Programu, zatrudnienie odpowiedniej ilości pracowników oraz ich skuteczne motywowanie, nie tylko przy wykorzystaniu narzędzi płacowych. Dzięki środkom pomocy technicznej pracownikom zapewniono dobre warunki pracy (poprzez m.in. sfinansowanie zakupu sprzętu komputerowego, wyposażenia, mebli, wynajęcie odpowiednich pomieszczeń biurowych), możliwość podnoszenia kwalifikacji (poprzez sfinansowanie szkoleń, kursów oraz studiów podyplomowych). Sukcesy te nie byłyby bowiem możliwe bez doświadczonej, zaangażowanej i lojalnej kadry - w ciągu całego okresu 2007-2013 opolskie instytucje wdrażające RPO odnotowały jedną z najniższych w kraju fluktuacji pracowników[20].

Doświadczenie oraz potencjał administracyjny i kadrowy z lat 2007-2013 zostały zaangażowane w procesy przygotowania i wdrażania perspektywy 2014-2020.

W ramach realizacji pomocy technicznej RPO WO 2007-2013 w latach 2007-2015 beneficjenci zrealizowali łącznie **17 projektów** (IZ: 8 projektów, IP II: 9 projektów), w ramach których złożyli **135 wniosków o płatność** (IZ: 72 wnioski, IP II: 63 wnioski; tylko wnioski podstawowe i sprawozdawcze) na łączną kwotę **13 812 188,74 Euro** dofinansowania z EFRR (IZ: 9 071 040,21 Euro, IP II: 4 741 148,53 Euro). Po odliczeniu zgłaszanych przez beneficjentów wydatków niekwalifikowalnych wartość wydatków, wykazanych we wnioskach o płatność wyniosła **13 767 987,33 Euro** dofinansowania z EFRR (IZ: 9 041 277,51 Euro, IP II: 4 726 709,82 Euro).

Tabela 60. *Liczba i wartość wszystkich projektów i wniosków o płatność w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według beneficjenta PT RPO WO 2007-2013*

		IZ	IP II	Razem
UMOWY	**liczba projektów**	8	9	**17**
	wartość realizowanych projektów *(dofinansowanie z EFRR, Euro)*	9 041 277,51	4 726 709,82	**13 767 987,33**
WNIOSKI O PŁATNOŚĆ	**liczba złożonych wniosków o płatność** *(tylko wnioski podstawowe, bez korekt i wniosków sprawozdawczych)*	65	56	**121**
	wysokość wydatków, wykazanych we wnioskach o płatność, po uwzględnieniu korekt *(dofinansowanie z EFRR, Euro)*	9 041 291,49	4 726 709,82	**13 768 001,31**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Składane przez beneficjentów wnioski o płatność obejmowały finansowanie kosztów związanych głównie z zatrudnieniem, utrzymaniem biur, realizacją działań informacyjno-promocyjnych, organizacją i obsługą

[18] Zgodnie z uchwałą Nr 53 Komitetu Koordynacyjnego z dnia 9 lutego 2011 r. *w sprawie alokacji dodatkowych środków wspólnotowych oraz realizacji w ramach regionalnych programów operacyjnych*

[19] *Potencjał administracyjny systemu instytucjonalnego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2013 r.

[20] Tamże

procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu, tłumaczeniami, badaniami ewaluacyjnymi i ekspertyzami.

Tabela 61. *Wartość wszystkich wydatków dokonanych w latach 2007-2015 w ramach pomocy technicznej RPO WO 2007-2013 według głównych kategorii (Euro)*

Lp.	Rodzaj wydatku	Wydatki kwalifikowalne		Dofinansowanie z EFRR		% realizacji
		PLN	*Euro*	*PLN*	*Euro*	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
1.	Zatrudnienie/wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	46 378 390,06	10 469 398,88	42 800 478,03	9 661 725,53	54,59%
2.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w proces realizacji RPO WO 2007-2013	1 123 585,16	253 636,69	970 262,88	219 025,91	2,42%
3.	Utrzymanie odpowiedniego zaplecza techniczno-organizacyjnego dla wdrażania Programu	8 419 583,52	1 900 626,09	7 598 862,45	1 715 357,56	18,97%
4.	Organizacja i obsługa procesu oceny projektów, Komitetu Monitorującego oraz innych ciał działających na rzecz Programu	2 080 263,20	469 595,97	1 859 198,26	419 693,05	4,64%
5.	Działania o charakterze informacyjno-promocyjnym	6 094 971,66	1 375 871,16	5 309 439,23	1 198 546,07	13,26%
6.	Ewaluacje, analizy, ekspertyzy	1 457 330,72	328 975,99	1 311 338,69	296 019,93	3,27%
7.	Spotkania informacyjne, szkolenia, konferencje, warsztaty dla beneficjentów RPO WO 2007-2013	1 337 683,45	301 966,96	1 141 289,55	257 633,26	2,85%
RAZEM		**66 891 807,77**	**15 100 071,74**	**60 990 869,09**	**13 768 001,31**	**100,00%**

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

Tabela 62. *Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)*

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/ umowami od początku realizacji programu	Wartość wydatków (w części dofinansowania ze środków UE) od początku realizacji programu (PLN)	Wartość wydatków (w części dofinansowania ze środków UE) od początku realizacji programu (Euro)	% środków dostępnych na to zadanie w osi priorytetowej
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
1	Szkolenia	17	*970 262,88*	*219 025,91*	1,59%
2	Zatrudnienie	17	*42 800 478,03*	*9 661 725,53*	67,15%
3	Sprzęt komputerowy	17	*7 598 862,45*	*1 715 357,56*	12,46%
	Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych	17			
4	Promocja	17	*5 309 439,23*	*1 198 546,07*	11,73%
5	Ekspertyzy/ doradztwo	16	*1 311 338,69*	*296 019,93*	2,15%
	Ewaluacje				
6	Kontrola/audyt	17	*1 859 198,26*	*419 693,05*	3,05%
	Organizacja procesu wyboru projektów				
	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów				
	Inne: tłumaczenia, wsparcie eksperckie, doradztwo specjalistyczne, negocjacje Programu				
7	Inne: spotkania informacyjne, szkolenia dla beneficjentów, warsztaty dla beneficjentów	17	*1 141 289,55*	*257 633,26*	1,87%
	RAZEM	**17**	***60 990 869,09***	***13 768 001,31***	-

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Wartość procentowa kwoty wkładu z funduszy strukturalnych przydzielonego programowi operacyjnemu i wydanej w ramach pomocy technicznej

W pierwotnej wersji RPO WO 2007-2013 środki finansowe przeznaczone na realizac*ję* Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna* RPO WO 2007-2013 pochodziły z EFRR (dofinansowanie na poziomie 85%) oraz krajowego wkładu publicznego (wkład własny samorządu województwa opolskiego). Alokacja EFRR w ramach PT stanowiła 3% wartości środków zaangażowanych w cały Program.

W 2011 roku, ze względu na uzyskanie dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania (KRW), ZWO podjął decyzję o przejściu na finansowanie wydatków pomocy technicznej **w 100% z EFRR**. Zwiększenie montażu finansowego zostało pokryte z dodatkowej puli środków z KRW. Po wprowadzeniu zmian alokacja EFRR w ramach PT stanowiła 2,71% wartości środków zaangażowanych w cały Program.

W 2015 roku, za zgodą Ministerstwa Finansów, pojawiła się możliwość zwiększenia budżetu pomocy technicznej RPO WO 2007-2013 o środki z nadkontraktacji (dodatnich różnic kursowych), których wartość przekroczyła kwotę określoną dla pomocy technicznej pierwotnie w RPO WO 2007-2013. Dzięki temu maksymalnie wykorzystano dostępną alokację na procesy związane m.in. z zamykaniem RPO WO 2007-2013 i przygotowaniem RPO WO 2014-2020.

Nadkontraktacja pozwoliła na wykorzystanie dodatkowych 453 643,33 Euro, wykraczających poza zapisaną w RPO WO 2007-2013 alokację PT.

Dzięki nadkontraktacji oraz gospodarowania przez beneficjentów środkami w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania założonych efektów przy jak najniższej kwocie wydatku, możliwe było finansowanie zadań w pełni do końca 2014 roku oraz w części w 2015 roku.

Łącznie w latach 2007-2013 wydatkowano 13 767 987,33 Euro dofinansowania z EFRR (2,80% wartości całej alokacji RPO WO 2007-2013).

Tabela 63. *Alokacja w ramach Osi priorytetowej 7 Pomoc techniczna RPO WO 2007-2013 (dofinansowanie z EFRR)*

Źródło kapitału	Wartości zapisane w kolejnych wersjach RPO WO 2007-2013				włącznie ze środkami z nadkontraktacji	
	do 31.12.2011 r.		od 01.01.2012 r.			
	Euro	*%*	*Euro*	*%*	*Euro*	*%*
EFRR	12 814 344,00	85%	13 314 344,00	100%	13 767 987,33	100%
Wkład własny SWO	2 261 355,00	15%	0,00	0%	0,00	0%
% PT w alokacji RPO WO 2007-2013	3,00%		2,71%		2,80%	
RAZEM	**15 075 699,00**	**100%**	**13 314 344,00**	**100%**	**13 767 987,33**	**100%**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Podział środków w ramach Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna* RPO WO 2007-2013 w układzie kategorii interwencji przedstawiono poniżej.

Tabela 64. *Podział środków finansowych w układzie kategorii interwencji w ramach Osi priorytetowej 7 Pomoc techniczna RPO WO 2007-2013 (dofinansowanie z EFRR)*

Kategoria interwencji	Alokacja				włącznie ze środkami z nadkontraktacji	
	do 31.12.2011 r.		od 01.01.2012 r.			
	Euro	*%*	*Euro*	*%*	*Euro*	*%*
85	9 226 328,00	72%	10 651 476,00	80%	12 015 788,08	87,27%
86	3 588 016,00	28%	2 662 868,00	20%	1 752 199,25	12,73%
RAZEM	**12 814 344,00**	**100%**	**13 314 344,00**	**100%**	**13 767 987,33**	**100%**

Źródło: *Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.*

Przejście na system finansowania wydatków w 100% z EFRR znacząco wpłynęło na zmniejszenie kwoty, dostępnej dla beneficjentów (alokacja nie była już bowiem zwiększana o kwotę wkładu własnego), w związku z tym w toku realizacji projektów pomocy technicznej w kolejnych latach starano się dążyć do jak najefektywniejszego wykorzystania dostępnej alokacji. Maksymalnie urealniono zapotrzebowanie na środki, głównie dzięki powstałym oszczędnościom w wydatkach związanych z informacją i promocją Programu. Stało się to możliwe dzięki temu, iż wiele z tych działań realizowanych było kompleksowo dla wszystkich programów operacyjnych, wdrażanych przez Zarząd Województwa Opolskiego, jak również w ramach postępowań wynikających z ustawy Prawo zamówień publicznych, które zmuszają wykonawców do proponowania konkurencyjnych cen. Ponadto działania informacyjno-promocyjne w coraz większym stopniu prowadzone były przy wykorzystaniu narzędzi internetowych, takich jak poczta internetowa, publikacja informacji na stronach internetowych instytucji i/lub Facebooku. Oznacza to, iż dzięki temu możliwe było realizowanie wskaźników zaplanowanych dla kategorii interwencji 86 przy mniejszym wykorzystaniu środków finansowych na ten cel.

W wyniku tych operacji kilkukrotnie konieczne było dokonanie przesunięć pomiędzy kategorią interwencji 85 pn. „*Przygotowanie, realizacja, monitorowanie i kontrola*" a kategorią interwencji 86 pn. „*Ocena, badania/ekspertyzy, informacja i komunikacja*". Dokonanie tych zmian pozwoliło na zabezpieczenie środków na realizację zadań pomocy technicznej aż do końca 2015 roku. Od 2014 roku finansowano coraz większą część zadań (zgodnie z zasadami kwalifikowalności) już ze środków nowej perspektywy 2014-2020.

Tabela 65. *Rzeczywista realizacja wydatków w układzie kategorii interwencji w ramach Osi priorytetowej 7 Pomoc techniczna RPO WO 2007-2013 (dofinansowanie z EFRR)*

Kategoria interwencji	Wartość wynikająca z RPO WO 2007-2013		Wartość zrealizowana (wraz ze środkami z nadkontraktacji)		Różnica	
	Euro	*%*	*Euro*	*%*	*Euro*	*%*
85	10 651 476,00	80,00%	12 015 788,08	87,27%	**+1 364 312,08**	+7,27%
86	2 662 868,00	20,00%	1 752 199,25	12,73%	**-910 668,75**	-7,27%
RAZEM	**13 314 344,00**	-	**13 767 987,33**	**-**	**453 643,33**	-

Źródło: Opracowanie IZ RPO WO 2007-2013.

➲ ***Szczegółowe informacje nt. realizacji wskaźników postępu rzeczowego, wartości i procentowego udziału w Programie, stanu wdrażania oraz problemów z wykorzystaniem środków przeznaczonych na pomoc techniczną – punkt 3.7 Oś priorytetowa 7 Pomoc Techniczna***

7. PROMOCJA I INFORMACJA

Dane dotyczące promocji i informacji zostały zawarte w *Załączniku X* do sprawozdania.

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK I

Postęp fizyczny programu operacyjnego

UWAGI OGÓLNE:

- **Wyjaśnienia odnośnie przekroczenia/nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźników opisano w sprawozdaniu w pkt. 2.1.6.2** ***Postęp finansowy i rzeczowy RPO WO 2017-2013 od uruchomienia Programu - Analiza stopnia realizacji wskaźników Celu głównego***
- Wartości docelowe dla roku 2010 podano na podstawie zapisów zaktualizowanego RPO WO 2007-2013, zatwierdzonego decyzją KE z 13 grudnia 2011 r. (Tab. nr 6.1 *Ogólny wpływ RPO WO 2007-2013 na poziom PKB (w %), stopę bezrobocia (w pkt proc.), liczbę osób zatrudnionych (w tys. os.) oraz poziom inwestycji w środki trwałe (%) w stosunku do scenariusza bazowego*).
- Wartości docelowe dla lat 2013 i 2015 podano na podstawie zaktualizowanego RPO WO 2007-2013, zatwierdzonego decyzją KE z 13 grudnia 2011 r. (Tab. nr 2.1 *Wskaźniki dla celu głównego RPO WO 2007-2013*).

Tabela 1. *Postęp fizyczny programu operacyjnego*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki realizacji celu głównego - wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 1:** Zmiany w poziomie PKB (%):	%	Realizacja	0	0	0,88	1,6	1,85	1,83	1,66	1,89	1,5	1,12	95,7
			Wartość docelowa	-	-	-	0,99	-	-	1,46	-	1,17	1,17	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	**Wskaźnik 2:** Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem netto)	szt.	Realizacja	0	0	1 930	4 620	4 830	4 280	3 500	3 895	2380	1 334	164,7
			Wartość docelowa	-	-	-	1 920	-	-	1 260	-	810	810	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
R.100 R.101	**Wskaźnik 3:** Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto), w tym:	szt.	Realizacja	0	0	182	1 041,5	1 622,5	2 066,5	2 465,4	2 867,9 [1]	3 184,81 [1]	3 256,31 [1]	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	718 [2]	-	-	2 604	-	3 256	3 256	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	556	1 116	2 014	2 460	2 843,5	3 120,5	3 264	3 264 [3]	100,2
-	- mężczyźni	szt.	Realizacja	0	0	152	830	1 302	1 602	1 941,90	2 248,4 [1]	2 500,31 [1]	2 536,81 [1]	155,8
			Wartość docelowa	-	-	-	359 [2]	-	-	1 302	-	1 628	1 628	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	423	865	1 566	1 939	2 218,5	2 437,5	2 567	2 567 [3]	157,7
-	- kobiety	szt.	Realizacja	0	0	30	211,5	320,5	464,5	523,5	619,5 [1]	684,5 [1]	719,5 [1]	44,2
			Wartość docelowa	-	-	-	359 [2]	-	-	1 302	-	1 628	1 628	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	133	251	448	521	625	683	697	697 [3]	42,8

[1] Wartość wskaźnika obejmuje tylko utworzone miejsca pracy w zakresie przedsiębiorczości, turystyki oraz B+R w ramach poddziałania: 1.1.2, 1.3.1, 1.3.2, 1.4.1 oraz 1.4.2.

[2] W wyniku podwójnego sumowania wskaźnika dot. miejsc pracy w ramach poddziałania 1.4.1 wartość wskaźnika została zawyżona. Podczas renegocjacji Programu błąd został skorygowany dla lat 2013 i 2015.

[3] Wartość wskaźnika obejmuje tylko planowane do utworzenia miejsca pracy w zakresie przedsiębiorczości, turystyki oraz B+R.

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK II

Osie priorytetowe w podziale
na źródło finansowania (w euro)

Tabela 2. ***Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro) – narastająco od uruchomienia Programu***

	Kwota środków (wspólnotowych i krajowych) przeznaczonych na realizację programu operacyjnego zgodnie z tabelami finansowymi danego programu	Środki stanowiące podstawę wyliczania wkładu UE	Wydatki kwalifikowalne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Wydatki publiczne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Procentowy poziom wykorzystania alokacji 1)	Łączne płatności otrzymane od Komisji
0	1	2	3	4	5 = 3/1 lub 4/1	6
Okres sprawozdawczy 01.01.2007 - 08.02.2017						
Oś priorytetowa 1 (EFRR)	**214 521 859,77**	**214 521 859,77**	**349 770 981,18**	**228 338 610,75**	**106,44%**	**153 033 367,55**
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	6 910,71	6 910,71		
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	214 521 859,77	214 521 859,77	349 764 070,47	228 331 700,04		
Oś priorytetowa 2 (EFRR)	**35 040 407,23**	**35 040 407,23**	**32 976 337,25**	**32 976 337,25**	**94,11%**	**21 806 666,51**
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	381 980,48	381 980,48		
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	35 040 407,23	35 040 407,23	32 594 356,77	32 594 356,77		
Oś priorytetowa 3 (EFRR)	**162 240 181,18**	**162 240 181,18**	**181 162 673,30**	**181 162 673,30**	**111,66%**	**121 707 685,78**
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	0,00	0,00		
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	162 240 181,18	162 240 181,18	181 162 673,30	181 162 673,30		
Oś priorytetowa 4 (EFRR)	**60 248 979,97**	**60 248 979,97**	**63 719 414,60**	**62 247 633,99**	**103,32%**	**41 283 643,16**
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	0,00	0,00		
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	60 248 979,97	60 248 979,97	63 719 414,60	62 247 633,99		
Oś priorytetowa 5 (EFRR)	**52 605 272,15**	**52 605 272,15**	**65 178 621,86**	**65 178 621,86**	**123,90%**	**44 714 481,00**
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	9 140,92	9 140,92		
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	52 605 272,15	52 605 272,15	65 169 480,94	65 169 480,94		
Oś priorytetowa 6 (EFRR)	**40 201 864,77**	**40 201 864,77**	**46 285 470,97**	**45 937 184,39**	**114,27%**	**32 666 123,61**
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	0,00	0,00		
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	40 201 864,77	40 201 864,77	46 285 470,97	45 937 184,39		
Oś priorytetowa 7 (EFRR)	**13 314 344,39**	**13 314 344,39**	**16 048 579,28**	**16 048 579,28**	**120,54%**	**13 219 623,57**
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	0,00	0,00		
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	13 314 344,39	13 314 344,39	16 048 579,28	16 048 579,28		
OGÓŁEM	**578 172 909,46**	**578 172 909,46**	**755 142 078,44**	**631 889 640,82**	**109,29%**	**428 431 591,18**
Wydatki w rodzaju EFS w ramach sumy całkowitej, jeśli program operacyjny jest współfinansowany przez EFRR 3)	0,00	0,00	**398 032,11**	**398 032,11**	-	-
Wydatki w rodzaju EFRR w ramach sumy całkowitej, jeśli program operacyjny jest współfinansowany przez EFS 2)	n/d	n/d	n/d	n/d	n/d	

UWAGI:

1. W Osi Priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* wydatki odpowiadające zakresem EFS, poniesione w ramach cross-financingu objęte są kategorią *02 Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych* oraz *07 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)*

2. W Osi Priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne* wydatki odpowiadające zakresem EFS, poniesione w ramach cross-financingu objęte są kategorią *13 Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)*

3. W Osi Priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe* wydatki odpowiadające zakresem EFS, poniesione w ramach cross-financingu objęte są kategorią *76 Infrastruktura ochrony zdrowia*

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK III

Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii

Załącznik III

Tabela 3. ***Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii***

Możliwe kombinacje kodów z klasyfikacji od 1 do 5					
Kod Klasyfikacja 1 **Priorytetowy obszar tematyczny**	Kod Klasyfikacja 2 **Forma finansowania**	Kod Klasyfikacja 3 **Obszar realizacji**	Kod Klasyfikacja 4 **Rodzaj działalności gospodarczej**	Kod Klasyfikacja 5 **Lokalizacja**	Wartość **[Euro]**
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
02	01	01	00	PL 52	4 812 493,97
03	01	01	00	PL 52	2 337 701,46
04	01	01	06	PL 52	744 694,88
04	01	01	13	PL 52	116 047,77
04	01	01	19	PL 52	146 798,66
04	01	01	22	PL 52	1 686 046,96
04	01	05	03	PL 52	48 843,91
04	01	05	06	PL 52	1 076 803,41
04	01	05	22	PL 52	163 012,60
05	02	01	15	PL 52	23 025 350,46
06	01	01	06	PL 52	1 034 853,64
06	01	01	08	PL 52	958 453,24
06	01	01	12	PL 52	668 226,62
06	01	01	13	PL 52	151 087,82
06	01	01	22	PL 52	1 153 672,27
06	01	05	06	PL 52	1 367 757,14
06	01	05	08	PL 52	1 455 569,88
06	01	05	13	PL 52	301 178,10
06	01	05	21	PL 52	227 111,77
06	01	05	22	PL 52	825 877,85
07	01	01	03	PL 52	1 039 819,74
07	01	01	04	PL 52	68 966,62
07	01	01	06	PL 52	9 717 225,80
07	01	01	10	PL 52	827 674,09
07	01	01	11	PL 52	729 476,42
07	01	01	12	PL 52	4 107 592,69
07	01	01	13	PL 52	172 406,74
07	01	01	19	PL 52	2 662 822,87
07	01	01	21	PL 52	940 455,87
07	01	01	22	PL 52	2 767 383,71
07	01	05	03	PL 52	166 846,92
07	01	05	05	PL 52	459 912,08
07	01	05	06	PL 52	7 955 658,32
07	01	05	12	PL 52	2 902 340,99
07	01	05	20	PL 52	332 065,62
07	01	05	22	PL 52	2 223 716,34
08	01	01	03	PL 52	54 478,29
08	01	01	04	PL 52	16 401,46
08	01	01	05	PL 52	52 717,13
08	01	01	06	PL 52	741 875,48
08	01	01	10	PL 52	209 048,02
08	01	01	12	PL 52	1 363 401,32
08	01	01	13	PL 52	686 312,48
08	01	01	14	PL 52	12 152 898,47
08	01	01	16	PL 52	62 684,64
08	01	01	18	PL 52	43 305,17
08	01	01	19	PL 52	2 147 681,79
08	01	01	20	PL 52	12 473,24
08	01	01	21	PL 52	59 066,55

Kod Klasyfikacja 1 **Priorytetowy obszar tematyczny**	Kod Klasyfikacja 2 **Forma finansowania**	Kod Klasyfikacja 3 **Obszar realizacji**	Kod Klasyfikacja 4 **Rodzaj działalności gospodarczej**	Kod Klasyfikacja 5 **Lokalizacja**	Wartość **[Euro]**
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
08	01	01	22	PL 52	3 889 517,68
08	01	05	03	PL 52	105 388,95
08	01	05	06	PL 52	1 339 904,62
08	01	05	10	PL 52	36 922,30
08	01	05	11	PL 52	218 006,72
08	01	05	12	PL 52	2 909 461,50
08	01	05	13	PL 52	768 900,63
08	01	05	14	PL 52	15 773 616,92
08	01	05	19	PL 52	388 520,16
08	01	05	20	PL 52	147 184,90
08	01	05	22	PL 52	6 494 592,64
09	01	01	16	PL 52	4 488 028,95
09	01	01	18	PL 52	889 042,47
09	01	01	22	PL 52	10 637 459,42
09	01	05	22	PL 52	120 568,10
10	01	01	22	PL 52	10 420 675,50
11	01	01	22	PL 52	541 845,34
13	01	01	22	PL 52	14 698 748,74
13	01	05	22	PL 52	834 884,81
18	01	05	11	PL 52	7 046 420,53
23	01	01	11	PL 52	50 641 038,64
23	01	05	11	PL 52	72 495 067,64
24	01	05	22	PL 52	2 235 470,01
40	01	01	21	PL 52	330 144,14
40	01	05	21	PL 52	190 949,65
42	01	01	08	PL 52	534 583,05
42	01	01	21	PL 52	2 154 373,81
42	01	05	21	PL 52	1 831 204,90
43	01	01	08	PL 52	1 709 558,29
43	01	01	21	PL 52	8 591 974,53
43	01	05	21	PL 52	2 360 744,83
44	01	01	20	PL 52	236 585,31
44	01	01	21	PL 52	246 522,96
44	01	05	21	PL 52	591 961,17
46	01	01	20	PL 52	6 289 990,74
46	01	05	20	PL 52	11 649 984,91
50	01	01	22	PL 52	11 836 792,84
50	01	05	22	PL 52	3 714 045,17
51	01	01	21	PL 52	48 016,14
51	01	05	21	PL 52	333 003,93
52	01	01	11	PL 52	5 974 608,70
53	01	05	00	PL 52	5 257 224,43
54	01	05	20	PL 52	1 913 154,67
54	01	05	21	PL 52	40 765,88
57	01	01	14	PL 52	952 854,95
57	01	01	22	PL 52	16 072 827,01
57	01	05	22	PL 52	2 536 835,23
58	01	01	22	PL 52	2 929 270,20
58	01	05	22	PL 52	1 002 153,10
59	01	01	22	PL 52	7 347 921,84
59	01	05	22	PL 52	514 156,32
61	01	01	11	PL 52	599 762,00
61	01	01	22	PL 52	17 775 836,27

Kod Klasyfikacja 1 **Priorytetowy obszar tematyczny**	Kod Klasyfikacja 2 **Forma finansowania**	Kod Klasyfikacja 3 **Obszar realizacji**	Kod Klasyfikacja 4 **Rodzaj działalności gospodarczej**	Kod Klasyfikacja 5 **Lokalizacja**	Wartość **[Euro]**
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
75	01	01	18	PL 52	17 861 218,04
75	01	05	18	PL 52	1 268 662,58
76	01	01	19	PL 52	9 829 975,44
76	01	05	19	PL 52	642 931,47
78	01	01	22	PL 52	98 099,49
85	01	00	00	PL 52	13 768 001,33
OGÓŁEM					**463 136 253,73**

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK IV

Postęp fizyczny wg priorytetów

UWAGI OGÓLNE:

Załącznik IV

- Wartości docelowe dla roku 2010 podano na podstawie wersji nr 33*Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013* , przyjętej Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego 1657/2011 z 28 grudnia 2011 r.
- Wartości docelowe dla lat 2013 i 2015 podano na podstawie wersji nr 65*Szczegółowego opisu osi priorytetowych RPO WO 2007-2013* , przyjętej Uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego 113/2014 z 30 grudnia 2014 r.
- W przypadku wskaźników, w których wartości należało przeliczyć z PLN na Euro zastosowano kurs: 1 Euro=4,4299 PLN
- Wskaźniki odpowiadające core indictors zaznaczono kolorem szarym
- Większa wartość wskaźnika w wierszu „realizacja" wynika z faktu iż, beneficjent osiągnął większą wartość wskaźnika niż zakładał na etapie umowy

Tabela 4. ***Postęp fizyczny Osi priorytetowych***

Postęp fizyczny Osi priorytetowej 1 ***Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu***

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów z zakresu B+R, w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	2	10	20	36	59	67	68	85,0
			Wartość docelowa	-	-	-	6	-	-	64	-	80	80	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	4	17	24	43	66	69	68	85,0
-	- w MSP	szt.	Realizacja	0	0	0	2	2	4	18	33	41	41	107,9
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	30	-	38	38	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	2	2	8	21	40	42	41	107,9
-	**Wskaźnik 2:** Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi	szt.	Realizacja	0	0	0	0	28	57	61	127	127	143	102,1
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	112	-	140	140	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	55	57	116	127	143	143	102,1
-	**Wskaźnik 3:** Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa:	szt.	Realizacja	0	3	60	296	418	493	559	623	720	732	108,6
			Wartość docelowa	-	-	-	262	-	-	540	-	674	674	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	408	476	549	607	663	674	733	108,8
-	- mikro: do 9 pracujących	szt.	Realizacja	0	3	46	242	327	390	418	449	520	531	111,8
			Wartość docelowa	-	-	-	204	-	-	380	-	475	475	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	323	370	423	443	468	471	531	111,8
-	- małe: 10-49 pracujących	szt.	Realizacja	0	0	10	36	57	67	94	114	128	129	98,5
			Wartość docelowa	-	-	-	48	-	-	105	-	131	131	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	58	67	83	105	126	131	129	98,5
-	- średnie: 50-249 pracujących,	szt.	Realizacja	0	0	4	18	34	36	47	60	72	72	105,9
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	54	-	68	68	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	30	39	43	59	69	72	73	107,4

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	oraz - w innowacyjne przedsięwzięcia	szt.	Realizacja	0	0	9	42	73	82	104	126	147	149	106,4
			Wartość docelowa	-	-	-	24	-	-	112	-	140	140	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	75	85	96	122	146	155	150	107,1
-	- w przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem	szt.	Realizacja	0	0	3	8	13	18	23	23	25	25	113,6
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	18	-	22	22	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	12	19	23	24	24	24	25	113,6
-	- firmy funkcjonujące nie dłużej niż dwa lata od powstania	szt.	Realizacja	0	1	15	63	106	134	148	160	188	194	98,5
			Wartość docelowa	-	-	-	26	-	-	158	-	197	197	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	91	125	159	166	171	171	194	98,5
-	**Wskaźnik 4:** Liczba powstałych firm w wyniku wsparcia, w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	0	9	17	18	18	18	18	50,0
			Wartość docelowa	-	-	-	7	-	-	29	-	36	36	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	14	20	19	18 [1]	18	18	50,0
-	- funkcjonujące przez pierwsze dwa lata po powstaniu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	9	17	18	18	18	18	62,1
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	23	-	29	29	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	14	20	19	18 [1]	18	18	62,1
-	**Wskaźnik 5:** Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji	mln Euro	Realizacja	0	0	13,58	19,17	16,79	24,9	24,32	24,4 [2]	23,03	23,03	90,3
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	20,4	-	25,5	25,5	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	10,84	9,5	18,55	18,12	24,4	24,4	23,03	90,3
-	**Wskaźnik 6:** Liczba projektów z zakresu turystyki	szt.	Realizacja	0	0	11	36	60	89	109	131	141	143	82,2
			Wartość docelowa	-	-	-	36	-	-	139	-	174	174	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	65	79	108	126	140	143	143	82,2
-	**Wskaźnik 7:** Wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie	mln Euro	Realizacja	0	0	0	0,51	3,27	8,06	13,8	13,85	13,07	13,07	76,4
			Wartość docelowa	-	-	-	0,36	-	-	13,7	-	17,1	17,1	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	3,7	6,24	12,75	13,85	13,89	13,92	13,11	76,7

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki rezultatu														
R.101	**Wskaźnik 8:** Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R - etaty badawcze, w tym:	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	3	7	10	27	50	58	58	85,3
			Wartość docelowa	-	-	-	12	-	-	54	-	68	68	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1	10	15	35	57	63	58	85,3
-	- kobiety	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	1	2	4	4	4	5,5	5,5	16,2
			Wartość docelowa	-	-	-	6	-	-	27	-	34	34	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1	2	4	7	9	11	9	26,5
-	- mężczyźni	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	2	5	6	23	46	52,5	52,5	154,4
			Wartość docelowa	-	-	-	6	-	-	27	-	34	34	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	8	11	28	48	52	49	144,1
R.100	**Wskaźnik 9:** Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym:	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	182	1 012,5	1 582,5	1 993,5	2 345,38	2 719,88	3 011,08	3 082,58	100,1
			Wartość docelowa	-	-	-	616	-	-	2 464	-	3 080	3 080	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1 665	1 930	2 352	2 700,5	2 949,5	3 009,5	3 092,0	100,4
-	- kobiety	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	30	203,5	307,5	434,5	477,5	572,5	629	664	43,1
			Wartość docelowa	-	-	-	308	-	-	1 232	-	1 540	1 540	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	379	414	476	569	622	630	636	41,3
-	- mężczyźni	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	152	809	1 275	1 559	1 867,88	2 147,38	2 382,08	2 418,58	157,1
			Wartość docelowa	-	-	-	308	-	-	1 232	-	1 540	1 540	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1 286	1 516	1 876	2 131,5	2 327,5	2 379,5	2 456,0	159,5
-	- na obszarach wiejskich	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	89	291	629	822	983,75	1 178,25	1 271,45	1 282,45	86,5
			Wartość docelowa	-	-	-	296	-	-	1 186	-	1 482	1 482	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	637	779	1 055	1 186	1 319	1 344	1 358	91,6
R.100	**Wskaźnik 10:** Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym:	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	35	154	299	494	669	899	941,73	943,73	105,3
			Wartość docelowa	-	-	-	90	-	-	717	-	896	896	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	288	445	660	784	908	908	908	101,3

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	- kobiety	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	14	64	102	183	224	301	317	318	71,0
			Wartość docelowa	-	-	-	45	-	-	358	-	448	448	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	105	183	222	249	290	290	290	64,7
-	- mężczyźni	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	21	90	197	311	445	598	624,73	625,73	139,7
			Wartość docelowa	-	-	-	45	-	-	358	-	448	448	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	183	262	438	535	618	618	618	137,9
-	- na obszarach wiejskich	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	14	31	125	225	310	447	464	466	98,5
			Wartość docelowa	-	-	-	53	-	-	378	-	473	473	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	120	166	302	387	449	449	449	94,9
-	**Wskaźnik 11:** Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach	szt.	Realizacja	0	0	0	0	6	23	52	137	214	214	125,9
			Wartość docelowa	-	-	-	34	-	-	136	-	170	170	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	17	35	51	161	206	180	105,9
-	**Wskaźnik 12:** Dodatkowo wprowadzone inwestycje	mln Euro	Realizacja	0	0	0	26,58	46,72	72,96	94,42	126,51	133,22	136,64	79,8
			Wartość docelowa	-	-	-	39,46	-	-	137,0	-	171,2	171,2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	50,14	62,73	95,05	116,18	142,63	149,42	141,13	82,4
-	**Wskaźnik 13:** Liczba wspartych przedsiębiorstw	szt.	Realizacja	0	0	0	281	404	484	574	638	637	637	122,5
			Wartość docelowa				11			416	-	520	520	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	82	202	409	409	529	529	529	101,7

[1] Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z rozwiązania umowy o dofinansowanie.

Postęp fizyczny na poziomie działań/poddziałań dla Osi priorytetowej 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Działanie 1.1 Rozwój przedsiębiorczości														
Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu														
Wskaźniki produktu														
P.5.1.1	**Wskaźnik 1:** Liczba wspartych instytucji otoczenia biznesu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	6	10	21	29	32	177,8
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	14	-	18	18	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	4	9	12	27	33	32	177,8
Wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 2:** Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach	szt.	Realizacja	0	0	0	0	6	23	52	137	214	214	125,9
			Wartość docelowa	-	-	-	34	-	-	136	-	170	170	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	17	35	51	161	206	180	105,9
R.5.1.1	**Wskaźnik 3:** Liczba przedsiębiorstw wspartych przez instytucje otoczenia biznesu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	961	2 150	3 949	6 705	6 762	273,2
			Wartość docelowa	-	-	-	34	-	-	1 980		2 475	2 475	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	926	1 942	2 189	4 943	5 443	5 443	219,9
R.3.2.3	**Wskaźnik 4:** Liczba nowych, zmodernizowanych usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	24	53	90	149	161	217,6
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	59	-	74	74	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	21	34	57	131	175	156	210,8
-	**Wskaźnik 5:** Dodatkowo wprowadzone inwestycje	mln Euro	Realizacja	0	0	0	0	0	1,0	1,24	8,32	10,55	10,83	38,5
			Wartość docelowa	-	-	-	5,62	-	-	22,52	-	28,1	28,1	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	0,05	0,29	1,48	1,69	9,46	11,6	10,83	38,5
Poddziałanie 1.1.2 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 6:** Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym w:	szt.	Realizacja	0	3	40	221	285	319	328	336	399	408	117,6
			Wartość docelowa	-	-	-	204	-	-	278	-	347	347	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	271	309	335	337	343	343	408	117,6
-	- przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem	szt.	Realizacja	0	0	2	4	4	4	4	4	5	5	125,0
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	3	-	4	4	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	4	4	4	4	4	4	5	125,0

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	- firmy funkcjonujące nie dłużej niż dwa lata od powstania	szt.	Realizacja	0	1	12	54	92	110	116	118	139	142	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	21	-	-	114	-	142	142	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	73	102	120	119	118	118	142	100,0
-	**Wskaźnik 7:** Liczba powstałych firm w wyniku wsparcia, w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	0	9	17	18	18	18	18	50,0
			Wartość docelowa	-	-	-	7	-	-	29	-	36	36	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	14	20	19	18[1]	18	18	50,0
-	- funkcjonujące przez pierwsze dwa lata po powstaniu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	9	17	18	18	18	18	62,1
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	23	-	29	29	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	14	20	19	18[1]	18	18	62,1
Wskaźniki rezultatu														
R.100	**Wskaźnik 8:** Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym:	szt. (EPC)	Realizacja	0	5	135	580,5	790,5	918,5	938,25	971,75	1 115,25	1 141,75	101,2
			Wartość docelowa	-	-	-	480	-	-	902	-	1 128	1 128	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	772	864	966	981	1 001	1 001	1 152,5	102,2
-	- kobiety	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	15	102,5	133,5	150,5	160,5	171,5	195	202	35,8
			Wartość docelowa	-	-	-	240	-	-	451	-	564	564	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	141	153	158	167	170	170	197	34,9
-	- mężczyźni	szt. (EPC)	Realizacja	0	5	120	478	657	768	777,75	800,25	920,25	939,75	166,6
			Wartość docelowa	-	-	-	240	-	-	451	-	564	564	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	631	711	808	814	831	831	955,5	169,4
-	- na obszarach wiejskich	szt. (EPC)	Realizacja	0	4	56	184	332	418	431,75	437,25	470,25	479,25	84,2
			Wartość docelowa	-	-	-	240	-	-	456	-	569	569	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	321	364	450	452	460	460	498	87,5
-	**Wskaźnik 9:** Dodatkowo wprowadzone inwestycje	mln Euro	Realizacja	0	0	1,05	7,83	12,6	16,77	16,98	17,92	19,37	19,71	52,0
			Wartość docelowa	-	-	-	7,58	-	-	30,32	-	37,9	37,9	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	13,74	14,54	18,45	18,66	19,29	19,29	20,5	54,1

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Działanie 1.2 Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 10:** Wartość środków przekazanych na wsparcie przedsiębiorstw w formie pożyczek i gwarancji	mln Euro	Realizacja	0	0	13,58	19,17	16,79	24,9	24,32	24,4	23,03	23,03	90,3
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	20,4	-	25,5	25,5	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	10,84	9,5	18,55	18,12	24,40	24,40	23,03	90,3
P.5.8.1 P.5.8.2	**Wskaźnik 11:** Liczba dokapitalizowanych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych	szt.	Realizacja	0	0	3	3	3	3	3	3	5	5	83,3
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	5	-	6	6	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	3	3	3	5	5	5	5	83,3
Wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 12:** Liczba wspartych przedsiębiorstw	szt.	Realizacja	0	0	0	281	404	484	574	638	637	637	122,5
			Wartość docelowa	-	-	-	11	-	-	416	-	520	520	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	82	202	409	409	529	529	529	101,7
-	**Wskaźnik 13:** Wartość udzielonych kredytów i pożyczek	mln Euro	Realizacja	0	0	0	11,34	14,12	18,37	21,43	24,17	22,74	22,74	93,6
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	19,4	-	24,3	24,3	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5,47	9,12	18,00	17,58	23,49	23,49	22,16	91,2
Działanie 1.3 Innowacje, badania, rozwój technologiczny														
Poddziałanie 1.3.1 Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 14:** Liczba projektów z zakresu B+R	szt.	Realizacja	0	0	0	0	8	16	18	26	26	27	64,3
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	34	-	42	42	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	3	15	16	22	26	27	27	64,3
-	**Wskaźnik 15:** Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi	szt.	Realizacja	0	0	0	0	28	57	61	127	127	143	102,1
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	112	-	140	140	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	10	55	57	116	127	143	143	102,1
Wskaźniki rezultatu														
R.101	**Wskaźnik 16:** Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R - etaty badawcze:	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	0	1	2	2	3	3	3	12,5
			Wartość docelowa	-	-	-	8	-	-	19	-	24	24	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	2	2	3	3	3	3	12,5

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	- kobiety	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	8,3
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	9,5	-	12	12	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	8,3
-	- mężczyźni	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	0	0	1	1	2	2	2	16,7
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	9,5	-	12	12	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1	1	2	2	2	2	16,7
-	**Wskaźnik 17:** Dodatkowo wprowadzone inwestycje	mln Euro	Realizacja	0	0	0	0	0,33	0,77	0,91	1,3	1,23	2,31	20,1
			Wartość docelowa	-	-	-	2,3	-	-	9,2	-	11,5	11,5	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	0,28	0,48	0,55	0,83	1,09	2,25	2,31	20,1
-	**Wskaźnik 18:** Liczba wdrożeń powstałych w wyniku zrealizowanych projektów	szt.	Realizacja	0	0	0	0	5	16	26	43	58	70	350,0
			Wartość docelowa	-	-	-	8	-	-	16	-	20	20	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5	16	16	42	38	50	59	295,0
R.3.1.1	**Wskaźnik 19:** Liczba transferów technologii dokonanych pomiędzy zaangażowanymi podmiotami	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	4	5	7	7	16	200,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	6	-	8	8	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	4	4	11	11	20	20	250,0
Poddziałanie 1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 20:** Liczba projektów z zakresu B+R, w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	2	2	4	18	33	41	41	107,9
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	30	-	38	38	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	2	2	8	21	40	42	41	107,9
-	- w MSP	szt.	Realizacja	0	0	0	2	2	4	18	33	41	41	107,9
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	30	-	38	38	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	2	2	8	21	40	42	41	107,9
-	**Wskaźnik 21:** Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa:	szt.	Realizacja	0	0	10	48	84	100	141	178	208	210	117,3
			Wartość docelowa	-	-	-	24	-	-	143	-	179	179	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	85	102	123	163	206	217	211	117,9

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	- Mikro: do 9 pracujących	szt.	Realizacja	0	0	0	4	9	20	29	42	47	48	160,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	24	-	30	30	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	14	16	24	35	49	52	48	160,0
-	- Małe: 10-49 pracujących,	szt.	Realizacja	0	0	6	27	44	49	70	82	95	96	105,5
			Wartość docelowa	-	-	-	20	-	-	73	-	91	91	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	44	51	61	74	94	99	96	105,5
-	- Średnie: 50-249 pracujących,	szt.	Realizacja	0	0	4	17	31	31	42	54	66	66	113,8
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	46	-	58	58	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	27	35	38	54	63	66	67	115,5
-	oraz w: - innowacyjne przedsięwzięcia	szt.	Realizacja	0	0	9	42	73	82	104	126	147	149	106,4
			Wartość docelowa	-	-	-	24	-	-	112	-	140	140	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	75	85	96	122	146	155	150	107,1
-	- w przedsięwzięcia powiązane ze środowiskiem	szt.	Realizacja	0	0	1	4	9	14	19	19	20	20	111,1
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	15	-	18	18	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	8	15	19	20	20	20	20	111,1
-	- firmy funkcjonujące nie dłużej niż dwa lata od powstania	szt.	Realizacja	0	0	1	2	4	6	10	13	17	19	95,0
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	16	-	20	20	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5	9	13	17	20	19	19	95,0
-	**Wskaźnik 22:** Wartość inwestycji przedsiębiorstw w czyste technologie	mln Euro	Realizacja	0	0	0	0,51	3,27	8,06	13,8	13,85	13,07	13,07	76,4
			Wartość docelowa	-	-	-	0,36	-	-	13,7	-	17,1	17,1	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	3,7	6,24	12,75	13,85	13,89	13,92	13,11	76,7
P.6.1.1	**Wskaźnik 23:** Liczba przedsiębiorstw, które dokonały zmiany w produkcji w zakresie ochrony powietrza	szt.	Realizacja	0	0	0	1	4	6	9	9	9	9	128,6
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	6	-	7	7	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	2	5	7	9	9	9	9	128,6
P.6.1.2	**Wskaźnik 24:** Liczba przedsiębiorstw, które dokonały zmiany w produkcji w zakresie gospodarki odpadami	szt.	Realizacja	0	0	0	0	2	4	5	6	6	6	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	5	-	6	6	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	4	5	7	7	7	7	116,7

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
P.6.1.3	**Wskaźnik 25:** Liczba przedsiębiorstw, które dokonały zmiany w produkcji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	szt.	Realizacja	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	200,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1	2	2	2	2	2	200,0
Wskaźniki rezultatu														
R.101	**Wskaźnik 26:** Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R - etaty badawcze, w tym:	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	3	6	8	25	47	55	55	125,0
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	35	-	44	44	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	6	8	13	32	54	60	55	125,0
-	- kobiety	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	1	1	3	3	3	4,5	4,5	20,5
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	17,5	-	22	22	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1	1	3	6	8	10	8	36,4
-	- mężczyźni	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	2	5	5	22	44	50,5	50,5	229,5
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	17,5	-	22	22	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5	7	10	26	46	50	47	213,6
R.100	**Wskaźnik 27:** Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym:	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	39	304	526	644	831,13	947,13	1 069,83	1 112,83	95,6
			Wartość docelowa	-	-	-	56	-	-	932	-	1 164	1 164	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	592	695	819	1 043,5	1 154,5	1 214,5	1 145,5	98,4
-	- kobiety	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	5	44	83	127	135	143	167	194	33,3
			Wartość docelowa	-	-	-	28	-	-	466	-	582	582	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	121	110	137	202	214	222	201	34,5
-	- mężczyźni	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	34	260	443	517	696,13	804,13	902,83	918,83	157,9
			Wartość docelowa	-	-	-	28	-	-	466	-	582	582	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	471	585	682	841,5	940,5	992,5	944,5	162,3
-	- na obszarach wiejskich	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	23	49	178	185	263	315	358,2	358,2	77,0
			Wartość docelowa	-	-	-	8	-	-	372	-	465	465	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	183	255	313	372	435	460	436	93,8

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	**Wskaźnik 28:** Dodatkowo wprowadzone inwestycje	mln Euro	Realizacja	0	0	1,35	8,9	16,5	24,48	32,64	41,68	45,88	47,45	106,4
			Wartość docelowa	-	-	-	8,92	-	-	35,68	-	44,6	44,6	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	15,63	24,19	34,11	44,01	52,58	55,71	50,53	113,3
R.7.4.1	**Wskaźnik 29:** Liczba nowych produktów / usług	szt.	Realizacja	0	0	8	68	183	272	343	395	433	444	124,4
			Wartość docelowa	-	-	-	41	-	-	286	-	357	357	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	144	285	314	388	442	456	448	125,5
R.7.1.2	**Wskaźnik 30:** Liczba wdrożonych wyników prac B+R	szt.	Realizacja	0	0	5	19	35	57	104	146	173	175	180,4
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	78	-	97	97	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	42	55	75	128	170	182	175	180,4
R.6.1.1	**Wskaźnik 31:** Zmiana emisji głównych zanieczyszczeń powietrza: dwutlenku siarki, tlenku azotu, pyłów, dwutlenku węgla	tony/rok	Realizacja	0	0	0	1,43	1,43	1,68	16,48	16,48	16,48	16,48	105,1
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	12,5	-	15,68	15,68	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1,43	1,68	1,68	16,48	16,48	16,48	16,48	105,1
R.6.1.2	**Wskaźnik 32:** Zmiana ilości wytwarzanych odpadów	tony/rok	Realizacja	0	0	8 000	8 137,76	8 151,86	1 766,86 [2]	1 815,56	2 541,56	2 541,56	2 541,56	26,0
			Wartość docelowa	-	-	-	121	-	-	7 834	-	9 792	9 792	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	8 127,68	9 636,86	1 766,86 [2]	1 811,86	1 811,86	1 811,86	1 811,86	18,5
Działanie 1.4. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjno-sportowej														
Poddziałanie 1.4.1 Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 33:** Liczba projektów z zakresu turystyki	szt.	Realizacja	0	0	11	27	49	74	90	109	113	114	77,0
			Wartość docelowa	-	-	-	33	-	-	118	-	148	148	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	52	65	91	107	114	114	114	77,0
-	**Wskaźnik 34:** Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa:	szt.	Realizacja	0	0	11	27	49	74	90	109	113	114	77,0
			Wartość docelowa	-	-	-	34	-	-	118	-	148	148	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	46	65	91	107	114	114	114	77,0
-	- Mikro: do 9 pracujących	szt.	Realizacja	0	0	7	17	33	51	61	71	74	75	76,5
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	78	-	98	98	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	38	45	64	71	76	76	75	76,5

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	- Małe: 10-49 pracujących,	szt.	Realizacja	0	0	4	9	13	18	24	32	33	33	82,5
			Wartość docelowa	-	-	-	28	-	-	32	-	40	40	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	14	16	22	31	32	32	33	82,5
-	- Średnie: 50-249 pracujących,	szt.	Realizacja	0	0	0	1	3	5	5	6	6	6	60,0
			Wartość docelowa	-	-	-	6	-	-	8	-	10	10	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	3	4	5	5	6	6	6	60,0
-	oraz: - firmy funkcjonujące nie dłużej niż dwa lata od powstania	szt.	Realizacja	0	0	2	7	10	18	22	29	32	33	94,3
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	28	-	35	35	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	13	14	26	30	33	33	33	94,3
Wskaźniki rezultatu														
R.100	**Wskaźnik 35:** Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym:	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	35	128	266	431	576	801	826	828	105,1
			Wartość docelowa	-	-	-	80	-	-	630	-	788	788	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	301	371	567	676	794	794	794	100,8
-	- kobiety	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	14	57	91	157	182	258	267	268	68,0
			Wartość docelowa	-	-	-	40	-	-	315	-	394	394	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	117	151	181	200	238	238	238	60,4
-	- mężczyźni	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	21	71	175	274	394	543	559	560	142,1
			Wartość docelowa	-	-	-	40	-	-	315	-	394	394	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	184	220	386	476	556	556	556	141,1
-	- na obszarach wiejskich	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	14	58	119	219	289	426	443	445	99,3
			Wartość docelowa	-	-	-	48	-	-	358	-	448	448	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	133	160	292	362	424	424	424	94,6
-	**Wskaźnik 36:** Liczba noclegów udzielonych w wyniku realizacji projektu	szt.	Realizacja	0	0	25	213	373	459	558	954	991	991	132,7
			Wartość docelowa	-	-	-	75	-	-	598	-	747	747	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	610	477	621	611	1 009	1 009	1 009	135,1
-	**Wskaźnik 37:** Dodatkowo wprowadzone inwestycje	mln Euro	Realizacja	0	0	0,41	1,74	7,07	15,17	21,38	35,56	34,73	34,85	109,9
			Wartość docelowa	-	-	-	6,34	-	-	25,36	-	31,7	31,7	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	7,36	11,2	23,15	29,71	37,73	37,73	35,59	112,3

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Poddziałanie 1.4.2 Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 38:** Liczba projektów z zakresu turystyki	szt.	Realizacja	0	0	0	9	11	15	19	22	28	29	111,5
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	21	-	26	26	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	13	14	17	19	26	29	29	111,5
Wskaźniki rezultatu														
R.100	**Wskaźnik 39:** Liczba utworzonych mieisc pracy w turystyce, w tym:	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	26	33	63	93	98	115,73	115,73	107,2
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	86	-	108	108	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	39	74	93	108	114	114	114	105,6
-	- kobiety	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	7	11	26	42	43	50	50	92,6
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	43	-	54	54	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	14	32	41	49	52	52	52	96,3
-	- mężczyźni	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	19	22	37	51	55	65,73	65,73	121,7
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	43	-	54	54	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	25	42	52	59	62	62	62	114,8
-	- na obszarach wiejskich	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	1	6	6	21	21	21	21	84,0
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	20	-	25	25	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	6	6	10	25	25	25	25	100,0
-	**Wskaźnik 40:** Dodatkowo wprowadzone inwestycje	mln Euro	Realizacja	0	0	0	8,11	10,22	14,77	21,27	21,73	21,46	21,49	123,5
			Wartość docelowa	-	-	-	8,7	-	-	13,92	-	17,4	17,4	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	13,08	12,03	17,31	21,28	22,48	22,84	21,37	122,8

[1] Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z rozwiązania umowy o dofinansowanie.

[2] Zmiana wartości wskaźnika wynika z błędnej interpretacji wskaźnika przyjętej pierwotnie przez beneficjenta.

Postęp fizyczny Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego	szt.	Realizacja	0	0	0	2	7	17	21	26	33	33	103,1
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	26	-	32	32	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	3	13	20	25	33	33	33	103,1
P.10.1.1	**Wskaźnik 2:** Długość sieci Internetu szerokopasmowego	km	Realizacja	0	0	0	0	0	128	128	128	149,33	149,33	100,2
			Wartość docelowa	-	-	-	60	-	-	119	-	149	149	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	128	128	149,33	149,33	149,33	100,2
Wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 3:** Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line w wyniku realizowanych projektów	szt.	Realizacja	0	0	0	3 003	15 [1]	70	84	113	160	160	78,8
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	162	-	203	203	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	580	101 [1]	131	182	182	182	89,7
R.10.1.1	**Wskaźnik 4:** Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych:	osoby	Realizacja	0	0	0	0	100 000	148 600	185 997	185 997	185 997	185 997	125,2
			Wartość docelowa	-	-	-	69 800	-	-	118 880	-	148 600	148 600	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	100 000	148 600	148 600	148 600	148 600	148 600	100,0
-	- w tym na obszarach wiejskich	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	30 014	-	-	8 000	-	10 000	10 000	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	100,0
R.10.1.3 ***R.10.1.4***	**Wskaźnik 5:** Liczba podłączeń do Internetu szerokopasmowego w:	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	111	111	111	168	168	94,9
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	141	-	177	177	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	111	111	170	170	170	96,0
R.10.1.4	- jednostkach publicznych,	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	0	0	0	27	27	81,8
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	26	-	33	33	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	0	28	28	28	84,8

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
R.10.1.3	- szkołach, w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	111	111	111	141	141	97,9
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	115	-	144	144	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	111	111	142	142	142	98,6
-	- na obszarach wiejskich	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	40	40	40	40	40	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	32	-	40	40	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	40	40	40	40	40	100,0

[1] Zmiana wartości wskaźnika wynika z błędnej interpretacji wskaźnika przyjętej pierwotnie przez beneficjenta

Postęp fizyczny na poziomie działań dla Osi priorytetowej 2 *Społeczeństwo informacyjne*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Działanie 2.1 Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	3	3	3	4	4	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	3	-	4	4	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1	3	3	4	4	4	100,0
P.10.1.1	**Wskaźnik 2:** Długość sieci Internetu szerokopasmowego	km	Realizacja	0	0	0	0	0	128	128	128	149,33	149,33	100,2
			Wartość docelowa	-	-	-	60	-	-	119	-	149	149	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	128	128	149,33	149,33	149,33	100,2
Wskaźniki rezultatu														
R.10.1.1	**Wskaźnik 3:** Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych:	osoby	Realizacja	0	0	0	0	100 000	148 600	185 997	185 997	185 997	185 997	125,2
			Wartość docelowa	-	-	-	69 800	-	-	118 880	-	148 600	148 600	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	100 000	148 600	148 600	148 600	148 600	148 600	100,0
-	- w tym na obszarach wiejskich	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	30 014	-	-	8 000	-	10 000	10 000	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	100,0
R.10.1.3 ***R.10.1.4***	**Wskaźnik 4:** Liczba podłączeń do Internetu szerokopasmowego w:	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	111	111	111	168	168	94,9
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	141	-	177	177	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	111	111	170	170	170	96,0
R.10.1.4	- w jednostkach publicznych,	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	0	0	0	27	27	81,8
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	26	-	33	33	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	0	28	28	28	84,8
R.10.1.3	- szkołach, w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	111	111	111	141	141	97,9
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	115	-	144	144	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	111	111	142	142	142	98,6

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	- na obszarach wiejskich	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	40	40	40	40	40	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	32	-	40	40	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	40	40	40	40	40	100,0
Działanie 2.2 Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 5:** Liczba projektów z zakresu społeczeństwa informacyjnego	szt.	Realizacja	0	0	0	2	6	14	18	23	29	29	103,6
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	23	-	28	28	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	3	12	17	22	29	29	29	103,6
P.11.1.1	**Wskaźnik 6:** Liczba utworzonych aplikacji oraz udostępnionych usług teleinformatycznych	szt.	Realizacja	0	0	0	23	58	259	300	338	413	413	103,5
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	319	-	399	399	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	149	175	295	334	413	413	413	103,5
Wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 7:** Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line w wyniku realizowanych projektów	szt.	Realizacja	0	0	0	3 003	15 [1]	70	84	113	160	160	78,8
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	162	-	203	203	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	580	101 [1]	131	182	182	182	89,7

[1] Zmiana wartości wskaźnika wynika z błędnej interpretacji wskaźnika przyjętej pierwotnie przez beneficjenta

Postęp fizyczny Osi priorytetowej 3 *Transport*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów z zakresu transportu	szt.	Realizacja	0	1	12	40	71	90	102	112	124	127	125,7
			Wartość docelowa	-	-	-	13	-	-	81	-	101	101	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	2	38	85	99	106	118	121	127	125,7
-	**Wskaźnik 2:** Długość nowych dróg, w tym:	km	Realizacja	0	0	0	3,89	15,47	22,31	23,58	28,79	32,73	32,73	121,2
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	22	-	27	27	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5,14	18,34	22,90	25,14	31,69	32,66	32,72	121,2
-	- regionalne (wojewódzkie)	km	Realizacja	0	0	0	0	6,51	6,51	6,51	10,25	11,47	11,47	114,7
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	8	-	10	10	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	0	6,5	6,50	6,50	11,40	11,40	11,46	114,6
-	- lokalne (powiatowe i gminne)	km	Realizacja	0	0	0	3,89	8,96	15,80	17,07	18,54	21,26	21,26	125,1
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	14	-	17	17	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5,14	11,84	16,40	18,64	20,29	21,26	21,26	125,1
-	**Wskaźnik 3:** Długość zrekonstruowanych dróg, w tym:	km	Realizacja	0	0	23,34	67,67	124,5	152,40	182,20	214,12	229,9	231,21	123,0
			Wartość docelowa	-	-	-	18	-	-	150	-	188	188	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	7	15	75,27	143,6	171,93	192,69	223,47	225,33	231,08	122,9
-	- regionalne (wojewódzkie)	km	Realizacja	0	0	7	18,37	40,57	55,41	76,43	93,86	101,21	102,06	129,2
			Wartość docelowa	-	-	-	6	-	-	63	-	79	79	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	7	15	19,24	51,41	66,28	78,18	101,2	101,2	102,05	129,2
-	- lokalne (powiatowe i gminne)	km	Realizacja	0	0	16,34	49,3	83,93	96,99	105,77	120,26	128,69	129,15	118,5
			Wartość docelowa	-	-	-	12	-	-	87	-	109	109	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	56,03	92,19	105,65	114,51	122,27	124,13	129,03	118,4

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
P.18.1.1 ***P.25.2.1***	**Wskaźnik 4:** Liczba zakupionych środków transportu publicznego	szt.	Realizacja	0	0	5	5	33	38	38	40	51	51	425,0
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	10	-	12	12	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	1	3	12	33	38	38	40	43	51	425,0
-	**Wskaźnik 5:** Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	0	0	2	3	4	400,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	0	-	1	1	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	-	3	3	4	400,0
Wskaźniki rezultatu														
R.23.2.1 ***R.23.2.2***	**Wskaźnik 6:** Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych	Euro/rok	Realizacja	0	0	8 144 611,82	10 829 547,48	20 483 056,65	16 813 064,10 [1]	18 410 678,23	20 174 927,11	26 548 702,56	28 347 955,82	136,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	16 677 279	-	20 846 599	20 846 599	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	7 101 270,00	13 636 710,00	11 427 532,49	14 868 873,13	18 320 243,32	18 755 273,57	24 123 122,50	24 145 453,47	24 520 169,94	117,6
P.18.1.3 ***P.25.2.2***	**Wskaźnik 7:** Potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu	szt.	Realizacja	0	0	0	680	3 097	3 597	3 597	3 938	4 994	4 994	384,2
			Wartość docelowa	-	-	-	390	-	-	1 040	-	1 300	1 300	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	130	1 345	3 045	3 545	3 545	3 795	4 005	4 833	371,8
-	**Wskaźnik 8:** Przyrost ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu	osoby/rok	Realizacja	0	0	0	0	1 217 321	1 217 321	1 217 321	1 266 018	1 540 806	1 540 806	100,5
			Wartość docelowa	-	-	-	459 900	-	-	1 226 400	-	1 533 000	1 533 000	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1 217 321	1 217 321	1 217 321	1 217 321	1 217 321	1 217 321	79,4

Uwaga: Dla większości wskaźników produktu dane pochodzą z systemu KSI oraz SEZaM ze względu na przyjęte przez IZ RPO szersze definicje wskaźników. Np. wskaźnik *„Długość nowych dróg"* obejmuje zarówno długość wybudowanych dróg, obwodnic oraz mostów i wiaduktów. Wobec powyższego brak kodu przy tego typu wskaźnikach

[1] Zmiana wartości wskaźnika wynika z błędnej interpretacji wskaźnika przyjętej pierwotnie przez beneficjenta

Postęp fizyczny na poziomie działań/poddziałań dla Osi priorytetowej 3 *Transport*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Działanie 3.1 Infrastruktura drogowa														
Poddziałanie 3.1.1 Drogi regionalne														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów z zakresu transportu	szt.	Realizacja	0	0	1	8	17	23	28	32	35	37	127,6
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	23	-	29	29	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	2	6	22	26	29	35	35	37	127,6
-	**Wskaźnik 2:** Długość nowych dróg	km	Realizacja	0	0	0	0	6,51	6,51	6,51	10,25	11,47	11,47	114,7
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	8	-	10	10	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	0	6,5	6,50	6,50	11,40	11,40	11,46	114,6
-	**Wskaźnik 3:** Długość zrekonstruowanych dróg	km	Realizacja	0	0	7	18,37	40,57	55,41	76,43	93,86	101,21	102,06	129,2
			Wartość docelowa	-	-	-	6	-	-	63	-	79	79	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	7	15	19,24	51,41	66,28	78,18	101,20	101,20	102,05	129,2
Wskaźniki rezultatu														
R.23.2.1 R.23.2.2	**Wskaźnik 4:** Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych	Euro/rok	Realizacja	0	0	7 101 270,00	7 355 618,92	10 005 559,60	4 716 276,36 [1]	5 558 172,86	7 200 051,94	11 305 440,08	12 780 081,04	173,5
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	5 891 992,38	-	7 364 990,48	7 364 990,48	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	7 101 270,00	13 636 710,00	7 793 744,30	4 009 598,07	5 342 766,04	5 619 457,10	10 488 569,44	10 488 569,44	11 410 795,45	154,9
Poddziałanie 3.1.2 Drogi lokalne														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 5:** Liczba projektów z zakresu transportu	szt.	Realizacja	0	0	10	31	49	61	68	73	78	79	119,7
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	53	-	66	66	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	31	58	67	71	76	78	79	119,7
-	**Wskaźnik 6:** Długość nowych dróg	km	Realizacja	0	0	0	3,89	8,96	15,80	17,07	18,54	21,26	21,26	125,1
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	14	-	17	17	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5,14	11,84	16,40	18,64	20,29	21,26	21,26	125,1
-	**Wskaźnik 7:** Długość zrekonstruowanych dróg	km	Realizacja	0	0	16,34	49,3	83,93	96,99	105,77	120,26	128,69	129,15	118,5
			Wartość docelowa	-	-	-	12	-	-	87	-	109	109	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	56,03	92,19	105,65	114,51	122,27	124,13	129,03	118,4

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	**Wskaźnik 8:** Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	0	0	2	3	4	400,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	0	-	1	1	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	-	3	3	4	400,0
Wskaźniki rezultatu														
R.23.2.1 R.23.2.2	**Wskaźnik 9:** Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych	Euro/rok	Realizacja	0	0	1 043 341,82	3 473 928,56	10 477 497,05	12 096 787,74	12 852 505,37	12 974 875,17	15 243 262,49	15 567 874,78	115,5
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	10 785 286,82	-	13 481 608,52	13 481 608,52	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	3 633 788,19	10 859 275,06	12 977 477,28	13 135 816,47	13 634 553,06	13 656 884,03	13 109 374,49	97,2
Działanie 3.2 Transport publiczny														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 10:** Liczba projektów z zakresu transportu	szt.	Realizacja	0	1	1	1	5	6	6	7	11	11	183,3
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	5	-	6	6	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1	5	6	6	7	8	11	183,3
P.18.1.1 P.25.2.1	**Wskaźnik 11:** Liczba zakupionych środków transportu publicznego	szt.	Realizacja	0	0	5	5	33	38	38	40	51	51	425,0
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	10	-	12	12	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	1	3	12	33	38	38	40	43	51	425,0
Wskaźniki rezultatu														
P.18.1.3 P.25.2.2	**Wskaźnik 12:** Potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu	szt.	Realizacja	0	0	0	680	3 097	3 597	3 597	3 938	4 994	4 994	384,2
			Wartość docelowa	-	-	-	390	-	-	1 040,0	-	1 300,0	1 300,0	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	130	1 345	3 045	3 545	3 545	3 795	4 005	4 833	371,8
-	**Wskaźnik 13:** Przyrost ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu	osoby/rok	Realizacja	0	0	0	0	1 217 321	1 217 321	1 217 321	1 266 018	1 540 806	1 540 806	100,5
			Wartość docelowa	-	-	-	459 900	-	-	1 226 400,0	-	1 533 000,0	1 533 000,0	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1 217 321	1 217 321	1 217 321	1 217 321	1 217 321	1 217 321	79,4

[1] Zmiana wartości wskaźnika wynika z błędnej interpretacji wskaźnika przyjętej pierwotnie przez beneficjenta

Postęp fizyczny Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	szt.	Realizacja	0	0	1	4	9	13	18	21	22	23	255,6
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	7	-	9	9	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	8	14	18	21	23	23	23	255,6
-	**Wskaźnik 2:** Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	3	4	6	7	7	233,3
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	2	-	3	3	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	2	5	6	7	7	7	233,3
-	**Wskaźnik 3:** Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza	szt.	Realizacja	0	0	0	3	12	17	25	41	53	53	129,3
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	33	-	41	41	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	17	21	31	45	53	53	129,3
-	**Wskaźnik 4:** Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	1	5	14	15	15	93,8
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	13	-	16	16	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1	1	9	15	15	15	93,8
-	**Wskaźnik 5:** Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	1	-	2	2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	1	1	2	2	2	100,0
-	**Wskaźnik 6:** Liczba wspartych projektów w zakresie bioróżnorodności	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	4	5	6	6	7	116,7
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	5	-	6	6	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1	4	5	7	7	7	7	116,7
Wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 7:** Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów	km^2	Realizacja	0	0	0	0	0	0,05	0,08	0,15	0,15	0,15	1 500,0
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	0,01	-	0,01	0,01	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,03	0,08	0,15	0,15	0,15	0,15	1 500,0

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
R.44.1.1	**Wskaźnik 8:** Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	0	10 295	136 005	136 005	136 005	438,7
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	24 800	-	31 000	31 000	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	40 827	136 005	136 005	136 005	136 005	438,7
R.53.2.3	**Wskaźnik 9:** Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	0	46 068	46 068	48 713	48 713	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	38 970	-	48 713	48 713	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	46 068	46 068	46 068	48 713	48 713	100,0
R.46.1.2	**Wskaźnik 10:** Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	1 923	4 129	12 528	18 270	25 748	27 454	30 684	31 904	227,9
			Wartość docelowa	-	-	-	2 800	-	-	11 200	-	14 000	14 000	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	1 923	12 764	20 649	27 078	27 844	29 800	29 800	29 800	212,9
P.40.1.5 ***P.40.1.6*** ***P.41.1.8*** ***P.41.1.9*** ***P.42.1.4*** ***P.42.1.5***	**Wskaźnik 11:** Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych	MW	Realizacja	0	0	0	0	0,26	0,91	2,3	5,88	8,18	8,18	192,5
			Wartość docelowa	-	-	-	0,85	-	-	3,4	-	4,25	4,25	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,76	1,19	2,73	6,16	6,35	6,49	152,7
R.51.1.1	**Wskaźnik 12:** Łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów	ha	Realizacja	0	0	0	0	0	5,05	9,9	10,1	10,1	11,12	123,6
			Wartość docelowa	-	-	-	0,38	-	-	7	-	9	9	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5,05	5,05	6,07	11,12	11,12	11,12	11,12	123,6

Postęp fizyczny na poziomie działań dla Osi priorytetowej 4 *Ochrona środowiska*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Działanie 4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	szt.	Realizacja	0	0	1	4	9	13	18	21	22	23	255,6
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	7	-	9	9	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	8	14	18	21	23	23	23	255,6
-	**Wskaźnik 2:** Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	3	4	6	7	7	233,3
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	2	-	3	3	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	2	5	6	7	7	7	233,3
P.46.1.3	**Wskaźnik 3:** Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	Realizacja	0	0	8,69	26,67	87,72	114,18	181,24	197,98	201,37	210,87	197,1
			Wartość docelowa	-	-	-	21	-	-	86	-	107	107	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	8,69	77,38	140,91	193,19	194,19	211,07	211,07	211,07	197,3
P.46.1.4	**Wskaźnik 4:** Długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	Realizacja	0	0	0	0,20	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	6,5
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	21	-	26	26	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	0,20	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	6,5
P.46.1.5 ***P.46.1.6***	**Wskaźnik 5:** Liczba wybudowanych/przebudowanych oczyszczalni ścieków	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	2	2	3	3	3	150,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	1	-	2	2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1	2	2	3	3	3	3	150,0
-	**Wskaźnik 6:** Ilość nowych instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	50,0
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	1	-	2	2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	50,0

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 7:** Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów	km^2	Realizacja	0	0	0	0	0	0,05	0,08	0,15	0,15	0,15	1 500,0
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	0,01	-	0,01	0,01	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,03	0,08	0,15	0,15	0,15	0,15	1 500,0
R.46.1.2	**Wskaźnik 8:** Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	1 923	4 129	12 528	18 270	25 748	27 454	30 684	31 904	227,9
			Wartość docelowa	-	-	-	2 800	-	-	11 200,0	-	14 000,0	14 000,0	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	1 923	12 764	20 649	27 078	27 844	29 800	29 800	29 800	212,9
R.44.1.1	**Wskaźnik 9:** Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	0	10 295	136 005	136 005	136 005	438,7
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	24 800,0	-	31 000,0	31 000,0	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	40 827	136 005	136 005	136 005	136 005	438,7
Działanie 4.2 Zabezpieczenie przeciwpowodziowe														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 10:** Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	1	-	2	2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	1	1	2	2	2	100,0
Wskaźniki rezultatu														
R.53.2.3	**Wskaźnik 11:** Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	0	46 068	46 068	48 713	48 713	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	38 970	-	48 713	48 713	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	46 068	46 068	46 068	48 713	48 713	100,0
R.53.2.2	**Wskaźnik 12:** Powierzchnia terenów objętych ochroną przeciwpowodziową	ha	Realizacja	0	0	0	0	0	0	1 601,2	1 601,2	3 348,2	3 348,2	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	2 679	-	3 348,2	3 348,2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	1 601,2	1 601,2	1 601,2	3 348,2	3 348,2	100,0

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Działanie 4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 13:** Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	1	5	14	15	15	93,8
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	13	-	16	16	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1	1	9	15	15	15	93,8
-	**Wskaźnik 14:** Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza	szt.	Realizacja	0	0	0	3	12	17	25	41	53	53	129,3
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	33	-	41	41	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	17	21	31	45	53	53	129,3
P.40.1.1 ***P.41.1.5*** ***P.42.1.1*** ***P.42.1.2***	**Wskaźnik 15:** Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii	szt.	Realizacja	0	0	0	0	17	184	327	394	496	496	124,9
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	318	-	397	397	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	303	307	358	465	496	496	124,9
Wskaźniki rezultatu														
P.40.1.5 ***P.40.1.6*** ***P.41.1.8*** ***P.41.1.9*** ***P.42.1.4*** ***P.42.1.5***	**Wskaźnik 16:** Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych	MW	Realizacja	0	0	0	0	0,26	0,91	2,3	5,88	8,18	8,18	192,5
			Wartość docelowa	-	-	-	0,85	-	-	3,4	-	4,25	4,25	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,76	1,19	2,73	6,16	6,35	6,49	152,7
Działanie 4.4 Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 17:** Liczba wspartych projektów w zakresie bioróżnorodności	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	4	5	6	6	7	116,7
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	5	-	6	6	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	1	4	5	7	7	7	7	116,7
Wskaźniki rezultatu														
R.51.1.1	**Wskaźnik 18:** Łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów	ha	Realizacja	0	0	0	0	0	5,05	9,9	10,1	10,1	11,12	123,6
			Wartość docelowa	-	-	-	0,38	-	-	7	-	9	9	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5,05	5,05	6,07	11,12	11,12	11,12	11,12	123,6

Postęp fizyczny Osi priorytetowej 5 ***Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe***

Kod wskaznika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów z zakresu edukacji	szt.	Realizacja	0	0	4	20	30	39	48	57	62	63	143,2
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	35	-	44	44	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	27	38	43	55	62	63	63	143,2
-	**Wskaźnik 2:** Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem	szt.	Realizacja	0	0	7	41	89	104	119	133	141	142	119,3
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	95	-	119	119	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	83	103	114	131	141	142	142	119,3
-	**Wskaźnik 3:** Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia	szt.	Realizacja	0	0	10	24	33	35	37	37	37	37	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	30	-	37	37	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	12	28	36	38	38	37 [1]	37	37	100,0
-	**Wskaźnik 4:** Liczba placówek medycznych objętych wsparciem, w tym:	szt.	Realizacja	0	0	14	56	65	67	69	69	69	69	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	55	-	69	69	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	2	14	60	68	70	70	69 [1]	69	69	100,0
-	- szpitale i kliniki	szt.	Realizacja	0	0	14	18	18	18	18	18	18	18	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	14	-	18	18	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	2	14	18	18	18	18	18	18	18	100,0
-	**Wskaźnik 5:** Liczba zakupionego sprzętu medycznego	szt.	Realizacja	0	0	196	383	454	491	501	501	501	501	99,8
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	402	-	502	502	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	80	257	402	467	503	503	503	503	503	100,2
-	**Wskaźnik 6:** Liczba projektów w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego	szt.	Realizacja	0	0	2	9	12	13	14	15	15	15	93,8
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	13	-	16	16	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	11	14	14	15	15	15	15	93,8
-	**Wskaźnik 7:** Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	szt.	Realizacja	0	0	0	2	5	8	8	8	9	10	111,1
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	7	-	9	9	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	4	7	8	9	9	10	10	111,1

Kod wskaznika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki rezultatu														
R.75.1.2	**Wskaźnik 8:** Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby/rok	Realizacja	0	0	0	6 774	7 095	23 938	24 770	24 962	25 221	25 221	101,7
			Wartość docelowa	-	-	-	1 450	-	-	19 838	-	24 798	24 798	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	1 490	6 774	22 595	23 938	23 938	23 938	23 938	23 938	96,5
R.75.1.1	**Wskaźnik 9:** Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby/rok	Realizacja	0	0	4 082	12 879	12 178 [2]	36 995	40 867	41 167	42 020	42 170	101,1
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	33 360	-	41 700	41 700	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	8 934	12 453	34 845	36 058	36 763	37 219	37 369	38 013	91,2
R.76.2.1	**Wskaźnik 10:** Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych, które zostaną wykonane zakupionym sprzętem	szt./rok	Realizacja	0	0	89 979	236 740	298 744	304 744	325 748	331 919	345 324	345 324	109,0
			Wartość docelowa	-	-	-	4 600	-	-	253 523	-	316 904	316 904	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	2 109	55 278	256 040	320 904	321 904	321 904	321 904	321 904	321 904	101,6
R.58.1.1	**Wskaźnik 11:** Liczba osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem	osoby/rok	Realizacja	0	0	56 420	195 683	296 283	331 283	347 482	355 042	361 778	361 778	103,7
			Wartość docelowa	-	-	-	19 000	-	-	279 146	-	348 933	348 933	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	287 183	335 233	338 983	342 933	344 983	344 983	344 983	98,9

[1] Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z rozwiązania umowy o dofinansowanie.

[2] Zmiana wartości wskaźnika wynika z korekty błędu.

Postęp fizyczny na poziomie działań/poddziałań dla Osi priorytetowej 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Działanie 5.1 Wsparcie infrastruktury edukacyjnej														
Poddziałanie 5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów z zakresu edukacji	szt.	Realizacja	0	0	4	11	12	17	24	31	33	33	157,1
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	17	-	21	21	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	12	16	20	30	33	33	33	157,1
-	**Wskaźnik 2:** Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem	szt.	Realizacja	0	0	7	18	19	25	32	43	45	45	136,4
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	26	-	33	33	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	19	24	28	42	45	45	45	136,4
P.75.1.2	**Wskaźnik 3:** Liczba obiektów infrastruktury szkół wyższych/szkół zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych	szt.	Realizacja	0	0	3	8	8	14	14	14	13	13	86,7
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	12	-	15	15	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	8	12	14	14	14	14	14	93,3
P.75.2.1	**Wskaźnik 4:** Liczba szkół wyższych doposażonych w aparaturę naukowo-badawczą na potrzeby dydaktyki	szt.	Realizacja	0	0	0	1	2	5	7	9	9	9	180,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	4	-	5	5	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	2	4	8	8	9	9	9	180,0
Wskaźniki rezultatu														
R.75.1.2	**Wskaźnik 5:** Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby/rok	Realizacja	0	0	0	6 774	7 095	23 938	24 770	24 962	25 221	25 221	101,7
			Wartość docelowa	-	-	-	1 450	-	-	19 838	-	24 798	24 798	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	1 490	6 774	22 595	23 938	23 938	23 938	23 938	23 938	96,5
R.75.1.1	**Wskaźnik 6:** Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby/rok	Realizacja	0	0	4 082	6 511	6 511	23 396	23 574	23 671	23 825	23 825	91,8
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	20 753	-	25 941	25 941	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	8 934	5 574	22 459	22 459	22 459	22 459	22 459	23 103	89,1
Poddziałanie 5.1.2 Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 7:** Liczba projektów z zakresu edukacji	szt.	Realizacja	0	0	0	9	18	22	24	26	29	30	130,4
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	18	-	23	23	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	15	22	23	25	29	30	30	130,4

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	**Wskaźnik 8:** Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem	szt.	Realizacja	0	0	0	23	70	79	87	90	96	97	112,8
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	69	-	86	86	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	64	79	86	89	96	97	97	112,8
P.75.1.2	**Wskaźnik 9:** Liczba obiektów infrastruktury szkół zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych	szt.	Realizacja	0	0	0	7	9	12	13	14	16	17	141,7
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	10	-	12	12	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	10	12	12	13	16	17	17	141,7
Wskaźniki rezultatu														
R.75.1.1	**Wskaźnik 10:** Liczba uczniów i słuchaczy korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby/rok	Realizacja	0	0	0	6 368	5 667 [1]	13 599	17 293	17 496	18 195	18 345	116,4
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	12 607	-	15 759	15 759	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	6 879	12 386	13 599	14 304	14 760	14 910	14 910	94,6
Działanie 5.2 Rozwój bazy medycznej w regionie														
Poddziałanie 5.2.1 Stacjonarna opieka medyczna														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 11:** Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia	szt.	Realizacja	0	0	10	13	13	13	13	13	13	13	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	10	-	13	13	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	12	13	13	13	13	13	13	13	100,0
-	**Wskaźnik 12:** Liczba placówek medycznych objętych wsparciem, w tym:	szt.	Realizacja	0	0	14	18	18	18	18	18	18	18	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	14	-	18	18	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	2	14	18	18	18	18	18	18	18	100,0
-	- szpitale i kliniki	szt.	Realizacja	0	0	14	18	18	18	18	18	18	18	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	14	-	18	18	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	2	14	18	18	18	18	18	18	18	100,0
P.76.1.2	**Wskaźnik 13:** Liczba przebudowanych instytucji ochrony zdrowia	szt.	Realizacja	0	0	0	2	2	2	2	2	2	2	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	2	-	2	2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	2	2	2	2	2	2	2	100,0

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	**Wskaźnik 14:** Liczba zakupionego sprzętu medycznego	szt.	Realizacja	0	0	196	255	255	255	255	255	255	255	99,2
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	206	-	257	257	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	80	257	257	257	257	257	257	257	257	100,0
Wskaźniki rezultatu														
R.76.2.1	**Wskaźnik 15:** Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych, które zostaną wykonane zakupionym sprzętem	szt./rok	Realizacja	0	0	89 979	76 313	76 313	76 313	81 811	81 673 [2]	88 452	88 452	115,7
			Wartość docelowa	-	-	-	3 600	-	-	61 178	-	76 473	76 473	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	2 109	55 278	76 473	76 473	76 473	76 473	76 473	76 473	76 473	100,0
Poddziałanie 5.2.2 Ambulatoryjna opieka medyczna														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 16:** Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia	szt.	Realizacja	0	0	0	11	20	22	24	24	24	24	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	20	-	24	24	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	15	23	25	25	24 [3]	24	24	100,0
-	**Wskaźnik 17:** Liczba placówek medycznych objętych wsparciem	szt.	Realizacja	0	0	0	38	47	49	51	51	51	51	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	41	-	51	51	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	42	50	52	52	51 [3]	51	51	100,0
P.76.1.2	**Wskaźnik 18:** Liczba przebudowanych instytucji ochrony zdrowia	szt.	Realizacja	0	0	0	3	5	6	7	7	7	7	116,7
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	5	-	6	6	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	5	5	8	8	7 [3]	7	7	116,7
-	**Wskaźnik 19:** Liczba zakupionego sprzętu medycznego	szt.	Realizacja	0	0	0	128	199	236	246	246	246	246	100,4
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	196	-	245	245	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	145	210	246	246	246	246	246	100,4
Wskaźniki rezultatu														
R.76.2.1	**Wskaźnik 20:** Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych, które zostaną wykonane zakupionym sprzętem	szt./rok	Realizacja	0	0	0	160 427	222 431	228 431	243 937	250 246	256 872	256 872	106,8
			Wartość docelowa	-	-	-	1 000	-	-	192 345	-	240 431	240 431	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	179 567	244 431	245 431	245 431	245 431	245 431	245 431	102,1

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Działanie 5.3 Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 21:** Liczba projektów w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego	szt.	Realizacja	0	0	2	9	12	13	14	15	15	15	93,8
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	13	-	16	16	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	11	14	14	15	15	15	15	93,8
-	**Wskaźnik 22:** Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	szt.	Realizacja	0	0	0	2	5	8	8	8	9	10	111,1
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	7	-	9	9	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	4	7	8	9	9	10	10	111,1
P.58.1.2	**Wskaźnik 23:** Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych	szt.	Realizacja	0	0	0	5	5	7	7	7	7	7	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	6	-	7	7	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	6	7	8	9	8 [3]	8	8	114,3
P.59.1.3	**Wskaźnik 24:** Liczba obiektów instytucji kultury zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych	szt.	Realizacja	0	0	0	2	6	8	9	9	10	11	110,0
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	8	-	10	10	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	4	8	9	10	10	11	11	110,0
P.58.1.3	**Wskaźnik 25:** Liczba obiektów/ zbiorów poddanych konserwacji	szt.	Realizacja	0	0	2	36	38	39	40	40	40	40	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	32	-	40	40	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	37	39	40	40	40	40	40	100,0
-	**Wskaźnik 26:** Liczba zabezpieczonych obiektów/ zbiorów	szt.	Realizacja	0	0	1	9	10	10	10	12	12	12	92,3
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	10	-	13	13	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	10	11	11	12	12	12	12	92,3
Wskaźniki rezultatu														
R.58.1.1	**Wskaźnik 27:** Liczba osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego objęte wsparciem	osoby/rok	Realizacja	0	0	56 420	195 683	296 283	331 283	347 482	355 042	361 778	361 778	103,7
			Wartość docelowa	-	-	-	19 000	-	-	279 146	-	348 933	348 933	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	287 183	335 233	338 983	342 933	344 983	344 983	344 983	98,9

[1] Zmiana wartości wskaźnika wynika z korekty błędu.

[2] Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika ze sprawozdań złożonych przez beneficjentów w rok po zakończeniu realizacji projektów.

[3] Zmniejszenie wartości wskaźnika wynika z rozwiązania umowy o dofinansowanie.

Postęp fizyczny Osi priorytetowej 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	12	23	28	29	30	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	24	-	30	30	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	9	20	27	30	31	30	100,0
-	**Wskaźnik 2:** Liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	1	2	3	3	3	75,0
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	3	-	4	4	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	3	3	3	3	3	75,0
-	**Wskaźnik 3:** Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	6	11	13	14	15	375,0
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	3	-	4	4	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	5	9	14	15	15	15	375,0
Wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 4:** Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu, w tym:	km^2	Realizacja	0	0	0	0	0,034	0,404	1,192	1,31	1,351	1,351	72,2
			Wartość docelowa	-	-	-	0,024	-	-	1,5	-	1,87	1,87	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,125	0,454	1,273	1,345	1,349	1,351	72,2
-	- miejskich	km^2	Realizacja	0	0	0	0	0,024	0,373	1,099	1,183	1,207	1,207	68,6
			Wartość docelowa	-	-	-	0,01	-	-	1,41	-	1,76	1,76	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,096	0,413	1,141	1,207	1,208	1,207	68,6
-	- zdegradowanych	km^2	Realizacja	0	0	0	0	0,01	0,031	0,093	0,127	0,144	0,144	130,9
			Wartość docelowa	-	-	-	0,014	-	-	0,09	-	0,11	0,11	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,029	0,041	0,132	0,138	0,141	0,144	130,9
-	**Wskaźnik 5:** Liczba miejsc pracy wykreowanych na obszarach zdegradowanych	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	0	0	5	24	29	59	59	168,6
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	28	-	35	35	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	4	7	36	54	54	59	168,6

Postęp fizyczny na poziomie działań/poddziałań dla Osi priorytetowej 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Działanie 6.1 Rewitalizacja obszarów miejskich														
Wskaźniki produktu														
P.61.1.1	**Wskaźnik 1:** Liczba zrewitalizowanych obszarów	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	11	22	27	29	29	96,7
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	24	-	30	30	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	8	19	26	29	30	29	96,7
-	**Wskaźnik 2:** Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	12	23	28	29	30	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	24	-	30	30	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	9	20	27	30	31	30	100,0
-	**Wskaźnik 3:** Liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	1	2	2	2	2	100,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	2	-	2	2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	2	2	2	2	2	100,0
-	**Wskaźnik 4:** Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	2	5	9	11	11	12	600,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	2	-	2	2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	4	7	11	12	12	12	600,0
Wskaźniki rezultatu														
P.61.1.2	**Wskaźnik 5:** Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu	km^2	Realizacja	0	0	0	0	0,024	0,373	1,099	1,183	1,207	1,207	68,6
			Wartość docelowa	-	-	-	0,01	-	-	1,41	-	1,76	1,76	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,096	0,413	1,141	1,207	1,208	1,207	68,6
Działanie 6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych														
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 6:** Liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	50,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	1	-	2	2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	50,0

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	**Wskaźnik 7:** Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	1	2	2	3	3	150,0
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	1	-	2	2	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	1	2	3	3	3	3	150,0
Wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 8:** Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu	km^2	Realizacja	0	0	0	0	0,01	0,031	0,093	0,127	0,144	0,144	130,9
			Wartość docelowa	-	-	-	0,014	-	-	0,09	-	0,11	0,11	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	0,029	0,041	0,132	0,138	0,141	0,144	130,9
R.100	**Wskaźnik 9:** Liczba miejsc pracy wykreowanych na obszarach zdegradowanych	szt. (EPC)	Realizacja	0	0	0	0	0	5	24	29	59	59	168,6
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	28	-	35	35	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	4	7	36	54	54	59	168,6

Postęp fizyczny Osi priorytetowej 7 *Pomoc techniczna*

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Wskaźniki produktu														
-	**Wskaźnik 1:** Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z PT, w tym:	szt. (EPC)[1]	Realizacja	0	0	90	109	117,25	124,5	129,23	123,34	31,05	38,05	36,2
			Wartość docelowa	-	-	-	105	-	-	105 [1]	-	105	105	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	120,25	125,5	130,65	127	131,14	131,14	38,05	36,2
-	- kobiety,	szt. (EPC)[1]	Realizacja	0	0	70	89	95,75	101,65	108,22	102,63	27,75	32,75	42,0
			Wartość docelowa	-	-	-	78	-	-	78 [1]	-	78	78	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	93,75	104,85	106,05	105,04	107,98	107,98	32,75	42,0
-	- mężczyźni.	szt. (EPC)[1]	Realizacja	0	0	20	20	21,5	22,85	21,01	20,71	3,3	5,3	19,6
			Wartość docelowa	-	-	-	27	-	-	27 [1]	-	27	27	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	26,5	23	24,6	21,96	23,16	23,16	5,3	19,6
P.85.1.3	**Wskaźnik 2:** Liczba zakupionych zestawów komputerowych (laptopy, serwery, komputery)	szt.	Realizacja	0	0	85	99	110	119	119	122	122	122	100,8
			Wartość docelowa	-	-	-	232	-	-	121	-	121	121	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	85	91	112	119	119	122	122	122	122	100,8
P.85.1.2	**Wskaźnik 3:** Liczba przeprowadzonych szkoleń, konferencji i seminariów	szt.	Realizacja	0	0	151	254	336	407	468	544	565	565	113,0
			Wartość docelowa	-	-	-	100	-	-	400	-	500	500	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	150	220	282	352	443	485	510	510	511	102,2
P.86.1.1	**Wskaźnik 4:** Liczba opracowanych ekspertyz, ocen, analiz, koncepcji, studiów	szt.	Realizacja	0	0	17	26	33	37	46	49	55	55	87,3
			Wartość docelowa	-	-	-	12	-	-	50	-	63	63	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	7	35	44	53	53	56	56	57	90,5
Wskaźniki rezultatu														
-	**Wskaźnik 5:** Liczba beneficjentów uczestniczących w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach i spotkaniach informacyjnych dotyczących programu	osoby	Realizacja	0	0	3 307	5 993	7 727	8 930	10 007	11 246	11 683	11 683	83,5
			Wartość docelowa	-	-	-	2 800	-	-	11 200	-	14 000	14 000	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	2 900	4 300	5 696	7 356	7 849	9 360	9 515	9 515	9 652	68,9

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
-	**Wskaźnik 6:** Potencjalna liczba odbiorców informacji umieszczonych w materiałach informacyjnych	osoby	Realizacja	0	0	16 622	40 522	57 397	94 006	106 292	110 126	112 226	112 226	124,7
			Wartość docelowa	-	-	-	5 100	-	-	80 000	-	90 000	90 000	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	39 622	50 622	87 231	94 017	94 451	94 451	94 451	104,9
-	**Wskaźnik 7:** Liczba odwiedzin informacyjnych stron internetowych	szt.	Realizacja	0	0	201 547	488 084	754 416	871 768	942 885	1 023 892	1 078 952	1 078 952	105,3
			Wartość docelowa	-	-	-	36 000	-	-	900 000	-	1 025 000	1 025 000	-
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	317 147	457 147	564 499	585 616	637 623	637 623	641 683	62,6

[1] Wykazana jednostka miary oraz wartości docelowe w 2013 r. zostały skorygowane w *Szczegółowym opisie osi priorytetowych RPO WO 2007-2013,* natomiast w wyniku przeoczenia nie zostały zmienione w zapisach renegocjowanego programu. Chcąc zapewnić poprawność prezentowanych danych, przedstawiono je na podstawie zapisów *Uszczegółowienia.*

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK IVa

Wyjaśnienia do wskaźników nieosiągniętych/przekroczonych w ramach poszczególnych działań/poddziałań RPO WO 2007-2013 na poziomie SZOOP

Tabela 4a. *Wyjaśnienia do wskaźników nieosiągniętych/przekroczonych w ramach poszczególnych działań/poddziałań RPO WO 2007-2013 na poziomie SZOOP*

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
Poddziałanie 1.1.1 - Wsparcie instytucji otoczenia biznesu			
1.	*Liczba wspartych instytucji otoczenia biznesu*	177,8	Przeprowadzone na potrzeby *Strategii rozwoju województwa opolskiego do 2020 r.* badania stanu innowacyjności w województwie opolskim wskazały na jej stosunkowo niski poziom w regionie. Przyjęto tezę, że „słaba innowacyjność regionu jest pochodną problemów występujących w trójkącie biznes - nauka - instytucje otoczenia biznesu". IZ RPO WO 2007-2013 wobec tego w sposób szczególny wspierała rozwój tych powiązań, upatrując w nich klucza do rozwoju innowacyjnej gospodarki. Początkowo założono, że wartość dofinansowania projektu wyniesie około 5 mln PLN. W rzeczywistości średnia wartość dofinansowania projektów zrealizowanych w ramach poddziałania 1.1.1 wyniosła niespełna 2,5 mln PLN. Przekroczenie wartości docelowej wynika zatem z udzielenia dofinansowania większej liczbie projektów, lecz o niższej kwocie wsparcia. Wobec faktu, że instytucje otoczenia biznesu wymagają dalszego rozwoju, aby odpowiadać na rzeczywiste potrzeby przedsiębiorstw i efektywnie wspierać ich rozwój (wsparcie zaplanowane w ramach RPO WO 2014-2020), przekroczenie wartości docelowej wskaźnika należy traktować jako wartość dodaną realizacji Programu.
2.	*Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w parkach technologicznych, inkubatorach*	125,9	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 1
3.	*Liczba przedsiębiorstw wspartych przez instytucje otoczenia biznesu*	273,2	Przekroczenie wartości docelowej wskaźnika produktu *Liczba wspartych instytucji otoczenia biznesu* ma bezpośredni wpływ na przekroczenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu *Liczba przedsiębiorstw wspartych przez instytucje otoczenia biznesu,* który obrazuje efekty wsparcia IOB. Wyjaśnienie dla przekroczenia założonej wartości docelowej dla wskaźnika *Liczba wspartych instytucji otoczenia biznesu* jest zatem adekwatne także dla przedmiotowego wskaźnika rezultatu.
4.	*Liczba nowych, zmodernizowanych usług świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu*	217,6	Przekroczenie wartości docelowej wskaźnika produktu *Liczba wspartych instytucji otoczenia biznesu* ma bezpośredni wpływ na przekroczenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu *Liczba nowych, zmodernizowanych usług świadczonych przez instytucji otoczenia biznesu,* który obrazuje efekty wsparcia IOB. Wyjaśnienie dla przekroczenia założonej wartości docelowej dla wskaźnika *Liczba wspartych instytucji otoczenia biznesu* jest zatem adekwatne także dla przedmiotowego wskaźnika rezultatu.

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
5.	*Dodatkowo wprowadzone inwestycje*	38,5	Szacowanie wartości docelowej wskaźnika oparte było o wartości wkładu własnego (prywatnego) beneficjentów wynikające z tabel finansowych zawartych w SZOOP. W trakcie realizacji Programu dokonywano przesunięć finansowych pomiędzy poszczególnymi poddziałaniami Osi priorytetowej 1, zmianie ulegała tym samym wartość wkładu prywatnego. Jednak IZ RPO WO 2007-2013 nie dokonywała zmian wartości docelowej wskaźnika na poziomie SZOOP. Ponadto, na osiągniętą wartość docelową wskaźnika znaczący wpływ ma przyjęty dla sprawozdania końcowego stosunkowo wysoki kurs Euro (1 PLN = 4,4299 Euro), który powoduje jeszcze niższe wykonanie wskaźnika. Wskaźnik jednak odzwierciedla rzeczywisty wkład finansowy beneficjentów w realizację projektów w ramach poddziałania 1.1.1. Warto podkreślić także, że wskaźnik został w pełni zrealizowany na poziomie Osi priorytetowej 1 (79,8%), przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów Osi priorytetowej 1 i Programu.
Poddziałanie 1.1.2 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach			
6.	*Liczba powstałych firm w wyniku wsparcia, w tym:*	50,0	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 1
7.	*- funkcjonujące przez pierwsze dwa lata po powstaniu*	62,1	
	Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym:		**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 1
8.	*- kobiety*	35,8	
9.	*- mężczyźni*	166,6	
10.	*Dodatkowo wprowadzone inwestycje*	52,0	Szacowanie wartości docelowej wskaźnika oparte było o wartości wkładu własnego (prywatnego) beneficjentów wynikające z tabel finansowych zawartych w SZOOP. W trakcie realizacji Programu dokonywano przesunięć finansowych pomiędzy poszczególnymi poddziałaniami Osi priorytetowej 1, zmianie ulegała tym samym wartość wkładu prywatnego. Jednak IZ RPO WO 2007-2013 nie dokonywała zmian wartości docelowej wskaźnika na poziomie SZOOP. Ponadto, na osiągniętą wartość docelową wskaźnika znaczący wpływ ma przyjęty dla sprawozdania końcowego stosunkowo wysoki kurs Euro (1 PLN = 4,4299 Euro), który powoduje jeszcze niższe wykonanie wskaźnika. Wskaźnik jednak odzwierciedla rzeczywisty wkład finansowy beneficjentów w realizację projektów w ramach poddziałania 1.1.2. Warto podkreślić także, że wskaźnik został w pełni zrealizowany na poziomie Osi priorytetowej 1 (79,8%), przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów Osi priorytetowej 1 i Programu.

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
Poddziałanie 1.3.1 Wsparcie sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw			
11.	*Liczba projektów z zakresu B+R*	64,3	Wartość docelowa wskaźnika na poziomie Programu (a tym samym poddziałania 1.3.1 oraz 1.3.2) została przeszacowana w 2011 r., w związku z dodatkowymi środkami przeznaczonymi na wsparcie obszaru B+R w ramach Krajowej Rezerwy Wykonania. Niemniej, nastąpił inny od planowanego rozkład środków pomiędzy poddziałaniami 1.3.1 oraz 1.3.2. Ze względu na niewielką liczbę instytucji badawczo-rozwojowych w regionie (brak wystarczającej liczby projektów ze strony potencjalnych wnioskodawców w tym obszarze), wartość docelowa wskaźnika nie została osiągnięta. Wszystkie projekty złożone w czterech naborach, które przeszły pozytywnie proces oceny, otrzymały dofinansowanie. Warto zauważyć, że wskaźnik został w pełni zrealizowany na poziomie Osi priorytetowej 1 (85%), a także w ramach poddziałania 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* (107,9%) przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów Osi priorytetowej 1 i Programu.
12.	*Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R - etaty badawcze:*	12,5	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 1
13.	*- kobiety*	8,3	
14.	*- mężczyźni*	16,7	
15.	*Dodatkowo wprowadzone inwestycje*	20,1	Szacowanie wartości docelowej wskaźnika oparte było o wartości wkładu własnego (prywatnego) beneficjentów wynikające z tabel finansowych zawartych w SZOOP. W trakcie realizacji Programu dokonywano przesunięć finansowych pomiędzy poszczególnymi poddziałaniami Osi priorytetowej 1, zmianie ulegała tym samym wartość wkładu prywatnego. Jednak IZ RPO WO 2007-2013 nie dokonywała zmian wartości docelowej wskaźnika na poziomie SZOOP. Ponadto, na osiągniętą wartość docelową wskaźnika znaczący wpływ ma przyjęty dla sprawozdania końcowego stosunkowo wysoki kurs Euro (1 Euro = 4,4299 PLN), który powoduje jeszcze niższe wykonanie wskaźnika. Wskaźnik jednak odzwierciedla rzeczywisty wkład finansowy beneficjentów w realizację projektów w ramach poddziałania 1.3.1. Warto podkreślić także, że wskaźnik został w pełni zrealizowany na poziomie Osi priorytetowej 1 (79,8%), przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów Osi priorytetowej 1 i Programu.

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
16.	*Liczba wdrożeń powstałych w wyniku zrealizowanych projektów*	350,0	Wartość docelowa wskaźnika została przeszacowana w 2011 r. Na podstawie podpisanych umów prognozowano, że w ramach 1 projektu powstanie maksymalnie 1 wdrożenie. Tymczasem, w ramach projektów złożonych w naborach w 2012 r., średnia liczba wdrożeń przypadająca na projekt wyniosła 7. Spowodowało to znaczne przekroczenie założonej wartości docelowej. Niemniej, ze względu na wciąż niezadowalający poziom współpracy instytucji sektora B+R z przedsiębiorcami w województwie opolskim, każde wdrożenie będące efektem projektu przyczynia się do wzmocnienia potencjału regionu w tym obszarze.
17.	*Liczba transferów technologii dokonanych pomiędzy zaangażowanymi podmiotami*	200,0	Wartość docelowa wskaźnika została oszacowana w 2011 r. na podstawie podpisanych umów. Z analizy wynikało, że w ramach projektu następują średnio 2 transfery technologii. W ramach projektu zrealizowanego w ramach IV naboru 1.3.1 dofinansowany został największy kwotowo projekt, w ramach którego nastąpiło 9 transferów technologii dokonanych pomiędzy zaangażowanymi podmiotami. Spowodowało to znaczne przekroczenie założonej wartości docelowej. Niemniej, ze względu na wciąż wymagający poprawy stopień współpracy instytucji sektora B+R z przedsiębiorcami w województwie opolskim, każdy transfer technologii będący efektem projektu przyczynia się do wzmocnienia potencjału regionu w tym obszarze.
Poddziałanie 1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach			
	Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa:		
18.	*Mikro: do 9 pracujących*	160,0	Przyjęty w trakcie renegocjacji Programu podział projektów pomiędzy różne rodzaje przedsiębiorstw zakładał wsparcie w obszarze innowacji: 17% mikroprzedsiębiorstw; 51% małych przedsiębiorstw oraz 32% średnich przedsiębiorstw (założenie na podstawie ówczesnego udziału poszczególnych typów przedsiębiorstw w aplikowaniu o środki w ramach poddziałania 1.3.2). Realizacja końcowa projektów w ramach poddziałania 1.3.2 wskazała, że środki zostały rozdysponowane nieco inaczej. Mikroprzedsiębiorstwa stanowiły niemal 27% beneficjentów wsparcia, co spowodowało przekroczenie założonej wartości docelowej. Taki efekt wdrażania innowacji trzeba jednak potraktować jako zjawisko pozytywne. Realizacja projektów innowacyjnych wymaga bowiem znacznego nakładu sił i środków, dlatego cieszy fakt, że zdecydowało się na to tak wiele najmniejszych firm funkcjonujących na opolskim rynku. Warto podkreślić, że wskaźnik został w pełni zrealizowany na poziomie Osi priorytetowej 1 (111,8%), przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów Osi priorytetowej 1 i Programu. Osiągnięty został także wskaźnik główny *Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw* na poziomie poddziałania 1.3.2 (117%).

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
19.	*Liczba przedsiębiorstw, które dokonały zmiany w produkcji w zakresie ochrony powietrza*	128,6	Podczas szacowania wartości docelowej wskaźnika przyjęto założenia, że średnia wartość projektów realizujących wskaźnik wyniesie około 200 tys. Euro, a alokacja przeznaczona na tego typu działania to niespełna 1,9 mln Euro. W wyniku analizy zakończonych projektów stwierdzono, że pozyskały one większą kwotę alokacji niż pierwotnie zaplanowano (blisko 3 mln Euro dofinansowania z EFRR). Ze względu na konieczność efektywnego wykorzystania wszystkich środków będących w dyspozycji IZ RPO WO 2007-2013, dofinansowano większą liczbę projektów. Wartość docelowa wskaźnika została nieznacznie przekroczona. Warto podkreślić, że w kontekście realizacji celu *Strategii Europa 2020* (zakładającego redukcję emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenie zużycia energii pierwotnej oraz zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii), każde przedsięwzięcie mające na celu ochronę powietrza należy oceniać jako zjawisko pozytywne. Przekroczenie wartości wskaźnika przyczyniło się zatem do pełniejszej realizacji celów Osi priorytetowej 1 i Programu.
20.	*Liczba przedsiębiorstw, które dokonały zmiany w produkcji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej*	200,0	W ramach poddziałania 1.3.2 założono m.in. realizację 3 rodzajów przedsięwzięć mających na celu: ochronę powietrza; zmiany w produkcji w zakresie gospodarki odpadami i w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Analizując potrzeby przedsiębiorstw w tym obszarze założono, że najmniej przedsiębiorstw wymaga zmiany w produkcji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (określono wartość docelową: 1). Ze względu na konieczność efektywnego wykorzystania wszystkich środków będących w dyspozycji IZ RPO WO 2007-2013, dofinansowano większą liczbę projektów. Wartość docelowa wskaźnika została przekroczona dwukrotnie. Warto jednak zauważyć, że każde przedsięwzięcie, w wyniku którego nastąpiły zmiany w procesie produkcji, skutkujące zmniejszeniem ilości zużycia wody, ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia oraz zwiększenie ilości oczyszczanych ścieków przemysłowych, należy traktować jako wartość dodaną realizacji Programu.
	Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R - etaty badawcze, w tym:		**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 1
21.	*- kobiety*	20,5	
22.	*- mężczyźni*	229,5	
	Utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach (brutto, ekwiwalent całego etatu), w tym:		**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 1
23.	*- kobiety*	33,3	

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
24.	*- mężczyźni*	157,9	
25.	*Liczba wdrożonych wyników prac B+R*	180,4	Wartość docelowa wskaźnika została przeszacowana w 2011 r. Na podstawie podpisanych umów prognozowano, że w ramach 1 projektu powstanie maksymalnie 1 wdrożenie. Tymczasem, w ramach projektów złożonych w kolejnych naborach w latach 2012-2014, które dedykowane były wsparciu na rzecz rozwoju B+R średnia liczba wdrożeń przypadająca na projekt była dwukrotnie wyższa. Spowodowało to znaczne przekroczenie założonej wartości docelowej. Niemniej, ze względu na wciąż niski udział sektora przedsiębiorstw z województwa opolskiego w nakładach na działalność B+R, każde wdrożenie będące efektem projektu jest zjawiskiem pozytywnym, gdyż przyczynia się do wzmocnienia potencjału regionu w tym obszarze.
26.	*Zmiana ilości wytwarzanych odpadów*	26,0	Wartość docelowa została oszacowana w 2011 r., na podstawie podpisanych umów realizujących przedmiotowy wskaźnik. W toku realizacji projektów okazało się, że jeden z beneficjentów przyjął błędną interpretację definicji wskaźnika. Po ponownym przeszacowaniu wartości docelowej wskaźnika, wartość na poziomie poddziałania 1.3.2 zmniejszyła się o 8 000 ton/rocznie (ponad 80% założonej wartości docelowej). Stanowiło to bezpośrednią przyczynę realizacji wskaźnika na tak niskim poziomie.
Poddziałanie 1.4.1 Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa			
	Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstwa:		
27.	*- Średnie: 50-249 pracujących*	60,0	Przyjęty w trakcie renegocjacji Programu podział projektów pomiędzy różne rodzaje przedsiębiorstw zakładał wsparcie w obszarze turystyki: 66% mikroprzedsiębiorstw; 27% małych przedsiębiorstw oraz 7% średnich przedsiębiorstw (założenie na podstawie ówczesnego udziału poszczególnych typów przedsiębiorstw w aplikowaniu o środki w ramach poddziałania 1.4.1). Realizacja końcowa projektów wskazała, że środki zostały rozdysponowane nieco inaczej. Średnie przedsiębiorstwa stanowiły mniejszą część dofinansowanych przedsiębiorstw niż pierwotnie założono (4%). Stanowi to jednak odwzorowanie udziału poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w regionie. Warto podkreślić, że wskaźnik został w pełni zrealizowany na poziomie Osi priorytetowej 1 (105,9%), przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celów Osi priorytetowej 1 i Programu. Osiągnięty został także wskaźnik główny *Liczba projektów dotyczących bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw* na poziomie poddziałania 1.4.1 (77%).

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
	Liczba utworzonych miejsc pracy w turystyce, w tym:		**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 1
28.	*- kobiety*	68,0	
29.	*- mężczyźni*	142,1	
30.	*Liczba noclegów udzielonych w wyniku realizacji projektu*	132,7	Podczas szacowania wartości docelowej wskaźnika przyjęto założenie, że liczba miejsc noclegowych udostępnionych turystom wzrośnie o 5% w stosunku do stanu zdiagnozowanego w województwie opolskim na dzień 31.12.2006 r., tj. o 375 miejsc. W momencie przeszacowania wskaźnika w 2011 r. wartość została zwiększona na podstawie informacji wynikających z bieżącej realizacji do 747 szt. Ze względu na konieczność efektywnego wykorzystania wszystkich środków będących w dyspozycji IZ RPO WO 2007-2013, przeprowadzono dodatkowy nabór w tym obszarze w 2012 r. Dofinansowano większą liczbę projektów, co stanowiło bezpośrednią przyczyną nieznacznego przekroczenia założonej wartości docelowej wskaźnika. Niemniej, ze względu na to, że turystyka jest ważnym potencjałem rozwoju regionu, każde dodatkowe obiekty zbiorowego zakwaterowania stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 1 i Programu, przyczyniając się do wzrostu atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania.
Działanie 2.1 Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT			
31.	*Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w jednostkach publicznych*	125,2	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 2
Poddziałanie 3.1.1 Drogi regionalne			
32.	*Liczba projektów z zakresu transportu*	127,6	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3
33.	*Długość zrekonstruowanych dróg*	129,2	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3
34.	*Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych*	173,5	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3
Poddziałanie 3.1.2 Drogi lokalne			

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
35.	*Długość nowych dróg*	125,1	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3
36.	*Liczba projektów z zakresu naprawy infrastruktury uszkodzonej w wyniku powodzi*	400,0	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3
Działanie 3.2 Transport publiczny			
37.	*Liczba projektów z zakresu transportu*	183,3	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3
38.	*Liczba zakupionych środków transportu publicznego*	425,0	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3
39.	*Potencjalna liczba miejsc w środkach komunikacji publicznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu*	384,2	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 3
Działanie 4.1 Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami			
40.	*Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej*	255,6	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 4
41.	*Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami*	233,3	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 4
42.	*Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej*	197,1	Na etapie szacowania wartości docelowej wskaźnika przyjęto założenie, że 80% inwestycji dotyczących sieci kanalizacji sanitarnej będzie dotyczyło jej budowy. W trakcie realizacji Programu okazało się, że potrzeby i zainteresowanie beneficjentów w tym obszarze są jednak dużo większe. Wobec powyższego, IZ RPO WO 2007-2013 wykorzystując efektywnie wszystkie dostępne środki będące w jej dyspozycji zwiększyła alokację na działanie i dofinansowała większą niż pierwotnie zakładano liczbę projektów dot. budowy sieci kanalizacji sanitarnej. Wybudowana sieć kanalizacyjna stanowi wartość dodaną Osi priorytetowej 4 i Programu. Ponadto, przekroczenie wartości docelowej wskaźnika *Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej* miało bezpośredni wpływ na przekroczenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika.

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
43.	*Długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej*	6,5	Na etapie szacowania wartości docelowej przyjęto założenie, że 20% inwestycji dotyczących sieci kanalizacji sanitarnej będzie dotyczyło jej modernizacji. W trakcie realizacji Programu okazało się, że ten typ interwencji spotkał się z mniejszym zainteresowaniem wnioskodawców, niż założono na etapie programowania. Zdecydowana większość zrealizowanych projektów dotyczyła bowiem budowy sieci kanalizacji sanitarnej, a nie jej modernizacji.
44.	*Liczba wybudowanych/przebudowanych oczyszczalni ścieków*	150,0	Przekroczenie wartości docelowej wskaźnika wynika ze zwiększenia alokacji na działanie, dofinansowaniu większej ilości projektów, w których wybudowano/przebudowano oczyszczalnie ścieków niż pierwotnie zakładano. Ponadto na etapie szacowania wartości docelowej założono, że koszt wybudowania będzie wynosił 10 mln PLN, a w rzeczywistości był niższy, co pozwoliło na wybudowanie 1 oczyszczalni i przebudowanie 2. Wybudowane/przebudowane oczyszczalnie ścieków stanową wartość dodaną Osi priorytetowej 4 i Programu.
45.	*Ilość nowych instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów*	50,0	Nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika wynika z niewielkiego zainteresowania beneficjentów projektami dotyczącymi budowy instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów niż założono na etapie programowania.
46.	*Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów*	1 500,0	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 4
47.	*Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów*	227,9	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 4
48.	*Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów*	438,7	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 4
Działanie 4.3 Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii			
49.	*Liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza*	129,3	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 4
50.	*Dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych*	192,5	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 4
Poddziałanie 5.1.1 Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej			
51.	*Liczba projektów z zakresu edukacji*	157,1	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 5

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
52.	*Liczba placówek oświatowych objętych wsparciem*	136,4	Ze względu na konieczność efektywnego wykorzystania wszystkich środków będących w dyspozycji IZ RPO WO 2007-2013, przeprowadzono dodatkowy nabór wniosków na wsparcie infrastruktury edukacyjnej i dydaktycznej. Miało to bezpośredni wpływ na wsparcie większej liczby placówek oświatowych niż pierwotnie zakładano. Zmodernizowane i doposażone placówki oświatowe stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 5 i Programu.
53.	*Liczba szkół wyższych doposażonych w aparaturę naukowo-badawczą na potrzeby dydaktyki*	180,0	Ze względu na konieczność efektywnego wykorzystania wszystkich środków będących w dyspozycji IZ RPO WO 2007-2013, przeprowadzono dodatkowy nabór wniosków na wsparcie infrastruktury edukacyjnej i dydaktycznej. Miało to bezpośredni wpływ na wsparcie większej liczby szkół wyższych, które zostały doposażone w aparaturę naukowo-badawczą niż pierwotnie zakładano. Podniesienie standardu wyposażenia szkół wyższych pozytywnie wpłynęło na jakość usług oferowanych przez szkoły wyższe w regionie, przyczyniając się do realizacji celów Osi priorytetowej 5 i Programu.
Poddziałanie 5.1.2 Wsparcie lokalnej infrastruktury edukacyjnej			
54.	*Liczba projektów z zakresu edukacji*	130,4	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 5
55.	*Liczba obiektów infrastruktury szkół zapewniających dostęp dla osób niepełnosprawnych*	141,7	Ze względu na konieczność efektywnego wykorzystania wszystkich środków będących w dyspozycji IZ RPO WO 2007-2013, przeprowadzono dodatkowy nabór wniosków na wsparcie infrastruktury edukacyjnej i dydaktycznej. Miało to bezpośredni wpływ na wsparcie większej liczby szkół, które zapewniają dostęp dla osób z niepełnosprawnościami niż pierwotnie zakładano. Wsparcie obiektów infrastruktury szkół przyczyniło się do zlikwidowania barier architektonicznych oraz zapewniło dostęp dla osób z niepełnosprawnościami do edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym. Przedsięwzięcia stanowią wartość dodaną realizacji celów Osi priorytetowej 5 i Programu.
Działanie 6.1 Rewitalizacja obszarów miejskich			
56.	*Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych*	600,0	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 6
57.	*Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu*	68,6	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 6

Lp.	Nazwa wskaźnika	% realizacji	Komentarz/wyjaśnienie
Działanie 6.2 Zagospodarowanie terenów zdegradowanych			
58.	*Liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii*	50,0	Podczas szacowania wartości docelowej wskaźnika przyjęto założenie, że połowa projektów wspartych w ramach działania będzie promować przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii. Działania beneficjentów skoncentrowały się jednak na przedsięwzięciach infrastrukturalnych mających na celu zagospodarowanie terenów zdegradowanych. Nieosiągnięcie wartości docelowej wskaźnika wynika zatem z mniejszego zainteresowania beneficjentów projektami promującymi przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii niż założono na etapie programowania.
59.	*Liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych*	150,0	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 6
60.	*Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji i zagospodarowaniu*	130,9	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 6
61.	*Liczba miejsc pracy wykreowanych na obszarach zdegradowanych*	168,6	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 6
Działanie 7.1 Pomoc techniczna			
62.	*Liczba miejsc pracy obsługujących program, współfinansowanych z PT, w tym:*	36,2	**Wskaźnik programowy** – wyjaśnienia zawarto w analizie postępu rzeczowego Osi priorytetowej 7
63.	*- kobiety,*	42,0	
64.	*- mężczyźni.*	19,6	

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK V

Wskaźniki kontekstowe – zestawienie dla województwa opolskiego

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	**Nazwa zmiennej lub wskaźnika**	**Jedn. Miary**	**Rok bazowy**	**Źródło**	**UE 28**	**Polska**	**Opolskie**
	SPOŁECZEŃSTWO						
1	**Wskaźnik zatrudnienia ogółem (15 lat i więcej, wg BAEL)**	%	2007	Eurostat	53,1	48,6	46,3
			2008		53,4	50,4	47,9
			2009		52,3	50,4	48,3
			2010		51,9	50,0	48,2
			2011		51,8	50,2	48,4
			2012		51,6	50,2	49,2
			2013		51,4	50,2	48,6
			2014		51,8	51,2	49,8
			2015		52,2	51,9	50,8
	a) wg grup wieku						
	15-64 lat	%	2007	Eurostat	65,6	57,0	56,0
			2008		66,0	59,2	57,3
			2009		64,9	59,3	57,9
			2010		64,5	58,9	58,3
			2011		64,6	59,3	58,8
			2012		64,6	59,7	59,7
			2013		64,6	60,0	59,6
			2014		65,3	61,7	51,2
			2015		66,2	62,9	62,9
	15-24 lat	%	2007	Eurostat	37,1	25,8	28,3
			2008		37,2	27,3	26,9
			2009		34,7	26,8	29,7
			2010		33,7	26,4	29,3
			2011		33,2	24,9	29,0
			2012		32,4	24,7	28,9
			2013		32,0	24,2	27,3
			2014		32,4	25,8	27,5
			2015		33,0	26,0	27,0

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	25-34	%	2007	Eurostat	77,5	76,4	71,0
			2008		77,9	78,5	76,8
			2009		75,7	77,9	75,5
			2010		75,0	76,8	75,3
			2011		74,8	76,6	74,3
			2012		74,1	76,1	74,4
			2013		73,6	75,8	71,6
			2014		74,3	77,3	74,5
			2015		74,9	78,6	77,8
	35-44	%	2007	Eurostat	81,6	80,7	79,3
			2008		81,9	83,0	80,8
			2009		80,5	82,8	78,6
			2010		80,1	82,0	80,6
			2011		80,0	81,8	80,5
			2012		79,6	81,5	79,4
			2013		79,1	80,9	79,9
			2014		79,7	82,0	82,7
			2015		80,3	82,7	83,3
	45-54	%	2007	Eurostat	77,4	68,6	71,2
			2008		78,2	71,7	71,9
			2009		77,4	72,8	73,6
			2010		77,6	73,3	74,5
			2011		77,7	73,7	74,4
			2012		77,7	74,2	74,3
			2013		77,4	74,1	75,7
			2014		77,9	75,6	76,2
			2015		78,4	76,8	79,1
	55-64	%	2007	Eurostat	44,4	29,7	28,2
			2008		45,4	31,6	29,0
			2009		45,9	32,3	30,1
			2010		46,2	34,1	31,6
			2011		47,2	36,9	34,8
			2012		48,7	38,7	38,5
			2013		50,1	40,6	39,7
			2014		51,8	42,5	41,8
			2015		53,3	44,3	42,8

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	b) ogółem wg płci						
	kobiety	%	2007	Eurostat	45,8	41,5	37,2
			2008		46,3	42,9	39,0
			2009		45,8	43,2	39,9
			2010		45,5	42,8	39,4
			2011		45,6	42,8	39,4
			2012		45,6	42,9	40,1
			2013		45,5	42,8	39,8
			2014		46,0	43,8	41,8
			2015		46,4	44,7	42,9
	mężczyźni	%	2007	Eurostat	60,9	56,4	56,7
			2008		61,1	58,6	57,8
			2009		59,2	58,5	57,7
			2010		58,6	57,8	57,9
			2011		58,4	58,3	58,5
			2012		57,9	58,2	59,4
			2013		57,5	58,2	58,5
			2014		57,9	59,2	58,7
			2015		58,3	59,8	59,6
	c) ogółem wg miasto/wieś						
	miasto	%	2007	GUS-BDL	-	48,2	46,2
			2008		-	50,2	48,3
			2009		-	50,2	48,4
			2010		-	49,7	47,9
			2011		-	50,1	48,6
			2012		-	50,1	49,0
			2013		-	50,1	47,5
			2014		-	51,4	48,9
			2015		-	52,2	50,5
	wieś	%	2007	GUS-BDL	-	49,2	46,5
			2008		-	50,7	47,3
			2009		-	50,8	48,1
			2010		-	50,4	48,6
			2011		-	50,4	48,1
			2012		-	50,4	49,4
			2013		-	50,3	49,7
			2014		-	50,9	50,9
			2015		-	51,6	51,0

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
2	Stopa bezrobocia (wg BAEL)	%	2007	Eurostat	7,2	9,6	9,4
			2008		7,0	7,1	6,5
			2009		8,9	8,2	9,9
			2010		9,6	9,6	9,6
			2011		9,6	9,6	9,3
			2012		10,5	10,1	9,5
			2013		10,9	10,3	9,4
			2014		10,2	9,0	7,8
			2015		9,4	7,5	6,5
	- w tym kobiety	%	2007	Eurostat	7,9	10,3	10,5
			2008		7,5	8,0	7,3
			2009		8,9	8,7	10,7
			2010		9,5	10,0	10,5
			2011		9,8	10,4	10,4
			2012		10,5	10,9	10,5
			2013		10,9	11,1	10,5
			2014		10,3	9,6	9,0
			2015		9,5	7,7	7,3
2a	Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	2007	GUS-BDL	-	11,2	11,9
			2008		-	9,5	9,8
			2009		-	12,1	12,9
			2010		-	12,4	13,6
			2011		-	12,5	13,3
			2012		-	13,4	14,4
			2013		-	13,4	14,2
			2014		-	11,4	11,8
			2015		-	9,7	10,1
	- w tym bezrobocia długotrwałego	%	2007	Eurostat / RSW	3,1	7,0	7,2
			2008		2,6	4,8	4,7
			2009		3,0	4,9	4,8
			2010		3,8	5,7	5,8
			2011		4,2	6,3	6,5
			2012		4,7	7,8	6,9
			2013		5,1	7,2	7,3
			2014		5,0	6,6	6,6
			2015		4,5	5,5	5,4

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
3	Pracujący ogółem	w tys.osób	2007	GUS-publ-BDL	-	13 457,0	312,8
			2008		-	13 711,0	321,5
			2009		-	13 449,1	310,2
			2010		-	13 778,3	311,0
			2011		-	13 911,2	314,2
			2012		-	13 850,5	308,9
			2013		-	13 919,8	311,4
			2014		-	14 237,5	316,9
			2015		-	14 504,3	321,6
	rok 2004 =100	%	2007	GUS-publ-BDL	111,5	108,4	107,6
			2008		-	110,5	110,6
			2009		-	108,3	106,7
			2010		-	111,0	106,9
			2011		-	112,1	108,1
			2012		-	111,6	106,2
			2013		-	112,1	107,1
			2014		-	114,7	109,0
			2015		-	116,8	110,6
	- w tym w sektorze prywatnym	%	2007	GUS-publ-BDL	-	75,4	73,2
			2008		-	74,0	71,2
			2009		-	75,7	73,2
			2010		-	76,5	73,1
			2011		-	77,2	75,7
			2012		-	77,6	85,0
			2013		-	78,1	76,5
			2014		-	78,6	77,1
			2015		-	79,2	77,8
	- w tym MSP (agregacja wg siedziby przedsiebiortswa)	%	2007	GUS-publ	-	67,9	78,2
			2008		-	68,4	78,7
			2009		-	68,8	78,8
			2010		-	73,7	83,8
			2011		-	73,8	84,6
			2012		-	68,6	80,3
			2013		-	68,4	81,3
			2014		-	68,3	80,9

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
			2015		-	68,0	80,0
4	Wykształcenie ludności w wieku 15 lat i więcej (BAEL):						
	- podstawowe i niepełne podstawowe (w tym gimnazjum); poziom 0-2 (ISCED 1997)	%	2006	Eurostat	37,7	26,7	29
			2008		37,7	25,4	26,4
			2009		37,7	24,3	25,4
			2010	RSW/BDL	37,7	23,4	24,4
			2011		-	22,3	23,8
			2012		-	22,0	23,0
			2013		-	21,2	22,9
			2014		-	20,5	21,8
			2015		-	19,9	21,0
	- ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne; poziom 3-4 (ISCED 1997)	%	2006	Eurostat	41,4	59,4	59,9
			2008		41,4	59,3	60,0
			2009		41,4	59,0	61,5
			2010	RSW/BDL	41,4	58,5	61,2
			2011		-	56,9	60,0
			2012		-	57,8	59,5
			2013		-	57,8	59,3
	- wyższe; poziom 5-6 (ISCED 1997)	%	2006	Eurostat	17,5	13,9	11,1
			2008		17,5	15,3	13,6
			2009		17,5	16,6	13,0
			2010	RSW/BDL	17,5	18,1	14,6
			2011		-	18,1	13,9
			2012		-	19,7	16,1
			2013		-	20,6	16,8
			2014		-	21,7	18,7
			2015		-	22,3	19,7
5	Udział osób uczących się i dokształ. w liczbie lud. w wieku 25-64 lat	%	2007	GUS-BDR	9,4	5,1	4,5
			2008		9,5	4,7	5,1
			2009	GUS-BDL	9,5	4,7	4,9
			2010		9,3	5,3	4,9
			2011		9,1	4,4	4,5
			2012		9,2	4,5	3,6
			2013		10,7	4,3	3,1
			2014		10,8	4,0	2,6

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
			2015		10,7	3,5	2,3
6	Udział szkół wyposażonych w komputery	%	2006/2007	GUS/RSW	-	74,4	75,5
			2008/2009	RSW/BDL	-	78,2	78,3
			2009/2010	*Brak danych za lata 2014/2015 i 2015/2016 wynika z zaprzestania przez GUS publikacji statystyk dot. komputeryzacji szkół (dotyczy wskaźników 6 i 6a)*	-	79,0	82,4
			2010/2011		-	79,6	82,5
			2011/2012		-	81,2	81,9
			2012/2013		-	81,8	83,5
			2013/2014		-	84,0	84,2
			2014/2015		-	b.d.	b.d.
			2015/2016		-	b.d.	b.d.
	- w tym szkoły podstawowe i gimnazja	%	2006/2007	GUS/RSW		88,5	92,0
			2008/2009	RSW/BDL		91,0	93,6
			2009/2010			91,4	93,3
			2010/2011			91,6	93,2
			2011/2012		-	91,7	93,0
			2012/2013		-	91,6	93,0
			2013/2014		-	92,9	93,7
			2014/2015		-	b.d.	b.d.
			2015/2016		-	b.d.	b.d.
	- w tym szkoły ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne	%	2006/2007	GUS/RSW		49,4	45,3
			2008/2010	RSW/BDL		59,4	55,1
			2009/2010			61,5	59,0
			2010/2011			63,8	65,5
			2011/2012		-	64,3	64,7
			2012/2013		-	65,4	66,0
			2013/2014		-	67,6	66,3
			2014/2015		-	b.d.	b.d.
			2015/2016		-	b.d.	b.d.

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	- w tym szkoły policealne	%	2006/2007	GUS/RSW		46,1	35,7
			2008/2009	RSW/BDL		41,8	26,6
			2009/2010			42,9	24,1
			2010/2011			45,1	34,4
			2011/2012		-	45,3	30,2
			2012/2013		-	48,7	40,4
			2013/2014		-	53,4	40,7
			2014/2015		-	b.d.	b.d.
			2015/2016		-	b.d.	b.d.
6a	**Liczba uczniów przypadajacych na 1 komputer z dostępem do internetu**	liczba	2006/2007	GUS/RSW		14,1	13,5
			2008/2009	RSW/BDL		11,2	10,6
		osoby	2009/2010			10,5	9,6
			2010/2011			10,0	8,9
			2011/2012		-	9,6	8,6
			2012/2013		-	9,1	7,2
			2013/2014		-	7,4	5,8
			2014/2015		-	b.d.	b.d.
			2015/2016		-	b.d.	b.d.
	- w tym szkoły podstawowe i gimnazja	liczba	2006/2007	GUS/RSW		14,7	13,9
			2008/2009	RSW/BDL		12,0	10,9
		osoby	2009/2010			11,4	10,2
			2010/2011			10,8	9,6
			2011/2012		-	10,4	9,2
			2012/2013		-	9,7	7,2
			2013/2014		-	8,7	6,8
			2014/2015		-	b.d.	b.d.
			2015/2016		-	b.d.	b.d.
	- w tym szkoły ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne	liczba	2006/2007	GUS/RSW		11,6	11,3
			2008/2010	RSW/BDL		9,4	9,2
		osoby	2009/2010			8,9	8,6
			2010/2011			8,5	7,7
			2011/2012		-	8,0	7,4
			2012/2013		-	7,5	6,3
			2013/2014		-	7,0	5,8
			2014/2015		-	b.d.	b.d.
			2015/2016		-	b.d.	b.d.

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	- w tym szkoły policealne	liczba	2006/2007	GUS/RSW		35,1	93,8
			2008/2011	RSW		13,1	23,2
		osoby	2009/2010			11,2	17,9
			2010/2011			11,8	18,0
			2011/2012		-	13,4	21,9
			2012/2013		-	12,5	17,5
			2013/2014		-	9,8	13,4
			2014/2015		-	b.d.	b.d.
			2015/2016	RSW/BDL	-	b.d.	b.d.
7	Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do internetu	-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-
7a	Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do internetu w % ogółu gospodarstw domowych	%	2007	GUS	55	36,6	34,3
			2008	GUS/BDR	60	45,7	44,1
			2009	GUS/BDL	66	53,4	52,5
			2010		70	59,6	57,3
			2011		73	62,3	63,4
			2012		76	64,7	66,7
			2013		79	68,8	66,5
			2014		81	71,2	66,7
			2015		83	72,8	68,6
8	Saldo migracji wewnętrznych:	liczba	2007	GUS		x	-745
			2008			x	-439
		osoby	2009	GUS/BDL		x	-616
			2010			x	-671
			2011		-	x	-664
			2012		-	x	-437
			2013		-	x	-892
			2014		-	x	-691
			2015		-	x	-810

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	- w miastach	liczba	2007	GUS		-47 904	-2 034
			2008			-38 850	-1 462
		osoby	2009	RSW		-41 073	-1 575
			2010			-45 951	-1 338
			2011		-	-39 799	-1 493
			2012		-	-35 362	-1 174
			2013		-	-37 823	-1 556
			2014		-	-28 952	-1 311
			2015		-	-24 070	-1 231
	- na wsi	liczba	2007	GUS		47 904	1 289
			2008			38 850	1 023
		osoby	2009	RSW		41 073	959
			2010			45 951	667
			2011		-	39 799	829
			2012		-	35 362	737
			2013		-	37 823	664
			2014		-	28 952	620
			2015		-	24 070	421
	Saldo migracji zagranicznych	liczba	2007	GUS		-20 485	-3 317
			2008			-14 865	-2 896
		osoby	2009	GUS/BDL		-1 196	-1 107
			2010			-2 114	-1 122
			2011		-	-4 334	-1 594
			2012		-	-6 617	-1 736
			2013		-	-19 904	-2 439
			2014		-	-15 750	-1 569
			2015		-	b.d.	b.d.
9	**Udzielone noclegi w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców**	liczba	2007	GUS		1 441,8	562,7
			2008	GUS/BDR		1 486,1	614,7
		osoby	2009	GUS/BDL	-	1 442,1	553,0
			2010		-	1 448,6	542,0
			2011		-	1 483,4	559,9
			2012		-	1 609,4	605,6
			2013		-	1 635,2	591,3
			2014		-	1 730,1	620,7
			2015		-	1 853,3	733,0

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	w tym turystom zagranicznym	liczba	2007	GUS/RSW	-	286,4	92,4
			2008	RSW	-	266,9	96,8
		osoby	2009		-	251,9	78,2
			2010		-	263,6	69,4
			2011		-	276,0	79,0
			2012		-	308,0	81,0
			2013		-	324,0	75,0
			2014		-	337,6	75,7
			2015		-	357,9	91,2
10	**Ofiary śmiertelne wypadków drogowych:**	liczba	2007	GUS	-	5 583	136
			2008	GUS/BDR	-	5 437	141
		osoby	2009	GUS/BDL	-	4 572	114
			2010		-	3 907	107
			2011		-	4 189	99
			2012		-	3 577	81
			2013		-	3 357	97
			2014		-	3 202	104
			2015		-	2 938	102
	- na 100 tys. ludności	liczba	2007	GUS	-	15,0	13,0
			2008	GUS/BDR	-	14,3	13,7
		osoby	2009	GUS/BDL	-	11,98	11,06
			2010		-	10,2	10,4
			2011		-	10,9	9,8
			2012		-	9,3	8,0
			2013		-	8,7	9,6
			2014		-	8,3	10,4
			2015		-	7,6	10,2
	- na 100 tys. zarejestrowanych pojazdów	liczba	2007	GUS	-	29,0	25,0
			2008	GUS/BDR	-	25,5	24,0
		osoby	2009	GUS/BDL	-	20,8	18,9
			2010		-	17,0	17,0
			2011		-	17,3	14,9
			2012		-	14,4	11,9
			2013		-	13,1	13,8
			2014		-	12,1	14,5
			2015		-	10,7	13,8

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	- (rok poprzedni=100)	%	2007	GUS	-	106,5	106,3
			2008	GUS/BDR	-	97,4	103,7
			2009	GUS/BDL	-	84,1	80,9
			2010		-	85,5	93,9
			2011		-	107,2	92,5
			2012		-	85,3	81,0
			2013		-	93,8	119,8
			2014		-	95,4	107,2
			2015		-	91,8	98,1
11	**Liczba ludności korzystającej z przewozów komunikacją miejską**	mln	2007	GUS-publ-BDL	-	4 078	31
			2008		-	4 066	32
			2009		-	3 779	30
			2010		-	3 904,9	28,7
			2011		-	3 890,0	28,2
			2012		-	3 867,5	25,5
			2013		-	3 620,9	25,5
			2014		-	3 711,1	21,5
			2015		-	3 672,2	25,4
12	**Długość dróg publicz. (o twardej nawierzchni) ogółem**	km	2007	GUS-publ	-	258 909,7	8 394,9
			2008	GUS/BDR	-	261 232,9	8 405,5
			2009	GUS/BDL	-	268 372,2	8 507,2
			2010		-	273 759,8	8 614,6
			2011		-	280 400,5	8 475,0
			2012		-	280 719,1	8 508,4
			2013		-	285 165,1	8 496,2
			2014		-	287 649,9	8 384,3
			2015		-	290,919,1	8 399,6
	- na 100 km2	km	2007	GUS-publ	-	82,8	89,2
			2008	GUS/BDR	-	83,5	89,3
			2009	GUS/BDL	-	85,8	90,4
			2010	GUS-publ-BDL	-	87,6	91,5
			2011		-	89,7	90,0
			2012		-	89,8	90,4
			2013		-	91,2	90,3
			2014		-	92,0	89,1
			2015		-	93,0	89,2

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	- w tym wojewódzkich	km	2007	GUS-publ	-	28 455,0	975,4
			2008	GUS/BDR	-	28 474,4	985,7
			2009	GUS/BDL	-	28 410,2	986,3
			2010		-	28 399,3	987,2
			2011		-	28 412,6	983,5
			2012		-	28 361,7	983,7
			2013		-	28 423,6	983,7
			2014		-	28 537,4	984,1
			2015		-	29 056,6	986,4
	- w tym powiatowych	km	2007	GUS-publ	-	114 357	3 761
			2008	GUS/BDR	-	114 384,3	3 752,0
			2009	GUS/BDL	-	114 402,0	3 742,5
			2010		-	114 478,0	3 745,8
			2011		-	116 364,1	3 719,2
			2012		-	114 589,4	3 713,1
			2013		-	114 409,8	3 713,7
			2014		-	114 717,2	3 705,9
			2015		-	114 712,3	3 696,7
	- w tym gminnych	km	2007	GUS-publ	-	97 577	2 861
			2008	GUS/BDR	-	99 855,4	2 886,5
			2009	GUS/BDL	-	106 983,1	2 997,5
			2010		-	112 276,9	3 102,7
			2011		-	116 824,6	2 993,9
			2012		-	118 587,1	3 033,3
			2013		-	123 037,0	3 020,5
			2014		-	125 102,4	2 916,0
			2015		-	127 858	2 937,5
13	**Linie kolejowe eksploatowane ogółem**	km	2007	GUS-publ	-	20 107	851
			2008	GUS/BDR	-	20 196	868
			2009	GUS/BDL	-	20 360	869
			2010		-	20 228	868
			2011		-	20 228	868
			2012		-	20 094	821
			2013		-	19 328	798
			2014		-	19 240	764
			2015		-	19 231	749

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	- na 100 km2	km	2007	GUS-publ	-	6,4	9,0
			2008	GUS/BDR	-	6,5	9,2
			2009	GUS/BDL	-	6,5	9,2
			2010		-	6,5	9,2
			2011		-	6,5	9,2
			2012		-	6,4	8,7
			2013		-	6,2	8,5
			2014		-	6,2	8,1
			2015		-	6,2	8,0
	GOSPODARKA						
14	**Produkt krajowy brutto na mieszkańca**	zł	2006	GUS/BDR	-	27 935	22 845
			2007		-	31 136	26 195
			2008	GUS/BDL	-	33 511	28 869
			2009		-	35 388	29 715
			2010		-	37 524	30 818
			2011		-	40 669	33 237
			2012		-	42 285	34 152
			2013		-	43 033	34 640
			2014		-	44 686	36 299
			2015 - szacunek		-	46 764	37 791
14a	Produkt krajowy brutto na mieszkańca w PPS - UE28=100	%	2006	Eurostat	100	50	41
			2007		100	53	45
			2008		100	54,0	47,0
			2009		100	59,0	50,0
			2010		100	62,0	51,0
			2011		100	64,0	53,0
			2012		100	66,0	54,0
			2013		100	67,0	54,0
			2014		100	68,0	55,0
15	**Wzrost PKB w cenach stałych (rok poprzedni = 100)**	%	2007	GUS/BDL		107,2	107,9
			2008			103,9	99,6
			2009			102,6	98,8
			2010			103,7	102,5
			2011		-	105,0	104,8
			2012		-	101,6	100,4
			2013		-	101,4	100,5
			2014		-	103,3	103,9

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
16	Wartość dodana brutto na 1 pracującego- ogółem	zł	2007	GUS/BDL		76 006,0	75 083,0
			2008			78 679,0	78 859,0
			2009			86 037,0	83 087,0
			2010			91 915,0	88 524,0
			2011		-	98 741,0	94 605,0
			2012		-	103 868,0	99 050,0
			2013		-	107 094,0	101 689,0
			2014		-	109 899,0	104 974,0
	Polska=100	%	2007	GUS/BDL		100,0	98,8
			2008			100,0	100,2
			2009			100,0	96,6
			2010			100,0	96,3
			2011		-	100,0	95,8
			2012		-	100,0	95,4
			2013		-	100,0	95,0
			2014		-	100,0	95,5
	w tym: Rolnictwo, Łowiectwo, Leśnictwo, Rybactwo (sekcja A)	zł	2007	GUS/BDL		15 065,0	18 890,0
			2008			13 681,0	15 979,0
			2009			14 480,0	16 249,0
			2010			16 871,0	23 305,0
			2011		-	20 074,0	28 272,0
			2012		-	19 600,0	27 075,0
			2013		-	21 334,0	25 587,0
			2014		-	20 071,0	23 603,0
	Polska=100	%	2007	GUS/BDL		100,0	125,4
			2008			100,0	116,8
			2009			100,0	112,2
			2010			100,0	138,1
			2011		-	100,0	140,8
			2012		-	100,0	138,1
			2013		-	100,0	119,9
			2014		-	100,0	117,6
	w tym: Przemysł (sekcje: B, C, D, E)	zł	2007	GUS/BDL		86 145,0	94 084,0
			2008			89 271,0	105 343,0
			2009			100 336,0	100 857,0
			2010			110 532,0	107 052,0
			2011		-	122 993,0	116 963,0
			2012		-	133 123,0	121 955,0
			2013		-	135 933,0	130 170,0
			2014		-	142 518,0	143 163,0

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	Polska=100	%	2007	GUS/BDL		100,0	109,2
			2008			100,0	118,0
			2009			100,0	100,5
			2010			100,0	96,9
			2011		-	100,0	95,1
			2012		-	100,0	91,6
			2013		-	100,0	95,8
			2014		-	100,0	100,5
	w tym: Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C)	zł	2007	GUS/BDL		81 714,0	84 121,0
			2008			82 513,0	96 608,0
			2009			90 931,0	86 839,0
			2010			100 662,0	99 486,0
			2011		-	112 162,0	105 160,0
			2012		-	121 378,0	109 413,0
			2013		-	123 298,0	117 320,0
			2014		-	130 743,0	128 383,0
	Polska=100	%	2007	GUS/BDL		100,0	102,9
			2008			100,0	117,1
			2009			100,0	95,5
			2010			100,0	98,8
			2011		-	100,0	93,8
			2012		-	100,0	90,1
			2013		-	100,0	95,2
			2014		-	100,0	98,2
	w tym: Budownictwo (sekcja F)	zł	2007	GUS/BDL		92 758,0	90 045,0
			2008			96 435,0	90 338,0
			2009			103 733,0	95 224,0
			2010			117 088,0	101 585,0
			2011		-	125 829,0	104 798,0
			2012		-	127 045,0	104 425,0
			2013		-	131 027,0	106 484,0
			2014		-	143 877,0	109 360,0

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	Polska=100	%	2007	GUS/BDL		100,0	97,1
			2008			100,0	93,7
			2009			100,0	91,8
			2010			100,0	86,8
			2011		-	100,0	83,3
			2012		-	100,0	82,2
			2013		-	100,0	81,3
			2014		-	100,0	76,0
	w tym: Usługi: Handel; Naprawa pojazdów samochodowych; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia; Informacja i komunikacja (sekcje: G, H, I, J)	zł	2007	GUS/BDL		91 112,0	83 331,0
			2008			92 694,0	83 444,0
			2009			104 084,0	98 263,0
			2010			107 078,0	99 014,0
			2011		-	112 609,0	102 803,0
			2012		-	122 163,0	113 547,0
			2013		-	127 110,0	116 458,0
			2014		-	126 054,0	115 078,0
	Polska=100	%	2007	GUS/BDL		100,0	91,5
			2008			100,0	90,0
			2009			100,0	94,4
			2010			100,0	92,5
			2011		-	100,0	91,3
			2012		-	100,0	92,9
			2013		-	100,0	91,6
			2014		-	100,0	91,3
	w tym: Usługi : Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości (sekcje: K, L)	zł	2007	GUS/BDL		205 704,0	219 509,0
			2008			198 306,0	217 165,0
			2009			204 243,0	229 089,0
			2010			215 814,0	246 313,0
			2011		-	234 482,0	284 658,0
			2012		-	224 758,0	262 898,0
			2013		-	236 904,0	258 248,0
			2014		-	252 626,0	265 771,0
	Polska=100	%	2007	GUS/BDL		100,0	106,7
			2008			100,0	109,5
			2009			100,0	112,2
			2010			100,0	114,1
			2011		-	100,0	121,4
			2012		-	100,0	117,0
			2013		-	100,0	109,0
			2014		-	100,0	105,2

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	w tym: Pozostałe usługi (sekcje: M, N, O, P, Q, R, S, T)	zł	2007	GUS/BDL		69 939,0	65 297,0
			2008			74 499,0	68 883,0
			2009			79 970,0	75 041,0
			2010			82 206,0	77 367,0
			2011		-	85 579,0	80 338,0
			2012		-	89 456,0	86 430,0
			2013		-	92 234,0	88 162,0
			2014		-	93 884,0	88 970,0
	Polska=100	%	2007	GUS/BDL		100,0	93,4
			2008			100,0	92,5
			2009			100,0	93,8
			2010			100,0	94,1
			2011		-	100,0	93,9
			2012		-	100,0	96,6
			2013		-	100,0	95,6
			2014		-	100,0	94,8
17	Struktura pracujących wg sektorów ekonom (województwo=100)						
	w tym: Rolnictwo, Łowiectwo, Leśnictwo, Rybactwo (sekcja A)	%	2007	GUS/BDL		16,0	16,1
			2008			15,7	15,5
			2009			15,8	15,8
			2010			17,3	16,3
			2011			17,1	16,1
			2012			17,2	16,4
			2013		-	17,1	16,2
			2014			16,8	16,0
			2015		-	16,5	15,7
	rok poprzedni =100		2007	GUS/BDL		100,2	100,2
			2008			99,8	98,4
			2009			99,3	98,9
			2010			111,7	103,3
			2011			99,9	99,5
			2012			100,1	100,2
			2013		-	100,1	99,8
			2014			100,2	100,1
			2015		-	100,1	100,1

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	w tym: Przemysł i Budownictwo (sekcje: B, C, D, E, F)	%	2007	GUS/BDL		29,1	31,5
			2008			28,8	31,5
			2009			28,1	31,6
			2010			27,4	31,2
			2011			27,4	31,8
			2012			26,8	31,4
			2013		-	26,3	31,0
			2014			26,4	30,9
			2015		-	26,4	31,4
	rok poprzedni =100		2007	GUS/BDL		106,2	106,9
			2008			101,0	102,6
			2009			95,6	96,7
			2010			99,7	99,2
			2011			101,0	103,0
			2012			97,6	96,9
			2013		-	98,6	99,5
			2014			102,4	101,5
			2015		-	102,1	103,3
	Usługi: Handel; Naprawa pojazdów samochodowych; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia; Informacja i komunikacja (sekcje: G, H, I, J)	%	2007	GUS/BDL		25,0	22,6
			2008			25,6	23,5
			2009			25,0	22,2
			2010			24,5	21,8
			2011			24,4	21,6
			2012			24,4	20,9
			2013		-	24,3	20,9
			2014			24,4	21,0
			2015		-	24,6	21,3
	rok poprzedni =100		2007	GUS/BDL		105,4	102,9
			2008			104,1	106,7
			2009			96,0	91,1
			2010			100,2	98,7
			2011			100,7	100,0
			2012			99,5	95,3
			2013		-	100,3	100,5
			2014			102,7	102,6
			2015		-	102,7	102,6

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	Usługi : Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości (sekcje: K, L)	%	2007	GUS/BDL		3,9	3,1
			2008			4,0	3,1
			2009			3,9	2,9
			2010			3,9	2,8
			2011			3,9	2,7
			2012			3,9	2,8
			2013		-	4,0	2,9
			2014			4,0	2,9
			2015		-	3,9	2,7
	rok poprzedni =100		2007	GUS/BDL		105,1	102,0
			2008			105,1	102,5
			2009			96,1	89,6
			2010			101,6	96,9
			2011			102,1	99,0
			2012			100,3	101,6
			2013		-	101,7	104,7
			2014			101,3	103,0
			2015		-	100,5	93,3
	Pozostałe usługi (sekcje: M, N, O, P, Q, R, S, T)	%	2007	GUS/BDL		26,0	26,6
			2008			25,9	26,5
			2009			27,1	27,6
			2010			27,0	27,8
			2011			27,2	27,8
			2012			27,6	28,5
			2013		-	28,2	29,0
			2014			28,5	29,2
			2015		-	28,6	28,9
	rok poprzedni =100		2007	GUS/BDL		103,6	102,8
			2008			101,6	102,3
			2009			102,5	100,3
			2010			102,1	101,3
			2011			101,7	100,7
			2012			101,1	100,9
			2013		-	102,7	102,7
			2014			103,1	102,2
			2015		-	102,3	100,4

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
18	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	licz bezwz/jedn.gosp.	2007	GUS/BDR		967,0	915,0
			2008			985,0	932,0
			2009	GUS/BDL		981,0	926,0
			2010			1 015,0	974,0
			2011			1 004,0	962,0
			2012		-	1 032,0	977,0
			2013		-	1 057,0	996,0
			2014		-	1 071,0	1 000,0
			2015		-	1 089,0	1 008,0
18a	- w tym udział MSP	%	2007	GUS/publ/BDL		99,9	99,9
			2008			99,9	99,9
			2009			99,9	99,9
			2010			99,9	99,9
			2011			99,9	99,9
			2012		-	99,9	99,9
			2013		-	99,9	99,9
			2014		-	99,9	99,9
			2015	GUS/BDL	-	99,9	99,9
19	Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca;	w tys.zł	2008	GUS/publ/BDL		5,7	3,8
			2009			5,7	4,4
			2010			5,6	4,6
			2011			6,3	4,6
			2012		-	6,2	4,3
			2013		-	6,0	4,7
			2014		-	6,5	5,7
			2015	GUS/BDL	-	7,1	8,1
19a	- w tym udział sektora prywatnego	%	2007	GUS/publ/BDL		68,0	60,2
			2008			65,5	61,9
			2009			59,6	62,1
			2010			56,5	57,5
			2011			55,1	65,9
			2012		-	57,9	70,7
			2013		-	61,7	62,9
			2014		-	62,6	70,1
			2015	GUS/BDL	-	62,7	81,4

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
20	Kapitał zagraniczny w podmiotach z kapitałem zagranicznym na 1 mk	w tys.zł	2007	GUS/publ		3,5	1,3
			2008			3,8	1,4
			2009			4,0	1,4
			2010			4,2	1,5
			2011			4,3	1,5
			2012		-	4,7	1,5
			2013		-	4,9	2,1
			2014		-	5,1	2,0
			2015		-	5,3	2,1
21	Nakłady na działalność badawczo-rozwojową w relacji do PKB	%	2007	Eurostat/GUS/BDL	1,77	0,56	0,13
			2008		1,84	0,6	0,14
			2009		1,93	0,66	0,23
			2010		1,93	0,72	0,12
			2011		1,97	0,75	0,25
			2012		2,01	0,88	0,19
			2013		2,03	0,87	0,23
			2014		2,04	0,94	0,34
21a	- w tym nakłady finansowane przez podmioty gospodarcze	%	2007	Eurostat/GUS/BDL	1,12	0,17	0,03
			2008		1,16	0,19	0,02
			2009		1,19	0,19	0,10
			2010		1,19	0,19	0,02
			2011		1,24	0,22	0,15
			2012		1,28	0,33	0,08
			2013		1,29	0,38	0,08
			2014		1,3	0,44	0,10
22	Udział przedsiębiorstw, które prowadziły działalność innowacyjną w przemyśle w % przedsiębiorstw w przemyśle	%	2007	GUS-publ		bd	bd
			2008			17,1	17,0
			2009			14,4	14,6
			2010			13,9	15,5
			2011			12,8	16,2
			2012		-	12,9	16,2
			2013		-	13,3	15,7
			2014		-	13,3	16,3
			2015	GUS/BDL	-	14,0	16,4

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	ŚRODOWISKO						
23	Całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza:						
23a	pyłowych	kg/km2	2006	GUS/BDL		327,8	407,7
			2008			245,5	329,7
			2009			197,3	325,5
			2010			199,9	285,7
			2011			183,9	261,7
			2012		-	167,5	227,1
			2013		-	158,4	201,9
			2014		-	151,6	198,7
			2015		-	141,6	162,1
	(rok poprzedni=100)	%	2007	GUS/BDL		92,5	102,6
			2008			80,9	79,7
			2009			80,4	98,7
			2010			101,3	87,8
			2011			92	91,6
			2012			91,1	86,8
			2013			94,6	88,9
			2014		-	95,7	98,4
			2015		-	93,4	91,6
23b	dwutlenku siarki (bez CO2)	kg/km2	2007	GUS/BDL		2 648,7	1 446,3
			2008			1 930,4	1 327,5
			2009			1 511,4	1 318,5
			2010			1 660,6	1 319,9
			2011			1 609,9	1 275,0
			2012		-	1 498,4	1 145,7
			2013		-	1 365,3	1 187,6
			2014		-	1 284,9	1 167,0
			2015		-	1 254,7	959,6
	(rok poprzedni=100);	%	2007	GUS/BDL		92,4	104,6
			2008			72,9	91,8
			2009			78,3	99,3
			2010			109,9	100,1
			2011			96,9	96,6
			2010		-	93,1	89,9
			2011		-	91,1	103,7
			2012		-	94,1	98,3
			2013		-	97,6	82,2

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
23c	tlenków azotu	kg/km2	2007	GUS/BDL		1 153,4	2 657,6
			2008			1 058,8	2 454,1
			2009			1 033,0	2 409,7
			2010			1 089,0	2 280,0
			2011			1 061,7	2 248,0
			2012		-	1 012,0	2 088,6
			2013		-	972,1	2 030,4
			2014		-	897,9	1 884,3
			2015		-	859,7	1 520,0
	(rok poprzedni=100)	%	2007	GUS/BDL		99,7	103,3
			2008			91,8	92,3
			2009			97,6	98,2
			2010			105,4	94,6
			2011			97,5	98,6
			2012		-	95,3	92,9
			2013		-	96,1	97,2
			2014		-	92,4	92,8
			2015		-	95,7	80,7
24	Ludność korzystająca z kanalizacji	tys.	2007	GUS/BDR		22 987,9	574,3
			2008			23 249,3	602,9
			2009	GUS/BDL		23 474,5	604,8
			2010			23 906,7	602,6
			2011			24 487,0	616,8
			2012		-	24 788,4	624,5
			2013		-	25 047,6	635,6
			2014		-	26 433,1	697,3
			2015		-	26 782,7	714,6
	- w tym na wsi	tys.	2007	GUS/BDR		3 158,3	103,3
			2008			3 341,3	130,2
			2009	GUS/BDL		3 503,2	133,5
			2010			3 749,9	137,1
			2011			4 207,8	151,8
			2012		-	4 474,8	162,0
			2013		-	4 709,0	174,3
			2014		-	5 698,8	226,3
			2015		-	5 988,0	244,4

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	- w % ludności ogółem	%	2007	GUS/BDR		60,3	55,4
			2008			61,0	58,4
			2009	GUS/BDL		61,5	58,7
			2010			62,0	59,2
			2011			63,5	60,8
			2012		-	64,3	61,8
			2013		-	65,1	63,3
			2014		-	68,7	69,7
			2015		-	69,7	71,7
	- w tym na wsi	%	2007	GUS/BDR		21,2	20,9
			2008			22,4	26,4
			2009	GUS/BDL		23,4	27,1
			2010			24,8	28,3
			2011			27,8	31,4
			2012		-	29,4	33,6
			2013		-	30,9	36,2
			2014		-	37,3	47,1
			2015		-	39,2	51,0
25	**Ludność korzystająca z wodociągów**	tys.	2007	GUS/BDR		33 030,7	979,0
			2008			33 176,6	975,6
			2009	GUS/BDL		33 301,7	974,1
			2010			33 682,9	961,4
			2011			33 776,5	958,5
			2012		-	33 852,0	955,6
			2013		-	33 883,8	950,6
			2014		-	35 252,5	966,5
			2015		-	35 292,4	963,5
	- w tym na wsi	tys.	2007	GUS/BDR		10 876,4	448,7
			2008			11 016,2	448
			2009	GUS/BDL		11 131,2	448,5
			2010			11 368,1	442,0
			2011			11 472,9	441,6
			2012		-	11 580,5	441,1
			2013		-	11 670,1	440,1
			2014		-	12 865,3	455,7
			2015		-	12 939,3	455,0

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
	- w % ludności ogółem	%	2007	GUS/BDR		86,7	94,5
			2008			87,0	94,6
			2009	GUS/BDL		87,3	94,6
			2010			87,4	94,5
			2011			87,6	94,5
			2012		-	87,9	94,6
			2013		-	88,0	94,6
			2014		-	91,6	96,6
			2015		-	91,8	96,7
	- w tym na wsi	%	2007	GUS/BDR		73,0	90,9
			2008			73,7	91,0
			2009	GUS/BDL		74,3	91,1
			2010			75,2	91,3
			2011			75,7	91,3
			2012		-	76,2	91,4
			2013		-	76,6	91,5
			2014		-	84,3	94,9
			2015		-	84,7	95,0
26	**Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w % ogólnej liczby ludności,**	%	2007	GUS/BDR		62,2	61,0
			2008			63,1	62,7
			2009	GUS/BDL		64,2	63,6
			2010			64,7	66,1
			2011			65,7	68,1
			2012		-	68,6	68,7
			2013		-	70,3	70,7
			2014		-	71,5	72,2
			2015		-	72,2	74,5
	- w tym na wsi	%	2007	GUS/BDR		23,8	23,6
			2008			25,7	26,9
			2009	GUS/BDL		26,9	29,3
			2010			28,5	34,3
			2011			30,6	37,3
			2012		-	33,1	39,3
			2013		-	35,3	43,9
			2014		-	37,4	47,2
			2015		-	39,6	51,4

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
27	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane:						
	- na km2 powierzchni	m3/km2	2007	GUS/BDL		6,4	9,1
			2008			6,6	8,6
			2009			6,6	8,6
			2010			6,8	9,8
			2011			6,7	9,3
			2012		-	6,6	8,3
			2013		-	6,5	6,3
			2014		-	6,4	6,5
			2015		-	6,4	6,3
	- w % ścieków wymagających oczyszczania	%	2007	GUS/BDR		93,00	95,70
			2008			92,86	96,80
			2009	GUS/BDL		93,82	86,33
			2010			92,39	83,00
			2011			92,34	85,67
			2012		-	93,45	90,37
			2013		-	94,07	98,26
			2014		-	94,69	98,34
			2015		-	94,96	98,44
28	Udział odpadów poddanych odzyskowi w ogólnej ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych) wytworzonych	%	2007	GUS/BDR		76,4	86,1
			2008			74,9	86,9
			2009	GUS/BDL		73,4	85,6
			2010			74,3	79,7
			2011			71,8	82,9
			2012		-	72,3	80,3
			2013		-	69,4	87,2
			2014	zmiana metodologii obliczania wskaźnika przez GUS	-	21,0	41,4
			2015		-	21,9	50,8
29	Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca	kg	2007	GUS/BDR	524	265,0	261,0
			2008		521	263,2	242,0
			2009	Eurostat/GUS/BDL	511	263,4	259,6
			2010		504	262,9	252,9
			2011		498	255,0	253,2
			2012		486	248,6	244,5
			2013		479	246,1	246,9
			2014		474	268,5	268,2
			2015		477	282,6	279,6

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
30	Ilość energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (moc zainstalowana)	MW	2006	ARE publ.		1 362,14	24,36
			2007	ARE publ.		1 523,78	25,62
			2008	ARE publ.		1 678,27	29,23
			2009	ARE publ./BDL		1 993,2	30,7
			2010	ARE publ.		2 556,4	31,1
			2011			3 082,0	62,5
			2012			4 416,1	62,5
			2013			5 510,7	62,5
			2014	Dane dla województwa nie są publikowane przez GUS ze względu na tajemnicę statystyczną		6 028,6	b.d
			2015			6 970,0	b.d
31	Udział produkcji energii z OZE w produkcji ogółem	%	2006	GUS/BDL	14,6	2,7	2,1
			2007		15,6	3,4	2,5
			2008		21,0	4,3	2,8
			2009		16,7	5,7	3,0
			2010		18,2	6,9	3,0
			2011		20,44	8	3,4
			2012		23,5	10,4	4,0
			2013		25,4	10,4	5,1
			2014		27,5	12,5	6,4
			2015		b.d	13,7	7,6
32	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni ogólnej	%	2007	GUS/BDL		32,3	27,2
			2008			32,3	27,2
			2009			32,3	27,3
			2010			32,4	27,2
			2011			32,5	27,2
			2012		-	32,5	27,2
			2013		-	32,5	27,2
			2014		-	32,5	27,2
			2015		-	32,5	27,2

1	2	3	4	5	6	7	8
					Ogółem (średnia)		
Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Jedn. Miary	Rok bazowy	Źródło	UE 28	Polska	Opolskie
33	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji do ogólnej powierzchni	%	2007	GUS/BDL		0,2	0,4
			2008			0,2	0,4
			2009			0,2	0,4
			2010			0,2	0,4
			2011			0,2	0,3
			2012		-	0,2	0,3
			2013		-	0,2	0,3
			2014		-	0,2	0,2
			2015		-	0,2	0,3
34	Powierzchnia zrekultywowanych i zagospodarowanych terenów do ogółu wymagających rekultywacji	%	2007	GUS/BDL		3,35	2,62
			2008			2,89	2,27
			2009			3,08	1,33
			2010			2,95	1,26
			2011			3,80	9,25
			2012			6,03	4,74
			2013			4,26	15,20
			2014		-	4,57	5,54
			2015		-	4,20	0,44
35	Emisja CO2 z zakładów uciążliwych Ogółem	tys. ton/rok	2007	GUS/BDL		221 216,6	15 487,0
			2008			214 533,6	14 210,9
			2009			201 534,9	13 744,4
			2010			214 451,6	13 670,3
			2011			219 263,1	13 901,6
			2012		-	214 887,1	12 532,7
			2013		-	215 901,3	12 148,1
			2014		-	207 494,0	13 003,5
			2015		-	209 961,6	12 322,7
	na 1 mk	ton	2007	GUS/BDL		5,8	14,9
			2008			5,6	13,8
			2009			5,3	13,3
			2010			5,6	13,4
			2011			5,7	13,7
			2012			5,6	12,4
			2013			5,6	12,1
			2014		-	5,4	13,0
			2015		-	5,5	12,4

ZAŁĄCZNIK VI

Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych Strategii Europa 2020 oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowania 2007-2013 w ramach RPO WO 2007-2013

Tabela 6. ***Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych Strategii Europa 2020 oraz kategorii*** **interwencji** ***realizowanych w okresie programowania 2007-2013 w ramach RPO WO 2007-2013***

Priorytety Strategii UE 2020	Obszary/cele Strategii UE 2020 stanowiące cel jej głównych działań	Wskaźniki dla obszarów/celów Strategii UE 2020	Wstępne wskaźniki dla obszarów/celów Polski	Inicjatywy flagowe UE	Kategorie interwencji PS 2007-2013 wpisujące się w realizację Strategii 2020 - ujęcie indykatywne*	Alokacja UE RPO WO 2007-2013 - ujęcie indykatywne**
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji ***smart growth***	**Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość**	**3% PKB - wydatki Unii na inwestycje w B+R**	1,7% - wydatki Polski na inwestycje w B+R	**Unia Innowacji** - inicjatywa na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;	1,2,3,4,5,6,7,8,9	154 646 479
	Otoczenie biznesu	cel określony w Inicjatywie flagowej		**Polityka przemysłowa w erze globalizacji** – inicjatywa na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych;		
	Społeczeństwo informacyjne	cel określony w Inicjatywie flagowej		**Europejska Agenda Cyfrowa** - inicjatywa na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;	10,11,12,13,14,15	28 012 008
	Edukacja	**10% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 40% - minimalny odsetek osób z wyższym wykształceniem**	4,5% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 45% - minimalny odsetek osób z wyższym wykształceniem	**Młodzież w drodze** - inicjatywa na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;	72, 73, 74, 75, 77	20 675 999,00
		75% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat	71% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat			
Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; ***suistainable growth***	**Klimat, energia, mobilność**	**cel „20/20/20" w zakresie klimatu i energii - 20% redukcja emisji gazów cieplarnianych, 20% udział OZE w konsumpcji energii, 20% wzrost efektywności energetycznej**	19% redukcja emisji gazów cieplarnianych, 15% udział OZE w konsumpcji energii, 13,6% wzrost efektywności energetycznej	**Europa efektywnie korzystająca z zasobów** – inicjatywa na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;	16,17,18,19,20,21,22,23,24, 25,26,27,28,29,30,31,32,33, 34,35,36,37,38,39,40,41,42, 43,44,45,46,47,48,49,50,51, 52,53,54	209 506 668
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. ***inclusive growth***	**Zatrudnienie i umiejętności**	**75% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat**	71% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat	**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia** – inicjatywa na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;	62,63,64,65,66,67,68,69,70, 71	-
		10% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 40% - minimalny odsetek osób w wieku 30-34 lat z wyższym wykształceniem	4,5% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 45% - minimalny odsetek osób z wyższym wykształceniem			
	Walka z ubóstwem	**20 mln - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem**	1,5-2mln - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem	**Europejski program walki z ubóstwem** – inicjatywa na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.	61,75,76,77,78,79,80	51 047 198

* Uwaga: niektóre kategorie przypisane zostały do wiecej niż jednego celu. Kategorie 55-60,81,85-86 nie zostały przypisane do żadnego z celów UE 2020.

** Wartości w poszczególnych wierszach liczone są w oparciu o kol. 6. Nie należy sumować kwoty alokacji na poziomie programu, ponieważ niektóre kategorie interwencji realizują jednocześnie kilka priorytetów lub inicjatyw flagowych.

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK VII

Wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Tabela 7a. Wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 na Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Lp.	Priorytet i Obszar Priorytetowy	Nr kategorii interwencji	Liczba projektów	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu (w EURO)			
			Od uruchomienia programu	*Wydatki ogółem*	*Wydatki kwalifikowalne*	*Dofinansowanie ze środków publicznych*	*Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE*
	Cele i cele cząstkowe SUE RMB	**_**	***1.***	***2.***	***3.***	***4.***	***5.***
I.	**Cel 1: Ocalenie morza**		**35**	**35 319 882,64**	**28 533 419,94**	**20 575 063,59**	**20 575 063,59**
	Czysta woda	*44, 46*	*28*	*34 803 832,99*	*28 077 605,52*	*20 187 621,34*	*20 187 621,34*
	Bogata i zdrowa dzika fauna i flora	*51*	*7*	*516 049,66*	*455 814,43*	*387 442,26*	*387 442,26*
	Ekologiczny i bezpieczny transport morski	*30-32*	*0*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*
	Poprawa współpracy	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*
II.	**Cel 2: Rozwój połączeń w regionie**		**171**	**202 473 922,95**	**192 054 277,54**	**152 306 299,47**	**151 272 149,64**
	Dobre warunki transportowe	*16-29*	*118*	*172 820 092,94*	*167 937 446,83*	*133 996 866,65*	*133 248 607,88*
	Wiarygodne rynki energii	*33-43*	*53*	*29 653 830,02*	*24 116 830,70*	*18 309 432,82*	*18 023 541,77*
	Łączenie ludzi	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*
	Poprawa współpracy w obszarze zwalczania przestępczości transgranicznej i nielegalnego handlu transgranicznego	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*
III.	**Cel 3: Zwiększenie dobrobytu**		**958**	**480 382 644,54**	**403 604 467,63**	**244 075 519,54**	**224 669 098,33**
	Jednolity rynek	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*
	Strategia „Europa 2020”	*01-04, 07, 63, 64, 66*	*218*	*122 693 370,78*	*101 717 468,50*	*55 719 470,86*	*48 288 027,67*
	Konkurencyjność na rynku globalnym	*05, 08, 09, 13, 55-59, 62, 75, 76*	*736*	*344 600 853,28*	*292 634 910,51*	*181 087 190,39*	*169 112 212,37*
	Zmiana klimatu	*49, 53, 54*	*4*	*13 088 420,49*	*9 252 088,62*	*7 268 858,29*	*7 268 858,29*
IV.	**Ogółem**	**-**	**1 164**	**718 176 450,14**	**624 192 165,11**	**416 956 882,60**	**396 516 311,56**

Tabela 7b. EFRR a SUE RMB

Country *(specify):* *POLAND*

Convergence/competitiveness/territorial cooperation *(specify the objective):* *CONVERGENCE*

programme *(specify name of the programme)* 2007/2013: REGIONAL OPERATIONAL PROGRAMME OF THE OPOLSKIE VOIVODESHIP FOR 2007-2013

Total ERDF amount of the programme: 491 446 973,00 EURO

Główne obszary priorytetowe Strategii	Kwota EFRR w projektach wpisujących się w Strategię (suma 3 i 4)	Kwota EFRR w projektach flagowych wskazanych w *Action plan of the strategy*	Kwota EFRR w pozostałych projektach wpisujących się w Strategię
1	2	3	4
B+R, Innowacje	48 288 027,67	0,00	48 288 027,67
Energia	18 023 541,77	0,00	18 023 541,77
Transport	133 248 607,88	0,00	133 248 607,88
Środowisko	27 843 921,88	0,00	27 843 921,88
Inne:	169 112 212,37	0,00	169 112 212,37
Przedsiębiorczość, wsparcie dla MSP, bardziej efektywne wykorzystanie zasobów ludzkich	169 112 212,37	0,00	169 112 212,37
Edukacja, turystyka i zdrowie			
Suma	**396 516 311,56**	**0,00**	**396 516 311,56**

Inwestycje dofinansowane z EFRR wpisujące się w SUE RMB wg obszarów wsparcia

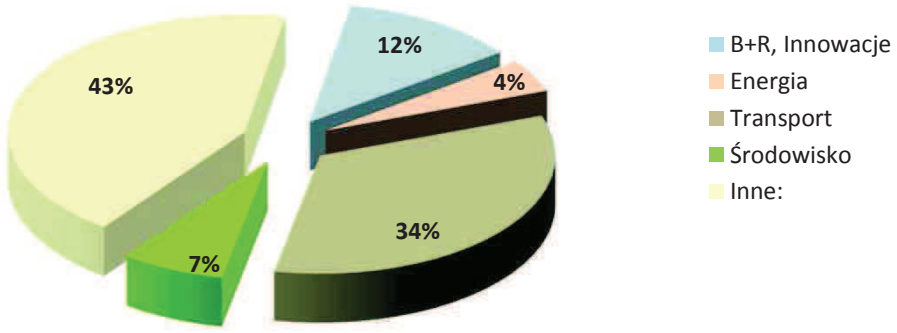

Przykład 1

Priorytet SRMB	Cel 1: Ocalenie morza
Obszar priorytetowy SRMB	Czysta woda
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa 4 *Ochrona środowiska* Działanie 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*
Tytuł projektu	*Budowa kanalizacji sanitarnej w części gminy Kolonowskie – etap III i IV*
Beneficjent	Kanalizacja Gminy Kolonowskie „KGK" Spółka z o.o.
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	26.02.2009
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	2 547 185,21
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	1 727 164,27
Okres realizacji projektu	01.07.2009 - 30.12.2010
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Przedmiotem projektu była budowa kanalizacji sanitarnej w obrębie miasta Kolonowskie oraz dwóch miejscowości: Staniszcze Małe i Staniszcze Wielkie. Inwestycje podzielono na dwa etapy, a w ramach każdego z nich zostały zrealizowane trzy zadania. Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 23 km. Wybudowanych zostało dwanaście przepompowni ścieków. W projekcie zastosowano dwa systemy: kanalizacja grawitacyjna i ciśnieniowa. Rozwiązania projektowe dostosowano do warunków gruntowo wodnych gminy Kolonowskie. Kanalizacja grawitacyjna została wybudowana na terenach o naturalnych spadkach w kierunku oczyszczalni. Na pozostałych odcinkach zrealizowano system kanalizacji ciśnieniowej. Jest to rozwiązanie optymalne pod względem kosztów oraz zapewnia najkorzystniejsze warunki podłączania mieszkańców do sieci kanalizacji sanitarnej. Projekt umożliwił podłączenie do sieci kanalizacji działek, przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową. W związku z pozytywnym wpływem projektu na stan środowiska naturalnego, jego realizacja wpłynie na podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy. W ramach SUE RMB projekt wpisuje się w Obszar priorytetowy: *Czysta woda.*
Zdjęcia lub wizualizacje	 Źródło: IZ RPO WO 2007-2013

Przykład 2

Priorytet SRMB	Cel 2: Rozwój połączeń w regionie
Obszar priorytetowy SRMB	Dobre warunki transportowe
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa 3 *Transport* Poddziałanie 3.1.1 *Drogi regionalne*
Tytuł projektu	*Budowa obwodnicy miejscowości Głubczyce w ciągu drogi wojewodzkiej nr 416*
Beneficjent	Województwo Opolskie
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	28.06.2011
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	6 023 823,89
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	5 120 250,30
Okres realizacji projektu	19.12.2013 - 14.11.2014
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Podstawowym celem projektu było wybudowanie obwodnicy w miejscowości Głubczyce w celu zmniejszenia natężenia ruchu samochodowego w centrum miasta, jak również ułatwienie komunikacji krajowej. Obwodnica powstała na tzw. nowym śladzie, czyli zbudowano ją na terenie, gdzie wcześniej nie było drogi. W wyniku realizacji inwestycji oprócz wybudowanej obwodnicy o długości 3,7 km powstał również most nad rzeką Psiną, 3 skrzyżowania oraz 2 ronda, w tym jedno na skrzyżowaniu z drogą krajową nr 38 biegnącą z Kędzierzyna-Koźla w stronę czeskiego Krnova. Inwestycja skróci czas podróży w przewozach pasażerskich i towarowych. Na obwodnicy powstały również wyspy spowalniające ruch pojazdów oraz zatoka postojowa z miejscem do ważenia pojazdów. W wyniku realizacji projektu odciążono ruch na drogach w mieście, jak również nastąpiła poprawa jakości życia i poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i innych uczestników ruchu. Zrealizowany projekt przyczynił się również do zwiększenia dostępności komunikacyjnej regionu oraz mobilności regionu. W ramach SUE RMB projekt wpisuje się w Obszar priorytetowy: *Dobre warunki transportowe.*
Zdjęcia lub wizualizacje	 Źródło: naszraciborz.pl

Przykład 3

Priorytet SRMB	Cel 3: Zwiększenie dobrobytu
Obszar priorytetowy SRMB	Konkurencyjność na rynku globalnym
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu* Poddziałanie 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*
Tytuł projektu	*Stworzenie Przemysłowego Centrum Transferu Technologii i Wdrożeń w Opolu.*
Beneficjent	"WEST TECHNOLOGY & TRADING-POLSKA" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	05.09.2013
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	1 115 607,69
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	498 085,34
Okres realizacji projektu	02.05.2013 - 31.03.2015
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Przemysłowe Centrum Transferu Technologii i Wdrożeń (PCTT), jest powołaną przez firmę West Technology & Trading Polska Sp. z o.o. Instytucją Otoczenia Biznesu, która powstała w Opolu w 2015 r. Jej celem jest budowanie trwałego pomostu między przemysłem i nauką. Koncentruje swoje usługi na dynamicznej realizacji zadań i aktywnej współpracy z: - przedsiębiorstwami, które chcą wdrażać nowoczesne technologie i rozwiązania do swojej działalności przemysłowej; - z jednostkami naukowymi/badawczymi/rozwojowymi, zainteresowanymi wdrażaniem technologii; - z twórcami nowych rozwiązań technologicznych, którzy chcą by ich prace miały wykorzystanie w rzeczywistym świecie. Utworzone centrum jest miejscem, w którym akumulowana i wykorzystywana jest niezbędna wiedza do przenoszenia rozwiązań naukowych na skalę przemysłową. Miejscem stworzonym zarówno dla twórców technologii, jak i przedsiębiorców je wdrażających. Miejscem, w którym pracują specjaliści zajmujący się przenoszeniem skali, miejscem testowania rozwiązań, miejscem usprawniającym procesy komunikacji między nauką a przemysłem. W ramach SUE RMB projekt wpisuje się w Obszar priorytetowy: *Konkurencyjność na rynku globalnym* .
Zdjęcia lub wizualizacje	 Źródło: pctt.opole.pl

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK VIII

Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013

Tabela 8. *Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013*

Lp.	Wskaźnik		Jednostka	Priorytet	Początkowy punkt odniesienia	Ostateczny cel	2007 Realizacja	2008 Realizacja	2009 Realizacja	2010 Realizacja	2011 Realizacja	2012 Realizacja	2013 Realizacja	2014 Realizacja	2015 Realizacja	Ogółem Realizacja
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*
1	Job created	Liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	-	0	3 256	0	0	182	1 041,5	1 622,5	2 066,5	2 484,4	2 881,88	3 268,31	3 268,31
2	Jobs created for men	dla mężczyzn	szt.	-	0	1 628	0	0	152	830,0	1 302,0	1 602,0	1 957,9	2 259,38	2 545,81	2 545,81
3	Jobs created for women	dla kobiet	szt.	-	0	1 628	0	0	30	211,5	320,5	464,5	526,5	622,5	722,50	722,50
4	Number of RTD projects	liczba projektów z dziedziny B+R Liczba projektów w zakresie badań i rozwoju technologicznego	szt.	1	0	80	0	0	0	2	10	20	40	66	68	68
5	Number of cooperation project enterprices - research institution	liczba projektów dotyczących współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi	szt.	1	0	140	0	0	0	0	28	57	88	127	143	143
6	Research jobs created	liczba utworzonych miejsc pracy (B&R)	szt. (EPC)	1	0	68	0	0	0	3	7	10	27	50	58	58
7	Number of direct investment aid projects to SME	liczba projektów (z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla MSP) Liczba projektów dotyczących bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla MŚP	szt.	1	0	674	0	3	60	296	418	493	607	663	733	733
8	Number of starts - ups supported	liczba założonych przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia	szt.	1	0	197	0	1	15	63	106	134	171	171	194	194
9	Jobs created (gross, full time equivalent)	liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, odpowiedniki zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin) kat. 8 Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, w ekwiwalentach pełnego czasu pracy)	szt. (EPC)	1	0	3 080	0	0	182	1 012,5	1 582,5	1 993,5	2 364,4	2 733,88	3 094,58	3 094,58
10	Investment induced (milion E)	dodatkowe (przeciętne) inwestycje wykreowane dzięki wsparciu (w milionach euro)	mln Euro	1	0	171,2	0	0	0	26,58	46,72	72,96	99,34	129,9	137,88	137,88
11	Number of information society projects	liczba projektów (z zakresu społeczeństwa informacyjnego) liczba projektów związanych z rozwojem społeczeństwa informacyjnego	szt.	2	0	32	0	0	0	2	7	17	25	33	33	33
12	Number of additional population covered by broadband access	liczba osób, które uzyskała szerokopasmowy dostęp do Internetu Liczba ludności nowo objętej dostępem szerokopasmowym														
13	Number of transport projects	liczba projektów (z zakresu transportu) Liczba projektów transportowych	szt.	3	0	101	0	1	12	40	71	90	106	118	127	127
14	km of new roads	liczba kilometrów nowych dróg	km	3	0	27	0	0	0	3,89	15,47	22,31	23,58	29,95	32,73	32,73
15	km of new TEN roads	w tym w ramach TEN														
16	km of reconstructed roads	liczba kilometrów zmodernizowanych dróg	km	3	0	188	0	0	23,34	67,67	124,50	152,40	186,84	214,12	231,21	231,21
17	km of new railroads	liczba kilometrów nowych linii kolejowych														
18	km of TEN railroads	w tym w ramach TEN														
19	km of reconstructed railroads	liczba kilometrów zmodernizowanych linii kolejowych km zmodernizowanej sieci kolejowej														

Lp.	Wskaźnik		Jednostka	Priorytet	Początkowy punkt odniesienia	Ostateczny cel	2007 Realizacja	2008 Realizacja	2009 Realizacja	2010 Realizacja	2011 Realizacja	2012 Realizacja	2013 Realizacja	2014 Realizacja	2015 Realizacja	Ogółem Realizacja
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*
20	Value for timesavings in Euro/year stemming from new and reconstructed roads	wartość oszczędności czasu dla przewozu pasażerów i towaru wyrażona w euro/rocznie, uzyskanych dzięki budowie i modernizacji dróg Wartość oszczędności w czasie wynikających z budowy lub modernizacji infrastruktury drogowej wyrażona w euro/rok	Euro/rok	3	0	20 846 599	0	0	8 144 611,82	10 829 547,48	20 483 056,65	16 813 064,10	18 410 678,23	23 585 335,98	28 347 955,82	28 347 955,82
21	Value for timesavings in Euro/year stemming from new and reconstructed railroads	wartość oszczędności czasu dla przewozu pasażerów i towaru wyrażona w euro/rocznie, uzyskanych dzięki budowie i modernizacji linii kolejowych Wartość oszczędności w czasie wynikających z budowy lub modernizacji infrastruktury kolejowej wyrażona w euro/rok														
22	Additional population served with improved urban transport	dodatkowa liczba pasażerów obsłużonych przez usprawniony transport miejski - Liczba ludności dodatkowo obsługiwanej w związku z ulepszeniem komunikacji miejskiej	osoby/rok	3	0	1 533 000	0	0	0	0	1 217 321	1 217 321	1 217 321	1 266 018	1 540 806	1 540 806
23	Number of renevable energy projects	liczba projektów z zakresu energii odnawialnej Liczba projektów związanych z energią odnawialną	szt.	4	0	16	0	0	0	0	0	1	9	15	15	15
24	Additional capacity of revenable energy production	dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych (MW) Dodatkowe możliwości wytwarzania energii odnawialnej	szt.	4	0	4,25	0	0	0	0	0,26	0,91	2,47	5,95	8,18	8,18
25	Additional population served by water projects	liczba osób, która uzyskała dostęp do sieci wodociągowej Liczba ludności obsługiwanej dodatkowo w związku z projektami w zakresie sieci wodociągowej														
26	Additional population served by waste water projects	liczba osób podłączonych do systemu kanalizacji sanitarnej Liczba ludności obsługiwanej dodatkowo w związku z projektami w zakresie oczyszczania ścieków	osoby	4	0	14 000	0	0	1 923	4 129	12 528	18 270	25 748	27 454	31 904	31 904
27	Number of waste projects	liczba projektów gospodarowania odpadami Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami	szt.	4	0	3	0	0	0	0	0	3	6	7	7	7
28	Number of projects on improvment of air quality	liczba projektów służących poprawie jakości powietrza	szt.	4	0	41	0	0	0	3	12	17	31	45	53	53
29	Area rehabilited (km2)	powierzchnia terenów zrekultywowanych (km2)	km^2	4	0	0,01	0	0	0	0	0	0,05	0,08	0,15	0,15	0,15
30	Reduction greenhouse emissions (Co2 and equivalents, kt)	redukcja emisji gazów cieplarnianych (CO2 i ekwiwalentów, kt/rok)														
31	Number of risk prevention projects	liczba projektów (z zakresu zapobiegania zagrożeniom)	szt.	4	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2
32	Number of people benefiting from flood protection measures	liczba ludności objętej ochroną przeciwpowodziową Liczba osób korzystających ze środków ochrony przeciwpowodziowej	osoby	4	0	48 713	0	0	0	0	0	0	46 068	46 068	48 713	48 713
33	Number of people benefiting from forest protection and other protection measures	liczba ludności objętej ochroną przeciwpożarową lasów i innymi środkami ochrony														

Lp.	Wskaźnik		Jednostka	Priorytet	Początkowy punkt odniesienia	Ostateczny cel	2007 Realizacja	2008 Realizacja	2009 Realizacja	2010 Realizacja	2011 Realizacja	2012 Realizacja	2013 Realizacja	2014 Realizacja	2015 Realizacja	Ogółem Realizacja
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*
34	Number of tourism projects	liczba projektów (turystyka) Liczba projektów z branży turystycznej	**szt.**	**1**	**0**	**174**	**0**	**0**	**11**	**36**	**60**	**89**	**126**	**140**	**143**	**143**
35	Number of jobs created in tourism	liczba utworzonych miejsc pracy (turystyka)	**szt.(EPC)**	**1**	**0**	**896**	**0**	**0**	**35**	**154**	**299**	**494**	**669**	**899**	**943,73**	**943,73**
36	Number of education projects	liczba projektów (edukacja) - Liczba projektów edukacyjnych	**szt.**	**5**	**0**	**44**	**0**	**0**	**4**	**20**	**30**	**39**	**55**	**62**	**63**	**63**
37	Number of benefiting students	liczba korzystających studentów Liczba studentów-beneficjentów	**osoby/rok**	**5**	**0**	**24 798**	**0**	**0**	**0**	**6 774**	**7 095**	**23 938**	**24 770**	**24 962**	**25 221**	**25 221**
38	Number of health projects	liczba projektów (zdrowie) Liczba projektów prozdrowotnych	**szt.**	**5**	**0**	**37**	**0**	**0**	**10**	**24**	**33**	**35**	**38**	**37**	**37**	**37**
39	Number of projects ensuring sustainability and improving the attractiveness of towns and cities	liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój miast i miasteczek oraz zwiększający ich atrakcyjność	**szt.**	**6**	**0**	**30**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**	**12**	**27**	**30**	**30**	**30**
40	Number of projects seeking to promote business, entrepreneurship new technology	liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii Liczba projektów mających na celu promowanie przedsiębiorstw, przedsiębiorczości, nowych technologii	**szt.**	**6**	**0**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**3**	**3**	**3**	**3**
41	Number of projects offering services to promote equal opportunities and social inclusion for minorities and young people	liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych	**szt.**	**6**	**0**	**4**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3**	**6**	**14**	**15**	**15**	**15**
56	Number of inter-regiobnal co-operation projects	Liczba międzyregionalnych projektów współdziałania														

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK IX

Matryca instrumentów finansowych 2007-2013

Tabela 9. ***Matryca instrumentów finansowych dla Sprawozdania końcowego*** ***Załącznik IX***

Umowa nr RPOP.01.02.00-16-002/09 - Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych

No.	Required information/data Wymagane informacje/dane	Required format Wymagany format
Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund **Szablon 2: Operacje instrumentów inżynierii finansowej zrealizowane bez udziału funduszu powierniczego**		//////////////////////////////////////
II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **II. Opis i określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej na poziomie pośrednika finansowego wdrażających bez Funduszu Powierniczego (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**		//////////////////////////////////////
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business) **Instrument Inżynierii Finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Opolu Opole
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)? **Czy jest objęty art. 44 akapit pierwszy lit. a), b) lub c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006?**	//////////////////////////////////////
	(a) financial engineering instruments for enterprises **a) instrumenty inżynierii finansowej dla przedsiębiorstw**	radio button X ⊙ ⊙ **przycisk opcji**
	(b) urban development funds **b) fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich**	
	(c) funds or other incentive schemes providing loans, guarantees for repayable investments, or equivalent instruments, for energy efficiency and use of renewable energy in buildings, including in existing housing **c) fundusze lub inne systemy zachęt zapewniające pożyczki, gwarancje dla inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi lub równoważne instrumenty dotyczące efektywności energetycznej i wykorzystania energii odnawialnej w budynkach, w tym w istniejącym budownictwie mieszkaniowym**	
II.3	Type of financial product offered by the financial engineering instrument to the final recipients **Rodzaj produktu finansowego oferowanego przez instrument inżynierii finansowej odbiorcom końcowym**	//////////////////////////////////////
II.3.1	equity **kapitał własny**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.2	loan **pożyczka**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.3	guarantee **gwarancja**	clicking box X **pole wyboru**
II.3.4	other product (interest rate subsidies, guarantee fee subsidies and equivalent measures) **Inny produkt (dotacje na spłatę odsetek, dotacje na opłaty gwarancyjne i równoważne środki)**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.4	Financial engineering instrument manager (name and registered place of business) **Podmiot zarządzający instrumentem inżynierii finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Opolu ul. Kołłątaja 11/28 45-064 Opole
II.7	**Legal status of the financial engineering instrument** **Status prawny instrumentu inżynierii finansowej**	//////////////////////////////////////
	independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders **niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umów między współfinansującymi partnerami lub udziałowcami**	radio button X ⊙ **przycisk opcji**
	separate block of finance within a financial institution **wydzielona jednostka finansowa w ramach instytucji finansowej**	
II.6	Date of signature of funding agreement with Managing Authority **Data podpisania umowy o finansowaniu z instytucją zarządzającą**	09/12/2009
III. Operational Programme contributions paid to the financial engineering instrument (Article 67(2)(j)(iii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **III. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony na rzecz instrumentu inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**		//////////////////////////////////////
III.2	Operational Programme contributions paid to the specific fund **Wkład z Pragramu Operacyjnego wpłacony do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1	Amounts of assistance from the Structural Funds paid to the specific fund **Kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych wpłacona do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1.1*	ERDF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFRR zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	2 401 825
III.2.1.2	ERDF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFRR wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	2 401 825
III.2.1.3*	ESF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFS zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.1.4	ESF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFS wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2	Amounts of national co-financing paid to the specific fund **Kwoty z krajowych środków współfinansowania wpłaconych na rzecz funduszu powierniczego**	//////////////////////////////////////
III.2.2.1*	National public co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.2	National public co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania wpłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2.3*	National private co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowanie z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.4	National private co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania wypłacone na rzecz danego pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.3	Other ERDF or ESF Operational Programme(s) providing contributions to the specific fund **Wkład EFRR lub EFS do pośrednika finansowego z innego Programu Operacyjnego**	radio button ⊙ X **przycisk opcji**
III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR) **Inny wkład na rzecz danego pośrednika finansowego dokonany poza programem operacyjnym (w EUR)**	0
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR) **Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w rozumieniu art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) (w EUR)**	48 037
III.5	**Additional information for the final report on implementation** **Dodatkowa informacja w sprawozdaniu końcowym z wdrożenia**	
III.5.1	Withdrawals of programme resources from FEIs (in EUR) **Środki programu wycofane z FEI (w Euro)**	0
III.5.2	Amount of capitalised interest rate subsidies and guarantee fee subsidies **Kwota dopłat na spłatę kapitalizacji odsetek i dopłaty na opłaty gwarancyjne**	0
III.5.3	Interest generated by payments from the programme and attributable to the Structural Funds (in EUR): **Odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu w ramach funduszy strukturalnych (w Euro):**	2 519
III.5.3.1	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds and invested in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i przeznaczonych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	2 519
III.5.3.2	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds, not used in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i niewykorzystanych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	0
III.5.4	Value of legacy resources (residual funds and value of investments and participations recorded before the submission of closure documents) attributable to ERDF/ESF resources **Wartość netto pozostałych środków (środków rezydualnych, inwestycji i udziałów zarejestrowanych przed złożeniem sprawozdania zamknięcia) EFRR / EFS**	2 256 775
III.5.5	The date of winding up (as envisaged in the funding agreement) **Data wycofania (zgodnie z umową o finansowaniu)**	31/03/2018
IV. Operational Programme contributions paid by financial engineering instrument(s) to final recipients (Article 67(2)(j)(iv) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **IV. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony przez instrument inżynierii finansowej do odbiorców końcowych (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**		//////////////////////////////////////
IV.1	**Operational Programme contributions paid to final recipients in loans** **Wkład z Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie pożyczki**	//////////////////////////////////////

IV.1.1	Name of loan product **Nazwa produktu pożyczkowego**	**nie dotyczy**
IV.1.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//
IV.1.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.1.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.1.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.1.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.1.3*	Number of loan contracts signed with final recipients **Liczba umów o pożyczkę podpisanych z odbiorcami końcowymi**	**nie dotyczy**
IV.1.4*	Total value of loans committed in contracts signed with final recipients (in EUR) **Całkowita wartość pożyczek zadeklarowana w umowach podpisanych z odbiorcami końcowymi (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.1.4.1*	out of which Operational Programme contributions **w tym wkład z programu operacyjnego**	**nie dotyczy**
IV.1.5	Amounts of Operational Programme contributions paid to final recipients in loans (in EUR) **Kwota z Programu Operacyjnego wpłacona odbiorcom końcowym w formie pożyczki (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.1.5.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.1.6	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this loan product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym dany produkt pożyczkowy**	**nie dotyczy**
IV.2	**Operational Programme contributions paid to final recipients in guarantees** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie gwarancji**	//
IV.2.1	Name of guarantee product **Nazwa produktu gwarancji**	gwarancja
IV.2.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	**79**
IV.2.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	0
IV.2.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**79**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**60**
IV.2.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**0**
IV.2.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**0**
IV.2.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**0**
IV.2.3*	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts signed with final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby zawartych umów o gwarancje z Odbiorcami Końcowymi (w EUR)**	2 353 788
IV.2.4	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts for loans paid to final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby umów o gwarancje dla wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym**	2 353 788
IV.2.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	2 353 788
IV.2.5*	Number of loans paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed with final recipients **Liczba pożyczek wypłaconych odbiorcom końcowym w odniesieniu do zawartych umów gwarancji z odbiorcami końcowymi.**	**79**
IV.2.6	Amount of loans actually paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed (in EUR) **Kwota wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym dzięki zawartym umowom gwarancji (w EUR)**	4 930 039
IV.2.7	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this guarantee product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotową gwarancję**	09/12/2009
IV.3	**Operational Programme contributions paid to final recipients in equity/venture capital** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w ramach kapitału własnego / kapitału podwyższonego ryzyka**	//
IV.3.1	Name of equity/venture capital product **Nazwa produktu wkładu własnego / kapitału wysokiego ryzyka**	**nie dotyczy**
IV.3.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//
IV.3.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.3*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.3.2.4*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.3.3*	Number of equity/venture capital investments made in line with agreements signed between Managing authority and specific (equity/venture capital) fund **Liczba wejść z wkładem własnym / kapitałem podwyższonego ryzyka zgodnie z zawartymi umowami między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym.**	**nie dotyczy**
IV.3.4	Amounts of Operational Programme contributions paid to investments made in line with agreements (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona na inwestycje kapitałowe zgodnie z zawartymi umowami (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.3.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.3.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this equity/venture capital product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy kapitał**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.4	**Operational Programme contributions paid to final recipients in other financial products** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie innych produktów finansowycł**	//
IV.4.1	Name of other financial product **Nazwa innego produktu finansowego**	**nie dotyczy**
IV.4.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//
IV.4.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.4.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.4.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.4.3	Amounts of Operational Programme contributions paid to the final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona ostatecznemu odbiorcy (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.4.3.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**

IV.4.4*	Number of other financial products provided to final recipients **Liczba innych produktów finansowych udostępnionych odbiorcom końcowym**	**nie dotyczy**
IV.4.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this (other) financial product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy produkt finansowy**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.5	**Indicators** **Wskaźniki**	//
IV.5.1*	Number of jobs created **Liczba utworzonych miejsc pracy**	**152**
IV.5.2*	Total amount of other contributions, outside ERDF or ESF mobilised at the level of final recipients (in EUR) **Łączna wartość środków poza EFRR lub EFS wykorzystanych na poziomie ostatecznych beneficjentów (w Euro)**	0

No.	Required information/data Wymagane informacje/dane	Required format Wymagany format
Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund **Szablon 2: Operacje instrumentów inżynierii finansowej zrealizowane bez udziału funduszu powierniczego**		//////////////////////////////////////
II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **II. Opis i określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej na poziomie pośrednika finansowego wdrażających bez Funduszu Powierniczego (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**		//////////////////////////////////////
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business) **Instrument Inżynierii Finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu 45-018 Opole
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)? **Czy jest objęty art. 44 akapit pierwszy lit. a), b) lub c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006?**	//////////////////////////////////////
	(a) financial engineering instruments for enterprises **a) instrumenty inżynierii finansowej dla przedsiębiorstw**	radio button X ⊙ ⊙ **przycisk opcji**
	(b) urban development funds **b) fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich**	
	(c) funds or other incentive schemes providing loans, guarantees for repayable investments, or equivalent instruments, for energy efficiency and use of renewable energy in buildings, including in existing housing **c) fundusze lub inne systemy zachęt zapewniające pożyczki, gwarancje dla inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi lub równoważne instrumenty dotyczące efektywności energetycznej i wykorzystania energii odnawialnej w budynkach, w tym w istniejącym budownictwie mieszkaniowym**	
II.3	Type of financial product offered by the financial engineering instrument to the final recipients **Rodzaj produktu finansowego oferowanego przez instrument inżynierii finansowej odbiorcom końcowym**	//////////////////////////////////////
II.3.1	equity **kapitał własny**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.2	loan **pożyczka**	clicking box X **pole wyboru**
II.3.3	guarantee **gwarancja**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.4	other product (interest rate subsidies, guarantee fee subsidies and equivalent measures) **Inny produkt (dotacje na spłatę odsetek, dotacje na opłaty gwarancyjne i równoważne środki)**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.4	Financial engineering instrument manager (name and registered place of business) **Podmiot zarządzający instrumentem inżynierii finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu ul. Krakowska 53 45-064 Opole
II.7	**Legal status of the financial engineering instrument** **Status prawny instrumentu inżynierii finansowej**	//////////////////////////////////////
	independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders **niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umów między współfinansującymi partnerami lub udziałowcami**	radio button X ⊙ **przycisk opcji**
	separate block of finance within a financial institution **wydzielona jednostka finansowa w ramach instytucji finansowej**	
II.6	Date of signature of funding agreement with Managing Authority **Data podpisania umowy o finansowaniu z instytucją zarządzającą**	09/12/2009
III. Operational Programme contributions paid to the financial engineering instrument (Article 67(2)(j)(iii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **III. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony na rzecz instrumentu inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**		//////////////////////////////////////
III.2	Operational Programme contributions paid to the specific fund **Wkład z Pragramu Operacyjnego wpłacony do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1	Amounts of assistance from the Structural Funds paid to the specific fund **Kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych wpłacona do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1.1*	ERDF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFRR zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	5 524 198
III.2.1.2	ERDF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFRR wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	5 524 198
III.2.1.3*	ESF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFS zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.1.4	ESF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFS wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2	Amounts of national co-financing paid to the specific fund **Kwoty z krajowych środków współfinansowania wpłaconych na rzecz funduszu powierniczego**	//////////////////////////////////////
III.2.2.1*	National public co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.2	National public co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania wpłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2.3*	National private co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowanie z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.4	National private co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania wypłacone na rzecz danego pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.3	Other ERDF or ESF Operational Programme(s) providing contributions to the specific fund **Wkład EFRR lub EFS do pośrednika finansowego z innego Programu Operacyjnego**	radio button ⊙ X **przycisk opcji**
III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR) **Inny wkład na rzecz danego pośrednika finansowego dokonany poza programem operacyjnym (w EUR)**	0
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR) **Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w rozumieniu art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) (w EUR)**	165 411
III.5	**Additional information for the final report on implementation** **Dodatkowa informacja w sprawozdaniu końcowym z wdrożenia**	-
III.5.1	Withdrawals of programme resources from FEIs (in EUR) **Środki programu wycofane z FEI (w Euro)**	0
III.5.2	Amount of capitalised interest rate subsidies and guarantee fee subsidies **Kwota dopłat na spłatę kapitalizacji odsetek i dopłaty na opłaty gwarancyjne**	0
III.5.3	Interest generated by payments from the programme and attributable to the Structural Funds (in EUR): **Odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu w ramach funduszy strukturalnych (w Euro):**	396 301
III.5.3.1	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds and invested in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i przeznaczonych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	396 301
III.5.3.2	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds, not used in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i niewykorzystanych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	0
III.5.4	Value of legacy resources (residual funds and value of investments and participations recorded before the submission of closure documents) attributable to ERDF/ESF resources **Wartość netto pozostałych środków (środków rezydualnych, inwestycji i udziałów zarejestrowanych przed złożeniem sprawozdania zamknięcia) EFRR / EFS**	5 701 915
III.5.5	The date of winding up (as envisaged in the funding agreement) **Data wycofania (zgodnie z umową o finansowaniu)**	30/11/2019
IV. Operational Programme contributions paid by financial engineering instrument(s) to final recipients (Article 67(2)(j)(iv) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **IV. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony przez instrument inżynierii finansowej do odbiorców końcowych (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**		//////////////////////////////////////
IV.1	**Operational Programme contributions paid to final recipients in loans** **Wkład z Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie pożyczki**	//////////////////////////////////////
IV.1.1	Name of loan product **Nazwa produktu pożyczkowego**	**pożyczka**
IV.1.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	**119**
IV.1.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	0
IV.1.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**119**

IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**84**
IV.1.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**0**
IV.1.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**0**
IV.1.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**0**
IV.1.3*	Number of loan contracts signed with final recipients **Liczba umów o pożyczkę podpisanych z odbiorcami końcowymi**	**119**
IV.1.4*	Total value of loans committed in contracts signed with final recipients (in EUR) **Całkowita wartość pożyczek zadeklarowana w umowach podpisanych z odbiorcami końcowymi (w EUR)**	5 358 787
IV.1.4.1*	out of which Operational Programme contributions **w tym wkład z programu operacyjnego**	5 358 787
IV.1.5	Amounts of Operational Programme contributions paid to final recipients in loans (in EUR) **Kwota z Programu Operacyjnego wpłacona odbiorcom końcowym w formie pożyczki (w EUR)**	5 358 787
IV.1.5.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	5 358 787
IV.1.6	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this loan product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym dany produkt pożyczkowy**	09/12/2009
IV.2	**Operational Programme contributions paid to final recipients in guarantees** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie gwarancji**	//
IV.2.1	Name of guarantee product **Nazwa produktu gwarancji**	**nie dotyczy**
IV.2.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//
IV.2.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.2.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.2.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.2.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.2.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.2.3*	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts signed with final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby zawartych umów o gwarancje z Odbiorcami Końcowymi (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.4	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts for loans paid to final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby umów o gwarancje dla wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym**	**nie dotyczy**
IV.2.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.5*	Number of loans paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed with final recipients **Liczba pożyczek wypłaconych odbiorcom końcowym w odniesieniu do zawartych umów gwarancji z odbiorcami końcowymi.**	**nie dotyczy**
IV.2.6	Amount of loans actually paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed (in EUR) **Kwota wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym dzięki zawartym umowom gwarancji (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.7	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this guarantee product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotową gwarancję**	**nie dotyczy**
IV.3	**Operational Programme contributions paid to final recipients in equity/venture capital** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w ramach kapitału własnego / kapitału podwyższonego ryzyka**	//
IV.3.1	Name of equity/venture capital product **Nazwa produktu wkładu własnego / kapitału wysokiego ryzyka**	**nie dotyczy**
IV.3.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//
IV.3.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.3*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.3.2.4*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.3.3*	Number of equity/venture capital investments made in line with agreements signed between Managing authority and specific (equity/venture capital) fund **Liczba wejść z wkładem własnym / kapitałem podwyższonego ryzyka zgodnie z zawartymi umowami między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym.**	**nie dotyczy**
IV.3.4	Amounts of Operational Programme contributions paid to investments made in line with agreements (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona na inwestycje kapitałowe zgodnie z zawartymi umowami (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.3.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	number (amount) **liczba (kwota)**
IV.3.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this equity/venture capital product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy kapitał**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.4	**Operational Programme contributions paid to final recipients in other financial products** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie innych produktów finansowych**	//
IV.4.1	Name of other financial product **Nazwa innego produktu finansowego**	**nie dotyczy**
IV.4.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//
IV.4.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.4.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.4.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.4.3	Amounts of Operational Programme contributions paid to the final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona ostatecznemu odbiorcy (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.4.3.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.4.4*	Number of other financial products provided to final recipients **Liczba innych produktów finansowych udostępnionych odbiorcom końcowym**	**nie dotyczy**
IV.4.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this (other) financial product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy produkt finansowy**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.5	**Indicators** **Wskaźniki**	//
IV.5.1*	Number of jobs created **Liczba utworzonych miejsc pracy**	**88**
IV.5.2*	Total amount of other contributions, outside ERDF or ESF mobilised at the level of final recipients (in EUR) **Łączna wartość środków poza EFRR lub EFS wykorzystanych na poziomie ostatecznych beneficjentów (w Euro)**	0

No.	Required information/data Wymagane informacje/dane	Required format Wymagany format
Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund **Szablon 2: Operacje instrumentów inżynierii finansowej zrealizowane bez udziału funduszu powierniczego**		//////////////////////////////////////
II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **II. Opis i określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej na poziomie pośrednika finansowego wdrażających bez Funduszu Powierniczego (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**		//////////////////////////////////////
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business) **Instrument Inżynierii Finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Fundacja Rozwoju Śląska Opole
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)? **Czy jest objęty art. 44 akapit pierwszy lit. a), b) lub c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006?**	//////////////////////////////////////
	(a) financial engineering instruments for enterprises **a) instrumenty inżynierii finansowej dla przedsiębiorstw**	radio button X ⊙ ⊙ **przycisk opcji**
	(b) urban development funds **b) fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich**	
	(c) funds or other incentive schemes providing loans, guarantees for repayable investments, or equivalent instruments, for energy efficiency and use of renewable energy in buildings, including in existing housing **c) fundusze lub inne systemy zachęt zapewniające pożyczki, gwarancje dla inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi lub równoważne instrumenty dotyczące efektywności energetycznej i wykorzystania energii odnawialnej w budynkach, w tym w istniejącym budownictwie mieszkaniowym**	
II.3	Type of financial product offered by the financial engineering instrument to the final recipients **Rodzaj produktu finansowego oferowanego przez instrument inżynierii finansowej odbiorcom końcowym**	//////////////////////////////////////
II.3.1	equity **kapitał własny**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.2	loan **pożyczka**	clicking box X **pole wyboru**
II.3.3	guarantee **gwarancja**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.4	other product (interest rate subsidies, guarantee fee subsidies and equivalent measures) **Inny produkt (dotacje na spłatę odsetek, dotacje na opłaty gwarancyjne i równoważne środki)**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.4	Financial engineering instrument manager (name and registered place of business) **Podmiot zarządzający instrumentem inżynierii finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Fundacja Rozwoju Śląska ul. Słowackiego 10 45-364 Opole
II.7	**Legal status of the financial engineering instrument** **Status prawny instrumentu inżynierii finansowej**	//////////////////////////////////////
	independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders **niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umów między współfinansującymi partnerami lub udziałowcami**	radio button X ⊙ **przycisk opcji**
	separate block of finance within a financial institution **wydzielona jednostka finansowa w ramach instytucji finansowej**	
II.6	Date of signature of funding agreement with Managing Authority **Data podpisania umowy o finansowaniu z instytucją zarządzającą**	09/12/2009
III. Operational Programme contributions paid to the financial engineering instrument (Article 67(2)(j)(iii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **III. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony na rzecz instrumentu inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**		//////////////////////////////////////
III.2	Operational Programme contributions paid to the specific fund **Wkład z Pragramu Operacyjnego wpłacony do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1	Amounts of assistance from the Structural Funds paid to the specific fund **Kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych wpłacona do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1.1*	ERDF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFRR zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	5 656 248
III.2.1.2	ERDF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFRR wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	5 656 248
III.2.1.3*	ESF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFS zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.1.4	ESF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFS wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2	Amounts of national co-financing paid to the specific fund **Kwoty z krajowych środków współfinansowania wpłaconych na rzecz funduszu powierniczego**	//////////////////////////////////////
III.2.2.1*	National public co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.2	National public co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania wpłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2.3*	National private co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowanie z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.4	National private co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania wypłacone na rzecz danego pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.3	Other ERDF or ESF Operational Programme(s) providing contributions to the specific fund **Wkład EFRR lub EFS do pośrednika finansowego z innego Programu Operacyjnego**	radio button ⊙ X **przycisk opcji**
III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR) **Inny wkład na rzecz danego pośrednika finansowego dokonany poza programem operacyjnym (w EUR)**	0
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR) **Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w rozumieniu art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) (w EUR)**	188 746
III.5	**Additional information for the final report on implementation** **Dodatkowa informacja w sprawozdaniu końcowym z wdrożenia**	-
III.5.1	Withdrawals of programme resources from FEIs (in EUR) **Środki programu wycofane z FEI (w Euro)**	0
III.5.2	Amount of capitalised interest rate subsidies and guarantee fee subsidies **Kwota dopłat na spłatę kapitalizacji odsetek i dopłaty na opłaty gwarancyjne**	0
III.5.3	Interest generated by payments from the programme and attributable to the Structural Funds (in EUR): **Odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu w ramach funduszy strukturalnych (w Euro):**	750 537
III.5.3.1	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds and invested in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i przeznaczonych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	750 537
III.5.3.2	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds, not used in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i niewykorzystanych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	0
III.5.4	Value of legacy resources (residual funds and value of investments and participations recorded before the submission of closure documents) attributable to ERDF/ESF resources **Wartość netto pozostałych środków (środków rezydualnych, inwestycji i udziałów zarejestrowanych przed złożeniem sprawozdania zamknięcia) EFRR / EFS**	6 218 039
III.5.5	The date of winding up (as envisaged in the funding agreement) **Data wycofania (zgodnie z umową o finansowaniu)**	31/12/2026
IV. Operational Programme contributions paid by financial engineering instrument(s) to final recipients (Article 67(2)(j)(iv) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **IV. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony przez instrument inżynierii finansowej do odbiorców końcowych (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**		//////////////////////////////////////
IV.1	**Operational Programme contributions paid to final recipients in loans** **Wkład z Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie pożyczki**	//////////////////////////////////////
IV.1.1	Name of loan product **Nazwa produktu pożyczkowego**	**pożyczka**
IV.1.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	**171**
IV.1.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	0
IV.1.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**171**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**136**

IV.1.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**0**
IV.1.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**0**
IV.1.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**0**
IV.1.3*	Number of loan contracts signed with final recipients **Liczba umów o pożyczkę podpisanych z odbiorcami końcowymi**	**171**
IV.1.4*	Total value of loans committed in contracts signed with final recipients (in EUR) **Całkowita wartość pożyczek zadeklarowana w umowach podpisanych z odbiorcami końcowymi (w EUR)**	5 467 502
IV.1.4.1*	out of which Operational Programme contributions **w tym wkład z programu operacyjnego**	5 467 502
IV.1.5	Amounts of Operational Programme contributions paid to final recipients in loans (in EUR) **Kwota z Programu Operacyjnego wpłacona odbiorcom końcowym w formie pożyczki (w EUR)**	5 467 502
IV.1.5.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	5 467 502
IV.1.6	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this loan product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym dany produkt pożyczkowy**	09/12/2009
IV.2	**Operational Programme contributions paid to final recipients in guarantees** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie gwarancji**	//////////////////////////////////////
IV.2.1	Name of guarantee product **Nazwa produktu gwarancji**	**nie dotyczy**
IV.2.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//////////////////////////////////////
IV.2.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.2.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.2.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.2.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.2.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.2.3*	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts signed with final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby zawartych umów o gwarancje z Odbiorcami Końcowymi (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.4	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts for loans paid to final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby umów o gwarancje dla wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym**	**nie dotyczy**
IV.2.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.5*	Number of loans paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed with final recipients **Liczba pożyczek wypłaconych odbiorcom końcowym w odniesieniu do zawartych umów gwarancji z odbiorcami końcowymi.**	**nie dotyczy**
IV.2.6	Amount of loans actually paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed (in EUR) **Kwota wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym dzięki zawartym umowom gwarancji (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.7	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this guarantee product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotową gwarancję**	**nie dotyczy**
IV.3	**Operational Programme contributions paid to final recipients in equity/venture capital** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w ramach kapitału własnego / kapitału podwyższonego ryzyka**	//////////////////////////////////////
IV.3.1	Name of equity/venture capital product **Nazwa produktu wkładu własnego / kapitału wysokiego ryzyka**	**nie dotyczy**
IV.3.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//////////////////////////////////////
IV.3.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.3*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.3.2.4*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.3.3*	Number of equity/venture capital investments made in line with agreements signed between Managing authority and specific (equity/venture capital) fund **Liczba wejść z wkładem własnym / kapitałem podwyższonego ryzyka zgodnie z zawartymi umowami między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym.**	**nie dotyczy**
IV.3.4	Amounts of Operational Programme contributions paid to investments made in line with agreements (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona na inwestycje kapitałowe zgodnie z zawartymi umowami (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.3.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	number (amount) **liczba (kwota)**
IV.3.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this equity/venture capital product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy kapitał**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.4	**Operational Programme contributions paid to final recipients in other financial products** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie innych produktów finansowych**	//////////////////////////////////////
IV.4.1	Name of other financial product **Nazwa innego produktu finansowego**	**nie dotyczy**
IV.4.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//////////////////////////////////////
IV.4.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.4.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.4.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.4.3	Amounts of Operational Programme contributions paid to the final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona ostatecznemu odbiorcy (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.4.3.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.4.4*	Number of other financial products provided to final recipients **Liczba innych produktów finansowych udostępnionych odbiorcom końcowym**	**nie dotyczy**
IV.4.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this (other) financial product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy produkt finansowy**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.5	**Indicators** **Wskaźniki**	//////////////////////////////////////
IV.5.1*	Number of jobs created **Liczba utworzonych miejsc pracy**	**154**
IV.5.2*	Total amount of other contributions, outside ERDF or ESF mobilised at the level of final recipients (in EUR) **Łączna wartość środków poza EFRR lub EFS wykorzystanych na poziomie ostatecznych beneficjentów (w Euro)**	0

No.	Required information/data Wymagane informacje/dane	Required format Wymagany format
	Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund **Szablon 2: Operacje instrumentów inżynierii finansowej zrealizowane bez udziału funduszu powierniczego**	//////////////////////////////////////
	II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **II. Opis i określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej na poziomie pośrednika finansowego wdrażających bez Funduszu Powierniczego (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**	//////////////////////////////////////
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business) **Instrument Inżynierii Finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Fundacja Rozwoju Śląska Opole
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)? **Czy jest objęty art. 44 akapit pierwszy lit. a), b) lub c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006?**	//////////////////////////////////////
	(a) financial engineering instruments for enterprises **a) instrumenty inżynierii finansowej dla przedsiębiorstw**	radio button X ⊙ ⊙ **przycisk opcji**
	(b) urban development funds **b) fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich**	
	(c) funds or other incentive schemes providing loans, guarantees for repayable investments, or equivalent instruments, for energy efficiency and use of renewable energy in buildings, including in existing housing **c) fundusze lub inne systemy zachęt zapewniające pożyczki, gwarancje dla inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi lub równoważne instrumenty dotyczące efektywności energetycznej i wykorzystania energii odnawialnej w budynkach, w tym w istniejącym budownictwie mieszkaniowym**	
II.3	Type of financial product offered by the financial engineering instrument to the final recipients **Rodzaj produktu finansowego oferowanego przez instrument inżynierii finansowej odbiorcom końcowym**	//////////////////////////////////////
II.3.1	equity **kapitał własny**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.2	loan **pożyczka**	clicking box X **pole wyboru**
II.3.3	guarantee **gwarancja**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.4	other product (interest rate subsidies, guarantee fee subsidies and equivalent measures) **Inny produkt (dotacje na spłatę odsetek, dotacje na opłaty gwarancyjne i równoważne środki)**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.4	Financial engineering instrument manager (name and registered place of business) **Podmiot zarządzający instrumentem inżynierii finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Fundacja Rozwoju Śląska ul. Słowackiego 10 45-364 Opole
II.7	**Legal status of the financial engineering instrument** **Status prawny instrumentu inżynierii finansowej**	//////////////////////////////////////
	independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders **niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umów między współfinansującymi partnerami lub udziałowcami**	radio button X ⊙ **przycisk opcji**
	separate block of finance within a financial institution **wydzielona jednostka finansowa w ramach instytucji finansowej**	
II.6	Date of signature of funding agreement with Managing Authority **Data podpisania umowy o finansowaniu z instytucją zarządzającą**	06/09/2010
	III. Operational Programme contributions paid to the financial engineering instrument (Article 67(2)(j)(iii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **III. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony na rzecz instrumentu inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**	//////////////////////////////////////
III.2	Operational Programme contributions paid to the specific fund **Wkład z Pragramu Operacyjnego wpłacony do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1	Amounts of assistance from the Structural Funds paid to the specific fund **Kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych wpłacona do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1.1*	ERDF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFRR zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	5 044 645
III.2.1.2	ERDF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFRR wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	5 044 645
III.2.1.3*	ESF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFS zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.1.4	ESF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFS wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2	Amounts of national co-financing paid to the specific fund **Kwoty z krajowych środków współfinansowania wpłaconych na rzecz funduszu powierniczego**	//////////////////////////////////////
III.2.2.1*	National public co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.2	National public co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania wpłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2.3*	National private co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowanie z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.4	National private co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania wypłacone na rzecz danego pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.3	Other ERDF or ESF Operational Programme(s) providing contributions to the specific fund **Wkład EFRR lub EFS do pośrednika finansowego z innego Programu Operacyjnego**	radio button ⊙ X **przycisk opcji**
III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR) **Inny wkład na rzecz danego pośrednika finansowego dokonany poza programem operacyjnym (w EUR)**	0
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR) **Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w rozumieniu art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) (w EUR)**	151 339
III.5	**Additional information for the final report on implementation** **Dodatkowa informacja w sprawozdaniu końcowym z wdrożenia**	-
III.5.1	Withdrawals of programme resources from FEIs (in EUR) **Środki programu wycofane z FEI (w Euro)**	0
III.5.2	Amount of capitalised interest rate subsidies and guarantee fee subsidies **Kwota dopłat na spłatę kapitalizacji odsetek i dopłaty na opłaty gwarancyjne**	0
III.5.3	Interest generated by payments from the programme and attributable to the Structural Funds (in EUR): **Odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu w ramach funduszy strukturalnych (w Euro):**	686 786
III.5.3.1	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds and invested in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i przeznaczonych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	686 786
III.5.3.2	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds, not used in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i niewykorzystanych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	0
III.5.4	Value of legacy resources (residual funds and value of investments and participations recorded before the submission of closure documents) attributable to ERDF/ESF resources **Wartość netto pozostałych środków (środków rezydualnych, inwestycji i udziałów zarejestrowanych przed złożeniem sprawozdania zamknięcia) EFRR / EFS**	5 580 092
III.5.5	The date of winding up (as envisaged in the funding agreement) **Data wycofania (zgodnie z umową o finansowaniu)**	31/12/2026
	IV. Operational Programme contributions paid by financial engineering instrument(s) to final recipients (Article 67(2)(j)(iv) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **IV. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony przez instrument inżynierii finansowej do odbiorców końcowych (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**	//////////////////////////////////////
IV.1	**Operational Programme contributions paid to final recipients in loans** **Wkład z Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie pożyczki**	//////////////////////////////////////
IV.1.1	Name of loan product **Nazwa produktu pożyczkowego**	**pożyczka**
IV.1.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	**95**
IV.1.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	0

IV.1.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**95**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**74**
IV.1.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**0**
IV.1.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**0**
IV.1.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**0**
IV.1.3*	Number of loan contracts signed with final recipients **Liczba umów o pożyczkę podpisanych z odbiorcami końcowymi**	**95**
IV.1.4*	Total value of loans committed in contracts signed with final recipients (in EUR) **Całkowita wartość pożyczek zadeklarowana w umowach podpisanych z odbiorcami końcowymi (w EUR)**	4 893 306
IV.1.4.1*	out of which Operational Programme contributions **w tym wkład z programu operacyjnego**	4 893 306
IV.1.5	Amounts of Operational Programme contributions paid to final recipients in loans (in EUR) **Kwota z Programu Operacyjnego wpłacona odbiorcom końcowym w formie pożyczki (w EUR)**	4 893 306
IV.1.5.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	4 893 306
IV.1.6	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this loan product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym dany produkt pożyczkowy**	06/09/2010
IV.2	**Operational Programme contributions paid to final recipients in guarantees** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie gwarancji**	//
IV.2.1	Name of guarantee product **Nazwa produktu gwarancji**	**nie dotyczy**
IV.2.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//
IV.2.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.2.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.2.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.2.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.2.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.2.3*	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts signed with final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby zawartych umów o gwarancje z Odbiorcami Końcowymi (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.4	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts for loans paid to final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby umów o gwarancje dla wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym**	**nie dotyczy**
IV.2.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.5*	Number of loans paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed with final recipients **Liczba pożyczek wypłaconych odbiorcom końcowym w odniesieniu do zawartych umów gwarancji z odbiorcami końcowymi.**	**nie dotyczy**
IV.2.6	Amount of loans actually paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed (in EUR) **Kwota wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym dzięki zawartym umowom gwarancji (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.7	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this guarantee product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotową gwarancję**	**nie dotyczy**
IV.3	**Operational Programme contributions paid to final recipients in equity/venture capital** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w ramach kapitału własnego / kapitału podwyższonego ryzyka**	//
IV.3.1	Name of equity/venture capital product **Nazwa produktu wkładu własnego / kapitału wysokiego ryzyka**	**nie dotyczy**
IV.3.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//
IV.3.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.3*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.3.2.4*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.3.3*	Number of equity/venture capital investments made in line with agreements signed between Managing authority and specific (equity/venture capital) fund **Liczba wejść z wkładem własnym / kapitałem podwyższonego ryzyka zgodnie z zawartymi umowami między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym.**	**nie dotyczy**
IV.3.4	Amounts of Operational Programme contributions paid to investments made in line with agreements (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona na inwestycje kapitałowe zgodnie z zawartymi umowami (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.3.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	number (amount) **liczba (kwota)**
IV.3.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this equity/venture capital product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy kapitał**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.4	**Operational Programme contributions paid to final recipients in other financial products** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie innych produktów finansowych**	//
IV.4.1	Name of other financial product **Nazwa innego produktu finansowego**	**nie dotyczy**
IV.4.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//
IV.4.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.4.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.4.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.4.3	Amounts of Operational Programme contributions paid to the final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona ostatecznemu odbiorcy (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.4.3.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.4.4*	Number of other financial products provided to final recipients **Liczba innych produktów finansowych udostępnionych odbiorcom końcowym**	**nie dotyczy**
IV.4.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this (other) financial product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy produkt finansowy**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.5	**Indicators** **Wskaźniki**	//
IV.5.1*	Number of jobs created **Liczba utworzonych miejsc pracy**	**123**
IV.5.2*	Total amount of other contributions, outside ERDF or ESF mobilised at the level of final recipients (in EUR) **Łączna wartość środków poza EFRR lub EFS wykorzystanych na poziomie ostatecznych beneficjentów (w Euro)**	0

No.	Required information/data Wymagane informacje/dane	Required format Wymagany format
	Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund **Szablon 2: Operacje instrumentów inżynierii finansowej zrealizowane bez udziału funduszu powierniczego**	//////////////////////////////////////
	II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **II. Opis i określenie podmiotów wdrażających dany instrument inżynierii finansowej na poziomie pośrednika finansowego wdrażających bez Funduszu Powierniczego (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**	//////////////////////////////////////
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business) **Instrument Inżynierii Finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Fundacja Rozwoju Śląska Opole
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)? **Czy jest objęty art. 44 akapit pierwszy lit. a), b) lub c) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006?**	//////////////////////////////////////
	(a) financial engineering instruments for enterprises **a) instrumenty inżynierii finansowej dla przedsiębiorstw**	radio button X ⊙ ⊙ **przycisk opcji**
	(b) urban development funds **b) fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich**	
	(c) funds or other incentive schemes providing loans, guarantees for repayable investments, or equivalent instruments, for energy efficiency and use of renewable energy in buildings, including in existing housing **c) fundusze lub inne systemy zachęt zapewniające pożyczki, gwarancje dla inwestycji dotyczących wsparcia podlegającego zwrotowi lub równoważne instrumenty dotyczące efektywności energetycznej i wykorzystania energii odnawialnej w budynkach, w tym w istniejącym budownictwie mieszkaniowym**	
II.3	Type of financial product offered by the financial engineering instrument to the final recipients **Rodzaj produktu finansowego oferowanego przez instrument inżynierii finansowej odbiorcom końcowym**	//////////////////////////////////////
II.3.1	equity **kapitał własny**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.2	loan **pożyczka**	clicking box X **pole wyboru**
II.3.3	guarantee **gwarancja**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.3.4	other product (interest rate subsidies, guarantee fee subsidies and equivalent measures) **Inny produkt (dotacje na spłatę odsetek, dotacje na opłaty gwarancyjne i równoważne środki)**	clicking box ❑ **pole wyboru**
II.4	Financial engineering instrument manager (name and registered place of business) **Podmiot zarządzający instrumentem inżynierii finansowej (nazwa i zarejestrowana siedziba przedsiębiorstwa)**	Fundacja Rozwoju Śląska ul. Słowackiego 10 45-364 Opole
II.7	**Legal status of the financial engineering instrument** **Status prawny instrumentu inżynierii finansowej**	//////////////////////////////////////
	independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders **niezależna osoba prawna zarządzana na podstawie umów między współfinansującymi partnerami lub udziałowcami**	radio button X ⊙ **przycisk opcji**
	separate block of finance within a financial institution **wydzielona jednostka finansowa w ramach instytucji finansowej**	
II.6	Date of signature of funding agreement with Managing Authority **Data podpisania umowy o finansowaniu z instytucją zarządzającą**	03/09/2012
	III. Operational Programme contributions paid to the financial engineering instrument (Article 67(2)(j)(iii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **III. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony na rzecz instrumentu inżynierii finansowej (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**	//////////////////////////////////////
III.2	Operational Programme contributions paid to the specific fund **Wkład z Pragramu Operacyjnego wpłacony do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1	Amounts of assistance from the Structural Funds paid to the specific fund **Kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych wpłacona do pośrednika finansowego**	//////////////////////////////////////
III.2.1.1*	ERDF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFRR zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	6 346 417
III.2.1.2	ERDF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFRR wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	6 346 417
III.2.1.3*	ESF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Kwota pomocy z EFS zadeklarowana w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.1.4	ESF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR) **Kwoty pomocy z EFS wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2	Amounts of national co-financing paid to the specific fund **Kwoty z krajowych środków współfinansowania wpłaconych na rzecz funduszu powierniczego**	//////////////////////////////////////
III.2.2.1*	National public co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowaniu z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.2	National public co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe publiczne środki współfinansowania wpłacone na rzecz pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.2.3*	National private co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania zadeklarowane w umowie o finansowanie z IZ (w EUR)**	0
III.2.2.4	National private co-financing paid to the specific fund (in EUR) **Krajowe prywatne środki współfinansowania wypłacone na rzecz danego pośrednika finansowego (w EUR)**	0
III.2.3	Other ERDF or ESF Operational Programme(s) providing contributions to the specific fund **Wkład EFRR lub EFS do pośrednika finansowego z innego Programu Operacyjnego**	radio button ⊙ X **przycisk opcji**
III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR) **Inny wkład na rzecz danego pośrednika finansowego dokonany poza programem operacyjnym (w EUR)**	0
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR) **Koszty zarządzania i opłaty za zarządzanie wypłacone na rzecz pośrednika finansowego (w rozumieniu art. 78 ust. 6 lit. d) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006) (w EUR)**	380 872
III.5	**Additional information for the final report on implementation** **Dodatkowa informacja w sprawozdaniu końcowym z wdrożenia**	-
III.5.1	Withdrawals of programme resources from FEIs (in EUR) **Środki programu wycofane z FEI (w Euro)**	0
III.5.2	Amount of capitalised interest rate subsidies and guarantee fee subsidies **Kwota dopłat na spłatę kapitalizacji odsetek i dopłaty na opłaty gwarancyjne**	0
III.5.3	Interest generated by payments from the programme and attributable to the Structural Funds (in EUR): **Odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu w ramach funduszy strukturalnych (w Euro):**	731 324
III.5.3.1	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds and invested in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i przeznaczonych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	731 324
III.5.3.2	out of which interest generated by payments from the programme to the specific fund attributable to Structural Funds, not used in activities according to Article 78(6) and the first paragraph of Article 78(7) of the General Regulation (in EUR) **w tym odsetki uzyskane z tytułu płatności z programu do konkretnego funduszu w ramach funduszy strukturalnych i niewykorzystanych na działalność opisaną w artykule 78 (6) oraz w pierwszym akapicie artykułu 78 (7) Rozporządzenia Ogólnego (w Euro)**	0
III.5.4	Value of legacy resources (residual funds and value of investments and participations recorded before the submission of closure documents) attributable to ERDF/ESF resources **Wartość netto pozostałych środków (środków rezydualnych, inwestycji i udziałów zarejestrowanych przed złożeniem sprawozdania zamknięcia) EFRR / EFS**	6 696 869
III.5.5	The date of winding up (as envisaged in the funding agreement) **Data wycofania (zgodnie z umową o finansowaniu)**	30/09/2019
	IV. Operational Programme contributions paid by financial engineering instrument(s) to final recipients (Article 67(2)(j)(iv) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) **IV. Wkład z Programu Operacyjnego wpłacony przez instrument inżynierii finansowej do odbiorców końcowych (art. 67 ust. 2 lit. j) ppkt (iii) rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006)**	//////////////////////////////////////
IV.1	**Operational Programme contributions paid to final recipients in loans** **Wkład z Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie pożyczki**	//////////////////////////////////////
IV.1.1	Name of loan product **Nazwa produktu pożyczkowego**	**pożyczka**
IV.1.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	**153**
IV.1.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	0
IV.1.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**153**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**120**
IV.1.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**0**

IV.1.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**0**
IV.1.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**0**
IV.1.3*	Number of loan contracts signed with final recipients **Liczba umów o pożyczkę podpisanych z odbiorcami końcowymi**	**153**
IV.1.4*	Total value of loans committed in contracts signed with final recipients (in EUR) **Całkowita wartość pożyczek zadeklarowana w umowach podpisanych z odbiorcami końcowymi (w EUR)**	5 965 545
IV.1.4.1*	out of which Operational Programme contributions **w tym wkład z programu operacyjnego**	5 965 545
IV.1.5	Amounts of Operational Programme contributions paid to final recipients in loans (in EUR) **Kwota z Programu Operacyjnego wpłacona odbiorcom końcowym w formie pożyczki (w EUR)**	5 965 545
IV.1.5.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	5 965 545
IV.1.6	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this loan product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym dany produkt pożyczkowy**	03/09/2012
IV.2	**Operational Programme contributions paid to final recipients in guarantees** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie gwarancji**	//////////////////////////////////////
IV.2.1	Name of guarantee product **Nazwa produktu gwarancji**	**nie dotyczy**
IV.2.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//////////////////////////////////////
IV.2.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.2.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.2.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.2.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.2.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.2.3*	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts signed with final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby zawartych umów o gwarancje z Odbiorcami Końcowymi (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.4	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts for loans paid to final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego zablokowana na potrzeby umów o gwarancje dla wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym**	**nie dotyczy**
IV.2.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.5*	Number of loans paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed with final recipients **Liczba pożyczek wypłaconych odbiorcom końcowym w odniesieniu do zawartych umów gwarancji z odbiorcami końcowymi.**	**nie dotyczy**
IV.2.6	Amount of loans actually paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed (in EUR) **Kwota wypłaconych pożyczek odbiorcom końcowym dzięki zawartym umowom gwarancji (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.2.7	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this guarantee product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotową gwarancję**	**nie dotyczy**
IV.3	**Operational Programme contributions paid to final recipients in equity/venture capital** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w ramach kapitału własnego / kapitału podwyższonego ryzyka**	//////////////////////////////////////
IV.3.1	Name of equity/venture capital product **Nazwa produktu wkładu własnego / kapitału wysokiego ryzyka**	**nie dotyczy**
IV.3.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//////////////////////////////////////
IV.3.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.3.2.3*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.3.2.4*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.3.3*	Number of equity/venture capital investments made in line with agreements signed between Managing authority and specific (equity/venture capital) fund **Liczba wejść z wkładem własnym / kapitałem podwyższonego ryzyka zgodnie z zawartymi umowami między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym.**	**nie dotyczy**
IV.3.4	Amounts of Operational Programme contributions paid to investments made in line with agreements (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona na inwestycje kapitałowe zgodnie z zawartymi umowami (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.3.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	number (amount) **liczba (kwota)**
IV.3.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this equity/venture capital product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy kapitał**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.4	**Operational Programme contributions paid to final recipients in other financial products** **Wkład Programu Operacyjnego wypłaconego odbiorcom końcowym w formie innych produktów finansowych**	//////////////////////////////////////
IV.4.1	Name of other financial product **Nazwa innego produktu finansowego**	**nie dotyczy**
IV.4.2*	Number of final recipients supported **Liczba odbiorców końcowych objętych wsparciem**	//////////////////////////////////////
IV.4.2.1*	out of which large enterprises **w tym duże przedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.2*	out of which SMEs **w tym MŚP**	**nie dotyczy**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises **w tym mikroprzedsiębiorstwa**	**nie dotyczy**
IV.4.2.3*	out of which individuals **w tym osoby prywatne**	**nie dotyczy**
IV.4.2.4*	out of which urban projects **w tym projekty miejskie**	**nie dotyczy**
IV.4.2.5*	out of which other recipients supported **w tym pozostali wsparci odbiorcy końcowi**	**nie dotyczy**
IV.4.3	Amounts of Operational Programme contributions paid to the final recipients (in EUR) **Kwota wkładu Programu Operacyjnego wypłacona ostatecznemu odbiorcy (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.4.3.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR) **w tym kwota pomocy z Funduszy Strukturalnych (w EUR)**	**nie dotyczy**
IV.4.4*	Number of other financial products provided to final recipients **Liczba innych produktów finansowych udostępnionych odbiorcom końcowym**	**nie dotyczy**
IV.4.5	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this (other) financial product **Data podpisania umowy o finansowaniu między Instytucją Zarządzającą a pośrednikiem finansowym oferującym przedmiotowy produkt finansowy**	DD/MM/YYYY **DD/MM/RRRR**
IV.5	**Indicators** **Wskaźniki**	//////////////////////////////////////
IV.5.1*	Number of jobs created **Liczba utworzonych miejsc pracy**	**168**
IV.5.2*	Total amount of other contributions, outside ERDF or ESF mobilised at the level of final recipients (in EUR) **Łączna wartość środków poza EFRR lub EFS wykorzystanych na poziomie ostatecznych beneficjentów (w Euro)**	0

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK X

Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji

FORMULARZ SPRAWOZDAWCZY DOTYCZĄCY PROMOCJI I INFORMACJI

Numer programu (CCI):	**2007 PL 161 PO 012**
Nazwa programu:	**Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013**
Załącznik do sprawozdania nr:	
Okres sprawozdawczy:	*od: (01.01.2007) do: (31.12.2016)*

1. Zrealizowane działania w zakresie informacji, promocji i szkoleń

IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP RPO WO 2007-2013 prowadziły działania mające na celu podniesienie poziomu wiedzy oraz świadomości społeczności regionalnej w zakresie możliwości korzystania z funduszy europejskich w ramach RPO WO 2007-2013, a tym samym ukazujące rolę UE w rozwoju społecznym i gospodarczym regionu. Działania były prowadzone zgodnie ze Zintegrowanym Planem Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2015 oraz Rocznymi planami działań informacyjnych i promocyjnych w latach 2007-2015. Były one adresowane przede wszystkim do opinii publicznej, potencjalnych beneficjentów, beneficjentów oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Koncentrowały się na sześciu głównych obszarach: informacja, promocja, edukacja, Internet, ewaluacja, wymiana doświadczeń. Listę najważniejszych działań oraz ich szczegółowy opis przedstawia tabela poniżej.

Sprawozdania w zakresie informacji i promocji z lat 2007-2014 dostępne są na stronie internetowej http://rpo2007-2013.opolskie.pl/rpo/index.php?id=7201.

Lp.	Nazwa działania	Opis działania
Informacja		
1.	**Punkty informacyjne**	W województwie opolskim obsługę beneficjentów i potencjalnych beneficjentów w zakresie udzielania informacji o RPO WO 2007-2013 realizowała Sieć Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich w województwie opolskim na lata 2007-2013. Struktura Sieci obejmowała 12 punktów informacyjnych: • Główny Punkt Informacyjny dla beneficjentów prowadzony przez IZ RPO WO 2007-2013, • Lokalny Punkt Informacyjny dla przedsiębiorców prowadzony przez IP RPO WO 2007-2013, • 10 Lokalnych Punktów Informacyjnych zlokalizowanych w powiatach. Struktura Sieci w powyższej formie funkcjonowała do 31 marca 2014 r. Od 1 kwietnia 2014 r. w województwie opolskim w ramach Sieci punktów informacyjnych o funduszach europejskich funkcjonowało 5 punktów informacyjnych, w tym Główny Punkt Informacyjny w Opolu oraz Lokalne Punkty Informacyjne w Brzegu, Kędzierzynie-Koźlu, Nysie, Kluczborku. W okresie sprawozdawczym punkty informacyjne udzielały pełnej i kompleksowej informacji o programie drogą telefoniczną, e-mailową, korespondencyjną oraz w formie konsultacji bezpośrednich. Punkty prowadziły bieżącą wymianę informacji w ramach Sieci oraz współpracowały z organizacjami pozarządowymi z obszaru województwa (wymiana informacji, newslettery, spotkania robocze). Od 2011 r. działania koncentrowały się wokół usługi w zakresie konsultacji wniosków o płatność w ramach RPO WO 2007-2013 oraz konsultacji w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (spotkania, konsultacje, wymiana doświadczeń), a także konsultacji dotyczących bieżących naborów wniosków.

2.	**Konferencje dot. RPO WO 2007-2013**	W okresie programowania IZ RPO WO 2007-2013 organizowała konferencje informacyjne poświęcone realizacji RPO WO 2007-2013, m.in.: **W roku 2007: Konferencja inaugurująca RPO WO 2007-2013** (7 listopada 2007 r.). W konferencji uczestniczyło 85 gości – m.in. przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, sektora przedsiębiorstw i otoczenia biznesu organizacji pozarządowych, uczelni wyższych oraz dziennikarze. **W roku 2010: Konferencja podsumowująca wdrażanie w latach 2008-2009 RPO WO 2007-2013** (29 kwietnia 2010 r. w Filharmonii Opolskiej w Opolu). Podczas której zebrano doświadczenia z dwuletniego okresu realizacji programu. Podczas konferencji swoje wystąpienia przedstawili Minister Rozwoju Regionalnego Elżbieta Bieńkowska, Marszałek Józef Sebesta, Wicemarszałek Józef Kotyś oraz dr Kazimierz Szczygielski. W trakcie konferencji nagrodzono również beneficjentów, którzy najsprawniej rozliczali projekty realizowane w ramach RPO WO 2007-2013. Nagrody przyznano w trzech kategoriach: Infrastruktura Techniczna, Infrastruktura Społeczna oraz Przedsiębiorczość. W konferencji wzięło udział około 450 osób. **W roku 2015 działania typu „Konferencje dot. RPO WO 2007-2013" nie były realizowane.**
3.	**Biuletyn Informacyjny Opolskie w Unii**	W latach 2008-2012 IZ RPO WO 2007-2013 wydała 20 numerów kwartalnika informacyjnego nt. RPO WO 2007-2013 pt. „Opolskie w Unii". **W roku 2008** biuletyny zawierały aktualności nt. m.in. dokumentów programowych, procedur ubiegania się o dofinansowanie, stanu realizacji programu oraz projektów kluczowych. **W roku 2009** biuletyny zawierały informacje dotyczące m.in. aktualnego stanu wdrażania Programu, zmian dokumentów, harmonogramu konkursów, list umów z beneficjentami oraz promocji dobrych praktyk. Koncepcja wydawnicza biuletynów została podzielona obszarowo: 1) turystyka, ochrona zdrowia, 2) przedsiębiorczość 3) edukacja, 4) transport. **W roku 2010** biuletyny zawierały m.in: aktualny stan wdrażania Programu, informacje o zmianach dokumentów, harmonogram konkursów, listy umów z beneficjentami oraz promocję dobrych praktyk. Koncepcja wydawnicza biuletynów w części dotyczącej promocji dobrych praktyk została oparta o podział terytorialny regionu: nr 1 – powiaty: kędzierzyńsko – kozielski, prudnicki, głubczycki, nr 2 – powiaty: strzelecki, oleski, kluczborski, nr 3 – powiaty: namysłowski, brzeski, nyski, nr 4 – powiaty: opolski, krapkowicki, miasto Opole. **W roku 2011** każdy numer biuletynu poświęcony był osobnej tematyce: innowacjom, ochronie środowiska, edukacji, transportowi. Biuletyny ukazały się pod następującymi tytułami: nr 1. Inwestujemy w innowacje, nr 2. Opolskie przyjazne środowisku, nr 3. Opolska szkoła na miarę Europy, nr 4. Wszystkie drogi prowadzą do Unii. **W roku 2012** biuletyny poświęcone były tematyce: „Wpływ RPO WO 2007-2013 na atrakcyjność turystyczną i gospodarczą województwa opolskiego". Temat ten był realizowany poprzez ukazanie w poszczególnych numerach projektów współfinansowanych ze środków RPO WO 2007-2013 z takich obszarów jak: turystyka, w tym: baza turystyczna, hotelowo-gastronomiczna, sportowa i rekreacyjna, rewitalizacja oraz dziedzictwo kulturowe. Biuletyny były wysyłane pocztą do Punktów Informacyjnych, beneficjentów RPO WO 2007-2013 i partnerów społeczno-gospodarczych. Biuletyny były dystrybuowane podczas szkoleń, spotkań, konferencji i innych wydarzeń promocyjnych organizowanych przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz Sieć punktów informacyjnych o funduszach europejskich w województwie opolskim. **W roku 2015 działania typu „Biuletyn Informacyjny Opolskie w Unii" nie były realizowane.**

4.	**Ulotki informacyjne**	W okresie programowania IZ oraz IP RPO 2007-2013 wydawały ulotki informacyjne dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WO 2007-2013. **W roku 2008:** - 6 ulotek informacyjnych dla potencjalnych beneficjentów dot. wsparcia przedsiębiorczości, transportu, ochrony środowiska, edukacji, ochrony zdrowia oraz rewitalizacji w ramach programu (IZ). - ulotka dot. warunków uzyskania wsparcia i kryteriów wyboru projektów w ramach działań RPO WO 2007-2013 skierowanych do przedsiębiorców (IZ). - ulotka dla potencjalnych beneficjentów działania w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego (IZ) - ulotka dla przedsiębiorców w zakresie możliwości uzyskania wsparcia w ramach programu oraz kryteriów oceny przyjmowanych projektów (IP). **W roku 2009:** - cykl 7 ulotek informacyjnych nawiązujących do procedury ubiegania się o dofinansowanie w ramach RPO WO 2007-2013 i realizacji projektu. Ulotki stanowiły informację dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów w zakresie prawidłowego opracowania projektu, przygotowania i złożenia dokumentacji aplikacyjnej, w szczególności opracowania dokumentacji OOŚ i określenia występowania pomocy publicznej, a także prawidłowej realizacji i promocji projektu (IZ), - 3 ulotki informacyjne dla potencjalnych beneficjentów poddziałań w ramach Osi priorytetowej 1. Ulotki zawierały ogólne informacje dotyczące poszczególnych poddziałań, klasyfikację podmiotów z grupy MSP, kryteria merytoryczne II stopnia oraz prezentowały dobre praktyki w ramach wcześniejszych naborów (IP). **W roku 2010:** - 2 ulotki informacyjne zawierające informację dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów realizowanych w 2010 r. konkursów w zakresie wsparcia sektora B+R oraz innowacji na rzecz przedsiębiorstw jak również aktywizacji obszarów miejskich i zdegradowanych (IZ), - 3 ulotki zawierające podstawowe informacje dot. możliwości uzyskania wsparcia w ramach działań skierowanych do przedsiębiorców oraz przykłady dobrych praktyk dot. mikroprzedsiębiorstw, innowacji w przedsiębiorstwach oraz inwestycji turystycznych (IP), - 4 ulotki informacyjne dotyczące promocji programu, wypełniania wniosku o płatność, oferty funduszy poręczeniowych i pożyczkowych dofinansowanych w ramach RPO WO 2007-2013 oraz polityk horyzontalnych (IZ). **W roku 2011:** - 6 ulotek informacyjnych RPO WO 2007-2013 o następujących tytułach: *-Jak prawidłowo przygotować wniosek o płatność w ramach RPO WO 2007-2013?,* *-Jak przygotować się do kontroli projektu w ramach RPO WO 2007-2013?,* *-Fundusze poręczeniowe i pożyczkowe w ramach RPO WO 2007 – 2013,* *-Jak prawidłowo przygotować wniosek o dofinansowanie w ramach RPO WO 2007-2013?,* *-Jak promować projekt w ramach RPO WO 2007-2013?,* *-Poddziałanie 1.3.2 Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach* (IZ). Ulotki były dystrybuowane wśród potencjalnych beneficjentów oraz beneficjentów programu podczas spotkań, szkoleń, targów oraz poprzez Sieć Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich. **W roku 2015 działania typu „Ulotki informacyjne" nie były realizowane.**
5.	**Publikacja wywiadów, ogłoszeń o naborach, artykułów informacyjnych**	W okresie programowania IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II RPO WO 2007-2013 publikowały na bieżąco ogłoszenia o naborach wniosków oraz artykuły informacyjne nt. aktualnego stanu wdrażania RPO WO 2007-2013, jak również na bieżąco współpracowały z mediami regionalnymi (np.: Nowa Trybuna Opolska, Gazeta Wyborcza, wydanie opolskie Tygodniku Krapkowickim, Tygodniku Prudnickim, Nowej

		Gazecie Lokalnej, Kurierze Brzeskim oraz w Strzelcu Opolskim i Kulisach Powiatu Kluczbork – Olesno) w opracowaniu materiałów informacyjnych. **W roku 2015 działania typu „Publikacja wywiadów, ogłoszeń o naborach, artykułów informacyjnych" nie były realizowane.**
6.	**Publikacje informacyjne dot. RPO WO 2007-2013**	IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II RPO WO 2007-2013 wydawały publikacje informacyjne dot. wdrażania RPO WO 2007-2013, m.in.: **W roku 2009:** „Poradnik dla przedsiębiorców" zainteresowanych pozyskaniem wsparcia w ramach RPO WO 2007-2013. W poradniku znalazły się przydatne informacje z zakresu zasad i warunków ubiegania się o dofinansowanie, kryteria wyboru projektów oraz zasady przygotowania wniosku w ramach Programu (IP), **W roku 2010:** publikacja „Najlepsze z Opolskiego" podsumowująca 2 lata wdrażania RPO WO 2007-2013, zawierającą dane statystyczne oraz wizualizacje poziomu wdrażania programu. Ponadto w publikacji zostały zamieszczone wywiady z beneficjentami, którzy zostali wyróżnieni przez Zarząd Województwa Opolskiego za efektywne i sprawne wdrażanie projektów podczas konferencji, zorganizowanej przez IZ RPO WO 2007-2013 w dn. 29 kwietnia 2010 r., w których beneficjenci prezentowali swoje doświadczenia w zakresie aplikowania i rozliczania projektów (IZ), **W roku 2011:** publikacja „Czy warto korzystać z funduszy? – Duży może więcej, ale mały może lepiej czyli… jak mała Opolszczyzna radzi sobie z wykorzystywaniem środków unijnych". Publikacja stanowiła podsumowanie działań realizowanych w ramach RPO WO w okresie 2007-2010. W materiale zostały wskazane aspekty finansowe korzystania z dotacji (wartości środków przekazanych przedsiębiorcom, wartości podpisanych umów, analizy finansowe, również w aspekcie geograficznym). Całość wzbogacono o liczne wywiady z przedsiębiorcami, którzy skorzystali z możliwości dofinansowania inwestycji ze źródeł zewnętrznych. Przekrojowe przedstawienie wdrażanych przez IP II RPO WO 2007-2013 poddziałań (1.1.2 „Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwach", 1.2 „Zapewnienie dostępu do finansowania przedsiębiorczości", 1.3.2 „Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach", 1.4.1 „Wsparcie usług turystycznych oraz rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorstwa") pozwalało czytelnikowi zapoznać się z najważniejszymi obszarami wsparcia w ramach I Osi Priorytetowej RPO WO 2007–2013 (IP), **W roku 2012:** publikacja „Komplementarność w ramach RPO WO 2007-2013 jako narzędzie zwiększania efektywności realizacji celów rozwojowych regionu: znaczenie, ewaluacja, przykłady". Tematyka publikacji dotyczyła znaczenia komplementarności w funduszach Unii Europejskiej, jej ewaluacji na tle badań ewaluacyjnych, podejścia do komplementarności w RPO WO 2007-2013 oraz korzyści wynikających z realizacji projektów komplementarnych (IZ), **W roku 2013:** publikacja „Komunikacja źródłem sukcesu. Wpływ działalności informacyjno-promocyjnej na budowanie pozytywnego wizerunku funduszy europejskich w województwie opolskim". Publikacja prezentowała uwarunkowania prawno-instytucjonalne działalności komunikacyjnej funduszy europejskich, przedstawia charakterystykę polityki komunikacyjnej FE w województwie opolskim oraz ukazywała dobre praktyki prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych w regionie (IZ). **W roku 2015 działania typu „Publikacje informacyjne dot. RPO WO 2007-2013" nie były realizowane.**
7.	**Cykle informacyjne w mediach**	IZ RPO WO 2007-2013 zrealizowała cykle informacyjne w mediach dot. wdrażania RPO WO 2007-2013, m.in.: **W roku 2010:** Cykl informacyjny „*Czas na Euro*". Cykl został zrealizowany w *TVP Opole, Radiu Opole, Radiu Plus, Gazecie Wyborczej Opole oraz w 8 tytułach prasy lokalnej. D*ziałanie to obejmowało produkcję i emisję audycji, magazynów oraz artykułów prasowych, prezentujących najlepsze praktyki w zakresie wdrażania programu. Celem działania było zachęcenie potencjalnych beneficjentów do udziału w kolejnych konkursach, poprzez promocję dobrych praktyk. W materiałach zaprezentowano poszczególne obszary wsparcia w ramach RPO WO 2007-2013 np. przedsiębiorczość, innowacje, transport, zdrowie, turystyka, kultura itp. W prasie lokalnej prezentowano artykuły z terenu danego powiatu, zaś w regionalnej głównie projekty kluczowe. W ramach cyklu zaprezentowane zostały w szczególności dobre praktyki w zakresie

		wdrażania polityk horyzontalnych tj. ochrona środowiska, społeczeństwo informacyjne oraz równość szans. **W roku 2011:** wyemitowano cykl informacyjny w *TVP Opole, Radiu Opole, Radiu Plus*, który obejmował następujące działania: • Cykl informacyjny w TVP Opole (czas trwania: 20.04-14.12.2011) – w ramach cyklu emitowane były magazyny i debaty dot. RPO WO 2007-2013. Celem cyklu było zaprezentowanie w przystępny sposób dotychczasowych doświadczeń beneficjentów RPO WO 2007-2013 w realizacji projektów oraz zachęcenie potencjalnych beneficjentów do startowania w kolejnych konkursach. Cykl poprzez prezentację dobrych praktyk oraz sprawdzonych sposobów pozyskiwania funduszy unijnych przybliżył beneficjentom, potencjalnym beneficjentom oraz opinii publicznej warunki ubiegania się o dofinansowanie i zasady realizacji projektów w ramach w/w programów. Wyemitowane materiały dotyczyły turystyki, kultury, rewitalizacji, transportu, ochrony środowiska i ochrony zdrowia. • Cykl informacyjny w Radiu Opole (czas trwania: 20.04-17.08.2011) oraz w Radio Plus (czas trwania: 01.04-23.07.2011) – w ramach cyklu emitowane były audycje i debaty dot. RPO WO 2007-2013. Celem cyklu było zaprezentowanie w przystępny sposób dotychczasowych doświadczeń beneficjentów RPO WO 2007-2013, w tym korzyści i efektów, jakie przynosi realizacja unijnych projektów. Wyemitowane materiały dotyczyły przedsiębiorczości, społeczeństwa informacyjnego, edukacji, nauki, kultury, transportu, ochrony środowiska. • Ponadto w Radiu Plus wyemitowano audycje, które szczególnie podkreślały włączenie polityk horyzontalnych w realizację programu tj. audycje: - „Być kobietą - Opolanka, Polka, Europejka. Opolanka korzysta z odnowy biologicznej", gdzie zaprezentowano przedsiębiorcze kobiety, które uzyskały dofinansowanie na rozwój firm z branży ochrony zdrowia oraz medycyny estetycznej. - „Mrowisko - Rozwój infrastruktury informatycznej i nowoczesnych technologii IT na opolskich uczelniach", w której pokazano jak młodzież studencka korzysta z projektów informatycznych dofinansowanych w ramach programu. **W roku 2012:** w TVP Opole wyemitowany został cykl informacyjny pt. „Wszystko o funduszach". Celem cyklu było zaprezentowanie w przystępny sposób dotychczasowych doświadczeń beneficjentów RPO WO 2007-2013 w realizacji projektów oraz zachęcenie potencjalnych beneficjentów do startowania w kolejnych konkursach. Cykl poprzez prezentację dobrych praktyk oraz sprawdzonych sposobów pozyskiwania funduszy unijnych przybliżał beneficjentom, potencjalnym beneficjentom oraz opinii publicznej warunki ubiegania się o dofinansowanie i zasady realizacji projektów. W okresie sprawozdawczym wyemitowano dwanaście odcinków (każdy dwukrotnie) zatytułowanych: „Zdrowie i uroda", „Ekologia, ogrody, zielone tereny", „Biznes zaklęty w drewnie i kamieniu", „Turystyczne klimaty Opolszczyzny", „Wypoczynek, rekreacja, zabawa", 'Opolskie kwitnące – czas na relaks w naszej gminie", „Edukacja – rozwój i nowoczesność", „Biznes na obcasach", „Bezpieczne drogi – dojedź do celu", „Kultura wokół nas", „Zima – ferie – opieka – pasja – ciepło" oraz debatę podsumowującą cykl. Ponadto od sierpnia do września zrealizowano i wyemitowano na antenie Radia Opole audycje w ramach cyklu informacyjnego RPO WO 2007-2013. Bohaterem audycji był obcokrajowiec, Luke, który odwiedzał różne miejsca dofinansowane z RPO WO 2007-2013 i dzielił się swoimi wrażeniami ze słuchaczami. Wyemitowano łącznie 7 audycji zatytułowanych: „Po godzinach", „Dentysta", „Zapisane na papierze", „Biznes musi służyć ludziom", „Szkoła przez Internet", „Biznes na zielono", „Dawka kultury". **W roku 2015 działania typu „Cykle informacyjne w mediach" nie były realizowane.**
Promocja		
8.	**Kampanie i akcje promocyjne RPO WO 2007-2013**	W okresie programowania IZ RPO WO 2007-2013 zrealizowała kampanie i akcje promocyjne dot. RPO WO 2007-2013, m.in.: **W roku 2007:** Kampania informacyjno-promocyjna RPO WO 2007-2013 pt. „Opolskie w Unii" została przygotowana i emitowana w mediach regionalnych i lokalnych, w okresie od 27.08.07 do 07.12.07 r. Celem kampanii było zaprezentowanie informacji

		nt.: warunków kwalifikowalności podmiotowej i przedmiotowej do dofinansowania w ramach RPO WO 2007-2013 oraz zapoznanie potencjalnych beneficjentów z danymi teleadresowymi punktów informacyjnych. W ramach kampanii ukazało się 40 magazynów oraz 100 zwiastunów w TVP Opole, 20 audycji oraz 230 zwiastunów w Radiu Opole i Radiu Park, a także 55 ogłoszeń promocyjnych w prasie regionalnej i lokalnej. **W roku 2008:** Kampania promocyjna w mediach lokalnych (8 tytułów prasy lokalnej, Radio Park-Kędzierzyn Koźle) i regionalnych (TVP Opole, Radio Opole, Nowa Trybuna Opolska, Dodatek Opolski Gazety Wyborczej, Gazeta Opolska) na temat możliwości dofinansowania inwestycji w obszarach: - ochrona środowiska, - turystyka, sport i rekreacja, - drogi lokalne i regionalne, - kultura. Magazyny telewizyjne audycje radiowe oraz ogłoszenia promocyjne w zakresie danego bloku tematycznego prezentowane były w tym samym czasie w różnych środkach masowego przekazu. **W roku 2009:** Kampania promocyjna „EuroOpolskie", która objęła emisję spotów reklamowych w TVP Opole, emisję spotów radiowych w trzech stacjach radiowych (Radio Opole, Radio Plus, Radio Park FM), emisję reklam prasowych w 2 tytułach regionalnych (Nowa Trybuna Opolska oraz Gazeta Wyborcza-Dodatek Opolski) oraz 12 tytułach prasy lokalnej. Ponadto w ramach kampanii zrealizowano działania outdoorowe, które obejmowały prezentację billboardów, minibordów, citylightów i plakatów w Opolu oraz we wszystkich miastach powiatowych regionu, dystrybucję przez Miejski Zakład Komunalny Opole biletów z nadrukiem reklamowym RPO WO 2007-2013 oraz dystrybucję ulotek na dworcach i w autobusach PKS Opole. **W roku 2010:** **-** Kampania promocyjna „Euro Opolskie", która objęła emisję spotów reklamowych w TVP Opole, emisję spotów radiowych w trzech stacjach radiowych (Radio Opole, Radio Plus, Radio Park FM), emisję reklam prasowych w 2 tytułach regionalnych (Nowa Trybuna Opolska oraz Gazeta Wyborcza-Dodatek Opolski) oraz 12 tytułach prasy lokalnej. Ponadto, w ramach kampanii zrealizowano działania outdoorowe, które obejmowały prezentację billboardów, minibillboardów, citylightów i plakatów w Opolu oraz we wszystkich miastach powiatowych regionu, dystrybucję przez Miejski Zakład Komunalny Opole biletów z nadrukiem reklamowym RPO WO 2007-2013 oraz dystrybucję ulotek na dworcach i w autobusach PKS Opole. Kampania zakończyła się w styczniu 2010 r. W wyniku realizacji kampanii o 18% wzrosła wiedza mieszkańców regionu nt. obszarów wsparcia inwestycji w ramach funduszy europejskich w regionie, o 11% wzrosła wiedza nt. funkcjonowania Sieci Punktów Informacyjnych o RPO WO 2007-2013. - Akcja letnia „Radio na wodzie", współrealizowana z Radiem Opole. Akcja w części dot. RPO WO 2007-2013 prowadzona była w ramach obchodów „*Roku Wody 2010*" i swoim zasięgiem obejmowała całe województwo opolskie. Głównym celem akcji było promowanie wodnych atrakcji turystycznych (kąpieliska, akweny, transport rzeczny, itp.) oraz inwestycji środowiskowych dofinansowanych w ramach Programu. W szczególności prezentowano projekty uwzględniające politykę horyzontalną UE w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. **W roku 2011:** IZ RPO WO 2007-2013 od marca do maja 2011 r. zrealizowała kampanię promocyjną programu pod hasłem „Opolskie tu się żyje zmianami", która objęła emisję spotów reklamowych w TVP Opole, emisję spotów radiowych w trzech stacjach radiowych (m.in. Radio Opole, Radio Plus, Radio Park FM), emisję reklam prasowych w Nowej Trybunie Opolskiej i Gazecie Wyborczej – Opole oraz 7 tytułach prasy lokalnej. Ponadto w ramach kampanii zrealizowano działania w Internecie, m.in. na stronach www.nto.opole.pl, www.opole.gazeta.pl, www.onet.pl; www.wp.pl, www.o2.pl, www.google.pl oraz utworzono fanpage programu na portalu Facebook. Kampania zakończyła się w maju 2011 r. Spot video zrealizowany w ramach kampanii zdobył

		główną nagrodę w konkursie „Fundusze europejskie w kadrze” w ramach XIX edycji festiwalu Camerimage. **W roku 2012:** „Piknik z Funduszami Europejskimi” (17 czerwca 2012 r). Przedsięwzięcie było skierowane do wszystkich mieszkańców województwa opolskiego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, ich rodziców/dziadków/opiekunów, rodzin, beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WO 2007-2013, uczestników oraz potencjalnych uczestników i odbiorców projektów, a także mediów. Impreza została zorganizowana pod hasłem: „Gdy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”, nawiązującym do motywu przewodniego przedsięwzięcia: rozpropagowania idei funduszy europejskich wśród ogółu społeczeństwa, w tym dzieci i młodzieży. Celem podjętego działania było ukazanie dynamicznego rozwoju Opolszczyzny, dokonującego się dzięki wsparciu Unii Europejskiej ze środków FE, w szczególności RPO WO 2007-2013 i PO KL oraz zdobycie przez uczestników dodatkowej wiedzy na temat Unii Europejskiej i FE, przekazanej w lekkiej formie, z uwzględnieniem zabaw angażujących całe rodziny i pokolenia. Organizacja imprezy skupiała się z jednej strony wokół wydarzeń na scenie, gdzie miały miejsce występy artystyczne gwiazd, które przyciągnęły liczną rzeszę widzów. Z drugiej natomiast strony równie dużą rolę w angażowaniu publiczności do udziału w imprezie odgrywały wydarzenia wokół sceny, które były rozplanowane w ramach trzech stref: strefy edukacji, rekreacji i degustacji. W realizację wydarzeń w ramach poszczególnych stref zostali zaangażowani beneficjenci m.in. RPO WO 2007-2013, którzy poprzez prezentację swoich projektów rozpowszechniali informacje o korzyściach wynikających z pozyskania wsparcia z funduszy europejskich. W ramach strefy edukacji zaaranżowane zostały atrakcje o charakterze edukacyjnym związane m.in. z RPO WO 2007-2013, takie jak: konkursy, stoiska edukacyjne, wyświetlanie filmów dotyczących FE, pokazy. W ramach tej sfery realizowane przez siebie projekty zaprezentowało siedmiu beneficjentów RPO WO 2007-2013. W sferze rekreacji atrakcje dla najmłodszych zostały zaprezentowane m.in. przez dwóch beneficjentów RPO WO 2007-2013. W sferze degustacji możliwości i korzyści wsparcia w ramach RPO WO 2007-2013 prezentowało czterech beneficjentów, którzy skorzystali z tej formy dofinansowania w prowadzonej przez siebie działalności gastronomicznej. Impreza była szeroko rozpropagowana m.in. poprzez wydrukowanie 1000 szt. ulotek oraz poprzez oplakatowanie miasta 200 szt. plakatów informujących o wydarzeniu. Dodatkowo wydrukowano 1500 szt. zaproszeń skierowanych do ogółu społeczeństwa oraz 500 szt. zaproszeń imiennych skierowanych do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, instytucji, organizacji oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Piknik był reklamowany także na stronie internetowej www.rpo.opolskie.pl za pomocą specjalnej warstwy wyświetlanej po otwarciu strony. Informacje o imprezie były przekazywane także poprzez wysyłany do beneficjentów newsletter. Na portalu społecznościowym Facebook uruchomiono specjalny profil poświęcony wydarzeniu, gdzie na bieżąco były zamieszczane informacje o akcjach organizowanych w związku z imprezą. O rozpowszechnienie informacji na temat Pikniku oraz na temat korzyści wynikających z funduszy europejskich w środkach masowego przekazu zadbały media, które objęły imprezę patronatem medialnym. Były to następujące gazety, radia oraz stacje telewizyjne: NTO, nto.pl, Gazeta Wyborcza, TVP Opole, Radio Plus, Radio Opole. Do mediów zostały wysłane 4 notatki prasowe dotyczące możliwości pozyskania wsparcia z funduszy europejskich, w tym z RPO WO 2007-2013 oraz informujące o Pikniku. W artykułach prasowych prezentowano beneficjentów funduszy, w tym RPO WO 2007-2013, którzy prezentowali realizowane przez siebie projekty podczas Pikniku. Dodatkowo w TVP Opole został wyemitowany 15-minutowy reportaż z imprezy oraz news w serwisie informacyjnym. **W roku 2013:** Kampania promocyjna funduszy europejskich (RPO WO 2007-2013 i PO KL) w województwie opolskim pod hasłem „Opolskie. Tu się żyje z funduszami”. Celem kampanii było pokazanie w przystępny, atrakcyjny sposób, że fundusze europejskie są obecne na każdym etapie życia wszystkich mieszkańców Opolszczyzny. Cel ten został zrealizowany poprzez wykreowanie postaci Jacka i Karolinki, którzy - idąc razem przez życie od czasów szkolnych aż po emeryturę - na każdym kroku korzystają z efektów realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych. Naszych bohaterów widzimy w poszczególnych scenach jak w szkole korzystają z bogato wyposażonej sali komputerowej czy bawią się w stadninie koni. Następnie już jako młodzi ludzie studiują na wydziale chemii opolskiego uniwersytetu, by następnie pracować w laboratorium jednej z firm z branży chemicznej będącej specjalizacją regionalną województwa

		opolskiego. W kolejnej scenie bohaterowie odbierają swoje nowo narodzone dziecko z nowoczesnego szpitala, a na koniec odpoczywają z wnukami w otoczeniu atrakcyjnej przyrody. We wszystkich miejscach pokazanych w spocie zostały zrealizowane projekty współfinansowane m.in. ze środków RPO WO 2007-2013, które w znaczący sposób podniosły ich użyteczność i atrakcyjność dla ogółu mieszkańców regionu. W ramach kampanii wyprodukowano następujące narzędzia: - spot 30 sek. do emisji w TV i w kinie, - spot 15 sek. do emisji w Internecie, - spot 30 sek. do emisji w radiu. W spotach zastosowano niestandardową metodę produkcji, tj. animację komputerową 3 D, która w przypadku postaci ma konwencję bajkową, natomiast w scenografii i tle poszczególnych scen - fotorealistyczną. Kampania została wyemitowana w Telewizji Opole, Radiu Opole, na portalach internetowych WP i Onet oraz w kinie Helios. **W roku 2014:** Obchody 10-lecia obecności województwa opolskiego w Unii Europejskiej. Obchody miały miejsce w dniach 1- 11 maja 2014 r i miały charakter kampanii o szerokim zasięgu. Podczas trwania obchodów miały miejsce Dni Otwarte projektów unijnych w województwie opolskim. Przedsięwzięcie to było realizowane we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz z zaangażowaniem zainteresowanych beneficjentów, których udostępnili swoje projekty mieszkańcom regionu. Podczas Dni Otwartych mieszkańcy Opolszczyzny mieli okazję odwiedzić 31 projekty zrealizowane w ramach RPO WO 2007-2013 oraz wziąć udział w atrakcjach przygotowanych przez beneficjentów specjalnie na tę okazję. Kulminacją obchodów 10-lecia obecności województwa opolskiego w UE był trzydniowy cykl imprez zainaugurowany uroczystą Galą, która odbyła się 9 maja 2014 r. w Teatrze Dramatycznym im. Jana Kochanowskiego w Opolu z udziałem ówczesnej premier Elżbiety Bieńkowskiej, a także beneficjentów, potencjalnych beneficjentów, przedstawicieli władz i jednostek samorządu terytorialnego, przedstawicieli regionalnych środowisk naukowych i instytucji kultury, oświaty, zdrowia, mediów. Podczas Gali zostały wręczone specjalne wyróżnienia Zarządu Województwa Opolskiego dla liderów za aktywność na rzecz wsparcia rozwoju społecznego i gospodarczego regionu dokonującego się przy zaangażowaniu środków unijnych. Ponadto zgromadzona w teatrze publiczność za pomocą specjalnego systemu do głosowania dokonała wyboru *Opolskich Super Projektów* wybranych spośród laureatów wszystkich edycji konkursów Opolskie Euro i Kapitalni w Opolskiem organizowanych w ramach RPO WO 2007-2013/ZPORR i POKL. Kolejnym etapem obchodów był „Opolski Weekend Europejski" zorganizowany w terminie 10-11 maja 2014 r. na Placu Wolności w Opolu. - 10 maja br. miały miejsce warsztaty muzyczne dla dzieci i młodzieży w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Opolu pod kierunkiem dra Korneliusza Wiatra z zespołem Wind Band, a także otwarty wieczór koncertowy, podczas którego wystąpiły gwiazdy: zespoły Jamal i Coma. Wieczorne koncerty cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców województwa opolskiego, o czym świadczyła publiczność licznie zgromadzona przed sceną. - 11 maja 2014 r. została zrealizowana 4. edycja Pikniku z funduszami europejskimi - imprezy plenerowej z zaangażowaniem beneficjentów RPO i PO KL. W ramach imprezy przewidziano liczne atrakcje, w tym: - **Strefę małej sceny**, na której wystąpiło Centrum Uśmiechu. Animatorzy Centrum prowadzili konkursy i gry dla dzieci w połączeniu z występami wokalno-tanecznymi. Na małej scenie wystąpił także zespół Wind Band; - **Strefę innowacji**, w ramach której wystawione zostały namioty z interaktywnymi zadaniami logicznymi, edukacyjnymi, językowymi, sportowymi. Miały tutaj miejsce także liczne zajęcia zręcznościowe, plastyczne oraz eksperymenty dla najmłodszych; - **Strefę rekreacji**, gdzie rozstawiono dmuchane miejsca zabaw i inne atrakcje dla dzieci. Odbywały się tu także zabawy sportowe i zręcznościowe oraz twórcze warsztaty

		rękodzieła. Do udziału w zabawie zachęcały animacje prowadzone przez clownów: malowanie buziek, balonowe zwierzaki, slack-line, mega bańki mydlane; -**Strefę konkursową**, gdzie miał miejsce finał wojewódzkiego konkursu „Goldberg Inventions" na stworzenie innowacyjnej maszyny Goldberga. Konkurs był skierowany do dzieci, młodzieży oraz studentów szkół województwa opolskiego, a nagrodą za udział w konkursie była pamiątkowa koszulka. Dla finalistów konkursu przewidziano ponadto atrakcyjne nagrody, m.in. czytnik e-booków Kindle. Organizacji obchodów 10-lecia obecności województwa opolskiego w Unii Europejskiej towarzyszyła szeroka akcja promocyjna. W Radiu Opole został wyemitowany spot radiowy o długości 45 sekund informujący o obchodach i zapraszający mieszkańców województwa na imprezy. Na portalu społecznościowym Facebook funkcjonował specjalny profil poświęcony wydarzeniu, gdzie na bieżąco były zamieszczane informacje o akcjach organizowanych w związku z imprezą. Wyemitowano także reklamy prasowe w formie całostronicowej publikacji w bezpłatnym tygodniku miejskim miasta Opola pt. „Teraz Opole" o nakładzie 11 tys. egzemplarzy. Ponadto została przeprowadzona telewizyjna akcja promocyjna koordynowana przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju obejmująca promocję na antenie TVP Regiony i OTVP wydarzeń związanych z obchodami 10-lecia Polski w Unii Europejskiej. Ponadto został wyprodukowany i wyemitowany na antenie TVP Opole 15-minutowy felieton dotyczący Pikniku z Funduszami Europejskimi w Opolu. **W roku 2015:** IZ RPO WO 2014-2020 zrealizowała emisję spotu radiowego wyprodukowanego w ramach kampanii promocyjnej funduszy europejskich (RPO WO 2007-2013 i PO KL) w województwie opolskim „Opolskie. Tu się żyje z funduszami" w stacjach radiowych województwa opolskiego: Radiu Opole, Radiu Park, Radiu Nysa, Radiu Doxa. Emisje miały miejsce w okresie październik-grudzień 2015 r. **W roku 2015 IZ zrealizowała opisane powyżej działanie typu „Kampanie i akcje promocyjne RPO WO 2007-2013".**
9.	**Konferencje i gale promocyjne dot. RPO WO 2007-2013**	IZ RPO WO 2007-2013 organizowała konferencje i gale promocyjne poświęcone realizacji RPO WO 2007-2013, m.in.: **W roku 2008:** - Konferencja inaugurująca wdrażanie RPO WO 2007-2013 (7 marca 2008 r. w Opolu). W konferencji uczestniczyło 132 gości– m.in. Manfred Beschel z Komisji Europejskiej, Elżbieta Bieńkowska ówczesna Minister Rozwoju Regionalnego, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, sektora przedsiębiorstw i otoczenia biznesu organizacji pozarządowych, uczelni wyższych oraz dziennikarze. - IP II RPO WO 2007-2013 zorganizowała w 2008 r. dwie konferencje informacyjno-promocyjne dla potencjalnych beneficjentów: 1) 27 marca 2008 r. - Konferencja informacyjno-promocyjna nt. poddziałania 1.4.1 Wsparcie usług turystycznych i rekreacyjno-sportowych świadczonych przez przedsiębiorców RPO WO 2007-2013, 2) 7 maja 2008 r. - Konferencja pt.: „Wsparcie sektora MSP w ramach osi priorytetowej 1 RPO WO na lata 2007-2013". **W roku 2010:** Konferencja podsumowująca wdrażanie w latach 2008-2009 RPO WO 2007-2013 (29 kwietnia 2010 r. w Filharmonii Opolskiej w Opolu). Podczas której zebrano doświadczenia z dwuletniego okresu realizacji programu. Podczas konferencji swoje wystąpienia przedstawili ówczesna minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska, ówczesny marszałek Józef Sebesta, ówczesny wicemarszałek Józef Kotyś oraz dr Kazimierz Szczygielski. W trakcie konferencji nagrodzono również beneficjentów, którzy najsprawniej rozliczali projekty realizowane w ramach RPO WO 2007-2013. Nagrody przyznano w trzech kategoriach: Infrastruktura Techniczna, Infrastruktura Społeczna oraz Przedsiębiorczość. W konferencji wzięło udział około 450 osób. **W roku 2011:** **-** Gala podsumowująca wyniki konkursu KRW w ramach m.in. RPO WO 2007-2013 w województwie opolskim „Opolskie naj…!" *(*25 lutego 2011 r. w Filharmonii Opolskiej w Opolu). Gala miała na celu podsumowanie sukcesu województwa opolskiego w konkursie MRR o Krajową Rezerwę Wykonania m.in. w ramach RPO WO 2007-2013.

		Podczas uroczystości zebrano doświadczenia z dwuletniego okresu realizacji konkursu, w szczególności podsumowano i podziękowano beneficjentom za wysiłek włożony w jego sprawną realizację. Podczas gali ówczesna minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska wręczyła ówczesnemu marszałkowi Józefowi Sebeście symboliczny czek na kwotę nagrody, którą otrzymała Opolszczyzna. W trakcie gali wyróżniono również beneficjentów, którzy w największym stopniu przyczynili się do wygranej w ramach RPO WO 2007-2013. Nagrody przyznano w kategoriach nawiązujących do hasła gali: „Opolskie naj…!" m.in.: Miasto Opole za „najwyższą wartość umowy", Politechnika Opolska za „największą liczbę zrealizowanych projektów", Gmina Kluczbork za „największą wyremontowaną przestrzeń rekreacyjno-sportową" czy Fundacja Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Opolu za „największą liczbę pożyczek udzielonych mikro-przedsiębiorcom". W uroczystości wzięło udział około 450 osób. Gali towarzyszyła wystawa najciekawszych projektów zrealizowanych w ramach Programu. Ponadto IZ RPO WO 2007-2013 zleciła TVP Opole przygotowanie reportażu z gali, który został wyemitowany w telewizji regionalnej na początku marca 2011 r. (3 emisje). **-** Konferencja regionalna pod nazwą. „Województwo Opolskie po 2013 r. Działania na rzecz inteligentnego, zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu" (21 grudnia 2011 r. w Opolu) skierowana m.in. do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, tj. prezydentów miast, burmistrzów, starostów oraz wójtów. Celem spotkania było przedstawienie informacji nt. naborów wniosków o dofinansowanie planowanych do przeprowadzenia w 2012 roku w ramach Programów wdrażanych w woj. opolskim oraz przybliżenie najważniejszych informacji w zakresie nowego zintegrowanego podejścia w rozwoju lokalnym po 2013 roku, w tym m.in. proces przygotowania nowej Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego [SRWO], główne założenia Komisji Europejskiej w sprawie koncepcji polityki spójności po 2013 r. Podczas konferencji wystawione zostało stoisko Głównego Punktu Informacyjnego o Funduszach Europejskich. Konsultanci GPI rozdawali materiały promocyjne oraz udzielali zainteresowanym osobom - beneficjentom i potencjalnym beneficjentom informacji na temat możliwości uzyskania dofinansowania w ramach RPO WO 2007-2013. **W roku 2012:** Uroczysta gala, która miała miejsce 28 września 2012 r., podsumowywała dotychczasowe osiągnięcia we wdrażaniu RPO WO 2007-2013 oraz PO KL w województwie opolskim i stanowiła okazję do ukazania dynamicznego rozwoju Opolszczyzny dokonującego się dzięki wsparciu unijnych funduszy, w tym RPO WO 2007-2013. Galę rozpoczęto konferencją prasową, podczas której regionalni dziennikarze mieli okazję zapytać gospodarza regionu oraz zaproszonych ekspertów, czy wsparcie funduszy europejskich, zwłaszcza RPO WO 2007-2013, może być odpowiedzią na wyzwania rozwojowe i problemy, z którymi boryka się Opolszczyzna. Pytano o kształt unijnego budżetu oraz możliwości, jakie pojawią się wraz z kolejną perspektywą finansową 2014-2020. Do udziału w tak ważnym dla regionu wydarzeniu zaproszono m.in. beneficjentów funduszy europejskich, w tym RPO WO 2007-2013, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, uczelni wyższych, rządu i samorządu, organizacje pozarządowe, ekspertów, przedsiębiorców oraz media. Ówczesna minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska, która objęła konferencję swoim honorowym patronatem, uczestniczyła w panelu dyskusyjnym pn. „Polityka spójności Unii Europejskiej w latach 2014-2020 jako odpowiedź na wyzwania rozwojowe Opolszczyzny". Dzięki dyskusji uczestnicy konferencji mogli uzyskać wiedzę na temat tego, co już udało się na Opolszczyźnie dokonać oraz na temat planów na kolejną perspektywę finansową. Obok Elżbiety Bieńkowskiej w panelu udział wzięli: marszałek Józef Sebesta, europoseł Jan Olbrycht, Robert Gwiazdowski - prezydent Centrum im. Adama Smitha oraz Karol Cebula - przedsiębiorca, wydawca i prezes Stowarzyszenia „Rozwój i Gospodarka". Moderatorem dyskusji i jednocześnie prowadzącym galę był redaktor Jacek Żakowski. Podczas uroczystości nie mogło zabraknąć podziękowań dla najbardziej aktywnych beneficjentów funduszy europejskich. Nagrody zwycięzcom III edycji konkursu dla beneficjentów RPO WO 2007-2013 „Opolskie euro" wręczała ówczesna minister rozwoju regionalnego Elżbieta Bieńkowska oraz ówczesny marszałek województwa opolskiego Józef Sebesta. Uhonorowano najciekawsze regionalne, lokalne, innowacyjne i przedsiębiorcze europrojekty. Wręczono także statuetki „Opolskie eurolider" oraz nagrodę mieszkańców Opolszczyzny. Laureaci otrzymali statuetki, dyplomy oraz kwiaty. Uroczysta gala miała na celu wskazanie pozytywnego wpływu funduszy europejskich

		(w tym RPO WO 2007-2013) na życie wszystkich mieszkańców regionu. Z tego też powodu zorganizowana została w nowo wyremontowanej ze środków Unii Europejskiej Filharmonii Opolskiej, a uczestnicy panelu dyskusyjnego usiedli na nowoczesnych meblach zaprojektowanych specjalnie na tą okazję przez jednego z beneficjentów RPO WO 2007-2013. **W roku 2015 działania typu „Konferencje i gale promocyjne dot. RPO WO 2007-2013" nie były realizowane.**
10.	**Konkursy**	IZ RPO WO 2007-2013 organizowała konkursy dla beneficjentów, ogółu społeczeństwa oraz organizacji pozarządowych, m.in.: **W latach 2010-2014:** Konkurs „Opolska Marka", który miał na celu wyłonienie najlepszych produktów, usług i najprężniej działających podmiotów gospodarczych oraz eksporterów województwa opolskiego, a także wyróżnienie ich prestiżowym symbolem promocyjnym "Opolskiej Marki" oraz gale podsumowujące konkurs. Ponadto intencją Konkursu jest rozpowszechnianie informacji o potencjale produkcyjnym i usługowym, innowacyjności i możliwościach eksportowych przedsiębiorstw województwa opolskiego. Celem konkursu było także promocja produktów i usług wyróżniających się na tle innych w regionie, popularyzowanie wiedzy na temat efektywnych metod zarządzania, jakości oraz nowoczesnych technologii produkcji zgodnych z normami ekologicznymi. Konkurs służył również promowaniu możliwości wsparcia, jakie daje Unia Europejska, zwłaszcza w zakresie RPO WO 2007-2013. Nagrody otrzymywali m.in. beneficjenci RPO WO 2007-2013, których inwestycje w usługi i produkty uzyskały dofinansowanie w ramach programu. Podczas gal wystawiane było stoisko Programu, obsługiwane przez konsultantów Punktu Informacyjnego. W galach brali udział przedsiębiorcy z obszaru regionu, w tym beneficjenci RPO WO 2007-2013. **W roku 2010:** Konkurs fotograficzny dla mieszkańców województwa „Jak zmienia się Opolskie dzięki funduszom europejskim?" (od września do listopada 2010 r.). Konkurs miał na celu popularyzację efektów wdrażania Programu oraz zainteresowanie mieszkańców ciekawymi inwestycjami dofinansowanymi w ramach RPO WO 2007-2013. Patronem medialnym konkursu był największy opolski dziennik regionalny Nowa Trybuna Opolska, który przez okres jego trwania zamieszczał na swoich łamach informacje o konkursie oraz zdjęcia inwestycji dofinansowanych środkami programu. Konkurs został rozstrzygnięty 10 listopada 2010 r. Wpłynęło 130 prac w kategorii Fotografia indywidualna oraz 51 cykli Fotoreportaży. Nagrodzono 6 osób w 2 kategoriach, 2 osoby otrzymały wyróżnienia. **W roku 2011:** Konkurs „Moje fundusze" (w okresie od 1.08.2011 r. do 20.09.2011 r.) organizowany przez IP II RPO WO 2007-2013, skierowany do mieszkańców województwa opolskiego. Jego ideą było ukazanie wpływu funduszy na życie codzienne, krajobraz, zmiany w gospodarce oraz inne elementy, które były determinantem identyfikowania się mieszkańców z inwestycjami współfinansowanymi z RPO WO 2007 - 2013. W konkursie przewidziane były dwie kategorie: fotografia oraz prace wykonane stylem dowolnym (videoclip). W ramach kategorii pierwszej uczestnicy przygotowywali fotoreportaże prezentujące projekty, które otrzymały dofinansowanie w ramach 1. Osi RPO WO 2007 – 2013, natomiast w ramach drugiej kategorii zadaniem uczestników było przygotowanie maksymalnie 90 sekundowego clipu/filmiku promocyjnego o tej samej tematyce. Regulamin konkursu przewidywał składanie prac poprzez przygotowaną na potrzeby konkursu stronę internetową (mojefundusze.ocrg.opolskie.pl). Nagrodami za poszczególne miejsca był wysokiej klasy sprzęt elektroniczny w postaci tabletów oraz odtwarzaczy multimedialnych. W celu rozpropagowania informacji o konkursie przeprowadzono w mediach drukowanych oraz elektronicznych szeroką kampanię promocyjno-informacyjną polegającą m.in. na nawiązaniu z Gazetą Wyborczą patronatu medialnego nad konkursem (2-miesięczna codzienna promocja konkursu w wydaniu drukowanym oraz poprzez zamieszczenie baneru reklamowego na stronie internetowej Gazety), zamieszczeniu baneru odsyłającego do strony konkursowej w portalach nto.pl, opole.onet.pl oraz 24opole.pl. Dodatkowo w ramach konkursu wydrukowano plakaty, które były kolportowane poprzez Lokalne Punkty Informacyjne z terenu woj. opolskiego. Zwycięskie prace konkursowe, po 3 z każdej kategorii, zostały zamieszczone na stronie konkursu oraz w papierowym wydaniu Gazety Wyborczej.

		W roku 2011: Konkurs dotacji dla organizacji pozarządowych (w okresie od kwietnia do czerwca 2011 r.) na realizację działań informacyjnych i promocyjnych Programu. Do konkursu zgłosiło się 6 podmiotów. Komisja Konkursowa zarekomendowała do dofinansowania wszystkie projekty. Zarząd Województwa Opolskiego podpisał umowę z 5 organizacjami (1 organizacja wycofała ofertę). Działania wybrane do dofinansowania obejmują szeroką gamę działań promocyjnych, skierowanych do dzieci i młodzieży m.in.: - konkursy np.: 2 konkursy plastyczne, konkurs z zagadkami „Eurodetektyw", - akcje promocyjne: np. happening plastyczny, quizy wiedzy, audycje radiowe, - warsztaty np. pisanie innowacyjnych projektów przez dzieci i młodzież, - spotkań i prelekcji nt. programu. Projekty, które uzyskały dofinansowanie to: Radio Plus w Opolu *RPO WO na kolorowo – konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych,* termin realizacji: 01.07-31.10.2011. Stowarzyszenie ARTSFERA Opole *Miasto wynalazków. Promocja RPO WO poprzez działania teoretyczno-warsztatowe,* termin realizacji:20.06-20.09.2011. Warsztaty: – 1 i 2 lipca, 26 i 27 sierpnia Instytut Trwałego Rozwoju Opole *Śladami rozwoju*, termin realizacji: 01.08 – 31.10.2011. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Dolina Stobrawy" Kujakowice Górne *Zrealizuj marzenia z RPO WO*, termin realizacji: 01.08-31.10.2011. Ogłoszenie konkursu na innowacyjne projekty 09.2011, - rozstrzygnięcie – koniec października Fundacja Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Opolu *Zjazd Szkolnych Klubów Europejskich,* termin realizacji: 20.08-31.10.2011, zjazd – przełom września i października. **W roku 2012:** - Konkurs „Opolskie euro III edycja". Konkurs miał na celu wyłonienie najlepszych projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 w 4 kategoriach: Regionalny europrojekt, Lokalny europrojekt, Innowacyjny europrojekt, Przedsiębiorczy europrojekt. W ramach konkursu „Opolskie euro" beneficjenci RPO WO 2007-2013 złożyli 37 projektów, z których 4 zostały nagrodzone nagrodą główną w ramach poszczególnych kategorii konkursu, a 18 zostało nominowanych do Plebiscytu o nagrodę mieszkańców Opolszczyzny. W Plebiscycie o nagrodę mieszkańców Opolszczyzny w internetowym głosowaniu oddano łącznie 711 głosów i wyłoniono laureata nagrody mieszkańców. Ponadto kapituła konkursu zarekomendowała przyznanie trzem beneficjentom tytułu Opolski Eurolider, trzem innym natomiast wręczono specjalne podziękowania Zarządu Województwa Opolskiego dla beneficjentów realizujących projekty o szczególnym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu. Podczas trwania konkursu funkcjonowała strona internetowa www.opolskieeuro.pl, na której sukcesywnie zamieszczane były aktualne informacje związane z przebiegiem konkursu, a także dokumentacja konkursowa i jego harmonogram. Poprzez specjalną aplikację do głosowania mieszkańcy województwa mogli oddawać głosy na najlepszy ich zdaniem projekt w ramach głosowania o nagrodę mieszkańców Opolszczyzny. Konkurs „Opolskie euro III edycja" przebiegał wg następującego harmonogramu: • przyjmowanie zgłoszeń: 16 kwietnia 2012 r. - 18 maja 2012 r. (w odpowiedzi na zaproszenie Zarządu Województwa Opolskiego do udziału w konkursie zgłoszono 37 projektów), • weryfikacja zgłoszeń: 21 maja 2012 r. – 11 czerwca 2012 r., • posiedzenie Komisji Konkursowej - wyłonienie projektów nominowanych i nagrodzonych – 6 lipca 2012 r., • głosowanie mieszkańców Opolszczyzny - 20 lipca 2012 r. - 17 sierpnia 2012 r., • rozstrzygnięcie konkursu: 28 września 2012 r. podczas uroczystej gali w Filharmonii Opolskiej. Konkurs dotacji dla NGO (zorganizowane od czerwca do października 2012 r.) dot. upowszechniania wiedzy o Unii Europejskiej i funduszach europejskich (w tym RPO WO

		2007-2013) oraz promowania i popularyzacji dobrych praktyk w wykorzystaniu funduszy europejskich w regionie wśród dzieci i młodzieży. Były to następujące konkursy: **1**.„Organizacja działań promujących fundusze europejskie podczas Pikniku z Funduszami Europejskimi" W ramach tego konkursu wyłonione zostały 2 organizacje: Stowarzyszenie Aktywnej Pomocy Rodzinie „ALTERNATYWA" S.A.P.R.A realizująca działanie pn. „Wyprawa po skarb funduszy europejskich", FRDL Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej w Opolu realizująca działanie „Tropiciele Funduszy Europejskich w województwie opolskim"; **2**.„Przeprowadzenie konkursu wiedzy o funduszach europejskich podczas Pikniku z Funduszami Europejskimi", W ramach tego konkursu wyłoniona została organizacja FRDL Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej w Opolu jako wykonawca działania „EuroOmnibus – konkurs wiedzy o funduszach europejskich"; **3**.„Przeprowadzenie konkursu na funduszową maskotkę promującą RPO WO 2007-2013 i PO KL", W ramach tego konkursu wyłoniona została organizacja IDEA Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych jako wykonawca działania pn. „Opolski Puchatek"; **4**.„Działania popularyzujące wiedzę o RPO WO 2007-2013 wśród dzieci i młodzieży". W ramach tego konkursu wyłonione zostały 3 organizacje: Fundacja Rozwoju Śląska realizująca działanie pn. „Nakręć się na fundusze", Stowarzyszenie Aktywnej Pomocy Rodzinie „ALTERNATYWA" S.A.P.R.A. realizujące działanie „TWOJE DZIŚ – TWOJE JUTRO; EUROPEJSKI SEN. Jak spełnić własne marzenia przy wykorzystaniu RPO WO" oraz Fundacja H2O realizująca działanie „Europejska gra miejska". **W roku 2015 działania typu „Konkursy" nie były realizowane.**
11.	**Publikacje promocyjne**	W okresie programowania IZ RPO WO 2007-2013 wydawała publikacje o charakterze promocyjnym dot. RPO WO 2007-2013, m.in.: **W roku 2011**: Publikacja „Jak zmienia się Opolskie dzięki funduszom europejskim" (we wrześniu 2011 r.). Publikacja stanowiła podsumowanie konkursu fotograficznego pod tym samym tytułem, zorganizowanego przez IZ RPO WO 2007-2013 oraz IP II RPO WO 2007-2013 od sierpnia do października 2010 r. Jego głównym celem była promocja efektów realizacji RPO WO 2007-2013 poprzez zachęcenie mieszkańców do aktywnego poszukiwania inwestycji i uwiecznienia ich na ciekawych zdjęciach. Album był dystrybuowany podczas spotkań i konferencji organizowanych i współorganizowanych przez IZ RPO WO 2007-2013. Został także wysłany pocztą do partnerów społecznych i gospodarczych i instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WO 2007-2013. **W roku 2012:** Publikacja. „Opolskie Świętuje Polską Prezydencję w Radzie Unii Europejskiej". Publikacja była poświęcona działaniom informacyjno-promocyjnym, związanym z prezydencją Polski w radzie Unii Europejskiej, podejmowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego w roku 2011. Publikacja była skierowana do ogółu społeczeństwa, partnerów społecznych i gospodarczych, do których została rozesłana pocztą, a także do beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu, którzy mogli ją otrzymać podczas konsultacji w LPI i GPI oraz podczas organizowanych przez nich szkoleń, imprez, konferencji. **W roku 2013:** Album pt. „4 pory roku. Fundusze europejskie w województwie opolskim". W albumie zaprezentowane zostały inwestycje współfinansowane ze środków RPO WO 2007-2013, które w znaczący sposób wpłynęły na podniesienie atrakcyjności turystycznej Opolszczyzny. Publikacja posiadała bogatą dokumentację zdjęciową i atrakcyjną formę edytorską. Stanowiła cenne źródło informacji o projektach zrealizowanych na Opolszczyźnie w ramach RPO WO 2007-2013. Z tego względu była przeznaczona do dystrybucji wśród ogółu społeczeństwa, partnerów społecznych i gospodarczych, a także wśród beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu. Publikacja była dostępna w LPI i GPI oraz podczas organizowanych szkoleń, imprez, konferencji.

		W roku 2014: Publikacja „Opolskie – 10 lat w Unii Europejskiej 2004-2014 Studium efektów w obszarach: społeczeństwo, gospodarka, przestrzeń". Celem publikacji było podsumowanie 10-letniej obecności województwa opolskiego w Unii Europejskiej poprzez upamiętnienie wydarzeń ostatniego 10-lecia, które miały istotny wpływ na wdrażanie funduszy europejskich w regionie, a także promocja dobrych praktyk. Ponadto w publikacji zawarty został opis efektów realizacji programów operacyjnych w regionie w ujęciu rzeczowym i finansowym oraz część poświęcona efektywności wydatkowania środków unijnych. Publikacja była skierowana do ogółu społeczeństwa, w tym głównie do młodzieży, potencjalnych beneficjentów, beneficjentów oraz odbiorców rezultatów. Została rozdystrybuowana wśród jednostek samorządu terytorialnego oraz szkół województwa. Można ją było także otrzymać podczas spotkań, konferencji organizowanych przez IZ RPO WO 2007-2013, a także w czasie wizyt w punktach informacyjnych Sieci PIFE. **W roku 2015 działania typu „Publikacje promocyjne" nie były realizowane.**
12.	**Materiały biurowe, szkoleniowe i konferencyjne**	IZ RPO WO 2007-2013 wydawała materiały biurowe, szkoleniowe i konferencyjne, m.in.: **W roku 2008:** w lutym - materiały konferencyjne (notesy, teczki, zaproszenia) i materiały szkoleniowe (notesy, teczki) oraz bloczki, papeterię firmową. Na przełomie października i listopada - materiały szkoleniowe i konferencyjne tj.: teczki i notesy, w grudniu - kalendarze książkowe z wkładką z danymi teleadresowymi punktów informacyjnych RPO WO 2007-2013. **W roku 2009:** materiały szkoleniowe i konferencyjne tj. rollbannery promocyjne, teczki na dokumenty, notesy oraz płyty CD, długopisy i ołówki oraz kalendarze książkowe i ścienne, w kwietniu materiały konferencyjne, tj.: teczki i notesy, karty informacyjne, wizytówki, naklejki na teczki. **W roku 2010:** w kwietniu w związku z realizacją dużej konferencji podsumowującej wdrażanie w latach 2008 – 2009 RPO WO 2007-2013 - 27 szklanych statuetek oraz 27 dyplomów. Na potrzeby konferencji wydano również folder konferencyjny. **W roku 2011:** w lutym w związku z realizacją gali podsumowującej wdrażanie sukces regionu w konkursie o Krajową Rezerwę Wykonania w ramach RPO WO 2007-2013 - 20 szklanych statuetek oraz dyplomy okolicznościowe. Na potrzeby gali wydano również ulotkę i plakaty z programem gali. Ponadto wykonano materiały szkoleniowe w postaci teczek, notesów oraz teczek z notesem na potrzeby spotkań, szkoleń oraz konferencji organizowanych w ramach RPO WO 2007-2013. **W roku 2012:** w związku ze współorganizacją wraz z Politechniką Opolską konferencji naukowej pod nazwą „Wymiary polityki rozwoju – ekonomiczne, społeczne i demograficzne" - materiały konferencyjne w postaci segregatorów. Segregatory te zostały przekazane wraz z pakietem materiałów informacyjnych i promocyjnych uczestnikom konferencji i zaproszonym gościom. Ponadto wykonano długopisy, które były przeznaczone dla uczestników szkoleń, spotkań, konferencji. **W roku 2013:** wykonano notesy, które były przeznaczone dla uczestników szkoleń, spotkań, konferencji. Materiały dystrybuowane były wśród potencjalnych beneficjentów i beneficjentów Programu podczas spotkań, szkoleń, konferencji oraz konsultacji bezpośrednich. **W roku 2015 działania typu „Materiały biurowe, szkoleniowe i konferencyjne" nie były realizowane.**
13.	**Materiały promocyjne**	W okresie programowania IZ oraz IP RPO WO 2007-2013 wydawały gadżety promocyjne m.in. dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu, które dystrybuowane były podczas spotkań, szkoleń, konferencji, imprez i targów, w których IZ oraz IP RPO WO 2007-2013 brały udział. **W roku 2007:** wykonano 22 rodzajów materiałów informacyjno-promocyjnych RPO WO, w tym: rollbannerów informacyjnych, materiałów szkoleniowych, folderów promocyjnych, ekspozycji promocyjnych, gadżetów promocyjnych tj.: pendrive'y, kubki, torby i inne, w liczbie 2 943 sztuk. **W roku 2008:** IZ wykonała: w lutym gadżety świąteczne, w kwietniu rollbannery informacyjno-promocyjne, we wrześniu ściankę konferencyjną promującą program, w listopadzie oraz w grudniu gadżety promocyjne (kubki, filiżanki, art.

		piśmiennicze, wizytowniki, torby podróżne, pendrive'y, piłeczki antystresowe, breloczki, układanki itp.). IP wydała w grudniu roll-upy promocyjne skierowane do młodzieży oraz ścianki konferencyjne. **W roku 2009:** IZ wydała gadżety promocyjne, m.in. torebki na gadżety, podkładki pod mysz, odzież, torby, pendrive'y, parasole, galanterię skórzaną oraz smycze. W marcu wykonano świąteczne materiały promocyjne, w maju wykonano dokumentację fotograficzną 30 projektów, które uzyskały dofinansowanie w ramach RPO WO 2007-2013, w grudniu wydano promocyjne gadżety świąteczne (choinki, aniołki, bombki). **W roku 2010:** IZ wydała gadżety promocyjne, m.in. gadżety świąteczne, wyroby szklane w postaci szklanych niezapominajek oraz nasiona niezapominajek, nawiązujące do motywu promocyjnego regionu tj. „Opolskie Kwitnące". **W roku 2011:** IZ wydała gadżety promocyjne, m.in.: układanki plastikowe, puzzle (ze zdjęciami projektów), ołówki, długopisy, zestawy piśmiennicze, kalendarze z aluminium na biurko, breloki, smycze, notesy (w tym ze zdjęciami projektów), kubki (w tym ze zdjęciami projektów), torby papierowe ze sznurkiem i z uchem wycinanym, teczki, bloczki (format A4), zakładki do książek. W ramach materiałów wykonano promocyjne gadżety świąteczne takie jak: zakładki do książek w kształcie choinki, minutniki, ołówki - koguciki. Ponadto wykonano wyroby szklane, zdobione ręcznie grafiką z regionalnym wzorem. Wydano także kalendarze ścienne oraz książkowe na rok 2012 promujące RPO WO 2007-2013. **W roku 2012:** IZ zleciła wykonanie następujących gadżetów promujących RPO WO 2007-2013: kalendarze dzienne i tygodniowe, kalendarze trójdzielne, pendrive'y 2GB, komplety piśmiennicze, długopisy stalowe, długopisy plastikowe, parasole składane, torby papierowe duże, torby na laptop. **W roku 2013:** IZ zleciła wykonanie takich gadżetów promujących RPO WO 2007-2013, jak: maskotki „Opolski Puchatek" oraz kalendarze ścienne i książkowe. **W roku 2015 działania typu „Materiały promocyjne" nie były realizowane.**
Edukacja		
14.	**Szkolenia specjalistyczne**	IZ oraz IP RPO WO 2007-2013 realizowały szkolenia specjalistyczne dla beneficjentów RPO WO 2007-2013, m.in.: **W roku 2007:** 43 szkolenia specjalistyczne w zakresie m.in.: pomocy publicznej, studium wykonalności projektu w ramach RPO WO 2007-2013, Lokalnych Programów Rewitalizacji, prawa budowlanego oraz prawa zamówień publicznych. W szkoleniach, które były prowadzone od 31 sierpnia do 21 grudnia 2007 r. uczestniczyły 692 osoby. **W roku 2008:** W okresie od maja do listopada IZ RPO WO 2007-2013 zorganizowała 44 szkolenia specjalistyczne dla beneficjentów z zakresu pomocy publicznej, studium wykonalności projektów, nieprawidłowości w ramach RPO WO 2007-2013, prawa zamówień publicznych, prawa budowlanego, Lokalnych Programów Rewitalizacji, informacji i promocji RPO WO 2007-2013. IP II RPO WO 2007-2013 zorganizowała warsztaty z zakresu wypełniania wniosków dla przedsiębiorców-potencjalnych beneficjentów RPO WO 2007-2013. **W roku 2009:** 27 lutego oraz 23 i 24 czerwca 2009 r. IP II stopnia zorganizowała warsztaty z zakresu wypełniania wniosków dla przedsiębiorców – potencjalnych beneficjentów RPO WO 2007-2013. W okresie od września do grudnia 2009 r. IZ RPO WO 2007-2013, po wyłonieniu wykonawców w ramach procedury udzielania zamówień publicznych, zrealizowała szkolenia specjalistyczne dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu, w trzech blokach szkoleniowych. W ramach pierwszego bloku „Przygotowanie dokumentacji projektowej w ramach RPO WO 2007-2013", realizowanego przez Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej w Opolu, przeprowadzono m.in. szkolenia dotyczące analizy ekonomicznej i finansowej, studium wykonalności projektów oraz OOŚ i pomocy publicznej. W ramach drugiego bloku „Realizacja projektów RPO WO 2007-2013", organizowanego przez Opolski Park Naukowo-Technologiczny, zrealizowano szkolenia z zakresu rozliczania projektów, kwalifikowalności kosztów, zamówień publicznych oraz informacji i promocji. W ramach trzeciego bloku „Zarządzanie projektem oraz monitoring i kontrola projektów RPO WO 2007-2013", realizowanego przez Eurologistics Sp. z o.o. przeprowadzono

		szkolenia z zarządzania projektem, sprawozdawczości oraz kontroli i nieprawidłowości w projektach RPO WO 2007-2013. **W roku 2010:** W okresie od lipca do października 2010 r. IZ RPO WO 2007-2013 zorganizowała 37 szkoleń specjalistycznych dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów programu w 2 blokach tematycznych (I blok – Przygotowanie projektu w ramach RPO WO 2007-2013; Blok II – Rozliczanie i kontrola projektu w ramach RPO WO 2007-2013.) W ramach powyższych bloków zrealizowano m.in. szkolenia z zakresu zarządzania projektem, studium wykonalności inwestycji, OOŚ, polityk horyzontalnych, rozliczania projektów, zamówień publicznych oraz kontroli i audytu. IP II stopnia przeprowadziła warsztaty z wypełniania dokumentacji aplikacyjnej dla 160 osób, które odbyły się 17 lutego 2010 roku oraz spotkania dotyczące kwestii prawidłowego rozliczania projektów, które odbyły się 22, 24 i 26 lutego 2010 roku w Opolu. **W roku 2011:** Od czerwca do listopada 2011 r. IZ RPO WO 2007-2013 prowadziła szkolenia dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów programu w dwóch blokach tematycznych: I. Przygotowanie projektu w ramach RPO WO 2007-2013 i II. Rozliczanie i kontrola projektu w ramach RPO WO 2007-2013. Zrealizowane tematy szkoleń dotyczyły: zarządzania projektem, studium wykonalności projektów, zasady udzielania pomocy publicznej oraz realizacja polityk horyzontalnych, analiza finansowa i ekonomiczna projektów, prawo budowlane w projektach, przygotowanie i realizacji projektów partnerskich (partnerstwa JST oraz partnerstwa publiczno-prawne). W ramach II bloku szkolenia dotyczyły: rozliczania projektów, w tym księgowania i kwalifikowalności kosztów oraz listy płac osób zatrudnionych w ramach projektu, zastosowanie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o podatku VAT w kontekście realizacji projektów, zamówienia publiczne finansowanych ze środków RPO WO 2007-2013, promocja projektów unijnych przy wykorzystaniu standardowych i niestandardowych kanałów komunikacji, w tym budowanie relacji z mediami, kontrola oraz audyt projektów, w tym nieprawidłowości i nadużycia finansowe oraz monitoring i sprawozdawczość projektu. **W roku 2013:** IZ RPO WO 2007-2013 zrealizowała szkolenia specjalistyczne z elementami ćwiczeń i warsztatów dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu. Szkolenia dotyczyły następujących obszarów: Zastosowanie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o podatku VAT w realizacji projektów RPO WO 2007-2013 i PO KL (w kontekście zmian w ustawie), Zamówienia publiczne finansowane ze środków RPO WO 2007-2013 i PO KL – 4 szkolenia, Prawo budowlane w projektach RPO WO 2007-2013 – 2 szkolenia, Rozliczanie wynagrodzeń w ramach RPO WO 2007-2013 – 2 szkolenia, Jak prawidłowo opisywać i korygować dokumenty finansowe RPO WO 2007-2013 – 2 szkolenia, Zamknięcie projektu dofinansowanego ze środków RPO WO 2007-2013, w tym: a. Obowiązki beneficjenta związane z rozliczeniem projektu, b. Zamknięcie projektu w kontekście jego kontroli - 12 szkoleń, c. Zamknięcie projektu dofinansowanego ze środków RPO WO 2007-2013 i PO KL w kontekście obowiązków informacyjnych i promocyjnych, w tym: a. Prawne aspekty działań informacyjnych i promocyjnych, b. Działania informacyjne i promocyjne – studium przypadku – 4 szkolenia. Ponadto IP II RPO WO 2007-2013 przeprowadziła szkolenia skierowane do potencjalnych beneficjentów Osi priorytetowej pierwszej. Zakres merytoryczny to przede wszystkim możliwości pozyskania środków z funduszy pożyczkowych oraz poręczeniowych, najważniejsze zasady determinujące prawidłowe przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej, zasady kontraktacji, rozliczania i kontroli projektów. Uczestnicy szczególnie zainteresowani byli naborem wniosków, który wiązał się z otwieraniem lub też rozwijaniem działów badawczo – rozwojowych w przedsiębiorstwach w zakresie procesu aplikowania (najczęściej popełniane błędy), rozliczaniem oraz kontrolą złożonych projektów. **W roku 2014:** IZ RPO WO zorganizowała szkolenia dla beneficjentów RPO WO 2007-2013 dot. rozliczania i kontroli projektów. Ponadto do spotkań informacyjnych zrealizowanych przez GPI zostały włączone elementy szkoleniowe dla potencjalnych beneficjentów RPO WO 2007-2013. Spotkania/szkolenia dotyczyły zasad realizacji projektów i możliwości wsparcia w ramach RPO WO 2007-2013 dla przedsiębiorców. W 1. półroczu 2014 r. IP II

		RPO WO 2007-2013 zrealizowała 7 szkoleń specjalistycznych dla 76 beneficjentów z zakresu: poprawne przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej, przygotowanie wniosków o płatność częściową oraz końcowych oraz Prawa Zamówień Publicznych. Szkolenia były cennym źródłem praktycznej wiedzy dla beneficjentów okazją do rozwiania wątpliwości pojawiających się podczas procesu aplikowania oraz rozliczania projektów. Terminy szkoleń: 3/4/6/7/12 lutego; 27 marca 2014; 7 kwietnia 2014. **W roku 2015 działania typu „Szkolenia specjalistyczne" nie były realizowane.**
15.	**Szkolenia dla pracowników instytucji wdrażających Fundusze Europejskie**	W okresie programowania pracownicy IZ oraz IP RPO WO 2007-2013 brali udział w szkoleniach dot. m.in.: przygotowania i realizacji RPO WO 2007-2013 m.in. w zakresie pomocy publicznej, postępowania administracyjnego, kontroli udzielania zamówień publicznych, procedur kontrolnych, kwalifikowalności podatku VAT, monitoringu, dyscypliny finansów publicznych, zasad współpracy z agencjami reklamowymi, roli innowacji w rozwoju firm, ochrony danych osobowych, oceny oddziaływania na środowisko w projektach współfinansowanych z funduszy UE 2007-2013, zasad sporządzania i weryfikacji poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność, prawa zamówień publicznych. **W roku 2015 działania typu „Szkolenia dla pracowników instytucji wdrażających Fundusze Europejskie" nie były realizowane.**
Internet		
16.	**Strona internetowa IZ RPO WO 2007-2013 (UMWO)**	IZ RPO WO 2007-2013 prowadziła stronę internetową www.rpo.opolskie.pl. Na stronie na bieżąco zamieszczane i aktualizowane były wszystkie dokumenty w zakresie wdrażania Programu oraz informacje przydatne beneficjentom przy przygotowaniu wniosku w ramach RPO WO 2007-2013, zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji. Strona była systematycznie modyfikowana i dostosowywana do potrzeb beneficjentów i potencjalnych beneficjentów. **Strona www.rpo.opolskie.pl w zakresie dot. lat 2007-2013 funkcjonuje nadal (jako podstrona portalu RPO WO 2014-2020).**
17.	**Strona internetowa IP II RPO WO 2007-2013 (OCRG)**	W okresie programowania pracownicy IP II RPO WO 2007-2013 aktualizowali stronę internetową www.ocrg.opolskie.pl w obszarze informacji i dokumentów programowych związanych z RPO WO na lata 2007-2013. W ramach nowo stworzonej strony wdrożono wiele innowacyjnych rozwiązań, dających możliwość bezpośredniego przekierowania użytkownika do dokumentów, które pozwolą uzyskać kompleksową informację na temat wybranego obszaru zainteresowania. **Strona www.rpo.ocrg.opolskie.pl w zakresie dot. lat 2007-2013 funkcjonuje nadal (jako podstrona strony internetowej IP dot. RPO WO 2014-2020).**
18.	**Newsletter RPO WO 2007-2013**	IZ RPO WO 2007-2013 prowadziła System Informacji Elektronicznej o Funduszach Europejskich obejmujący dystrybucję informacji o RPO WO 2007-2013 w postaci newsletterów i newsletterów specjalnych. IZ RPO WO 2007-2013 wysyłała do subskrybentów newsletter dotyczący Programu, funkcjonujący jako samodzielna publikacja dotycząca RPO WO 2007-2013 (subskrypcja na stronie Programu). IP II RPO WO 2007-2013 wysyłała newslettery w przypadku pojawienia się ogłoszenia o naborze wniosków. **W roku 2015 działania typu „Newsletter RPO WO 2007-2013" nie były realizowane.**
Ewaluacja		
19.	**Badania ewaluacyjne**	W okresie programowania IZ RPO WO 2007-2013 zleciła realizację badań ewaluacyjnych, m.in.: **W latach 2008 - 2009:** badanie ewaluacyjne pn. *„.Ocena działań informacyjno-promocyjnych realizowanych w ramach Funduszy Strukturalnych na lata 2007-2013 w województwie opolskim".* Głównym celem badania było określenie stopnia znajomości problematyki m.in. RPO WO 2007-2013 oraz ilościowa i jakościowa ocena działań informacyjno-promocyjnych realizowanych w ramach ww. programu. Badanie obejmowało także ocenę polityki komunikacyjnej (celowość, elastyczność i spójność) w i pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację polityki informacyjno-promocyjnej w regionie oraz pomiędzy ww. instytucjami a grupami docelowymi, której

		efektem będzie wypracowanie modelu zalecanej polityki komunikacyjnej. Termin realizacji badania: sierpień 2008 – luty 2009. W kolejnych latach IZ oraz IP RPO WO 2007-2013 wdrażały rekomendacje z ww. badania. **W latach 2013-2014:** badanie ewaluacyjne pn. *Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020*". Celem głównym badania była ocena działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych podejmowanych w województwie opolskim w zakresie funduszy europejskich, w szczególności w ramach RPO WO 2007-2013 i komponentu regionalnego PO KL oraz wskazanie rekomendacji, które pozwolą zapewnić zbudowanie pozytywnego wizerunku funduszy europejskich i zachęcą do aktywnego pozyskiwania środków unijnych w okresie programowania na lata 2014-2020. **W roku 2015 działania typu „Badania ewaluacyjne" nie były realizowane.**
Wymiana doświadczeń		
20.	**Zespół ds. opracowania i realizacji Zintegrowanego Planu Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2015.**	W okresie programowania IZ RPO WO 2007-2013 organizowała spotkania Zespołu ds. opracowania i realizacji Zintegrowanego Planu Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2015, a także prowadziła bieżące kontakty oraz organizowała spotkania robocze z członkami Zespołu, głównie w zakresie bieżącej realizacji zadań, opiniowaniu podejmowanych działań, współpracy w realizacji kampanii promocyjnej. IZ RPO WO 2007-2013 również na bieżąco organizowała spotkania w ramach Sieci Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich w województwie opolskim, sieci Punktów Konsultacyjnych KSU oraz innych podmiotów zaangażowanych w informację i promocję RPO WO 2007-2013. **W roku 2015 działania dot. Zespołu ds. opracowania i realizacji Zintegrowanego Planu Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2015 nie były realizowane.**
21.	**Grupa Sterująca ds. informacji i promocji**	Pracownicy IZ RPO WO 2007-2013 brali udział w spotkaniach oraz uczestniczyli w pracach Grupy Sterującej ds. informacji i promocji. **W roku 2015 działania dot. Grupy Sterującej ds. informacji i promocji nie były realizowane.**

2. Postęp rzeczowy działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych

Obszar	Wskaźnik	Rok	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
		Półrocze	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Konferencje i wydarzenia promocyjne	*Liczba konferencji*	Realizacja		1	3	0	1	0	1	0	8	10	10	11	12	12	13	14	14	14
		Wartość docelowa			3/8		3/8		1/8		2/8		1/9		1/9		2/14		0/14	
		Wartość bazowa	0																	
Konferencje i wydarzenia promocyjne	*Liczba uczestników konferencji*	Realizacja		85	214	0	126	0	450	0	1 485	1 915	1 915	2 415	2 507	2 507	3 077	3 296	3 296	3 296
		Wartość docelowa			200/600		350/600		120/600		240/600		150/1 900		92/1 900		720/3 227		0/3 227	
		Wartość bazowa	0																	
Konferencje i wydarzenia promocyjne	*Liczba innych przedsięwzięć promocyjnych*	Realizacja		0	1	0	0	2	3	6	20	29	36	37	39	39	42	42	42	42
		Wartość docelowa			1/10		210		8/10		7/10		8/35		2/35		3/42		0/42	
		Wartość bazowa	0																	
Spotkania informacyjne	*Liczba zrealizowanych spotkań informacyjnych*	Realizacja		18	19	11	27	19	36	7	155	175	256	327	614	854	999	1 053	1 053	1 053
		Wartość docelowa			30/200		40/200		40/200		40/200		100/200		441/200		147/1 050		0/1 050	
		Wartość bazowa	0																	
Spotkania informacyjne	*Liczba uczestników spotkań informacyjnych*	Realizacja		450	871	431	735	448	702	180	4 316	4 629	5 088	5 462	9 045	11 701	13 294	14 146	14 146	14 146
		Wartość docelowa			600/6 500		800/6 500		700/6 500		700/6 500		500/4 900		5 840/4 900		1 456/13 500		0/13 500	
		Wartość bazowa	0																	

Obszar	Wskaźnik	Rok	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
		Półrocze	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Szkolenia specjalistyczne	*Liczba szkoleń dla pracowników instytucji wdrażających FE*	**Realizacja**		0	47	36	36	86	25	27	302	353	371	388	400	407	408	412	412	412
		Wartość docelowa			50/280		40/280		70/280		50/280		30/360		20/360		1/408		0/408	
		Wartość bazowa	0																	
Szkolenia specjalistyczne	*Liczba uczestników szkoleń*	**Realizacja**		0	350	252	226	424	188	200	1 763	1 972	2 001	2 086	2 167	2 210	2 212	2 217	2 217	2 217
		Wartość docelowa			300/2 800		300/2 800		500/2 800		400/2 800		60/2 100		100/2 100		2/2 212		0/2 212	
		Wartość bazowa	0																	
Szkolenia specjalistyczne	*Liczba szkoleń dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów FE*	**Realizacja**		55	12	33	3	50	11	41	209	245	245	245	268	312	319	338	338	338
		Wartość docelowa			44/250		48/250		50/250		40/250		20/290		67/290		27/334		0/334	
		Wartość bazowa	0																	
Szkolenia specjalistyczne	*Liczba uczestników szkoleń w zakresie pozyskiwania środków unijnych*	**Realizacja**		833	280	510	159	1082	360	733	4 030	4 608	4 608	4 608	5 020	5 371	5 447	5 678	5 678	5 678
		Wartość docelowa			700/ 7 000		700/7 000		600/7 000		500/7 000		400/5 500		710/5 500		376/5 500		0/5 500	
		Wartość bazowa	0																	
Materiały informacyjne	*Liczba wydanych egzemplarzy biuletynu*	**Realizacja**		0	2000	3000	300	8 000	4 000	4 000	21 300	29 300	29 300	37 300	37 300	37 300	37 300	37 300	37 300	37 300
		Wartość docelowa			5000/ 40 000		8 000/40 000		6 000/40 000		6 000/40 000		8 000/33 000		0/33 000		0/37 300		0/37 300	
		Wartość bazowa	0																	

Obszar	Wskaźnik	Rok	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
		Półrocze	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Materiały informacyjne	*Liczba numerów biuletynu*	**Realizacja**		0	2	2	1	4	2	2	13	17	17	21	21	21	21	21	21	21
		Wartość docelowa			4/28		4/28		4/28		4/28		4/20		0/20		0/21		0/21	
		Wartość bazowa	0																	
Materiały informacyjne	*Liczba wydanych egzemplarzy ulotek*	**Realizacja**		0	7500	8000	0	14 400	1000	6000	47 400	53 400	54 400	54400	54 400	54 400	54 400	54 400	54 400	54 400
		Wartość docelowa			9 000/80 000		13 000/ 80 000		8 000/80 000		10 000/80 000		0/67 000		0/67 000		0/54 400		0/54 400	
		Wartość bazowa	0																	
Materiały informacyjne	*Liczba tytułów/rodzajów ulotek*	**Realizacja**		0	7	2	0	10	2	5	28	34	35	35	35	35	35	35	35	35
		Wartość docelowa			8/30		10/30		10/30		8/30		0/40		0/40		0/35		0/35	
		Wartość bazowa	0																	
Materiały informacyjne	*Liczba wydanych egzemplarzy innych materiałów informacyjnych*	**Realizacja**		0	110	0	3000	60 000	500	18 000	81 610	108410	109410	109 410	113 410	116 410	116 710	118 710	118 710	118 710
		Wartość docelowa			0/10 000		5 000/10 000		4 500/10 000		32 000/10 000		3 500/93 000		6 000/93 000		2300/118 710		0/118 710	
		Wartość bazowa	0																	
Materiały informacyjne	*Liczba tytułów/ rodzajów innych materiałów informacyjnych*	**Realizacja**		0	1	0	1	0	1	6	9	19	21	21	24	25	26	27	27	27
		Wartość docelowa			0/8		2/8		7/8		8/8		4/12		5/12		2/27		0/27	
		Wartość bazowa	0																	

Obszar	Wskaźnik	Rok	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
		Półrocze	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Punkty informacyjne	*Liczba punktów informacyjnych*	**Realizacja**		12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12 (5)	5	5	5
		Wartość docelowa			12/12		12/12		12/12		12/12		12/12		12/12		5/5		0/5	
		Wartość bazowa	0																	
Punkty informacyjne	*Liczba osób, które odwiedziły punkty informacyjne*	**Realizacja**		850	900	629	850	1 450	2143	1 392	9 946	11 995	12 500	14 707	17 037	19 251	20 937	22 035	22 035	22 035
		Wartość docelowa			600/3 000		1 500/3 000		2 000/3 000		2 000/3 000		1 000/14 000		4 270/14 000		3 062/ 21 500		0/ 21 500	
		Wartość bazowa	0																	
Punkty informacyjne	*Liczba odpowiedzi udzielonych drogą telefoniczną*	**Realizacja**		2550	2600	1750	2 00	2 690	3 889	2 546	20 653	23 813	26 211	30 362	34 712	39 639	43 235	45 705	45 705	45 705
		Wartość docelowa			2 500/10 000		4 500/10 000		5 000/10 000		4 500/10 000		4 500/30 000		7 310/30 000		7 111/45 000		0/45 000	
		Wartość bazowa	0																	
Punkty informacyjne	*Liczba odpowiedzi udzielonych drogą e-mailową*	**Realizacja**		120	520	531	700	500	573	276	3 622	4 145	4 522	5 038	5 848	6 632	6 955	7 086	7 086	7 086
		Wartość docelowa			150/ 5 000		1 000/5 000		2 000/5 000		1 500/5 000		1 000/6 000		970/6 000		693/7 100		0/7 100	
		Wartość bazowa	0																	
Strony internetowe i mailing	*Liczba wejść na stronę internetową*	**Realizacja**		bd	100 309	94 961	109 855	70 924	171 237	126 997	710444	807649	981818	1 032855	1 073645	1 117323	1 202433	1 289543	1 289543	1 289543
		Wartość docelowa			95 000/ 180 000		150 000 /180 000		150 000/180 000		150 000/180 000		200 000/1 000 000		100 000/1 000 000		150 000/1 250 000		0/1 250 000	
		Wartość bazowa	0																	

Obszar	Wskaźnik	Rok	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
		Półrocze	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Strony internetowe i mailing	*Liczba subskrybentów newslettera*	**Realizacja**		0	126	369	619	723	776	837	951	961	1 110	1 187	1 217	1 338	1 395	1 467	1 467	1 467
		Wartość docelowa			150/300		550/300		720/300		850/300		1 000/950		1 200/950		1 400/ 1 400		0/ 1 400	
		Wartość bazowa	0																	
Strony internetowe i mailing	*Liczba wysłanych newsletterów*	**Realizacja**		0	0	18	35	48	67	64	296	337	392	455	520	559	580	605	605	605
		Wartość docelowa			0/300		70/300		70/300		70/300		110/400		100/400		40/580		0/580	
		Wartość bazowa	0																	
Współpraca z mediami	*Liczba publikacji w mediach*	**Realizacja**		0	30	24	58	31	33	28	208	272	286	315	323	334	334	355	355	1 183
		Wartość docelowa			26/220		40/220		50/220		70/220		15/240		12/240		1/334		530/334	
		Wartość bazowa	0																	
Współpraca z mediami	*Liczba opublikowanych w ramach kampanii ogłoszeń, magazynów/ audycji*	**Realizacja**		115	99	38	0	151	59	106	643	1 085	1 107	1 107	1 107	1 649	1 773	1 773	1 773	1 773
		Wartość docelowa			125/500		80/500		40/500		40/500		22/700		570/700		124/1 773		0/1 773	
		Wartość bazowa	0																	
Materiały promocyjne	*Ilość/liczba przygotowanych materiałów promocyjnych – gadżetów*	**Realizacja**		2943	1504	7318	51	11 165	1770	480	33 581	38 021	38 021	39 388	39 388	39 837	39 837	39 837	39 837	39 837
		Wartość docelowa			3 000/ 15 000		3 500/ 15 000		5 000/ 15 000		8 000/15 000		500/35 000		449/35 000		0/39 837		0/39 837	
		Wartość bazowa	0																	

Obszar	Wskaźnik	Rok	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
		Półrocze	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Materiały promocyjne	*Ilość przygotowanych materiałów biurowych i szkoleniowo-konferencyjnych*	Realizacja		0	20 961	12 490	1250	29 086	56	1630	65 531	73 721	73 871	76 371	76 371	76 421	76 421	76 421	76 421	76 421
		Wartość docelowa			10 000/ 85 000		10 000/ 85 000		12 000/85 000		12 000/85 000		200/66 000		50/66 000		0/76 421		0/76 421	
		Wartość bazowa	0																	

Komentarz	1. Dane w tabeli pochodzą z **formularzy sprawozdawczych dotyczących promocji i informacji będącymi załącznikami do** sprawozdań okresowych/rocznych z realizacji RPO WO 2007-2013. Wyjątkiem są dane za rok 2007, które pochodzą ze źródeł własnych IZ RPO WO 2007-2013, gdyż formularz sprawozdawczy za rok 2007 nie zawierał części dot. wskaźników. Dane za rok 2007 dotyczą całego roku ze względu na brak danych dotyczących osobno 1. i 2. półrocza. 2. W ślad za przekazywanymi **formularzami sprawozdawczymi dotyczącymi promocji i informacji** dane za lata 2008-2010 są podane osobno dla każdego półrocza. W sposób narastający IZ RPO WO 2007-2013 rozpoczęła przekazywanie danych dopiero od sprawozdania za rok 2011. 3. Dokonano korekty wartości wskaźnika *Liczba publikacji w mediach* za rok 2014. Doliczono 21 ogłoszeń w prasie, które zostały sfinansowane ze środków RPO WO 2007-2013 w roku 2014. 4. Wartości docelowe wskaźników działań informacyjnych i promocyjnych zawarte w powyższej tabeli są aktualne na 2015 r. i zgodne z ostatnią, aktualną wersją *Zintegrowanego Planu Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim na lata 2007-2015.* Dokument ten został zaakceptowany przez IK NSRO pismem DIP-I-81410-92-MSz/14 z 31 grudnia 2014 r.

3. Informacja nt. udostępnienia listy beneficjentów

Instytucja Zarządzająca opublikowała listę beneficjentów programu, zawierającą nazwy beneficjentów, tytuły operacji oraz wielkość wkładu publicznego w części odpowiadającej KE w Internecie pod adresem/adresami: ***www.rpo.opolskie.pl*** *i* ***www.ocrg.opolskie.pl.***

W okresie programowania lista beneficjentów była aktualizowana 96 razy.

4. Informacja nt. współpracy IZ PO/RPO z podmiotami wymienionymi w Art. 5 ust. 3 Rozp. 1828/2006.

Prowadząc działania informacyjne, promocyjne oraz szkoleniowe w okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca lub instytucja wykonująca zadania w jej imieniu współpracowała z następującymi podmiotami określonymi w Art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006:

- [X] Władze krajowe, regionalne lub lokalne oraz agencje rozwoju
- [X] Partnerzy społeczni i gospodarczy
- [X] Organizacje przedsiębiorców
- [X] Przedstawicielstwo KE w Polsce
- [X] Stowarzyszenia handlowe i zawodowe
- [X] Organizacje pozarządowe
- [X] Centra informacji europejskiej
- [X] Instytucje oświatowe

5. Informacje nt. analizy i oceny prowadzonych działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych

5.1. Czy w okresie sprawozdawczym były prowadzone badania ewaluacyjne dotyczące skuteczności i efektywności realizowanych działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych?

- [X] Tak
- [ ] Nie

5.2. W wyniku przeprowadzonej oceny działań lub analizy informacji zwrotnych Instytucja Zarządzająca podjęła następujące działania usprawniające:

Zgodnie z przyjętą tabelą wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego pn. *Ocena zdolności i określenie potrzeb pozyskiwania środków pomocowych UE przez jednostki samorządu terytorialnego Województwa Opolskiego (w kontekście RPO WO 2007-2013)* w okresie sprawozdawczym na bieżąco wprowadzane były następujące usprawnienia:

A. W ramach stałego i systematycznego pogłębiania specjalistycznej wiedzy i umiejętności jej wykorzystania przez beneficjentów IZ i IP RPO WO 2007-2013 organizowała dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów programu szkolenia zawierające elementy ćwiczeń i warsztatów.
B. W wydawanych publikacjach położono szczególny nacisk na uproszczenie języka komunikowania, unikanie terminologii technicznej, zwrotów urzędowych i specjalistycznych, tak aby informacje zawarte w publikacjach były opisane w sposób zrozumiały i czytelny dla szerokiego grona odbiorców.
C. Czytelność przekazu, komunikatywność oraz atrakcyjność opisywanych treści były także jednymi z kryteriów oceny przy wyłonieniu wykonawcy publikacji. Dzięki temu informacje zawarte w publikacjach opisane były w sposób zrozumiały i czytelny dla szerokiego grona odbiorców.

Uwzględniając przyjętą tabelę wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego pn. *Ocena działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych w ramach Funduszy Strukturalnych na lata 2007-2013 w województwie opolskim,* w okresie sprawozdawczym na bieżąco wprowadzane były następujące usprawnienia:

A. Podczas warsztatów dla beneficjentów programu szczególny nacisk położono na aspekt praktyczny rozliczania projektów na bazie studiów przypadku,

B. W okresie sprawozdawczym podjęto szereg działań mających na celu wymianę doświadczeń pomiędzy partnerami społecznymi i gospodarczymi a IZ RPO WO 2007-2013. Celowi temu służyły konferencje oraz inne wydarzenia promocyjne, opisane powyżej, organizowane i współorganizowane przez IZ RPO WO 2007-2013.

Uwzględniając przyjętą tabelę wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego pn. *Ocena wdrożenia polityk horyzontalnych w ramach RPO WO 2007-2013*, w okresie sprawozdawczym na bieżąco wprowadzane były następujące usprawnienia:

A. W zakresie promocji polityk horyzontalnych w ramach działań informacyjnych i promocyjnych, realizowanych przez IZ RPO WO 2007-2013, uwzględniono aspekt polityk horyzontalnych w realizacji ww. działań (szkoleń, publikacji, cykli informacyjnych).

5.3. Czy w trakcie prowadzenia działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych Instytucja Zarządzająca zidentyfikowała istotne zagrożenia dla realizacji Rocznego planu działań lub Planu komunikacji?

X Tak ☐ Nie

5.4. Czego dotyczyły zidentyfikowane istotne zagrożenia i w jaki sposób IZ im przeciwdziałała:

A. W roku 2008 IZ RPO WO 2007-2013 prowadziła działania informacyjne i promocyjne w ramach RPO WO 2007-2013 w oparciu o projekty dokumentów: Projekt Strategii Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013 z 2 czerwca 2008 r. oraz Projekt Zintegrowanego Planu Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2013 z 12 lutego 2007 r. Przedłużające się procedury przyjęcia ostatecznych wersji ww. dokumentów w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych 2007-2013 oraz modyfikacje ww. dokumentów utrudniały prowadzenie spójnych działań w zakresie promocji programów. Przyjęcie ostatecznych wersji ww. dokumentów zniwelowało opisany problem.

B. W roku 2009, 2011 i 2012 szczegółowa analiza systemu realizacji działań informacyjnych i promocyjnych w ramach RPO WO 2007-2013 w okresie sprawozdawczym pozwoliła na zidentyfikowanie elementów stwarzających trudności i opóźnienia w realizacji ww. działań. Istotne zagrożenie stanowi niewystarczające dostosowanie procedur udzielania zamówień publicznych do specyfiki działań informacyjnych i promocyjnych. Przeciwdziałanie wyżej opisanym problemom nie leży w gestii IZ.

6. Informacje dodatkowe

I. Współpraca, koordynacja i zapewnienie komplementarności działań informacyjnych i promocyjnych RPO WO 2007-2013.

IZ RPO WO 2007-2013 jako bezpośrednio odpowiedzialna za opracowanie, wdrażanie i koordynację działań informacyjno-promocyjnych w ramach RPO WO 2007-2013 ściśle współpracowała z IP RPO WO 2007-2013 w zakresie realizacji działań informacyjnych i promocyjnych. IP RPO WO 2007-2013 prowadziła działania informacyjno-promocyjne z zakresu wdrażania I Osi Priorytetowej RPO WO 2007-2013 z wyłączeniem poddziałań 1.1.1, 1.3.1 i 1.4.2. Ponadto IZ RPO WO 2007-2013 i IP RPO WO 2007-2013 współpracowały przy realizacji działań informacyjnych edukacyjnych z organizacjami pozarządowymi, organizacjami branżowymi i inkubatorami przedsiębiorczości z terenu województwa opolskiego, m.in. takimi jak:

1. Fundacja Rozwoju Śląska i Wspierania Inicjatyw Lokalnych w Opolu,
2. Opolska Izba Gospodarcza,
3. Izba Rzemieślnicza w Opolu.
4. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu,
5. Opolski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych,
6. Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera w OCRG w Opolu,
7. Opolski Oddział Banku Gospodarstwa Krajowego.

W celu zapewnienia komplementarności prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych oraz szkoleniowych w województwie opolskim ww. działania prowadzone są w oparciu o zapisy ZPK 2007-2015. Dokument ten opisuje cele, zasady i metody prowadzenia ww. działań w regionie w ramach RPO WO 2007-2013, PO KL oraz Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007-2013 (PO WT RCz-RP). Wszelkie działania informacyjne i promocyjne w ramach ww. programów były planowane i nadzorowane przez Departament Koordynacji Programów Operacyjnych UMWO, co zwiększało ich spójność i pomaga osiągnąć wymierne efekty komunikacyjne.

Projekt ZPK został przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego uchwałą nr 1451/2008 z dnia 12 lutego 2008 r. Projekt ten uzyskał następnie status obowiązującego dokumentu i został przyjęty przez ZWO uchwałą nr 2254/2008 z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie zmiany uchwały nr 1451/2008 z dnia 12 lutego 2008 r. dotyczącej przyjęcia *Zintegrowanego Planu Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim w latach 2007-2015.*

W latach 2007-2015 miały miejsce 2 aktualizacje ww. dokumentu.
W aktualizacji z roku 2012 zostały wprowadzone następujące zmiany:
1. wynikające z aktualizacji *Strategii Komunikacji Funduszy Europejskich z 16 stycznia 2012 r.,*
2. wynikające z nowelizacji *Wytycznych MRR w zakresie informacji i promocji z 10 czerwca 2010 r.,*
3. wynikające z zawarcia *Porozumienia pomiędzy MRR a województwem opolskim w sprawie funkcjonowania na terenie województwa systemu informacji o funduszach europejskich z 5 lipca 2010 r.,*
4. aktualizacja danych związana ze stanem wdrażania programów operacyjnych w województwie opolskim.

W aktualizacji z roku 2015 zostały wprowadzone następujące zmiany:
1. wynikające z zakończenia działalności Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego w związku z zakończeniem realizacji umowy pomiędzy Samorządem Województwa Opolskiego a Domem Współpracy Polsko-Niemieckiej w Opolu na prowadzenie Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego,
2. wynikające z zakończenia realizacji programu Opolskie - tutaj zostaję oraz programu Gmina atrakcyjna dla inwestora i rozpoczęcia realizacji Programu Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku „Opolskie dla rodziny",
3. wynikające z zawarcia umowy o numerze DIP/BDG-II/POPT/79/14 z 16 maja 2014 r. między Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju a Województwem Opolskim na prowadzenie Sieci Punktów informacyjnych o Funduszach Europejskich w województwie opolskim,
4. wynikające z realizacji przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości od 1 października 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. projektu dotyczącego świadczenia usług doradczych przez Punkty Konsultacyjne Krajowego Systemu Usług,
5. związane z aktualizacją danych wynikającą ze stanu wdrażania programów operacyjnych w województwie opolskim (w tym zakresie uaktualniono wskaźniki, budżet, harmonogram działań informacyjnych i promocyjnych).

W okresie programowania większość akcji informacyjnych i promocyjnych (kampanie promocyjne, publikacje, cykle informacyjne, itp.) prowadzonych przez IZ RPO WO 2007-20013 miała charakter komplementarny i obejmowała co najmniej dwa programy operacyjne. Takie podejście do prowadzonych działań pozwalało na uzyskanie efektu synergii oraz wzmocnienie wizerunku marki nie tylko poszczególnych programów operacyjnych, ale też funduszy europejskich w ogóle i ukazaniu ich jako narzędzi, dzięki którym województwo opolskie zmienia się na lepsze.

II. Opis przykładów dobrych praktyk

1. Kampania promocyjna RPO WO 2007-2013 „Opolskie tu się żyje zmianami" z roku 2011. Spoty zrealizowane w ramach kampanii dostępne są na stronie:
   http://rpo2007-2013.opolskie.pl/rpo/index.php?id=9786
2. Kampania promocyjna funduszy europejskich (RPO WO 2007-2013 i PO KL) w województwie opolskim z roku 2013 „Opolskie tu się żyje z funduszami". Spot zrealizowany w ramach kampanii dostępny jest na stronie: https://www.youtube.com/watch?v=WD1pVc52v1E
3. Publikacja podsumowująca 10-letnią obecność województwa opolskiego w Unii Europejskiej pt. *„Opolskie – 10 lat w Unii Europejskiej 2004-2014 Studium efektów w obszarach: społeczeństwo, gospodarka, przestrzeń".* Publikacja dostępna jest na stronie:
   http://issuu.com/umwo/docs/opolskie_10_lat_w_unii_europejskiej/0

4. Publikacja *Komunikacja źródłem sukcesu. Wpływ działalności informacyjno-promocyjnej na budowanie pozytywnego wizerunku funduszy europejskich w województwie opolskim.* Publikacja dostępna jest na stronie: http://rpo2007-2013.opolskie.pl/rpo/index.php?id=12353
5. Biuletyny *Opolskie w Unii*. Przykładowe biuletyny dostępne są na stronie:

   http://rpo2007-2013.opolskie.pl/rpo/index.php?id=11404

III. Ocena podejmowanych działań promocyjnych z punktu widzenia realizacji celów ZPK 2007-2015

W ślad za *Strategią komunikacji funduszy europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020* poniżej przedstawiono wyniki najważniejszych badań i analiz, których przedmiotem była ocena działań informacyjnych i promocyjnych RPO WO 2007-2013[1].

Poziom świadomości i wiedzy mieszkańców na temat funduszy europejskich został zbadany w trakcie badania ewaluacyjnego działań informacyjnych i promocyjnych w ramach RPO WO 2007-2013 i PO KL zrealizowanego w roku 2014[2].

Zrealizowane badanie pozwoliło na sformułowanie następujących wniosków:

- W wyniku prowadzonych działań informacyjno-promocyjnych znajomość problematyki funduszy europejskich jest wśród mieszkańców województwa opolskiego coraz wyższa.
- Efektywność działań komunikacyjnych skierowanych do ogółu mieszkańców województwa była w badanym okresie wysoka.

Przeprowadzone badanie ilościowe wykazało wysoki poziom znajomości funduszy europejskich wśród mieszkańców województwa opolskiego. Aż 81% badanych mieszkańców deklarowało, że spotkali się z określeniem fundusze europejskie lub fundusze unijne i że wiedzą, co te nazwy oznaczają.

- Świadomość korzyści wynikających ze środków unijnych na poziomie lokalnym jest już w województwie opolskim bardzo dobrze rozpowszechniona.

W zdecydowanej większości (84,5%) badani mieszkańcy województwa zauważają pozytywne zmiany wywołane realizacją projektów współfinansowanych z funduszy europejskich w swoim bezpośrednim otoczeniu, gminie, mieście, województwie, tylko 11,7% badanych takich pozytywnych zmian nie zauważa[3].

Wysoki poziom wiedzy i rozpoznawalność pojęć związanych z funduszami europejskimi w województwie opolskim potwierdza także badanie zrealizowane w roku 2014 na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju[4]. W badaniu tym województwo opolskie uzyskało najwyższe wskazania spośród wszystkich regionów w zakresie następujących wskaźników: Znajomość pojęcia „Fundusze Europejskie" (92% badanych), Znajomość grup potencjalnych beneficjentów, którzy mogą realizować przedsięwzięcia z Funduszy Europejskich (42% badanych), Znajomość celów, obszarów lub działań, na które przeznaczane są FE w województwie (46% badanych)[5].

Tak wysokie wskazania stawiają ambitne cele dla działań informacyjnych i promocyjnych w latach 2014-2020, których efektem powinien być dalszy wzrost osiągniętych wyników. Należy mieć także świadomość, że wartość niektórych wskaźników osiągnęła już punkt krytyczny i ich przyrost nie będzie już postępował w sposób znacznie przewyższający osiągnięty poziom. Dlatego też, poza działaniami świadomościowymi dotyczącymi funduszy europejskich, należy położyć nacisk na przekazywanie informacji bardziej sprofilowanej, obejmującej obszary stosunkowo najmniej znane potencjalnym beneficjentom.

Ze wspomnianego wcześniej badania[6] wynika, że takim stosunkowo najmniej znanym obszarem jest np. wsparcie rozwoju nowoczesnych technologii. W prowadzonych działaniach należy wykorzystać zainteresowanie badanych mieszkańców województwa, z których prawie dwie trzecie deklarowało, że

[1] *Strategia komunikacji funduszy europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020*, s. 6-9. Dokument przyjęty przez KM RPO WO 2014-2020uchwałą nr 18/2015 z 20 sierpnia 2015 r.

[2] *Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL z rekomendacją do przedsięwzięć w okresie 2014-2020.* Raport końcowy. Badanie zostało zrealizowane przez Ego s.c., Warszawa kwiecień 2014 r. Dokument dostępny na stronie www.ewaluacja.gov.pl.

[3] Ibidem.

[4] *Badanie efektów działań informacyjnych i promocyjnych na temat Funduszy Europejskich dla społeczeństwa oraz analiza społecznego odbioru tych działań*. Edycja 2014. Badanie zostało zrealizowane przez Realizacja s.c., Warszawa październik 2014 r. Dokument dostępny na stronie www.ewaluacja.gov.pl.

[5] Ibidem.

[6] *Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013 i PO KL…*, op. cit.

w przyszłości zamierza się interesować informacjami o realizacji przedsięwzięć finansowanych z funduszy europejskich w województwie opolskim (64,3%)[7].

Powyższe badanie dostarczyło także informacji w zakresie atrakcyjności i przystępności komunikatów przekazywanych w ramach prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych. W wyniku jego realizacji stwierdzono, że:

- Najbardziej atrakcyjną formą promocji były Pikniki Funduszy Europejskich.
- Materiały audiowizualne opracowane w ramach kampanii promujących RPO WO 2007-2013 są bardziej zrozumiałe od publikacji i powinny być atrakcyjne dla szerokiego odbiorcy.

Zgodnie z powyższymi wnioskami, w województwie opolskim planowane jest dalsze wykorzystywanie takich narzędzi przekazywania wiedzy o funduszach jak imprezy plenerowe (pikniki z funduszami europejskimi, które w województwie opolskim wpisały się już w kalendarz imprez popularnych wśród mieszkańców) oraz spoty i audycje telewizyjne.

Jednocześnie przeprowadzony w ramach ww. badania audyt lingwistyczny publikacji wskazuje na konieczność uproszczenia języka tekstów pisanych, który może okazać się zbyt trudny dla przeciętnego odbiorcy[8].

Wiedzy na temat najczęściej wybieranych źródeł informacji o funduszach wśród beneficjentów i potencjalnych beneficjentów dostarczyła także ankieta przeprowadzona przez Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Opolu wśród pracowników punktów informacyjnych Sieci PIFE pt. „Profil klienta korzystającego z usług Sieci Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich w województwie opolskim". Z ankiety wynika, że wśród beneficjentów i potencjalnych beneficjentów najczęściej wykorzystywanym narzędziem komunikacji (poza punktami informacyjnymi) jest Internet (39% wskazań), rozmowy z innymi osobami (29% wskazań), następnie prasa (11%) oraz radio i telewizja (9%). Wyniki przeprowadzonego badania potwierdzają, że szerokie zastosowanie e-komunikacji w działaniach komunikacyjnych w latach 2014-2020 jest właściwym kierunkiem. Wyniki te znajdują odzwierciedlenie w dużej roli, jaką w komunikacji funduszy w latach 2014-2020 odgrywa portal internetowy RPO WO 2014-2020[9].

Podobne wnioski w zakresie komunikacji z beneficjentami i potencjalnymi beneficjentami zawiera badanie podsumowujące działania informacyjne i promocyjne w perspektywie 2007-2013[10]. Z przeprowadzonych wywiadów jakościowych wynika, że beneficjenci ogólnie pozytywnie oceniają działania informacyjno-promocyjne prowadzone w latach 2007-2013. Podstawowym źródłem informacji są dla nich strony internetowe instytucji wdrażającej dany konkurs, gdzie można znaleźć konkretne wytyczne i interpretacje. Respondenci pozytywnie ocenili także osobiste kontakty z przedstawicielami IZ jako życzliwe i merytoryczne. Wysoko oceniano także doświadczenie i kompetencje opiekunów projektów. Wyniki badania wskazują, że przy rozwiązywaniu konkretnych problemów wnioskodawcy zdecydowanie preferują bezpośrednie formy kontaktu i zdobywania informacji.

O ile doświadczeni beneficjenci sprawnie poruszają się w istniejącym systemie informacji, to dla potencjalnych beneficjentów trudny język oraz istniejące niejasności interpretacyjne mogą być odstraszające. Dlatego też w perspektywie 2014-2020 konieczne jest podjęcie działań zmierzających do uproszczenia języka komunikatów formułowanych do tej grupy docelowej.

Trzecim wymienianym źródłem informacji są szkolenia organizowane z myślą o beneficjentach i potencjalnych beneficjentach. Beneficjenci i wnioskodawcy chętnie z nich korzystają, jeżeli mają poczucie, że będą one przekazywały praktyczną wiedzę dotyczącą pisania wniosku czy realizacji projektu, zwłaszcza poprawnego prowadzenia jego strony finansowej. Im bardziej doświadczeni beneficjenci, tym bardziej traktują szkolenia jako okazję do zadawania specjalistycznych konkretnych pytań, dużą uwagę przywiązują więc do osoby prowadzącej szkolenie.

[7] Ibidem.
[8] Ibidem.

[9] *Komunikacja źródłem sukcesu*...,op. cit., s. 56-59.
[10] *Ocena działań informacyjno-promocyjnych RPO WO 2007-2013…,* op. cit.

Potencjalni beneficjenci wskazywali ponadto, że na etapie przygotowywania pomysłu na projekt i szukania partnerów ważna jest dla nich możliwość wymiany doświadczeń np. w formie wyjazdów studyjnych[11]. Z ww. badania wynika, że dotychczasowy poziom dopasowania istniejących kanałów i treści informacyjnych do potrzeb beneficjentów można ocenić jako wysoki. W momencie składania wniosku aż 84,5% badanych beneficjentów czuło się wystarczająco poinformowanych o wymogach i warunkach uzyskania dofinansowania[12].

Zgodnie ze *Zintegrowanym Planem Komunikacji Funduszy Strukturalnych w Województwie Opolskim na lata 2007 -2015 „Celem strategicznym działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013 jest wsparcie realizacji w/w programów w celu maksymalnego wykorzystania środków unijnych dostępnych dla województwa opolskiego".*

Zintegrowany Plan Komunikacji ma także za zadanie podniesienie poziomu świadomości i wiedzy wśród mieszkańców województwa opolskiego będących beneficjentami, potencjalnymi beneficjentami i uczestnikami projektów na temat dostępnej w ich ramach pomocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wiedzy mieszkańców regionu na temat Narodowej Strategii Spójności i korzyści płynących z członkostwa Polski w Unii.

W kontekście zaprezentowanych badań wskazujących na bardzo wysoki poziom świadomości mieszkańców województwa na temat Funduszy Europejskich, a także biorąc pod uwagę przedstawiony poniżej opis wpływu podjętych działań informacyjno-promocyjne na realizację RPO WO 2007-2013 należy stwierdzić, że **cele ZPK 2007-2015 zostały osiągnięte**.

IV. Wskazanie wpływu/efektu podjętych działań informacyjno-promocyjne na realizację RPO WO 2007-2013

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w ramach RPO WO 2007-2013 IZ i IP RPO WO 2007-2013 podpisały z beneficjentami 1265 umów na łączną kwotę 3 657 480 481,74 zł, w tym dofinansowanie EFRR 2 080 261 453,04 zł, co stanowi 101,68 % alokacji na lata 2007-2013. Stuprocentowy stan wykorzystania środków RPO WO 2007-2013 wskazuje na to, że wszystkie poziomy wdrażania Programu, również informacja i promocja, funkcjonowały w sposób wzorowy, skuteczny i efektywny.

W latach 2007-2015 zarówno instytucje zaangażowane we wdrażanie RPO WO 2007-2013, jak i beneficjenci Programu odnieśli szereg sukcesów będących odzwierciedleniem skutecznej polityki komunikacyjnej IZ RPO WO 2007-2013. Do najważniejszych należy zaliczyć zwycięstwo województwa opolskiego w organizowanym przez ówczesne Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju konkursie o Krajową Rezerwę Wykonania w zakresie wykorzystania środków RPO WO 2007-2013. W wyniku zdobycia pierwszego miejsca w ww. konkursie województwo opolskie uzyskało dodatkowe środki w wysokości 54 mln euro (plus 10 mln euro tzw. dostosowania technicznego) na realizację swoich celów rozwojowych. Sukces ten to efekt współpracy i zaangażowania wielu osób i instytucji, ale również rezultat niezwykle intensywnych działań informacyjnych i promocyjnych w latach 2009-2010.

Sukcesy odnosili również beneficjenci RPO 2007-2013 - w ministerialnym konkursie pn. „Polska Pięknieje – 7 cudów funduszy europejskich" w 2012 r. główną nagrodę w kategorii „Miejsce przyjazne dzieciom" zdobył projekt realizowany przez Stowarzyszenie Delta, polegający na utworzeniu w Krasiejowie w miejscu odkryć paleontologicznych tematycznego parku rozrywki i edukacji zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. W roku 2011 natomiast w kategorii „Rewitalizacja" pierwsze miejsce przypadło projektowi zrealizowanemu przez Miasto Opole, w ramach którego zrujnowany budynek w centrum miasta przekształcił się w nowoczesny pod względem architektonicznym i funkcjonalnym obiekt – siedzibę Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Z kolei w 2011 r. główną nagrodę w konkursie „Top Inwestycje Komunalne 2012" uzyskały projekty Miasta Opole zgłoszone hasłem „Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i kulturalnej Opola".

Ponadto w 2011 r. beneficjenci RPO WO 2007-2013 zostali uznani za osoby najbardziej skutecznie realizujące projekty unijne, uzyskując tytuł Eurolidera. Byli to Ryszard Zwojewski z Urzędu Miasta Prudnika oraz Krzysztof Początek, ówczesny naczelnik wydziału w Urzędzie Miasta Opola.

Wyróżnienia otrzymywały nie tylko opolskie projekty, ale także organy uczestniczące w realizacji regionalnego programu. Takim osiągnięciem było zdobycie tytułu „Najbardziej partnerskiego komitetu

[11] Ibidem.
[12] Ibidem.

monitorującego w 2011 r." dla Komitetu Monitorującego RPO WO 2007–2013 w ramach konkursu ogłoszonego przez Krajową Sieć Tematyczną ds. partnerstwa oraz Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. W ramach tego konkursu nagrodzone zostały najlepsze praktyki we wdrażaniu zasady partnerstwa przez komitety monitorujące krajowe oraz regionalne programy operacyjne.

Wysoka jakość realizowanych projektów oraz sprawność w ich rozliczaniu zarówno po stronie beneficjentów, jak i instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych, a także prowadzona polityka komunikacyjna przekładały się na zaufanie, jakim wśród mieszkańców jest darzony Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego.

Obrazują to najwyższe w skali kraju wskaźniki w badaniu przeprowadzonym w roku 2011[13], z którego wynika, że:

- Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego jako instytucja realizująca zadania związane ze środkami unijnymi został uznany za instytucję godną zaufania przez 71% mieszkańców regionu, uzyskując najlepszy wynik w kraju,
- 46% respondentów bardzo dobrze i dobrze ocenia pracę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w zakresie zarządzania funduszami europejskimi (najwyższy w kraju wynik wskazań mieszkańców),
- 44% respondentów uważa, że każdy uprawniony ma takie same szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach funduszy europejskich, co oznacza, że fundusze są dzielone w regionie sprawiedliwie i zgodnie z procedurami (najwyższy w kraju wynik wskazań mieszkańców),
- 44% respondentów bardzo dobrze i dobrze ocenia całość prowadzonych działań komunikacyjnych dotyczących funduszy europejskich (najwyższy w kraju wynik wskazań mieszkańców)[14].

Pozostałe wskaźniki wykazane w raporcie dotyczące województwa opolskiego kształtowały się na poziomie dobrym i średnim, co pozwala na sformułowanie pozytywnej oceny realizacji działań komunikacyjnych w województwie opolskim[15].

Stuprocentowy poziom wykorzystania środków, liczne nagrody dla beneficjentów i instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WO 2007-2013 oraz wyniki badań wskazują na to, że polityka komunikacyjna prowadzona w latach 2007-2015 w sposób pozytywny wpłynęła na realizację programu.

[13] *Badanie efektów działań informacyjnych i promocyjnych na temat Funduszy Europejskich dla społeczeństwa oraz analiza społecznego odbioru tych działań*. Raport końcowy. Badanie zostało zrealizowane przez Millward Brown SMG/KRC, Warszawa, 21 stycznia 2011. Dokument dostępny na stronie internetowej: www.ewaluacja.gov.pl.

[14] Ibidem, cyt. za: *Strategia komunikacji funduszy europejskich w województwie opolskim na lata 2014-2020*, s.6.

[15] Cyt. za: *Komunikacja źródłem sukcesu. Wpływ działalności informacyjno-promocyjnej na budowanie pozytywnego wizerunku funduszy europejskich w województwie opolskim*. Praca zbiorowa pod red. dr inż. Kariny Bedrunki, Opole 2013 r. Publikacja dostępna na stronie internetowej www.rpo.opolskie.pl.

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK XI

Przykłady komplementarności projektów realizowanych w ramach RPO WO 2007-2013 z przedsięwzięciami współfinansowanymi z innych programów lub funduszy

Tabela 11a. Przykłady projektów komplementarnych w obszarze: INNOWACJE W PRZEDSIĘBIORSTWACH

	Projekty komplementarne					
	projekt 1	*projekt 2*	*projekt 3*	*projekt 4*	*projekt 5*	*projekt 6*
Tytuł projektu	*Wzrost innowacyjności Narzędziowni dzięki innowacji wytworzonej wspólnie z Politechniką Opolską*	*Dywersyfikacja produktu Narzędziowni Pszenica dzięki inwestycji w innowacyjne technologie 5-osiowego frezowania numerycznego, wypracowane we współpracy z Politechniką Opolską.*	*Rozbudowa Działu Rozwoju firmy NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica poprzez zakup nowoczesnej prasy do tuszowania.*	*Opracowanie innowacyjnych form ciśnieniowych z wykorzystaniem systemu Jet – cooling oraz chłodzenia punktowego formy w firmie NARZĘDZIOWNIA BOGDAN PSZENICA w Strojcu wraz z doposażeniem działu B+R*	*Rozbudowa NARZĘDZIOWNI poprzez zakup innowacyjnego numerycznego centrum obróbczego*	*Wdrożenie pionowego centrum obróbkowego*
Nazwa beneficjenta	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFRR	EFRR	EFRR	EFRR
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2014-2020	SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, lata 2004-2006	SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, lata 2004-2006
Nr i nazwa działania	1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*	1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*	1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*	1.1 *Innowacje w przedsiębiorstwach*	2.2.1 *Wsparcie przedsiębiorstw dokonujących nowych inwestycji*	2.3 *Wzrost konkrencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje*
Okres realizacji projektu	05.01.2009 - 21.12.2009	01.07.2012 - 31.05.2013	01.01.2014 - 30.09.2014	01.06.2017 - 30.04.2018	01.04.2007 - 31.01.2008	01.06.2005 - 30.06.2008
Cele projektu	W ramach projektu powstało innowacyjne centrum obróbcze sterowane zaawansowanym oprogramowaniem. Dzięki temu firma uzyskała możliwości technologiczne, jakich nie posiadała żadna firma w Polsce Południowej. W efekcie projektu wytwarzane są innowacyjne formy, które stają się matrycą dla wielu produktów w branży budowniczej i transportowej. Projekt korespondował z celami i obszarami tematycznymi *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na lata 2004-2013* .	Przedmiotem projektu była inwestycja polegajaca na wdrożeniu technologii obróbki form metalowych w 5 osiach ze zintegrowanym systemem obróbki trzech rodzajów (frezowanie, wiercenie, elektrodrążenie), z wykorzystaniem w tym celu zaawansowanej technologii numerycznej obróbki elementów wielkogabarytowych (o masie do 15 ton). Zrealizowana inwestycja umożliwiła zwiększenie ilościowe i jakościowe wykonywanych form odlewniczych, w efekcie czego firma wprowadziła na rynek nowe – wielkogabarytowe formy do 15 ton, uwzględniając potrzeby zgłaszane przez odbiorców, klientów.	Przedmiotem projektu była rozbudowa techniczna Działu Rozwoju wnioskodawcy (dział B+R), w którym opracowywane są technologie wytwarzania form odlewniczych. Wnioskodawca współpracuje w tym zakresie ściśle z Katedrą Technologii Maszyn i Automatyzacji Politechniki Opolskiej. W ramach projektu nastąpiło doposażenie działu B+R w prasę do tuszowania, która wykorzystywana jest podczas prac nad rozwijaniem technologii wytwarzania form odlewniczych. W szczególnosci prasa umożliwiła podjęcie prac B+R badania w zakresie wpływu różnych rodzajów obróbki mechanicznej oraz cieplnej na szczelność form odlewniczych, zachowanie poprawności parametrów geometrycznych, sprawność działania mechanicznych części prototypów.	Przedmiotem projektu jest doposażenie działu badawczo-rozwojowego. Dodatkowo projekt zakłada przeprowadzenie projektu badawczego mającego na celu opracowanie innowacyjnych form ciśnieniowych z wykorzystaniem systemu Jet – cooling oraz chłodzenia punktowego formy. Efektem projektu będzie innowacja procesowa - technologia wytwarzania form ciśnieniowych z systemem chłodzenia punktowego oraz innowacja produktowa - autorskie, innowacyjne jet coolingi.	Projekt obejmował zakup innowacyjnego numerycznego centrum, co pozwoli na produkcję wyrobów unikalnych w skali kraju.	Zakup centrum obróbkowego wraz z montażem. Pionowe centrum wykonane zostało na specjalne zamówienie i wyposażone w maszynę podstawową oraz sterowanie CNC.
Całkowita wartość projektu	333 046,04	563 621,91	444 253,82	3 043 936,21	252 827,38	176 769,68
Wartość wkładu UE	149 665,97	233 696,89	184 202,80	1 128 044,88	121 336,92	61 869,39

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów? *(wraz z opisem zastosowanych mechanizmów)*
	projekt 7	*projekt 8*	*projekt 9*	*projekt 10*	
Tytuł projektu	*Modernizacja firmy NARZĘDZIOWNIA poprzez wdrożenie innowacyjnej technologii elektrodrążenia z systemem pomiarowym*	*Opracowanie i wdrożenie Strategii Rozwoju w NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica*	*Wdrożenie oprogramowania budowy form Pro/Engineer oraz stacji roboczej klasy PC*	*Wdrożenie technologii bryłowego modelowania i sterowania obrabiarek trójosiowych CNC*	Narzędziownia Bogdan Pszenica rozpoczęła działalność w 1997 roku jako mała firma rodzinna. Firma w głównej mierze specjalizuje się w wykonywaniu form do odlewania aluminium oraz oprzyrządowania odlewniczego (okrojniki, kokile, rdzennice, rdzenie, suwaki, rdzenie ze specjalnym chłodzeniem wewnętrznym). Klienci firmy pochodzą w głównej mierze z branży motoryzacyjnej m.in.: Volkswagen Poznań, Nemak Poland, Sanden Motor Manufacturing Poland, Toyota Motor Manufacturing Poland, Neapco Europe, Limatherm, Spinko. Wspólnym celem realizowanych systematycznie projektów jest poprawa konkurencyjności przedsiębiorstwa poprzez realizację inwestycji prowadzących do wzrostu innowacyjności firmy oraz zwiększenie zdolności inwestycyjnej firmy w kolejnych latach. Ponadto dzięki realizacji projektów przedsiębiorca będzie miał możliwość zaspokojenia wszystkich zgłaszanych potrzeb wykonawstwa form ze strony odbiorców. Realizowana strategia rozwoju firmy pozwoli na utrzymanie silnej pozycji rynkowej: lidera krajowego w zakresie innowacyjnych rozwiązań produktowych w obszarze form i ich elementów. W połączeniu z wiedzą i know-how, posiadanymi przez firmę, możliwe będzie wytwarzanie form o stopniu zaawansowania technologicznego przewyższającym wszelkie produkty, jakie są obecnie wytwarzane w Polsce. Narzędziownia w 2014 r. zajęła 5. miejsce na świecie w konkursie Machining Expert, którego eksperci wybrali najlepsze narzędziownie. Mechanizmy i narzędzia dążące do zapewnienia komplementarności opisano w punkcie 2.6.1.1 *Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych.*
Nazwa beneficjenta	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica	NARZĘDZIOWNIA Bogdan Pszenica	
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie	
Nazwa funduszu	EFRR	Fundusz Wsparcia Programu Rozwoju Przedsiębiorstw w ramach Phare 2002 SSG	Fundusz Wsparcia Programu Rozwoju Przedsiębiorstw w ramach Phare 2002 SSG	Fundusz Wsparcia Programu Rozwoju Przedsiębiorstw w ramach Phare 2002 SSG	
Nazwa programu operacyjnego	SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, lata 2004-2006	PHARE 2002 SSG	PHARE 2002 SSG	PHARE 2002 SSG	
Nr i nazwa działania	2.3 *Wzrost konkrencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje*	*Regionalny Program Wsparcia Małych i Średnich Przedsiębiorstw - Przedsiębiorczość w Polsce*	*Regionalny Program Wsparcia Małych i Średnich Przedsiębiorstw - Przedsiębiorczość w Polsce*	*Regionalny Program Wsparcia Małych i Średnich Przedsiębiorstw - Przedsiębiorczość w Polsce*	
Okres realizacji projektu	01.06.2005 - 30.04.2008	b.d.	b.d.	b.d.	
Cele projektu	Wdrożenia pozwoliły na zastosowanie zintegrowanego systemu zarządzania oraz oprogramowania maszyn (PowerInspect) dla całkowitego zarządzania cyklem roboczym, podniesienie jakości i wydajności produkcji oraz podniesienie efektywności pracowników.	Działania dotyczyły wdrożenia strategii rozwoju firmy ze szczególnym uwzględnieniem strategii finansowej i strategii kosztów. Opracowana strategia pozwoliła na rozwój przedsiębiorstwa, wdrożenie modelu zarządzania kosztami i finansami.	Projekt polegał na wdrożeniu oprogramowania Pro/Engineer do budowy form wraz ze stacjami PC. Uruchomienie systemu wspomagania modelowania form pozwoliło zwiększyć możliwości technologiczne wykonywanych produktów, zinformatyzować proces projektowania i modelowania form.	Zakup technologii bryłowego modelowania i programowania obrabiarek 3-osiowych opartej o oprogramowanie Pro/Engineer, które w zasadniczy sposób zmieniło procesy produkcyjne.	
Całkowita wartość projektu	120 431,61	5 594,09	6 820,19	14 768,39	
Wartość wkładu UE	42 151,06	1 313,59	3 410,09	7 384,20	

Tabela 11b. Przykłady projektów komplementarnych w obszarze: SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

	Projekty komplementarne			
	projekt 1	*projekt 2*	*projekt 3*	*projekt 4*
Tytuł projektu	*Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości*	*Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości - etap II*	*Nowe technologie na usługach edukacji*	*Nowe technologie na usługach edukacji II*
Nazwa beneficjenta	Województwo Opolskie	Województwo Opolskie	Samorząd Województwa Opolskiego/ Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego	Samorząd Województwa Opolskiego/ Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFS	EFS
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	PO KL 2007-2013	PO KL 2007-2013
Nr i nazwa działania	2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usługi i bazy danych*	2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*	9.1.2 *Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych*	9.1.2 *Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych*
Okres realizacji projektu	19.11.2009 - 31.05.2012	30.12.2010 - 31.05.2012	01.06.2009 - 31.05.2010	01.06.2010-31.05.2011
Cele projektu	Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez budowę systemu edukacyjnego realizującego eUsługi na obszarze województwa opolskiego oraz wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych w opolskich placówkach oświatowych. Projekt pt. *Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości - etap II* był kontynuacją realizowanej inwestycji pt. *Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości.* Projekty były inwestycjami z zakresu społeczeństwa informacyjnego, polegającymi na budowie portalu eSzkoła, zapewniającego świadczenie elektronicznych usług edukacyjnych dla mieszkańców województwa opolskiego. Zakres rzeczowy obejmował budowę infrastruktury sieciowej dla 111 placówek oświatowych, uzupełnionej o sieć 111 szt. infomatów, tj. Punktów Publicznego Dostępu do Internetu. Działanie zapewniło nieograniczony dostęp do szerokopasmowego Internetu. Projekty zakładały wdrożenie specjalistycznych oprogramowań, w szczególności aplikacji i modułów: wirtualnej biblioteki, nadzoru, zasobów dydaktycznych, bloku wirtualnej szkoły, doskonalenia nauczycieli (e-learning) i serwisu kompetencji umożliwiających realizację 28 usług on-line na 4 poziomach: informacji on-line, interakcji jednostronnej, dwustronnej i transakcji, z których skorzystają dzieci, uczniowie (w tym niepełnosprawni), rodzice i nauczyciele. W ramach 111 placówek (szkół oraz zespołów szkół) podległych jednostkom samorządowym wsparcie otrzymały: 3 przedszkola, 25 szkół podstawowych, 62 gimnazja, 17 liceum ogólnokształcących, 10 technikum i 7 szkół zawodowych (w grupie tej znajdowało się 6 placówek, które stanowiły zespoły szkół, w ramach których funkcjonowało po kilka szkół). Swoim zasięgiem projekty objęły 67 miejscowości województwa opolskiego. W obu projektach partnerami były 53 gminy i 11 powiatów. Projekty przyczyniły się do zwiększenia tempa wdrażania innowacji w oświacie, co wpłynęło na szersze wykorzystanie technologii teleinformatycznych w codziennej pracy.		Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów szkół z terenów wiejskich i miejsko-wiejskich o utrudnionym dostępie do edukacji w stosunku do uczniów z dużych miast oraz podniesienie jakości nauczania w szkołach z wykorzystaniem narzędzi TIK. Najważniejszymi celami szczegółowymi projektów systemowych były: - przygotowanie nauczycieli do prowadzenia lekcji i zajęć dodatkowych dla uczniów z wykorzystaniem TIK; - realizacja zajęć dodatkowych dla uczniów ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych w zakresie TIK; - opracowanie projektów przedmiotowych lub międzyprzedmiotowych z wykorzystaniem narzędzi TIK; - praktyczne zastosowanie współczesnych technologii w edukacji; - wdrożenie innowacyjnych form nauczania z wykorzystaniem narzędzi TIK; - zwiększenie zainteresowania uczniów nauką, przedmiotem lub grupą przedmiotów. Projekt pt. *Nowe technologie na usługach edukacji II* był kontynuacją zrealizowanej inwestycji pt. *Nowe technologie na usługach edukacji* . W zakończonym projekcie pt. *Nowe technologie na usługach edukacji* udział wzięło łącznie 2 880 uczniów i nauczycieli z 48 szkół z terenu województwa opolskiego. W projektach wzięło udział 17 placówek oświatowych, które otrzymały wsparcie w ramach projektów z RPO WO 2007 - 2013, w tym 12 gimnazjum i 5 szkół podstawowych.	
Całkowita wartość projektu	3 754 781,77	8 767 878,39	270 886,48	383 755,84
Wartość wkładu UE	3 191 564,50	7 452 696,63	230 253,50	211 065,71

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów? *(wraz z opisem zastosowanych mechanizmów)*
	projekt 5	*projekt 6*	*projekt 7*	*projekt 8*	
Tytuł projektu	*Innowacyjna szkoła zawodowa*	*Innowacyjna szkoła zawodowa II*	*Kompetentne kadry oświaty kapitałem regionu*	*Kompetentne kadry oświaty kapitałem regionu II*	Komplementarność projektów dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO KL 2007 - 2013 z projektami realizowanymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wspartymi w ramach RPO WO 2007 - 2013 polega przede wszystkim na wykorzystaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez uczniów i nauczycieli podczas realizacji projektów z PO KL przy realizacji projektów eSzkoła. Dzięki szkoleniom z EFS nauczyciele i uczniowie podnieśli swoje kwalifikacje w zakresie ICT, co pozwoliło na sprawne i szybkie wdrożenie platformy eSzkoła. Wykorzystanie ICT na zajęciach lekcyjnych i poza lekcyjnych oraz zastosowanie nowych technologii ICT w codziennym funkcjonowaniu szkoły wpłynęło pozytywnie na budowę społeczeństwa informacyjnego w zakresie edukacji. Realizację wszystkich projektów koordynował Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego w Opolu (obecnie: Regionalny Zespół Wsparcia Placówek Edukacji w Opolu) . Wdrażane projekty podniosły umiejętności nauczycieli i uczniów w zakresie stosowania ICT i przyczyniły się do upowszechniania nowych metod nauczania (np. e-learning). Mechanizmy i narzędzia dążące do zapewnienia komplementarności opisano w punkcie 2.6.1.1 *Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych.*
Nazwa beneficjenta	Samorząd Województwa Opolskiego/ Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego	Samorząd Województwa Opolskiego/ Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego	Samorząd Województwa Opolskiego/ Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego	Samorząd Województwa Opolskiego/ Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego	
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie	
Nazwa funduszu	EFS	EFS	EFS	EFS	
Nazwa programu operacyjnego	PO KL 2007-2013	PO KL 2007-2013	PO KL 2007-2013	PO KL 2007-2013	
Nr i nazwa działania	9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego*	9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego*	9.4 *Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty*	9.4 *Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty*	
Okres realizacji projektu	01.08.2009 - 31.07.2010	01.08.2010-31.07.2011	02.02.2009-31.07.2009	01.01.2010-31.12.2010	
Cele projektu	Podniesienie atrakcyjności i jakości procesu kształcenia w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe. Najważniejszymi celami szczegółowymi projektów systemowych były: - wdrożenie w 30 szkołach zawodowych woj. opolskiego nowych innowacyjnych form nauczania (kształcenie modułowe), cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne z wykorzystaniem elektronicznej platformy dydaktycznej; - podniesienie umiejętności nauczycieli w zakresie wykorzystania narzędzi ICT w procesie edukacyjnym; - rozwój kompetencji kluczowych uczniów z zakresu ICT i przedsiębiorczości poprzez organizację dodatkowych zajęć pozalekcyjnych. Projekt pt. *Innowacyjna szkoła zawodowa II* był kontynuacją zrealizowanej inwestycji pt. *Innowacyjna szkoła zawodowa* . W zakończonym projekcie pt. *Innowacyjna szkoła zawodowa* udział wzięło łącznie 1 350 uczniów i nauczycieli z 30 szkół zawodowych z terenu województwa opolskiego. W projektach bierze udział 6 placówek oświatowych (szkół oraz zespołów szkół), które otrzymały wsparcie w ramach projektów z RPO WO 2007-2013 (szkoły techniczne i zawodowe).		Podwyższenie umiejętności w zakresie tworzenia szkolnego wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, przygotowanie dzieci i młodzieży do życia w warunkach gospodarki rynkowej, pomiaru dydaktycznego, e- learningu oraz podwyższenie umiejętności w zakresie kształcenia na odległość i wykorzystania narzędzi ICT w procesie dydaktycznym. Projekt pt. *Kompetentne kadry oświaty kapitałem regionu II* był kontynuacją zrealizowanej inwestycji pt. *Kompetentne kadry oświaty kapitałem regionu* . W projektach udział wzięło łącznie 714 nauczycieli z 48 placówek oświatowych (szkół oraz zespołów szkół), które otrzymały wsparcie w ramach projektów z RPO WO 2007 - 2013 (w tym 9 szkół podstawowych, 27 gimnazjum, 8 liceum ogólnokształcących, 8 technikum i 4 szkoły zawodowe).		
Całkowita wartość projektu	270 886,48	361 181,97	64 322,67	136 571,93	
Wartość wkładu UE	230 253,50	307 004,67	54 674,27	116 086,14	

Tabela 11c. Przykłady projektów komplementarnych w obszarze: TRANSPORT

	Projekty komplementarne				
	projekt 1	*projekt 2*	*projekt 3*	*projekt 4*	*projekt 5*
Tytuł projektu	*Przebudowa przepustu i odcinka drogi wojewódzkiej nr 414 w miejscowości Krobusz*	*Budowa obwodnicy m. Biała w ciągu drogi wojewódzkiej nr 414 Opole-Lubrza*	*Poprawa połączenia południowej części Województwa Opolskiego z autostradą A4 .Etap I. Zadanie 2 :Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odc.Górki - Chrząszczyce w km od 12+980 do km 14+300*	*Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odc. Dzików - Smolarnia*	*Budowa odcinka drogi wojewódzkiej nr 414 Opole –Łącznik –Lubrza o długości 576 mb w miejscowości Górki –Winów , w zakresie obejmującym odbudowę nasypu drogowego, budowę jednostronnego chodnika i kanalizacji deszczowej oraz przebudowę nawierzchni i przepustu drogowego, kategoria obiektów: XXV- drogi, XXVI – sieci kanalizacyjne, XXVIII – obiekty mostowe*
Nazwa beneficjenta	Województwo Opolskie	Województwo Opolskie	Województwo opolskie	Województwo opolskie	Województwo opolskie
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFRR	EFRR	EFRR
Nazwa programu operacyjnego	ZPORR 2004-2006	ZPORR 2004-2006	RPO WO 2014-2020	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013
Nr i nazwa działania	1.1 *Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego*	1.1 *Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego*	6.1 *Infrastruktura drogowa*	3.1.1 *Drogi regionalne*	3.1.1 *Drogi regionalne*
Okres realizacji projektu	03.06.2005 - 31.10.2005	18.08.2006 - 30.05.2008	28.08.2015 - 31.12.2015	12.06.2008 - 19.11.2008	01.04.2009 - 18.11.2009
Cele projektu	Droga wojewódzka nr 414 stanowi najkrótsze połączenie miasta Opola i węzła autostrady A-4 w Dąbrówce z pełnotowarowym przejściem granicznym Trzebinia-Bartulowice. Uznana jest za jeden z głównych elementów wewnętrznej komunikacji regionu z autostradą A-4, jest także głównym ciągiem łączącym region z obszarami rekreacji w Górach Opawskich. W ciągu drogi nr 414 w okolicach miejscowości Krobusz znajdował się niebezpieczny, nienormatywny zakręt oznaczony „Czarnym Punktem". Stan drogi w tym miejscu stanowił poważne zagrożenie bezpieczeństwa. Realizacja projektu wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, zmniejszenie kosztów użytkowników, kosztów eksploatacji pojazdów, kosztów czasu pracy, a także kosztów społecznych generowanych przez skutki wypadków i kolizji drogowych występujących obecnie w rejonie „Czarnego Punktu". Celem głównym projektu był wspominany już wzrost atrakcyjności i dostępności regionu, zwłaszcza zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystyczno – rekreacyjnej. Projekt przyczynił się do poprawy powiązań infrastrukturalnych, szczególnie pomiędzy ośrodkami regionalnymi i pozostałymi obszarami województwa oraz możliwości równomiernego rozwoju gospodarczego, dostępu do zatrudnienia, nauki, kultury i wypoczynku.	Przedmiotem inwestycji była budowa obwodnicy stanowiącej fragment ciągu komunikacyjnego drogi wojewódzkiej nr 414 na długości 3,9 km. Istniejąca dotychczas droga wojewódzka nr 414 przebiegała przez Rynek miasta Biała stwarzając liczne niebezpieczeństwa i niedogodności dla mieszkańców oraz uczestników ruchu drogowego na tym obszarze. Było to również przyczyną uciążliwego hałasu oraz zanieczyszczenia środowiska. Osiągnięte cele projektu to: poprawa dostępu do sieci dróg regionalnych, krajowych i międzynarodowych; usprawnienie komunikacji drogowej z wykorzystaniem drogi wojewódzkiej nr 414 na trasie Opole-granica z Republiką Czeską; stworzenie równych szans rozwoju gospodarczego poprzez ułatwienie dostępu do autostrady; podniesienie atrakcyjności regionu poprzez modernizację i rozwój infrastruktury technicznej i społecznej; poprawa bezpieczeństwa ruchu, w tym pojazdów jednośladowych i pieszych – ograniczenie wypadków drogowych; podniesienie parametrów technicznych jezdni; zmniejszenie zanieczyszczeń spowodowanych emisją spalin w otoczeniu dotychczasowego przebiegu drogi; wzrost komfortu jazdy i poprawa jej płynności; wzmocnienie istniejącej konstrukcji jezdni.	Przedmiotem projektu była przede wszystkim rozbudowa drogi na odcinku ok. 1,3 km; wykonanie nowej konstrukcji jezdni; budowa zatoki autobusowej; budowa zjazdów indywidualnych i publicznych na posesje; budowa zjazdów na pola wraz z budową przepustów pod zjazdami, budowa ciągu pieszo-rowerowego, przebudowa i zabezpieczenie sieci teletechnicznej kolidującej z projektowaną rozbudową oraz przebudowa wszystkich przyłączy wodociągowych. Odcinek był w złym stanie technicznym, występowały głębokie koleiny, miejscami spękania i zniszczona krawędź jezdni. Realizacja inwestycji usprawniła znacząco komunikację drogową pomiędzy województwem opolskim a Górnym Śląskiem, autostradą A4 oraz z przejściami granicznymi na południu RP. Wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa sieci drogowej oraz płynności ruchu drogowego. Rozwiązała podstawowe problemy regionu w zakresie infrastruktury transportowej, poprawiła jakość i dostępność do dróg w województwie. Z uwagi na poprawę parametrów technicznych drogi efektem realizacji jest także poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miejscowości Górki i Chrząszczyce oraz pozostałych uczestników ruchu drogowego i pieszego.	Projekt obejmował przebudowę odcinka drogi długości 7 km, w ramach której wykonano: wzmocnienie istniejącej konstrukcji jezdni na długości 6,40 km, obustronne poszerzenie do szerokości 7 m, obustronne poszerzenie poboczy do 1,5 m, przebudowę istniejących przepustów drogowych, zatok autobusowych, zjazdów oraz chodników, wycinkę drzew znajdujących się w pasie drogowym. Projekt przyczynił się do zwiększenia bezpieczeństwa podróżujących, zmniejszenia zagrożenia katastrofami drogowymi, a także podniósł komfort jazdy. Ponadto budowa chodników w styczności z zatokami autobusowymi, odpowiednie oznakowanie pionowe i poziome (przejście dla pieszych) znacząco poprawiło bezpieczeństwo podróżnych korzystających z komunikacji zbiorowej, pieszych oraz kierowców. Zadanie było jednym z przedsięwzięć *Wieloletniego Programu Przebudowy Dróg Wojewódzkich* , przyjętego przez Sejmik Województwa Opolskiego.	Przebudowa jezdni objęła wzmocnienie konstrukcji jezdni tak, by spełniała wymogi odpowiadające standardom unijnym. Jezdnię poszerzono do 6,5 m. Na odcinku 325 m przeprowadzono całkowitą przebudowę nasypu drogowego. W celu właściwego odprowadzenia wód opadowych z nawierzchni jezdni i chodnika zbudowano odcinek kanalizacji deszczowej o łącznej długości 493 m z włączeniem do istniejącego rowu melioracyjnego. Dla przeprowadzenia wód przez jezdnię drogi wojewódzkiej zaprojektowano także przebudowę istniejącego przepustu. Na w/w odcinku zbudowano także chodnik lewostronny o szerokości 2 m oraz obustronne wjazdy do posesji. Rezultatami długofalowymi projektu będą: poprawa bezpieczeństwa ruchu wskutek podniesienia parametrów technicznych jezdni; poprawa jakości infrastruktury i zwiększenie komfortu podróży; zwiększenie dostępności komunikacyjnej regionu do autostrady A-4 oraz granicy państwa; wzmocnienie powiązań pomiędzy regionalnymi ośrodkami wzrostu a ich zapleczem; zwiększenie atrakcyjności terenów pod względem lokalizacji inwestycji gospodarczych i wzrost możliwości zatrudnienia; zmniejszenie zanieczyszczeń spowodowanych emisją spalin oraz redukcją poziomu hałasu z uwagi na upłynnienie ruchu drogowego; ułatwienie ruchu turystycznego w regionie; poprawa estetyki krajobrazu oraz wizerunku regionu.
Całkowita wartość projektu	323 979,17	6 406 116,45	830 028,10	2 243 688,58	572 922,07
Wartość wkładu UE	242 984,38	4 803 881,74	705 523,89	1 896 365,59	486 983,76

	Projekty komplementarne			Na czym polega komplementarność projektów? *(wraz z opisem zastosowanych mechanizmów)*
	projekt 6	*projekt 7*	*projekt 8*	
Tytuł projektu	*Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Smolarnia - Krobusz w km 24+565 - 35+760*	*Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Przysiecz - Dzików*	*Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Krobusz – Biała od km 43+368 do km 45+210*	Droga wojewódzka nr 414 stanowi połączenie stolicy regionu - Opola oraz autostrady A4 z Republiką Czeską, poprzez byłe przejście graniczne Trzebina – Bartultovice, a także z terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi województwa opolskiego, tj. Górami Opawskimi. Stan techniczny drogi wymuszał jej przebudowę na wielu odcinkach. Nawierzchnia posiada liczne spękania i nierówności, brak jest odpowiedniego pobocza, a odcinki przebiegające przez obszary leśne i rosnące w bezpośredniej styczności z jezdnią drzewa, stwarzają zagrożenie dla kierujących pojazdami. Stan techniczny przepustów drogowych jest niezadowalający. Zachodzi konieczność dostosowania parametrów drogi do wymogów stawianych przez Unię Europejską. Istniejące przy drodze zatoki autobusowe, ze względu na brak miejsca dla podróżnych oczekujących na przejazd, stwarzają zagrożenie zarówno dla tych podróżnych, jak i kierujących pojazdami. Plan przebudowy drogi wojewódzkiej nr 414 zapisany został w Wieloletnim Planie Przebudowy Dróg. Beneficjent od kilku lat prowadzi więc systematyczne inwestycje na tej drodze poprawiające jej stan techniczny, parametry jezdni, co przełoży się na wzrost komfortu, płynności jazdy oraz bezpieczeństwa ruchu wszystkich jego uczestników. Ponadto, realizacja wszystkich inwestycji przyczyni się do podniesienia atrakcyjności regionu, m.in. poprzez rozwiązanie problemów komunikacyjnych, a także do zmniejszenia niekorzystnego oddziaływania na środowisko w otoczeniu dotychczasowego przebiegu drogi, a także wpłynie na rozwój terenów turystyczno-rekreacyjnych, zarówno po stronie czeskiej, jak i polskiej. Mechanizmy i narzędzia dążące do zapewnienia komplementarności opisano w punkcie 2.6.1.1 *Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych.*
Nazwa beneficjenta	Województwo opolskie	Województwo opolskie	Województwo opolskie	
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFRR	
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	
Nr i nazwa działania	3.1.1 *Drogi regionalne*	3.1.1 *Drogi regionalne*	3.1.1 *Drogi regionalne*	
Okres realizacji projektu	29.04.2010 - 29.06.2011	12.12.2011 - 06.12.2012	30.12.2013 - 22.09.2014	
Cele projektu	Celem rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Smolarnia – Krobusz od km 26+565, do km 35+760, była poprawa stanu technicznego trasy, przyczyniająca sie do wzrostu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego i zmniejszenia kosztów eksploatacji, czasu, użytkowników i środowiska. Przedmiotowa inwestycja zwiększyła dostępność komunikacyjną regionu, poprawiła funkcjonalność układu drogowego i zapewni korzystne połączenie ze stolica regionu – Opolem. Poprawiły się warunki ruchowe, gdyż przebudowana droga zapewnia standard nawierzchni zdolnej do przenoszenia ruchu pojazdów o nacisku 115 kN/os, zwiększyła sie płynność ruchu oraz prędkość podróży. Ponadto przyczynia się do rozwoju ekonomicznego regionu oraz zmniejszenia uciążliwości ekologicznych i społecznych.	Inwestycja swoim zakresem objęła poprawę parametrów technicznych drogi wraz z jej przystosowaniem do przenoszenia obciążenia 115 kN/os, poprawę stanu nawierzchni jezdni oraz poprawę odwodnienia. Ponadto, przebudowano i rozbudowano 4 skrzyżowania, wybudowano zatoki autobusowe, chodniki oraz ciąg pieszo-rowerowy. Dokonano także montażu elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz wykonano odwodnienia, w tym budowę odcinkowo kanalizacji deszczowej, przebudowę i zabezpieczenie sieci telekomunikacyjnej, sieci energetycznej, sieci wodociągowej oraz przebudowę i modernizację obiektów mostowych. Rezultatami długoterminowymi projektu są min.; podniesienie jakości infrastruktury drogowej, zwiększenie wewnątrzregionalnej spójności, zwiększenie mobilności mieszkańców województwa, poprawa powiązań z krajowym i międzynarodowym układem transportowym. Jednocześnie poprawiło się bezpieczeństwo użytkowników drogi, ograniczona została szkodliwa emisja zanieczyszczeń spalinami, uciążliwy hałas oraz wibracje, spadły koszty eksploatacji - oszczędności dla przewozów pasażerskich i towarowych. Zwiększyła się atrakcyjność turystyczno-rekreacyjna regionu. Parametry drogi zostały dostosowane do wymagań Unii Europejskiej.	Inwestycja nie tylko usprawniła ruch pojazdów, lecz przede wszystkim ułatwiła tranzyt samochodowy i zwiększyła bezpieczeństwo mieszkańców, poprawił się również komfort jazdy podróżującym. Dzięki przeprowadzeniu przedmiotowej inwestycji podniósł się poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego. Koniecznym było zapewnienie bezpiecznego korzystania z drogi w szczególności dzieciom, osobom starszym, niepełnosprawnym, mającym problemy z samodzielnym poruszaniem się. Za sprawą realizacji projektu, oprócz poprawy bezpieczeństwa użytkowników trasy, nastąpiło polepszenie jakości komunikacji w ciągu drogi nr 414 - zwiększyła sie płynność ruchu, przy jednoczesnej redukcji jego uciążliwości. Skorzystały na tym grupy docelowe projektu - uczestnicy ruchu drogowego, mieszkańcy regionu, przedsiębiorcy, turyści oraz zarządca drogi. Za sprawą realizacji inwestycji nastąpiło polepszenie dostępu do obszarów ważnych dla rozwoju gospodarczego województwa, krajowych i międzynarodowych układów komunikacyjnych oraz zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników drogi, a także zwiększenie mobilności mieszkańców regionu. W wyniku rozwoju infrastruktury drogowej nastąpiła poprawa dostępności komunikacyjnej regionu.	
Całkowita wartość projektu	7 516 990,35	3 813 558,48	1 027 963,65	
Wartość wkładu UE	6 312 690,64	3 241 524,71	863 432,70	

Tabela 11d. Przykłady projektów komplementarnych w obszarze: POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

	Projekty komplementarne			
	projekt 1	*projekt 2*	*projekt 3*	*projekt 4*
Tytuł projektu	*Termomodernizacja hali sportowej przy alei Jana Pawła II*	*Gmina Kędzierzyn-Koźle przyjazna środowisku - instalacja urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej*	*Gmina Kędzierzyn-Koźle przyjazna środowisku - instalacja urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej - Etap II*	*Gmina Kędzierzyn-Koźle przyjazna środowisku - instalacja urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej - Etap III*
Nazwa beneficjenta	Gmina Kędzierzyn-Koźle	Gmina Kędzierzyn-Koźle	Gmina Kędzierzyn-Koźle	Gmina Kędzierzyn-Koźle
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFRR	EFRR
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013
Nr i nazwa działania	4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*	4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*	4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*	4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*
Okres realizacji projektu	23.10.2008 - 25.10.2010	06.09.2012 - 15.01.2014	08.02.2013 - 31.12.2014	06.08.2013 - 31.03.2015
Cele projektu	Nieodpowiednia izolacja cieplna obiektu hali sportowej przy alei Jana Pawła II potęgowała problem negatywnego wpływu źródeł niskiej emisji na jakość powietrza w Kędzierzynie-Koźlu. Dzięki realizacji projektu osiągnięto następujące cele: zwiększono efektywność energetyczną budynku poprzez termomodernizację hali sportowej oraz ograniczono ilość zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w procesie ogrzewania budynku. Ponadto, nastąpiła poprawa gospodarki cieplnej w mieście oraz zmniejszyły się straty ciepła dostarczanego do obiektu. W dłuższej perspektywie czasowej rezultaty projektu wpłyną m.in. na zmniejszenie negatywnego wpływu źródeł niskiej emisji na jakość powietrza w mieście Kędzierzyn-Koźle.	Głównym celem niniejszego przedsięwzięcia było kompleksowe uporządkowanie gospodarki energetycznej w wybranych obiektach użyteczności publicznej gminy Kędzierzyn-Koźle (Zespół Szkół Miejskich nr 4, Publiczne Przedszkole nr 18, Publiczny Żłobek nr 10, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 12, budynki zaplecza stadionu sportowego oraz Hali sportowej). Poprzez dążenie do zmniejszenia zużycia energii cieplnej, nastąpi osiągnięcie wymiernego efektu ekologicznego w zakresie ochrony powietrza i ochrony środowiska, a także obniżenie kosztów ogrzewania obiektów. W ramach projektu przeprowadzono montaż instalacji wykorzystującej energię ze źródeł odnawialnych w budynkach użyteczności publicznej w Kędzierzynie-Koźlu, w tym kolektorów słonecznych wraz z niezbędną armaturą (szkoły, przedszkole, żłobek), a także pomp ciepła woda-powietrze wraz z niezbędną armatura (w budynkach zaplecza stadionu sportowego oraz Hali Sportowej).	Głównym celem przedsięwzięcia była poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych poprzez wykonanie instalacji OZE w obiekcie basenu krytego Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kędzierzynie-Koźlu wraz z termomodernizacją budynku. Celami szczegółowymi projektu osiągniętymi poprzez realizacje inwestycji są m.in.: zwiększenie sprawności ogrzewania obiektu, poprzez zastosowanie OZE oraz zmniejszenie strat ciepła w budynku.	Przedmiotem projektu była termomodernizacja oraz wykonanie instalacji OZE w obiekcie krytej pływalni MOSiR w Kędzierzynie-Koźlu prowadzącej do ograniczenia jego energochłonności. Projekt był częścią szerszego przedsięwzięcia, którym objęta jest pływalnia. Gmina otrzymała dofinansowanie na montaż instalacji solarnej nad budynkiem pływalni, jednak w celu zwiększenia energochłonnosci całego obiektu zasadna była dalsza termomodernizacja. W ramach projektu przeprowadzone zostały następujące prace: ocieplenie fundamentów, ścian i elewacji; wymiana stolarki otworowej; montaż pompy ciepła wraz z niezbędną do jej funkcjonowania instalacją elektryczną i wodną. W wyniku realizacji przedsięwzięcia osiągnięty został efekt ekologiczny polegający na zmniejszeniu emisji wszystkich składników szkodliwych do otoczenia – pompa ciepła jest urządzeniem wykorzystującym źródła energii ekologicznie czystej. Oznacza to, że podczas jej eksploatacji nie występuje bezpośrednia emisja substancji zanieczyszczających.
Całkowita wartość projektu	606 907,15	142 484,96	298 810,48	385 761,49
Wartość wkładu UE	226 543,30	104 014,02	181 837,67	218 641,99

	Projekty komplementarne			Na czym polega komplementarność projektów? *(wraz z opisem zastosowanych mechanizmów)*
	projekt 5	*projekt 6*	*projekt 7*	
Tytuł projektu	*Budowa systemu ciepłowniczego na terenie Osiedla Blachownia w Kędzierzynie – Koźlu*	*Modernizacja i przebudowa osiedlowej sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami do budynków na terenie Kędzierzyna-Koźla*	*Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii - KAWKA na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle*	Kędzierzyn-Koźle należy do najbardziej zanieczyszczonych miast na Opolszczyźnie, w którym regularnie odnotowuje się przekroczenie norm dotyczących poziomu stężeń pyłów i gazów w powietrzu atmosferycznym. Wynika to przede wszystkim ze stosowania tradycyjnych źródeł energii w obiektach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych, niskiej efektywności systemów ciepłowniczych, niewielkiego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także działalności 2 dużych zakładów przemysłowych: Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. oraz Elektrownia Blachownia. Wspólnym celem przedsięwzięć realizowanych przez Gminę Kędzierzyn-Koźle i Miejski Zakład Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu jest zatem poprawa jakości powietrza poprzez wzrost efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Beneficjenci pozyskali na te cele środki zarówno z funduszy unijnych (EFRR i Fundusz Spójności), jak i funduszy krajowych (WFOŚiGW). Sieci ciepłownicze w mieście były modernizowane i rozbudowywane; budynki użyteczności publicznej poddawane gruntownej termomodernizacji, w wyniku czego znacząco poprawiła się ich efektywność energetyczna. Zminimalizowane zostały starty ciepła podczas przesyłu, zostały zainstalowane urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii, np. kolektory słoneczne czy pompy ciepła w budynkach użyteczności publicznej. Wymierne korzyści przyniosła także likwidacja indywidualnych systemów grzewczych (kotłownie węglowe i domowe piece grzewcze) i podłączenie gospodarstw domowych do sieci miejskiej. Realizacja komplementarnych inwestycji przyniesie wymierne korzyści energetyczne, ekonomiczne i ekologiczne. Dzięki jednoczesnej eliminacji kilku przyczyn zanieczyszczeń powietrza osiągnięte efekty będą większe i długotrwałe. Ograniczony zostanie poziom emisji zanieczyszczeń do atmosfery pyłów, SO2, CO2, CO, NOx oraz zmniejszone zostaną straty ciepła w sieciach przesyłowych. Zwiększy się także udział energii uzyskiwanej ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym województwa opolskiego. Ponadto, działania te przyczynią się do wypełnienia przez Polskę zobowiązań unijnych w zakresie redukcji emisji pyłów i gazów cieplarnianych, obniżenia energochłonności sektora publicznego, trwałej poprawy jakości powietrza w aglomeracjach miejskich oraz likwidacji źródeł niskiej emisji. Mechanizmy i narzędzia dążące do zapewnienia komplementarności opisano w punkcie 2.6.1.1 *Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych.*
Nazwa beneficjenta	Miejski Zakład Energetyki Cieplnej Sp. z o.o.	Miejski Zakład Energetyki Cieplnej Sp. z o.o.	Miejski Zakład Energetyki Cieplnej Sp. z o.o.	
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	
Nazwa funduszu	EFRR	Fundusz Spójności	budżet państwa	
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	PO IŚ 2007-2013	Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1) Program pilotażowy KAWKA	
Nr i nazwa działania	4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*	9.2 *Efektywna dystrybucja energii*	*nie dotyczy*	
Okres realizacji projektu	01.07.2011 - 31.12.2012	01.01.2007 - 31.10.2014	2014-2015	
Cele projektu	Realizacja projektu przyczyniła się do zwiększenia efektywności energetycznej przesyłu i wytwarzania energii cieplnej dla mieszkańców Osiedla Blachownia w Kędzierzynie-Koźlu. Istotą projektu było wprowadzenie energooszczędnych rozwiązań w postaci budowy preizolowanej sieci ciepłowniczej oraz budowy źródeł ciepła, wykorzystujących ekologiczne paliwo, jakim jest gaz ziemny. Działania te przyczyniły się do zmniejszenia strat ciepła, a w konsekwencji ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery. W ramach projektu wybudowano system ciepłowniczy na terenie Osiedla Blachownia w tym: osiedlową kotłownię gazową, sieci centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej wraz z przyłączami do budynków oraz dwóch kotłowni gazowych lokalnych.	Głównym celem projektu było zmniejszenie strat energii powstających w procesie dystrybucji energii i ciepła. Zmodernizowana sieć ciepłownicza pozwoliła zmniejszyć ilość produkowanego ciepła, bez strat dla komfortu mieszkańców Osiedla Piastów w Kędzierzynie-Koźlu. Poza tym, ograniczona została ilość zanieczyszczeń, które trafiały do atmosfery w wyniku procesu wytwarzania ciepła. Dotychczasowa sieć cieplna charakteryzowała się dużą awaryjnością. Nowa sieć ograniczyła dotychczasowe koszty związane z przestojami oraz koniecznością zwalczania usterek. Warto także podkreślić, że miasto zrealizowało program ochrony powietrza, a ograniczenie emisji szkodliwych, rakotwórczych substancji do atmosfery miasta w znaczny sposób wpłynie na jakość życia i zdrowia mieszkańców.	Realizacja inwestycji przyniosła wymierne korzyści energetyczne, ekonomiczne i ekologiczne. Pozwoliło to na zmniejszenie niskiej emisji substancji szkodliwych, likwidację ponad stu źródeł zanieczyszczeń powietrza, a także zmniejszenie zapotrzebowania ciepła na ogrzewanie oraz zwiększenie sprawności systemu grzewczego. Warunkiem otrzymania refundacji była likwidacja pieców węglowych, wykonanie instalacji wewnętrznej i przyłączenie się do miejskiej sieci ciepłowniczej. W trakcie inwestycji prowadzona była kampania informacyjno-edukacyjna, której celem było szerzenie wiedzy na temat konieczności poprawy jakości powietrza w mieście oraz korzyści płynących z likwidacji palenisk węglowych.	
Całkowita wartość projektu	1 801 893,08	4 939 300,10	699 943,34	
Wartość wkładu UE	559 687,41	2 605 001,72	319 657,33	

Tabela 11e. Przykłady projektów komplementarnych w obszarze: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

	Projekty komplementarne			
	projekt 1	*projekt 2*	*projekt 3*	*projekt 4*
Tytuł projektu	*Ochrona wód powierzchniowych zlewni rzeki Nysy Kłodzkiej oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie" – budowa kanalizacji sanitarnej w Niemodlinie. ETAP VI*	*Ochrona wód powierzchniowych zlewni rzeki Nysy Kłodzkiej oraz obszaru chronionego krajobrazu "Bory Niemodlińskie"- budowa kanalizacji sanitarnej w Niemodlinie. Etap V*	*Ochrona wód powierzchniowych zlewni rzeki Nysy Kłodzkiej oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie" - budowa kanalizacji sanitarnej w Niemodlinie - etap VII wraz z wymianą sieci wodociągowej na ul. Brzeskiej, Podgórnej, 700-lecia Niemodlina*	*Kanalizacja obszarów wiejskich - etap I - Budowa kanalizacji w Gościejowicach*
Nazwa beneficjenta	Gmina Niemodlin	Gmina Niemodlin	Gmina Niemodlin	Gmina Niemodlin
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFRR	EFRROW
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2014-2020	PROW 2007-2013
Nr i nazwa działania	4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*	4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*	5.4 *Gospodarka wodno-ściekowa*	321 *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej*
Okres realizacji projektu	03.06.2011 - 30.11.2012	31.12.2009 - 10.12.2010	30.06.2014 - 30.12.2016	24.02.2010 - 31.07.2011
Cele projektu	Ochrona zasobów i jakości wód podziemnych oraz powierzchniowych Nysy Kłodzkiej, a także Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie", dążenie do poprawy ich czystości, a także powstrzymania degradacji tego obszaru to główne cele zrealizowanego projektu. Zanieczyszczeniu ulegają wody rzeki Ścinawy Niemodlińskiej i Nysy Kłodzkiej, stanowiące źródło zaopatrzenia w wodę pitną dla mieszkańców Brzegu i Wrocławia. Rzeka Ścinawa Niemodlińska jest również źródłem wody dla stawów hodowlanych. Czystość wód Ścinawy Niemodlińskiej w zakresie zawartości azotanów, azotynów i fosforanów była niepokojąca. Projekt miał na celu powstrzymanie degradacji środowiska naturalnego, poprzez budowę sieci kanalizacji sanitarnej, której włączenie nastąpiło do istniejącej sieci w Niemodlinie i dalej do oczyszczalni ścieków w Gościejowicach. Przyczyniło się to do większego wykorzystania mocy przerobowych oczyszczalni. W wyniku realizacji projektu powstało 6,8 km sieci kanalizacji sanitarnej.	Istotnym elementem realizowanego projektu była ochrona zasobów i jakości wód podziemnych oraz powierzchniowych Nysy Kłodzkiej, a także Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie", dążenie do poprawy ich czystości, a także powstrzymania degradacji tego obszaru. W wyniku realizacji zadania ścieki są kierowane do oczyszczalni ścieków. Oczyszczone ścieki komunalne odpowiedniej jakości są wprowadzane do rzeki bez obaw skażenia środowiska. Zmniejszyło się zanieczyszczenie gleby oraz wód powierzchniowych, które stanowią źródło ujęcia wody pitnej dla mieszkańców Brzegu i Wrocławia oraz zasilają okoliczne stawy. Stawy z kolei zlokalizowane są na terenie Borów Niemodlińskich, stanowiących Obszar Chronionego Krajobrazu. Drzewostan znajdujący się w bliskim sąsiedztwie stawów jest ostoją rzadko występującego ptactwa umieszczonego na krajowej liście gatunków zagrożonych wyginięciem, a także na liście gatunków zagrożonych w skali światowej. W ramach projektu wybudowano 7,6 km sieci kanalizacji sanitarnej.	Przedmiot projektu obejmuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Niemodlinie na ulicach: 700-lecia Niemodlina, Zielonej, Brzeskiej, Bocznej, Podgórnej, Wojska Polskiego i Parkowej oraz przebudowę odcinka kanalizacji sanitarnej przy ul. Bohaterów Powstań Śląskich. Zadanie obejmuje również przebudowę sieci i przyłączy wodociągowych na ulicach: 700-lecia Niemodlina, Zielonej, Brzeskiej, Podgórnej i Bocznej. W efekcie inwestycji powstanie nowa sieć kanalizacji sanitarnej o długości 4 734 m oraz zostanie wybudowanych 879,5 m przyłączy kanalizacji sanitarnej. Dodatkowo przebudowie zostanie poddanych 2731 m sieci wodociągowej oraz 549 m jej przyłączy.	Poprawa warunków życia i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich gminy Niemodlin, poprzez budowę infrastruktury technicznej służącej poprawie gospodarki ściekowej, ochronie wód powierzchniowych zlewni Nysy Kłodzkiej oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bory Niemodlińskie", to główne cele zrealizowanego projektu. Dzięki przyznanym środkom skanalizowana została pierwsza miejscowość na obszarach wiejskich w gminie Niemodlin - Gościejowice.
Całkowita wartość projektu	1 133 874,61	1 357 255,12	575 878,77	853 454,84
Wartość wkładu UE	392 554,29	641 317,66	397 965,00	439 674,94

	Projekty komplementarne		Na czym polega komplementarność projektów? *(wraz z opisem zastosowanych mechanizmów)*
	projekt 5	*projekt 6*	
Tytuł projektu	*Budowa kanalizacji sanitarnej – północna pierzeja Rynku w Niemodlinie*	*Budowa kanalizacji sanitarnej w Niemodlinie, osiedle Reymonta II*	Wspólnym celem dofinansowanych projektów jest ochrona zasobów Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bory Niemodlińskie" znajdującego się na terenie Gminy Niemodlin, w tym w szczególności unikalnego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Lipno". Ponadto dzięki realizacji projektów poprawiła się czystość wód Ścinawy Niemodlińskiej i Nysy Kłodzkiej, zwłaszcza w zakresie zawartości azotanów, azotynów i fosforanów. Przez brak systemu kanalizacji sanitarnej wody rzeki Ścinawy Niemodlińskiej oraz Nysy Kłodzkiej ulegały regularnemu zanieczyszczeniu. Rzeka Ścinawa Niemodlińska jest również źródłem wody dla stawów hodowlanych zlokalizowanych na terenie Borów Niemodlińskich. W wyniku realizacji projektów ścieki są kierowane do zmodernizowanej oczyszczalni ścieków w Gościejowicach Małych. Mechanizmy i narzędzia dążące do zapewnienia komplementarności opisano w punkcie 2.6.1.1 P*rzykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych* .
Nazwa beneficjenta	Gmina Niemodlin	Gmina Niemodlin	
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	
Nazwa funduszu	EFRR	-	
Nazwa programu operacyjnego	ZPORR 2004-2006	SAPARD	
Nr i nazwa działania	3.1 *Obszary wiejskie*	-	
Okres realizacji projektu	11.07.2005 - 28.04.2006	7.05.2003 - 18.07.2003	
Cele projektu	Efektem projektu było poprowadzenie kanalizacji sanitarnej na północnej pierzei rynku w Niemodlinie. Celem projektu było stworzenie szans rozwojowych dla mieszkańców gminy, poprzez poprawę standardu cywilizacyjnego społeczności lokalnej oraz poprawa czystości wód Ścinawy Niemodlińskiej i Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bory Niemodlińskie".	Efektem projektu było doprowadzenie kanalizacji sanitarnej na osiedle Reymonta w Niemodlinie.	
Całkowita wartość projektu	160 862,44	143 189,37	
Wartość wkładu UE	120 646,83	48 616,89	

Tabela 11f. Przykłady projektów komplementarnych w obszarze: SZKOLNICTWO ZAWODOWE, EDUKACJA

	Projekty komplementarne		
	projekt 1	*projekt 2*	*projekt 3*
Tytuł projektu	*Poprawa warunków kształcenia w ZSP Nr 1 i ZSP Nr 2 CKU w Kluczborku poprzez przebudowę i zakup wyposażenia*	*Unowocześnienie bazy ZSP Nr 2 CKU w Kluczborku poprzez zakup sprzętu i wyposażenia*	*Uczeń perspektywiczny*
Nazwa beneficjenta	Powiat kluczborski	Powiat kluczborski	Powiat kluczborski
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFS
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	PO KL 2007-2013
Nr i nazwa działania	5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*	5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*	9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego*
Okres realizacji projektu	01.04.2009 - 30.11.2009	17.01.2014 - 30.06.2014	02.02.2009 - 30.06.2010
Cele projektu	Celem długoterminowym projektu była poprawa jakości i dostępności kształcenia ustawicznego i szkolenia zawodowego w powiecie kluczborskim. Cel został zrealizowany poprzez przebudowę oraz wyposażenie bazy oświatowej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 oraz Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego w Kluczborku. Dzięki realizacji projektu nastąpiła znaczna poprawa warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w szkołach, dostosowanie placówek do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wyposażenie ich w nowoczesny i niezbędny do zajęć dydaktycznych sprzęt i oprogramowanie. Wyposażone zostały pracownie gastronomiczne, obróbki mechanicznej, ślusarskiej, samochodowej oraz pracownie CNC, z których skorzystało ponad 700 uczniów. Zauważalna jest poprawa dostępności i jakości usług edukacyjnych świadczonych przez placówki edukacyjne objęte wsparciem. Dzięki utworzeniu nowoczesnej bazy kształcenia zawodowego, młodzież zyskała możliwość zdobycia wysokiej jakości wykształcenia we własnym środowisku.	Celem głównym projektu była poprawa jakości i dostępności kształcenia zawodowego i ustawicznego w powiecie kluczborskim, umożliwiającego zdobywanie umiejętności oraz kwalifikacji przez całe życie, jak również dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Cel projektu został osiągnięty poprzez wdrożenie kompleksowego projektu zakupu sprzętu i wyposażenia dla warsztatów szkolnych Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz przyjęcie rozwiązań umożliwiających zlokalizowanie w obiekcie nowoczesnych pracowni praktycznej nauki zawodu. W ramach projektu wyposażono pracownię multimedialną, budownictwa, elektryczno-samochodowo-mechatroniczną oraz spawalnię elektryczną i gazową, z której skorzystało ponad 600 uczniów.	Celem projektu było podniesienie jakości procesu kształcenia zawodowego poprzez wprowadzenie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów, co umożliwiło im zdobycie wiedzy wykraczającej poza zakres nauczania w szkole. Szkolenia te miały za zadanie wzmocnienie u młodych ludzi zdolność samodzielnego poruszania się po rynku pracy, samozatrudnienia, samokształcenia, kreatywności poprzez współpracę z przedsiębiorcami w celu poznania ich oczekiwań, zapewnienie informacji o możliwościach zatrudnienia oraz wsparcie w dokonanych wyborach zawodowych. W projekcie wzięli udział uczniowie z Zespołu Szkół Licealno-Technicznych w Kluczborku, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Kluczborku, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 CKU w Kluczborku, Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych-Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Bogdańczowicach oraz Zespołu Szkół Licealno-Zawodowych w Polanowicach. Łącznie blisko 100 osób podniosło swoje kwalifikacje językowe (angielski, niemiecki, włoski), z zakresu ICT i przedsiębiorczości.
Całkowita wartość projektu	583 040,64	233 504,18	104 517,03
Wartość wkładu UE	449 143,55	198 478,55	88 839,48

	Projekty komplementarne *projekt 4*	Na czym polega komplementarność projektów? *(wraz z opisem zastosowanych mechanizmów)*
Tytuł projektu	*Zawodowy start w przyszłość*	Jednym z najpilniejszych zadań systemu edukacji zawodowej w Polsce jest zespolenie kształcenia i doskonalenia kadr z rozwojem gospodarki. Aktualne wyzwania zawodowe wymagają, aby pracownicy obok wysokich umiejętności teoretycznych, posiadali również praktyczne przygotowanie zawodowe. Najnowsze dane wskazują, że warto uczyć się konkretnego zawodu, ponieważ rynek pracy pilnie potrzebuje fachowców: dobrze przygotowanych, doświadczonych i kreatywnych. Wobec zmieniającej się dynamicznie sytuacji gospodarczej, nieustannego i bardzo szybkiego postępu w wielu dziedzinach życia, konieczne jest także wspieranie kształcenia ustawicznego osób dorosłych zapewniającego bieżące dopasowanie ich umiejętności do wymagań rynku pracy. Wspólnym celem projektów infrastrukturalnych i szkoleniowych realizowanych przez Powiat kluczborski była poprawa jakości kształcenia młodzieży poprzez poprawę stanu infrastruktury edukacyjnej oraz nabycie nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych pożądanych na rynku pracy, zwiększających ich szanse na zatrudnienie po zakończonym procesie kształcenia. Wsparciem objęte zostało także Centrum Kształcenia Ustawicznego wypełniające lukę w systemie edukacji osób dorosłych, zapewniające możliwość przekwalifikowania się w sytuacji utraty pracy czy restrukturyzacji przedsiębiorstwa. Cele zostały osiągnięte poprzez modernizację placówek kształcenia zawodowego i ustawicznego, wzbogacenie bazy dydaktycznej szkół, dostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażenie placówek w nowoczesny sprzęt i oprogramowanie, dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Kształcenie odbywa się m.in. w zawodach: operator obrabiarek skrawających, ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych oraz mechanik precyzyjny. Istotnym elementem projektów było także wzmacnianie wśród młodzieży i dorosłych zdolności samodzielnego poruszania się po rynku pracy, samozatrudnienia, samokształcenia, kreatywności poprzez współpracę z przedsiębiorcami w celu poznania ich oczekiwań oraz wsparcie w dokonanych wyborach zawodowych. Podejmowane przez Powiat kluczborski zadania realizują cele określone w *Strategii Rozwoju Powiatu Kluczborskiego na lata 2001-2015* oraz *Planie Rozwoju Lokalnego Powiatu Kluczborskiego.* Realizacja komplementarnych projektów z EFRR i EFS przyczyniła się do poprawy bazy oświatowej i standardów systemu edukacji w powiecie. Zapewnienie bazy edukacyjnej o wysokim standardzie i poprawa jakości szkolnictwa zawodowego i ustawicznego jest istotnym czynnikiem wpływającym na podniesienie jakości wykształcenia i ułatwia dostęp młodzieży i dorosłych do wiedzy. Mechanizmy i narzędzia dążące do zapewnienia komplementarności opisano w punkcie 2.6.1.1 *Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych.*
Nazwa beneficjenta	Powiat kluczborski	
Nazwa województwa	Opolskie	
Nazwa funduszu	EFS	
Nazwa programu operacyjnego	PO KL 2007-2013	
Nr i nazwa działania	9.2 *Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego*	
Okres realizacji projektu	01.09.2009 - 30.06.2011	
Cele projektu	Celem projektu było podniesienie jakości procesu kształcenia zawodowego poprzez wprowadzenie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów (język obcy techniczny, Autocad, CNC), co umożliwiło im zdobycie wiedzy wykraczającej poza zakres nauczania w szkole, a także zapewnienie uczniom rozwoju umiejętności społecznych, emocjonalnych i życiowych oraz wybór przyszłej drogi edukacyjnej bądź zawodowej, poprzez zajęcia oparte na efektywnym programie doradztwa edukacyjno-zawodowego. W ramach projektu przeprowadzono zajęcia pozalekcyjne dla 40 uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe w powiecie kluczborskim (Technikum Mechaniczne i Technikum Informatyczne, Zasadnicza Szkoła Zawodowa w zawodzie - operator obrabiarek skrawających, ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych oraz mechanik precyzyjny). Dzięki zajęciom praktycznym w doskonale wyposażonej pracowni CNC oraz wizycie studyjnej w nowoczesnej firmie produkującej najnowsze obrabiarki CNC, uczestnicy projektu poznali rozwiązania stosowane w przemyśle, dzięki czemu ugruntowali wiedzę w zakresie przemysłowego wykorzystania technik CAD/CAM i CNC.	
Całkowita wartość projektu	91 245,85	
Wartość wkładu UE	77 558,97	

Tabela 11g. Przykłady projektów komplementarnych w obszarze: OCHRONA ZDROWIA

	Projekty komplementarne			
	projekt 1	*projekt 2*	*projekt 3*	*projekt 4*
Tytuł projektu	*Zapewnienie technicznej infrastruktury do wykorzystania narzędzi ICT poprzez modernizację i rozbudowę sieci informatycznej oraz stworzenie publicznego dostępu do Internetu w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu*	*E-Szpital – stworzenie dostępu do Internetu i usług z zakresu e-zdrowie dla społeczeństwa oraz rozbudowa systemu informacji telemedycznej, gromadzenia, przetwarzania i archiwizacji danych w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu*	*Szpitale Opolskie gwarancją bezpieczeństwa zdrowotnego regionu i bazą kształcenia kadry medycznej*	*Zapewnienie skutecznego systemu ratownictwa medycznego poprzez rozbudowę i zakup aparatury medycznej dla SOR-u Szpitala Wojewódzkiego w Opolu*
Nazwa beneficjenta	Szpital Wojewódzki w Opolu	Szpital Wojewódzki w Opolu	Województwo opolskie	Szpital Wojewódzki w Opolu
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFRR	EFRR
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	RPO WO 2007-2013	PO IiŚ 2007-2013
Nr i nazwa działania	2.1 *Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT*	2.2 *Moduły informacyjne, platformy e-usługi i bazy danych*	5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna*	12.1 *Rozwój systemów ratownictwa medycznego*
Okres realizacji projektu	02.12.2009 - 29.04.2011	10.11.2009 - 31.07.2012	10.12.2008 - 15.08.2010	14.05.2010 - I kwartał 2013
Cele projektu	Realizacja przedsięwzięcia usprawniła dostęp pacjentów do informacji elektronicznej oraz umożliwiła szybki dostęp personelu medycznego do kompletnych baz danych o pacjentach, co znacznie usprawniło proces obsługi pacjentów. W wyniku realizacji projektu zdecydowanie poprawiło się bezpieczeństwo przetwarzania danych w Szpitalu, tj. proces gromadzenia, udostępniania i przechowywania danych, w tym informacji o stanie zdrowia pacjenta, które wymagały szczególnej ochrony. Stworzone zostały publiczne bezprzewodowe punkty dostępu do Internetu tzw. PIAP-y, dzięki którym każda osoba, która znajduje się na terenie Szpitala uzyskuje możliwość dostępu do zasobów Internetu. Projekt umożliwia pełne prowadzenie nowych usług on-line (rejestracja przez Internet, telekonsultacje oraz jeszcze większe wykorzystanie możliwości konsultowania pacjentów na odległość, ze specjalistami z innych jednostek). Nowoczesna sieć informatyczna umożliwia pełne wykorzystanie możliwości technicznych posiadanej aparatury medycznej oraz szybki dostęp do kompleksowych danych o stanie zdrowia pacjentów, co znacznie usprawnia procesy diagnostyczno-lecznicze. Projekt obejmował również modernizację i rozbudowę sieci informatycznej Szpitala, stworzenie 23 publicznych punktów dostępu do Internetu (PIAP-ów) oraz zakup sprzętu teleinformatycznego.	Projekt był ściśle powiązany z projektem pt. *Zapewnienie technicznej infrastruktury do wykorzystania narzędzi ICT poprzez modernizację i rozbudowę sieci informatycznej oraz stworzenie publicznego dostępu do Internetu w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu* . Oba projekty stanowią kompleksowe rozwiązanie problemów związanych z niedostateczną infrastrukturą informatyczną. Projekt dotyczył zakupu oprogramowania i sprzętu umożliwiających świadczenie usług w zakresie opieki zdrowotnej z wykorzystaniem narzędzi ICT. Celami projektu były: - rozbudowa systemu informacji telemedycznej umożliwiająca świadczenie 2 usług zdrowotnych online (e-rejestracja, konsultacja przez Internet); - zapewnienie dostępności pacjentom do korzystania z usług on-line; - rozwój, modernizacja infrastruktury informatycznej Szpitala Wojewódzkiego; - zapewnienie pacjentom Szpitala dostępu do Internetu (23 punkty); - zapewnienie elektronicznej obsługi pacjentów; - zapewnienie technicznych warunków do gromadzenia, przetwarzania i archiwizacji danych, szczególnie w zakresie kompletności elektronicznej dokumentacji medycznej oraz poprawy bezpieczeństwa danych przechowywanych w systemach komputerowych.	Realizacja projektu kluczowego stanowiła element doskonalenia procesu świadczenia usług medycznych i procesu kształcenia kadr medycznych. Projekt przyczynił się do skrócenia okresu hospitalizacji oraz poprawy jakości i zwiększenia ilości udzielanych świadczeń oraz skrócenia czasu oczekiwania na procedury medyczne. W ramach projektu powstał nowoczesny pawilon diagnostyczno-zabiegowy wraz z łącznikiem. Na parterze zlokalizowane zostały 2 pracownie RTG, 3 pracownie endoskopowe oraz gabinet USG, natomiast na piętrze bloki operacyjne z 4 nowoczesnymi spełniającymi wszelkie standardy salami operacyjnymi, sala wybudzeniowa i sterylizatornia. Dzięki inwestycji wykonano odpowiedniej jakości sieć informatyczną, dla potrzeb bloków operacyjnych i zespołu pracowni diagnostycznych.	Projekt dotyczył przebudowy i rozbudowy Szpitalnego Oddziału Ratunkowego oraz zakupu aparatury medycznej do diagnostyki i terapii, w celu dostosowania jej do obowiązujących standardów i przepisów prawa w zakresie SOR-u oraz określających wymagania, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia zakładów opieki zdrowotnej, w tym dostosowanie pomieszczeń Szpitala do potrzeb osób niepełnosprawnych. W dobudowywanych pomieszczeniach SOR-u została wykonana odpowiedniej jakości sieć informatyczna kompatybilna z siecią planowaną do realizacji w ramach projektu dofinansowanego z RPO WO 2007 - 2013 pt. *Zapewnienie technicznej infrastruktury do wykorzystania narzędzi ICT poprzez modernizację i rozbudowę sieci informatycznej oraz stworzenie publicznego dostępu do Internetu w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu.*
Całkowita wartość projektu	689 749,71	5 026 146,99	12 785 570,27	2 216 302,85
Wartość wkładu UE	586 287,25	434 666,53	5 903 596,97	1 850 278,79

	Projekty komplementarne			Na czym polega komplementarność projektów? *(wraz z opisem zastosowanych mechanizmów)*
	projekt 5	*projekt 6*	*projekt 7*	
Tytuł projektu	*Zakup niezbędnej aparatury diagnostyczno-leczniczej dla Szpitala Wojewódzkiego w Opolu*	*Poprawa jakości i dostępności udzielanych świadczeń zdrowotnych poprzez zakup urządzeń medycznych, sprzętu i systemu komputerowego oraz wdrożenie systemów jakości w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu*	*Poprawa jakości i dostępności udzielanych świadczeń zdrowotnych poprzez zakup wyposażenia sal operacyjnych i aparatury medycznej dla Szpitala Wojewódzkiego w Opolu*	Wspólnym efektem zakończonych projektów było stworzenie wysokowydajnej sieci komputerowej zapewniającej szybki dostęp do niezbędnych danych i możliwość wykorzystania cyfrowych rozwiązań w medycynie za pośrednictwem sieci komputerowej oraz umożliwienie dostępu do Internetu, zarówno pacjentom posiadającym własne komputery przenośne, jak i tym pozbawionym takich urządzeń. W zakresie wykorzystania narzędzi ICT fundamentem dofinansowanych projektów jest realizowany w ramach RPO WO 2007 - 2013 projekt pt. *Zapewnienie technicznej infrastruktury do wykorzystania narzędzi ICT poprzez modernizację i rozbudowę sieci informatycznej oraz stworzenie publicznego dostępu do Internetu w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu.* Powstała w wyniku realizacji tego projektu szpitalna sieć informatyczna pozwala na pełne świadczenie usług z zakresu e-zdrowie (rejestracja przez Internet, telekonsultacje); natomiast wydzielona sieć informatyczna umożliwia podłączenie zakupionych w ramach projektu *E-Szpital – stworzenie dostępu do Internetu i usług z zakresu e-zdrowie dla społeczeństwa oraz rozbudowa systemu informacji telemedycznej, gromadzenia, przetwarzania i archiwizacji danych w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu,* infomatów i tym samym umożliwi dostęp do Internetu dla pacjentów Szpitala. Nowoczesna sieć informatyczna pozwala na pełne wykorzystanie możliwości technicznych aparatury medycznej zakupionej w ramach pozostałych projektów dofinansowanych z RPO WO 2007 - 2013 i ZPORR 2004 - 2004. Dzięki uporządkowaniu systemu gromadzenia danych medycznych Szpital może skuteczniej diagnozować i leczyć pacjentów. Ponadto sieć informatyczna, która powstała w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w ramach projektu dofinansowanego w PO IiŚ 2007 - 2013 pt. *Zapewnienie skutecznego systemu ratownictwa medycznego poprzez rozbudowę i zakup aparatury medycznej dla SOR- u Szpitala Wojewódzkiego w Opolu* jest kompatybilna z siecią zrealizowaną w ramach RPO WO 2007 - 2013. Mechanizmy i narzędzia dążące do zapewnienia komplementarności opisano w punkcie 2.6.1.1 *Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych.*
Nazwa beneficjenta	Szpital Wojewódzki w Opolu	Szpital Wojewódzki w Opolu	Szpital Wojewódzki w Opolu	
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFRR	
Nazwa programu operacyjnego	ZPORR 2004-2006	ZPORR 2004-2006	ZPORR 2004-2006	
Nr i nazwa działania	1.3.2 *Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia*	1.3.2 *Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia*	1.3.2 *Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia*	
Okres realizacji projektu	31.12.2004 - 20.10.2005	27.03.2007 - 30.03.2009	15.06.2009 - 25.06.2009	
Cele projektu	W ramach projektu kluczowego zakupiono dla Szpitala Wojewódzkiego w Opolu sprzęt i aparaturę medyczną do badań serca i układu oddechowego. Zakup nowoczesnej aparatury medycznej umożliwił poprawę jakości i dostępności do świadczeń zdrowotnych w zakresie diagnostyki i nowych metod leczenia. Ponadto, zakupiony wysokiej klasy sprzęt i aparatura cyfrowa umożliwiają rejestrację wykonywanych badań i archiwizacje uzyskiwanych wyników w systemie informatycznym Szpitala. Aby dane uzyskiwane w ramach badania diagnostycznego były automatycznie wprowadzane do rekordu pacjenta w/w urządzenia muszą zostać włączone w system informatyczny, co będzie możliwe pod warunkiem modernizacji i rozbudowy informatycznej sieci szpitalnej.	Celem projektu była poprawa jakości pracy i szybkości obsługi pacjenta. W ramach projektu Szpital zakupił zestawy komputerowe, laptopy oraz interfejs komunikacyjny i moduł „Zlecenia". Moduł umożliwił elektroniczne zlecanie badań do laboratorium Szpitala oraz elektroniczny odbiór wyników tych badań. Pełne wdrożenie modułu „Zlecenia" oraz niezawodna praca zakupionego sprzętu informatycznego była możliwa w związku z przeprowadzoną później modernizacją i rozbudową sieci informatycznej w Szpitalu.	W ramach projektu zakupiono aparaturę medyczną służącą do diagnostyki oraz terapii pacjentów diagnozowanych w pracowniach diagnostycznych i leczonych w oddziałach szpitalnych i poradniach specjalistycznych. Specjalistyczna aparatura medyczna posiada możliwość cyfrowej obróbki danych, elektronicznego zapisu danych, a także umożliwia cyfrową rejestrację oraz archiwizowanie obrazów i danych, co pozwala na ich wykorzystywanie w dalszym toku leczenia. Zakupiony sprzęt pozwala na konsultowanie i analizowanie obrazów drogą elektroniczną (Internet) ze specjalistycznymi ośrodkami zdrowia na całym świecie. Dla pełnego wykorzystania możliwości cyfrowych sprzętu wymagana jest stabilna i szybka sieć informatyczna.	
Całkowita wartość projektu	226 273,42	318 276,29	462 805,47	
Wartość wkładu UE	169 705,06	123 359,31	235 017,61	

Tabela 11h. Przykłady projektów komplementarnych w obszarze: KULTURA

	Projekty komplementarne			
	projekt 1	*projekt 2*	*projekt 3*	*projekt 4*
Tytuł projektu	*Utworzenie izby tradycji – „Odkrywamy zapomniane karty historii Byczyny" oraz termomodernizacja zabytkowego Ratusza*	*Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół murów obronnych w Byczynie*	*Międzynarodowy Turniej Rycerski*	*Średniowieczna zbrojownia*
Nazwa beneficjenta	Gmina Byczyna	Gmina Byczyna	Opolskie Bractwo Rycerskie	Opolskie Bractwo Rycerskie
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRR	EFRROW	EFRROW	EFRROW
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	PROW 2007-2013	PROW 2007-2013	PROW 2007-2013
Nr i nazwa działania	5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*	312, 322, 323 *Odnowa i rozwój wsi*	4.1/413 *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - małe projekty*	4.1/413 *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - małe projekty*
Okres realizacji projektu	02.01.2010 - 27.12.2010	12.10.2009 - 31.10.2010	17.08.2010 - 31.01.2011	06.10.2010 - 31.10.2010
Cele projektu	Celem projektu było zachowanie i odbudowa dziedzictwa kulturowego wraz z jego otoczeniem oraz wykreowanie elementu lokalnego produktu turystyki kulturowej poprzez zwiększenie infrastruktury kulturowej. W ramach projektu powstała Izba Tradycji oraz punkt widokowy w wieży byczyńskiego Ratusza. Realizacja projektu gwarantuje ułatwienie dostępu do obiektów turystycznych i kulturalnych, wydłużenie sezonu turystycznego i zapewnienie całorocznych atrakcji. Izba tradycji, jest wykorzystywana na cele kulturalne, odbywają się tam lekcje historii i spotkania prezentujące historie, tradycje Byczyny i całego regionu. Stanowi to doskonałe uzupełnienie istniejącej w gminie Byczyna infrastruktury kulturalnej oraz wydarzeń kulturalnych organizowanych w gminie. Izba tradycji jest idealnym miejscem do organizowania Europejskich Dni Dziedzictwa. W ramach projektu przebudowano wieżę byczyńskiego ratusza i udostępniono ją na punkt widokowy, z którego można podziwiać zabytkowy układ urbanistyczny Byczyny. Adaptacja wieży dla celów punktu widokowego pozwoliła na podziwianie układu urbanistycznego miasta i zachowanych murów obronnych z wysokości około 30 m.	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców Byczyny oraz wzrost atrakcyjności turystycznej miasta poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół murów obronnych (tj. terenu "Starego Parku") w Byczynie to główne cele projektu dofinansowanego ze środków PROW 2007-2013. Projekt obejmował remont ulicy Parkowej i 11-go Listopada w Byczynie oraz remont ścieżek w Starym Parku w Byczynie oraz budowę całorocznego lodowiska w Byczynie.	Cel projektu zdefiniowano jako rozwój turystyki w oparciu o potencjał przyrodniczy i kulturowy oraz bogatą historię dzięki organizacji Międzynarodowego Turnieju Rycerskiego. Turniej miał miejsce w okresie od 27 do 29 sierpnia 2010 r. w średniowiecznym grodzie na zalewem Brzózki pod Byczyną. Atrakcjami turnieju były: jarmark średniowieczny, turniej bojowy, łuczniczy, występy grup artystycznych z Polski i Czech i profesjonalne walki rycerskie przy pochodniach.	Rozwój turystyki w oparciu o potencjał przyrodniczy i kulturowy oraz bogatą historię. Cele te zgodne są z strategicznymi kierunkami rozwoju określonymi w PROW 2007 - 2013 i zgodne z potrzebami na obszarze Górnej Prosny. Działania te wpisują się również w cele szczegółowe, jakim jest rozwój usług turystycznych, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturowych mieszkańców obszaru LGD Górna Prosna.
Całkowita wartość projektu	359 695,39	225 050,22	6 772,16	6 772,16
Wartość wkładu UE	137 200,43	112 869,14	3 792,41	3 792,41

	Projekty komplementarne		
	projekt 5	*projekt 6*	*projekt 7*
Tytuł projektu	*Międzynarodowy przegląd zespołów odtwórstwa średniowiecznego*	*PROMUJEMY SIĘ WZAJEMNIE - promocja polskich i czeskich produktów po obu stronach granicy*	*Przyjaźń Przez Wieki i Kraje*
Nazwa beneficjenta	Opolskie Bractwo Rycerskie	Ośrodek Kultury w Byczynie	Ośrodek Kultury w Byczynie
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRROW	EFRR	EFRR
Nazwa programu operacyjnego	PROW 2007-2013	PO WT RCz-RP 2007-2013	PO WT RCz-RP 2007-2013
Nr i nazwa działania	4.1/413 *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju - małe projekty*	3.3 *Fundusz Mikroprojektów* EUROREGION PRADZIAD	3.3 *Fundusz Mikroprojektów* EUROREGION PRADZIAD
Okres realizacji projektu	27.12.2010 - 30.09.2010	01.08.2010 - 31.12.2010	01.05.2010 - 30.09.2010
Cele projektu	Rozwój turystyki w oparciu o potencjał przyrodniczy i kulturowy oraz bogatą historię dzięki organizacji Międzynarodowego przeglądu zespołów odtwórstwa średniowiecznego.	Projekt był próbą podjęcia wspólnych działań Ośrodka Kultury w Byczynie wraz z czeskim partnerem Miastem Zlate Hory. Projekt skupił się na próbie zorganizowania wymiany i promocji towarów i usług, przy okazji imprez organizowanych po obu stronach granicy, zintegrowania polskich i czeskich przedsiębiorców oraz wypromowania wspólnego przedsięwzięcia - Gali Piosenki obojga narodów w Byczynie. Kampania promująca zarówno polskich, jak i czeskich przedsiębiorców i rzemieślników oraz ich lokalne i tradycyjne wyroby odbywała się poprzez wspólne uczestnictwo w kiermaszach i jarmarkach organizowanych w Polsce i Czechach. Działania integrujące i prezentujące kulturę obu narodów zaprezentowane zostały przy okazji rozpoczęcia projektu, inauguracji nad Zalewem Biskupice Brzózki oraz wspólnej promocji (jarmarkach) w Byczynie, Kluczborku i Zlatych Horach.	Projekt był adresowany do dzieci i młodzieży powiatu kluczborskiego i powiatu Jesenik. Partnerzy projektu, dzięki pięcioletniej współpracy, przygotowali bogatą ofertę edukacyjno- rekreacyjną dla swych młodych mieszkańców w wieku 7-18 lat. Realizatorami projektu byli: Gmina Byczyna wraz z Ośrodkiem Kultury w Byczynie oraz Arma Ferre z Jesenika. Głównym zamierzeniem tego projektu była organizacja czterech turnusów kolonii rycerskich dla dwudziestoosobowych grup z Polski i Czech. Pod fachowym okiem instruktorów i wychowawców dzieci przez dziesięć dni uczestniczyły w napiętym harmonogramie spotkań z „żywą historią". Wzięły udział w zajęciach łuczniczych, czerpania papieru, pisania gęsim piórem, tańca dawnego, jeździe konnej, tkactwa, ceramiki, średniowiecznych zabawach plebejskich i kilkudziesięciu innych warsztatach ginących zawodów. Kąpały się w średniowiecznej balii i mieszkały w stylowych wnętrzach grodu. Była to dla uczestników zarówno świetna okazja do aktywnego wypoczynku, nawiązywania przyjaźni, nauki języków obcych, a także uczenia się historii dzięki zabawie.
Całkowita wartość projektu	8 627,73	29 250,00	34 410,00
Wartość wkładu UE	4 514,77	24 862,50	29 248,50

	Projekty komplementarne		
	projekt 8	*projekt 9*	*projekt 10*
Tytuł projektu	*Czeski Dzień w Grodzie*	*Byczyński Gród – jako miejsce, w którym zatrzymał się czas*	*Przemarsz Chorągwi Rycerskiej z taborami na miejsce bitwy pod Grunwaldem*
Nazwa beneficjenta	Ośrodek Kultury w Byczynie	Stowarzyszenie Popierania Zaradności Życiowej i Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Pomocy Wzajemnej w Byczynie	Ośrodek Kultury w Byczynie
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFRR
Nazwa programu operacyjnego	PO WT RCz-RP 2007-2013	PO WT RCz-RP 2007-2013	PO WT RCz-RP 2007-2013
Nr i nazwa działania	3.3 *Fundusz Mikroprojektów* EUROREGION PRADZIAD	3.3 *Fundusz Mikroprojektów* EUROREGION PRADZIAD	3.3 *Fundusz Mikroprojektów* EUROREGION PRADZIAD
Okres realizacji projektu	01.07.2009 - 30.09.2009	01.03.2009 - 31.10.2009	01.01.2009 - 30.09.2009
Cele projektu	Czeski dzień w Grodzie, to projekt organizacji imprezy kulturalnej w Polsko - Czeskim Centrum Szkolenia Rycerstwa w gminie Byczyna nad zbiornikiem retencyjnym Biskupice - Brzózka. Wydarzenie to promowało kulturę czeską w Polsce. Projekt zrealizowali współdziałający od kilku lat partnerzy - Opolskie Bractwo Rycerskie oraz Sermirsky spolek Jesennik. Impreza zaprezentowała i przybliżyła kulturę czeską Polakom. Prezentacja została oparta na pokazaniu czeskiej kultury, historii i tradycji i pozwoli na rozwijanie i wspieranie współpracy zaprzyjaźnionych społeczeństw z regionu Jesennika i Byczyny. Wszyscy, którzy 29 sierpnia 2009 r. zawitali do grodu mogli podziwiać walki rycerzy, przybyłych z sześciu krajów Europy, zapoznać się z technikami i metodami wyrabiania monet, lepienia garnków, szycia średniowiecznych strojów. Publiczność mogła również spróbować swoich sił w strzelaniu z łuku, rzucie toporkiem czy skosztować specjałów staropolskiej kuchni rycerskiej. Podczas tego festynu mieszkańcy Czech promowali regionalne potrawy, muzykę, rzemiosło, usługi oraz produkty turystyczne charakterystyczne dla naszych południowych sąsiadów.	Projekt zapewnił rozwój kontaktów partnerów i wpłynął na wspomaganie rozwoju współpracy transgranicznej pomiędzy społecznościami Polski i Republiki Czeskiej. W ramach projektu wspólne działania podjęli: Stowarzyszenie Popierania Zaradności Życiowej i Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Pomocy Wzajemnej w Byczynie, Miasto Zlate Hory oraz Gmina Byczyna. Projekt dotyczył zorganizowania wymian partnerskich polsko-czeskich uczniów (polscy uczniowie udali się na 3 dniową wizytę do Zlatych Hor, a czescy uczniowie na podobną przyjechali do Byczyny) oraz kolonii w Polsko-Czeskim Centrum Szkolenia Rycerstwa dla tych podopiecznych, którzy znajdują się w trudnej sytuacji rodzinnej. Dzięki realizacji planowanych przedsięwzięć uczestnicy wyjazdów i kolonii zapoznali się z miejscami historycznymi oraz uczestniczyli w "żywych lekcjach historii".	W ramach projektu promowana była współpraca polsko-czeska, tradycja i kultura rycerska średniowiecza oraz rzemiosła obu narodów - produkty regionalne. Przedmiotem projektu był przemarsz chorągwi rycerskiej z wozami taborowymi z Jesenika w Republice Czeskiej pod Grunwald w Polsce. Projekt koncentrował się na zbudowaniu dwóch wozów taborowych oraz przemarszu piętnastu zbrojnych rycerzy na koniach w tym siedmiu z Czech oraz ośmiu pieszych wraz z tymi wozami z Jesenika, Złote Hory do Polsko Czeskiego Centrum Szkolenia Rycerskiego w Biskupicach a następnie pod Grunwald. Podczas przemarszu, w czasie obozów, mieszkańcy miast partnerskich mogli zapoznać się z życiem obozowym w średniowieczu, podziwiać pokazy uzbrojenia rycerskiego, rzemiosła oraz wziąć czynny udziału w grach i zabawach średniowiecznych. Wszystko to przyczynia się do pogłębienia wiedzy na temat historii kraju i krajów partnerskich.
Całkowita wartość projektu	14 050,00	35 118,00	32 985,16
Wartość wkładu UE	11 942,50	29 850,30	28 037,39

	Projekty komplementarne		Na czym polega komplementarność projektów? *(wraz z opisem zastosowanych mechanizmów)*
	projekt 11	*projekt 12*	
Tytuł projektu	*Międzynarodowe Festyny Rycerskie - Byczyna 2006 - 2007*	*Polsko Czeskie Centrum Szkolenia Rycerstwa – budowa średniowiecznego grodu drewnianego*	Gmina Byczyna znana jest z bogatej historii oraz średniowiecznego układu urbanistycznego. Po utworzeniu "Polsko-Czeskiego Centrum Szkolenia Rycerstwa" stała się miastem kojarzonym z rycerstwem, świadczącym liczne usługi w tym zakresie. Lokalizacja grodu nie jest przypadkowa. W okolicach zalewu, nad którym go usytuowano archeolodzy odkryli pozostałości osad - obecnie znajduje się 5 stanowisk archeologicznych kultury łużyckiej. Wszystkie projekty związane były z tworzeniem oryginalnego produktu turystycznego gminy Byczyna. Działania te skupiły się głównie pod pojęciem gminy tematycznej „Rycerska Byczyna". Realizacja projektów we współpracy z partnerami z Republiki Czeskiej pozwoliła zmniejszyć różnice mentalne mieszkańców Polski i Czech, pozwoliła zaprezentować obie społeczności oraz zacieśnić współpracę transgraniczną prowadzącą do generowania nowych produktów i usług turystycznych oraz nowych wspólnych przedsięwzięć. Gmina Byczyna przyczynia się tym samym do wzrostu atrakcyjności i wszechstronnego rozwoju gminy, rozwoju turystki oraz podmiotów z zakresu usług turystycznych. Gród jest obiektem o podobnym przeznaczeniu co Izba Tradycji. Jednak w Grodzie realizowane były głównie działania mające na celu pokazywanie historii i kultury Polski i Czech oraz innych krajów Europy. Izba tradycji swym zakresem prezentuje przede wszystkim historię, kulturę i zabytki mieszkańców gminy Byczyna. Izba tradycji jest natomiast miejscem związanym głównie z organizacją Europejskich Dni Dziedzictwa w Byczynie. Mechanizmy i narzędzia dążące do zapewnienia komplementarności opisano w punkcie 2.6.1.1 *Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych.*
Nazwa beneficjenta	Gmina Byczyna	Gmina Byczyna	
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	
Nazwa programu operacyjnego	INTERREG III A Czechy – Polska	INTERREG III A Czechy – Polska	
Nr i nazwa działania	2.1 *Rozwój turystyki*	1.3 *Rozwój infrastruktury okołobiznesowej i turystycznej*	
Okres realizacji projektu	06.01.2006 - 31.12.2007	18.02.2005 - 31.12.2007	
Cele projektu	Projekt powstał w wyniku działań podjętych dla stworzenia lokalnego produktu turystycznego. Współpraca podjęta z Opolskim Bractwem Rycerskim zaowocowała powstaniem w Byczynie Chorągwi Rycerskiej oraz pomysłem na organizację międzynarodowych festynów ściągających sympatyków ruchu rycerskiego z całej Polski i z zagranicy. Międzynarodowe Festyny Rycerskie są cyklicznym wydarzeniem kulturalnym organizowanym przez miasto. Edycja współfinansowana ze środków UE objęła lata 2006 i 2007. Organizatorzy realizowali promocję produktu turystycznego, którym jest „powrót do średniowiecznych realiów". Od początku powstania festyny cieszyły się wielkim powodzeniem zarówno wśród rycerstwa jak i złaknionej "średniowiecznego kolorytu" publiczności. Impreza ta jest swego rodzaju "podróżą w czasie". Umożliwia znalezienie się w świecie, który istnieje już tylko w przekazach.	Celem projektu był wzrost atrakcyjności turystycznej terenu pogranicza oraz aktywizacja małych i średnich przedsiębiorstw. Projekt zakładał budowę stylizowanego na średniowieczny ostrówek, drewnianego grodu rycerskiego i utworzenie w nim Polsko – Czeskiego Centrum Szkolenia Rycerstwa. Gmina Byczyna jako beneficjent projektu współpracowała z miastem Zlate Hory oraz Opolskim Bractwem Rycerskim i Grupą Szermierczą Jesenik z Czech. Licząca ponad 2 tys. metrów kwadratowych warownia została zbudowana z drewna i otoczona wysokim drewnianym murem. Wzorem dla konstruktorów były budowle warowne średniowiecza. W grodzie powstał hotel, karczma, kuźnia i zbrojownia. Na podgrodziu stanęły średniowieczne chaty i warsztaty rzemieślników. W Centrum organizowano przez rycerzy szkolenia i imprezy z udziałem bractw z Polski i Czech. Zgodnie z założeniami projektu gród oferuje warsztaty i szkolenia rzemiosł średniowiecznych, lekcje fechtunku bronią historyczną, wystawy, galerie i konferencje historyczne, koncerty zespołów muzyki dawnej, turnusy edukacyjne, „żywe" lekcje historii, naukę jazdy konnej.	
Całkowita wartość projektu	60 926,56	834 064,44	
Wartość wkładu UE	45 694,92	625 548,33	

Tabela 11i. Przykłady projektów komplementarnych w obszarze: REWITALIZACJA

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów? *(wraz z opisem zastosowanych mechanizmów)*
	projekt 1	*projekt 2*	*projekt 3*	*projekt 4*	
Tytuł projektu	III etap rewitalizacji infrastruktury śródmieścia Prudnika	II etap rewitalizacji infrastruktury śródmiescia Prudnika – ulice: Plac Zamkowy, K.Jadwigii, Damrota	Rewitalizacja infrastruktury śródmieścia Prudnika - etap I ulice: Tkacka, Sobieskiego, Batorego.	Dziedzictwo przyrodnicze miast Prudnik i Bruntal nowym transgranicznym produktem turystycznym	
Nazwa beneficjenta	Gmina Prudnik	Gmina Prudnik	Gmina Prudnik	Partner wiodący: Gmina Prudnik, Partner: Miasto Bruntal	
Nazwa województwa	Opolskie	Opolskie	Opolskie	Opolskie	
Nazwa funduszu	EFRR	EFRR	EFRR	EFRR	
Nazwa programu operacyjnego	RPO WO 2007-2013	ZPORR 2004-2006	ZPORR 2004-2006	PO WT RCz-RP 2007-2013	Projekt realizowany w ramach RPO WO 2007-2013 jest komplementarny z działaniami dotychczas podjętymi w ramach ZPORR 2004-2006 związanymi z rewitalizacją zabytkowej części miasta Prudnika. Na obszarze strefy „A", wdrażany jest od 8 lat program rewitalizacji miasta, w ramach którego w ścisłym centrum miasta zrealizowano rewaloryzację zabytkowego Rynku, kompleksowo wyremontowano zabytkowe budynki w śródmieściu, przywrócono historyczne, brukowe nawierzchnie, stylizowane oświetlenie oraz przebudowano zieleń 3 ulic ścisłego centrum miasta. Celem strategicznym wspartych projektów jest przywrócenie zdegradowanym terenom śródmieścia Prudnika utraconych funkcji społeczno-gospodarczych oraz zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i turystycznej. Projekty są zgodne z Programem Rewitalizacji Miasta Prudnika 2009-2015. Mechanizmy i narzędzia dążące do zapewnienia komplementarności opisano w punkcie 2.6.1.1 *Przykłady zastosowanych mechanizmów wraz z opisem projektów komplementarnych.*
Nr i nazwa działania	6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*	3.3.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*	3.3.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*	2.2 *Wspieranie rozwoju turystyki*	
Okres realizacji projektu	18.06.2010 - 15.07.2013	16.08.2006 - 07.12.2007	30.05.2005 - 29.09.2006	01.07.2009 - 30.11.2010	
Cele projektu	Projekt będzie kolejnym etapem prowadzonego od ponad 8 lat procesu rewitalizacji śródmieścia Prudnika, którego dwa etapy wsparte były środkami UE w ramach ZPORR 2004-2006. Uzyskane w trakcie realizowanych poprzednich etapów procesu rewitalizacji doświadczenia oraz wskaźniki oddziaływania wskazują, iż zastosowanie tych samych rozwiązań technicznych, co w poprzednich dwóch etapach rewitalizacji śródmieścia, wpłynie na przywrócenie terenom zdegradowanym utraconych funkcji społeczno-gospodarczych, zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz inwestycyjnej Prudnika i pozwoli na stworzenie niepowtarzalnego klimatu śródmieścia nawiązującego do początku minionego stulecia. Cele powyższe zostaną osiągnięte poprzez rewitalizację i odnowę zdegradowanego obszaru śródmieścia Prudnika stanowiącego obszar Starego Miasta w granicach 12 ulic w zakresie obejmującym: przebudowę nawierzchni ulic i chodników, wydzielenie parkingów, uporządkowanie zieleni miejskiej, przebudowę oświetlenia oraz przebudowę sieci technicznych.	Przywrócenie zabytkowym terenom zdegradowanym w Prudniku utraconych funkcji społeczno-gospodarczych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej, gospodarczej i inwestycyjnej Prudnika. Zakres przedmiotowy obejmował modernizację nawierzchni jezdni, chodników, infrastruktury towarzyszącej, budowę miejsc parkingowych i odbudowę oświetlenia ulic zlokalizowanych w strefie 'A" objętej ochroną konserwatora i stanowiącej część zabytkowego układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków.	Aktywizacja społeczna i gospodarcza zabytkowych obszarów miasta Prudnik poprzez modernizację infrastruktury miejskiej. Zakres przedmiotowy obejmował modernizację nawierzchni jezdni, chodników, infrastruktury towarzyszącej, budowę miejsc parkingowych i odbudowę oświetlenia ulic zlokalizowanych w strefie 'A" objętej ochroną konserwatora i stanowiącej część zabytkowego układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków.	Ochrona unikalnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych miast Prudnik i Bruntal (parków miejskich) oraz rozszerzenie oferty turystycznej w/w miast poprzez stworzenie nowego produktu turystycznego opartego na wykorzystaniu istniejących walorów przyrodniczych i nowych form przestrzennych zainstalowanych w zrewaloryzowanych parkach miejskich.	
Całkowita wartość projektu	2 241 203,30	590 058,11	321 840,43	2 154 447,74	
Wartość wkładu UE	1 766 145,24	265 998,19	241 380,32	1 831 279,70	
				wsparcie dla woj. opolskiego: 1 335 304,73	

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK XII

Zestawienie projektów zawieszonych

Tabela 12. *Zestawienie projektów zawieszonych w ramach RPO WO 2007-2013*

NAZWA PO
RPO WO 2007-2013
NUMER CCI
CCI 2007 PL 161 PO 012

PRIORYTET	**PROJEKT ODNIESIENIE**	**PROJEKT NAZWA**	**NAZWA BENEFICJENTA/ ODBIORCY**	**WYDATKI KWALIFIKOWALNE PONIESIONE PRZEZ BENEFICJENTA**[1] *(w EUR)*	**WKŁAD UNII**[2] *(w EUR)*	**PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE**	**PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE SĄDOWE**
OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-138/08	*Inwestycje w innowacyjne procesy produkcyjne odlewania magnezu i aluminium w Kędzierzynie-Koźlu*	Nowoczesne Technologie Produkcji Spółka Akcyjna	337 595,27	215 352,02	x	
OP 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*	RPOP.06.01.00-16-026/10	*Rewitalizacja Starego Miasta w Kędzierzynie-Koźlu - Etap I: monitoring Starego Miasta, uzupełnienie i modernizacja oświetlenia wraz z przebudową ulic w rejonie Starego Miasta*	Gmina Kędzierzyn-Koźle	16 805,65	14 284,81		x

1) Łączne nie poświadczone wydatki faktycznie zrealizowane na rzecz projektu przez Beneficjenta.

2) wynikające z zastosowania stopy współfinansowania priorytetu do wydatków kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta.

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK XIII

Przykłady projektów zrealizowanych
w ramach RPO WO 2007-2013

OŚ PRIORYTETOWA 1 WZMOCNIENIE ATRAKCYJNOŚCI GOSPODARCZEJ REGIONU

poddziałanie 1.1.1 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu*

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

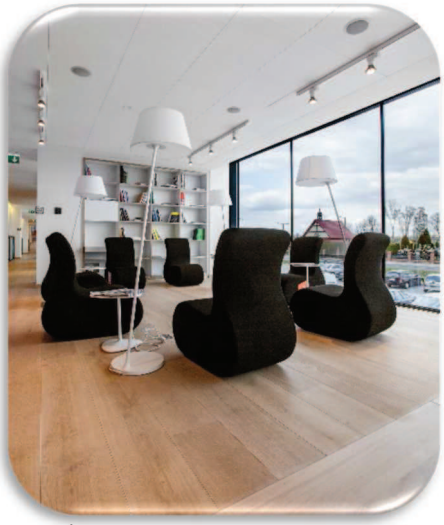

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Dobrodzieńskie Centrum Biznesu: profesjonalne usługi okołobiznesowe dla przedsiębiorców z Opolszczyzny***
BENEFICJENT:	MD CONNECT Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
WARTOŚĆ PROJEKTU:	2,72 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	1,35 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	01.07.2010 – 29.06.2012
EFEKTY REALIZACJI:	Celem projektu było wzmocnienie sektora otoczenia biznesu i ułatwienie firmom dostępu do profesjonalnych usług okołobiznesowych. W ramach projektu wybudowano obiekt *Dobrodzieńskiego Centrum Biznesu* wraz z kompletnym wyposażeniem o powierzchni 3 305 m², który umożliwia świadczenie nowych usług na rzecz wzrostu przedsiębiorczości. Realizacja projektu poprawiła dostęp do specjalistycznych usług wspierających rozwój przedsiębiorczości, opolskim przedsiębiorcom z branży meblarskiej i wyposażenia wnętrz. *Dobrodzieńskie Centrum Biznesu* stało się platformą wymiany doświadczeń, miejscem spotkań firm meblarskich i wyposażenia wnętrz z Opolszczyzny i okolic z projektantami, rzecznikami patentowymi, światem nauki branży meblarskiej. Ponadto *DCB* poprawiło wizerunek firm meblarskich z Dobrodzienia, wzbogaciło markę podkreślając jej indywidualny charakter produktu dopasowanego do oczekiwań odbiorcy oraz innowacyjność w łączeniu tradycji z nowoczesnością.

OŚ PRIORYTETOWA 1 WZMOCNIENIE ATRAKCYJNOŚCI GOSPODARCZEJ REGIONU

poddziałanie 1.3.2 *Inwestycje w innowacje w przedsiębiorstwach*

Źródło: dempol.com.pl

Źródło: dempol.com.pl

TYTUŁ PROJEKTU:	***Wdrożenie innowacyjnej produkcji koagulantów według własnej technologii przedsiębiorstwa DEMPOL-ECO***
BENEFICJENT:	Przedsiębiorstwo Usług Technicznych DEMPOL-ECO Marian Płaczek
WARTOŚĆ PROJEKTU:	2,15 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	0,86 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	05.01.2009 – 30.06.2011
EFEKTY REALIZACJI:	Przedmiotem projektu była budowa kompletnego Zakładu Produkcji Koagulantów Glinowych wraz z instalacją technologiczną do produkcji koagulantów i niezbędnym wyposażeniem laboratorium B+R, stanowiącym zaplecze procesu produkcji koagulantów glinowych. W wyniku jego realizacji możliwe było wdrożenie innowacji wypracowanej przez własne laboratorium B+R i rozpoczęcie wytwarzania produktów nowych w skali kraju. Powstała substancja chemiczna FLOKOR, która należy do preparatów najnowszej generacji. Stosowana jest m.in. w procesie oczyszczania ścieków przemysłowych, basenowych, uzdatniania wody do picia. Wykorzystywana jest również w procesach technologicznych związanych z przemysłem papierniczym. Unikatowa grupa koagulantów glinowych to przełom na rynku chemicznym odbiegający od tradycyjnych procesów koagulacji wody i ścieków. Preparat nie traci właściwości w niskich temperaturach. Osiągnięto maksymalną redukcję zanieczyszczeń przy zastosowaniu minimalnej ilości dodawanej substancji. Ma to swój wymierny wpływ na zmniejszenie efektów ubocznych związanych z wprowadzeniem środków chemicznych.

OŚ PRIORYTETOWA 1 WZMOCNIENIE ATRAKCYJNOŚCI GOSPODARCZEJ REGIONU

poddziałanie 1.4.2 *Usługi turystyczne i rekreacyjno-sportowe świadczone przez sektor publiczny*

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Miasta Opola poprzez zagospodarowanie terenów wzdłuż Odry***
BENEFICJENT:	Miasto Opole
WARTOŚĆ PROJEKTU:	4,71 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	2,02 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	30.06.2009 – 15.07.2013
EFEKTY REALIZACJI:	Przedmiotem projektu było zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Odry i Kanału Młynówka oraz ożywienie tej części miasta, tj. m.in. wyrobiska Bolko, rewaloryzacja Parku Nadodrzańskiego poprzez uporządkowanie terenu, budowa bulwarów spacerowych nad Kanałem Młynówka. Dzięki realizacji inwestycji poszerzono możliwość aktywnego i biernego spędzania wolnego czasu w Opolu dla mieszkańców i turystów. Tereny i obiekty objęte projektem zostały zmodernizowane tak, aby móc realizować w nowoczesny sposób funkcje rekreacyjno-kulturalne i zachwycać pięknem otoczenia. Liczba odbiorców korzystających z efektów zrealizowanego projektu stanowi blisko 200 tys. osób. Ponadto, wybudowano blisko 6 km szlaków turystycznych, a długość wybudowanych lub oznakowanych/wytyczonych ścieżek rowerowych wyniosła 4,8 km.

OŚ PRIORYTETOWA 2 SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

działanie 2.1 ***Infrastruktura dla wykorzystania narzędzi ICT***
działanie 2.2 ***Moduły informacyjne, platformy e-usług i bazy danych***

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości*** ***Opolska eSzkoła, szkołą ku przyszłości - etap II***
BENEFICJENT:	Województwo Opolskie
WARTOŚĆ PROJEKTU:	12,52 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	10,64 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	19.11.2009 – 31.05.2012
EFEKTY REALIZACJI:	Projekty komplementarne zrealizowane przez Województwo Opolskie we współpracy z 11 powiatami i 53 gminami z województwa opolskiego. Projekt polegał na budowie portalu eSzkoła, zapewniającego świadczenie elektronicznych usług edukacyjnych dla mieszkańców województwa opolskiego. Zakładał wdrożenie specjalistycznych oprogramowań, w szczególności aplikacji i modułów: wirtualnej biblioteki, nadzoru, zasobów dydaktycznych, bloku wirtualnej szkoły, doskonalenia nauczycieli (e-learning) i serwisu kompetencje umożliwiających realizację 28 usług on-line, z których skorzystają dzieci, uczniowie (w tym z niepełnosprawnościami), rodzice i nauczyciele (szacuje się, że z usług on-line skorzysta ponad 17 000 osób). W ramach projektu komplementarnego (etap II) zbudowano infrastrukturę sieciową dla 111 placówek oświatowych, uzupełnioną o sieć 111 sztuk infomatów, tj. Punktów Publicznego Dostępu do Internetu. Z powstałej infrastruktury i usług korzystają wszyscy uczestnicy procesu edukacyjnego, tj. grupa ponad 38 tys. dzieci, uczniów, ich rodziców/opiekunów oraz ponad 4500 dyrektorów, nauczycieli i pracowników administracyjnych.

OŚ PRIORYTETOWA 3 TRANSPORT

poddziałanie 3.1.1 *Drogi regionalne*

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 426 przy węźle autostradowym Olszowa***
BENEFICJENT:	Województwo Opolskie
WARTOŚĆ PROJEKTU:	9,04 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	7,33 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	28.07.2008 – 15.06.2011
EFEKTY REALIZACJI:	Projekt polegał na przebudowie drogi wojewódzkiej nr 426 przy węźle autostradowym Olszowa. Efektem projektu jest przebudowa prawie 10 km drogi wojewódzkiej nr 426 (wraz ze skrzyżowaniami oraz mostami), która ma duże znaczenie w układzie komunikacyjnym województwa. W wyniku realizacji projektu przebudowano 2 mosty, wybudowano chodniki i zatoki autobusowe, przebudowano bądź wybudowano skrzyżowania, wybudowano ścieżki pieszo-rowerowe oraz kładkę pieszo-rowerową. Dzięki lepszej przepustowości ruchu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 426, poprawie uległ stan bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego. Został polepszony stan infrastruktury technicznej w tym rejonie, a także zmniejszeniu uległa emisja spalin, hałasu i drgań, dzięki czemu poprawił się stan środowiska. W ramach RPO WO 2007-2013 w ciągu drogi wojewódzkiej nr 426 realizowana była jeszcze jedna inwestycja polegająca na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 426 na odcinku od Strzelec Opolskich do węzła autostradowego Olszowa. Inwestycje te stanowiły niejako kontynuację projektów *Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 426 na odcinku Olszowa-Zalesie dł. 5 km* oraz *Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 426 na odcinku Zalesie Śl. - Sławięcice* współfinansowanych w ramach ZPORR 2004-2006. W ich wyniku zmodernizowana została trasa łącząca autostradę A4 z Kędzierzynem-Koźle, Strzelcami Opolskimi i Zawadzkiem.

OŚ PRIORYTETOWA 3 TRANSPORT

działanie 3.2 *Transport publiczny*

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Zakup taboru autobusowego dla Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu – etap I, II, III i IV***
BENEFICJENT:	Gmina Kędzierzyn-Koźle
WARTOŚĆ PROJEKTU:	3,85 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	2,96 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	25.08.2010 – 24.11.2015
EFEKTY REALIZACJI:	Wyeksploatowana i przestarzała flota powodowała, iż komunikacja zbiorowa nie była atrakcyjną alternatywą dla mieszkańców jednego z największych miast Opolszczyzny - Kędzierzyna-Koźla. W ramach czterech projektów zakupiono 21 autobusów na potrzeby komunikacji miejskiej, których łączna pojemność przekroczyła 1 700 miejsc. Zakup pojazdów niskopodłogowych umożliwił korzystanie z nich osobom na wózkach inwalidzkich oraz osobom z wózkami dziecięcymi. Ponadto w starym taborze brakowało udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami , w tym m. in. ekranów wyświetlających numery pojazdów, urządzeń z automatyczną zapowiedzią przystanków ułatwiających korzystanie osobom niewidzącym lub niedowidzącym. Nowe pojazdy zapewniają większy komfort jazdy oraz większe bezpieczeństwo. Nowa flota obsługuje miasto wraz z terenami peryferyjnymi oraz sąsiadujące gminy, co umożliwiają stosowne umowy. Zapewnia to skomunikowanie szerszego obszaru i zwiększenie mobilności ludności zamieszkujących obrzeża miasta. Ponadto konstrukcja nowych pojazdów powoduje mniejszą emisję spalin do powietrza, co wpływa na poprawę stanu środowiska naturalnego.

OŚ PRIORYTETOWA 4 OCHRONA ŚRODOWISKA

działanie 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*

Źródło: ZAW-KOM.

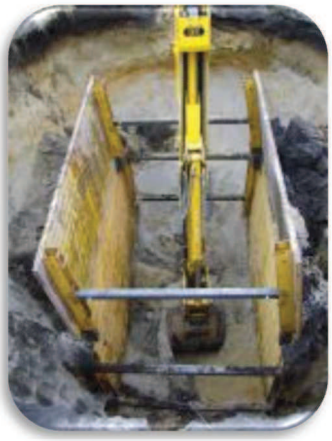

Źródło: ZAW-KOM.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na obszarze Gminy Zawadzkie***
BENEFICJENT:	Zakład Gospodarki Komunalnej "Zaw-Kom" sp. z o.o.
WARTOŚĆ PROJEKTU:	3,85 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	1,95 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	01.07.2010 – 20.10.2012
EFEKTY REALIZACJI:	Przedmiotem projektu była budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Zawadzkie oraz miejscowości Żędowice. Projekt stworzył szansę do powstawania nowych budynków mieszkalnych, w pełni wyposażonych w infrastrukturę kanalizacyjną i wodociągową oraz modernizację już istniejących. Zwiększenie liczby dostępnych mieszkań przyczyni się do ograniczenia negatywnych zjawisk demograficznych, jakim jest odpływ z gminy Zawadzkie ludzi młodych, dobrze wykształconych i towarzyszący temu nieustanny spadek liczby mieszkańców. W wyniku projektu powstało 22,43 km sieci kanalizacji sanitarnej. Zrealizowana inwestycja przyczyniła się do poprawy jakości środowiska naturalnego poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Zawadzkie. Ponadto inwestycja przyczyniła się do poprawy jakości i wzrostu standardu życia mieszkańców i zapewniła im konieczne bezpieczeństwo sanitarne. Projekt przyczynił się również do ochrony zbiornika wód podziemnych GZWP – 333 stanowiącego źródło wody pitnej dla 1/3 mieszkańców Opolszczyzny. Z efektów zrealizowanej inwestycji skorzystało 2 705 osób.

OŚ PRIORYTETOWA 4 OCHRONA ŚRODOWISKA

działanie 4.2 *Zabezpieczenie przeciwpowodziowe*

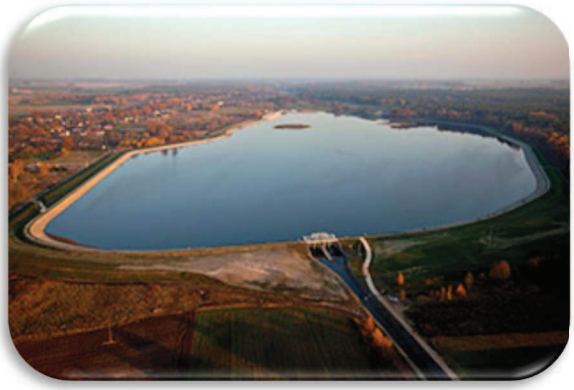

Źródło: WZMiUW w Opolu, o. Kluczbork

Źródło: WZMiUW w Opolu, o. Kluczbork

TYTUŁ PROJEKTU:	***Zbiornik retencyjny Kluczbork na rzece Stobrawie w km 61+500***
BENEFICJENT:	Województwo Opolskie
WARTOŚĆ PROJEKTU:	1,55 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	0,82 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	28.10.2009 – 31.05.2012
EFEKTY REALIZACJI:	Utworzenie zbiornika retencyjnego o powierzchni niemal 57 hektarów stanowiło kluczowy element infrastruktury ochrony środowiska i przeciwpowodziowej, ale służyło także do celów rekreacyjnych turystom i lokalnym mieszkańcom. Zbiornik „Kluczbork" spełnia ważną funkcję w systemie zarządzania wodą — retencja wody, redukcja pływów szczytowych i zaopatrzenie w wodę przeciwpożarową pobliskich wsi i obszarów leśnych. Jest to również ważne źródło wody do upraw rolniczych. Poza ochroną przed powodzią i pożarami zbiornik „Kluczbork" pełni funkcję rekreacyjną, przyciąga wędkarzy i amatorów sportów wodnych, a także funkcję rolniczą jako źródło wody wspomagające intensyfikacją rolniczą. To zwiększa atrakcyjność obszaru dla inwestorów, podnosząc jego wartość turystyczną i rekreacyjną; może też przynieść w przyszłości korzyści ekonomiczne. Projekt stanowił jeden z elementów całego systemu małej retencji w województwie opolskim. Realizacja projektu zakończyła się w 2013 r. W wyniku zakończenia inwestycji przed powodzią zabezpieczonych zostało **46 068 osób** z **7** miejscowości (miasto Kluczbork, wsie: Ligota Górna, Chocianowice, Markotów, Krężel, Wierzchy i Szum). Natomiast wielkość obszaru, który jest chroniony przed powodzią po realizacji projektu to ponad **1 600 ha.**

OŚ PRIORYTETOWA 4 OCHRONA ŚRODOWISKA

działanie 4.3 *Ochrona powietrza, odnawialne źródła energii*

Źródło: DPS w Klisinie.

Źródło: DPS w Klisinie.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Ochrona powietrza regionu opolskiego poprzez zakup i montaż instalacji solarnych i pomp ciepła wraz z niezbędnymi pracami termomodernizacyjnymi w budynkach Domu Pomocy Społecznej w Klisinie***
BENEFICJENT:	Dom Pomocy Społecznej w Klisinie
WARTOŚĆ PROJEKTU:	0,56 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	0,46 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	11.08.2011 – 31.12.2013
EFEKTY REALIZACJI:	W ramach projektu wykonano prace odpowiednio do potrzeb, w poszczególnych budynkach wchodzących w skład Domu Pomocy Społecznej w Klisinie, tj. docieplenie ścian zewnętrznych, wymiana okien, modernizacja systemu grzewczego, modernizacja systemu ciepłej wody użytkowej. Nowoczesne kotłownie pozwoliły na ograniczenie kosztów ogrzewania, a instalacja solarna i pompy ciepła na uzyskiwanie czystej energii zużywanej do podgrzania ciepłej wody i dogrzewania budynków. Z kolei wymiana okien, rynien i docieplenie ścian znacznie zmniejszyły ubytki ciepła z budynków i poprawiły komfort termiczny przebywających w nich ludzi. W wyniku zakończenia inwestycji 3 obiekty objęto termomodernizacją, a ilość zaoszczędzonej energii wyniosła 2056,76 MWh/rok. Dzięki kompleksowej termomodernizacji budynki Domu Pomocy Społecznej w Klisinie stały się bardziej komfortowe. Utrzymanie komfortu termicznego jest bardzo istotne w przypadku ośrodka, gdzie przebywają głównie osoby starsze i chore.

OŚ PRIORYTETOWA 4 OCHRONA ŚRODOWISKA

działanie 4.4 *Ochrona bioróżnorodności Opolszczyzny*

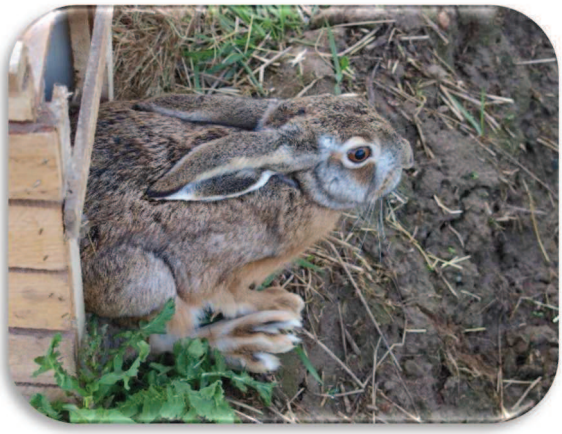

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***"Drapieżna Byczyna" - ochrona in situ ptaków drapieżnych na terenie Gminy Byczyna***
BENEFICJENT:	Gmina Byczyna
WARTOŚĆ PROJEKTU:	73,07 tys. Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	62,2 tys. Euro
OKRES REALIZACJI:	01.03.2010 – 31.12.2010
EFEKTY REALIZACJI:	Celem projektu było zachowanie różnorodności biologicznej ptaków drapieżnych zagrożonych wyginięciem i objętych ochroną gatunkową na Opolszczyźnie (orzeł bielik, błotniak stawowy, kania ruda, kania czarna, trzmielojad, myszołów, pustułka) oraz chronienie ich za pomocą in situ poprzez odbudowanie łańcucha pokarmowego. Utworzono remizy i aleje śródpolne dające schronienie ptactwu drapieżnemu oraz oznakowano punkty szczególnie niebezpieczne podczas migracji ptaków (linie elektryczne). W ramach projektu odbudowano naturalny łańcuch pokarmowy, na szczycie którego znajdują się poszczególne gatunki ptactwa drapieżnego, poprzez dostarczenie naturalnego pokarmu ptakom, wpisanym na listę gatunków zagrożonych przy użyciu inkrustracji zający oraz kuropatw, bażantów i królików dzikich. Efekty projektu to m.in.: ➢ 22 gatunki objęto reintrodukcją; ➢ 13 gatunków uzyskało lub odzyskało możliwość migracji bądź przemieszczania się na obszarze objętym projektem; ➢ 9 gatunkom zagrożonym zapewniono lub odtworzono właściwy stan ochrony, lub ten stan istotnie poprawiono. Dzięki projektowi stworzono optymalne warunki na bezpieczną migrację ptactwa drapieżnego oraz zapewniono gatunkom zagrożonym odpowiednią ilość pokarmu. Zbudowano sztuczne gniazda, które przyczyniły się do ochrony orła bielika i rybołowa.

OŚ PRIORYTETOWA 5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I SZKOLNICTWO WYŻSZE

poddziałanie 5.1.1 *Wsparcie regionalnej infrastruktury edukacyjnej*

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Przebudowa budynku Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego*** ***Przebudowa budynku Wydziału Chemii Uniwersytetu Opolskiego - etap II, wyposażenie laboratoriów i pomieszczeń dydaktycznych***
BENEFICJENT:	Uniwersytet Opolski
WARTOŚĆ PROJEKTU:	4,05 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	3,31 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	01.06.2009 – 30.11.2011
EFEKTY REALIZACJI:	Celem projektów było dostosowanie bazy infrastrukturalnej Uniwersytetu Opolskiego do prowadzenia - na odpowiednio wysokim poziomie i odpowiadającej potrzebom regionalnego rynku pracy - działalności dydaktycznej oraz naukowo-badawczej powiązanej z dydaktyką. Pierwszy projekt obejmował przebudowę istniejącego budynku Wydziału Chemii przy ul. Oleskiej, wraz z przylegającym łącznikiem/przejściem łączącym budynek Wydziału Chemii z innymi obiektami kampusu UO. Modernizacja zdekapitalizowanego obiektu uniwersyteckiego była niezbędna dla dalszej realizacji oraz rozwoju i podniesienia warunków kształcenia studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych na priorytetowym, w regionie i kraju, kierunku chemia prowadzonym w regionie jedynie na Uniwersytecie Opolskim. W ramach drugiego projektu zakupiono doposażenie zmodernizowanego obiektu w sprzęt/aparaturę laboratoryjną oraz niezbędne umeblowanie. Rozwój bazy laboratoryjnej miał na celu dostosowanie UO do wymogów i oczekiwań stawianych tego typu jednostkom, działającym w Europejskiej Przestrzeni Naukowej i Dydaktycznej; utworzenie konkurencyjnego w skali ponadregionalnej centrum naukowo-dydaktycznego prowadzącego badania w obszarze chemii na poziomie europejskim. Dostęp do nowoczesnej bazy w znaczący sposób wpłynął na podniesienie jakości nauczania, poprzez rozszerzenie możliwości edukacyjnych i badawczych oraz przyczynił się do pogłębienia współpracy między uczelnią a lokalnymi jednostkami naukowo-badawczymi.

OŚ PRIORYTETOWA 5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I SZKOLNICTWO WYŻSZE

poddziałanie 5.2.1 *Stacjonarna opieka medyczna*

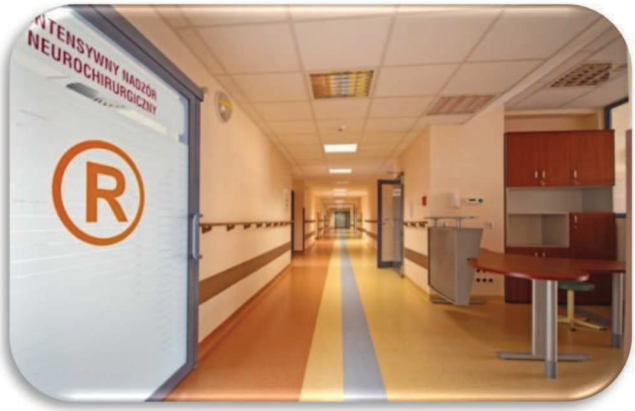

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Szpitale Opolskie gwarancją bezpieczeństwa zdrowotnego regionu i bazą kształcenia kadry medycznej***
BENEFICJENT:	Województwo Opolskie
WARTOŚĆ PROJEKTU:	12,79 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	5,90 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	10.12.2008 – 15.08.2010
EFEKTY REALIZACJI:	Wsparciem objęto 5 placówek medycznych: 1. **Publiczny Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzkie Centrum Medyczne** (wyposażono kardiochirurgiczną salę operacyjną, odcinek intensywnej opieki pooperacyjnej na oddziale neurochirurgii oraz rozbudowano infrastrukturę związaną ze świadczeniem usług w zakresie diagnostyki urazowej i chirurgii urazowo-ortopedycznej); 2. **Szpital Wojewódzki w Opolu Sp. z o.o.** (stworzono kompleks diagnostyczno-zabiegowy Oddziału Medycyny Nuklearnej, w którym mieszczą się nowoczesne sale operacyjne, sterylizatornia oraz pracownie z urządzeniami diagnostycznymi najnowszej generacji); 3. **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Opolskie Centrum Onkologii im. prof. Tadeusza Koszarowskiego w Opolu** (rozbudowano kompleks zabiegowo-diagnostyczny, dzięki czemu zwiększyła się ilość zabiegów operacyjnych w zakresie onkologii oraz dostępność do chemio- i radioterapii); 4. **Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Neuropsychiatryczny im. Św. Jadwigi w Opolu** (stworzono ośrodek wczesnej interwencji inwazyjnej w ostrych zawałach mózgu); 5. **Centrum Ginekologii, Położnictwa i Neonatologii w Opolu** (powstało centrum aktywnego porodu i rodzicielstwa oraz leczenia niemowląt zagrożonych niepełnosprawnością). Dzięki realizacji projektu liczba osób korzystających z usług placówek medycznych objętych wsparciem wyniosła 40 000 osób na rok.

OŚ PRIORYTETOWA 5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I SZKOLNICTWO WYŻSZE

działanie 5.3 *Rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego*

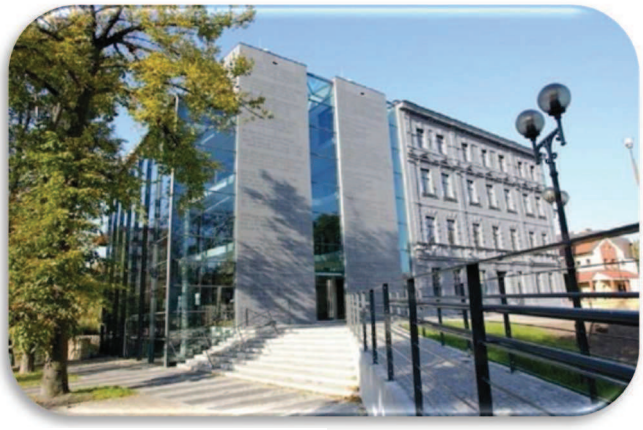

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa budynku na siedzibę Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu***
BENEFICJENT:	Miasto Opole
WARTOŚĆ PROJEKTU:	3,33 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	1,42 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	15.07.2008 – 28.02.2011
EFEKTY REALIZACJI:	Realizacja projektu polegała na przebudowie, nadbudowie i rozbudowie XIX-wiecznego budynku mieszkalnego, położonego w ścisłym centrum miasta przy ul. Minorytów, z przeznaczeniem na siedzibę Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Na parterze zlokalizowano: kawiarenkę literacką, czytelnie prasy, foyer i salę konferencyjną. Na pierwszym piętrze usytuowano dział udostępniania zbiorów z punktem obsługi dzieci i dorosłych. Dla dzieci przygotowano wypożyczalnię oraz "pokój bajek" z widokiem na patio. Projekt poza przebudową budynku obejmował również zagospodarowanie terenu z zachowaniem istniejącej zieleni oraz przebudowę ciągów komunikacyjnych, umożliwiających swobodny dostęp do biblioteki. W ramach projektu zakupiono wyposażenie niezbędne do funkcjonowania biblioteki, m. in.: meble (w tym regały na książki), sprzęt komputerowy, multimedialny i biurowy oraz urządzenia antykradzieżowe. Do biblioteki zapisało się blisko 8,5 tys. czytelników, którzy dotychczas wypożyczyli 120 tys. książek i multimediów. Obiekt był kilkukrotnie nagradzany: ❖ *Polska Pięknieje - 7 Cudów Funduszy Europejskich* ❖ *II miejsce w konkursie BRYŁA 2010* ❖ *Nagroda Stowarzyszenia Architektów Polskich*

OŚ PRIORYTETOWA 6 AKTYWIZACJA OBSZARÓW MIEJSKICH I ZDEGRADOWANYCH

działanie 6.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***III etap rewitalizacji infrastruktury śródmieścia Prudnika***
BENEFICJENT:	Gmina Prudnik
WARTOŚĆ PROJEKTU:	2,24 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	1,77 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	18.06.2010 – 15.07.2013
EFEKTY REALIZACJI:	Projekt był kolejnym etapem prowadzonego od kilku lat procesu rewitalizacji śródmieścia Prudnika, którego dwa poprzednie etapy wsparte były środkami unijnymi w ramach ZPORR 2004-2006. Uzyskane w trakcie realizowanych poprzednich etapów procesu rewitalizacji doświadczenia oraz wskaźniki oddziaływania wskazały, iż zastosowanie tych samych rozwiązań technicznych, co w poprzednich dwóch etapach rewitalizacji śródmieścia, wpłynęło na przywrócenie terenom zdegradowanym utraconych funkcji społeczno-gospodarczych, zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz inwestycyjnej Prudnika i pozwoliło na stworzenie niepowtarzalnego klimatu śródmieścia, nawiązującego do początku minionego stulecia. Cele powyższe zostały osiągnięte poprzez rewitalizację i odnowę zdegradowanego obszaru śródmieścia Prudnika stanowiącego obszar Starego Miasta w granicach 12 ulic w zakresie obejmującym: przebudowę nawierzchni ulic i chodników, wydzielenie parkingów, uporządkowanie zieleni miejskiej, przebudowę oświetlenia oraz przebudowę sieci technicznych.

OŚ PRIORYTETOWA 6 AKTYWIZACJA OBSZARÓW MIEJSKICH I ZDEGRADOWANYCH

działanie 6.2 *Zagospodarowanie terenów zdegradowanych*

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

Źródło: IZ RPO WO 2007-2013.

TYTUŁ PROJEKTU:	***Budowa II Kampusu PO. Zadanie 1A. Adaptacja budynku nr 9 przy ulicy Prószkowskiej na cele dydaktyczne i badawcze WWFiF*** ***Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym oraz stworzenie warunków dla utrzymania i wzrostu zatrudnienia - Budowa II Kampusu Politechniki Opolskiej. Przebudowa budynku nr 6 na cele edukacyjne Studium Języków Obcych Politechniki Opolskiej***
BENEFICJENT:	Politechnika Opolska
WARTOŚĆ PROJEKTU:	5,99 mln Euro
DOFINANSOWANIE Z EFRR:	5,04 mln Euro
OKRES REALIZACJI:	19.03.2008 – 28.05.2012
EFEKTY REALIZACJI:	Głównym celem projektów była zmiana funkcji i struktury obszaru zdegradowanego - budynku na terenie po byłej jednostce wojskowej przy ulicy Prószkowskiej w Opolu - na rzecz rozwoju Wydziału Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii oraz Studium Języków Obcych Politechniki Opolskiej. W ramach zrealizowanych projektów przeprowadzono roboty budowlane oraz zakupiono niezbędne wyposażenie. Powstało 37 sal ćwiczeniowych, 6 sal dydaktycznych, utworzono 11 sal laboratoryjnych oraz 33 pomieszczenia techniczne i socjalne na potrzeby WWFiF. Ponadto zostało zagospodarowane około 2 tys. m^2 powierzchni użytkowej, utworzono: 14 sal wykładowych, 23 pomieszczenia naukowo - dydaktyczne i ćwiczeniowe, 1 pomieszczenie biblioteczne, 4 sale komputerowe, 45 nowych stanowisk komputerowych na rzecz wsparcia nowoczesnych technologii w zakresie podnoszenia znajomości języków obcych. Dzięki projektowi wzrosło zainteresowanie podjęciem nauki i pracy na WWFiF PO. Politechnika Opolska stała się uczelnią konkurencyjną na rynku usług badawczo–dydaktycznych, jak również jako nowoczesny ośrodek kształcący wysoko wyspecjalizowaną kadrę gospodarki także w zakresie języków obcych.

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK XIV

Kwoty podatku VAT wycofane/odzyskane
z deklaracji do Komisji Europejskiej

Załącznik XIV. Kwoty podatku VAT wycofane/odzyskane z deklaracji do Komisji Europejskiej

Lp.	Nr projektu	Kwalifikowalne		Wkład UE		Nr deklaracji do KE, w której VAT został skorygowany
		PLN	*Euro**	*PLN*	*Euro**	
Kwoty wycofane/odzyskane z deklaracji do KE dla projektów, gdzie wybudowana infrastruktura została przekazana do jednostek budżetowych i mogłaby być wykorzystana do sprzedaży opodatkowanej						
1	RPOP.01.01.01-16-001/10	6 061 957,14	1 436 570,82	2 130 111,12	505 485,97	RPOP.IC.MRRDIC-D01/16-00
2	RPOP.01.01.01-16-007/11	344 141,61	82 844,03	146 260,19	35 208,72	RPOP.IC.MRRDIC-D01/16-00
3	RPOP.01.01.01-16-003/12	354 224,98	82 046,66	301 091,23	69 739,66	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
4	RPOP.01.01.01-16-005/13	537 900,80	120 784,30	457 215,68	102 666,65	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
5	RPOP.01.04.02-16-004/08	503 990,79	120 125,84	295 540,20	70 437,86	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
6	RPOP.01.04.02-16-009/08	1 079 753,38	271 211,25	458 895,19	115 264,78	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
7	RPOP.01.04.02-16-021/08	1 183 614,34	282 994,30	946 891,47	226 395,44	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
8	RPOP.01.04.02-16-001/09	1 495 280,09	366 863,78	607 405,21	149 023,56	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
9	RPOP.01.04.02-16-013/08	1 270 271,20	301 469,40	520 538,09	123 521,47	RPOP.IC.MRRDIC-D01/16-00
10	RPOP.04.01.00-16-011/08	739 385,47	182 311,08	515 721,36	127 674,85	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
11	RPOP.04.01.00-16-008/09	542 476,27	129 322,67	324 183,82	77 283,23	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
12	RPOP.04.03.00-16-013/12	45 197,61	10 805,85	32 949,25	7 836,40	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
13	RPOP.04.03.00-16-004/13	81 711,56	19 337,27	65 361,08	15 467,88	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
14	RPOP.04.03.00-16-016/13	91 960,79	21 712,59	73 568,64	17 370,08	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
15	RPOP.05.03.00-16-011/09	195 527,78	49 939,41	166 198,61	42 448,50	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
16	RPOP.06.01.00-16-004/10	174 765,67	41 591,14	101 486,42	24 151,98	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
Kwoty wycofane/odzyskane z deklaracji do KE dla projektów, gdzie wybudowana infrastruktura została przekazana do zakładów budżetowych i mogłaby być wykorzystana do sprzedaży opodatkowanej						
17	RPOP.01.04.02-16-022/08	1 510 954,58	363 331,01	475 066,79	114 236,72	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00 RPOP.IC.MRRDIC-D05/15-00
18	RPOP.04.01.00-16-001/08	1 007 640,60	249 763,34	678 444,42	168 165,66	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
19	RPOP.04.01.00-16-002/08	704 807,97	173 302,48	491 251,15	120 791,83	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
20	RPOP.04.01.00-16-004/08	341 147,28	82 812,02	255 758,12	62 095,35	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
21	RPOP.04.01.00-16-006/08	761 385,02	186 651,91	523 909,03	128 450,03	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
22	RPOP.04.01.00-16-008/08	1 233 386,15	295 936,40	1 048 378,23	251 720,15	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
23	RPOP.04.01.00-16-002/12	283 589,80	68 080,31	241 051,33	57 868,26	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
Kwoty wycofane/odzyskane z deklaracji do KE dla projektów, gdzie wybudowana infrastruktura została przekazana do spółek komunalnych i mogłaby być wykorzystana do sprzedaży opodatkowanej						
24	RPOP.04.01.00-16-005/08	1 035 474,23	256 270,80	839 148,31	207 829,05	RPOP.IC.MRRDIC-D04/15-00 RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
25	RPOP.06.02.00-16-013/10	804 869,35	192 115,42	458 057,19	109 324,25	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
Kwoty wycofane/odzyskane z deklaracji do KE dla projektów, gdzie wybudowana infrastruktura została przekazana do innych podmiotów i mogłaby być wykorzystana do sprzedaży opodatkowanej						
26	RPOP.04.03.00-16-004/10	827 358,10	199 496,89	589 740,85	142 200,54	RPOP.IC.MRRDIC-D04/16-00
Razem 26 projektów:		**23 212 772,56**	**5 587 690,98**	**12 744 222,98**	**3 072 658,87**	

**** Kwoty w Euro wynikają z kursów rzeczywiście stosowanych w procesie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej***

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK XV

Zestawienie niefunkcjonujących projektów

Załącznik XV. *Zestawienie niefunkcjonujących projektów*

NAZWA PO
RPO WO 2007-2013
NUMER CCI
CCI 2007 PL 161 PO 012

PRIORYTET	**PROJEKT ODNIESIENIE**	**PROJEKT NAZWA**	**NAZWA BENEFICJENTA/ ODBIORCY**	**WYPŁACONE WYDATKI POŚWIADCZONE**[1] *(w EUR)*	**WKŁAD UNII** *(w EUR)*
W ramach RPO WO 2007-2013 nie zidentyfikowano niefunkcjonujących projektów.					

1) Łączne poświadczone wydatki faktycznie zrealizowane na rzecz projektu

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ZAŁĄCZNIK XVI

Zestawienie kwot do odzyskania w ramach projektów, dla których prowadzone są dochodzenia krajowe bez skutku zawieszającego

Załącznik XVI. *Zestawienie kwot do odzyskania w ramach projektów, dla których prowadzone są dochodzenia krajowe bez skutku zawieszającego*

NAZWA PO
RPO WO 2007-2013
NUMER CCI
CCI 2007 PL 161 PO 012

stan na 31 marca 2017 r.

LP.	PRIORYTET	PROJEKT ODNIESIENIE	PROJEKT NAZWA	NAZWA BENEFICJENTA/ ODBIORCY	WYDATKI KWALIFIKOWALNE PONIESIONE PRZEZ BENEFICJENTA[1] *(w EUR)*	WKŁAD UNII *(w EUR)*	PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE	PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE SĄDOWE	INSTYTUCJA ODPOWIEDZIALNA ZA PROWADZENIE DOCHODZENIA
Projekty, dla których trwa procedura odzyskiwania									
1	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.01.02-16-045/09	*Zakup nowoczesnych maszyn stolarskich i modernizacja obiektów*	Zakład Usług Stolarskich Marek Kalinowski	36 522,28	18 595,34	X		Urząd Skarbowy w Oleśnie
2	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.01.02-16-142/08	*Otwarcie sklepu patronackiego WILLSOOR w Opolu - adaptacja lokalu i zakup wyposażenia.*	WILL-GOR Remigiusz Radecki	4 451,04	2 337,75	X		Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (IP II stopnia)/ *Decyzja o rozłożeniu na raty*
3	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.01.02-16-211/08	*NABYCIE NOWOCZESNEGO WYPOSAŻENIA PROWADZENIA ROBÓT BUDOWLANYCH*	EKOTRECH Sp. z o.o.	90 040,13	39 746,82	X		Urząd Skarbowy w Nysie
4	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.01.02-16-215/08	*Rozwój firmy Wich-Piach poprzez uruchomienie produkcji torebek papierowych.*	P.H.U. WICH-PIACH Krzysztof Wicher	22 756,23	11 605,67	X		Urząd Skarbowy w Oleśnie
5	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.01.02-16-241/10	*Uruchomienie Centrum Targowo-Konferencyjnego w Nysie*	ITALINVEST Spółka z ograniczoną odpowiedzialnoscią	40 585,22	13 971,46	X		Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (IP II stopnia)/ *Decyzja o rozłożeniu na raty*
6	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.01.02-16-374/10	*Założenie firmy sprzedającej środki do produkcji rolnej*	Agrofarm Zaopatrzenie Rolnictwa Mateusz Wodniok	25 751,41	15 821,15	X		Komornik Sądowy
7	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-022/13	*Stworzenie labolatorium badawczego w firmie WTi T Polska w Opolu*	West Technology Trading -POLSKA Sp. z o.o.	110 411,07	65 694,59	X		Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (IP II stopnia)/ *Trwa procedura zwlązana z wydaniem Decyzji o rozłożeniu na raty*
8	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-035/12	*Rozpoczęcie produkcji materaców w oparciu o współpracę z jednostką B+R*	Matador Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	144 102,60	59 802,58	X		Urząd Skarbowy w Opolu
9	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-060/09	*Utworzenie innowacyjnej i proekologicznej stacji paliw w Praszce*	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowe „AUTO – SAD" Witold Strzelecki	323 944,25	159 676,98	X		Naczelny Sąd Administracyjny
10	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-081/09	*Wdrożenie innowacyjnej metody spawania laserowego profili nierdzewnych w Niemodlinie*	Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe i Transportu PLIMET Piotr Mazik	35 110,96	20 891,02	X		Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (IP II stopnia)

LP.	PRIORYTET	PROJEKT ODNIESIENIE	PROJEKT NAZWA	NAZWA BENEFICJENTA/ ODBIORCY	WYDATKI KWALIFIKOWALNE PONIESIONE PRZEZ BENEFICJENTA[1] *(w EUR)*	WKŁAD UNII *(w EUR)*	PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE	PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE SĄDOWE	INSTYTUCJA ODPOWIEDZIALNA ZA PROWADZENIE DOCHODZENIA
11	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-084/08	*Rozwój i dywersyfikacja działalności poprzez wzrost innowacyjności i wprowadzenie nowych usług.*	Michalec Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	2 104,85	1 019,82	X		Urząd Skarbowy w Kędzierzynie-Koźlu
12	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-100/09	*Szerokopasmowy dostep do Internetu i telefonii na terenie miasta Opole i gminy Nysa oraz usługi reklamowe - WiMAX 802.16e-2005*	Milmex Systemy Komputerowe sp. z o.o.	1 706 169,28	783 131,70		X	Komornik Sądowy
13	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-109/08	*Wprowadzenie innowacyjnych usług do oferty przedsiębiorstwa Denaro*	Przedsiębiorstwo wielobranżowe "DENARO" Andrzej Karwowski	317 119,67	134 506,31	X		Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (IP II stopnia)
14	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.04.01-16-041/12	*Park Nauki i Ewolucji Człowieka*	STOWARZYSZENIE DELTA	1 152 863,62	469 388,43	X		Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego (IZ)/ *Odwołanie od Decyzji zwrotowej*
15	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.04.01-16-045/09	*Uruchomienie kompleksu noclegowo – rekreacyjnego oraz rozbudowa zaplecza gastronomicznego we wsi Jełowa.*	Firma Usługowo - Handlowa "KUMIEC" s.c. Włodzimierz i Beata Kumiec	27 663,39	11 756,94	X		Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (IP II stopnia)/ *Decyzja o rozłożeniu na raty*
16	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.04.01-16-061/09	*Hotel SPA-Spałka w Kluczborku*	Spałka Paweł - Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Produkcyjne	177 874,61	56 092,76	X		Sąd Rejonowy w Nysie
17	OP 3 *Transport*	RPOP.03.01.02-16-010/08	*Budowa drogi gminnej w m. Olesno (ul. Leśna)*	Gmina Olesno	72 032,40	61 227,54	X		Naczelny Sąd Administracyjny
18	OP 3 *Transport*	RPOP.03.02.00-16-002/10	*Zakup taboru autobusowego dla Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu – etap II*	Gmina Kędzierzyn-Koźle	700,55	528,03	X		Naczelny Sąd Administracyjny/ *Decyzja o odroczeniu terminu spłaty należności*
19	OP 3 *Transport*	RPOP.03.02.00-16-003/10	*Zakup taboru autobusowego dla Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu – etap I*	Gmina Kędzierzyn-Koźle	721,85	532,77	X		Naczelny Sąd Administracyjny/ *Decyzja o odroczeniu terminu spłaty należności*
20	OP 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*	RPOP.05.01.02-16-022/09	*Kompleksowe wyposażenie dydaktyczne szkół podstawowych i gimnazjalnych w Kędzierzynie-Koźlu*	Gmina Kędzierzyn-Koźle	9 633,05	8 188,10	X		Naczelny Sąd Administracyjny/ *Decyzja o odroczeniu terminu spłaty należności*
21	OP 5 *Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe*	RPOP.05.03.00-16-009/09	*Rozbudowa i przebudowa Domu Kultury Koźle wraz z zagospodarowaniem terenu*	Gmina Kędzierzyn-Koźle	407 495,94	329 051,75	X		Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu/ *Decyzja o odroczeniu terminu spłaty należności*
22	OP 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*	RPOP.06.01.00-16-018/10	*Przebudowa, remont i adaptacja zabytkowego budynku z przeznaczeniem na cele edukacyjne (szkolnictwo wyższe) przy ul. Sempołowskiej 2 w Opolu*	Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego Wydział Zamiejscowy w Opolu	533 729,06	199 478,56	X		Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu
23	OP 6 *Aktywizacja obszarów miejskich i zdegradowanych*	RPOP.06.01.00-16-026/10	*Rewitalizacja Starego Miasta w Kędzierzynie-Koźlu - Etap I: monitoring Starego Miasta, uzupełnienie i modernizacja oświetlenia wraz z przebudową ulic w rejonie Starego Miasta*	Gmina Kędzierzyn-Koźle	163 638,75	139 092,94	X		Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu/ *Decyzja o odroczeniu terminu spłaty należności*
				SUMA:	**5 405 422,21**	**2 602 139,00**	**-**	**-**	**-**

LP.	PRIORYTET	PROJEKT ODNIESIENIE	PROJEKT NAZWA	NAZWA BENEFICJENTA/ ODBIORCY	WYDATKI KWALIFIKOWALNE PONIESIONE PRZEZ BENEFICJENTA[1] *(w EUR)*	WKŁAD UNII *(w EUR)*	PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE	PROJEKTY ZAWIESZONE ZE WZGLĘDU NA POSTĘPOWANIE SĄDOWE	INSTYTUCJA ODPOWIEDZIALNA ZA PROWADZENIE DOCHODZENIA
Projekty zgłoszone jako nieodzyskiwalne (tylko wkład prywatny, ponieważ w *Oświadczeniu* ujęto wydatki publiczne)									
1	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.04.01-16-062/08	*Rewitalizacja parku i przystosowanie pomieszczeń pałacowych do celów rekreacyjnych w Niewodnikach*	Pałac Niewodniki - Magdalena I Richard Gittings Sp. J	15 361,07	0,00	X		Komornik Sądowy
2	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-023/08	*Wzrost konkurencyjności PRDiM poprzez wdrożenie technologii stabilizacji i recyklingu nawierzchni.*	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych i Mostowych Spółka Akcyjna	257 541,25	0,00	X		Syndyk Masy Upadłościowej
3	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-007/10	*Budowa i uruchomienie linii do produkcji pelletu ze słomy z dodatkiem haloizytu.*	Green Power Project Sp. z o.o.	894 663,94	0,00	X		Urząd Skarbowy w Kluczborku
4	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-095/08	*Wdrożenie innowacyjnej produkcji opartej o patent bezśrubowego montażu desek elewacyjnych.*	OKTER-DOBRODZIEŃ Jolanta Konik	68 555,20	0,00	X		Komornik Sądowy
				SUMA:	**1 236 121,46**	**0,00**	**-**	**-**	**-**
				ŁĄCZNIE:	**6 641 543,67**	**2 602 139,00**	**-**	**-**	**-**
DODATKOWO Projekty nie ujęte w *Oświadczeniu* , ze względu na fakt, iż nie są nieprawidłowościami, a dla których prowadzona jest procedura odzyskiwania środków									
1	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.01.02-16-060/10	*Profesjonalne profilowanie blach i obróbek blacharskich w Bąkowie*	P.P.U.H PROBLACH Artur Spałka	183 499,82	68 628,93	X		Sąd Rejonowy w Nysie
2	OP 1 *Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu*	RPOP.01.03.02-16-138/08	*Inwestycje w innowacyjne procesy produkcyjne odlewania magnezu i aluminium w Kędzierzynie-Koźlu*	Nowoczesne Technologie Produkcji Spółka Akcyjna	2 579 963,43	1 066 879,38	X		Sąd Okręgowy w Opolu
3	OP 3 *Transport*	RPOP.03.01.02-16-003/10	*Przebudowa drogi powiatowej nr 1725 O Chróścice – Masów w m. Dobrzeń Wielki ul. Piastowska*	Powiat Opolski	8 083,37	6 870,86	X		Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego (IZ)/ *Decyzja o rozłożeniu na raty*
				SUMA:	**2 771 546,62**	**1 142 379,17**	**-**	**-**	**-**

1) Łączne poświadczone wydatki faktycznie zrealizowane na rzecz projektu przez Beneficjenta.

** Kwoty w Euro wynikają z kursów rzeczywiście stosowanych w procesie certyfikacji wydatków do Komisji Europejskiej*